

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az Ur angyala.

I. Kir. XIX. 7-8. v.

Illyés alakja magasan emelkedik ki az Ur prófétáinak sorából. Lángoló lélekkel küzd Baál papjai ellen a Jehova ügyéért és egymásután dönti porba a véres oltárokat. Merészsége azonban a legvégsőkig hívja ki maga ellen Jézabel királynőnek, Izráel megrontójának haragját, aki egyenesen a próféta életére tör. A bosszu elől Illyés a pusztaságba menekül, hol a fáradtság és éhség miatt elalélva, egy fenyőfa tövében pihenőre tér, kívánván, bárcsak meghalna. De alig szenderedett el, egymásután kétszer jelent meg neki az Urnák angyala, aki megillette őt és ezt mondotta neki: *„Kelj fel, egyél; mert erőd felett való utad van. Felkelvén azért, evék és ivék és méné annak az ételnek erejével negyven nappal és negyven éjjel mind az Isten hegyéig, Hórebig.“*

Csodálatos és tanuságban gazdag jelenet ez a próféta életéből, amelyet a véges időszak nagy forduló pontján jó és szükséges nekünk emlékezetünkben felujítani. Elfáradtan, elcsüggedve érkezünk az új esztendő küszöbéhez, hol a jövő sötét ködbe burkoltan áll tekintetünk előtt, amelybe halandó ember szeme betekinteni, az események titkait átfürkészni képtelen. Csak azt látjuk és érezzük, hogy rideg és kietlen pusztaság az, amely bennünket mindenfelől körülvesz. Utközben bozót és tövis szakgatják meg ruháinkat, éles kövek sértik véresre lábainkat. Megértjük, ha százak és ezrek ajkain, bánatos lemondással leroskadva, a próféta szava felszakad: *„elég immár nekem az én életem, vedd el én tőlem az én lelkemet.“*

A próféta minden cél és terv nélkül futott a pusztába. Az átélt küzdelmek és szenvedések, a szomorú és kilátástalan jövő elfelejtették vele a hivatást és kötelességet, amely elől, — történjék vele bármi, — kitérni, elfutni nem szabad. Ne ítélkezzünk a próféta felett. Ember volt, gyöngé volt. Isten sem fordult el tőle. Ellenkezőleg: elküldte hozzá angyalát, aki

ételt és italt adott neki, hogy annak erejével eljuthasson az Isten hegyéig, Hórebig. Mint egykor bujdosó atyáit negyven éven keresztül vezette a Jehova a legsúlyosabb megpróbáltatások között az ősi haza határa felé, úgy a prófétának is negyven nap és negyven éjjel szenvedéseit kellett elhordozni, hogy az Ur lelkének ereje folytán benne és általa ismét diadalmassá legyen a törvény szelleme, amely később lelki és anyagi nagyságra emelte Izráelt.

Áldott legyen az Isten, hogy angyalát s általa a minden hivatás és kötelességteljesítésre szükséges erőt számunkra is elküldötte. Mert hivatás és kötelesség várakozik mindnyájunkra, talán sokkal inkább mint máskor, ebben az esztendőben is, amelyet magunk, családjunk, anyaszentegyházunk, fajunk és hazánk érdekében vállalni és teljesíteni elengedhetetlen. A múlt csalódásai, az átélt szenvedések keserű emlékei nem szolgálhatnak indokul a félreállásra, az elcsüggedt lemondásra. Ha a római katona szilárdan megállott helyén, mikor a Vezuv tüztengere omlott fejére Pompeiben és Herkulánumban: akkor a Krisztus katonájának még hübbnek, még kitartóbbnak kell lennie. Amaz csak a parancsnak engedelmeskedett, míg minket magas eszményképünk vezet, akiből csodálatos erő árad felénk.

Ne azokra nézzünk tehát, amelyek immár mögöttünk vannak, hanem előre, a jövőbe irányítsuk tekintetünket. Az az étel és ital, melyet a könyörülő Isten angyala ad nekünk, az ellankadt erőt megújítja, az elbukottat föl-emeli, a csalódott és megtört szívet megvigasztalja s képessé tesz arra, hogy elvesztett drága értékeinket ismét visszaszerezhessük. Csak imádkozzunk és dolgozzunk a Krisztus nevében.

Sulyok István.

Áldozatkészség

A) Olasziban.

[Folytatás.]

I. Urasztalára készpénzben összesen 2842 L.

II. Egyház közönséges szükségeire:

özv. Udvari Pálné 45, Farkas Elek [Sarkad] 40, Tóth Mihály 10, Takács Endre 20, Kiss Sándor 15, özv. Szakács Jánosné 50, ifj. Rác János 100, özv. Kardos Kálmánné 50, Antonovits Ferenczné 100, Sinka Ilona 20, özv. Frater Agostonné 20, Dr. D. S. 100, Csuba Sára 50, Kállay Károly 10, B. Nagy Sándor 5, Ponoraié Simon Piroska 100, Nagy Sándor 20, Béres Károly 100, Oláh Imre 20, Dukrét Lajos 20, Korbai Gusztávné 20 Lei. Munkájokkal áldoztak Szabó Károly asztalos, Hajnal Árpád kőműves, összesen 1395 L.

III. Olaszi templomvilágításra: gyűjtés összesen: 7431 Lei.

IV. Olaszi templomkert kapujára: (lásd az 1921 évi 3. sz. kimutatást is) Hajnal Árpád 100 lei 2 szekér homok, Vég Lajos 15, Molnár István 3, Bíró Lajos 10, özv. Kiss Gyuláné 10, Kiss Gyula 10 Szilágyi M. 2, összesen: 736 Lei.

V. Olaszi orgonajavításra: (a kimutatást lásd az 1921 évi 5. szám) összesen 3342 Lei.

VI. Olaszi harangalapra: Rozsa Sándor 25 Lei, Szerző József 100 L. összesen 125 Lei.

VII. Szegényeknek:

özv. Demjén Istvánné 45, Mester Lajos 5, Dr. Halász Elemér 100, özv. Kis Gyuláné 200, Tóth Mihály 5, özv. Gál Józsefné 100, Milibák Sarika 20, özv. Molnár Bálintné 5, Szerző József 50, Krupp Lajos 20, Babrik Lajosné 40, Varga Ferenczné 20, özv. Resch Mihályné 20, Kharitas Angela 100, özv. Homolya Istvánné 20, Török Károly 6, Varga Ferenczné 10, Dr. Davido-

vits Sándor 100, Dukrét Lajos 30, Blaha István 50, Sollinger Ferencz 10, összesen: 946 Lei.

VIII. Iskola tandíjak fedezésére:

Papp Dezső havi adományai 1500, Csősz István 100, özv. Venyige Imréné 10, Petrikó Ferenczné 20 Lei összesen: 1630 Lei.

IX. Református híradóra:

Dr. Davidovics Sándor 200, Dr. Halász Elemér 100, ifj. Keledi József 20, Fekete Sándor 50, Somogyi Sándor 10, összesen: 380 Lei.

X. Elemi iskolai jutalomkönyvekre (lásd az 1921 évi 16. számot) összesen: 300 Lei.

XI. Ifjusági munkára: Dr. Szeghalmi Sándor 500 Lei.

XII. özv. Szeghalmy Bálintné ifjusági énekkari alapítványára dr. Szeghalmy Sándor 1150 Lei.

XIII. Az Olaszii templomkert berendezésére: Dr. Davidovics Sándor 100, Schwarz A. 100, László M. 100, Szunyogh Albert 50, összesen 350 Lei.

XIV. Olaszi templom szőnyeg alapra: Blaha István 50 Lei.

XV. Olaszii új orgonára: Blaha István 100, Dukrét Lajos 30, Szabó Mihály 20, Kernács Ferencz 20 Lei, összesen: 170 Lei.

XVI. A velencei imaház iskola termére: (a már közölt adományokon kívül) D. J.-né 200 Lei, Vincze Ferenczné 50, Brád Györgyné 100, Diószegi Albert 20, N. M.-né 100, Bittenbinder Jánosné 100, Dukrét Lajos 20, Sollinger Mátyásné 50, Furulyás. Illés 25 Lei, Badar Béni 25 Lei, többen 20650 b összesen: 4672 Lei 50 bani.

XVII. Perselyben gyűlt egyházi és iskolai célra 16367 Lei 99 bani.

XIII. Perselyben gyűlt a szegényeknek 3348 L. 94 b. Az Olaszii adományok összege 45736 Lei 43 b.

Ének az ujévben

Fölszállok hozzád, magas sziklaszálam,
Te változatlan minden változásban.
— Én Istenem! Csak tégedet ölelve,
Száll nyugalom, száll bizalom szivemre;
Látván idődnek örvénylő folyását,
Eszteimnek sebes elfutását.

Fövény szem én, e zugó habba vetve,
Honnan vegyek szót hála-énekembe?
Kegyelmet Uram, mikép dicsérjem?
A múlt évvel hogy nem fogyott el éltém...
Hogy napról-napra, habról-habra átvisz,
S elértem im' ez ujév hajnalát is.

Búban, veszélyben őrizöm te voltál,
Szivem ha vérzett: fölibém hajoltál.

Adtál sebet, de azt be is kötözted,
Be azt is, amit emberek ütöttek...
S bár vágyaimból vágyak még maradtak:
Legyen úgy minden, ahogy te akartad!

Ez esztendő is leteszem kezedbe,
En lábaimnak ösvényt te mutass, te!
Vezess Uram, s a mit te rám bocsátasz,
Nem félek én, legyen bár a halál az
— Óh engem e sir bizvást eltakarhat,
Megnyugtat ott is az, hogy te akartad!

— Hadd öllek hát, erős sziklaszálam,
Te változatlan, minden változáson.
S neved a biztos diadal szavával,
Az elzugó időbe hadd kiáltssam!
Mert mit szivemnek? — ha te vagy vezére —
Évek halása, évek születése!

Szabolcska Mihály.

B) Ujvároson.**I. Urasztalra:**

Böjtkor: özv. Mág Lászlóné 5, Mág János 5, özv. Tanka Miklósné 10, Darvasi Károlyné 5, Rácz Károlyné 20, özv. Varga Fereuczné 5, özv. Gulyás Károlyné 5, Szücs Mariska 20, Demjén Flóriánné 20, Oláh Istvánné 5, Barna Sámuel 30, özv. Sós Lajosné 5, özv. Osváth Sándorné 5, Csizmadia János 25, Bandula Imre 5, Kulcsár Sándor 20, Kovács József 10, Kóta Lajos 20, Nagy János 10 Lei, bort.

Husvétkor: Hamar Dániel 5, özv. Zih Imréná 20 lei és egy kenyér Vasadi Jánosné 50, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Mág Lászlóné 5, Mág Gizus 5, Ferenci Jánosné 5, özv. Nagy Balázsné 50, Vágáti Józsefné 20, özv. Tanka Miklósné 10, Nánási Sándorné 5, Bodó Sándor 50, Barna Sámuel 30, Ujlaky István 30, özv. Ujlaky Istvánné 10, Darvasi Károlyné 10, N. N. 10, ifj. Vargha László 100, Raminger Istvánné 100, Csizmadia János 25, Macskásy Alajosné 10, özv. Koroknay Györgyné 10, Vasady Ferencz 3, özv. Erdélyi Ferenczné 40, özv. Agárdi Ferenczné 20, Illés Lajosné 5, Kovács József 10, Bandula Imre 5, Vargha László 11 l. bort, Molnár János 11 l. bort, ifj. Rácz János 5 l. bort, Boros Péter 1 kenyeret.

Pünkösdkor: Kovács József 10, Vasadi Jánosné 8, özv. Mág Lászlóné 5, János 5, özv. Gulyás Károlyné 5, Vasadi Ferencz 6, Sós Lajosné 5, özv. Osváth Sándorné 10, Varjasiné 10, özv. Cséki Mihályné 10, Mihucz Györgyné 20, Kerekes Lajosné 20, özv. Tanka Mihályné 10, özv. Négy Dánielné 30, Erdei Sándorné 50, Barna Sámuel 25, Czakó Lajos 40, Bandula Imre 5, Tivadar József és neje 5, Dömötör Károlyné 5, Bujdosó Sándor 20, ifj. Vargha László 50, Jakab András 5, Tarsoly János 40, Jób János 10, Bodó Sándor 10, Andriská Károlyné, Ciáky Erzsébet 10 l. bort, Kovács József csizmadia 10 l. bort.

Ujkenyérkor: Vasadi Ferencz 3 Lei, özv. Erdélyi Gyuláné 1 kenyeret, Csató János 5, Oláh Istvánné 5, özv. Gulyás Károlyné 5, Barna Sámuel 25, Bandula Imre 5, özv. Tanka Miklósné 10, Darvasi Károlyné 10, Jakab András 5, Bodó Sándor 10, özv. Koroknay Györgyné 10, özv. Mucskásy Alajosné 10, özv. Osváth Sándorné 5, Mihucz Györmé 10 Lei, Nagy János csizmadia 10 liter bort.

Ujborokor: Vasadi Ferencz 3 Lei, özv. Mág Lászlóné 20, özv. Gulyás Károlyné 5, Darvasi Károlyné 10, özv. Koroknay Györgyné 5, özv. Macskásy Alajosné 5, özv. Sós Lajosné 5, Vékony Balázsné 10, Boros Péter algondnok kenyeret és bort, Barna Sámuel 25, ifj. Vargha László 100 Leit.

Karácsonykor: Duka Károlyné 20, özv. Papp Bálintné 2, Illye Demeterné 20, özv. Tanka Miklósné 20, Vasadi Jánosné 10, Sütő Zsuzsánna 50, özv. Bala Balázsné 10, N. N. 20, özv. Eperjesi Mihályné 10, özv. Mág Lászlóné 10, Osváth József 20,

özv. Osváth Sándorné 10, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Ujlaki Istvánné 10, Barna Sámuel 25, Darvasi Károlyné 10, Csató János 5, Papp Sándor 5, Bodó Sándor 20, Ferenczi Jánosné 5, Nagy Károlyné 10, Jakab András 5, Széles Sándor 50, özv. Sarkadi Sándorné 10, özv. Macskási Alajosné 10, özv. Koroknay Györgyné 10, id. Kolla András 10, N. N. 20, Kóta Lajos 30, Kovács József kőmives 10 Lei, Fülöp István 22 l. bort, Kiss Kálmán 1 kenyeret és 2 l. bort.

A készpénzben begyűlt adomány = 1920.— Lei

II. Szegények részére:

Hamar Dániel 5, özv. Macskásy Alajosné 15, özv. Koroknay Györgyné 15, Sinka László 20, özv. Herzberger Dánielné Mezőberény 20, özv. Erdélyi Ferencné 20, Osváth József 50, Szabó Béla 20, özv. Ujlaki Istvánné 10, Széles Sándor 50, özv. Sarkady Sándorné 20, összesen: 245.— Lei.

III. Egyház közönséges szükségére:

N. N. 10, Takács Mihály Körösszege 100, ifj. Cser János 75, Osváth József 50, Dr. Radnay Zoltán 100, Monus Etelka 50, Ujlaky István 100, Kovács József 100, Sarkady Zoltán 430, Takács Mihály 50, Ellend Péterné 20, ifj. Rácz János 120, összesen 1205.— Lei.

IV. Ujvárosi harangtökére:

Vasadi Ferencz 280 L., Agárdi István 500 L., özv. Koroknay Györgyné 10 L., özv. Macskásy Alajosné 20 L., összesen: 810.— Lei.

V. Ujvárosi orgonajavításra: [a gyűjtés előtt]

Bódis Ferencz 100, Vasady Ferencz 20, Tenkey József 20, Remminger Istvánné 50, Erdélyi József 10, Rácz Károlyné 20, Széplaky Ferencz 25, özv. Gulyás Károlyné 5, Szilágyi Ferencz 75, Fehete Lajos 10, özv. Mág Lászlóné 50, Konkoly Lajos 10, özv. Baka Balázsné 40, Ujlaky István 50, Birinyi Imréné 100, Sztupar Tivadarné 100, Bodó Sándor 50, néhai Kolláti Gyula hagyománya 500, összesen: 1235.— Lei.

VI. Ujvárosi templomvilágításra:

ifj. Monus Sándor 200, özv. Gulyás Károlyné 5, Varga József 50, Birinyi Ilona 100, Ramminger Istvánné 50, Konkoly Lajos 10, Cserei József 20, özv. Ujlaky Imréné 20, Ujlaky István 50, Csató János 10, összesen: 515.— Lei.

VII. Velencei templomra:

özv. Tanka Miklósné 100.— Lei.

VIII. Iskolai célokra:

özv. Gulyás Károlyné 5, Petheő Zsigmond koszorúválsága 200 L., Birinyi Imréné 100 L., néhai Kollati Gyula 2000 L., N. N. 500 L., összesen: 2805.— Lei.

IX. Alapítványok növelésére:

a) Zsoltáralapra: Varga József 195 Lei.

b) Egyházfenntartási alapra: Varga József 50 L.

c) Ujvárosi Szőnyegalapra: Agrár Takarékpénztár 100 L., Badar Béni 20 L., Mónus Sándor 100 L., összesen: 220 Lei.

X. Vallásos jutalomkönyvek beszerzése:

Gargya Géza segédlelkész 100 Lei.

XI. Az újvárosi református templom orgona újjáépítésére és villanyvilágításának bevezetésére: (A már közölt adományokon kívül) 500 leit Balogh Ferencz, Zemplényi Sándor, Sarkadi Zoltán, idős Varga László; 300 leit Leszámitoló és Jelzálogban; 200 leit Raminger Istvánné; 100 leit Kelemen Imre; 50 leit Szabó Lajos, Bodnár Béla; 30 leit Gergely M.; 25 leit Sáhi bálint, Job János; 15 leit Szabó Sándor; 10 leit Karácsonyi József; 5 leit Bujdosó Károly. Az eddigi adakozások végösszege e célra 20213. — Lei.

XII. Templomi perselybe gyűlt egyházi célra: 6754 L 35 bani, Szegényeknek: 3522 L 25 bani.

Az újvárosi adományok összege: 39389 L 60 b.

C) Velence.

I. Urvacsorá-ra:

Böjtkor: özv. Nagy Sándorné 10, Sáradi Péterné 10, Kántor Róza, 10, özv. Balogh Jánosné, 5, özv. Stettner Ferencné, 5, Szabó József, 5, Sós István, 5, Kulcsár Sándorné, 10, Hendzsel Lajos, 3 l. bort. Kiss Gyula, kenyeret, özv. Gümö Jánosné 5, özv. Bertalan Antalné 10, özv. Balogh Lajosné 5, N. N. 5 Leit.

Husvétkor: Tóth Zsigmond 10, Héder Gyula 10, özv. Stettner Ferencné 5, Bóna Imre és neje 10, özv. Bertalan Antalné 5, Nagy Lajosné 3 l. bort özv. Kovács Lajosné 5, özv. Balogh Jánosné 5, özv. Barthe Mihályné 5, Kulcsár Ilona 5, Bakró Sándorné 5, Fekete József 5, Sós István 5, Kovács Gábor 5, Barna Sámuel 10, Kovács Ferencz 5, Mészáros János és neje 10, Papp Demeter és neje 10, Faragó Lajosné 5, özv. Gümö Jánosné 5, Gug Demeterné 6, Molnár István 10, özv. Nagy Józsefné 10, Vidikán Demeterné 7, Herczeg József 20, Löksz Péterné 10, Szőke Rozália 5, Herczeg Imréné kenyeret Hendzsel Lajos 3 l. bort. K. Nagy Lajos 5, Boros Imre 15, Sáradi Péterné 10 Leit.

Pünköstkör: Herczeg József 10, Herczeg Antal 10, Bóna Imre és neje 10, Mucsi István 5, özv. Kövesdi Mihályné 10, özv. Bartha Mihályné 5, Bakró Sándorné 5, özv. Stettner Ferencné 5, Héder Gyuláné 5, Kántor Juliska 10, Tóth Zsigmond 10, Barna Sámuel 10 Boros Imre 3 l. bort, Mészáros Jánosné 5, Sáradi Péterné 10, K. Nagy Lajos 5 Leit Fekete Sándor kenyeret.

Ujkenyérkor: Faragó Lajos 5, Bertalan Antalné 5, özv. Stettner Ferencné özv. Balogh Jánosné 5 Szombati Antalné 5, Héder Gyula 5 Boros Imre 10, Bóna Imre és neje 10, Herczeg József 10, K. Nagy Lajos kenyeret Molnár Istvánné 10, Mihályi István 3 l. bort Barna Sámuel 10 Leit.

Ujborokor: Szombatiné Molnár Ida 5, özv. Nagy Sándorné 10, özv. Balogh Jánosné 5, Sáradi Péterné 10, K. Nagy Lajos 5, özv. Gümü Jánosné 5, Mészáros Jánosné 5, özv. Stettner Ferencné 5 Héder Gyula 5, Pálca Viktor 10, Barna Sámuel 10, Boros

Imre 3 l. bort. Bartha László 6 Leit Kiss Gyula kenyeret.

Karácsonykor: Miklós Antalné 5, Dancsházi Lászlóné 10, Bóna Imre és neje 10, özv. Nagy Józsefné 10, özv. Dobos Györgyné 20, Kulcsár Ilonka 5 Bartha Mihályné 5, özv. Kövesdi Mihályné 20, Papp Lajos 5, özv. Balogh Jánosné 10 özv. Nagy Sándorné 20, Sós István 5, Ssuper Károly 5, Papp Demeter és neje 20, Kovács Gáborné 5, Bakró Sándorné 10 Vidikán Demeterné 5, Tamás Lajos 15, Tóth Zsigmond 20, Boros Imre 3 l. bort. Molnár Lajosné kenyeret K Nagy Lajos 5, Faragó Lajosné 5, N. N. 20, Mészáros Jánosné 5, Barna Sámuel 10, Dobi István 20, özv. Balogh Lajosné 15, özv. Ungár Imréné 6, Miklós Antalné 5 Leit összesen 855 Leit.

II. Velencei imaház és iskola építésre:

A gyermek istentiszteletek és a Bethlen ünnepély alkalmával gyűlt: 134 l, 50 Barna Sámuel 400, Kain János 200, Rollinger Vilmosné 200, Biró Albert és neje 150, Fekete Sándor 150, Kiss Károly 100, Vigh József 100, K. Nagy Lajos 100, Kiss Kálmán 100 Boros Imre 100, Agrár takarékp. r. t. 50, Hendzsel Lajos 50, Kiss Ferencz 50, Gulyás László Hagymásfalva 50, Jámbor Mihályné 25, Kosárka Demeterné 25, özv. Bertalan Antalné 20, Csekő Józsefné 20, Veres Ferencz 20, K. Kovács Imre 20, Vigh Ferencz 20 Dankuj Dénes 40, Szilvássy Vilma 20, Szilvássy Zsuzsika 20, Vigh László 20, Sós István 15, Tarr Ferenc 10, Kovács Imréné 10, Nyiri Erzsébet 5, ifj. Kovács Imre 5, Kovács Mária 2 Leit Barna Sámuel 5000 korona névértakú hadi kötvényt.—A pénzadományok összege 2231.50 Lei!

III. Velencei templomalapra:

Zilahy Erzsébet 20, Szilágyi Sándorné 50, Gencsi Sándorné 50, Kiss Ferencz 50 Leit összesen 170 Lei.

IV. Olaszi-i orgonaalapra:

Fekete Sándor 50 Leit.

V. Fekete Sándor és neje a vel. imaház **urasztalára** egy himzett posztóterítőt adott 1000 L. értékben.

VI. **Közszükségleti** perselyben gyűlt 837.70 L.

VII. **Szegények** perselyében gyűlt 798.50 L.

VIII. **Szegények részére adományok Velencén:**

Barna Sámuel 50, Biró Albert és neje 20, Liss Gyula 20, Bóna Imre és neje 15, K. Nagy Lajos 5, Kiss Ernő 10 Leit összesen: 120 Lei Kiss Károly 5 drb vallástani kézikönyv, Fekete Sándor 1 drb énekeskönyv.

A velencei adományok összege: 6062 L 70 B.

A három parochiális körben begyűlt adományok végösszege 91188 L. 73 B.

Egyházi adó címén 1921-ben befolyt: 57,380 L. 75.—felülfizetések címén 1,136 L. 85 B.

Adók és adományok végösszege: 149,706 L 33 B.

Anyakönyvi adatok

1921. december 15—31-ig.

Születtek: Köpe Imre, Tenkei Ferenc, Tóth Mária, Nánási Klára, Dani Piroska, Laszky Magdolna, Nagy Gábor, Farkas Etelka, Kernács Melánia, Tornyai Ilona, Hőgye Róza, Ecsedi Emma, Sarkadi Mária, Mezei Matild, Fazekas László, Bifai János.

Megesküdtek: Ecsedi Sándor ref.—Daru Piroska ref., Popolovszky Pál r. kath.—Kis Erzsébet ref., Karácsonyi Károly ref.—Parag Erzsébet ref., Jós István ref.—Nagy Piroska ref., Ginde Flórián g. kath.—Pakó Ilona ref., Felvinci Lajos ref.—Fehér Teréz ref., Bognár József r. kath.—Sári Erzsébet ref., Sipos Lajos ref.—Molnár Róza ref., Karalyos József ref.—Erdősi Jozefa r. kath., Tenkei Sándor ref.—Ujfalusi Zsuzsánna ref.

Meghaltak: Ujj József 18 év, Török Zsuzsánna özv., Szücs Ferencné 67 év, Osváth Lajos 77 év, Nagy Imre 67 év, Dubinszky Elza 8 hón., Szabó Lajos 16 év, Belényesi Erzsébet özv., Tőke Istvánné 75 év, Ladányi Juliánna Miklovics Gyuláné 65 év, Vleskó Irén 2 és fél év, Stanyi Károly 29 év, Medgyesi Zsuzsánna özv., Gyarmati Lajosné 72 év, Darabant Juliánna 32 év, Bottyán János 35 év, Győri Teréz szül., Gál Imréné 49 év, Czége Sándor 75 év, Csanády Kálmán 55 év, Oláh Sándor 74 év, Fodor Béla 6 hón., Dézsi Sándor 44 év, Serfőző Juliánna 60 év, Géczy Zsuzsánna 62 éves.

H I R E K.**A vasárnapi istentiszteletek sorrendje**

Olaszibandélelőtt 10 és este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész szolgál,

Ujvároson délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész szolgál.

Velenczén délelőtt 10 órakor Kiss Károly vallástanító lelkész szolgál

Előfizetőinkhez. Istenkegyelmes volt hozzánk A kezdet nehézségein átsegített. Mai számunkkal megkezdjük a második évfolyamot. Köszönjük hűvünknek, hogy megértették szándékainkat! A fölvetett kérdésekhez sokan hozzá szólnak, de terünk nem engedi, hogy a hozzászólásokat, a beküldött leveleket közölhesük; mindenestre alkalomadtán rátérünk azokra. Kérjük továbbis előfizetőink szíves támogatását, és kívánunk olvasóinknak, egyházunk minden fiának boldog új esztendő.

A Protestáns Jót. Egyesület által felállítandó Árvaház javára adakoztak Ujvároson Nagy Imre 34 Leit, Olasziban N. N. 25 Leit.

Egyházi adókiivetés. Egyházközségünk tagjait értesítjük, hogy az egyházat adókiivetést *folyó hó 9-én* a Kalvaria-utca, Sztaroveczky-utca és Városliget által határolt utcákban [a Porondon]; *10-én pedig* a Fűzes-utca és Sshlauch-tér által határolt utcákban [a Réten] fogjuk folytatni Kérjük az érdeklődőket, hogy j lenjenek meg a Ref. Kör helyiségében [Teleky-utca] reggel 9 órakor. *Az adókiivető bizottság.*

A Református Lelkész Egyesület megbízásából Dr Arkossy Jenő szerkesztésében Kolozsváron megjelent a *Magyarok Naptára 1922-évre*. Eppen esztendő utolsó napján küldött a kiadó belőle egy csomaggal az olasz-i lelkészi hiva^lalba. Az elkésve érkezett, igen tartalomdus naptárt szeretettel ajánljuk egyházunk hűveinek, sőt a szomszédos gyülekezeteknek is. Arát nem jelezte, aki küldte s azért a vevőknek öt leuért adjuk, mint a Protestáns Naptárt. Megérdemli, hogy elkeljen, s a kiadó R. L. E. kárára vissza ne maradjon

Olvassuk:

Hétfőn: II Krón. 6, 32—33,

Kedden: Cselekedet 17, 22—28,

Szerdán: II Kir. 19, 15—19.

Csütörtökön: CVII zsoltár 23—28.

Pénteken: I Kir. 3, 7—9.

Szombaton: Dániel 6, 7—16.

Vasárnap: Etézus 3, 14—19.

A vasárnapi iskolások karácsonya ünnepelve igen szépen sikerült. A szülők a mosolygó orcájú gyermekek üde melódiájú éneklésén, szavalásán bibliai mondásain, vidám ünneplésén keresztül, — a gyermekek a közöttök kiosztott karácsonyi ajándékokon keresztül boldógan tapasztalták meg, hogy Isten szeretet, és hogy ezt a szeretet Jézus hozza a világnak.

Az ujuvárosi templomunk villanyvilágítási berendezését ó esztendő utolsó napjára Czákó Lajos villanszerelő vállalkozó atyánkfia elkészítette. A munkát — amely a mester izlését dicséri — teljesen díjtalanul végezte, amiért fogadja gyülekezetünk elismerését. Az orgona ujjáépítésére eddig begyűlt összeghez még 6—8000 L. volna szükséges, így az adományokat ezután is szívesen kérjük és fogadjuk. A 10-iki számunkban megjelent kimutatásba sajtóhiba csuszott be. 200 L. adományozott nem Miskolczy hanem Piskolty Albert, 100 Leit adott nem Kutasi, hanem Kállay Béla.

A karácsonyi és ujesztendei ünnepeknakra visszaemlékezve nagy lelki gyönyörűséggel állapítjuk meg, hogy templomaink az ünnepek alatt zsufolásig megteltek Olasziban 700-an, Ujvároson 400-an vettek urvacsorát. Nagy ünnepeken szüknek bizonyulnak templomaink, ami a rend fenn tartását nehezé teszi. Különösen nem szeretik hűvünk az olaszii templomban az orgona alatti padsorokat, a keleti oldalt elfoglalni, s nem szívesen fogadják, ha az egyházi héri őket, hogy ne álljanak, hanem ott foglaljanak helyet. A gyermekek is még mindig sok ülőhelyet elfoglalnak a felnőttek elől, hagyják, hogy az idősebbek álljanak, noha az Isten azt parancsolja: „a vén ember előtt kelj fel, és orcáját megbecsüljed.”

A **temesvári Egyházi Újság** írja: „Konkoly hintó, gonosz emberek izgata a felemelt egyházi adó ellen,

Az egyház vezetősége figyelmezteti a híveket, hogy ezek nem „mi közülünk való” emberek. Megtévelyedett lelkek, sőt Judások is mindig és mindenütt akadnak. Ez alól fájdalom a mi egyházunk sem lehet kivétel. Isten bocsássa meg nekik.” — Szomorú hír. Isten őrizze meg egyházunkat az ilyen konkoly hintóktól.

A **temesvári egyháztanítási alapra** rövid néhány hét alatt — az alig ötezer lelket számláló gyülekezetben — több mint 50.000 L. gyűlt össze. El akarják érni a százezret. Segítse meg őket az Úr!

Lápossy Zeneiskola

Bethlen-utca 20. szám.

Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal; kezdő foktól legmagasabb fokig. □ Fiu és leány növendékek telvétele egész éven át. Felnőtteknek külön esti tanfolyam. **Mérsékelt tandíj.**

BÓDIS FERENCZ

Ékszer üzlete:

Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 1. szám.

Órák üzlete:

Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 2. szám.

Ékszerkészítő iparfelepe:

Vulcán József-utca [Nagy Sándor u.] 1. szám.

NAGYVÁRADAI

AGRÁR TAKARÉNPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] - ut és Posta [Uri] - utca sark.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Áttalások** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betételeket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. □ Magán pánccszekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

KAMUTI IMRE

elektrotechnikus

villamos körfűrészes és tűzfűrészes vállalata

Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb szövetek
Deutsch Posztóáruházban
Oradea-Mare — Nagyvárad
Avram Janku (Kossuth) - utca 1. szám.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában

□ Piata, Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 11-26

A NAGYVÁRADAI HITELBANK R.-T.

Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 2., - saját ház.

Külföldi pénznemeket

vesz és elad, kifizetéseket a legelőnyösebb árfolyam mellett elszámol.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatozás mellett.

Folyósít váltó-, jelzálog-, előleg- és folyószámla **kölcsönt.** 10-13

ORGONA homlokzatsipok

8-13 a rekvirált sipok helyébe **elsőrendű kivitelben** készülnek

Wegenstein Sipót és Fia orgonagyárában
Timisoara — Temesvár.

A sipmérték beküldése ellenében költségvetéssel díjtalanul szolgálunk! — Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek

Harmoniumok raktáron!

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szüségesegetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben sziveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki] u. 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörökvésem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárással nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel

13-26

CSEKŐ LAJOS.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Krisztus levele a gyülekezetekhez.

Jel. 2., 1-7.

A kisázsiai hét gyülekezet között, amelyekhez az Ur a Jelenések könyvében olvasható hét levelet íratja Jánossal, a legje'entékenyebb az efezusi. Alapítója maga Pál apostol, akinek sokáig ez a székhelye. Aldozatkészsége, teherbirása, az üldözések viharában tanusított türelme, a szigor, melylyel a gyávák, a kishitűek, a megtántorodottak, az áruló nikolaitákkal szemben viseltetik, nagy tekintélyt szerez neki; a kisázsiai keresztyénségnek valóságos világító tornya. Jeles tulajdonságairól az Ur is megemlékezik: „Tudom a te dolgaidat, és fáradságodat és türeledet és hogy a gonoszokat nem szenvedheted és hogy a nikolaiták cselekedeteit gyűlölöd, amelyet én is gyűlölök...” Mind ez nem menti meg attól, hogy el ne hangozzék felette a szemrehányás „az a mondásom ellened, hogy első szeretetedet elhagytad...” A levél írásakor t. i. az efezusi szent eklklésia a vizsgálódóra ugy hatott, mint egy pompás alkotmány amelyben van rend, törvény, szigor, de amelyben már hamvadóban a tűz, a lelkesedés Krisztus ügyéért.

Krisztusnak az efézeusiakhoz intézett levele hozzánk is szól.

Tudom a te dolgodat. Hála Istennek a mult esztendőben voltak dolgaink (orgonák rendezése, templomaink világításra berendezése, iskolák felállítása, az adózás és adakozás szép eredménye stb.) amelyeket az Ur följegyezhet könyvébe. Ezekhez a cselekedetekhez tapadhat gyarlóság, — hiszen ez közös sorsa minden embernek, — de mégis cselekedetek, amelyek azt mutatják, hogy egyházunk tagjai közül sokan részt vesznek, a nekik adatott talentumok szerint, az egyház építő munkában.

Tudom a te türeledet — mondja az Ur a gyülekezetnek. Tudja, hogy milyen türelemmel végezték a pásztorok és tanítók, a kormányzók és eljárók, a magok munkáját. Tudja türelmeteket amellyel hordoztátok sorsorokat egyen-

ként és összesen, viselitek kereszteteket: „mint a bárány, mely mészárszékre vitetik.” [Ézs. 53, 7).

Tudom, hogy a gonoszokat nem szenvedheted és a nikolaitákat gyűlölöd — hangsik tovább az Ur szava. Ösmeri azokat a fájdalmakat, amelyeket az itt-ott jelentkező hitbéli ellazulás (kitérés, reverzális adás) és az élet örök pogányságával megbékélés szomorú esetei váltottak ki minden jó érzésű hívünk szívében.

Mindezt tudja az Ur. De figyelmeztet, hogy minden dolgunk, türeledünk, és szívünk minden gerjedezése csak akkor lesz előtte kedves áldozat, ha az **Krisztus szeretetéből** fakad. Azt akarja, hogy gyülekezetünk pompás alkotmányának minden részecskéjét megtöltse ez a szeretet. Ez erőt fog adni további munkáinkhoz és türeledünkhöz; ez lesz az orvosság a nikoliataság minden betegsége ellen. Ha ez meglesz gyülekezetünkben, gyertyafűtője nem mozdíttatik ki helyéről, sőt Isten alkalmasnak fogja találni arra, hogy az ő kegyelmét általa árássa meszsze vidékekre, református Sionunkra.

A százesztendőös egyházmegye.

E hó 11-én volt 100 esztendeje, hogy a nagyszalontai egyházmegye magalakult. Addig az egyházmegye északi részén levő egyházakat a bihari, a déli részen fekvőket előbb a zarándi majd ennek megsemmisülése után, a békési tractuss foglalta magában. A biharitól 1821 dec. 11-én Várad-Olasziban tartott tractuális gyűlés választotta el a szalontaiba beosztott egyházakat, melyek a „Békési Tractusban volt 10 Ecclesiák által adattak és incorporáltattak”. A Tiszántúli Superintendia az új alakulás megszervezésével Tisza Lászlót bizta meg, ki 1822 január 11-ére geszti kastélyába hívatta össze az egyházak lelkészeit és képviselőit. Így tartotta — a jegyzőkönyv szavai szerint — Boldogasszony hava 11-ik napján Mélt. Csász kir. kamarás borosjenői Tisza László urnak előlülése alatt az ujonnan e mai napon felállított és ugynevezett szalontai Tractus Geszt községében első Tractuális „Gyü-

lését". Ebben az alakjában maradt és működött az egyházmegye 1920-ig, amióta két részre vágva magyar területen 15, román területen 31 anyaegyházban, de miudkét oldalon régi neve alatt folytatja életét.

100 év alatt 7 esperese és gondnoka volt. Esperesei Bor István Zsadányi, Balogh Péter szalontai, Osváth Imre sarkadi, Nagy Dániel komádi Széll Kálmán szalontai, Balogh Ambrus sarkadi, Böszörményi Lajos szalontai, illetve a magyar területen levő egyházakban, Szabó István geszti lelkész. Gondnokai, vagy mint régebben nevezték coadjutor curátorai mindeddig a Tisza-család tagjai voltak. A megszervező Tisza László után 1832–55-ig Tisza Lajos Biharvármegye fő notáriusa, 55–1902-ig Tisza Kálmán a „generalis”, utána gróf Tisza István [1918 okt. 31-ig. Ő volt az utolsó Tisza a gondnoki székben, mivel az egyhangulag megválasztott gróf Tisza Kálmán e tisztséget nem fogadta el.

Az egyházmegye a legjelentősebb szerepet 1859–60-ban a „pátens” idején a bécsi kormány ellen való küzdelemben töltötte be, midőn vezetői Balogh Péter és Tisza Kálmán, mint e küzdelemnek is vezérei, országos nevet szereztek neki, kik közül Balogh Pétert debreczeni püspökké választották. A 100 év története a hitélet ápolása mellett főképen a műveltség terjesztésében a népnevelés fejlesztésében állott. Ugy az egyházmegye mint az egyes egyházak minden időben megható és fölemelő példáit mutatják a hitbuzgóságnak és a tanítás ügyéért, az iskolákért való áldozatkészségnek. Rendkívüli csapások: tűzvész, jégverés, árvíz, nagy inség idején nemcsak megtartják eddigi intézményeiket, hanem gyakran éppen akkor építenek iskolákat és létesítenek új lelkészi és tanító állásokat. A múlt a jelenen át így mutatja az utat a jövő felé a második század küszöbén. Az egyházmegye vezetői látják az irányt, midőn a nagy évfordulót kulturális alkotással, gimnáziumi internátus létesítésével akarják megörökíteni. A jubileum külső megünneplése a tavaszi egyházmegyei közgyűlés alkalmával — valószínűleg husvét után — nagyszabású ünnepek keretében fog végbemenni.

Debreczeni István.

Az imádság Istennel társalkodás. Olvassuk

Hétfőn: XXII Zsolt. 2–6

Kedden: Ján. 9, 4 és Márk 1, 35

Szerdán: Márk 9, 35–37 és 1 Kor. 13, 11.

Csütörtökön: Luk 15, 11–13, 17–19.

Pénteken: LXIII Zsolt. 2, 4, 6–9.

Szombaton: I Tim. 2, 1–5, 8.

Vasárnap: Luk. 11, 1–4.

A nagyváradai református egyház népmozgalmi adatai az 1921 évben

A) Született az anyaegyházban törv. fi 223, törvénytelen fi 43, együtt fi 266; törvényes leány 217, törvénytelen leány 46, együtt leány 263; a szorványokban: törvényes fi 10, törvényes leány 8, mihez képest a szülöttek száma fi 276, leány 271, együtt 547.

B) Meghalt az anyaegyházban: fi 257, nő 194 együtt 451; a szorványokban: fi 4, nő 1, együtt 5; a meghaltak száma összesen 456.

Ha az idegen illetőségű kórházi halottak számát, még pedig fi 87, nő 57, együtt 144 — az anyaegyház halottainak számából leütjük, akkor a nagyváradai református egyház halottainak száma fi 170, nő 137, együtt 307.

C) Áttért egyházunkba fi 9, nő 8, együtt 17.

D) Kitért egyházunkból fi 4, nő 20, együtt 24.

E) Házasságra lépett az anyaegyházban tisztapár 83, vegyespár 76, együtt 159; a szorványokban tisztapár 1. Házasulók száma együtt tisztapár 84, vegyespár 76, összesen 160.

Az állami anyakönyvi hivatalban megkötött házasság száma 331, amelyből tisztapár 125, vegyespár 206, amelynél a születendő gyermekek vallására megegyezés jött létre 71 esetben, még pedig a református egyház javára 34, más egyházak javára 37 esetben.

Az 1921-ik évben a református egyház kárára kötöttek megegyezést [reversalist]:

1. Kövesdi Sándor ref. — Szücs Róza g. kel.
2. Czeglédi József ref. — Iványi Ilona r. kath.
3. Fülöp Róza ref. — Zonda Kálmán r. k.
4. Barta Juli ref. — Lehr Gyula r. k.
5. Tóth Sándor ref. — Erdélyi Mária r. k.
6. Benozik János ref. — Kozma Margit r. k.
7. Csontos Mihály ref. — Szurósi Magdolna r. k.
8. Szilágyi Eszter ref. — Orsányi József r. k.
9. Nagy Eszter ref. — Simon János r. k.
10. Tóth Antal ref. — Szabó Margit r. k.
11. Kadancs István ref. — Fenyák Eszter r. k.
12. Abrahám Zsuzsánna ref. — Togyer Péter g. kel.
13. Szpetkó Teréz ref. — Tollorics István r. k.
14. Faragó Eszter ref. — Tóth Flórián g. kath.
15. Szabó Mihály ref. — Puskás Ilona g. kel.
16. Gusbeth Ferenc ref. — Péter Berta r. k.
17. Szücs József ref. — Sándor Róza r. k.
18. Simon Rozália ref. — Schieszer Miklós Péter r. k.
19. Pethő Sándor ref. — Jenei Karolina r. k.
20. Székely Julianna ref. — Babrik János r. k.
21. Sárándi Mária ref. — Gerencsér János r. k.
22. Boka István ref. — Iványi Zsuzsánna r. k.
23. Zilahy Erzsébet ref. — Burló József r. k.
24. Karácsondi Ilona ref. — Robu György g. kath.
25. György Agnes

ref. — Stanin János g. kath. 26. Szabó Sándor — Nadari Emilia r. k. 27. Félix László ref. — Prazan Adelheid r. k. 28. Kovács Béla ref. Bartha Anna r. k. 29. Szabó Zsuzsána ref. — Pap Demeter g. kath. 30. Csala János ref. — Repaszky Juliánna r. kath. 31. Cseh Erzsébet ref. — Moszorják István g. kath. 32. Boros Mária ref. — Russ Mikló g. kath. 33. Fehér Irén ref. — Merz Ernő r. k. 34. Molnár Julianna ref. — Auflak Ferencz r. k. 35. Halász Ilona ref. — Koszta Péter g. kath. 36. Verebi András ref. — Prem Juli r. k. 37. Furkó Juliánna ref. — Ciganek Károly r. kath.

Midőn e statisztikai adatokat közöljük, a vegyes házasságok körül követendő eljárást szabályozó rendelet néhány pontját tájékozásul ide iktatjuk:

11. §. Azon vegyes házasulók, akik más egyház jvvára kötötték megegyezést, egyházunkban ki nem hirdethetők, meg nem eskethetők és egyházi tisztséget nem viselhetnek.

12. §. A református egyház hivatalnokai és presbyterei olyan vegyes házasság megkötésénél, hol a gyermekek törvényes megegyezéssel más egyház részére átadattak, közre nem működhetnek.

13. §. Az egyház belhivatalnokai és presbyterei kötelesek minden tervbevett és tudomásukra jutott vegyes házasságot a lelkésznek bejelenteni s egyházunk érdekeinek biztosítására minden lehető megtenni, e célból a lelkészek által reájok bízott közbenjárást magukra vállalni.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: d. e. 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson: d. e. 10 órakor Csernák Béla lelkész, d. u. 3 órakor, Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velenczén: d. e. 10 órakor Kiss Károly hitoktató lelkész szolgál.

Egyházi hírek Belényesből. A belényesi református elemi iskolának december 18-án igen sikertűlt karácsonyi ünnepe volt. Ott ragyogott a rögtönzött színpadon a sok édességekkel megrakott csillogó karácsonyfá s mellette a növendékek két alkalmi szindarabot adtak elő s több szavallatokkal a karácsonyi énekkar gyönyörködtette a tantermet zsufo-lásig megtöltött közönséggel. A szegény gyermekek közt több mint 2000 Lei értékű ruhanemű és pénz lett kiosztva. Ezeken kívül minden iskolás növendék kapott egy-egy szeretet csomagot. Leirhatatlan volt a gyermekek öröme s nagy lelkesedéssel fejezték be az ünnepélyt az 53 dics 1-2 versének eléneklésével. A karácsonyi ünnepély rendezésében Katona Jenő tanító, a gyűjtésben Antal Béláné és Márton Tivadarné

urasszonyok buzgólkodtak. Az ünnepélyről eloszló közönség 250 Leit tett az iskola perselyébe.

Másik karácsonyi ünnepélyünk Karácsony második napjának délutánján 3 órakor volt: a templomban: a nikolsburgi békekötés három százados évfordulója alkalmából:

Műsor a következő volt: 1. Fennálló ének 37. dics. 1-ső vers. 2. Második ének LXV, zsolt 1-ső v. 3. A gyülekezet imápsága 4. Gyülekezeti ének. LXX IV. zsol. 1-ső vers. 5. Lelkész megnyitó beszéde. 6. Szívünk ma, énekl az énekkar. 7. Karácsonyra, szavalja Vámos Margit. 8. A bibliáról, felolvasa Horváth Mariska. 9. Gályarab, szavalja Bartos Rózsi. 10. Áldunk Téged, énekl az énekkar. 11. Karácsonykor, szavalja Szabó Mariska. 12. Az ige, szavalja Kiss Margit. 13. Szabadban, szavalja Popa Mariska. 14. Zene szám. 15. Ünnepe a földön, énekl az énekkar. 16. Mózes, szavalja Kristó Gizella. 17. szegény gyermekek, szavalja Gvarmati Etus. 18. Karácsonykor, szavalja Józsa Jolán. 18. Csendes éj. énekl az énekkar. 19. Beh régen, énekl az ifjúság. A szépen sikerült vallásos délután perselypénzt 350 Leit hozott be.

Lehetetlen említés nélkül hagyni, hogy a belényesi református hívek egyházi adójukat már 1919-ben tiszszeresre emelték. Ezenkívül minden egyes alkalommal, ha akár lelkészének, akár tanítójának segítségére van szüksége, akkor készséggel sietnek támogatásukra. 1919-ben a gyülekezet adakozása 8000 Lei, 1920-ban 16 ezer Lei, 1921-ben 9000 Lei volt. Dalárda vezetéséért éneklari tanítójának újévi ajándékkul 1000 Leit adtak gyűjtés útján az egyháztagok. Legyen Istennek áldása a buzgó gyülekezet tagjain, hogy minél nagyobb fényvel ragyogjon az evangéliumi világosság e hegyen épített városban.

Meghívó A *Protestáns Jótékony Egyesület* tagjait a folyó évi janár hó 15-ik napján, vasárnap d. u. 5 órakor a református tanítónőképző intézet dísztermében tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívja. Az Elnökség

Egyházi adókiivetés. Egyházközségünk tagjait értesítjük, hogy az egyházi adókiivetést folyó hó 16-án Velencén és Csillagvároson, 17-én pedig az Ujvároson lakó egyháztagokra vonatkozólag fogjuk folytatni. Kérjük az érdeklődőket, hogy a jelzett napokon jelenjenek meg a Ref. Kir helyiségében [Teleki-u, 36.] reggel féltíz órakor. Az adókiivető bizottság.

Áldozatkészség.

Az ujvárosi templom villanyvilágítási berendezését díjtalanul végző Czakó Lajos alyánklia az ingyen munkán felül az egyház közönséges céljaira 107 L 30 b. az ujvárosi orgonaaalpra 100 L az ujvárosi harangalpra 100 L a velencei imaháztermére 100 a szegényeknek 50 az ujvárosi urasztali szőnyegre 50 L-t adományozott. — Az ujvárosi templomban szükségese vált falfestési munkákat Urögdi Sándor mester szintén díjtalanul végezte el. Olasziban adakoztak: Orgonára Polcz Sándor 10, özv. Resch Mihályné 40 Leit. Templomi szőnyegre Tariska Gergely 20 Lei, A velencei imaház-ikolára: Szücs Mátyás neje 100, özv. Zilahi Józsefné 100, Duka Károlyné 100 L.

KELETI BANK R.-T.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Alaptőke :
5.000.000,— Lei.

Telefon:
3-59 és 9-6

Kölcsönöket folyósít.

Betéteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett.

Árutalásokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra.

Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

Lápossy Zeneiskola
Bethlen-utca 20. szám.

Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal; kezdő foktól legmagasabb fokig. □ Fiu és leány növendékek telvétele egész éven át. Felnőtteknek külön esti tanfolyam. **Mérsékelt tandíj.**

BÓDIS FERENCZ

Ékszer üzlete:

Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 1. szám.

Órák üzlete:

Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 2. szám.

Ékszerkészítő ipartelepe:

Vulcán József-utca [Nagy Sándor-u.] 1. szám.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Árutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. □ Magán pánccszekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

KAMUTI IMRE

elektrotechnikus

villamos körfűrészt és ízfűrészt
vállalata

Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában
□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 10-26

A NAGYVÁRADI HITELBANK R.-T.

Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 2., - saját ház.

Külföldi pénznemeket

vesz és elad, kifizetéseket a legelőnyösebb árfolyam mellett elszámol.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatozás mellett.

Folyósít váltó, jelzálog-, előleg- és folyószámla **kölcsönit.** 10-13

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb szövetek
Deutsch Posztóáruházban
Oradea-Mare — Nagyvárad
Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely **temetkezési és hullaszállítási ügyben** szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki] u. 34.) bizalommal felkeresni. Főtörökvésem leendő lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárással nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel
13-26 **CSEKŐ LAJOS.**

ORGONA homlokzatsipok

8-13 a rekvirált sipok helyébe **elsőrendű kivitelben** készülnek

Wegenstein Sipót és **Fia** orgonagyárában
Timisoara — Temesvár.

A sipmérték beküldése ellenében költségvetéssel díjtalanul szolgálunk! — Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek
Harmoniumok raktáron!

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Tábitha kelj fel!

Apostolok cselek. 9, 36-42

Gyászba borult az egész joppéi gyülekezet. Tábitha meghalt.

Ki volt ez a nő, akit Tábithának, Doráknak, azaz zergének mondanak? Nyilván szép, bájos, kellemes, kecses mozgású nőtagja a joppéi gyülekezetnek, akinek szépségét, ügyességét, báját krisztusi erények szentelték meg. Ha szép volt pogány korában, pogány táncokat lejtve, még szebb, még elragadóbb, amint karján kis kosarával kunyhóról-kunyhóra jár, alamizsnát osztogat, gazdag jó cselekedetekben, gazdag áldozatos szeretetben. Ragyogó szemei kunyhók sötétségébe viszik be a napfényt: az evangélium világosságát, vigasztalását. Példájával arra int minden leányt, minden nőt, hogy életüket nem töltheti ki az üres szórakozás, mulatozás, öltözködés, cicomázás. A nők életének is a munka adja meg az igaz becsét. A nő munkái között pedig a legáldásosabb az, amellyel másoknak szolgál; szolgál úgy, hogy a megsegített, fölistápoltt szegény, árva, özvegy, a cselekedet gazdagságán, az alamizsna elégségén keresztül megérzi a szolgáló szív szeretetét is. Ime Tábitha nem csak alamizsnát osztogat, nem csak jót tesz, minden jótéteményével szívéből is nyújt egy-egy darabkát a nyomorultnak. Nincs hát miért csodálkoznunk rajta, hogy amikor meghal, koporsóját körülveszik, s istápolttjai záporként hullatják könnyeiket drága tetemére. Sirva mutatják Péter apostolnak „ezt, meg ezt is Tábitha adta nekünk, neki köszönhetjük.” Nem egy család, egy egész gyülekezet fordul kérőleg Péter apostol felé: add vissza nekünk Tábithát.

Péter apostol szavai: *Tábitha kelj fel* — örök jelentőségű igék. Nem csak az őskereszttyénségnek, de minden idők kereszttyénségének jelszavai azok. Azt jelentik, hogy anélkül az érzés nélkül, amely Tábithában megtestesül, egyetlen felekezet, egyetlen gyülekezet sem állhat fenn. A gyülekezet tagjai változhatnak; az egyház tanítói székében egyszer egy Augusti-

nus, máskor egy Kálvin ülhet, de Tábitha örökre Tábitha marad: *az ő tette kész, önzetlen, hitből fakadó szeretetének soha sem szabad az egyházból kihálnia.*

Tábitha kelj fel! Ezek az apostoli igék költötték fel esztendőkön át tartó szendergéséből a *Nagyváradai Protestáns Jótékony Egyesület* is.

Mikor Péter apostol fölkelte Tábithát „az felnyitá szemeit.” Oh nyiljatok meg ti szemek és lássátok meg, mily sokan várják a jó cselekedetekben gazdag szívek munkáját. Olvassuk, hogy Tábitha mikor felnyitá szemeit, felült, majd oda állott a gyülekezet szentjei, az ő özvegyei, árvái elébe. Megelevenedett. Ujra munkához fogott. Ti fölbuzdult szívek! Oh, csak cselekedjétek a jót. Áldozatok! Készséges szívvvel, örömmel, önzetlen szolgálattal! Így lesz igazán értékes, Isten szemében örök dicsőségre méltó a ti éltetek.

A Protestáns Jótékony Egyesület közgyűlése

Vasárnap január 15-én d. u. 5 órakor tartotta meg közgyűlését a Protestáns Jótékony Egyesület a ref. tanítónőképző inézet disztermében, amelyet a megjelent tagok egészen megtöltöttek. A gyűlést Sulyok István püspök, elnök nyitotta meg, és röviden vázolta az együletnek évek során át kifejtett áldásos tevékenységét, és magasztos hivatását, amit most 3 évi szünetelés után ujult erővel kell folytatnia. Bejelenté, hogy dr. Cziffra Kálmáné elnöknő tisztéről lemondott, azonban ismételt felkérés után hajlandónak mutatkozott tisztét addig megtartani, amíg az alapszabályok célszerűbben átdolgoztatnak. Úgyancsak lemondott ügyészi tisztéről dr. Thury Kálmán és a titkárságról dr. Szeghalmy Sándor.

Dr. Thury Kálmán javaslatára a közgyűlés az előadott indokokra tekintettel nem tartott általános tisztújítást, hanem, — csak az elhalálozás vagy lemondás folytán megüresedett tisztségeket töltötte be, — megválasztva: alelnöknővé egy-

hangu lelkesedéssel: Papp Dezsőné, az árvák felügyelőjévé: Csernák Bélát, titkárokká: dr. Soós Istvánt és dr. Petry Gyulát, ügyésszé: dr. Sarkady Sándort. Az alapszabályok átdolgozására pedig egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai Papp Dezsőné, dr. Thury Kálmán, dr. Olasz Béla és dr. Sarkady Sándor. Az 1919. és 1920. évi számadásokat Varga Dezső pénztáros terjesztette elő, amelyek végeredménye szerint a Protestáns Jótékony Egyesületnek az 1919-ik év december 31-én vagyona 29.501 kor. 80 fillér, az 1920-ik év végén pedig 31.320 kor. 26 fillér volt. A Protestáns Arvaház vagyona 1919 év végén 79.461 kor. 63 fillér, 1920 december 31-én pedig 91.209 kor. 53 fillér, azaz 45.604 Leu 76 bani. A Protestáns Arvaház kintlevőségei között szerepel Biharvármegye közélémezési pénztárának jövedelméből az Arvaháznak annak idején felajánlott 10.000 korona is; az összeg azonban még eddig nem folyt be, de jó reménységgel várjuk annak folyósítását.

A közgyűlés a számvizsgálók által is helyesnek talált számadásokat tudomásul vette, és a pénztárosnak fáradságos munkájáért hálás köszönetét nyilvánította.

Végül elhatározta az egyesület, hogy a tél folyamán legalább is 2 műsoros tea estélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét a Protestáns Arvaház, a ref. tanítónőképző intézet és a velenicei imaház céljaira fogja fordítani egyenlő arányban. Az estélyek rendezésére vigalmi bizottságot alakított a közgyűlés, melynek elnökévé Papp Dezsőné alelnököt választotta meg.

A bizottságba 3 vezető tagul fölkérettek dr. Frankó Józsefné, özv. tordai Molnár Gézáné,

dr. Olasz Béláné urasszonyok, a bizottság névsora még nem teljes, mert abban az egyesület hölgytagjai közül sokan helyet fognak foglalni — felekezeti különbség nélkül.

Az első estélyt február hó 2-án fogják megtartani a Vigadó nagytermében

A rendező bizottság Papp Dezsőné elnöknő vezetése mellett már összeállította az érdekes műsort, és most azon fáradozik, hogy a buffetet hozza össze. A buffetet kizárólag az Egyesület hölgyei fogják vezetni, hogy minden befolyó jövedelem a jótékonycélokra fordíttassék.

A rendezőség reméli, hogy az estélyre a vidék protestáns uri közönsége is be fog jönni, hogy áldozhasson a protestáns jótékony célokra.

Áldozatkészség

Dr. Kazay Kálmán orvos leányának esküvője alkalmából a Prot. Arvaház javára 50. a velenicei templomalapra 50, az olasz-i és újvárosi harangalapra 50-50 s az egyház közönséges szükségére 100 Leut adományozott.

Taricska Gergely és neje a szegényeknek 20 Leut adományoztak.

A nagyváradi-újvárosi orgona javítására és az orgona mellé készített szélfogó költségeire Mester Mihályné urnő közvetítésével a következő adományok folytak be: Szabó Jánosné 10, Tándor Lajosné 10, Czeglédi Jenőné 10, Czira Kálmánné 50, Mester Lajos 10, özv. Tanka Miklósné 15, Szabó Zsigmond 30, özv. Mág Sándorné 10, özv. Palóczy Károlyné 20, Bihon Sándorné 10, Boros Péter 20, Kovács József 30, Nagy Jánosné 20, Vékony Bálint 20, Bujdosó 5 leu összesen: 270 Leut adományoztak.

Ezenkívül a szélfogó festéséhez Matula Gyula a festéket, Dézsi Lajos a festő munkát díjtalanul

Prologus

A nagyszalontai református elemi iskolák által az iskola javítására és szegény tanulók isk. fenntartási díjának fedezésére rendezett ünnepélyre írta: Debreczeni István tekesz.

Nagy vihar dult szerte a világon,
Zugott az erdő és minden berek,
Dörgött az ég és megrendült a föld;
Emlékezték-é: rá még emberek?

Emlékezték-é: mikor letörött
Sok lombos ág virággal tele
S nyíló tavaszra, mosolygó nyárra
Hirtelen eljött a halál tele.

Emlékezték-é: a sok kedves ház
Sok boldog hajlék hogy összeomlott
S örök boruval miként borult el
Sok vidám arc és sok büszke homlok?

Nekünk is volt két kedves hajlékunk.
Egyikben előbb dajkált az anyánk,
A másikban gonddal tanítgatva
Jó tanítóink vigyáztak reánk.

Haj! de a zugó véres zivatar
Nemcsak az elsőt: ezt is megtépte.
Ha láttátok és látjátok ma is,
Nem jajdul-é fel szívetek érte?

Fedele lyukas, mint ócska kalap,
Lehullott faláról a vakolat.
S mint öreg koldus rongyos ruhája:
Olyanok lettek a régi falak.

És mint nagyanyánk tört pápaszeme,
Mit reszketve a földre hullatott,
Kopott falán kitörve, betörve,
Olyanok lettek mind az ablakok.

A nagy viharban sok kicsiny madár
Fészkeből lehullt s a földön hevert.
A mi sorsunk is az lett végtére,
Oh mert a vihar minket is kivert.

Mikor visszatértünk, mint tavasszal
Az elköltözött vándormadarak,
Üres szemükkel busan néztek ránk
A viharverte ősi szent falak.

adta, illetve teljesítette, valamint Pázmány Lajos asztalos csak az anyagért számított 150 leit, a munkát díj nélkül végezte. A megmaradt 120 lei az orgona javítási tőkéhez csatoltatott.

Az újvárosi templom orgona és villanyvilágítási költségeinek fedezésére újabb adakoztak: Nagy Lajos 100, özv. Tanka Miklósné 50, Szabó Zsigmond 50, Nagy Jánosné 50, Badar Béni 25, Juhász István 20, Szentmiklóssy István 10, Vultur nővérek 10, özv. Nagy Sándorné 10, özv. Gyalokay Gyuláné 5 Leit.

Anyakönyvi adatok

1922. január 1—15-ig.

Születtek: Pázmány Ferencz, Nagy Gyula, Fenesi Sándor, Fluczás János, Bodó Gizella, Fövényesi Erzsébet, Bodnár István, Nagy Lajos, Bondor Ilona, Balog József, Benkó Dorand, Szabó Róza, Pálfi Juliánna, Szabó Gizella, Kovács János, Krizsán Lajos, Kutasi Gyula, Bucsás Gábor, Bokor József, D. Szabó Imre, Gurcsó Vilma.

Megesküdtek: Radu Mihály g. kath. — Füzes Mária ref., Kropp János r. k. — Orbán Róza ref., Deák Ferencz ref., Füleki Zsófia ref., Insurád Mór izr. Szabó Erzsébet ref., Csete László ref. Horvát Róza ref., Krista Péter g. kel. — Tóth Vilma ref.

Meghaltak: Patka Zsuzanna özv. Szerencsi Jánosné 69 év, Székely Sándor 84 év, Fülöp Teréz 8 hónapos, Göcz Róza özv. Tóth Ferenczné 53 év, Csontos Lajos 3 hó, Cselák Zsuzsána özv. Imre Mihélyné 89 év, Nagy Lajos 6 nap, Zaszli Magdolna 21 nap, Szemes Lajos 16 év, Bóné Eszter 44 év, Nagy Paula 54 év, Böszörményi József 65 év, Nagy Rebeka özv. Darvasi Sándorné 73 év, Boka Juliánna 78 év, Bagdi Ilona 73 év, Fazekas Juliána özv. Imre Istvánné 60 év, Nagy Sándor 34 év.

Mintha szóltak, mintha kértek volna:
Kis madárkák, kedves jó gyermekek
Segítsetek, hogy újra szép legyen
Elhagyott, régi puha fészketek.

Megértették a hívó szót sokan.
Oh de sokan semmit sem adhatánk,
Kiknek esténkint, mikor lefekszünk,
Sokáig sir fenn az édes anyánk.

És sok van, ki rongyos ruhában,
Rossz cipőben, fázik, didereg.
Ki nem segíthet — őt is segíteni kell —
Sok van köztünk ilyen szegény család.

De most itt vagyunk s helyettük teszünk:
Egyik táncol, másik verset szaval,
S fiuk-leányok csengő ajakáról
Felharsan az ének és zeng a dal.

Jöjjetek ti is! áldozni érte!
Ott nőtetek fel ti is kebelén;
Otthont adott egykor tinektek is
A békés évek boldog idején.

Jöjjetek hogy mit áldott őseink
Szent örökségül hagytak fenn reánk.
Zugó viharban, vad zivatarban,
Mig dobog a szív itt a magyarban
Örökké álljon a mi iskolánk!

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban d. e. 10 órakor és este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson d. e. 10 órakor és d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velenczén d. e. 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Felhívás. Ismételten felhívjuk azokat a szülőket és gazdákat, akiknek gyermekök vagy alkalmazottjuk a 12-ik életévét betöltötte, de még nem konfirmált, hogy gyermeküket vagy alkalmazottjukat a konfirmálásra elkészítés céljából haladéktalanul irassák be Olasziban és Ujvároson a lelkészi hivatalban, Velencén Kiss Károly lelkész urnál

A Tiszántúli Ref. Egyházkerület múlt év november 22 és 23 án tartott közgyűlésének legfontosabb mozzanata gróf Degenfeld József 25 éves főgondnoki jubileuma volt, akít a *közgyűlésen Dr. Baltazár Dezső püspök üdvözölt. Gróf Degenfeld a szokott egyszerűséggel válaszolt. „Nagy érdemeim nekem nincsenek, csupán annyi — ha érdemnek tudható be — hogy kötelességemnek minden időben változatlan akarattal és hűséggel igyekeztem megfelelni. Olyan család utódja vagyok, amelynek körében szent hagyományként szállott apáról fiúra a magyar református egyházhoz való ragaszkodás: Edesatyám, Degenfeld Imre gróf erdélyi főgondnok, anyai nagyatyám Teleki József gróf, a híres 1791 évi zsinatnak elnöke, atyai nagyatyám dunántúli főgondnok volt s kívülük családom számos tagja töltött be egyházi tisztséget. Azt a meggyőződést kellett tehát örökölnöm tőlük, hogy egyházunkat teljes erőnkkel szolgálni kell s én, ki az ő meggyőződésüket igen, de jelességüket nem örököltem, kötelességézelemmel igyekeztem pótolni azt huszonöt éven keresztül.”

A magyar anyanyelvű reformátusok elhelyezkedéséről megemlékezve, azt irtuk karácsonyi számunkban, hogy a régi öt egyházkerületből tíz egyházvidék keletkezett Pótlólág megemléjtük, hogy a „Gotheld“ című folyóirat szerint Ausztriához 6000 -, Fiuméhez 1000 református magyar csatoltatott. Nem tíz, de tizenkét felé szakadtunk tehát!

Istennek gondja van reánk. Olvassuk:

Hétfőn: LXII Zsolt. 6—9.

Kedden: Máté XVIII, 12—14.

Szerdán: Máté X, 29—31.

Csütörtökön: János XVII, 20—23

Pénteken: Zsid. IV. 15—16.

Szombaton: Ézs. I. 11—15.

Vasárnap; Róm. VIII. 14—17.

Kisebb szőlőt keresek megvételre a város közelében. — Cimeket a Híradó nyomdájába (Fő-utca 14. sz. alá) kérek küldeni.

Alaptőke :
5.000.000, — Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Telefon:
3-59 és 9 56

Kölcsönöket folyósít.

Betéteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett.

Átutalásokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra.

Külföldi **pénznemeket** vesz és elad. 2-26

Lápossy Zeneiskola
Bethlen-utca 20. szám.
Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal; kezdő foktól legmagasabb fokig. Fiu és leány növendékek telvétele egész éven át Felntteknek külön esti tanfolyam. **Mérsékelt tandíj.**

BÓDIS FERENCZ
Ékszer üzlete: 8-10
Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 1. szám.
Órá: üzlete:
Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 2. szám.
Ékszerkészítő ipartelege:
Vulcán József-utca [Nagy Sándor-u.] 1. szám.

NAGYVÁRADI AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sark.
Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. Magán páncélszekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

KAMUTI IMRE 5-10
elektrotechnikus
villamos körfűrészes és tűzifaaprító vállalata
Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

Összes gyógyszerek
gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-úiz**, a legjobb minőségben kaphatók
Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában
□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 12-26

A NAGYVÁRADI HITELBANK R.-T.
Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 2., - saját ház.
Külföldi pénznemeket
vesz és elad, kifizetéseket a legelőnyösebb árfolyam mellett elszámol.
Elfogad betéteket a legmagasabb kamatozás mellett.
Folyósít váltó, jelzálog-, előleg- és folyószámla **kölcsönt.** 12-13

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb szövetek
Czímre figyelni!
Deutsch Posztóárházban
Oradea-Mare — Nagyvárad
Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám. 5-10

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetelem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben sziveskedjenek üzletemet (Alexandri, Teleki u. 34.) bizalommal felkeresni.
Főtörökvesem leendő mérsékelt számítás, tisztességes és pontos eljárással nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.
Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel 15-26
CSEKŐ LAJOS.

ORGONA homlokzatsipok
10-13 a rekvirált sipok helyébe **elsőrendű kivitelben** készülnek
Wegenstein Sipót és Fia orgonagyárában
Timisoara — Temesvár.
A sipmérték beküldése ellenében költségvetéssel díjtalanul szolgálunk! — Orgonajavítások, tisztítások és nangelások pontosan eszközöltetnek
Harmoniumok raktáron!

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☒ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jézus

a templom perselyének átellenében

Márk 12, 41—44.

Egy híres íróról (Wilde Oszkáról) jegyezték föl, hogy különös kedvét találta a drága ékkövek ragyogásában; órák hosszat elgyönyörködött bennök; különböző fénysugarakat bocsátá rájuk, így vizsgálta színjátékukat.

Jézus nem a drágakövekben hanem a lelkében gyönyörködött. most egy, majd más szempontból vette vizsgálat alá az embereket: És ha az örökkévalóság sugaraiban egyiket másikat izzani, ragyogni, tündökölni látta, valami benső öröm töltötte el. Ez az öröm járja át szívét most is, amint ott ül a templom perselyének átellenében.

Ne feledjük, hogy mikor ez történt, a zsidók nemzeti állama már megdőlt, s a zsidók nemzeti életének mentsvára a templom lett: minden fillér, amely a perselybe hullott, nem csak vallásos célt, de nemzeti célt is szolgált.

Ott ül Jézus és figyel.

Jön egy férfi, jókora summát tart a kezés gondosan ügyel, hogy akkor dobja azt a perselybe. mikor azt mások is látják. Látja Jézus is,—de hallgat.—Most egy fátyolos nő közeledik, s elegáns gesztussal dobja pénzét a perselybe. Látja Jézus is,—de hallgat— Egy jómódu polgár áll meg a kijáratnál, s boszankodva nyul erszénye után, hogy már megint adni kénytelen. Látja Jézus, hogy adott, de hallgat.— Sietve törtet kifelé egy ifju, ugy tesz, mintha észre sem venné a perselyt, vagy azt sem tudná, miért van az ott. Jézus figyelmét ez sem kerülheti ki, Jézus látja ezt is, — de hallgat. Végül jön egy idős asszony; csöndesen lépeget, arcán az öregség, a gond, a szükség nyoma; ruhája fogyatékos, kezében két fillér: ez minden vagyunkája. Megáll a persely felett. Jézus figyel. Érdeklődéssel nézi vajjon megtartja-e magának az egyiket. Ám az özvegy késedelem nélkül perselybe dobja mind a kettőt s alázatosan eltávozik. Jézus szívét öröm tölti el. Örömet nem tudja magába fojtani, hiszen ismét

egy lélek ragyogott fel előtte az örökkévalóság sugarainak fényességében. Előszólítja tanítványait s hangosan hirdeti az özvegy nemes cselekedetét, Az ajkáról elhangzó dicséret visszhangzik századokon át, mind a mai napig.

Kedves olvasó! Ha egyszer Jézus a te lelkedet is vizsgálatni kezdi az örökkévalóság világossága előtt, vajjon gyönyörűségét találja é tebenned?

Protestáns Árvaház alapítványai

Időszerűnek tartjuk ezzel a kérdéssel foglalkozni most, amikor a Protestáns Jótékony Egylet ismét a régi energiával és friss lendülettel fogott hozzá hivatásának betöltéséhez. Az 1917 év tavaszán tartott közgyűlésen a reformáció 400 éves emlékének megörökítésére vetette fel Sulyok István elnök az árvaház tervét, amely gondolat általános lelkesedést keltett és csakugy hullottak a százasok a nemes cél oltárára. Özv Bögös Lajosné alelnöknő és Sinka László ajánlották fel az első 500—500 koronás alapítványt, még a gyűlés folyamán, akiket csakhamar sokan követtek. Különösen nagy tevékenységet fejtettek ki az árvaház érdekében dr. Cziffra Kálmánné elnöknő és dr. Fráter Imre főorvos, akik 1918 nyarán is nagy anyagi előnyöket eszközöltek ki az árvaház részére, de a nagy összeomlás ezt is maga alá temette.

A tervezet szerint egy alapítvány 500 K volt; Az alábbiakban Lei értékre átszámítva az 1920 dec. 31-iki állag szerint közöljük a nagyobb alapítványokat: Polnik Mihályné 372 Lei, Sinka László 281, özv. Bögös Lajosné 281, Petry Gyula és neje 273, gróf Tisza István 271, Nagy Bölöny József 271, dr. Fráter Imre 271, Balogh Mihály 271, Papszász Lajosné 271, dr. Cziffra Kálmánné 267, dr. Szeghalmy Sándor 263, özv. Kenéz Sándorné 263, Sulyok István 262, dr. Kotzó Jenő 261, néh. Szilágyi Zsigmondné szül. Morvay Szeréna eml. 1082, néh. Füredi László és neje emlékére örökösei 1500 L. né. részvény, Nagyvárad ref. Egyh. 500, Ref. középisk. tanítók 750, Református Leányegylet 2143, Mezőtelegdi ref.

Egyház 543, Nagyvárad helyőrségi fogyasztási szövetkezet 8950, Bihari ref. Egyházmegye 2780, Sarkady Emma 507. — [1919-ben] néh. Csernák Emmike emlékére 2285, néhai Steinhacker Valéria vallástanítónő emlékére 527 Lei.

E két utóbbi alapítványt az oly korán elhunyt kedves leányok ismerősei és tisztelői adták össze koszoru megváltás címen; A most közölt alapítványok, a kisebb összegű [50—100 L.] adományokkal együtt 25.859 Leit tesznek ki. Ezekhez számítva a mulatságok és utcai gyűjtések eredményét és az 1921. évi adományokat s kamatokat: az árvaházi alap ma kb. 52 ezer Leit tesz ki.

Ez az összeg ugyan nem elegendő arra, hogy abból intézményesen felállítsuk az árvaházat, — de ha arra számítunk, hogy a tőkésített kamatokkal fog az alap a kívánt mennyiségre felnövekedni, akkor nagyon sokáig elvárhatunk, s addig ez a tőke mindig csak holt tőke marad. Arra azonban már most is alkalmas ez az alap, hogy annak jövődelméből legalább 2 árvát elhelyezhetünk nevelés és gondozás végett jóra való református családoknál, a ruházatuk pedig ki fog telni a jószívű adományokból. Igg az árvaházi alap, — mely most csak holt tőke — jó gyümölcsöt fog teremni addig is, míg terebélyes fává nem növekszik.

Eddig még nem volt módunkban koszorú megváltás címen a fenti két alapítványra adakozók névsorát közölni, ez elkövetkezéssel itt adjuk:

I. „neh. Csernák Emmike alapítvány“-ra [egy református lelkészi árva neveltetésére] adakoztak:

1. Dr. Olasz Béla ivén: dr. Thury Kálmán, dr. Olasz Béla, Badar Béni 50—50 kor., dr. Tóth Ferencz, dr. Stokker József, dr. Dávidovits Sándor, Darvassy Lajos, Debreczy Imre, Kopányi András, Papp Sándor 20—20 K. Szakáts Antal, Kállay Ferencz, Kiss Gábor, Stephani Döme, Kiss István, Jánossy Lajos, Ujváry József, Kovács József, Szekernyés Anna, Vitán Árpád, Bányai Károly 10—10 K. Bagdi Imre 5 K. [405 K.]

2. Bereczki Erzsébet ivén: Szücs Erzsébet, Gere Józsefné, Fábrián József, Soós Jenő, Bokor nővérek, Bodiczky Gabriella 10—10 kor., Főző Mária, Réti Sándor, Juhász László, Csala János, Szilágyi Józsefné, Beres nővérek, özv. Takács József 5—5 kor., Nagy József, Reszegi Lujza, Máté Gyula, Molnár Mária 4—4 kor., Sebesi Lajos, Pethó József, N. N., Tornyi Károly, Karalyos Lajos, Beregszászi József, Werner Olga, Rátz Károlyné, Klein Izidor 2—2 kor. [129 kor.]

3. Biszterszky Iván ivén: Biszterszky Iván 100 k., Istvánffy Sándor 50 k., Istvánffy Béláné 40 k., Varró Domokos, György László, Udrarhelyi Béla, dr. Békéssy Jenő 20—20 kor., Kövér Andorné, Kövér Andor, Beliczay Elek, Nagy Lajos,

Molnár József, dr. Nagy Béla, Körösy Árpád, Herczeg János, Szentpály Zsigmond, dr. Halmy Gyula, 10—10 kor., dr. Tóth Kálmán, Biró István, Pataky Elek, Herbst Ödön, Magyar Zoltán, Magyar Mihály 5—5 kor. [400 kor.]

4. Dr. Szeghalmy Sándor ivén: Dr. Szeghalmy Sándor, dr. Thury László 50—50 kor., Széles Sándor, dr. Fássy Lajos, dr. Bige Géza, dr. Bige Béla, Balogh János, Kenéz Sándor, Száva Antal, Kuthy József, Czirják Sándor, Kassay Kálmán dr. Fráter Pál, Homolya Etelka, 20—20 kor., Doby István, Szilágyi Lajos, Szatmáry Mihály, Farkas Imre, Szondi Sándor, Herczegh Vilmos, Havasy Zsigmond, dr. Monus Sándor, Király István 10—10 kor., Vadász Ferencz 1 k. [431 kor.]

5. Sütő Gyula ivén: Sütő Gyula 116 kor., Szilágyi Ilona 100 kor., Molnár János, Bereczky Sándor, Király Károly, Tóth Gizi 20—20 kor., Sipos Ferencz 12 kor., Bartus Lajos, Nagy Gyula, Trombitás Gyula, Szabó Károly, Fülöp István, özv. Steinhacker Mihályné, Szilágyi Géza, 10—10 kor., Nemés József 7 kor., Vura Lajos, özv. Lisztes Jánosné 5—5 kor. [400 kor.]

6. Kóta Lajos ivén: Kóta Lajos 50 kor., Vitályos József 20 kor., dr. Szabó Gusztáv, dr. Fekesházy Endre, Rác Rezső, dr. Nagy Sándor, Szücs József, Szük Ödön, Daday József, Szirti Ernő, Török Károly, Stepan László, Melcher Erzsébet 10—10 kor. [182 kor.]

7. Fráter Tibor ivén: Nagy István, Standary Anna, Bessenyei Ilona, Domokor Eta, Molnár Margit, Molnár Berta, Micsiczay Róza és Ilona 10—10 kor., Tardy Anna, Vasady Gabriella, Weisz Irén, Szilvási Mária 6—6 kor., Fráter Tibor, Mészáros Elek, Adler Erzsébet, Gecsei Margit 5—5 kor., Takács Albert, Csató Margit, Krausz Irén, Biró Erzsébet, Kállay Emilia, Kovács Klára, Buzogány Lujza 4—4, Simay Gizella, Várady Jolán, Körmendy Gizella, Deák Ferencz 3—3, Varga Margit, Wolf Erzsébet, Jeremiás Ella, Mogyoróssy Anna, Csizsár Margit, Csizi Jolán, Fejes Eszter, Nagy Irma, Széles Erzsébet, Perczel Julia, Bencze Katalin, Bencsik Aranka, Bokor Erzsébet, Katz Klára, Kirchy Erzsébet, Kerekes Ida, Janota Emma, Fodor Juliska, Mártonffy Mária, Nagy Erzsébet Páll Matild, Váry Riza, Török Eszter, Várady Anna, Szabó Erzsébet, Kovács Laura, Faragó Jolán, Várady Eszter, Bencsik Gizella, Zsigmond Ilona, Krasznér Gizella, Piki Margit, Salamon Béla, Kardos Ferencz, Mialovics Erzsébet, Nagy N., Török Albert, Szabó Sámuel, Fráter Erzsébet 2—2, Strásznay Gyula 1 kor. [223 kor.]

8. Sinka László ivén: Németh Pál 100 kor., Sinka László, Oláh Ferenczné, ifj. Mónus Sándor, Leitner Ferenczné, Szabó László, Balogh Mihály, id. Cser János, ifj. Cser János, Mester Mihály

50—50 kor., Molnár János, Boros Péter, Nagy János 40—40 kor., Czégény Sándor, Nv. Hitelbank, Herzbergerné, Barna Sámuel, Kovács József 30—30, dr. Némethy Ferencz, Csanda Endre, Boros János, Oláh István, Buczi István, Báthory Zsigmond, Gulyás Lajos, Nagy Károly, Kovács Károly, Karalyos Lajos, Vargha László, Balaton Józsefné, Bástay József, Cserepes Imre, Piskolti Albert 20—20, Kiss Lajos, Kovács Gábor, Zemplényi Sándor, Mokri János 10—10, Nagy János 5 kor. (1205 kor.)

II. néh. Steinhacker Valéria alapítvány-ra adakoztak: Kenéz Sándor, dr. Thury László 100—100 kor., Szeghalmy Julia, dr. Szeghalmy Sándor, Csernák Béla, Boros Péter, Vizi Mariska, Mónus Sándor, Matula Gyula, dr. Thury Kálmán, 50—50, Kóta Lajos, özv. Bögös Lajosné, 40—40, dr. Szabó Gusztáv 25, Nagy Vilmos, Stephani Margit, Munkácsiné, dr. Bige Géza, Homolya Etelka, dr. Olasz Béla, Varga László, Sütő Gyula, Vitályos József, Molnár János, Boros Imre, Fekete Sándor, Kiss Gyula, Kiss Károly Balogh János, Jeszenszky Zsigmond 20—20, özv. Nagy Károlyné 15, Szabó Károly, Bereczky Tivadar 10—10 kor. (1040 kor.)

A legdiszesebb koszorúnál is kedvesebb Istent előtt a kegyeletnek ez a módja.

—y

A Protestáns Jótékony Egyesület Estélye.

A Pr. Jót. Egyesület vigalmai bizottságának agilis tagjai: Papp Dezsőné, Dr. Frankó Józsefné, Dr. Olasz Béláné urnők fáradhatatlan tevékenységet fejtenek ki, hogy a február 2-án, a Vigadóban tartandó műsoros estély fényesen sikerüljön.

A konferencier tisztére Dr. Kazay Kálmán orvost nyerték meg.

A műsor a következő: 1. Prologus. Irta Tabéry Géza. Előadja: Sulyok Ica. — 2. Magyar solo Táncolják: Fischer Testvérek, Lázár Tibi és Reidner Lolo. — 3. Molnár Ferencz vig jelenetét: A fogorvost előadják: Papp Dezső és Morvay Bandi. — 4. Eisler Fanny naplója című tánc revü. Előadják: Kesztyüs Ica, Hankovics Böske, Imets Magda, Csipke Irén, Haász Mancsi. 5. Énekel özv. Patzkó Aladárné zene- és énekiskolájának kiváló növendéke: Mayr Margit. 6. Makai Emil Sári néni egyfelvonásos vigjátékát előadják: Hofbauer Gizi, Gaszner Margit, Stokker Böske, Losonczy Eta, Kesztyüs Ica, Gerő Magda, Patzkó Elemér és Krauss M. Samu.

Az Egyesület meghívókat nem bocsátott ki:

mindenki hivatalos aki áldozni akar az Egyesület céljaira.

Az Egyesület nőtagjai napok óta fáradságot nem ismerve, az időjárás zordonságától vissza nem riadva, személyesen keresték föl a családokat az estély sikere érdekében. Ha valakihez nem tudnának eljutni, ezuton is kéri az adományokat (bort, hideg ételeket) a buffet számára, amelyeket a jótékony cél hasznára fognak árúsítani. Az adományok február 2-án, az estély napján, délután 2—4 órakor küldendők fel az estély színhelyére, ahol azokat a háziasszonyok veszik át.

Az estély pontosan 8 órakor kezdődik.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban d. e. 10 ó. Gargya Géza s. lelkész este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson d. e. 10 órakor Csernák Béla lelkész d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velenczén d. e. 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Értesítés.

Az egyházi III. t. c. 19. §-ának rendelkezéséből kifolyólag az egyházközség elnöksége értesíti református hiveinket, hogy az 1922-ik évre szóló egyházi adó kivetését a presbiterium elkészítette és azt ez évi január hó 30-ik napjától kezdve az egyházi adóbizottsági elnök hivatali helyiségében [Teleki utca 36. sz.] közszemlére kitévette. Felhívtnak tehát az érdekelt egyháztagok, hogy a fentebb megnevezett helyen a hivatalos órákban és pedig d. e. 9—12, d. u. fél 4—6 óráig betekinteni sziveskedjenek és ha valaki a megállapított évi járulékot magára nézve sérelmesnek tartaná, a betekintéstől számítva 8 [nyolc] nap alatt az adóbizottság elnökénél szóban vagy írásban a kivetés ellen a presbiteriumhoz fellebbezéssel élhet. Figyelmeztetni kívánja az elnökség az egyháztagokat, hogy a kivetési napló betekintésére az egyházi törvény 15 napot engedélyez és ha valaki ezt elmulasztaná, a későbbi jogorvoslat igénybe vétele lehetetlen lenne.

Áldozatkészség. Ujvároson adakoztak: 1. Szegényeknek: Nagy Lajos 20, Sinka László 5, Balaton József 20 Leit. 2. Ujvárosi orgonára: Gál Szabó testvérek 40. A csizmadia ipartársulat kebelében működő „Religió társaság” 393 Leit. 3. Egyh. közszükségre: Viktor István 5, Kovács Mihályné, Banda Róza urnő 50 Leit. 4. Ujvárosi templomi szőnyegre: özv. Gulyás Károlyné 5 Leit. Olasziban adakoztak: 1. A velencei imaházra Somogyi Lajos 10, Benczik János 50, Kövesdi Lajos 60 Leit. 2. A Protestáns Árvaházra Melcher Juliska 10 Leit. 3. Orgonára Gál József 50 Leit. 4. Egy szegény gyermek tandijára Papp Dezső 125 Leit.

Isten jósága megleszi, amit akar. Olvassuk:

Hétfőn: Márk 10, 35—38.
 Kedden Máté 26, 36—44.
 Szerdán: Máté 6, 5—6.
 Csütörtön: LXXXI zsolt. 9. 12—14.
 Pénteken Ján. 7, 16—18
 Szombaton: II Mózes 33, 11, Jakab 2, 23.
 Vasárnap: Ézs. 43, 12,— 64 6.

KELETI BANK R.-T.

Alaptőke :
 5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad), Telefon:
Rimanóczy-u. 6. I. em. 3—59 és 9—56

Kölcsönöket folyósít.
Befételeket elfogad legmagasabb kamatozás mellett.
Áttulajdosokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra.
 Külföldi **pénznemeket** vesz és elad. 3—26

ORGONA homlokzatsipok

11—13 a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kiállításban készülnek
Wegenstein Sipót és Fia orgona-gyárában
Timsoara — Temesvár.

A sipmérték beküldése ellenében költségvetéssel díjtalanul szolgálunk! — Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközölkötteknek
Harmoniumok raktáron!

BÓDIS FERENCZ

Ékszer üzlete: 9—10
 Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 1. szám.
Órák üzlete:
 Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 2. szám.
Ékszerkészítő iparfelepe:
 Vulcán József-utca [Nagy Sándor-u.] 1. szám.

KAMUTI IMRE

6—10
 elektrotechnikus
 villamos körirészes és tűzfűtő vállalat
Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
 az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástróma-crème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában
 Piata Unirii (Szent László-tér)
 a Városháza mellett. 13—26

A NAGYVÁRADAI HITELBANK R.-T.
 Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 2., - saját ház.

Külföldi pénznemeket

vesz és elad, kifizetéseket a legelőnyösebb árfolyam mellett elszámol.
Elfogad betételeket a legmagasabb kamatozás mellett.
Folyósít váltó-, jelzálog-, előleg- és folyószámla **kölcsön**. 13—13

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb szövetek
Deutsch Posztóáruházban
 Oradea-Mare — Nagyvárad
 Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki] u. 34.) bizalommal felkeresni.
 Főtörökvésem leend a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.
 Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel
 16—26 **CSEKŐ LAJOS.**

NAGYVÁRADAI AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
 Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarkok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Áttulajdosokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Befételeket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. Magán pánccszekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Mi a legfontosabb?

I. Ján. 4., 3.

Egyik legfontosabb kérdése volna életünknek, hogy hogyan olvassuk a bibliát? Mi az a leghatalmasabb gondolat, mely mindenek fölött és mindeneknél kiemelkedik?

Ki az a hatalmas egyéniség, akiről beszél a biblia az első laptól az utolsóig? Aki a kígyónak fejét megtöri, s aki mint bárány az ő mennyegzőjére hívja az elválasztottakat? Mi teszi az embert keresztyénné?

Az emberek, fontoskodó, szektáskodó hajlamu lelkek, megragadnak egy-egy rendelkezést a szentírásból, egy-egy szokást, az akkori, kétezer év előtti időből egy-egy szertartást; kimondják: Az a keresztyén ember, aki ezeket követi! A lelekről a testre néznek, Isten dolga helyett az emberi dolgokra.

Olvassuk el néhányszor ezt a szentírásbeli verset, amit János, Jézushoz közel álló apostol ír. Mi a fontos az én keresztyénségemben? Egy pár szokás? Alámerítkezés? Felnöttek ke-

resztelése? A megszólítása az én felebarátomnak? Hogy „urnő“-nek, vagy „testvér“-nek szólítom? A Vasárnap, a Jézus feltámadási napjának megtagadása? Erről semmit sem tud az apostol. Aki Jézust testben megjelent Krisztusnak vallja — Istentől van.

Életem döntő fontosságú kérdése: Micsoda énnekem Jézus? Krisztusom, azaz Megváltóm-e? Életem királya-e vagy pedig csak egy történeti személy? Ő mellette minden eltölpül, minden csak árnyék és homály. Ő a szeget köve minden keresztyénségnek. Amint az alapköv nélkül nem lehet tornyot rakni, még kevésbé annak diszítésére gondolni, úgy Jézus Krisztus nélkül nem lehet keresztyén hitet felépíteni.

Csendes órámban ez az én első kérdésem. Mit tudok Jézusról? Minek tekintem őt? Volt-e valami hatással az életemre? Adott-e jótanácsot, ösztönzött-e nemes tetterre, volt-e olyan szava, vigasztalása, mely elkísér, egész életemen át? Mert erről ismeritek meg az Istennek lelkét.

Egy kis gyertyaszál.

— Mese a nagyoknak és kicsiknek. —

Gonddal telt nagyok, harcoló tülekedő, elégedetlen emberek és apró kis leányok és fiúk halljátok meg ezt az egyszerű, szomorúan boldog kis mesét egy szegény árva kis gyertyaszálról...

... Kicsi kis gyertya volt, oldalán csavart vonalak és a végén hosszan lógott ki a gyertyabél fonala. A kereskedő fűszerszagu fiókjában feküdt sohajtózva. Egyszerre kihúzták a fiókot és nagy dörrel-durrrel, zörgéssel beugrott egy karácsonyfagyertyatartó. Büszke volt és — mi tagadás szép is behajló fogaival, rugós csiptetőjével, elegáns tartásával. Mihelyt betolták a fiókot, ismerkedni kezdett a környezetével.

— Hát te miért vagy olyan szomorú, mit sóhajtozol? — kérdezte a kis gyertyától.

— Félek — felelte az.

— Mitől? Attól hogy a karácsonyfára kerül-nél velem? Ne félj kis gyertya. Hiszen én foglak tartani, majd vigyázok én rád.

A kis gyertya mélyet sóhajtott.

— Könnyű neked... Elmulik a karácsony

és téged bepakolnak újra őriznek... ki tudja meddig élsz? De énnekem rettegni kell, hogy egyszer kikerülök innen a világba. Mert akkor meghalok... Félóránál nem több az életem. Elégek...

A gyertyatartó végigmérete.

— Bizony sajnállak, hogy ilyen alárendelt életre készítettek téged szegény gyertya...

Többet nem beszélhettek, mert kihúzták a fiókot.

A kereskedő kezébe vette a gyertyát és a tartót. Azok egészen elkápráztak a nagy fényességben. Egy szegény szürke kendős asszony állott a pult mellett.

— Tessék ezt, ez olcsóbb minőség... Négy koronáért odaadom...

A gyertyatartó sértődötten csillogtatta magát, de nem szólt semmit. Átvette őket a szegény asszony és beletette rongyos szatyorába. Egy fekete harisnyja és egy cérna feküdt mellettük.

— Nagyon sajnálom, hogy ilyen szegényes társaságba kerültem, — mondta gőgösen a gyertyatartó és felemelte a fejét.

Sokáig mehettek. Mindig sötétebb és sötétebb lett és a házak, a sötétben néző apró házak csön-

A Protestáns Jótékony Egyesület fejlődése.

Addig is, míg jövő számunkban a Protestáns Jótékony egyesület estélyének sikeréről beszámolhatnánk, meg kell emlékeznünk arról az eredményes munkáról, amelyet néhány urasszony a tagok gyűjtése körül kifejt:

Ez alkalommal azoknak a nevét közölhetjük, akik Török Károlyné és özv. Koroknay Györgyné urnók agítálására léptek be az egyesületbe.

Özv. Resch Mihályné, Tóth Rezsőné, Kuthy Józsefné, Merza Sándorné, özv. Bancsik Sándorné, özv. Kiss Gyuláné 100—100 Leival.

Sütő Gyuláné 40 Leival.

Könyves Ferenczné, Fábíán Sándorné, Bus Lajosné Vajna Józsefné, Sollinger Mátyásné, Papp Ferenczné, Biró Imréné, Varga Kálmánné, Liszka Gyuláné, Kis Istvánné, Ujlaki Károlyné, Szikszay Dezsőné, Bittó Lajosné, Sinka Ilonka, Hajnal Józsefné, Szücs Mátyásné, Nagy Zsigmondné, özv. Sztandary Györgyné, Török Károlyné 20 - 20L-val.

Török Irén, Adamik Jánosné, Baka Sándorné, özv. Szombathy Istvánné, Török Sándorné, Keresztesy Jánosné, Könyves Irén, Bódis Józsefné, Bajó Sándorné 10—10 Leival.

Özv. Koroknay Györgyné közbenjárására beléptek: Weiszlovits Lajos 100 leival; özv. Nagy Károlyné 50 leival; id. Cser János 25 leival; özv. Nemes Lajosné, Boros János, Rutkayné, Merza Kálmánné, Steiner Kata, Vadász Albertné, Láposy Erzsébet, Oláh Ferenczné, özv. Patály Péterné, Serbán Pálné, Sarkady Zoltánné, Máté Tamásné, özv. Macskássy Alajosné, Kiss

Gézáné, özv. Balogh Istvánné, özv. Koroknay Györgyné 20—20 leival; Bauerné 15 L., Joó Ferenczné, Lévy Sándor, Varga Jenőné, Pázmány Ferencz, Pázmány Gyula 10—10 leival; Priszli Pálné, Lovasi Márk, Kágyiné 5—5 leival.

Szép példája ez annak, hogy mit érhet el egy-egy egyháztág intézményeink érdekében, ha érző lelke öntudatosan sarkalja a tevékenységére.

Anyakönyvi adatok

1922. január 15—31-ig.

Születtek: Kis Imre, Lőrincz Vincze, Lovas Juliánna, Kalla Gábor, Ardeleán Tibor, K. Gál Margit, Gonda Ferencz, Monea Mária, Raduj Vilma, Zsugyó Gábor, Szántó Sándor, László István, Mákocsi Etelka, Papp Katalin, Kövér Margit, Patkás Irén, Tutor János, Farkas Bálint, Kiss Ferencz, Szabó Róza, Kása László, Tóth Sándor, Garzó Imre, Turzó Károly, Hözső Gábor, Kacsuly Erzsébet, Csüri László.

Megesküdtek: Szabó Lajos ref.—Köteles Mária r. kath., Mozsik Sándor ref.—Bányai Erzsébet ref., Rácz János ref.—Oláh Zsuzsánna ref., Szabó Imre ref.—Moka Margit r. kath., Szóbel Emil ref.—Varga Margit ref., Juhász Gyula ref.—Almási Juliánna ref., Imre József ref.—Lengyel Juliánna r. kath., Papp Antal ref.—Sajti Piroska ref., Gáll József ref.—Szirmai Ilona ref. Szabó Imre ref.—Nagy Ida ref.

Meghaltak: Nagy Sándor 34 év, Dusinszky László 3 hónap, Domjein Juliánna Szöllösi L-né 39 év, Kovács Juliánna Kiss Zsigmondné 36 év, Bozsa Erzsébet 4 év, Bozsa Sándor 1 év, Szabó István 58 év, özv. Nagy Györgyné 75 év, Nagy

desen álldogáltak egymás mellett, — mint a sorban álló alamizsnát váró koldusok.

Végre — hallották, hogy nyikorog az ajtó. Hideg csöndes kis szobába nyitott a szegény asszony és a holmikát kirakta az asztalra. A kis gyertya csöndesen sirdogált, s a ceruza erősen és katonásan kinyújtotta magát, a harisnya lustán nyújtózkodott végig az asztalon csak a gyertyatartó rázkódott meg fázósan.

— Brr!... De hideg van itt! Milyen csuf szoba, ez!

De a szegény asszony nem törődött a panaszkával. Elővett a sarokból egy apró fenyőfát, éppen csak akkora volt, mint egy elemi iskolás gyerek, felállította az asztalra, rárakott néhány színes papírt és előkötötte a fiókból egy ócska, rozsdás, csiptetős gyertyatartót. Ráarkta a fára. A kis gyertyát pedig beleillesztette az új tartóba, azt is felcsiptette a fára. — A gyertyácska remegett az ágon... a tartó azonban biztatta:

— Ne félj hát kis gyertya!

Sercent a gyufa, odahajolt a gyertyához, az égni kezdett.

Ebben a percben kinyílt az ajtó s berohant

rajta két szegényes ruhájú kis gyerek. Egy fiú és egy leány.

— Jaj!... Karácsonyfa! Nézd Pista mit kaptam! Harisnyát!

— En meg egy egész ceruzát!... kiabáltak és körülugrálták a kis fát.

— És nézd ezt a gyertyát! Milyen szépen ég! Enélkül nem is lett volna igazi karácsonyunk! Milyen szép! Hogy világít!

A kis gyertya hallotta mindezt és egyszerre valami csodás melegség futott át rajta. Meghatottan nézett le a két gyerekre és nagy kerek bámuló szemükben meglátta önmagát. Elfelejtette, hogy nemsokára meg kell halnia. Kigyenesedett és még jobban égni kezdett. Fényesen, erősen, úgy hogy a falraesett árnyékok is sápadozni és remegni kezdtek. És azt mondta magában:

— Milyen boldog vagyok, Istenem! milyen boldog vagyok!... Lassan azonban elfogyott az élete. Már tövig égett. Lassan megolvadt a gyertyatartóban és a fekete bél kormosan kezdett felfollobbani. Ebben a nagy közelgésben a mindig hideg és büszke gyertyatartó is átmelegedett valami csöndes részvétől.

Erzsébet 16 év, Balog Sándor 52 év, Boros Agnes 54 év, Jakab János 14 év, Csordás Lajos 21 év, Bordás László 30 év, Piheni József 75 év, Bor Lajos 59 év, Dézsi Erzsébet 3 év, Hodis Anna 7 év, Sós Karolin 73 év, Kiss Imre 72 év

Áldozatkészség

Gáll József és Szirmai Ilona esküvőjük alkalmából az olaszii orgonára és templom világítására 50-50 Leut adományoztak. A menyegzői lakomán résztvevők pedig a Protestáns árvaházra 400 Leut gyűjtöttek össze maguk között. Szép, követésre méltó példa.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban d. e. 10 este fél 6 órakor. Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson d. e. 10 órakor és d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velenczén d. e. 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A Soltész-féle Konfirmáció Káté az olaszii lelkészi hivatalban kapható.

A Református Híradóra előfizetési díjakat elfogad Mester Mihályné urnő (Szent János utca, Kalapüzlet).

Harangok és hitoktatók címen a Kálvinista Szemle a következőket írja: Egyre-másra jönnek a hírek, hogy ez a gyülekezet 100.000, a másik 200.000, a harmadik 3-4, sőt 500.000 koronát is gyűjtött új harangokra. A ki falun él, jobban megérti a magyar református nép ragasz

— Sajnálalak szegény kis gyertya... mondotta neki — Te már egészen elfogytál... Nemsokára meghalsz.

A gyertyácska még egyszer összeszedte az erejét, felragyogott mint a haldokló kis leány felmosolyog utóljára és azt felelte:

— Sohasem szánj engemet!... Én már nem bánom, hogy meghalok. Elégtem igaz kicsi voltam és szegény. De látod ez a két rongyos gyerek az, én lángomtól tudta meg hogy karácsony van!... Tudtam örömet szerezni nekik!... Tudom, hogy nem hiába éltem... Ebben a kis szobában én, egy apró gyertyaszál, egy vékony, szelíd lángocská — én voltam a karácsony, én voltam az öröm... Én belőlem karácsonyi fény lett... és ezért nem hiába égtem el...

... Szólt a gyertyácska és az elámult gyertyatartó karjai között utolsó lobbant... és meghalt...

— Ni... elaludt... mondta az egyik gyerek — vége a karácsonynak...

Eddig szól ez az egyszerű mese. Kicsik és nagyok... nem tudom van-e valami tanulság benne... Ezt ti mondjátok meg...

Muraközy Gyula.

kodását a maga harangjaihoz. Nem is a nagyszerű áldozatkészség ellen akarunk mi itt hangulatot kelteni, hanem egyfelől rámutatni arra, hogy ime, van pénz és van áldozatkészség — ha a nép tud lelkesedni, másfelől hangsúlyozni akarjuk azt is, hogy igyekezzünk népünk lelkesedéséért és áldozatkészségéért olyan új kérdések és szükségek iránt is felébreszteni, amelyet az még nem ismer. Mert a helyzet ma az, hogy harangokra ugyan van pénz, amennyi kell, de a nyomorgó papok, tanítók, hitoktatók és tanárok fizetésére, sajtóra, modern egyházépítő munkára nincs. Mi azt hiszük, hogy egy ilyen irányú erős és szervezett agitáció igen kellemes meglepetéseket hozna.

Leviták Erdélyben. A levitaság eredetileg az őszösvetségi alsóbb papságot jelentette, magyar református egyházunknak még nem is nagyon távoli múltjában pedig jelentette a tanítósággal is egybekötött, szegényes javadalmazásu lelkészi állást, amelynek egyik képzeletbeli viselőjét, a barátfalvi levitát — oly nagy szeretettel tette hallgathatatlanná a legnagyobb mesemondó, Jókai Mór. Az erdélyi református egyház ilyen levitaságok szervezésével igyekszik védekezni az előlott pap és tanító hiány ellen. A múlt nyáron több hétig tartó tanfolyamon készítette elő a jelentkezőket a levitaságra. A kibocsátott levitákban buzgó munkásokat nyert az egyház. Olvassuk, hogy a magyar macskási kis egyházban, mely 30-40 családból áll, a levita vezetés alatt eleven egyházi élet pezseg. A kistemplom zsúfolva van buzgó hivekkel. A szegénysorsu hivek 7-8 ezer lei költséggel újra fedték a templomot, 2-3 ezer lei költséggel rendbehozták a paplakot. A kővár-hosszúfalui 220 lelket számláló kis, egyházi községben a levita karácsony másodnapján ifjúsági estélyt rendezett, amelynek tiszta jövedelme 1137 lei volt.

Izsák harangügye. A kecskeméti reformátusok lapjából olvassuk, hogy az izsáki ref. gyülekezet tagjai november 20-án lelkész felhívására istentisztelet végeztével bennmaradtak a templomban, ahol a lelkész hivatkozott arra a körülményre, hogy a mai gyülekezet szegény, jobbagy ősei minden anyagi erő hiányában, de gazdagon az Istenben való rendületlen hitben — felépítették hatalmas templomukat, iskoláikat, a lelkészlakot: míg a mai nemzedék, amelyik anyagilag a saját zsirjában fulladoz, el tudja nézni, hogy a háboru alatt elrequirált 2 harangja még a mai napig sincs újakkal pótolva. Hivatkozott id. Bocsei János példájára, aki már 12 ezer koronát felajánlott a célra. Rövid negyed óra alatt 200.000 koronát ajánlottak fel a jelenlevők, amely összeg 450 ezerre növekedett a későbbi adományokkal.

A kecskeméti Reformátusok Lapjából hozunk ez alkalommal pár közleményt, többek között Muraközy Gyula költő pap szép kis történetét. Kecskeméten is nagyon szép siker koronázta a protestáns asszonyok és leányok munkálkodását. December 11 és 12-én karácsonyi vásárt rendeztek a főgimnázium disztermében, amely tisztán 146 ezer koronát jövedelmezett. A csillagok hivatása, hogy a sötétséget bevilágítsák.

Az olaszii segédlelkészi állásra a főtisztelott püspök ur Dankó József érkörtvélyesi s. lelkész rendelte be, aki állását f. hó 1-én foglalta el.

Hmi az imádkozást nehezé teszi. Olvassuk:

Hétfőn: Fil. 3, 7-9.
Hedden: Fil. 4, 6-8.
Szerdán: Préd 5, 2.
Csüförtökön: LXXXVIII zsolt. 2-4, 14, 15.
Pénteken: V Zsolt 2-4.
Szombaton: Márk. 9, 2-5.
Vasárnap: CIX Zsolt, 1-4.

KELETI BANK R.-T. Alaptőke:
5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad), Telefon:
Rimanóczy-u. 6. I. em. 3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít.
Beleteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett.
Átutalásokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra.
Külföldi **pénznemeket** vesz és elad. 4-26

ORGONA homlokzatsipok

12-13 a rekvirált sipok helyébe **elsőrendű kivitelben** készülnek

Wegenstein Sipót és Fia orgonagyárában
Timisoara — Temesvár.

A sipmérték beküldése ellenében költség-étéssel díjtalanul szolgálunk! — Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek

Harmoniumok raktáron!

BÓDIS FERENCZ

Ékszer üzlete: 10-10

Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 1. szám.

Órák üzlete:

Ferdinánd Király-út [Rákóczi-út] 2. szám.

Ékszerkészítő ipartelepe:

Vulcán József-utca [Nagy Sándor-u.] 1. szám.

KAMUTI IMRE

7-10

elektrotechnikus
villamos körfűrész és tűzfűtő vállalata

Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad
1-6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó minden munkát, javítást és átalakítást.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástromcrème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában
□ **Piata Unirii (Szent László-tér)** □
a Városháza mellett. 14-26

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb szövetek
Deutsch Posztóárházban
Oradea-Mare — Nagyvárad
Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezeten igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben sziveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki] u. 34.) bizalommal felkeresni.
Főtörökvésem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel
17-26 **CSEKŐ LAJOS.**

NAGYVÁRADAI AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Beleteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. □ Magán páncélsekre nyelveket [Safe deposits] bérbe kiad.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jobb adni, mint venni

Apostolok csel. 20, 35.

Pál apostol Jézusnak szájába adja ezeket a szavakat. Károli fordítása itt nem tükrözi vissza az eredeti szöveg teljes értelmét. Helyesebb azért így fordítanunk: Boldogítóbb adni, mint venni.

Az ember, aki csak a maga érdekeivel törődik, hasonló a merészen felszökent sudár fához, amelynek nincs lombozata, mely az idő viszontagságai ellen megvédje; hasonló a fához, amelynek elszáradt a gyökere, mellyel új, életető nedveket szívhatna magába. A legszerencsésebb ember életében is, vannak pillanatok, midőn kételkedik ereje felett vagy éppen elbágyadni érzi izmait. Miből merítsen ilyenkor új bátorságot a küzdelemre? . . . Csak azt, aki életét nem csak a maga érdekeinek szentelte; csak azt, aki küzdött és szenvedett másokért is, csak azt nem hagyja el az önbizalom. Csak az, aki tudja, hogy elgyengülése és kidülte másokat is porba hajtana, kik tőle várják boldogulásokat,

csak az ilyen ember talál mindig új erőt, ha kifáradt az élet harcaiban.

Aki tudott örülni az örülőkkel és sirni a sirókkal, aki szeretettel és odaadással vett részt a mások sorsában; aki letörölte a felebarátja szemeiből a könnyeket, az nem esik kétségbe soha, nem veszt el reményét a balszerencse napjaiban sem; a sötétség komor éjszakáin keresztül látja az örömek hasadó hajnalát.

Az örömek, amelyeket másoknak szereztünk adják meg örömeinknek igazi, fénylő keretét, amely kiemeli és büvössé teszi azok szimpóját és ragyogó bájjal vonja be azok minden vonását. Nincs az az uzsorakamat, mely vetekedhetnék ama fillérek áldásos hatásával, melyeket a mások vigasztalására és felsegítésére adakoztunk.

A Protestáns Jótékony Egyesület estélyének sikeréért fáradozók és áldozók annak az estének örömmel teljes óráiban teljes szívvel átérezhették a jézusi ígék igazságát: **boldogítóbb adni mint venni.**

Régi protestáns kollégium.

A nagyváradai Protestáns Jótékony Egyesület 1922. február hó második estélyére

Irta: TABÉRY GÉZA.

Kaput csukott a vén kollégium,
Rá alkonyt jegyzett lomhán a napóra.
Diák, professzor és legálusok
Széledtek szédült nagy vakációra.

Volt aki ment és meg nem tért soha.
Más meglapult, más elrejtőzködött
Zivatar—idők nyilai elől
Zsalus muskátllis ablakok mögött.

Hol egyik szivben biztatott a zsoltár
Hogy: legerősebb vár minékünk az Ur!
Hol mást: gáyalánc csörrenése közt
Félemlített a szörnyü „comburantur“.

S kik visszatértek ujév kezdetén
— Mindig ritkábban mint tavaly —
Fakó, protestáns fejeken
Megnőtt a szakál, csapzott volt a haj.

De hit hirdette mindegyik, hogy él,
Es láncuk házról-házra szerte vitte —
Hogy előbb-utóbb mégis győzni fog
Üldöztetésükön Kálvin hite.

Meggyőződésre nem lesz már tiló
Sem hangos szóra néma kaloda.
A kollégium falai ledőltek,
Helyén gyár épült, talán palota.

De mindahányszor összejönnek ők
Gályarab ősök származottjai,
Lelkük mélyéből a találkozás
Egy kollégium képét bontja ki. —

A Protestáns Jótékony Egyesület estélye

Ugy erkölcsi, mint anyagi siker tekintetében páratlanul áll a Protestáns Jótékony Egyesület február másodiki estélye. A nagyszerű sikerért mindenekelőtt Papp Dezsőné, vigalmi bizottsági elnököt éri minden dicséret, amelyben osztozkodnak dr. Olasz Béláné, dr. Frankó Józsefné, dr. Morvay Zsigmondné.

A gazdag műsort dr. Kazay Kálmán konferálta, aki mindvégig derűtségben tartotta a közönséget. Az egész város szeretett doktorát percekig tartó óvációval ünnepelték. Tabéry Géza prologójával Sulyok Ica nyitotta meg az estélyt. Kiváló előadó tehetsége nagyszerűen érvényre juttatta a prologót.

Alföldy László négy bájos tanítványa: Fischer Bözsi, Lázár Tibi, Jónás Zsuzsika, és Székely Imre magyar ruhában a magyar szót adták elő.

Schubert „Vándor“-át özv. Patzkóné zene és énekiskolájának kiváló növendéke, Mayr Margit énekelt.

Ezután Földes Imre „Sári néni“ című egy felvonását adták elő Hofbauer Gizsi, Sulyok Ica, Gerő Maca, Keztyüs Ida, Losonczy Eta, Stokker Böske, Fényes Bibi, Réz Rózi, Csekő Erzs, Krausz Samu, és Patzkó Elemér.

Mindenik szereplő méltán megérdemelte a publikum meleg óvációját.

Szünet után Perédy György ujságíró „Elsler Fanny naplója“ című táncrevüje következett. Steinhacker Ady személyesítette a híres ballerínát, korhű jelmezében gyönyörű jelenség volt. A táncokat Imets Magda, Hankovits Böske és György, Keztyüs Ica, Krausz Ottó, Haas Panni, Tátray Böska, és Krausz Samu lejtették. Ugy őket, mint a táncokat tanító és beállító Alföldy László tánc-tanárt sokáig ünnepelték.

Molnár Ferenc „Fogorvosnál“ című egyfelvonását, helyi aktualitásokkal bővítve Papp Dezső fogorvos, Morvay András és Patzkó Elemér adták elő. Papp Dezső mellett különösen Morvay Andrást kell megemlítenünk, aki hatalmas derűtségben tartotta pompás humorával a közönséget.

Végül Békefi Lajos, a nagyszerű tenorista Fráter Loránd, Várady Aladár és Balázs Árpád dalaiból énekelt néhányat fiatalos tüzzel.

* * *

Reggelig tartó tánc fejezte be a felejthetetlenül hangulatos estélyt.

A protestáns közönség ezrekét érő ételt és italt ajándékozott a büffének, amelyben a házi-

asszonyok és kisasszonyok fáradhatatlan szolgálkészséggel látták el a vendégeket.

A háziasszonyok között fáradozó Mester Mihályné urnő az Árvaházra készpénzben 1068 Leit gyűjtött, borból 2038 Leit, egy gyümölcsös kosárból 345 Leit, egy malacból és sonkából 200 L., tésztából pedig 200 Leit árult.

A buffetmaradékát a rendező bizottság a város árvaházainak, szegényházainak és menhelyeinek s a templom előtt kéregetni szokott koldusoknak osztotta ki, kedves meglepetést szerezve ezzel a társadalom szegényeinek, akik hálásan köszönték, hogy róluk sem feledkeztünk el.

* * *

A Protestáns Jótékony Egyesület február 2-án megtartott estélyén pénzbeli önkéntes adományaikkal járultak a nemes célhoz: gróf Széchenyi Miklós, Sulyok István, Premontréi kanonokrend, dr. Pelle János, Farkas István, Diósi Lajosné, Agrár Takarékpénztár 200—200 lei; Reidner Gyula 160 lei, Eichner Sándor 150 lei, dr. Szeghalmy Sándor, dr. Sarkady Sándor, Kenéz András mérnök, dr. Kenéz Kálmán orvos, dr. Kassay Kálmán, N. N., Csekő Lajosné, dr. Mihely Lajos, Beck Gézné, Irgalmas rend, Papp János, dr. Bolkis Viktor, Sperker Antal, Nadányi Jenő, Boros Jenő, Csethe Józsefné, dr. Stokker Józsefné, dr. Czifra Kálmánné, Beck Nándor, Nagy Györgyné, dr. Kotzó Jenő, özv. Beleznay Antalné, dr. Móricz Ernő, Schenker Endre, Klein és Tarján cég, Perjésy György, Perjésy János, özv. Bordás Jánosné, Révész Viola 100—100 lei; dr. Kász József, Herczeg Lajos, 80—80 lei; Ujtaki István 70 lei; Nagy Viimos 62 lei; dr. Karácsonyi János, dr. Roszkopf Béla, Schwartz Gyula 60—60 lei; özv. tordai Molnár Gézné, Jónás Andor, dr. Thury Kálmán, Csernák Béla, Kiss Károly vallástanár, Fekete Sándor, Harmathy Károly, Kuthy József, dr. Frankó Józsefné, dr. Frankó József, Varró Domokosné, N. N. özv. Bócz Gézné, Nagy Sándor, dr. Bozóky Dezső, Butyka Lajosné, Szentpáli Gyuláné, Elek Mór, Bognár Sándorné, özv. Schütz Albertné, Koppányi Andrásné, dr. Gyémánt Jenő, Havas Mór, Czina Dániel, Csanda Endre, özv. Zsivánovits Antalné, Magó Péterné, dr. Olasz Béla, Orbán Ferencz, Órás László, Fináncz György 50—50 lei; özv. dr. Demek Győzőné, dr. Bjelik püspök, özv. Sonnenfeld Adolfné, Surányi Lajos (Szalárd), Kiss Istvánné, Debreczy Imre, dr. Gyenge Jánosné, Molnár Imréné, 40—40 lei; Domokos László, dr. Fekete József, Molnár Sándor, Széles Sándor, Gyurkovits Aurélné, Bige Béláné, özv. Kövér Istvánné, N. N., Jakobi Mór, Csizmadia Gáspárné, Miklós Andrásné, Kovács Pál 30—30 lei; Andriskáné 26 lei 50 bani, Osváth Jenő, Botth Benigna, Olasz József, Horthy Dezső, dr. Kecskeméti Lipót 25—25 lei; Major Gyula (paptamási lelkész), Sütő Gyula, Tóth Béla, dr. Ille Andor, Tarnóczy Lajos

(bihari lelkész), Bereczky Sándor, dr. Oláh Béla, Sinka László, Amigó Mariska, Gyöngyösi Istvánné, Paksy Istvánné, dr. Révész Vilmos, Hodor István (Nagykakucs), Katz Lajosné, Hanga Béla, özv. Mág Lászlóné, Kovács József, N. N., Klein Dávid, Széder Jánosné, Elek Anna, Fehér Jánosné, Kirner Géza, Györfly Istvánné, Nagy Imre, Farkas Imre 20—20 lei; Molnár Imre 15 lei; Topsál Vilmos, Darvas István, Végh Gyula, N. N., Kraviánszky Mór, Osváth Lajos, Szűcs Gyula, N. N., N. N., Mudora Györgyné, N. N., N. N., Németi Sándor, Balogh Gyula N. N., Neuman Mór, Hóra Jenő, ifj. Nagy Lajos, Petróczy Lajos, Zsunk Ferenczné, Roth Á. Gyula, Pénzes Mihály Rácz József, Weniberger Kálmán, Kovács Pál 10—10 lei; Barczán Gyula, Fenesi Lajosné, Oláh Péterné Weisz Béla, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., 5—5 lei; Rosenfeld László 3 lei; N. N. 2 lei. Összesen: 8248 Lei 50 bani.

Barna Sámuel fakereskedő 4 m³ tüzfát ingyen, Grünstein Béla fakereskedő 2 m³ tüzfát a 80 Leiért szállított a terem fűtéséhez; Béres Károly nyomdajelölt pedig az izléses műsori készítette ajánlékba az egyletnek.

A buffethez küldött adományokat jövő számunkban fogjuk közölni.

Áldozatkészség

A *velencei iskola s imaház* javára Kállai Sándor 100 Deák Imre 20 L.

A *Protestáns Árvaház* javára adakoztak: Tiva dar Józsefné 15 L.

Ugyan erre a célra Nemes Lajos timársegéddé történt felszabadulása napján az ünneplőktől a következő adományok folytak be: Nemes Lajos 50, Czakó Lajos 15, Czárán Pál 10, Csapó József, Bereczky Béla, Nemes István, Tar Lajos, Jámbor Lajos 5—5, Leut.

Velenczén az imaház és iskola építésére adakoztak: Bóna Imre és neje, Kiss Gyula gondnok 200 200 L., Tóth Zsigmond, Hajtajer Pálné [Szatmár] Kiss Károly lelkész 100—100 L., Fekete Sándor eddigi adományain felül havonta 50 L., Bartha László presbyter révén: A volt Petőfi asztaltársaság 120 L. Bartha László, Török Sándor lakatos, Szilágyi Mihály, Dr. Tóth Ferencz 100—100 L., Berenki László és neje, Józsa János és neje, Ridcyh József 50—50 L., Novák András 20 L., ifj. Török Sándor, Török Lajos, Török István 10—10 L.

A *hódmezővásárhelyi reformátusok* templomuk építésének 200-ik évfordulóját a múlt évben ülték meg, amely alkalommal a hódmezővásárhelyi zsidók dr. Baltazár Dezső püspök nevére 20.000 koronás alapítványt tettek a hódmezővásárhelyi ref. gimnáziumnál.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban d. e. 10 Gargya Géza s. lelkész este fél 6 órakor, Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvárosban d. e. 10 órakor Danka József s. lelkész d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velenczén d. e. 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Két szép estén láttuk együtt Nagyvárad társadalmát felekezeti különbség nélkül. Szerdán a premontrei főgymnáziumi ifjuság nagyszerűen sikerült estélyén. Az ifjusági előadásokból a közönség lelkét legerősebben Petőfi „Falu végén kurta korcsma” című versének dramatizálása ragadta meg. Sok szemben láttunk könnyet csillogni. — A másik feledhetetlen estélyt csütörtökön rendezte a Protestáns Jótékony Egyesület, amelynek lefolyásáról külön tudósításban számolunk be.

Németországban erősen készülnek megünnepegni 400 éves fordulóját annak, hogy Luther Márton a bibliát német nyelvre lefordította s ezzel a német irodalmi nyelvnek az alapját megvetette. A főemlékünnepet 1922. szeptember harmadik vasárnapján fogják tartani. — A magyar irodalmi nyelv fejlődésére is hasonló hatást gyakorolt a Károli Gáspár gönczi esperes által lefordított biblia. Hasonló hatása volt a Szenczi Molnár Albert által fordított zsoltároknak is, amelyeket még ma is énekelünk.

A spirítizmus és egyéb nyomoruságos bűbájosságok terjedőben vannak. Akik a történelem lapjait olvasgatják, tudják, hogy a magyar 1848 után is szívesen táncoltatott asztalt. Most arról értesülünk, hogy Németországban is erősen terjed a halottidézés babonája. Terjesztésére Reval név alatt szövetség alakult. Szóval az alapos németek ugyancsak rávetették magukat a — lyukas mogyoróra!

A diakónissza intézményt kevesen ismerik még református egyházunkban, pedig már az őskeresztény egyházban is voltak diakónissza nők a szegények gondozására és a betegek ápolására. Az erdélyi református egyházkerületnek Kolozsváron van a szeretetházzal kapcsolatban ilyen diakónissza nővéreket képző intézete, amelynek a vezetője jelenleg Kovács Benedek lelkész és Péchy Berta diakónissza anyatestvér. Hogy ez a kicsinyke mustármag nagygyá nőjön, ahhoz minden református magyar ember szívének melegére, segítő kezére, anyagi támogatására, imádságára szüksége van.

Az imádság hatalma és a természeti törvény uralma. Olvassuk: Hétfőn: XIX. zsolt. 2-7. Keddén: CXXXIX. zsolt. 1-10. Szerdán: Róm. 8. 26-28. Csütörtökön: CIV. zsolt. 1-12, Pénteken: Ézs. 40, 22-26. Szombaton: Hab. 3, 17-18. Vasárnap: CXXXVIII. zsolt. 1-8.

KELETI BANK R.-T.

Alaptőke:
5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Telefon:
3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít.

Betéteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett.

Általánosokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra.

Külföldi **pénznemeket** vesz és elad. 5-26

ORGONA homlokzatsipok

13-13 a rekvirált sipok helyébe **elsőrendű kivitelben** készülnek

Wegenstein Sipót és Fia orgona-gyárában
Timisoara — Temesvár.

A sipmérték beküldése ellenében költségvetéssel díjtalanul szolgálunk! — Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek

Harmoniumok raktáron!

Aháboru al att **ORGONA** sipoknak
leszerelt **ujakkal**
pótlását mekezttem és már eddig is több
reformatus egyház orgonájának

helyreállítását

pontosan elvégeztem. — A nagytiszteletű lelkészi hivataloknak szívesen küldök **költségvetést**, de kérem, hogy előbb a **leszerelési** bárcát beküldeni szíveskedjenek.

ORSZÁGH ANTAL orgonazépitő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi)-út 41. sz.

KAMUTI IMRE

8-10

elektrotechnikus

villamos körfűrészes és tűzifaaprító vállalkozó

Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad
1-6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó minden munkát, javítást és átalakítást. ::

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszku-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában
□ **Piata Unirii (Szent László-tér)** □
a Városháza mellett. 15-26

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb szövetek
Deutsch Posztóárházban
Oradea-Mare — Nagyvárad
Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkértem vallásfelekezetelem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely **temetkezési és nullaszállítási ügyben** szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki]-u. 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörvényem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárással nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel
18-26 **CSEKŐ LAJOS.**

NAGYVÁRADAI AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sark.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Általánosokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. □ Magán páncélszekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Megemlékezzünk Jézus beszédéről

Máté 26, 75.

Csodák csodája emlékező tehetségünk. Kimondunk egy nevet, meghalt kedvesünk drága nevét, s nincs a világnak az a bűvésze, aki varázslatosabb dolgot vihetne végbe, mint a minőt végbe visz az az egyetlen egy szó. Elénk állítja rég elköltözött kedvesünk alakját. Látjuk orcáját. Halljuk szavát. Más mindebből semmit nem lát, nem hall, — de a mi lelkünket egészen betölti ez a tünemény. Mindennapi életünk ezer zsibongó gondolatja mintegy varázsütésre eltűnik lelkünkben, hogy helyet adjon az emlékezésnek.

Az emlékezés nem csak halottainkat támasztja fel, hanem közelünkbe hozza messze távolból, ott élő, rég nem látott szeretteinket; míg szobánkban ülünk csendesen, mozdulatlanul, körülöttünk megnépesedik a ház; betöltik a jó barátok, rokonok. Sőt az emlékezés visszavarázsol a múltba, s újra átéljük annak kedves, vidám, boldog óráit, szépségét és dicsőségét. Az élet mindent elragadhat tőlünk, de emlékeinktől meg nem foszthat.

Az emlékezés kincseskamara, amelyben drága kincsek vannak fölhalmozva.

Az emlékezés kincses kamarájának drágaságai között a legértékesebb — Jézus evangéliuma.

Azok az erővel és hatalommal, étellel és áldással teljes igék, amelyeket gyermekségünktől fogva hallottunk, amelyek tanítottak, hogy miként tehetjük magunk és embertársaink életét szebbé, jobbbá; — Jézus igéi, amelyek Idvezítőnk ajándékaiképen hullottak lelkünkbe, mind-mind ott vannak lelkünk kincses házában. Nincs egyetlen református keresztyén, aki magában ne hordozná azt, ami őt boldoggá teheti, ami életének örök értéket ad.

Csak kellő időben megemlékezzünk arról. Maga ellen vétkezik, aki az emlékezés erejével nem igyekszik lelkében fölidézni az evangéliom tanácsait, vigasztaló, bátorító igéit.

Pétert a Jézus beszédére visszaemlékezés tette új emberré.

Ha azt akarjuk, hogy életünk jobb, szebb, áldottabb élet, Isten gyermekeinek élete legyen, megemlékezzünk az Ur beszédéről, hogy az legyen lábaink szövétneke.

Az amerikai magyar reformátusok egyházi élete

A múlt század utolsó negyedében, nagy tömegben indult neki a magyarság Amerikának. Az Amerikába vándorolt magyar reformátusok lelki szükségletének kielégítéséről eleinte a Presbyterian és Reformed egyházak gondoskodtak. Ezek szervezték gyülekezeteiket, ezek hívtak ki lelkipásztorokat, segítették őket templomok építésében. Majd a magyarországi református egyház is kiterjesztette rájuk édesanyai gondoskodását s Amerikában két egyházmegyénk volt: a keleti és nyugati. A világkatasztrófa következtében a magyarországi református egyház nem képes gondozni többé az amerikai — különben is felnőtt gyermekeit s ezeket nagyrésztben a Reformed Church adoptálta. A magyar egyházközségek továbbra is megmaradnak a maguk külön magyar egyházmegyéikben, fenntartják teljesen magyar jellegüket. A magyar konvent küldöttei dr Boér Elek erdélyi egyházkerületi főgondnok és dr Takaró Géza, résztvettek a nyugati egyházmegye ligonieri gyűlésén (nov. 29.), amelyen a Reformed Churchöt Rev. Sonders superintendens képviselte. Dr Boér nagy tudása, tehetsége, lelkének melegsége, tüze, valósággal elragadta az amerikaiakat.

Tengeren túl élő testvéreink között hatalmas építő munka folyik. Meglepő tudósításokat hallunk arról, hogy a változott viszonyok között, hogyan változnak meg az emberek is. Az, aki itthon egyházával nem törődött, aki tehernek, valami telhetetlen szörnynek nézte egyházát, messzire került a templomot, ott egyházának hű munkása lett. Megértette, hogy a magyart magyarnak egyedül az ő szín-magyar egyháza tartatja meg és a hét-

köznapok szabad óráit is szívesen áldozza egyházának. Akik itthon a filléreket is sajnálták s már igen áldozatkésznek tartották magukat, ha 5—10 koronát áldoztak, ott százakat, még pedig dollárokat, adnak, gyűjtenek. Amerikai egyházainknak nincsenek földbirtokaik, alapítványaik, ott az egyházat fenntartó fundamentum a Jézus Krisztusba vetett hit, amely csudákat tesz. Szent egyetértésben élnek a gyülekezetek. A lelkészek, a presbyterek látogatják a hiveket; vasárnapi iskolákat vezetnek; ifjúsági- és leányegyesületeket szerveznek. A lelkészek mellett, akikt az igehirdetés munkáját végzik, az egyház-építő munkások egész tábora fárad azon, hogy a hithűség tüzét táplálják a szivekben. Ma már nemcsak magokat tartják fenn, hanem halás gyermekek módjára segítik édesanyjokat is. A péceli kör lapja, a „Reformáció“ az ő támogatásukkal indult meg. Árvaházat is létesítettek. Kalassay Sándor pittsburgi lelkész vezetése alatt Vajha az Ur minket is megerősítene, a ránk váró feladatok elvégzésében.

„Az egyetemes papságnak legpregnansabb jelentkezése a presbyterség. A kálvinizmus e presbyterségre van ráépítve. A presbyterség egyetemes és tiszta fogalma azonban elhomályosodott. Nálunk van liturgus, vannak tanítók s a presbyterség tisztán az egyház jogi és anyagi ügyleteiben való forgolódássá vált. Minden megújulásra való törekvésnek egy az útja: visszatérni a presbyteri elv ősi igazságához.”

dr. Ravasz László

Hogy készült a magyar biblia?

1589-et irtak. Február első napja. Még alig pitymallik, már a szokottnál élénkebb forgalom színhelye a gönci országot Megmozdult a környék papsága s ki kocsin, ki gyalog Gönc felé tart, mert erre a napra szolt a Kassavölgyi esperesnek, Károlyi Gáspár szénior uramnak öreg írásu körlevele, amely felszólítja az esperesség papjait, a széniorsághoz tartozó atyafiakat, hogy gyülekezzenek egybe „közösleges könyörgésre”. A távolabb lakók már az előző napon megérkeztek s vendéglátó gazdáik „tiszta szobái”-ban ébredenek, hogy testben-lelekben illendőképen felkészülve a megjelölt időben, 8 órára megjelenjenek tiszteletes tudós szénior uram „muzeum”-ában.

Tudjátok-e, mi az a muzeum? Egy egészen egyszerű szoba, köröskörül a fal mentén csupa polc, amelynek könyvei egész a mennyezetig eltakarják a falat, középen egy asztal, rajta írókészlet, mellette székek. Nem egyéb ez, mint a nagytudományú gönci papnak tanuló szobája. — Nos hát ide tart a környék papsága. Pelei János, „a schola mestere” fogadja őket nyájas szóval, meleg szeretettel és örömmel, nemes önértéssel ragyogó arccal mutat rá az asztal közepén szé-

A Protestáns Jótékony Egyesület jöltevői

Már mult heti tudósításunkból jóleső érzéssel állapíthatták meg egyházunk tagjai, hogy február második estélyünk feledhetetlen sikerét társadalmunk urhölgyeinek felekezeti különbség nélkül köszönhetjük. Az adakozók sorában, akár a felülfizetéseket, akár a természetbeni adományokat nézzük, hasonlóképen egyenlő arányban ott találjuk mindenik felekezetest. Ezen a testvéri egyetértésen nyugodjék meg az Ur áldása.

Mielőtt az adakozók névsorát folytatóknak, idejegyezzük emlékeztetnek és elismerésnek okáért, hogy a csárdát Szabó Károly műasztalos díjtalanul építette, a Diósi Lajos által teljesen díjmentesen átengedett fa- és deszkaanyagból, amelyhez a szükséges szeget Andrányi Károly vaskereskedése adományozta. A szállításhoz a fuvarozást Tóth Jánosné (Péter-utca 7.) ingyen teljesítette.

A fölhasznált kemény papírost Orenics Alajos könyvkiadó adta.

Adakoztak: Husfélék: Hanslián Emilné, Elek Sándorné, Ambrus Istvánné, Faras Józsefné, Varró Domokosné, Szilvássy Jánosné, Cser Lajosné, Eichorn Camilné, Szilágyi Géza, Olasz Elemérné, Konrad Gézáné, Krauss Samuné, Merza Jenőné, Nyíry Béláné, Németh Pálné, Wertheimsteinné, Reidner Gyuláné, Csethe Józsefné, özv. Wallner Ödönné, dr. Demetrovits Elekne, Rölich Lajosné, dr. Imets Illésné, özv. Németh Lajosné, Rimler Károlyné, Bige Gyuláné, András Istvánné, Vitán Árpádné, dr. Gerbert Ottóné, Gyenge

pen egyberakott ívek nagy halmazára. Ezek a sűrűn beirt ívek készülnek a sokszorosító műhelybe, a tipográfiába és ez az esemény szolgált arra alkalmul, hogy összegyülekezzenek a Kassavölgy papsága. Isten ígéje ez magyar nyelven.

Ah! mennyi nappali törődés és éjjeli virrasztás az ára ennek a drága kincsnek! „Közel három esztendeig nagy fáradsággal, testi törelemmel, de oly buzgóságos szeretettel munkálkodtam benne, — írja Károlyi Gáspár a fordítás Előszavában, — hogy én egy szempillantásig ezt a munkát el nem untam, hanem nagy serénységgel és szeretettel munkálkodtam, míg el nem végeztem azt.” Meg is látszik rajta a nagy munka. Még suly szerint is próbára teszi a testi erőt.

De im megkondul a harang. Belép az „istenes vénember” Hatvan év terhe nyomja vállát, de mintha megifjodott volna. Csupa elevenség és maga a megtestesült meglepedés. Egy szempillantással végig simogatja lelkének drága kincsét, a magyar bibliának az asztalra feltett kéziratát és — megkezdődik a felvonulás az Isten házába.

Jön a hivek serege is. Nem pusztán kíváncsiságból (bár annyi palástos papot látni egy tömegben látványnak is érdekes), hanem mert megértették, hogy milyen nagy munka készül az ő vá-

Béláné, Kernács Ferencné, dr Stokker Józsefné, Bódis Ferencné, özv. Hegyesy Mártonné, dr Kovásznay Marcellné, dr Friedländer Ernőné, özv. Petry Gyuláné, Varga Dezsőné, Szeghalmy Julia, Komzsik Alajos, dr Oláh Béláné, Moskovits József, Mojzes Ferenc, Novák Gyula, Leitner Ferenc, Peiser Károlyné, Bernát Miklósné, dr Verzár Istávné, Baltazár Jánosné, Takács Endre, Tóth Sándor, Fröhlich János, Szabó Lajosné, Olasz Józsefné, Sinka László, Papp Ferencné, Bodnár Béláné, Oláry Gusztávné, Sztupár Trajáné, dr Masznyik Elemérné, Leitner Ferencné, dr Kocsán Jánosné, Szépkuthy Edéné, özv. Grósz Samuné, Ungváry József, özv. Nagy Károlyné, Bereczky Erzsébet, Várady Istávné, Tripsó Sándorné, Vitályos Albertné, Papp Sándorné, dr Móré Pál, Somogyi Gézáné, Szabó Károly, Toperczer Tiborné, ifj. Rác Jánosné, Osváth Jenőné, Mester Mihályné.

Tortát: Nizsalovszky Sándorné, Konrád Gézáné, Boros Imre, Elek Sándorné, Postás Jánosné, Hajdu Bálintné, Szilvássy Jánosné, Tatár Zoltánné, özv. Kiss Gyuláné, Csipkés Sándorné, özv. Hofbauer Pálné, Bartha Béláné, Marton Józsefné, Bernáth Miklósné, dr Pelle Jánosné, dr Verzár Istávné, Koller Ágostonné, Szabó Lajosné, Eszes Sándorné, Kovács Lajosné, Aszódi Mihály, Szilágyi Juliánna, Szabó Ákosné, dr Halász Ákosné, dr Tóth Ferencné, Balogh Sándorné, Wertheimstein Viktorné, dr Rác Miksáné, Reidner Gyuláné, dr Kovásznay Marcellné, dr Filippi Aladárné, Berecz Vilmosné, özv. Andrányi Gusztávné, dr Tátray Kálmánné, Berkes Józsefné, Székely Sándorné, Stepper utóda Rauscher és Rakits (100 drb mizum.) Farkas Istávné, Biszterszky Elemérné, Incze Andrásné, Mester Mihályné.

roskájukból ki a világba, hogy minő tisztességet szerez Göncnek tudós papja az itt készült magyar bibliával hosszú századokra. Jön az egész város és felzendül a Dévay éneke:

Hálát adunk neked mindenható irgalmas Uristen,
Hogy az elmúlt éjjel megőriztél minket kegyelmesen
És e mai napot adtad érnünk a mi életünkben...

És azután megjelen a szószéken „az Isten-egyházának pásztora”, a város büszkesége, a biblia fordító nagy pap. És megindul ajkán a hála és könyörgés áradata. Ah! mennyi öröm a végzett munka miatt, mennyi aggodás a még hátralevő teendők felől. Hiszen maga a város hadak útjában van, itt hiányzik a nyomtatáshoz megkívántató állandó béke és rend. Messze, egy eldugott falunak, Vizsolynak templomsekrestyéjében várja Mantskovit Bálint uram az iveket nyomda alá, de minden baj érheti az utban a kéziratokat és az elkészített, kinyomtatott iveket. Bizony indokolt az aggodalom, de jó az Isten, gondot fog viselni a maga ígéjére. Hittel fordul hozzá a jámbor lelkipásztor s szívből mondja szavaira a nagy köszönet is az Ament-t.

Megindult tehát a nyomtatás munkája is. Kegyes patronusok gondoskodnak a nyomda

Süteményt: Tarsoly Jánosné, Wertheimstein A. Csethe Józsefné, Beregi Sándor, Énekes Ágostonné, Bige Gyuláné, Czeglédy Miklósné, Makay Pálné, dr Stokker Józsefné, Makay N., Labancz Mihályné, Darvas Istávné, Kolb Rezsőné, dr Thúry Kálmánné, Szondy Sándorné, Poyvár Jenőné, Bittó Lajosné, Hajdu Györgyné, Nagy Zsigmondné, Csatóry Józsefné, Balogh Jánosné, Koller Ágostonné, Domokos Lászlóné, Bodnár Béláné, N. N., Fábry Albertné, Balogh Kálmánné, özv. Cselley Dezsőné, Csapó Zoltánné, Szépkuthy Edéné, Munkácsy Mártonné, Nagy Károlyné, Harsányi Gáborné, özv. Tichy Gyuláné, Major Rózsi, dr Halász Ákosné, Somogyi Gézáné, Háász Panni, Kesztyüs Jánosné, Osváth Jenőné, Homolya Etelka, Hegedüs Ottóné, Korda Andorné, Szilágyi Géza, Kocsis János, Faltay Andorné, Mester Mihályné.

Italfélet: Németh Sándor, dr Melvigy Ferenc, Szilágyi Géza, Novák Balázs, Fülöp István, Szilágyi Lajos, dr Cziffra Kálmán, Borošs Imre, Bodó Zsigmondné, Mónus Sándor, id. Cser Jánosné, Szilágyi Mihály, Szücs Mátyás, Csatóry Józsefné, Atlasz gyógyszerár, Szüts Géza, Leitner Ferencné, Fehér Istávné, Főris Mihályné, Gubóczi Lajosné, Rác Imre, Felvinczi Sándor, Szilágyi Károly, Szabó László, Szépkuthy Ede, Csapó Lenke, Justh Károlyné, Vargha László, Straub Domokos, dr Bolchis Viktorné, Toperczer Tiborné, Palotai Mihály, László Mártonné, Beregi Sándor, Rölich Lajosné, Németh Pálné, dr Stokker József, Kernács Ferencné, Demetrovits Jenő, Török Gyözőné, Géher Antal, Nagy Mihály, Mojzes Ferenc, Mudora Györgyné, Mester Mihályné, Keztyüs Jánosné, Farkas István „Apolló” drogueriája.

Feketekávét: Csernák Béláné, Ruttkay Aladárné

anyagi ellátásáról: Ecsedi Báthory István, Vizsoly földesura, nejével Homonnai-Drugeth Fruzinával, Rákóczy Zsigmond a későbbi erdélyi fejedelem, Homonnai Angyal István és Mágóczi Gáspár azok, akik nagy áldozattal fedezték a nyomtatás költségeit.

Messze van ugyan Vizsoly Göncről, nagy ut a 60 évet taposó Károlyi Gáspárnak, de ott a gyorslábú serdülő ifju, a 14 éves iskolás fiu, az az ábrándos szemü, leányarcu pozsonyi fiu, Szenci Molnár Albert. Ez a gyalogpostás Göncz és Vizsoly között. Ki gondolta akkor még erről a szolgálatkész ifjuról, hogy majd férfikorában mily hasznos szolgálatot tesz Isten országa ügyének zsoldárfordításaival és a Bibliának két izben is kiadásával! Isten gondot visel a maga ügyére. Tél fagya, nyár hősege, eső és hózivatar, sár, csuszós ut: nem akadály, legyőzi őket Berczi barátunk, akinek bizony nagy része volt abban, hogy másfél évre, 1590 aug 10-re már a Biblia készen levő, bekötött példányát ölelhetke keblére a fordítás mestere.

Ki tudná leírni az örömet, amely elárasztotta Károlyi Gáspár szívét, amikor átadhatta magyar nemzetének a teljes szentírást!

Rác Kálmán.

dr Olasz Béláné, Beregi Sándor. Hamary Kornélné, Nagy Vilmosné, Mester Mihályné.

Gyümölcsöt: Dr Pelle Jánosné, Solinger Mihályné, Gróza Józsefné, Beregi Sándor, Agod Ferencné, dr Schilling Árpádné, Novák Balázs.

Kenyeret és sóskiflit: Fülöp István, Kohn Salamonné, Ambrus Istvánné, dr Gerbert Ottóné, Bodnár Béláné, özv. Vécsey Sándorné, Steiner sütőde, Schmidtné, Schmachné.

Utólag küldöttek be önkéntes pénzbeli adományukat: dr Stern Ödön 300, dr Némethy Gyula 40 leit.

Velence városrészen rendes tagokul újabbban a következők léptek be: Özv. Gencsi Sándorné, Faragó Lajosné, Boros Imre, Boros Imréné, Boros Margit, Kiss Piroska, özv. Balogh Jánosné, özv. Stettner Ferenczné, Tóth Fülöpné, Kulcsár Sándorné, Fekete Sándorné, Fekete Margit, Incze Albertné, Dobi István, Babes Viktorné, Héder Gyuláné, Tamás Lajosné, Fekete Sándor.

Könyv betűk nélkül.

Isten igéjének egy buzgó terjesztője 3-szor járta körül a földet. Harmadik utjában már 83 éves volt. Egyik utjában bejárta Szibériát, ahol akkor még a cári kormány uralkodott. A kormány megengedte, hogy politikai és más közönséges bűnösök börtönébe szabad bejárása legyen. E börtönökben nagyon sok ember sem írni, sem olvasni nem tudott. Ezek számára olyan könyveket hordott magánál, melyeknek csak háromféle lapjuk volt három színben. Az egyik lap fekete, a másik vörös, a harmadik fehér. E könyveknek igen nagy hasznát vette. Az írástudatlan foglyokkal bezáratta magát egy órára s aztán ima után elkezdte nekik magyarázni a betű nélküli könyv tartalmát. Beszélt nekik fekete multjukról, amikor Isten nélkül éltek, szegyenben és bűnben. Ha aztán Isten megnyitotta sziveiket, úgy hogy az első lapot megértették és felhangzott szivükben a kérdés: Mit kell cselekednem, hogy bocsánatot nyerjek? akkor lapoztak egyet és rátértek a második lapra. Itt magyarázott nekik a Krisztus drága vérééről mely értük is ömlött a keresztfán. Beszélt nekik Isten kegyelméről, amely olyan hathatós, hogyha bűneink olyan pirosak is, mint a karmazsin, megmos bennünket fehérre, mint a hó. Gyakran nehéz könnyecsek hullottak a foglyok szeméből, mikor az isteni kegyelem munkálkodni kezdett bennük. Végül rátért a harmadik lapra s ott megmagyarázta, hogy Isten kegyelméből s Krisztus vére által megbocsáttattak bűneink. A boldog hallgatók rendszeren hálás szívvél fogadták el a könyvet és

forgatták a betű nélkül való lapokat, Sokszor mondtak hálás szívvél buzgó fohászt az Istennek, aki nem akarja a bűnös ember halálát, hanem, hogy megtérjen és éljen. A szeretet találékony.

Anyakönyvi adatok

1922. február 1—15-ig.

Születtek: Sipos Irén, Juhász Sándor, Lázár Ilona, Nagy Sándor, Szilágyi Ilona, Rác János, Varga Gáspár, Haragály Rozália, Máté Róza, Ellenés Margit, Biró Sándor, Szilágyi Erzsébet, Nagy Imre, Papp Irén, Benes Juliánna, Bereczki János, Varga István, Szentes Flóra, Bordás Ilona, Oláh Erzsébet, Pikó János, Angyal Irén, Diós Pál, Nagy Mária, Szénássy Etelka, Varga Róza, Tóth Sándor, Zámbo Kálmán, Nagy Béla.

Megesküdtek: Erdei Gyula ref.—Kovács Erzsébet ref., Varga László ref.—Csizmadia Margit ref., Völgyesi Dezső r. k.—Ille Juliánna ref.

Meghaltak: Hodis Erzsébet özv. Sajó Lajosné 76 év, Egri Eszter 38 év, Milotai Bálint 43 év, Borsi József 45 év, Jámbor Sándor 72 év, Csordás Juliánna 2 hó, Kun Sámuel 66 év, Rábai Klára 80 év, Farkas Eszter 81 év, özv. Greguska Karolin 72 év, Juhász István 78 év, Lukács Erzsébet 2 hó, Szatmári János 66 év, özv. Varga Juliánna 74 év, Somogyi Juliánna Nagy Edéné 72 év, Bodnár Zsófia 20 év, Gál Erzsébet özv. Stuvé Jánosné 69 év, Sz. Nagy Lajos 36 év, Tóth Lajos 60 év, Vasvári Dezső 16 hó.

Áldozatkészség

Adomány az árvaházra. Czakó Lajos, ez a hitbuzgó egyháztag minden alkalmat megragad, hogy egyházunk és egyházi intézményeink iránt hittestvéreink szívében az áldozatkészség lángjait fellobbantsa. Rövid időközzel már második ízben újabb adományt juttatott az Árvaház céljára. Ugyanis Csapó Józsefnek timársegéddé történt felszabadulása alkalmából 100 Leit gyűjtött, amelyhez hozzájárultak: Czakó Lajos 30, Csapó József 20, Kosztelni István 10, Nemes Lajos 10, Czárán Pál 7, Lukucz Mihály 6, Berecki Béla 5, Gusztbert Ferenc 5, Jámbor Lajos 5, Szász Mihály 2 Lei, összesen 100 Lei. Az adományoknak ezen az uton mond köszönetet az Árvaház elnöksége. **Az újvárosi orgonára** Pető Ágnes 20 Leit adott. **Egyházi szükségletekre** Varga László és neje Csizmadia Margit 50 Leit adott.

A velencei imaház-iskolaépítésre a mult hét folyamán adakoztak; ifj. Mészáros Lajos 200, özv. Kántor Imréné, Tamás Lajos, Elek Sándor, Darányi Mihály, Matkó Benjámín és családja

100—100. Bazsó Mariska, Molnár József. Ambur István, Szőke István, Nagy Bálint 50—50, özv. Balogh Jánosné, özv. Molnár Bálintné 30—30. Somogyi Sándor 25. Pakó Bálint, özv. Postás Jánosné 20—20, Mucsi István, Bitó Lajos 10—10 Leit.

Meg kell ismernem ama tévedésemet . . .

A szlovenszkói tiszánineni egyház kerület püspökeiktató ünnepségen az új főgondnok Lukács Géza nagyszabású programbeszéddel foglalta el a főgondnoki széket, Tanulságos olvasmány ez a régi táblalírák nemes ódon izü nyelvén mondott beszéd akkor is, amikor férfias bátorsággal hadakozik a maga igazáért akkor is, amikor semmit nem titkoló, józan elkeseredéssel néz szembe azzal a légiónyi nehézséggel, amivel meg kell küzdeni a megváltozott viszonyok között. De különösen hatalmas, mindeneknek megszívlelendő figyelmeztetésképen hangzik ez a pár szó: „Meg kell ösmernem ama tévedésemet, hogy a múltban a népiskolák államosításának s a néptanítók állami intézetekben tanulásának ellenese nem valék Ezen akkoron széles körben tért bódított gondolkodás csaknem végzetessé lett református vallásunkra azáltal, hogy az állami intézetekben végzett tanítóinknak szívébe nem ojtatott be amaz öntudatos kálvinistaság s hitelveinkhez rendületlen ragaszkodás, mely őket is lelkesítette volna a gondozásukra bizott gyermekeknek hasonló szellemben való nevelésére.” — Ezekhez a szavakhoz valójában nem kell sokat hozzáfűzni: önmagukért beszélnek. Legfeljebb csak annyit, hogy bár meg vagyunk győződve arról, hogy néhai való Kunfi Zsigmond oktobrista s bolseviki uralma után nem akad többé nemcsak református lelkész vagy tanító, de egyetlen, az oktatás ügyétől bármennyire távol álló, de egyházával törődő református ember sem, aki hive lenne az iskolák államosításának; mégis jól esnek, ha a krónikás tollával feljegyezhetnők, hogy azok az egyházi vezető férfiak, akiket ebben a kérdésben az idők forgása szintén jobb meggyőződésre segített, Lukács Géza főgondnok tiszteletreméltó őszinteségű példája szerint ismernék be tévedésüket s tennének bizonyosságot amellelt, hogy a múltakon okulva hiv és odaadó gonddal fognak fáradozni mindenkör az egyház mindennemű és rangu iskolájának jobbvoltáért.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész és este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál. — Az olasz énekkar vasárnap délelőtt 10 órakor az olasz templomban az új énekes könyv 197. és 200. dicséretét orgonakisérettel énekl.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A királyhágómelléki egyházkerület Sulyok István püspök és Domahidy Elemér főgondnok elnöklésével folyó hó 23-án csütörtökön gyűlést tart Nagyváradon.

A velencei imaházban folyó hó 19-én délután 3 órakor vallásos délutáni iartunk a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének: XC. zs. 1. v. 2. Imádkozik: Kiss Károly vallástánító-lelkész. 3. „Dal a kis Demeter Rózsikáról”, szavalja: Dibár Ilona. 4. „Télben”, szavalja: Fekete Sándor IV. o. t. 5. „A reform. népiskola jelentőségéről”, felolvasást tart: özv. Lázár Mártonné tanítónő. 6. „Térj magadhoz drága Sion”, énekl. Kiss Pál és Ilona, hegedűn kíséri: Ackner Ottó III. gimn. tan. 7. „Tündérek”, szavalja: Papp Mariska. 8. „Muló ősszel”, szavalja: Ravasz József IV. oszt. tan. 9. Gyülekezeti ének: XXIII. zs. 10. „Krisztus nélkül”, szavalja: Lőrincz István IV. oszt. tan. 11. „Ima”, mondja: Boros Margit. 12. Záróbeszéd, tartja: Kiss Károly vallástánító-lelkész. 13. Gyülekezeti ének: CXXXV. zs. 1. v. — A perselypénz az építendő imaház-iskola céljaira fordítatik.

Gróf Degenfeld-Schonburg Lajos, erdélyi születésű és itt — a töbcék közt — Kutyalván is nagybirtokos, előkelő ref. főúr január 5-én Szirákon, Nógrádmegyében, rövid szenvedés után 79 éves korában meghalt és ott január 7-én délelőtt fél 12 órakor eltemettetett a családi sírboltba. Özvegyén kívül hat gyermeke — ezek közt gróf Degenfeld-Schonburg Kristóf, kutyalvi nagybirtokos — 14 unokája és egy dédunokája gyászolják a felejthetetlen férjet, apát és nagyapát. Mint kiváló református főúr tevékeny részt vett fiatalabb korában az egyházi életben. Gondnoka volt a vértessaljai egyházmegyének. A közéletben pedig, mint valóságos belső titkos tanácsos, a Lipót rend lovagja, Nógrádmegye nyugalmazott főispánja — kimagasló állásokat foglalt el. Testvére — gróf Degenfeld-Schonburg József a magyarországi ref. konvent világi elnöke — osztozik a veszteség fájdalmában. Nyugodjék csendesen!

Hatvan év óta tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. A halasiak kiváló papját Szilády Áront ezelőtt 60 évvel mint egészen fiatal tudóst választotta tagjául a Magyar Tudományos Akadémia. A kitüntetés akkor is rendkívüli volt. Még rendkívülibb dolog, hogy Szilády Aron 60 munkás esztendő élte az Akadémia kitüntetésével. Talán az egész világon nincs három ember, aki 60 éve volna valamely tudományos akadémia tagja. Isten áldása legyen az agg tudóson.

Oberlin, a híres steinthalai lelkész egy téli napon nagy veszélyben forgott, mikor a Strassburgból a Ban de la Roche felé vezető úton hó-

val megtelt mély árokba zuhant, ahonnan egy arra menő fuvaros kimentette. Oberlin meg akarta jutalmazni, de az nem fogadott el semmit. „Mondja meg legalább, mi a neve”, kérte Oberlin. De amaz így válaszolt: „Mi az irgalmas samaritanus neve?” „Az nincs a Bibliában” — szólt Oberlin. — „Akkor az enyémet sem kell tudnia” — felelt a fuvaros — s tovább hajtott.

Keressétek az Urat, míg megtaláljátok. Olvassuk:

Hétfőn: Habakuk 1. 1—4, 13.
Kedden: CXXXIX Zolt. 17—18, 23—24,
Szerdán: Ezs 55, 6—11.
Csütörtökön: II. Kor. 12, 7—9.
Pénteken: Jakab 1, 5—8,
Szombaton: Luk 18, 1—5.
Vasárnap: I. Péter 4, 12—16, 19.

Legszebb férfi ruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket — mérték után — a

legújabb divat szerint

a legjutányosabb árban készít

Nagy P. István

1—26

Ferdinánd Király- (Rákóczi) út 11. szám.

Telefon: 2—54.

KELETI BANK R.T.

Alaptőke :
5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Rimesóczy-u. 6. l. em.

Telefon:
3—59 és 9—56

Kölcsönöket folyósít.

Betéteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett.

Általánosokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra.

Külföldi pénzeszközöket vesz és elad. 6—26

KANUTI IMRE

9—10

elektrotechnikus

villamos körfűrészes és tűzifaaprító
 vállalkozó

Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad
2—6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó minden munkát, javítást és átalakítást. ::

NAGYVÁRAD

ÁURÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Általánosokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. **Magán páncélszekrényeket** (Safe deposits) bérbe kiad.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárban

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 16—26

Legszebb, Czimre figyelni!

Legjobb, 9—10

Legolcsóbb szövetek

Deutsch Posztóárnyházban

Oradea-Mare — Nagyvárad

Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki] u. 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörvényem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárással nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel 19—26

CSEKŐ LAJOS.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Sulyok István püspök letette az esküt.

A fényesmultu nagyváradai református egyház történetében felejthetetlen nap lesz az ezerkilencszázhuszonkét év februárius hónapjának huszonharmadik napja, amelyen a királyhágómelléki egyházkerület első választott püspökét, Sulyok Istvánt, a nagyváradai református egyháznak harminchárom éven át elévülhetetlen érdemeket szerzett lelkipásztorát, az egyházi törvények rendelkezése szerint eskütétel mellett hivatalába beállította.

A világháborút reánk nézve lezáró trianoni békeszerződés szülte az ősi tiszántuli egyházkerület testéből Romániához csatolt egyházvidékből a Királyhágómelléki egyházkerületet, amely az erdélyi református egyházkerülettel testvéri együttműködésben hivatva lesz az itt élő magyar reformátusok egyházi ügyeit vezetni.

Az isteni eleveelrendelés már a kezdet kezdetén Sulyok Istvánt, a bihari református egyházmegye ernyedetlen szorgalmu, vaskezü, apostoli bölcseségü esperesét álli-

totta az ügyek élére. Midőn mostantól fogva mint az egyházkerület nagy többsége által elhívott püspök eskü alatt intézheti a nagy körültekintést és isteni ihletettséget kívánó szent munkát, a nagyváradireformátus egyházközség az elsők között örvendez az ő elhivatásának, mert Sulyok István püspöksége első sorban a nagyváradai református egyház dicsősége.

Egy emberöltőn keresztül áldozta testi és szellemi erejének legjavát a nagyváradai református egyháznak. Mindig és mindenütt ott volt, ahol építő munkásra, vagy vezérre volt szükség.

Édes remény él egyházközségünk minden tagjában, hogy az, aki eddig első sor-

ban a mienk volt, ezután is édesatyai szíven fogja hordozni annak az egyházközségnek ügyét, amely őt, mint ifjút magához ölelte, hogy kebelén nevedjék, emelkedjék, haladjon egyre feljebb azon az uton, amely egy református lelkész előtt nyitva lehet, — föl egész a püspöki szélig.

Fény nevére, áldás életére!

Jézus a világ világossága

Jan. 8, 12.

A régi egyiptomiak a Faraót a nap fiának nevezték. A reformáció korában élt híres tudóst, Erasmust, akinek nagyobb volt a tudománya, mint a bátorsága, bámulói a világ-világossága névvel tisztelték meg. A nagy francia királyt, XIV. Lajost udvarnokai hízeltető nyelvükön nem emlegették másként csak Napkirálynak. Mindezek az elnevezések a hízeltetés tuzásai gyanánt hatnak reánk.

De mikor Jézus azt mondja magáról: *én vagyok a világ világossága* — senkinek sem jut eszébe így szólni: ez tuzás, ez önhiúság. Senkinek sem jut eszébe így szólni: ez a nyilatkozat ellenkezik Jézus alázatosságával.

Világosság nélkül az élet nem élet, csak tengődés. Vannak lakások, nedves, szük, sötét zugok, amelyekbe sohasem hat bele a napfény. Ilyen helyeken is laknak, munkálkodnak. De ne csodálkozzunk, ha ilyen helyeken egészséges ételtől duzzadó emberek helyett, sápadt, tüdővész, komor, örömtelen, sötét világu embereket találunk.

Még több helyet találunk, ahol nem ismerik Jézus világosságát, ahol születnek, felnőnek dolgoznak, küzdenek, szenvednek, meghalnak — Krisztus nélkül; ahol a gyermekek lelkébe a szülők Jézus világosságának soha csak egy sugarcskáját sem vetítik bele.

Az újabb orvosi tudomány egyre szélesebb téren használja orvosság gyanánt a világosságot, a napfényt.

Amit az orvosi tudomány a természeti nap

fényétől vár, azt nyújtja nekünk a lelki életre Jézus. Amilyen szükségünk van a napfényre, olyan szükségünk van Jézusra. Életünk csak az Ő áldott hatása alatt lehet egészséges, derült, meleg, megszentelt élet. Siessünk hát Jézushoz. Mindazt, ami bánt, sért, lever, a porba von — mindazt merítsük bele az Ő világosságának fénytengerébe, s ő megdicsőíti életünket.

Sulyok István püspök eskütétele

A királyhágómelléki egyházkerület tisztikarának hivatalába iktatása

Az 1921. augusztus 16-án megalakult királyhágómelléki egyházkerület közgyűlése által az új kerület tisztikarára elrendelt szavazás eredményéről még mult évi október 8 iki számunkban hirtadtunk.

Az elnökség f. évi február hó 23-án hivta össze az egyházkerületi közgyűlést, hogy a bizottságok jelentése nyomán tudomásul vegye a választás eredményét; ezzel kapcsolatban tárgyalja a vallás és művészeti miniszter urnak a kerület alakulására vonatkozó leiratát.

A közgyűlés Soltész Elemér főjegyző előadói javaslatára a szavazatbontó bizottságok jelentését örömmel vette tudomásul és a választásokat megerősítette, — felhivta a megválasztott tisztviselőket, hogy esküjüket tegyék le.

Mindenek előtt Sulyok István püspök tette le az esküt a gyűlés színe előtt, akit az egyházkerület nevében Domahidy Elemér főgondnok, az esperesi kar nevében pedig hivatalára legidősebb esperes Széll György nagybá-

Panyókáné álmodt látott

Ugy is hívták őt, hogy a jószívű Panyókáné. És nem érdemtelenül. Megszorult ember Panyókánéhoz nem fordult hiába. Ha valahol szegényebb sorsu beteg volt, ki volna a megmondhatója annak, hogy Panyóka néni mi mindent elhordott oda a köténye alatt? A koldusok ő rá dupla áldást mondtak s félórás szám elénekelgettek az udvarán. Volt is miért. Ott őket meleg étel várta s még a tarisznyába is jutott egy-más.

De Panyóka néni meg is volt elégedve önmagával.

— Mán az én szívem ilyen... szokta mondogatni. Nem várok én jutalmat embertől. Megfizet nekem az Isten.

A jó Isten? Hát ha már olyan Istenben bizókend, mért nem mén soha templomba?... Kérdezte egyszer Panyóka nénitől az édesöccse.

Templomba öcsém? Oda az járjon, akinek komisz lelke van. Az imádkozzon, aki rosszat tesz. Nem kő énnekem egyik se! — Annyi jót teszek én, hogy megfizet nekem azért az Isten

az égben. Történt, hogy ezen a napon különös sok jót tett Panyóka néni; szétosztogatott lisztet, tojást, zsirt. Boldogult urának nagy ködmenét is elajándékozta s aztán megelégedett szívvel nyugodni tért.

El is aludt csendesesen. Álmodott csodálatos szépet. Ott az udvara fölött megnyílt az ég s Panyóka néni belelátott. Aztán, hogy igen gyönyörű látása volt, sietve elkezdett egy lajtorját építeni az ég felé. Minden jócselekedetből lett egy lajtorjafok; ha nagy jót tett, kettő, három is. Így éldegélt álmában, így nőtt a lajtorja napról napra. Aztán, mikor úgy látszott, hogy a sok jótettből már égig ért a létra, ott azon álmában megindult Panyókáné s ment, ment föl a magas ég felé. Utközben elgondolkozott: milyen okosan is élt ő. Nem megmondta, hogy nincs őneki szükségére templomra, bibliára, imádkozásra? Most ime ezek nélkül is megy szépen föl az égbe.

Panyókáné szorgalmasan rakta egymásra a jócselekedeteket. A létra mind magasabb lett, de az a gyönyörűséges égi kapu, ahová Panyókáné törekedett, mintha mindig messzebb lett volna.

— Mi lesz, ha a jó cselekedetek elfogynak,

nyai esperes, avasujvárosi lelkész üdvözölte; utóbbi az esperesi kar nevében kijelentette, hogy a püspök ünnepélyes fölszentelését alkalmasabb időre halasztják, amely ünnepélyes fölszentelés módozatát az esperesi kar fogja megállapítani. Sulyok István püspök a közgyűlés tagjainak s a jelenlevőknek lelkes óvációja mellett válaszol az elhangzott üdvözlő beszédekre; szélesebb körű püspöki programját fölszenteltetése idején fejt ki.

Utána Domahidy Elemér főgondnok tette le az esküt, akit Babos János érmelléki egyházmegyei gondnok és a püspök üdvözöltek, a mire a főgondnok hatalmas, minden kérdésekre kiterjedő, mély vallásos érzéstől áthatott beszéddel foglalta el főgondnoki helyét.

Következett Soltész Elemér lelkési főjegyzőnek és jegyzői társainak: Nagy Vilmos aljegyző, dr. Harcsár Géza világi főjegyző, dr. Várady Ödön vil. aljegyző eskütétele, akiknek nevében Soltész Elemér köszönte meg a kerület presbyteriumainak bizalmát. Az új jegyzőket a kerület nevében a püspök üdvözölte.

Vége a megválasztott tanácsbírák közül megjelent Bélteky Lajos szatmári lelkész, Takács Zsigmond gálospetri-i lelkész és Papszász Lajos csokalyi földbirtokos tanácsbírák tették le az esküt. Csécsi Imre aradi lelkész és dr. Szegedy Lajos a választást nem fogadták el.

Ezzel a kerület véglegesen megalakult. A közgyűlés egy ötös bizottságot választott, amely az erdélyi egyházkerület ötös bizottságával együtt a romániai magyar református egyház konventjének és zsinatának megalkotását előkészíti;

— mondotta magában aggódva Panyókané. S a jó cselekedetek egyszer csak elfogytak.

Ott állt Panyókané a borzasztóan magas létra tetején. S iszonyodva látta a rettenetes mélységet és szakadékot, amely az égi kaputól elválasztotta.

— Jaj, mindjárt lezuhanok, — mondotta s a hideg veríték gyöngyözött ki a homlokán.

— Ki fog engem átsegíteni ezen az óriási szakadékon, ahol már a jó cselekedetek sem érnek semmit? — kérdezte félig hangosan.

S ebben a pillanatban, mintha túl a szakadékon egy tündöklő ruhájú angyal kiáltott volna felé:

— Ezen a nagy szakadékon senki át nem kelhet, csak aki az egyetlen hidon, a Jézus Krisztus által hozott üdvösségen át törekszik a mennyeknek országába.

S ebben a pillanatban Panyókané sok az övéhez hasonló létrát látott maga mellett az ég felé emelkedni. Némelyiknek a gazdája felért a legvégső fokra s onnan zuhant alá iszonyu mélységbe, mások visszafordultak. A harmadik csoport létráihoz az égből egy gyönyörű karcsu aranyhid bocsátkozott le s azok az alázatos lel-

utasította a bizottságot, hogy tárgyalásairól javaslatait minél előbb terjessze a közgyűlés elé.

Majd elhatározta a kerület, hogy megalakulásáról értesíti a minisztériumot, kijelentvén felterjesztésében, hogy a kerület megalakulásának az egyetemes zsinat részéről való jóváhagyását maga is feltétlen kívánja s épen ezért a konvent és zsinat megalkotása végett az erdélyi egyházkerülettel a tárgyalásokat megkezdi.

A gyűlés további folyamán a tárgysorozat többi pontjait intézte el a közgyűlés.

Vége, hosszas vajadás után törvényesen megalakult kerületünk, hogy bámulatos munkabírásu, nagy szellemi tehetségű püspökének és erőselekkü főgondnokának vezetése alatt megkezdje egyházépítő munkáját — Isten dicsőségére.

A mi nagy feladatunk

Az utolsó ötven esztendő a magyar református egyház életében a szervezkedés kora. Egyházunk szervezete pompás alkotmánná fejlődött. Zsinataink megeremtették és szorosabbra fűzték az egységet az addig meglehetősen különálló egyházkerületek között. Nagyszerű intézményeket létesítettek [domastika, nyugdíj intézet]. Azonban ezeknek az intézményeknek megalkotásánál már nem nélkülözhetette egyházunk, sőt nem is akarta nélkülözni az államségélyt, úgy hozzá szokott, mint a koldus, a nyomorék koldus a mankóhoz.

Valóban a közelmúlt nagyon szomorú kora egyházunknak, mert ez az idő a belső megüresedés, az elélettelenedés, a közöny, a hidegség,

kek boldog örvendezéssel léptek rá a hidra ott, ahol a saját létrájuk véget ért.

Panyókané mindent megértett. Szomoruan lejtött a létrán... Megállott az udvaron. Elvonult előtte a sok szegény, akiket fölsegélt. Fájdalmasan fölkiállt:

Hát mindent hiába tettem?

Összeszorult a szíve a fájdalomtól: fölébredt.

Már reggel volt Didergős, őszi reggel. Panyókané sürgősen elvégezte teendőit, aztán kinyitotta az ősi ládát s erősen kutatótt benne. Két könyv került elő onnan: zsoltár és biblia.

A zsoltárt Panyókané kézbe vette. Ahogy kinyitotta az ajtót, behallatszott a reggeli harangszó. Végig simította a fejkendőjét és sietve megindult a templom felé. Nem volt nap ettől az időtől kezdve, amelyiken öreg betűs bibliáját ne olvasgatta volna s nem kelt és nem feküdt buzgó imádkozás nélkül. A jó szíve? Az megmaradt jónak. A szegényei mindig jobban szerették, mert a sok ajándék mellett Panyóka néni olyan drága beszédekkel tudta vigasztalni szenvedéseikben s olyan bölcs szóval tanítgatta őket hitre és alázatosságra.

Tildy Zoltán.

az egyháziatlanság kora. Kiváló elmék ezt az államsegély rovására írják. Az államsegély igénybevételének egyik lelkes bajnoka őszintén bevallja csalódását. [György Endre: „A magyar kálvinistaság jövője.”] A letűnt félszáz esztendőre visszatekintve, megállapítja, hogy az államsegély nem emelte, sőt ellenkezőleg, sajnosan csökkentette az egyház és iskola iránt való lelkesedést. Az addig tisztán és kizárólag ránk tartozó, bennünket lelkesítő oltár valahogy közösebbé vált; az oltáron idegenebb érdekek is közelebb jutottak s a felelősség megosztásával az áldozat tüze is csappant, itt-ott egészen elhamvadt! Főladtuk iskoláinkat, mert tehernek tartottuk azokat. Így cselekedtünk mi, nagyváradi reformátusok is 1871-ben. [Példánkat nem követték a többi felekezetek, még a csekély számú evangélikus testvéreink is megtartották, sőt fejlesztették iskoláikat.]

Ahol megmaradtak iskoláink, ott tanítóink, tanáraink javadalmának nagyobb része államsegélyből telt s egészen természetes érzés változás állott be veteményes kertjeink plántái között munkálkodó tanítóink és tanáraink szívében. Elhídegedtek — állapítja meg György Endre, kifelé huztak; közönyösekké lettek, még jó, ha nem nyíltan bevallott ellenségek. A szomorú képek sorozatának végén ott áll pont gyanánt, fekete pont gyanánt, a debreceni kollégium egész lényegének és hagyományainak odadobása, amely előtt még az idegen is buslakodva áll meg [Kuyper Katalin: „Három hónap Magyarországon“], mert fáj látnia, hogy az ősrégi kálvinista főiskola állami egyetemmé lett, holott a reformátusoknak most nagyobb szükségük volna egy kálvinista egyetemre, mint valaha.

A nagyváradi reformátusok megértették azt, hogy vissza kell térnünk az elhagyott utra, a százados hagyományokhoz. Nem a változott viszonyok nyomása alatt, de a legnagyobb elvi meggyőződésből. A régi, bár szegény idők, ragyogó erkölcsi fényére feltétlen szüksége van az újabb kornak. Ezért fejlesztettük ki a ref. tanítónő-képzővel kapcsolatban működő elemi iskolánkat hat tanerős iskolává, s ebből három csoportot Olasziban, kettőt Ujvároson, egyet Velencén helyeztünk el. Velencén római katolikus testvéreink vendégei vagyunk. Már harmadik esztendeje élvezzük vendégbarátságukat. De ez az állapot nem állandósulhat. Még a múlt nyáron elhatározta tehát presbyteriumunk, hogy építeni fogunk Velencén egy termet, amely egyúttal — addig, míg a már kijelölt helyen templomot emelnénk — imaházul is szolgáljon.

Vajjon milyen lélekkel állanánk meg a jövő iskolai év kezdetével az Ur arca előtt, ha ezt a feladatunkat el nem végeznők? Nem kellene-e szégyenkezünk azok előtt az ősök előtt, akik

vérzivataros századokban építettek az Urnak hajlékokat, emeltek iskolákat?!

Vajjon nem volna elég erőnk egy terem fölépítéséhez? Addig nem lesz erőnk, míg kishitűsködünk. Minden szent ügynek gyilkosai azok, akik a magok önző, áldozattól iszonyodó lelkükkel másokat is visszatartani igyekeznek az áldozathozattól; vagy még tovább mennek, gyanut hintetnek, hogy az adományok talán nem is arra a célra használhatók fel, amelyre szánták azokat. A susárlóktól mentsen meg minket az Ur! A presbyterium minden ténykedését figyelemmel kísérhetik hiveink. Református egyházunk szereti a nyilvánosságot. Hála Istennek, nincs is hét, hogy a Velencén építendő terem javára tett adományokról kis lapunkban hirt ne hoznánk. Napról-napra nő az építési tőke olyan tekintélyes nagy összegekkel is, amelyekről egyszerre fog a dr. Olasz Béla elnöklete alatt működő bizottság beszámolni.

Csak engedjük, hogy munkálkodjék közöttünk az Ur Lelke! Legyünk tisztában azzal, hogy más nekünk ezt a termet fel nem építi, — az a régi mankó — az államsegélyre ne számítsunk. Bizzunk Istenben! Akik az Urban biznak, azoknak erejük megújul, s lesznek nemcsak Velencén, de Ujvároson és Olasziban is, akik e magasztos célra meghozzák a tőlük telhető legnagyobb áldozatot is; a hitetlenek megszegyenítésére, — Istennek dicsőségére!

Áldozatkészség

I. Velencei imaházban folyó hó 29-én délután rendezett vallásos ünnepély úgy anyagilag mint erkölcsileg jól sikerült. A perselyben ez alkalommal az építendő imaház-iskola céljaira 351 L. gyűlt.

Ugyan e célra a múlt hét folyamán adakoztak: Velencén: Weiszberger Lajos 200, N. N., 200, özv. Gencsi Sándorné és két fia 100, özv. Kiss Gyuláné 100, Bárány Inczedy Ádám (Kolozsvar) 100, Kain János 60, Molnár István 50, Kiss Sándor 50, Dancse János 40, Stein Mihály 40, Takács Géza 40, özv. Kövesdy Mihályné 30, Würfeld András 25, Ötvös Mihályné 25, Herczeg Antalné 20, Herczeg József 20, Hubert Félixné 20, özv. Péntes Zsigmondné 10, Bajla János 10 leit.

Olasziban: Egy özvegy asszony — 500 Leit.

II. Az olasz-i orgona javára. Herczegh Lajos algondnok 200 Leit adományozott.

III. Az újvárosi orgona javára Kondor László és Orbán Róza egybekelésük alkalmából 100 L. adakoztak.

IV. Az olasz-i harang-alapra Herczegh Lajos algondnok 200 Leit adományozott.

V. A Protestáns Árvaház javára a következő adományok folytak be: Kondor László és neje 50 L, Herczegh Lajos olasz-i algondnok egy ágy-alapítványra 600 Lei.

Jegyzetek

„Nézze ön, — szól a francia követ a spanyolhoz, mutogatva a kincssel tele ládákat, — mily gazdag az én királyom!” A spanyol követ pálcáját beleszurkálta a kincsesládába. „Mit művel ön?” „Nézem, van-e feneke a ládának”. „Természetesen!” „Ah, az én uram kincsesládái kimeríthetetlenek, övé Mexikó és Peru minden kincsbányája!” Mi halljuk ezt a kérkedő spanyolt, de ha a mi Urunk így szól: Én vagyok a te Istened! — nevezhetünk a szegénység, a szükség felett, mert nekünk semmi jó nem hiányzik. Amit az kérkedve mondott, mi tényleg elmondhatjuk: a mi Urunk kincsesládája valóban kimeríthetetlen.

Egy prédikátorral történt, aki dolgozó szobáját a padlásszobában rendezte be s könyveit a lépcsőn kellett felhordania. Kis fia vágyott segíteni, ámbar nem volt képes. Hogy buzgalmát bátorítsa, ad neki egy könyvet. A nagy könyvvel 2–3 lépcsőfokot ment, akkor leült és sirt. Csalódottnak s boldogtalannak érezte magát. Hogy végződött az eset? Atyja segítségére ment, ölébe vette s felvitte mindkettőt: a nagy könyvet és a kis emberkét. Így teszünk mi; ha az Úr egy dolgot ad, mihez erőnk elégtelen: leülünk és sirunk. S a dolognak az lesz a vége, hogy a mennyei Atya hordozza a munkát s a kis embert is.

Mindennapi szólása az embereknek: maradjon meg mind-nki a maga hitében, amiben született, az a helyes. De ha Szent Péter és Szent Pál is ezt tartotta volna helyesnek, akkor nem lett volna keresztyénség. Ők nem maradtak meg abban a hitben, amelyben születtek, hanem keresztyénekké lettek. Luther és Kálvin sem maradtak meg. A te atyáid sem, amikor elhagyták a római egyházat s reformátusok lettek. Jézus azért jött volna, hogy a zsidókat és pogányokat megtartsa a maguk hitében? Ennyi igaz van abban a balga mondásban: ki-ki maradjon meg a maga hitében. Én azt mondom: az ember vizsgálja meg, mit hisz s ha az nem igazság, ha nem egyezik meg Isten kijelentésével a bibliában, egy napig se maradjon meg, ha elkárhozni nem akar.

Tudok egy anyáról. Szegény volt, fiát tanította két keze keresményével. Előkelő ember lett belőle. Nem láthatott anyjával, az szegény, ő ur. Találkoznak az utcán. Pár perc múlva egyik barátja köszönti: „Ki volt az az asszony, akivel beszél-tél?” A fiu kicsinylőleg válaszolja: „A mosónőm!” Csodálkoztok azon, hogy ebből a fiuból fényes tehetségei dacára semmi sem lett? Én nem! Isten szava megmarad: „Tiszteld atyádat és anyádat”.

A kő, melyet az építők megvetettek, lett a szegéletnek fejévé. Mikor Salamon a templomot építtette, minden kő teljesen készen érkezett a bányából, megjegyezve, melyik hová illesztendő egybe. Volt ott egy kő, feltűnő alakú és sehová sem illett be.

Próbálták a falba, nem talált, az oszlopokba, a boltozatba, sehová sem talált. Az építómesterek bosszankodva félredobták a különös szép, de használhatatlan követ. A templom évekig épült; az elvetett követ por, szenny lepte meg, fű nőtte be. Arrajárók kacagták a különös követ. „Salamon ugyan bölcs ember, de a dolog mégis el van véteve. Vissza a bányába a kővel!” Évek multak, az építők vonakodtak felhasználni. Eljött a nap, a felszentelés napja, a hivek egybeseregtek. Akkor azonban hiányzott a zárókő. Hol van? Az egészet bekoronázó márvány!? Valaki megszólalt: Talán ott az a kő, melyet az építők megvetettek. Kihozták a szemézből és — pontosan illik. Hangos hozsánna zendült fel, midőn a kő, amelyet megvetettek, lett a szegéletnek fejévé. — Így volt ez Jézussal, aki a szegéletkő igéjét egyenesen magára vonatkoztatta. Az építők megvetették. „Alacsony származású, a nép fia, Názáretből jöhet-e valami jó, nem József, az ácsmester fia-e — mondták. Bűnösökkel érintkezik, gyalázatos körülményeit, hogy nyomorult jászolban feküdt, de erről nem tudtak. A világ bölcsei, a nemzetek nagy „köművesei”, a modern államépítők ma is kevésbe veszik”. De amikor Isten mennyen és földön mindeneket egybegyűjtend, Krisztus lesz minden dolgoknak dicső befejezése, koronája. Felmagasztaltatik és megdicsőíttetik. Neve tartani fog mig a világ s minden népek benne áldatnak meg!

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban d. e. 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson d. e. 10 órakor Danka József s. lelkész, d. u. 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén d. e. 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Az „Oceana” tengerhajózási részvénytársaság értesítette Debreczen sz. kir. város polgármesterét, hogy egyik hajóját, tekintettel dr. Baltazár Dezső püspök működésére, az ő lakóhelyéről „Debreczen”-nek nevezi el.

A bukaresti magyar iskolák. Bukarestben a háboru előtt már több mint harmincezer magyar élt. Most azonban a számuk jóval nagyobb. A háboru előtt a római katolikus és református egyházak több óvodát, elemi, polgári iskolát tartottak fenn. Ezen iskolák számára modernül berendezett, saját épületeik is voltak. A háboru végével az állam az iskolai épületeket lefoglalta és azóta a saját céljaira használja. Ez idő szerint emiatt a nagyszámu bukaresti magyarságnak egyetlen iskolája sincs.

Nevelés vallás nélkül. A hitetlen emberek táboráról sokszor felhangzik az a kívánság, hogy a vallás tanítását az iskolából ki kellene küszöbölni. Lehetne, azt — mondják — pótolni valami általános erkölcsi tanítással. Nos Németországban kipróbálták az annyira ajánlott receptet. Németországban már a háboru előtt nagy mozgalom volt a szocialista munkásság között az egyházak elhagyására. Sokan lettek felekezetenküliek. És mi volt az eredmény? Legjobban látható ez a törvény-székeken. — Németországban az egyik elmúlt évben minden ezer protestáns közül egyet s minden felekezetenküli ezer közül éppen négyet kellett büncselekmény miatt elítélni

A Tébában végzett ásatás közben megtalálták II. Ramzesz király szivét. Ez a király 3180 évvel ezelőtt halt meg. A mumiája, amelyet 1881-ben találtak meg Kairó muzeumában van. Az annak idején külön vázában elhelyezett és a közel-múltban megtalált szivet pedig most Tébából Páris egyik világhírű muzeumába vitték. A király szive az évezredek hosszú folyamán egészen megkeményedett.

Az imádság mint vágy. Olvassuk:

Hétfőn: I Kor. 12, 28—13, 1.
Kedden: Máté 18, 23—24, 27—35.
Szerdán: Ján. 17, 11—21.
Csütörtökön: Jób. 31, 16—22.
Pénteken: Ap. Csel. 13, 1—4,
Szombaton: CXXII Zsolt. 6—9.
Vasárnap: I Kir. 21, 1—4.

KAMUTI IMRE

10—10

elektrotechnikus

villamos körűrészt és tűzifaaprító vállalata

Megrendelhető: Teleki-u. 3. sz. a.
az udvarban balra, a házmesteri lakásban.

KELETI BANK r.t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3—59 és 9—56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámlol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

7—26

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 2—26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2—54.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi-] ut és Posta [Úri-] utca s.r.ok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. **Magán pánccszekrényeket** [Safe deposits] bérbe kiad.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely **temetkezési és hullaszállítási ügyben** szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki-] u. 34.) bizalommal felkeresni. Főtörökvésem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárással nagybecsű bizalmukat kiérdemelnem.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel 20—26

CSEKŐ LAJOS.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástromcréme**, kötszerek, **Liszka-víz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában
□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 17—26

**Legszebb,
Legjobb,**

**Czímre
figyeln!**

Legolcsóbb szövetek

Deutsch Posztóárházban

Oradea-Mare — Nagyvárad
Avram Janku (Kossuth) -utca 1. szám.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradí Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A mi világosságunk

Máté 5, 16.

„Ugy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat”. — Ebben jelölte meg Ur Jézus tanítványainak feladatát, hivatását. Ez a hivatásunk nekünk is, mai tanítványainak. Példaként ragyogni, vezetőül világolni mindenki előtt.

Aki világítani akar, annak ismerni kell a világosság forrását: az igazi világosságot. Sokan nem ismerik milyen az igazi, mert van emésztő és van éltető világosság. A napsugár életet fakaszt, míg az a fény, mely az égő ház tetején táncol, bár világít, de rombol és pusztít. Így van az erkölcsi világban is és az emberek közt sok van, ki nem ismeri fel és beleszalad az égető fénybe, mint az éjjeli rovarok a lobogó gyertyalángba s összeégeti a lelkét vagy lelkileg holtan hull alá.

Az igazi világosság, a lélek éltető fénye a hit, a vallás. A sötétség tesz bizonyosságot a világosságról. A hit világosságát is az élet sötétségei igazolják: a küzdelmek, csalódások, szenvedések, az élet alkonya: az öregség és az élet éjszakája: a halál. A hit nem csak ezt az életet ragyogja be, hanem világít a halál után is az örök életbe. Az igaz keresztyénnek ezzel a hittel kell fényleni és az igaz keresztyén világosságának olyannak kell lenni, mely életet fakaszt, életet teremt. Mindenki ismeri a villamosságot, mely egyszer világít, máskor meleget áraszt, majd ismét gépeket hajt, nagy erőket indít. Ilyennek kell lenni az igazi hitnek, az igaz vallásosságnak is. Nemcsak világítani kell, hanem melegíteni, holtak látszó erőket mozgásba hozni, megindítani, életre keltetni. A világosság felébreszt az álomból. A keresztyén világosságának, hitének úgy kell ragyogni, hogy másokat felébresszen a közönyösség, tespedés, hitetlenség halálos álmából.

Pál apostol előtt a damaszkuszi uton nagy fényben jelent meg a Krisztus és onnan hang-

zott szava: „Saul, Saul mit kergetsz engemet!” Ma már nem jelenik így meg, de nekünk kell felmutatni e fényt, bennünk kell kiábrázolni őt, az örök világosságot! Ezt kell tennünk az egyházban, az ő földi országában. Messze nagy tengereken, hol örvényben kavarnak a habok, vagy elveszejtő sziklák állnak ki a tenger fenekéről s ott lappangnak a víz színe alatt, egy-egy kiemelkedő sziklaszirten torony magassodik. Fent a toronyban estelenként világosság gyul ki, mely irányt mutat. Ráveti fényét a sötét vizekre és a hajósok tudják, hol a veszedelem, tudják merre járnak és nem tévednek el. Ezeket a világító tornyokat nem egy hajó tulajdonosa építtette, nem is egy nemzet. Sokan, közösen tartják fenn, szinte mindegyik víz hozzájuk világító anyagot, hogy örökké világoljanak.

Ilyen az egyház is. Torony, melyben világosságot áraszt a hit, a vallás. Sötét tenger az élet, tele veszedelemmel, sokszor éjszaka van benne, szükség van hát világító utmutatóra. De mindnyájunknak kell építeni, mindnyájunknak kell bele vinni fényt a szivükből, hitünket, szeretetünket; az életünk világosságát, hogy világithasson, fényt hintsen, utat mutasson, vezessen. Oh könnyű ezt megtenni, mert mindnyájunk előtt ott van a világosság forrása: a világ világossága, s ha utána megyünk, nem járunk sötétben. Menjünk, menjünk utána szüntelen s akkor „felhasad, mint a hajnal a mi világosságunk” és „a sötétségben ülő nép lát nagy világosságot”.

Debreczeni István
nagyshalontai ref. lelkész.

Kérelem.

Az egyházi adóhivatal fölkéri az adófizető egyházttagokat, hogy addig is, míg az egyháziakat a pénzbeszedés céljából elindítaná, sziveskedjenek adójukat a Református Körben elhelyezett egyházi hivatalnál hétköznapiokon a hivatalos órák alatt (d. e. 9—12) befizetni, hogy az egyházi pénztár a sürgős, mellőzhetetlen kiadásokkal teljesítse.

A hollandi reformátusok iskoláikért

A egyházkerületi közgyűlésen a szatmári ref. főgimnázium memorandumának tárgyalásakor megdöbbentő kép tárult fel a gyűlés előtt, iskoláink, tanáraink anyagi helyzetének megdöbbentő képe. Az egyetemes egyház általános megmozdulására, az áldozatkészség forrásainak eleven erővel való felbuzogására volna szükségünk, hogy a bajok orvosoltassanak. Vagy tartunk fenn iskolákat, hogy éljünk — de akkor áldozzunk értük. Vagy továbbra is közönyösen haladunk el szenvedő iskoláink mellett s akkor azok elsorvadnak, elhálnak, hogy aztán velök együtt elpusztuljon a magyar református egyház is.

Nincs a földnek az a népe, amely most nagy nehéz időket ne élne. De amelyik népben van hit és erő, az meghozza áldozatait ma is, hogy jogot biztosítson magának az élethez.

Ime a hollandi példa:

A hollandi szigorubb református egyház amsterdami egyetemén [Vrye Universiteit] az elmúlt félévben 222 hallgató volt és pedig 114 theologus, 72 jogász, 26 bölcsész és 10 hallgató, a rövid idővel ezelőtt felállított fakultáson.

Szinte csodálatraméltó az az áldozatkészség,

amellyel a „Gereformeerde Kerk“ tagjai igyekeznek gazdaggá s magas színvonalúvá tenni egyetemüket, ahol minden fakultás s a fakultásoknak minden tanára a kálvinizmus tiszta elveinek szolgálatába állítja tudományát. Az áldozatkészség impozáns mértékét mutatja, hogy míg az állami segély összege az orvosi fakultás klinikai és laboratoriumi ágának 20 000 holland forint [ma 5 millió magyar korona], az egyházak áldozatkészségéből ennek az összegnek tizszerese: 200.000 holland forint gyűlt össze. Ezenkívül a gyülekezetek 32.000 forintot [7 millió korona] gyűjtöttek theologusok részére és most folyik a gyűjtés — amiről a múlt év folyamán már hirt is adtunk — egy hatalmas egymillió holland forint összegűre tervezett alapítványra, amelyből Kuyper-katedrát akarnak felállítani.

Mikor fogjuk mi megérteni, hogy micsoda nagy kincseket birunk iskoláinkban? Mikor fog népünk ily lelkesen áldozni azokért?

Presbyteri gyűlést tartunk vasárnap március 5-én d. u. 4 órakor. A gyűlés tárgya: az új presbyterek eskütétele, a bizottságok megalakítása, az 1921. évi számadás, 1922. évi adókimvetés jóváhagyása stb

A züllött modell.

Egy milánói kolostor falán függ a világhírű festőnek: Leonardó da Vincinek gyönyörű képe, „az utolsó vacsora.“ E szép festmény éveken keresztül készült és érdekes története van. Leonardó da Vinci méltóképen akarta megfesteni a szent vacsora szereztetését. Krisztus és az apostolok arcának megfestéséhez az emberek közt mintát keresett. Hogy az apostolok arcát megfesthesse, sokáig tanulmányozta ismerőseinek, legjobb embereinek arcát. Mégis mikor arra került a sor, hogy a képen Jézus Krisztus arcát örökítse meg, modellnek, vagy mintának való arcot nem talált. Végre több évi keresés után talált egy énekkari ifjút, akinek hangja a székesegyházban csodálatosan csengett s az áhitattól áttinomodott arca megfelelőnek látszott. Pietro Bandinellinek hívták. A művész többször meghallgatta az ifju gyönyörű énekét, megbámulta csodálatos arcát, — melyre a templomi hangulat a leglágabb vonásokat varázsolta, Ime az ember: az istenfiúság alázatának s az emberfestvérség eszményi szeretetének megtestesülése. Felkérte Bandinellit, hogy a Krisztus fej megfestéséhez üljön neki modellt. — A festő nagy gonddal az előtte levő fej után Krisztus arcának vonásait, megszólalásig hiven tükröztette vissza azt, ami a Krisztus arca felől lelkében eszményképen élt.

Évek teltek el. A festmény mind teljesebb lett de hiányzott róla Judás képe. Hiába keresett a művész fürkésző szemmel az emberek között: Judás arcot nem talált. Évek múlva mégis megellete amit keresett: egy züllött csavargó személye-

ben akit veszekedő társai a korcsmából dobtak ki. — Rögtön megalkudott vele, felhívta műtermébe s a csavargó kusza arcvonásai után Judás arcát is megfestette. A kép készen volt. Mikor a csavargó elhagyta a festő műtermét, ránézett a festőre s így szólt: Mester, ön engem már egyszer lefestett. Hogyan? kérdezte a művész. En Bandinelli vagyok.

Milyen zuhanás. A templomi énekesből, ki Krisztus arcához állt modellt, a Judás arcához hasonló csavargó lett. Leonardó da Vinci olyan szánalmat érzett a csavargó iránt, hogy majd sirva fakadt. Hogy züllöttél ennyire? kérdezte a festő. Bandinelli szívéből sóhaj fakadt. Árva fiu voltam szép hangú és szép arcú. A templomi karból kiléptem. Rómába mentem zenét tanulni és ott többé templomba nem jártam. Rossz társaságba keveredtem, ittam, kártyáztam dorbézoltam feslett nőkkel éltem. En már áldozata vagyok a kicsapongásnak, többé templomba menni nem tudok, nem merek, szólt és kiment a műteremből. Az utca egyik távoli lebu-j-vendéglőjéből veszekedés és káromkodás vad hangjait hozza felé a szél. A veszekedés rikácsolása, mint a sátán vad orgonája kapja meg a szívét. Támolygó léptekkel bedől a lebu-j-ajtáján. Van pénz megint! A züllést lehet folytatni. Leonardó da Vinci csak néz Bandinelli után és úgy megsiratja, mintha saját fia züllött volna el ennyire.

Testvérek! Minden ember szívében egy nagy lépcső van, amelyen fel s alá járhatunk: a Krisztus arcától, a Judás arcáig.

Kaer Család u.

Aldozatkészség

I. *Velencei imaház és iskola részére:* Csász József 100, Rollinger Vilmos [Váradszőlős] 200, özv. Nagy Sándorné, Agod Ferenc, Heller Emil 100-100, özv. Nagy Józsefné, Héder Gyula, Bakró Sándor, N. N., Fekete Sándor március hóra, Gulyás Ferenc, Z. Nagy Sándor 50-50, Karalyos Sándor, Siebert Emilné 25-25, Agod Ferenc, Keresztessy 20-20, Gáll Jolán, N. N. 10-10, Gara Mihály 3 lei.

II. *O'aszi i templom világításra:* Dr Toth Lajosné 30 lei.

III. *Prot. Árvaházra:* Szilágyi Zsigmond 60 lei.

IV. *A Protestáns Jótékony Egyesületbe* egy magát megnevezni nem akaró uriaszony buzgó fáradozása folytán beléptek pártoló tagokul évi 100 lei tagsági díjjal — Száva Antalné és Duró Mihályné; rendes tagokul — évi 20-20 lei kötelezettséggel — Fráter Ica, Sály Józsefné, özv. Debreczeni Péterné, Deczky Sándorné, Deczky Jolánka, Friedválszky Istvánné, Bere Teréz, Herczegh A., Harmathy Karolin, Tonczár Arpádné, Szilágyi Jánosné, Letanovszky Sándorné, Tándor Lajosné. — Velencén rendes tagokul ujjában beléptek: Boros Imréné urasszony taggyűjtő ivén: Bodó Zsigmondné, Kovács Lajosné, Postás Gizella, K. Nagy Zoltánné, K. Nagy Gizella, Sipos Lajosné, Nagy Zoltán, Molnár József, Boros József, Agod Vilma, Agod Ferencné, Agod Ferenc, Horvát Lajosné, évi 10-10 lei tagsági díjjal — Fekete Sándor presbyter ur taggyűjtő ivén: Somogyi Sándor, Takács Gézáné évi 30-30, ifj. Mészáros Lajos, Mészáros Eszter, Pakó Bálint, Pakó Erzsike, Sáradi Péterné évi 10-10 lei tagdíjjal.

V. *Tandij segélyre:* Papp Dezső 125 lei.

Anyakönyvi adatok

1922. február 15—28-ig.

Születtek: Szunrád Miklós, Bajla Gyula, Kóti András, Balog Ilona, Doszlop István, Sáfrány János, Harman Jolán, Vas József, Debreczeni Sándor, Csöke Emil, Molnár Erzsébet, Kanalas Erzsébet, Szabó Juliánna, Nagy Irén, Barta Erzsébet, Inala Magdolna.

Megesküdtek: Román Károly ref.—Zrinyi Mária r. kath., Kondor László ref.—Orbán Róza ref., dr Tóth Lajos ref.—Pribis Gizella ág. ev. Barabás Ferenc ref.—Mitrik Erzsébet ref.

Meghaltak: Szekeres Mihály 52 év, Szabó Mihály 30 év, Szabó Ferenc 43 év, Gacsári Agnes Hegedüs M.-né 60 év, Biró Juliánna özv. Bondár Gergelyné 75 év, Bacsó Juliánna 70 év, Szabó Ferenc 7 hó, Nagy Róza 52 év, Máté Róza 17 nap, Millye Ödön 78 év, Zámbo Kálmán 14 nap, Gál Julia Borbála 5 hó, Tokaji Vilma 12 hó, Fényes Endre 68 év, Fadgyas Irma 14 hó, Kalmár Gábor 4 hó, Takács Zsuzsánna özv. Markó Jánosné 70 év, Somogyi Eszter 22 év, Kornis Imre 65 év, Szabó Margit 27 év, Szász Juliánna 55 év, Tenkei Ferenc 2 hó, Tasnádi Emma 69 év, Kis Rozália özv. Kágyi Lajos 78 év, Décsi Pál 42 év, Szombati István 60 év, Szilágyi Sándor 53 év.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Vargha Gedeon hitok ató-lelkész szolgál — Délelőtt az olasz-i énekkar énekelni fogja az új énekes-könyvből a 201-ik éneket. [Szerzője Szász Béla.]

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál

Bűnbánati hetet tartunk a reánk következő héten, s március 12-én mind a három helyen úr-vacsorát osztunk. Az Urasztalára szánt kegyes adományokat szeretettel kérjük és várjuk.

Dr Fráter Imre közkórházi főorvos, egészségügyi főtanácsos, egyházunk buzgó hive és leányinternátusunk áldozatkész háziorvosa március elsején töltötte be igazgatói működésének harmadik évét, amely alkalomból barátai és tisztelői nagy számmal keresték fel otthonában, hogy szeretettel üdvözlőjk. Hálásan jegyezzük fel ez alkalommal, hogy a szelid lelkű, szerető szívű doktor jóságát nem csak a kórház ápoltsai tapasztalhatták, de a mi intézményeink is; azok között elsősorban leányinternátusunk. Az Ur áldása kísérje tovább is.

Nagy hagyomány Sárospatakon. Morvay József hernádnémeti malomtuladonos vagyonának egy negyedrészt, amelynek értéke mintegy kétmillió korona, a sárospataki ref. főiskolára hagyományozta

Egyházi bál Mezőtelegden. A mezőtelegdi református egyház presbyteriuma február hó 19-én báró Kapry Valérné védnöksége alatt műsorral egybekötött táncestélyt rendezett. A műsor egyik száma Csernák Béla nagyváradi lelkész beszéde volt, amelyben a történehből vett bizonyítékokkal rajzolta meg a keresztyén egyházaknak a multban teljesített nemes misszióját, s oda konkludált, hogy a keresztyénségre, közelebbről a magyar református egyházra nagy nemzetnevelő munka vár a jövőben is, közelebbről a Románia fennhatósága alá jutott magyarok között. Az erkölcsi sikerhez járult az anyagi siker, amennyiben a bruttó bevétel 9449 lei, a nettó bevétel 7419 lei volt.

A debreceni ref. egyház az 1921. évben. A „Debreczeni Protestáns Lap” legutóbbi száma közli a debreczeni ref. egyház mult esztendei statisztikai adatait: a szülöttek száma: 1330, a meghaltaké 1624. A ref. hitre áttérők száma 37; a hitehagyóké 28. — 339 vegyes párból ref. részre megegyezett 124 pár. Az összes lélekszám 1921 év végén 56.033.

Volt egy édesapa, foglalkozásra nézve cipész volt Fia az ügyvédi vizsga előtt állott. Be kellett nyújtania okmányait vette a tollkést s vakargatni kezdett a keresztlevélben. A „cipész” szót kiigazította „cipőgyárosra”. Ugy jobban fest. Rájöttek, hogy pályáralépésekor okmányt hamisított. A fényes pálya összetört. Szégyelte atyját s mesterségét. Tiszteld szüleidet és légy hálás irántuk mindig!

A sárospataki főiskola és az Akadémia.

A Magyar Tudományos Akadémia a széphalmi Kazinczy-parkot a sir s a mauzoleum kivételével el akarja adni. Ez a hír érthetőképen a legnagyobb visszatetszést Sárospatakon okozott, amelynek főiskoláját a hagyománynak annyi szála fűzi a nagy költőhöz. A „Sárospataki Református Lapok” legutóbbi száma közli azt a memorandumot, amelyet a főiskola tanárai intéztek az Akadémiához, hogy a terv ellen való tiltakozásukat kifejezzék.

Isten uja. A sok újabb benyomás és esemény között már csaknem feledésbe ment a Mont Pelee kitörése Martinique szigetén, amely néhány év előtt a virágzó St. Pierre várost megsemmisítette. Hogy is történt ez? Nagypénteken ott egy gyalázatos szindarabot adtak elő, hogy kigunyolják a megfeszített Krisztust: a tömeg tetszésnyilvánítása között keresztre szegeztek egy sertést. A színjáték oly tetszést aratott, hogy elhatározták megismétlését a Mennybemenetel ünnepén. Akkor — a Mennybemenetel ünnepének hajnalán — a Mont Pele, mely sokáig nyugodott, megnyitotta kráterszáját s halált és veszedelmet okádott a városra. Isten ítélete bekövetkezett és ez retentő ítélet volt. — És mi történt Messinában? Kévszel a földrengés előtt egyik élclapban költemény jelent meg a gyermek Jézusról, miben az volt, hogy ma már Jézusban senki sem hisz többé. De ő mégis megmutathatná, hogy létezik s küldhetne egy kis földrengést. Pár napra rá Messina és Reggio és a sok paradicsomi szépségű hely romokban hevert!

Az imádság erőt ad. Olvassuk: Hétfőn: LII. Zsolt. 8—15. Kedden: Márk 1, 32—39. Szerdán: Ef. 6, 10—18. Csütörtökön: Máté 4, 1—11. Pénteken: Jakab 5, 13—16. Szombaton: Máté 26, 39, 42. Vasárnap: Esdrás 9, 6—7; 10, 13—15.

A háboru alatt leszerelt

ORGONA sipoknak ujakkal

pótlását megkezdtem és már eddig is több református eg., ház orgonájának

helyreállítását

pontosan elvégeztem. — A nagyliszteletű felkészítési hivataloknak szívesen küldök költségvetést, de kérem, hogy előbb a leszerelési bárcát beküldeni szíveskedjenek.

ORSZÁGH ANTAL orgonaépítő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi)-út 41. sz.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad
3-6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó minden munkát, javítást és átalakítást. ::

Nyomatott BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király-utca (Rákóczi-út 14.)

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjurányosabb árban készíti 3-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi-] ut és Posta [Uri] -utca sark.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Árutalások** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. ☐ Magán pánccél-szekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekeztem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szív eskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki-] u. 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörökvésem leend a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelnem.

Mi reformátusok is lehetőleg pároljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek tesik. — Tisztelettel

21-26

CSEKŐ LAJOS.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában

☐ **Piata Unirii (Szent László-tér)** ☐

a Városháza mellett.

18-26

KELETI BANK p.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Árutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

8-26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Urvacsora osztáskor

I. Kor. XI. 23—25.

A középkorban szokás volt, hogy a husvétot megelőző időben szinpadi emelvényeket építettek, sokszor a templomban s Jézus szenvedéseinek egyes jeleneteit élőképben mutatták fel az egyház tagjai előtt.

Mi, református keresztyének, a husvétot megelőző vasárnapokon templomi tanításaink, predikálásaink keretében emlékezünk meg az Ur szenvedéseiről és haláláról; sőt az u. n. böjti időszakot egyenesen azzal kezdjük, hogy a Jézus megtört testének és kiontott vérének szent jegyeit tesszük fel az Urasztalára, Urvacsorát ösztünk.

Mikor Jézus az Urvacsorát szerzette, utoljára volt együtt tanítványaival. Az az este a döntő nagy harcot megelőző este volt. Másnap Jézust keresztre feszítették, meghalt. A magukra maradt tanítványok ugyan tovább folytatták utjokat, haladtak előre pihenés, megállás nélkül diadalmasán, de egyszer az ő utolsó estéjük is elkövetkezett; egyiké előbb, másiké később; de elvégre valamennyien kidőltek a sorból. Nyomukba jöttek mások, lelkes martirok, bátor hitvallók, beláthatatlan sorban...

Sok nagy igazság között az Urvacsorája az élet mulandóságát is hirdeti. Hirdeti, hogy minden este utolsó estéje valakinek; most az egyik, majd a másik vacsorál utoljára szeretteivel; most az egyiknek, majd a másiknak marad üresen a helye. A következő alkalommal talán már te, vagy én fogunk hiányozni a szent asztal mellől. Egy kevés idő múlva közülünk senki sem fog megjelenni. Itt új arcok, új alakok, új pásztorok és új nép veszi körül az Urnak asztalát; mi elmegyünk a minden élőknek útján.

Elmegyünk — az örökkévalóságba.

Mert az Urvacsora nemcsak azt hirdeti, hogy az élet örök vándorlás, de azt is hirdeti, hogy ez az élet az örökkévalóság felé zárandokolás. Akik Urvacsorával élnek, azok nemcsak a földi vándorlás terheinek, az élet keresztjeinek elhordozására nyernek Jézustól erőt,

hanem elő is készítettnek általa egy boldog otthonba, egy jobb hazába, ahova Jézus is elköltözött, hogy helyet készítsen ott nekünk.

Ne kerüljétek hát el az Urnak asztalát. Jöjjetek oda mind, akik fáradtak és aléltak vagytok. Jöjjetek ti, akik keseregtek, megváltás, üdvösség után epedtek; akik a világ nyomorult állapotából egy boldogabb állapotba vágyakoztok. Jöjjetek, hogy vegyetek itt erőt az élet keresztjének elhordozására, a rátok váró nehéz kötelességek elvégzésére. Jöjjetek, hogy megtaláljátok itt Jézusban azt az utat, amely egy boldogabb világba vezet, ahol Isten eltöröl minden könnyullatást, ahol Isten lesz minden mindenkben.

A presbyterium gyűlése

Március 5-én délután 4 órakor tartotta a presbyterium az idén első gyűlését.

Napirend előtt dr. Thury Kálmán főgondnok emelkedett szólásra és magasröptű szavakkal üdvözölte a presbyterium nevében Sulyok István lelkész elnökiünket: a püspöki székbe iktatása alkalmából. Méltatta elévülhetlen érdemeit, melyek elhívták őt arra, hogy az egyház kerület élére állíttassék.

Ezután Csernák Béla indítványozta, hogy a püspöknek a nagyváradai egyház szolgálatában eltöltött 33 évi tevékeny munkásságának jegyzőkönyvében is adjon elismerést a presbyterium és létesítsen egy „Sulyok István” nevére szóló alapítványt, melynek közelebbi célját a kiküldendő bizottság állapítsa meg.

Az üdvözlő szavak után Sulyok István meghatottan mondott köszönetet a nem várt óvációért. Visszatekintvén a múltba, amikor ezelőtt 33 évvel mint ifjú lelkész Váradra érkezett: szomorúan látta, hogy az akkori tulzott liberális áramlattól indítatva egyházunk feladta iskoláit. Azóta már sajnos látjuk ennek káros következményeit és ő is mind végig élete céljának tekintette az iskolák visszaállítását: ami részben már sikerült is. Ebben a törekvésében mindig megértő munkatársakat talált a presbyterekben.

„Büszke vagyok, — úgy mond — a nagy-

váradai presbyteriumra és nem egyszer elmondottam magasabb gyűléseken, hogy ha a nagyváradai presbyterium ülne a debreceni helyében: csodákat tenne azzal a nagy anyagi és szellemi tőkével, ami ott felhalmozva van. Elmondhatom, hogy ami vagyok: ezzel a presbyteriummal vagyok és az által vagyok. Végtelen szerencséje a nagyváradai egyháznak, hogy olyan intelligens, széles látókörű, — művelt emberek a vezetői, akik nemcsak a zöld asztalnál szónokolnak, hanem kint az életben is tudnak lelkesíteni, buzdítani és áldozni! Lelkem mélyéből hálás vagyok azért a jóleső figyelemért, amiben a presbyterium részesített és újra csak azt mondhatom hogy továbbra is hűséges szolgája akarok lenni a nagyváradai egyháznak."

Az újból felhangzó lelkes óváció után a presbyterium az indítványokat elfogadta és a bizottságot: Csernák Béla, a főgondnok, az ügyész és a pénztáros személyében megalakította

1. Uj presbyterek eskütétele.

A jogerős választások alapján behívott presbyterek: Tatár Zoltán, Fülöp István, Papp Dezső, Szerző József, Németh Pál, dr Sarkady Sándor, Sarkady Zoltán, Barna Sámuel, Kovács Gábor, Herczegh Lajos megjelenvén, az esküt a törvény értelmében letették.

Ezután elnök lelkész üdvözölte szép beszédben az új presbytereket, akik bár eddig még nem voltak presbyterek, de mégis úgy működtek az egyház ügyeiben, ahogy az a presbyterek tisztéhez tartozik. Boldog lehet a nagyváradai egyház, hogy ilyen nagy számban talál alkalmas egyéneket az egyház kormányzatára."

2. Bizottságok kiegészítésére:

a) az egyházközségi bíróság a törvény-szerinti 3 évre így alakult meg: Domokos László,

Harmathy Károly, dr Kassay Kálmán, Cser János, Vargha László, Sinka László, dr Tóth Ferenc, Bartha László,

b) az iskolaszék szintén 3 évre lett megalakítva, így: elnök Csernák Béla, vál. tagok: dr Olasz Béla, dr Szeghalmy Sándor, Papp Dezső, Sinka László, Molnár János, Bartha László, Kiss Gyula, Nagy Vilmos, Kiss Károly és Homolya Etelka,

c) a számvevőszékben megüresedett helyre: Kopányi András,

d) a gazdasági tanácsba: dr Morvay Zsigmond, és

e) az énekkari felügyelő bizottságba: dr Morvay Zsigmond presbyter választattak meg.

3. Az 1921. évi számadások megvizsgálásáról dr Olasz Béla a számvevőnek elnöke olvasta fel jelentését. Ezek szerint a) az 1921 évi egyházi bevétel volt 219 829 L. 16 b.; kiadás 216,973 L. 46 b.; maradvány 2 855 L. 70 b., b) Az iskolai pénztárban bevétel 117,537 L. 45 b.; kiadás 88,674 L. 70 b.; maradvány: 28,862 L. 70 b., c) Az alapok és alapítványok állaga: az 1921 év végén 166,853 L. 28 b. és így a szaporodás 32 644 L. 95 banit tett ki. d) A szegényügyi bizottság számadásai szerint:

1. Olasziban bevétel: 10. 203 L. 01 b., kiadás: 3739 L. 42 b.

2. Újvároson bevétel: 8588 L. 97 b., kiadás: 875 L.

3. Velencén bevétel: 1184 L. 80 b., kiadás: 1085 Lei.

A presbyterium a jelentést tudomásul vette, s a számvevőszék javaslata szerint: a felmentést úgy a pénztárosnak, mint a szegények gondnokának adta, köszönetet mondva nekik: pontos lelkiismeretes munkájukért

Legdrágább kincséd

Amerikából visszatért egy ur hazájába. A hajón azzal szórakozott, hogy feldobált valami csillogó tárgyat, aztán elkapkodta. „Mi az, mivel labdázik?” — kérdezte valaki. „Gyémánt, nagyértékű gyémánt. Ebben összpontosul minden vagyonom, életem munkájának jutalma, mert amit odaát szerettem, mindazt odaadtam ezért a gyémántért.” „Akkor én az ön helyében nem játszánám vele ily könnyelműen.” „Szeretek egy kicsit mókázni vele” — válaszolt a gyémánt tulajdonosa s újra labdázni kezdett a drágakövel. De mi történt? Talán a hajó tett hirtelen fordulatot, vagy a fedélzet korlátja volt nagyon közel, elég az hozzá, hogy mikor a gyémánt leesett, a tengerbe hullott és örökre elveszett.

Mily esztelenség! — mondod. Igazad van.

Megfoghatatlan esztelenség komédiázni ily érték-tárggyal. De nem tesznek-e így százan és ezren? Talán magad is? Lásd, mily kincset ajándékozott neked Isten a te lelkedben, halhatatlan, Istennel rokon lelkedben. És te mit teszel e drága, nagyértékű kincssel. Mily könnyelműen, meggondolatlanul bánnak vele sokan. Játékot üznek lelkükkel. Nem sokkal nagyobb esztelenség ez, mint amit azon az óceánjáró gőzösön művelt az a szerencselovag? Testükre gondot viselnek. Annak jussát kiadják, azt táplálják, ruházzák. S a lélek? Ki törődik azzal? A testgondozókat, a pedikűr, manikűr stb. műhelyeket keresik; miért nem keresik azokat a helyeket is, ahol a lélekkel foglalkoznak?!

Törödjél te a lelkeddel?

„Mit használ valakinek, ha az egész világot megnyeri is, lelkében pedig kárt vall?!”

4. Az 1922. évi adó kivétel adatait Debreczy Imre bizottsági elnök olvasta fel, ezek szerint 5800 adózóra az idén ki lett vetve 154,376 L, melyből 17,784 Lei hátralék.

A bizottsági elnök részletesen ismertette az adó kivétési munkálatokat és indokolta az adótételeket. Többek hozzászólása után az az egyhangú vélemény alakult ki a presbyteriumban, hogy az adóemelés csak látszólagos és csak számszerűleg magas a multhoz képest, de lényegében alacsonyabb, mint a háboru előtti. Akkor t. i. a legkisebb adótétel 2 K. volt, ami megfelelt egy napszámbernek, most a legkisebb tétel 8 Lei, ami kevesebb egy fél napszámbernél. Egy középszerű iparos adója volt 15 K., most 150-200 Lei; — azért a pénzért lehetett venni a háboru előtt egy pár csizmát, a mostaniért egy felet sem

A presbyterium elfogadta az adó kivető bizottság munkáját és magáévátette azt a rendszert, hogy az adózók osztályokba soroztattak és egymáshoz viszonyítva, aránylagosan állapított meg. Az új adókulcs jóváhagyása végett: a presbyterium határozata felterjesztendő az egyházmegyére.

6. Az adó elleni felebvezéseket Debreczy biz. elnök terjesztette elő, s örömmel állapítja meg, hogy csak 10 felebvezés adatott be; habár a 15 napi közszemlére tétel alatt nagyon sokan érdeklődtek adójuk iránt.

A presbyterium részletes tárgyalás után helyt adott: Pántya Zsigmondné, Biró Andrásné és Kolláty Károly felebvezésének, de elutasította: Czégény Sándor, Boros János, Mózes János, Jeremias János, Simon Béláné, Csató János és Szabó Miklós felebvezését.

7. Lelkészelnök bejelenti, hogy a *Csizmádia-Religió társulat*, mely a multban oly sok szolgálatot tett a jótékonyág és az egyház ügyeinek: a változott viszonyok folytán kénytelen volt működését beszüntetni. A felszámolás után megmaradt 398 Leit az újvárosi orgona javítás céljaira és 8 drb. hadikötvényét az egyházi közszükségletekre adományozta a társulat.

A presbyterium sajnálattal látja ennek a nemes célu, vallásos irányu társaságnak feloszlását, melynek utolsó ténykedése is az Isten dicsőségére szolgál. Az adományokat hálás köszönettel fogadja.

8. Az elemi iskolai tanítónők kérvényét segély kiutalása iránt:

A presbyterium javaslat tétel végett kiadja az iskolaszéknek és a gazdasági tanácsnak.

Több apróbb ügy letárgyalása után a gyűlés 7 órakor véget ért.

Kérelem.

Az egyházi adóhivatal fölkéri az adófizető egyháztagokat, hogy addig is, míg az egyházfiakat a pénzbeszedés céljából elindítaná, sziveskedjenek adójukat a *Református Körben elhelyezett egyházi hivatalnál hétköznapokon a hivatalos órák alatt (d. e. 9-12) befizetni*, hogy az egyházi pénztár a sürgős, mellőzhetetlen kiadásokatteljesítse.

Áldozatkészség

Adakoztak:

I. *A velencei templom-alapra*: Melcher Juliska 10 lei.

II. *Az olasz-i harang-alapra*: Sáhy József 40 lei.

III. *Egyházi közszükségletekre*: ifj. Rácz Jánosné 100 lei

IV. *Prot. Árvaházra*: Melcher Juliska 10 lei.

V. *A velencei iskola és imaház részére*: a) Olasziban: Melcher Juliska 10, Somogyi Sándor 20 lei. — b) Velencén: Hendzsel Lajos, Serestyén Áron, Serestyén Sándor 100-100, Boros László, Babes Viktorné 50-50, Szirbucz György 40, Barátky Károly, Dibár György 25-25, Babes Viktor 20 lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél hat órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Újvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Délelőtt mind a három helyen Urvacsoara osztás.

Tóth Mihály ny. főkecsiovezető meghalt.

Ki ne ismerte volna az olasz i templomlátogatók közül? Akár esett, akár fújt, minden hétköznap reggel ott láttuk őt a templomban, pedig messziről, a Rétről kellett felfáradnia. Sokszor egyedül ült ott a férfiak részén az első padban. Vasárnap szerényen engedett helyet másoknak, hátra, a falhoz épített padba vonult. Az Ur házának szerelme emésztette. Most már oda költözött váratlanul, hirtelen, pár napi betegség után — ahol színről színre látja az Urat. Váratlan halála feleségét Budapesten érte, ahova leányának meglátogatására ment. Temetése a presbyterium tagjainak nagy részvéte mellett csütörtökön délelőtt volt. Isten szent lelke vigasztalja meg a gyászba borult családját

Debrecenben a Debreceni Kálvinisták Temp-lomegyesületének zenekara megalakult.

Sopronban a dunántúli evang. egyházkerület február 1-én nagy ünnepélyt rendezett amelyen Kapi Béla ev. püspök mondott beszédet; elismeréssel emlékezett meg Sopron hazafias hűségéről, amely megmentette az evangélikusok híres iskoláit Sopron az az evangélikusoknak, ami Debrecen a reformátusoknak.

Bécs, a hajdani gondtalan élet városa, szomorú napokat él: a nyomor városává lett. Ime néhány élelmi cikk ára: 1 darab tojás 200 kor., 1 liter tej 250 kor., 1 kgr. burgonya 250 kor., 1 kgr. zsír 3000 kor.

A m. k. földművelési miniszterium a falvak villanyvilágításának tervével foglalkozik.

A németországi vasúti sztrájk mintegy két milliárd márka kárt okozott.

Ki kormányoz Oroszországban? Az „Anker” értesítése szerint Oroszországban a legfőbb központi hatóság jelenleg a következőképpen van összealkotva: Hadügyek népbiztossága: 0 orosz, 8 lett, 1 német, 34 zsidó; belügyek népbiztossága: 2 orosz, 1 lengyel, 1 örmény, 2 német, 11 lett, 45 zsidó; külügyek népbiztossága: 1 orosz, 1 örmény, 1 lett, 1 német, 13 zsidó; pénzügyek népbiztossága: 2 orosz, 1 lett, 1 lengyel, 26 zsidó; jogi ügyek népbiztossága: 0 orosz, 1 lett, 4 zsidó; népelelmezési népbiztosság: 2 orosz, 1 lett, 3 finn, 1 magyar, 2 német, 44 zsidó; legfelsőbb gazdasági tanács: 5 orosz, 1 örmény, 2 lett, 3 német, 44 zsidó; a kommunista párt központi bizottsága: 3 orosz, 9 zsidó. Tehát Oroszországot ma vezeti és kormányozza 14 orosz, 44 lett, örmény, német stb. és 237 zsidó.

Hány embert gyilkoltak meg az orosz bolsevisták? Az egyik orosz lap statisztikát közöl a bolsevisták által meggyilkolt áldozatokról. A statisztika szerint 28 érseket és püspököt, 1215 papot, 6575 tanárt és tanítót, 8800 orvost és segédtanárt, 54,550 katonatisztet, 1500 csendőrt és rendőrtisztet, 250 ezer katonát, 48,500 csendőrt és rendőrt, 12,950 földbirtokost, 355,650 szellemi munkást, 192,356 iparost és 725,100 földmivest gyilkoltak meg. (És ezek a rettenetes adatok nem váltanak ki fejjajdulást azokból a lapokból, melyek más országok legkisebb eseményeiből is világrengetést gyártanak!)

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 1-26

Grenadin, Dirndli-kreton és szafienokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legujabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 4-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi-] ut és Posta [Uri-] utca sarkok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** folyószámlán vagy könyvecskére előnyös kamatok mellett elfogad és felmondás nélkül visszafizet. Magán páncélszekrényeket [Safe deposits] bérbe kiad.

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki-] u. 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörökvésem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelné.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek tes. ik. — Tisztelettel 22-26

CSEKŐ LAJOS.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-olj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 19-26

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Rimnicu-ului-Ciuc-ului, 6. I. em.

Telefon:

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

9-26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: **Csernák Béla** lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyvárad **Református Egyház.**

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: **Béres Károly** könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jézus emberszeretete

Máté: 26, 36—46.

Az az érzés, amely vihar közeledtekor arra késztet minden élő valóságot, hogy a hozzá hasonlók társaságát keresse; az a vágy, amely a szerencsétlenség idején nagy erővel szállja meg a szívet, hogy az iszonyu órában legalább egy szerető szív legyen mellette — eltöltötte Jézus szívét is. Életének végzeteljes órájában keresi az emberek társaságát. Kéri tanítványait: maradjatok mellettem, vigyázzatok én velem. Mintha mondaná: ha mellettem lesztek, ha imádkoztok értem, ha megsíratok — bátrabb, erősebb lesz majd a lelkem. Ha sorsdöntő nehéz órájában egy vad-idegen fordulna hozzátok a kéréssel, ugyebár nem tagadnátok meg tőle?! És a tanítványok mit tesznek? Nem utasítják ugyan el Jézus kérését, egyszerűen csak elalusznek.

Mily érzések dulhattak Jézus lelkében mikor ott állott alvó tanítványai felett. Csak egyetlen egyszer fordult hozzájuk egy kéréssel, a maga személyét illető kéréssel, és azt sem teljesítik. Pedig érhet-e nagyobb kitüntetés egy barátot, mintha barátja a szenvedések között arra kéri, hogy legyen osztályosa az ő szomorúságának. — És a bizakodó barátal történhet-e vérlázítóbb annál, mintha bizalma visszautasításra talál? Emberi gondolataink szerint a mellőzött, visszautasított, csalódott barát méltán teljeseedik meg keserőséggel. De azt csak mi gondoljuk így. Ime, Jézust is mellőzik, ő is csalódik, — még sincs benne keserűség, bosszúság, vagy harag. Ugy, hogy amint a hóhér legények jönnek, védőleg terjeszti ki karjait a tanítványok serege fölött: „ha engem kerestek ezeket bocsássátok el“!

Talán te is csalódtál? Nehéz időkben, mikor szükséged lett volna segítségre, részvételre, megértésre, bizalomra, bátorító, biztató szóra elzárkózottságot találtál ott, ahol nem vártad volna. Ott voltak melletted, akik felé lelked bizalommal nézett, de te mintha nem is léteztél volna számukra.?

Jöjj Jézushoz. Lelkedre gyógyító erővel hat a Gecsemáné órája. Ezen a sötét órán is átragyog Jézus megváltói dicsősége. Csudatevő erejével rá vezet a soha el nem keseredő, a soha fel nem bosszankodó nagy emberszeretetre. Átéled lelkedben a prófétai szót: „Az ő sebeivel gyógyulánk meg“. (Ézs. 53, 5.)

Az 1921. évi egyházi számadások

Lapunknak múlt évi 4, 5, 6. számaiban részletesen ismertettük költségelőirányzatunkat s annak számadatait, — most pedig az évvégi számadásokat mutatjuk be: egyrészt, hogy hiveinknek alkalmat adjunk a költségvetés és zárszámadás összehasonlítására; s így állandóan tájékoztassuk őket anyagi ügyeinkről, másrészt, hogy eleget tegyünk az egyházi törvények rendelkezéseinek, mely a számadások közszemlére tételét rendeli el.

[Ahol a költségvetés és zárszámadás között nagyobb eltérés mutatkozik, ott az összehasonlítás kedvéért zárjelbe [] tettük az előirányzott összeget.]

A] Kiadás. I. Személyi kiadások: 1. Évi fizetés: két rendes lelkésznek 1400; 2. vallástani lelkésznek 1302; 3. vallástani segédlelkésznek 902⁵⁰; 4. két segédlelkésznek 1696⁵⁰; 5. két kántornak 600; 6. egy vallástani tónőnek 870; 7. pénztáros-házgondnoknak 1000; 8. adóbizottsági elnöknek 3250; 9. két egyházfinak 540; 10. két harangozónak 687¹⁸; 11. óráadó vallástani tónőknak 4350 lei. Drágasági pótlék: 12. két rendes lelkésznek 8994; 13. vallástani lelkésznek 10,698; 14. vallástani segédlelkésznek 6386; 15. két segédlelkésznek 8802; 16. két kántornak 4800; 17. vallástani tónőnek 4442; 18. két harangozónak 2510⁹⁹; 19. Tüzifa: tisztviselőknak 26,020; 20. tüzifa az 1920. évről, hátralék 12,135; 21. fácánosi föld-alap kamata két lelkésznek 1444⁶⁵. Személyi kiadás összesen: 102 830 lei 83 bani.

II. Dolgoi kiadások: 1. épületek javítása [5667⁴⁴] 13,999⁵¹; 2. tűzkár biztosítása 1397²⁴; kéményseprési díja [765²⁰] 2403; 4. világítása 1349⁴⁵; 5. szeméthordása 1200; 6. két torony-

óra gondozása 100; 7. két tanácsterem és adóhivatal fűtése [1200] 2284.50; együtt: [11,403.64] 22,738.70 lei.

III. *Kegyességi kiadások*: 1. Urasztali kenyérre és borra 160; segélyekre [50] 617.20; együtt [268] 777.20 lei.

IV. *Adók*: 1. állami-községi adó [3500] 6895; 2. közalap járulék 830.40; 3. egyházmegyei közigazgatásra [600] 1239.24; 4. lelkészi és tanítói nyugdíjintézetekre 154.84; együtt: [5030] 9,119.48 lei.

V. *Törlesztésekre*: 1. a 245,000 koronás kölcsön törlesztésére —; 2. 5500 K kötvényes tartozás kamata 112.50; 3. 24,000 K kamatmentes kölcsön törlesztésére 2000; 4. Kladek követelésére —; 5. Tanítónőképző és Árvaház 1000—1000 K-as alapítványának 5% kamata 50; 6. Alapítványok kamataira 105; együtt: [9198.50] 2267.50 lei.

VI. *Tőkésítésre*: 1. B) II. 1—16. alatt felsorolt alapok tőkésítése a kamatokkal 1381.86; 2. B) III. 1—2. alatti alapok tőkésítése 108.70; 3. Alapok és alapítványok növelésére új adományokból [—] 44,136.78; együtt: 45,626.84 lei.

VII. *Vegyések*: 1. adószedők jutaléka 8918.65; 2. adózók összeírása 368; 3. nyomtatványok irodaszerek 1498.50; 4. harangpénz-kezelés 50; 5. sirgondozás 20; újvárosi lelkész kert kártalanítása 60; 7. Magyar József volt harangozó kegydíja 180; 8. Bernáth Regina évfjradéka [a Grünwald-alapból] 150; 9. Egyházi vendégek fuvardija 12; 10. Különfélék 1114.15; 11. Előre nem láthatók [orgona javítás és templomvilágítási berendezés] 21,241.61; együtt: 33,612.91 lei.

Kiadások végösszege: [145,672.88] 216,973.46 lei.

B) *Bevétel. I. Ingatlanok jövedelme*: 1. Egyházi földek haszonbére [825] 2160; 2. lakásbérek 21,160.25; együtt: 23,320.25 lei.

II. *Alapok tőkésítendő jövedelme*: 1. szegény-alap 170.80; 2. Terézia árvaház alap 3485; 3. Csizmadia „Religió társulat” újv. iskola-alap 147.49; 4. Timár társulat újv. iskola-alap 85; 5. olasz-i orgona-alap 119.05; 6. velencei templom-és imaház-alap 414.83; 7. Egyházfentartási alap 20.13; 8. dr. Várady Zsigmond „Reformáció” egyházfent. alapítvány 60.17; 9. Varga József „Énekes könyv-alapítvány” 14.81; 10. újvárosi orgona-alap 63; 11. konfirmándusok biblia-alapítványa 49; 12. vallásos iratok-alapja 3.70; 13. újvárosi urasztali szőnyeg-alap 3.69; 14. olasz-templomvilágítási alap 67.40; 15. újvárosi templomvilágítási alap 51.25; 16. „Református Híradó” alap 71.19; együtt: 1381.86.

III. *Alapok fölhasználható jövedelme*: 1. Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány 1.70; 2. „özv. Szeghalmy Bálintné énekkari alapítvány” 107; 3. Grünwald-

alap 777.22; 4. újvárosi harang-alap 321.28; 5. olasz-i harang-alap 192.10; 6. fácánosi föld-alap 2167; 7. Polnik-tőke 405; 8. Páholy-tőke iskolai célokra] 12,985; együtt: [4906.59] 16,956.30 lei.

IV. *Egyházi adó*: 1. 1920. évi hátralék és 1921. évi kivetés [52,000] 58,487 lei.

V. *Adományok*: 1. városi segély 1638.75; 2. adományok egyh. közszükségletre és az alapok, alapítványok növelésére [15,022] 53,115.18; 3. perselypénzek [19,687] 21,938.81; együtt: [36,349.07] 76,692.74 lei.

VI. *Vegyések*: 1. harangozási és sirhely díjak [874] 2500; 2. tanítónőképző szolgálmi jogért 120; 3. előre nem láthatók [az orgona és világítási alapból] 24,258.63; 4. múlt évi pénztári maradvány 16,112.88; együtt: 42,991.51 lei.

Bevétel végösszege: [136,957.89] 219,829.16; pénztári maradvány 2855.70 lei.

Mint látjuk, a költségvetés és zárszámadás között számszerűleg lényeges eltérés van, ami abban a egyszerű felbuzdulásban leli magyarázatát, amelynek láza az év második felében elfogta hiveinket és oly páratlan áldozatkészségben nyilatkozott meg, amire nem számítottunk. Templomi perselyekben 22,000, egyéb adományokból 53,000, összesen 75,000 lei folyt be, a tavalyi 34,000 lei el szemben. Ez a hatalmas áldozatkészség tette lehetővé, hogy egyházi pénztárunk megszabadult a deficit rémétől, sőt olyan új alkotásokat is megvalósíthattunk [templomok világítása, orgona javítás stb], ami régi vágyát képezte vezetőinknek.

Örömmel látjuk, hogy hit életünk folyton erősödik, hiveink áldozatkészsége növekszik, egyesek buzgólkodása és munkakészsége egyenesen bámulatra méltó. Ezek a jelenségek erősítik meg bennünk azt a hitet, hogy egyházunk hatalmasan fel fog virágozni és olyan régi tervünket is meg fogjuk valósítani még az idén: mint a velencei imaház felépítése.

—y

Elfogadhatatlan adomány. A „Reformierten Kirchenzeitung” közli, hogy egy olaj és acél király 350.000 font sterlinget [231.000.000 márkát] ajánlódott egy amerikai gyülekezetnek azzal a feltétellel, hogy köteles az adakozó által felállított hittételt elfogadni. A gyülekezet tiltakozott az adomány elfogadása ellen, mert ez nem jelentene egyebet, mint azt, hogy a dollár király saját eszméi részére megvásárolt egy keresztyén gyülekezetet. Különös is volna, ha érvényesülhetne az egyházban a pénz hatalma; és a pénz forgalmi ereje szerint változnék a keresztyén meggyőződés, és az igehirdetés.

Szegény sorsu 8 éves apálian árua iskolába járó fia gyermekét melyik református család volna hajlandó mérsékelt díjazás mellett ellátásra elvállalni? Jelentkezzék Kiss Károly választánító lelkésznel [Kolozsvári-u. 61 sz.]

Németh Sándor

Városunknak közkedvelt és messze földön híres-neves „csodadoktora”, — anyyiunknak kedves „Sándor bácsi”-ja, — ott künn a dorongosi szőlők alján meglapuló barátságos tusculanumban befejezte ezek és ezek áldásától kísért munkás életét. Egy dicsőséges tavaszon szállott le a lelke a földre: a magyar szabadság hajnalán 1848 március 15 én és tavaszi szellők szárnyán röptült vissza Teremtőjéhez, most... március 9 én. A somogyi dombok büszke magyar fájának hajtása volt ő, aki református voltát is a magyarság nézőpontjából tekintette, reformátusnak vallotta magát, mert a református vallást a szintiszta magyarok vallásának tudta.

Végrendeletének első pontja is egyházáról való megemlékezés 40.000 Lei adománynyal: amit a velencei imaház építésére szánt és a „Németh Sándor jutalom-könyv alapítvány”-ra fordítandó 10 ezer Leivel, amely felejthetetlené teszi nevét még a késő utókor előtt is, a megemlékezésnek és örömmel drága gyöngyeit csillogtatva meg az iskolás gyermekek szemeiben. „Exegit monumentum aere perennius”.

A gyászos háznál Sulyok István püspök mondott szíveket megindító gyönyörű emlékbeszédet, majd az olaszii énekkar énekelte fájdalmas, bus gyász énekeket. Aztán jóbarátai és tisztelői kivitték a koporsót a kocsira és megindult az ezernyi gyászoló közönség, mely hosszú kigyóvonásban hömpölygött a napsütötte országúton az olaszii sirbolyig. Itt Csernák Béla lelkész imádkozott, vigasztalta a lelkeket az örökélet hitével és mondott utolsó bucsusztót a boldog feltámadás reménye alatt.

—y—

Áldozatkészség

1. **Szegényeknek:** Ujvároson: Nagy Lajos 20, Sinka László 5, Balaton József 20 L, — Olasziban: Taricska Gergely és neje 20, özv. Tóth Mihályné 20, Papházy Ivánné 40, Pápa Lajosné 10, Rácz Károlyné 8 L.

2. **Egyház közköltségeire:** Viktor István 5, Kovács Mihályné Berde Róza 50, Czakó Lajos 77, Mészáros Sándorné 100 L.

3. **Ujvárosi orgonajavításra és világitásra:** Gál Szabó testvérek 40, Hajdu Ferenc 20, Szabó László 100, Csizmadia Religió Társulat 393 L, ifj. Rácz János 200 L, Oláh József 50 L, ifj. Cser János, Davola Ödön, Balogh Ferenc, Szűcs József, 20—20 Lei.

4. **Ujvárosi urasztali szőnyegre:** özv. Gulyás Károlyné 5 Lei.

5. **Ujvárosi orgonánál szélfogó készítésére:** Mester Mihályné gyűjtése 270 Lei.

6. **Ujvárosi harangtőke növelésére:** Szabó László 100 Lei

7. **Gerencsér J. kántor gyógykezelésére:** N N. 100 Lei.

8. **Bőjti urvacsorához:** a) Ujvároson: Horváth Sándorné 10, Bujdosó Károly 5, Oláh Istvánné 10, Czakó Lajos 20, özv. Zih Imréné 35, Vékony Balázné 10, özv. Nagy Bálintné 5, özv. Sós Gáborné 5, özv. Macskássy Alajosné 10, özv. Sarkady Sándorné 10, özv. Koroknay Györgyné 10, Csizmadia Gáspár 5, Barna Sámuel 25, Darvasi Károlyné 10, Jobb János 15, ifj. Cser Jánosné 20 Lei, összesen: 205 Lei. Bort adott: Nagy János; kenyeret: ?

b) Olasziban: Nagy Mihályné 200 Lei, Doby István, Szerző József, özv. Bodó Józsefné, Goldburg Józsefné, Ponorénné Simon Piroska 20 20 Lei; Molnár Demeterné, Király Károly, Szabó Mihályné, 10—10 Lei; özv. Molnár Bálintné, özv. Szőke Jánosné, Taricska Gergely, Tivadar József és neje 5—5 Lei; összesen: 350 L. Kenyeret: özv. Demján Istvánné. Bort: Kállai Sándor, Szondy Sándor, Szilágyi Mihály, Szűcs M.

c) Velencén: Rollinger Vilmosné, ifj. Mészáros Lajos, Tamás Lajos, Boros Imre, özv. Balogh Lajosné 20—20 Lei; Szőke Rozalia, özv. Nagy Józsefné, Kovács Gábor, Elek Sándor, Barna Sámuel 10—10 Lei; özv. Stettner Fereacné, Bakri Sándor, K. Nagy Lajos, özv. Gümő Jánosné, Mészáros Jánosné, Bartha László, 5—5 Lei. összesen: 185 Lei; kenyeret és bort: Nagy Zoltán.

9. **Velencei iskolára és imaházra:** Virág Lajos, Sándor Imre ref. el. isk. tanulók, Nagy Sándor 100—100 Lei, Kiss Gábor 50 L, Balogh Sándor 30 L, Illés Ferenc 20 L, özv. Bodó Józsefné 20 L, Rózer Lajosné 10 Lei. — Ugyanerre a célra Németh Sándor koporsójára szánt koszoru megváltása címén adakoztak: dr Schilling Árpád 500 Lei, dr Szeghalmy Sándor 500 Lei, Tóth Elek 200 L.

10. **Velencei templomra:** Melcher Juliska 10 L.

Anyakönyvi adatok

1922. március 1—15-ig.

Születtek: Szilasi Erzsébet, Miló Margit, Gál Pál, Kudor István, Nagy Juliánna, Rutkai Miklós, Vég Ilona, Nagy István, Gombos Géza, Szalai József, Főző József, Horváth Klára, Székely Juliánna, Argyelán Erzsébet, Papp Elemér, Deme Juliánna, Kovács Anna, Kovács Anna, Ujlaki Sándor, Hajnal Sándor.

Megeshüdtek: Tóth Dániel ref.—Farkas Vilma ref., Kiss Károly ref.—Faragó Róza ref., Szűcs József ref., Papp Erzsébet róm. kath., Burián Mihály ref.—Zádori Piroska ref., Virág Elek ref.—Kocsis Julánna r. kath., Nagy István ref., Lukács Virág g. kel.

Meghaltak: Czégény Juliánna 8 hó, Czirják Imre 73 év, Botházi Vilma 33 év, Jenaret Izaline özv. Schmelczér Vilibáldné 80 év, Pető Márton 83 év, Kiss Erzsébet 33 év, Titi Bálint 53 év, Patkós Lajos 63 év, Bondor Ilona 2 hó, Kala Magdolna 21 nap, Tóth Mihály 67 év, Szabó Jenő 10 év, Bajla Gyula 3 hó, Németh Sándor 74 év, Nagy Klára 7 hó, Bezanovics Viktor 5 hó.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 óraker Csernák Béla lelkész, este félhatkor Danka József s. lelkész szolgál. — Délelőtt az ifjusági énekkar énekl az új Enekes könyvből négy hangra a 31 dicséretet. Ujvároson: délelőtt 10 óraker és délután 3 óraker Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 óraker Kiss Károly lelkész szolgál

Gyermek istentiszteletet tartunk Olasziban vasárnap délután 3 óraker. — Imádkozik Csernák Béla lelkész. Predikál Varga Gedeon hitoktató.

Az olasz-i énekkar Juhász Károly kántor vezetése alatt ugy Tóth Mihály énekkari tagnak mint Németh Sándor földbirtokosnak temetésén részt vett; gondosan betanult, művésziiesen előadott gyászdalaival jótékony hatást váltott ki a szomorodott lelkekben. Özv. Tóth Mihályné, aki a temetés előtt csak néhány perccel érkezett haza Budapestről, személyesen meg nem köszönhetvén az énekkari tagoknak, hogy drága halottja temetésén megjelentek, ez uton mond valamennyiöknek hálás köszönetet részvétőkért.

Koszoru megoáltás címén az olasz-i énekkar tagjai szeretett tagtársuk. néhai Tóth Mihály elhunyt alkalmából az olasz-i orgona-alapra 188 Leit adományoztak.

A „Protesztáns Jótékony Egyletbe“ ujonnan beléptek Tamás Lajosné urasszony taggyűjtőívén: 20 L évi tagsági díjjal Vida Imre, Vida Imréné, Pántya Györgyné Fenessi István — 10 L évi tagsági díjjal Vida Zsuzsika, Pántya Juliska Fenessi Istvánné, ifj. Fenessi István, Fenessi Ilonka, Repka Lajos. — Tamás Lajos, Tamás Pirike 20 L. tagdíjjal. — Boros Imréné urasszony gyűjtőívén: Serestyén Sándor 50, Barbu Istvánné, Hajdu Bálintné, Zöldi Gábor, Kiss Sándor, Kiss Sándorné 20—20, Mészáros Ilona, Pribék Imréné 10—10 leit.

Találó felelet. Condé herceg egyszer elment a párisi templomba. Mellette egy fiatal papnövendék imádkozott; akinek szerénysége és vallásos áhitata felette jó hatást gyakorolt reá Ez a papnövendék — gondolá magában a herceg — tudományosan képzett ember lehet, mert a tudomány rendszerint karöltve jár a vallásossággal.

„Ifju szent atyám kérdé a herceg — mit tanulnak önök a papnöveldében?“

A kérdezett egy szóval sem felelt.

A herceg azt hitte, hogy talán nem hallotta meg a kérdést, azért ujólag kérdé:

„Mit tanulnak önök a papnöveldében?“

Semmi felelet.

„Uram — kérdé harmadszor is, — mit tanulnak a papnöveldében?“

A fiatal papnövendék felemelte fejét s csendesen így válaszolt: „A papnöveldében azt tanuljuk, hogy a templomban hallgatni kell.“

„Köszönöm uram — mond a herceg — megjegyzem magamnak e leckét s hasonlóan fogok cselekedni.“ Ezzel lehajtá fejét s áhitatos imába mélyedt.

Ha mindenki így felelne a hozzá intézett kérdésre, kevesebb fecsegő lenne a templomban s többen figyelnének az igehirdetőre.

Jézus szenvedései. — Olvassuk: Hétfőn: Máté 20, 17—34. Kedden: Luk. 19, 1—28. Szerdán: Máté 26, 1—13. Csütörtökön: Márk 11, 1—11. Pénteken: Máté 21, 10—22. Szombaton: 21, 23—32. Vasárnap: Máté 21, 33—46.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Hajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 2-26

Grenadin, Dirndli-krefon és szaténokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Alaptőke: 5.000,000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimniczóczy-u. 6. I. em.

3—59 és 9—56

Kölcsönöket folyósít. **Befételeket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

10—26

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki] u. 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörékvésem leend a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel 23—26

CSEKŐ LAJOS.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után a legujabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 5—26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2—34

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabásztromcrème**, kötszerek, **Liszka-olaj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 20—26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jézus engedelmsége

Máté. 26, 36—46.

Jézus még a legnehezebb órákban még a kísértővel vívott kemény harcban sem kiáltott segítség után, nem hívta segítségül Atyja mindenhatóságát. Ha a Gecsemáné kertben mégis erre a Mindenhatóságra apellál, akkor iszonyu küzdelemnek kellett lelkében végbemennie. Szörnyű vihar dühödött keblében, hogy így kiált fel: „Atyám, ha lehetséges, muljék el tőlem ez a keserű pohár“. Ám a másik pillanatban kijavítja magát: nem, nem ha lehetséges, hanem „ha Te akarod“, ha Tenéked úgy tetszik jó Atyám: Viharzó lelke szenvedélyes szavakban tör ki, de a másik pillanatban már elcsendesül a megnyugvás szavaiban. Így zudul fel a tengernek minden habja, így ostromolja a magasba nyúló kőszirtet, hogy azután szépen elcsendesedjék. Jézus lelkében, mint vihar után a tenger elsimult tükrében a nap, ott ragyog a mennyei Atyába vetett bizodalom, az istenszeretet napja. Jézus nyugalma az adja meg, hogy világossá lesz előtte, hogy mennyei atyjának akaratából szakadtak reá a megpróbáltatás sötét órái. Határtalan hódolattal hajlik meg az előtt, aki lesujt és fölemel, megaláz és fölmagasztal, rabságba hajt és megszabadít, megöl és újra megelevenít. Atya akaratán megnyugodva lép a hóhérok elé, bizton, bátran, úgy hogy még a fásult, gyilkossághoz szokott fickók is érzik, hogy valami rendkívüli személyiség az, akire kezet akarnak emelni.

A Gecsemáné eseményei kihatnak a mi életünkre is. Mindnyájunk életében van egy-egy nehéz óra. A megpróbáltatást senki el nem kerülheti. Talán elvesztetted azt, akit legjobban szerettél? Talán magad állsz a sir szélén? Talán olyan kötelességek várnak reád, amelyek felül mulni látszanak erődöt? Talán családod vagy néped sorsa aggaszt? Körülted könyvtől homályosult szemek, fájdalomtól vérző szívek? Mennyi panasz a vaknak, igazságtalannak mondott sors ellen. Mennyi guny és káröröm; mennyi sötétség. Szomorú a lelked

mind a halálig. De csak addig szomorú, amíg meg nem találtad azt az utat, mely a kívánságtól az aláztatossághoz, a vihartól a békéhez a megnyugváshoz vezet. Erre az utra Jézus segít el. Ez az út az ő útja. Amint ráléptél erre az utra s azt Jézussal együtt járod, nem fogsz többé kételkedni mennyei Atyád bölcsességében, jóságában, imádságod meghallgatásában. Te is érezni fogsz valamit. Annak dicsőségéből, aki midőn Isten akaratán megnyugodott, attól kezdve senki sem árthatott neki e földön.

A nagyváradai egyház kormányzata

A református egyház szervezete demokratikus alkotmány-formára van alapítva a zsinat-presbyteri elvek szerint: vagyis az egyház kormányzatában részt vesz az egész nép, részint közvetve a presbyteriumban, részint közvetlenül az egyházi közgyűlésen és választásokon. A választók sorában helyük van a nőknek is, ha önjoguk, nagykoruk és az egyházi köztehervisezésben részt vesznek.

Más oldalról a református egyház önkormányzati alapon van szervezve, amelynek legalsó fokozatai az egyházközségek, aztán az egyházmegyék s ezek felett áll az egyházkerület. Az összes kerületek képviselőiből van alakítva az egyetemes konvent, mely a református egyházat egyetemesen érdeklő ügyek elintézésére hivatott és a zsinat határozatait is végrehajtó testület. Végül a legfelső fokozat: a zsinat, az egyház törvényhozó testülete.

Az egyház községnek jogait gyakorolják és kötelességeit végzik: 1. a választásra jogosult egyháztagok; 2. az egyházi közgyűlés; 3. a presbyterium; 4. a tisztviselők [lelkész, tanító, énekevezér, gondnok, stb.] Az egyházközségnek tulajdonképeni kormányzó testülete: a presbyterium [igazi kálvini intézmény] melynek tagjai a választott tisztviselők és presbyterek.

A presbyterium tagjai 12 évre választatnak és tisztöket eskütétellel foglalják el. A rendes tagok negyedrészre 3 évenként kilép és új választ

tás alá esik. A kilépők újra választhatók. A presbyterium elnöke a hivatalában idősebb lelkész és a főgondnok, akik az egyházközséget együttesen képviselik a hatóságokkal szemben.

A presbyterium irányítja és intézi az egyházközségnek összes szellemi és anyagi ügyeit teljes joghatállyal, — azonban mégis egyházmegyei s aztán egyházkerületi jóváhagyást igényelnek azok a határozatok, amelyek a parochiális körök szervezésére, ingatlanok szerzésére, elidegenítésére és megterhelésére; kölcsön felvételére, közteherviselés megállapítására, új építkezésekre, új állások szervezésére és javadalmának megállapítására vonatkoznak.

De ezek a presbyterium jogainak és kötelességeinek csak külső keretét képezik, ami belső tartalom nélkül olyan mint a csengő érc és a pengő cimbalom. Hogy a presbyterium valami nagyszerűt és maradandót alkosson: kell, hogy a presbtereket egyenként és összesen áthassa az élőhitnek az az ereje, mely hegyeket mozdit ki helyéből; — hogy valami meleg, testvéri szeretetben forrjanak össze egy egymással s a vezetőséggel, mint a néppel; — hogy a presbyterium színe előtt hű tolmácsolói legyenek az egyháztagok óhajainak és panaszainak; — másrészt, hogy az egyes egyháztagokba alkalmas és alkalmatlan időben, hivatalos és társadalmi érintkezés útján átültessék a maguk erős hitét, egyházuk iránti tántorithatlan ragaszkodásukat és igyekezzenek őket munkatársakul megnyerni a nagy egyházépítő munkára.

Minden egyháztag, aki egyházunk ügyei iránt érdeklődik, valami kérdése, valami kívánsága van: csak keresse fel bátran a hozzá legközelebb lakó vagy neki ismerős presbtert, aki szívesen fog utbaigazítással szolgálni; — ezért közöljük az alábbi névsorban a presbterek lakását is. Közöljük egyházunk vezetőinek, presbtereinek, bizottságainak és a közgyűlési képviselőknek névsorát, valamint e testületeknek hatáskörét és ezt a kis alkotmányjogi ismertetést is, mert tapasztaltuk, hogy híveink e tekintetben sokszor teljesen tájékozatlanok, ami pedig egyházunknak igen nagy hátrányára volt.

I. A presbyterium:

a) Elnökség:

Lelkész-elnök: Sulyok István, püspök.
Főgondnok: dr Thúry Kálmán [1924].

b) Hivatalból tagok:

[Zárjelben lévő szám a megbízás lejáratát jelenti.]

Csernák Béla, lelkész [Olaszi].

Kiss Károly, vall. tan. lelkész [1924].

Nagy Vilmos, tan. képz. igazg. [1924].

Juhász Károly, org. kántor [1924] [Olaszi].
Gerencsér József, org kántor [1924] [Ujváros].
Herczegh Lajos [Olaszi], Boros Péter [Ujváros].
Kiss Gyula [Velence], algondnokok [1924].
Dr Szeghalmy Sándor, pénztáros házgondnok.
Dr Olasz Béla, ügyész.
Borbély Lajos, dr Soós István, Ifj. Vargha László, jegyzők.
Kiss György és Futó Imre, egyházfiak

c) Választott tagok:

Olaszi:

Badar Béni szügyártó, [1924] Ritoók-utca 3.
Daday József posta főtan., [1924] Szt János-u. 20.
Debreczy Imre ny. posta felügy., [1927] Szil. D. u. 24.
Domokos László táblalabiró, [1933] Kórház-utca 15.
Fülöp István vendéglős, [1927] Rákóczi-ut 51.
Dr Kassay Kálmán orvos, [1933] Szaniszló-u. 65.
Koppányi András pü. ig. iroda igazg., [1927] Sal F. u. 2.
Mátéh Lajos magánzó, [1930] Ritoók-u. 12.
Dr Olasz Béla ügyvéd, [1930] Rákóczi-ut 19.
Papp Dezső fogorvos, [1930] Mészáros-utca 4.
Sütő Gyula vas. főkalauz, [1924] Gerliczy-u. 14.
Szabó Károly asztalos, [1924] Csengery-utca 9.
Dr Szeghalmy Sándor ügyvéd, [1927] Szt Ján. u. 82.
Szerző József gazdálk., [1924] Törkómérő-völgy.
Varró Domokos műszaki főtan., [1933] Sal F. u. 2.
Tatár Zoltán ig. főmérnök, [1930] Rákóczi-ut 38.

Ujváros:

Id. Cser János csizmadia, [1924] Bem-utca 8.
Gál-Szabó István vizv. felügy., [1930] Bém-u. 21.
Harmathy Károly ny. curiai biró, [1924] Szt L.-tér.
Kóta Lajos hentes, [1927] Teleky-utca. 62.
Molnár János csizmadia, [1933] Teleky-u. 49.
Ifj. Mónus Sándor cipőgyáros, [1927] Damjanich-u. 9.
Dr Morvay Zsigmond ügyvéd, [1933] Nagy S. u. 4.
K. Nagy Lajos csizmadia, [1927] Beöthy Ö. u. 66.
Németh Pál gyógyszerész, [1933] Dudek-utca 1.
Orbán Ferenc csizmadia, [1930] Beöthy Ö. -utca. 70.
Dr Sarkady Sándor ügyvéd, [1927] Rákóczi-ut 16.
Sarkady Zoltán géplakatós, [1933] Damjanich-u. 30.
Sinka László gubás [1930] Körös-utca. 49.
Széles Sándor asztalos, [1930] Hármás-utca 7.
Tenkey József bizt pénzt. titk., [1924] Kaszárnya-u. 3.
Vargha László kereskedő, [1924] Körös-u. 76.

Velence:

Barna Sámuel fakereskedő, [1933] Kertész-u. 3.
Bartha László nyugdíjas, [1924] Kertész-u. 11.
Boros Imre nyugdíjas, [1930] Szőlős-utca 25.
Dobi István gazdálkodó, [1930] Templom-u. 31.
Fekete Sándor asztalos, [1924] Iskola-u. 5.
Hendzel Lajos vendéglős, [1927] Kolozsvári-u. 8.
Kovács Gábor fakereskedő, [1933] Hodosy-ut 22.
Dr Tóth Ferenc ügyvéd, [1927] Zöldfa-utca 16.
[2 hely betöltetlen.]

d) Pótpresbyterek: [1924]

Olaszi: Dr Fráter Imre igazg. főorvos, Szilágyi Géza órás-ékszerész, dr Schilling Árpád orvos, Bódis Ferenc órás-ékszerész, Száva Antal törv. igazg., Kúthy József pü. ig. főtanácsos, Matula Gyula kereskedő.

Ujváros: Major Ferenc építőmester, Kovács József csizmadia, Nagy János csizmadia, ifj. Vargha László bank hivat., Béres Károly nyomdatulajd., ifj. Cser János tímár, Vargha József városi hivat.

Velence: Matkó Benjamin tanító, Tikos András gazdalkodó, K. Nagy Lajos városi alkalm., Bóna Imre, Vigh József.

-y-

[Folytatása következik.]

Reformátusaink szerb uralom alatt

Lapunkban már hirt adtunk a Jugoszláviához csatolt magyar református egyházak szervezkedési mozgalmáról. Még a múlt év folyamán tartott egyházmegyei gyűlés alkalmából alakult egy négytagú bizottság, amelynek tagjai Arany Gusztáv, Agoston Sándor, Klepp Péter és Weimann Péter, hogy az elszakított ref. egyházak alkotmányára és szervezetére tervezetet készítsenek el.

Ez a tervezet már el is készült és a „Magvető” legutóbbi száma szerint a következő: A. S. H. S. állam reformátusai nem szervezkednek más egyházkerületté, hanem megmaradnak egy egyházmegyének, amelynek alapja a dunnamelléki egyházkerület Alsóbaranya-Bács-Szlavoniai egyházmegyéje, de hozzácsatlakozik a kecskeméti egyházmegyéből Szabadka és a tiszántúli egyházkerület bánati egyházmegyéjének elszakított gyülekezetei.

Az egyházmegyei közgyűlés lesz a legfelsőbb közigazgatási és kormányzati testület, az alsóbb fokozatokat pedig maga alatt építi ki a következő módon: — Felosztja az egyházmegyét négy egyházvidékre: baranyai, bácskai, bánati és norvát-Slavonországi egyházvidékre. Mindeniknek élén áll egy-egy alesperes egy öttagu egyházvidéki tanácssal, amely 3 taggal határozatképes. Ezek intézik el az illető egyházvidék kevesebb fontos ügyeit. — Evenként kétszer tartanak gyűlést január és július hónap első felében. A felebhezett vagy hivatalból fölterjesztendő ügyeket az egyházmegyei tanács elé terjesztik, amelynek elnöke az esperes és főgondnok, tagjai az egyházmegye tisztikara és tanácsbírái. Ez is két gyűlést tart evenként január és július hó első felében. Itt a legtöbb ügy végleges elintézését nyer. Legfelső fokozat az egyházmegyei közgyűlés, amely teljesen a régi összeállításában évente egyszer gyűlésezik augusztus hónapban és csakis egyetemes jellegű egyházi kérdéseket tárgyal, melyek a gyülekezetek hitéletére, az állammal való viszonyára és egyéb elvi jelentőségű kérdésekre vonatkoznak. A bírósági ügyeket első fokozaton az egyházvidéki tanács intézné s a jelenlegi egyházmegyei bíróság már felebbviteli fórum lenne, mely végérvényes ítéletet hoz.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Áldozatkészség

1. Velencei iskolára: Szerző József 100, Kovácsné Bendre Róza 50, Kasz Dezső 20 L.

2. Az olasz szegényeknek: özv. Tóth Mihályné 20, Papházy Ivánné 40, Pápa Lajosné 10, Rácz Károlyné 8, özv. Milibák Józsefné 100 L.

Ujvárosi urasztali szőnyeg beszerzésére: ifj. Mónus Sándor, Szabó Károly, Vargha László Németh Pál 100 100, Leit Badar Béni 75 Leit Fülöp István, dr. Kassay Kálmán, dr. Thury Kálmán dr. Olasz Béla, dr. Szeghalmy Sándor, Czakó Lajos 50 50 Leit Szabó László 40 Leit Domokos László, Molnár János, Boros Péter 30-30 Leit Sinka László, 25 Leit. Széles Sándor dr. Tóth Ferencz, Debreczi Imre Major Ferenc 20-20 Leit összesen 1010 Lei. (a gyönyörű bordó plüss szőnyeg ára 3015 lei volt s így még 2000 lei kell a vételár kifizetéséhez).

H I R E K.

A vasárnapi istentisztelek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál, d. u. 3 órakor Dankó József s. lelkész tart kátémagyarázatot. Este fél hat órakor lesz a középiskolai ifjuság Bethlen ünnepélye az istentisztelet keretében.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor gyermek istentiszteletet tart Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Gyermek istentiszteletet tartunk vasárnap délután 3 órakor Ujvároson, az ujvárosi elemi iskolai tanulók számára: az istentiszteletet Gargya Géza s. lelkész végzi.

Dr Nemes István

A mai nehéz postai viszonyok között csak most regisztrálhatjuk azt a meglepő, fájdalmas hirt, hogy dr. Nemes István penyigei lelkész, akit nagyváradi rövid segédlelkészkedése alatt általános szeretet és megbecsülés vett körül, — folyó évi február hó 17-én három napi súlyos szenvedés után 29 éves korában elhalt. Az izmos tehetségű és sokra hivatott ifju lelképásztornak váratlan elhunyt nemcsak az alig kilenc hónapos fiatal hitvest és a családot borítja mélységes gyászba, de őszinte részvétet kelt mindenkinek szívében, akik a megboldogultat közelebből ismerték. Kora halála anyaszentegyházunkra nézve is súlyos veszteséget jelent, mert egyik leghivatottabb szolgálója hunyta le szemét a halál álmára. A könnyörülő Isten vigasztalja meg erős próba alá vetett kedveseit, mi pedig kegyeletesen őrizzük meg emlékét.

A debreceni kollégium fölségelésére báró Podmaniczky Géza és neje 50,000 koronát adományozott. A vagyon kötelez.

A nikolsburgi béke háromszázados évfordulója. Bethlen Gábor és II. Ferdinand 1621. december 31-én kötötték meg a vallásszabadságot biztosító nikolsburgi békét. Lapunk 1921. évi december 31-iki számában e békéről emlékeztünk. Tanuló ifjúságunkat akkor, a zord téli idő miatt templomba nem gyűjthettük hálaadó istentiszteletre. A tavasz elérkeztével az első tavaszi vasárnap estéjét ennek az emlékezésnek szenteljük.

Március 26-án este fél hat órakor a református tanítónőképző Intézet és polgári leányiskola tanulói, a más jellegű középiskolákba járó református tanuló ifjúsággal együttesen rendezik ezt az emlékünnepeket a következő műsorral.

1. Gyülekezeti fennálló ének: 37. dics. 1. v.
2. Gyülekezeti közének: LXXVIII. zsolt. 1. 2. v.
3. Imádkozik: Varga Gedeon hitoktató lelkész.
4. Gyülekezeti közének XXXV. zsolt. 1. v.
5. „Bethlen Gábor” Szavalja: Bódizs Juliánna. II. tanítónőképző növendéke.
6. Ünnepi beszéd. Tartja: Balla József gimn. VIII. oszt. tanuló.
7. „Viharban” Karének. Előadja: a tanítónőképző énekkara.
8. „Bethlen szobra előtt” Szavalja: Kovács Sándor gimn. V. oszt. tanuló.
9. „Hymusz és változatai” Orgonán előadja: Standary Anna IV. kép. növendék.
10. „Bethlen” Szavalja: Tóth László keresk. isk. II. b) oszt. növendék.
11. „Isten nem hagy el soha” Karének. Előadja: a középiskolai ifjúság énekkara.
12. Záróbeszédet és imádságot mond: Kiss Károly vallástanító lelkész.
13. Gyülekezeti ének: „Hymusz”
14. Gyülekezeti ének: 179. dics. 10. v.

A persely adományok a tanítónőképző intézet fenntartási költségeire fordítanak.

A vallásos délutánokat az előző évek szokása szerint április 2-ától, felváltva mind a két templomban, a tavaszi vasárnapokon meg fogjuk tartani: bevezetésül szolgál az olasz-i templomban a március 26-i ünnepély.

A Protestáns Jótékony Egyesületbe beléptek Szerző Józsefné és Kovácsné Bendre Róza 50–50, Bulbuk Jenőné 20 L.-val. A Pr. J. Egyesület javára a Nagyvárad-i Hitelbank 500. L.-t, ugyancsak 500 Leit adott a Prot. Árvaház javára.

Koszoru megváltás Szép Lajos máramaros-szigeti p. ü. igazgató elhalálozása alkalmából özv. Kovács Dénesné koszoru megváltás címen a velenicei imaházra 100 L. adományozott. Vajha minél többen gyakorolnák a kegyeletnek ezt a keresztény emberhez illő módját.

Szilágyi Géza és Társa

1–13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Az olasz-i templomkerít rendezéséhez disz-cserjét vagy diszfát szeretettel kérünk, köszönettel fogadunk. Jelentkezhetni dr. Szeghalmly Sándor egyházi pénztárosnál [Szent János u. 82]

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-ut 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 3-26

Grenadin, Dirndli-kreton és szatenokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke:

5.000,000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Ántalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

11-26

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetem igen tisztelt tagjait, hogy szű (ség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki-] u. 34.) bizalommal felkeresni. Főtörökvésem leend a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel 24-26

CEKŐ LAJOS.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 6-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toliett-cikkek, Alabástromcréme, kötszerek, Liszka-víz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □

a Városháza mellett.

21-26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14

Jézus névtelen barátja

Luk. 22., 7—13.

Jézus szenvedéseinek szomorú eseményei között úgy hat reánk ez a történet, mint a borus napokon a kéklő menyboltozat, mely a felhőhasadáson át mosolyog le reánk. Az evangéliumi elbeszélések nagy alakjai között szerényen huzódik meg az Urnak ez a névtelen jó barátja, akiről történetünk emlékezik. Kicsoda ő? Mióta ismerte őt az Ur? Kérdéseinkre senki sem tud válaszolni. Emberünkről csak itt hallunk. Nem azok közül való, akik nagy dolgokra hivattattak. De amit cselekszik, az igen kedves, azzal meghódítja lelkünket. Szerette az Urat, szerette gyöngéd érzelemmel s egy alkalommal így szólhatott Hozzá: „Uram ha valamikor Jeruzsálemben jársz, és szükség lesz szállásra, amely barátságosan befogadjon, amely kedves vendégképpen lásson: jöjj hozzám ajtóm mindig nyitva Előtted“. És Jézus az utolsó este szállt meg nála; házában ettől meg a husvéti bárányt; ott tölti az utolsó est szent óráit; ott hangzanak el ajkáról a bucsu megható szavai: ott részesíti tanítványait a szentvacsorában.

Tanuljatok tőle atyámfiai! Csak kevesen hivattattak arra, hogy Jézus szolgálatában nagy dolgokat cselekedjenek, hogy Isten országának diadalmas előrehaladásában a népek élén álljanak, Jézus apostolai legyenek. De azt mindnyájan megtehetjük, akár milyen szerény tehetségekkel ruházott fel a Teremtő, hogy a nekünk adatott talentumok szerint szolgáljunk az Urnak, ott ahova állítottunk. Mert egyszer csak hozzánk is szól az Ur kérdése: „Hol van az a szállás, ahol megeszem az én tanítványaimmal a husvéti bárányt?“ De Jézus csak oda tér be, ahol oly készséggel, oly szívesen, oly meleg szeretettel várják, fogadják, mint ahogy várta, fogadta ez a névtelen barátja, akiről a keresztyén világ minden husvét közeledtével a méltó elismerés hangján fog megemlékezni.

Légy te is az Ur névtelen barátjához hasonlatos. Allítsd magadat — bár kevés festi és

szellemi talentumaid legyenek is az Ur szolgálatába és az Ur neked adja az örökkévalóságot.

A nagyváradai egyház kormányzata

[Folytatás.]

II Egyházközségi közgyűlés tagjai:

az egyházközség összes választásra jogosult tagjai. Ott azonban, ahol a választók száma igen nagy, annyira hogy a gyűlés megtartása az összes tagok részvételével kivihetetlen, az egyházmegye javaslata alapján az egyházkerület elrendelheti, hogy a közgyűlés képviseleti alapon szerveztessék, vagyis hogy ne az összes választók alkossák a közgyűlést, hanem csak az általuk megválasztott képviselők. Így van ez a nagyváradai egyházban is, ahol a választók száma 4000 körül van, akik maguk közül 84 képviselőt választanak. A közgyűlés tagjainak száma egyházunkban a 10 hivatalos taggal, 42 presbyterrel, 84 képviselővel együtt 136. A közgyűlés elnöke: a presbyterium elnöke. Hatáskörébe tartoznak: 1. ingatlanok elidegenítése, szerzése, megterhelése; 2. kölcsön felvétel; 3. közteherviselés megállapítása.

Egyházközségi közgyűlési képviselők:

Olaszi: András István, postafőtiszt [1924]
Balogh János, bádogos [1923]. Bányai Károly, adófőtiszt [1927]. Bene Sándor, kárpitós [1930]. Bige Béla, városi közgyám [1933]. Bódis Ferenc, ékszerész [1933]. Borbély Lajos, ügyvédjelölt [1927]. Dr Fráter Imre, ig.-főorvos [1930]. Fráter Barnabás, ny. alispán [1930]. Hajnal József, kereskedő [1927]. Dr Kenéz Kálmán, főorvos [1924]. Kesztyüs János, építész [1927]. Kúthy József, pü. ig. főtanácsos [1933]. Körözszy Árpád, törv. iroda igazg. [1927]. Losonczy Gábor, városi alszámvevő [1927]. Matula Gyula, kereskedő [1930]. Dr Móricz Ernő, orvos [1927]. Osváth Lajos, vm. főlevéltáros [1930]. Papp Sándor, pü. ig. főtanácsos [1927]. Dr S. Hilling Árpád, orvos [1933]. Száva Antal, törv. ir. igazgató [1933]. Szilágyi Géza, ékszerész [1933]. Tóth Gyula, ny. vár. főgépész [1924]. Ifj. Tóth Lajos, kereskedő [1930]. Török Károly, postatiszt

[1930]. Udvarhelyi Béla, m. árv. ülnök [1924]. Ujlaki Elek, ács [1924]. Váradi Imre, törv. bíró [1924]. Zsigmond János, kőműves [1924]. [3 hely betöltetlen.]

Póttagok: Dukrét Lajos, vár. tisztv. Sály József, vár. tisztv. Varga Dezső, tanár. Agárdi István, mázoló. Bereczky Kálmán, csizmadia. Id. Nagy Lajos, bank hiv. Polonkay József, kereskedő. Zeke Ferenc, vár. tisztviselő.

Ujváros: Béres Károly, nyomdatulajdonos [1933]. Bogoly Pál, csizmadia [1924]. Boros János, csizmadia [1927]. Ifj. Cser János, timár [1927]. Gyenge József, fuvaros [1924]. Forgó Lajos, csizmadia [1930]. Hilf Adám, pék [1930]. Kezdődy Gyula, asztalos [1930]. Kiss Károly, asztalos [1927]. Kolláti Károly, csizmadia [1933]. Kovács József, csizmadia [1933]. Kutasi Benedek, csizmadia [1933]. Lőrinczi András, kerékgyártó [1933]. Major Ferenc, építőmester [1927]. Id. Mónus Sándor, csizmadia [1930]. Nagy P. István, férfiszabó [1933]. K. Nagy Lajos, iparos [1930]. Nagy József, iparos [1930]. Ritókh István, tanár [1924]. Szabó László, kelme-festő [1927]. Szakács Antal, pü. ig. számvizsgáló [1927]. Szőke Gyula, ny. tanár [1927]. Tolna János, cukrász [1927]. Tóth Lajos, lakatos [1924]. Tóth Zsigmond, csizmadia [1924]. Ifj. Vargha László, bankhivat. [1933]. Varga József, városi hivat. [1930]. Nagy Lajos, iparos [1924]. [4 hely betöltetlen.]

Póttagok: Czákó Lajos, Dézsi Lajos, Mester Mihály, Cser Lajos, Csekő Lajos, Kulcsár Sándor, Töttös Mihály, Báthory József, Czégény Sándor.

Velence: Balogh János [1933]. Bóna Imre, nyugdíjas [1930]. Debreczeni Lajos [1924]. Futó Imre, nyugdíjas [1927]. Harmathy István, tisztviselő [1930]. Matkó Benjamin, tanító [1924]. Mészáros Elek [1927]. Molnár István [1927]. K. Nagy Lajos, vár. alkalm. [1933]. Ormós Lajos [1927]. Pápa József [1930]. Pénzes Zsigmond [1927]. Id. Szigeti Sándor [1930]. Szőke István [1924]. Takács Dániel [1927]. Tóth Zsigmond [1933]. Vigh József [1933]. Sulyok Miklós, vár. hivatalnok [1924]. Sólyom István [1933].

Póttagok: Kiss Sándor, Pálczsa Viktor, Rózsa Sándor, Gulyás Ferenc, K. Nagy István.

III. Bizottságok.

1. Gazdasági tanács: [feladatát képezi minden anyagi kérdésben a presbyteriumnak véleményes javaslatot tenni]. Elnök: Thury Kálmán főgondnok. Hivatalból: Sulyok István, Csernák Béla lelkészek; dr. Olasz Béla ügyész, dr. Szeghalmy Sándor pénztáros, Debreczy Imre adó bizottsági elnök; Herczegh Lajos, Boros Béla, Kiss Gyula aligazgatók. Választottak: Daday József, Szabó

Károly, dr. Morvay Zsigmond, Molnár János, Sinka László, Vargha László, dr. Tóth Ferenc.

2. Számvevőszék: [hatáskörébe tartozik a pénztárosnak ellenőrzése, az évi számadssok felülvizsgálása s általában az egyház vagyoniának számon tartása] Elnök: dr. Olasz Béla. Tagok: Daday József, Debreczy Imre, Kopányi András, Vargha László, Molnár János, Bartha László.

3. Egyház községi bíróság: [1924] [hatáskörébe tartoznak: az egyháztagoknak s az egyházközség alsóbb hivatalnokainak fegyelmi ügyei. [Lelkészek kántorok, presbyterek, ügyeiben az egyházmegyei bíróság ítéli] V t. c. 4–10. §§] Elnök: a lelkész vagy főgondnok. Tagok: Domokos László, Harmathy Károly, Cser János, dr. Kassay Kálmán, Vargha László, Sinka László, dr. Tóth Ferenc, Bartha László.

4. Iskolaszék: [1924] [Az elemi iskoláknak elsőfoku felügyeleti hatósága. VI. t. c. 45. §.] Elnök: Csernák Béla lelkész, tagok: dr. Olasz Béla, dr. Szeghalmy Sándor, Papp Dezső, Sinka László Molnár János, Bartha László, Kiss Gyula, Kiss Károly, Nagy Vilmos, Csathó Jenőné, özv. Lázár Mártonné.

5. Igazgató tanács: [1924] [Középiskoláknak u. m.: a polgári iskolának és tanítónőképző intézetnek elsőfoku felügyeleti hatósága. [VI. tc. 93. §.] A nagyváradi egyházközség, mint iskola fenntartó terület 6 tagot választ, a bihari, nagyszalontai és érmelléki egyházmegyék 2–2 tagot és a tanári testület 5 tagot: a) A nagyváradi egyház részéről tagjai: Sulyok István lelkészelnök, Csernák Béla, dr. Olasz Béla, dr. Szeghalmy Sándor Domokos László, dr. Tóth Ferenc; b) a bihari egyházmegye részéről: az esperes és dr. Thury Kálmán; c) a nagyszalontai egyházmegye részéről: Böszörményi Lajos esperes és Tisza Kálmán gróf; d) az érmelléki egyházmegye részéről: Végh József esperes és Babos János gondnok; e) a tanártestület részéről: Nagy Vilmos igazgató, Vargha Dezső, Ritókh István, dr. Gyenge Jánosné.

6. Énekkari és ifjusági egyesület felügyelő bizottság: Elnök: dr. Olasz Béla, tagok: Domokos László, dr. Szeghalmy Sándor, dr. Morvay Zsigmond és ifj. Mónus Sándor.

7. „dr. Várady Zsigmond” alapítvány felügyelő bizottsága: Elnökök: Sulyok István lelkész és dr. Thury Kálmán főgondnok, tagok: Csernák Béla, dr. Olasz Béla, Nagy Vilmos igazgató, Báthory Ferenc keresk. isk. tanár.

8. Szegényügyi bizottság: [feladatát képezi az elhagyatott szegények, árvák és betegek gondozása, az összegyűlt adományokból]

Olaszi: Elnök: Csernák Béla, tagok: dr. Szeghalmy Sándor, Nagy Vilmos, Badar Béni, gondnok: Herczegh Lajos.

Ujváros: Elnök: Sulyok István, tagok: Molnár János, Sinka László, Tenkey József, gondnok: Vargha László.

Velence: Elnök: Kiss Károly, tagok: Kiss Gyula, Dobi István, Hendzsel Lajos, gondnok: Fekete Sándor.

[Vége.]

Előfizetési felhívás.

A „Református Híradó” mai számával új negyedévet kezd. Nem tudunk elég hálás lenni Istennek, hogy áldó kegyelmében kis lapunkat is részesítette. Hogy több kegyelemre, több áldásra legyünk méltók, testünk és lelkünk minden erejével igyekszünk tovább is szolgálni Krisztus ügyét, közelebbről az ő nagyváradi református egyház-községének szent céljait. Komoly felelősségérzetel igyekszünk még többeket munkára hívni, áldozatra buzdítani. Hálásan fogadjuk hűveink, előfizetőink támogatását. Ugy érezzük, hogy nem tévesztett utakon járunk. Köszönettel fogadjuk hűveink elismerését. Köszönettel fogadjuk olyan nagy elmék ítéletét, mint a debreceni református egyház történettudós lelkipásztora: dr. Révész Imre, aki lapjában [Hit és Élet] a magyar kálvinizmus e nagytekintélyű organumában [1921. évi 25. sz.] azt üzeni, hogy kis lapunkból orcapirulással tanulnak. Őh, tudjuk azt jól, hogy nem bölcseséget! Ezt mi tanulunk tőle. Hogy mire céloz, azt megmondja lapjának 26-ik számában, hol lapunkról így ír: „a sulyos kereszt a'att nyögő nagyváradi és bihari testvéreinknek megújuló nemes áldozatkészségéről, egyházszeretetéről és hithűségéről tesz nagyon szép bizonysgot”.

Kérjük hát előfizetőinket, hogy lapunk fenn-tartása érdekében ujjtsák meg előfizetésüket, akár a lelkészi hivatalokban, akár dr. Szeghalmy Sándor pénztárnoknál [Szent János u. 82.] a Béresnyomdában [Rákóczi ut 14.], vagy Mester Mihályné kalapüzletében [Szent János-u.]

Áldozatkészség

1. *Tandij segélyre.* Papp Dezső 125 L.
2. *Az olasz-i orgonára* az olasz-i énekkar tagja Tóth Mihály halála alkalmából koszoru megváltás címén a multkori összeghez újabban 15 Leit. ugyancsak az olasz-i énekkar tagjai Németh Sándor elhunytá alkalmából 116 Leit.
3. *Egyházi közszükségletre:* Biró Andrásné 20 Leit.
4. *A velencei imaházra:* Szabó Róza 100 L., Toncsár Árpádné 50 L., Kiss Lajos, Szabó Sándor, Nagy Gábor 35 L., Kiss Piroska 20 L. [Mult számunkban Kasz Dezső helyett Katz Ödön olvasandó]
5. *Ujvárosi orgona alapra:* Töttös Mihály 150 Lei.
6. *Ujvárosi énekkar részére:* Töttös Mihály 150 Lei.
7. *A Protestáns Árvaházra:* Bige József [Nagyszántó] 50 Lei.

Esti istentisztelet

tartunk folyó hó 2-án, fél hat órakor az újvárosi templomban, a következő sorrenddel:

1. Gyülekezeti ének 37 dics. 1. v.
2. Énekel az újvárosi énekkar.
3. Imádkozik és biblia magyarázatot tart: Sulyok István püspök.
4. „Weber” Ima. Enekl: Dusinszky Róza III. éves tanítónőképző intézeti növendék, kíséri a képzőintézeti énekkar.
5. F. Schubert: Es dur. Adagio Quartett. Előadják: Boda Gyuláné, Ambrózy Irén, dr. Alliquander Kálmán és Eichner Ernő.
6. Gyülekezeti ének: „Hymnus”.
7. Gyülekezeti ének: XC. zsoltár 1. v.

Az újvárosi harang alapjára adakoztak:

Gobóczy Lajosné 5, Sarkady Zoltán 20, Szabó Mihály 20, Szabó M 20, Vízik András 5, Fejes János 150 b, öz. Mezey Mihályné 10, Lipeczky Gyula 5, Osváth József 10, öz. Ujlaky Istvánné 5, Simon Mihályné 5, Nyilas István 5, Papp Józsefné 5, Mudora György 5, Neumann M. 5, Szlabey László 15, id. Gabor János 10, Deák Sándor 5, Gönczy Imre 5, Cséky Kálmán 10, Tóth Sándor 20, Erdélyi Gyula 10, Csathó János 5, öz. Petőné 10, Gulyás Lajos 20, Oláh Ferenc 10, Opitz 5, Koller Adolf 5, Schula Márton 5, Tonk Emil 20, Joó Lajos 30, Pavlovics 5, Barakonyi 5, Némethy Jenőné 40, N. N. 5, Hottya Sándor 10, Rokszin László 20, Márki Eszter 5, öz. Varga Sándorné 5, Marasi J. 40, Mocos 10, Szőke Gyula 10, Gyulai és Torzsás 20, öz. Kiss Károlyné 10, Lakatos Istvánné 10, Szlányi Péterné 20, N. N. 10, Werner Miklósné 20, Csarkó Lajos 20 N. N. 5, Kezdődy Gyula 20, Ilyés László 5, Fekete Lajos cipész 10, Tokaji István 5, Kezdődy Endre 25, N. N. 5, Arvayné 5, Künstler Jánosné 5, Noszák Sándorné 5, Sipos József 5, Rubi Károly 5, Réti Jenő 20, Doszi Illésné 10, öz. Nagyné 50, Juhász József 15, Kanundmy István 20, Bujdosó Károly 5, Kompolti József 20, X. Y. 20, Székely Gyula 10, Köteles Péter 5, Czeglédy Jenő 10 10, N. N. 2, Szepessy Géza 5, Takács József 10, Kuna András 5, Szücs Juliánna 3, Major Elekne 1, Gulyás 10, Köteles József 5, Gulyás János postás 40, Török Károlyné 20, Kun Mária 10, öz. Bokor Józsefné 2, Renner Sándorné 25, Simon József 10, Vekendi Bálint 5, Pap Gergelyné 5, Csőke Gézané 10, Szőke Lajos 3, Szilágyi Lajos 10, Gyórfi István 20, Szabó Lajos 5, Bancsik Bálint 10, Ellenes Jánosné 5, Kerekes Sándor 5, Ille Demeter 5, Tóth Istvánné 5, Marossy István 5, öz. Maros Istvánné 5, Zagy Mihályné 10, Ács Sándorné 10, Szlercs János 10, Magyar Ferenc 5, N. N. 5, N. N. 5, N. N. 5, Sziki Mihály 10, Kovács József 5, Cser József 10, Cser Lajosné 10, öz. Bucháné 5, Borsa Tivadar 3, Danó György 10 lei

[Folyt. köv.]

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este félhat órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál (Este félhatkor vallásos este, lásd az idevonatkozó tudósításunkat.)

Velencen: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A középiskolai református ifjúság Bethlen Ünnepe március 26-án este, az olasz-i templomban a templomot megtöltő gyülekezet nagy lelki épülésére folyt le. Perselypénz a tanítónőképző intézet javára: 751 L, 75 bani.

Az orosházi alig kétezer lelket számláló református gyülekezetben vasárnaponként a perselypénz 3 4 ezer korona.

Dalestély. Az ujvárosi ref. énekkar április 29-én a katolikus kör nagytermében dalestélyt rendez, melynek tiszta jövedelme az ujvárosi orgona alapot lesz hivatva gyarapítani.

Fekete Máttyás volt nagyváradi igazgatótanító aki református iskolánkban is működött egy évig, jelenleg Debrecenben szolgál, az isptályi református iskolában. A debreceni egyházi életről írott levelében megemlékezik Laky Zsigmond amerikai lelkész debreceni látogatásáról, akit többször végig hallgatott. Beszédéből az ragadta meg legjobban figyelmét: „hogy egy 30 ezer lakosu amerikai városban 15 ezer protestánsnak 10 temploma van és 12 lelkésze, akik közül kettő az egyház költségén állandóan missiói uton van Ázsiában, Európában, Amerikában. Egyházi adót nem ismernek, sem államsegélyt; az egyházat önkéntes adományokból tartják fenn; áldoznak bőven, jókedvvel, adományukhoz nem tapad panasza, mint a nálunk kivetett adóhoz, amelynek legnagyobb összege is csekélység a dollárokhoz mérten. A lelkészeket az egyház mentesíti minden anyagi gondtól. Nekik csak az igehirdetés, a pásztorokodás a kötelességük. Szigorú egyházfegyelmet tartanak“. Beh távol maradtunk amerikai református testvéreinktől!!

Szilágyi Géza és Társa

2-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 4.

Órák szakuzerü javítása. Jutányos árak!

A Protestáns Jóbékony Egyesület idei második nagy estéje április 22-én lesz a katolikus körben, amely az elsőhöz hasonló fényes sikerrel kecsegtet.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-ut 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 4 26

Grenadin, Dirndli-kreton és szalenyokba.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

KELETI BANK P. t.

Alaptőke:

5.000.000, — Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszániol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

12-26

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezetelem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hulla szállítási ügyben sziveskedjenek üzletemet (Alexandri Teleki-ut 34.) bizalommal felkeresni.

Főtörökvésem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel 25-26

CSEKŐ LAJOS.

Legszebb férfiruhákat

stélyi öltönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után] a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít

7-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi]- ut 11. szám. — Telefon: 2-5.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabáströmcrème**, kötszerek, **Liszta-örz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □

a Városháza mellett.

22-20

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Virágvasárnap

Luk. 19, 29—44.

Gyermek korom emlékei úgy ismerik a virágvasárnapját, mint egy kedves, vidám, örömteljes ünnepet. Kicsiny falusi templomunkat tisztára separték szombat délután a falu hajadonai. A kora tavasz virágait koszoruba fonták, s a papi szószéket, az urasztalát, a templomi karzatokat virágkoszorúval díszítették fel. A virágtenger közepén állott meg a jó öreg pásztor és beszélt arról a napról, amelyen a sokaság a Jeruzsálembe érkező Jézus útjára zöld ágat szeldelt, virágokat hintett, s lelkes örömmel zengte: Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, aki jó az Urnak nevében! — Maga Jézus is szívesen fogadta az ünnepeltést; hiszen mikor némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondták neki: Mester dorgáld meg a tanítványaidat, Ő azt felelte: Mondom nektek, hogy ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.

A legelső virágvasárnapján, amelyet nem abban a kisfalusi templomban töltöttem el, szomorú beszédet hallottam. Hogy a virágvasárnap nem is örömnep. Hogy virágvasárnapján minden hazudik. Hazug a fény, hazug a pompa, hazug a hozsánnaharsogás. Az ördög angyalnak teszi magát. A virágvasárnap szomorubb mint a nagypéntek. Nagypénteken piros vére csorog a Názaretinek. Virágvasárnapján pedig könnye pereg. Szomorubb dolog az, mikor a férfi sir, mint mikor a férfi vérzik. Siratta Jézus a veszni indult népet.

Azóta sokszor elgondolkoztam a virágvasárnap jelentőségéről. Ki ne érezné, hogy a virágvasárnap csak úgy lesz reánk nézve örömnep, ha megösmérjük a mi meglátogatásunk idejét; megnyitjuk szívünket az evangéliom előtt; oda borulunk Jézus elébe, alázattal, őszinte hódolattal; odaadjuk neki életünk virágait, hirt, nevet, dicsőséget, fényt; leszünk az ő tanítványai, minden képmutatás és hazudozás nélkül, azaz megtérünk a mi bűneinkből. Csak is ebben az esetben fogadja

szívesen Jézus a mi virágvasárnapi ünneplésünket, a mi Hozsánánkat; csak is ebben az esetben nem kell könnyeket hullatnia felettünk.

A bihari egyházmegye közgyűlése

Édes bus hangulatban gyűltek össze április 4 én a bihari egyházmegye lelkészei és világi emberei, hogy tisztelettel köszöntsék püspöké választott esperesüket: Sulyok Istvánt, aki harminchárom évig szolgálta az egyházmegyét. 1889-ben — mikor Nagyváradra jött — levéltárnok lett; 1893-ban egyhm. jegyző, akinek tiszta, világos referádáiban tíz évig gyönyörködött a közgyűlés; 1902-ben választották meg esperesnek. Még élénken emlékezünk esperesi székfoglalójára, amelyben épen a kor divatos áramlataival ellentétben álló igazságokat tűz ki vezérelve gyanánt. Divat volt lelcsinyelni a belmissiói mozgalmat. Ő nyilván hirdette „egyházi életünk fellendülésének egyik tényezőjéül az okos belmissiót tekintem“. Divatos volt a felekezeti iskolákat az államnak átadni, még az egyházak filléreire fenntartott tanítói lap is azt harsogta: „államosítás jöjjön el a te országod“. Ő bátran hirdette a felekezeti iskolák létjogosultságát és fenntartásának eminens szükségét. Az anyagi kérdések már akkor bénítólag hatottak az egyházi életre; mindenki az államsegélyben látta a panaceát. Sulyok István nem. Bátran vallotta: „Ne az államra, hanem önmagunkra támaszkodjunk. Ha az állam segélyt ad, tegye ezt ellenérték nélkül, respektálásával autonómikus jogainknak.“ Ezek az igazságok ma, husz év múltán, még intenzívebb fényvel ragyognak. Két évtizedes esperesi működésével sok dicsőséget szerzett nemcsak magának, de egyházmegyéjének is, amelynek egyetlen esperese sem volt még olyan szerencsés, hogy az esperesi székben husz évet megérjen, sőt helyét azért hagyja üresen, hogy azt a püspöki székkal cserélje fel. Az egyházmegye közönségét eltöltő érzelmeknek előbb Tatár Zoltán h. gondnok és Baká Béla mezőtelegdi lelkész, majd dr. Thury Kálmán e. m. ügyész adott meleg, szívből fakadó, szerető sza-

vakban kifejezést. Az egyházmegye azonban nem vesztette el azt a hatalmas erőt, amit volt eszé-
sében birt. Sulyok István a mienk lesz ezután is;
a tanácskozásban most is élénk részt vett. A gyűlés
elrendelte az üresedésben levő esperesi, gondnoki,
két lelkészi és öt világi tanácsbírói szék betöltését.
Az esperesi teendőik ideiglenes ellátásával, miután
az idősebb tanácsbírák a megbízatás elől kitértek,
Csernák Béla tanácsbíró bizatott meg.

Pár szó a reversalisokról

A folyó év első negyedében az állami anya-
könyvi hivatalban megkötött vegyes házasságok-
nál a születendő gyermekek vallására megegye-
zés jött létre 12 esetben, még pedig a református
egyház javára 4, más egyházak javára 8 esetben.

A református egyház kárára kötöttek megegyezést:

1. Fazekas Mihály ref., velencei vasuti ál-
lomás—Hegedüs Rozália r. kath., Vásárhely.
2. Szarka Lajos ref., Iskola-u. 26.—Zborai
Katalin r. kath., Iskola-u. 26.
3. Barthus Ferenc r. k., Füzes-u. 35.—Zu-
boly Ernestin, ref., Jókai-u. 19
4. Bunesku György g. kel., Lukács György-
utca 53.—Masits Margit ref., Körös-u. 24.
5. Szücs János g. kath., Nilgesz-telep 100/99.
—Szabó Róza ref., Nilgesz-telep 99.
6. Vancza Péter g. kel., Teréz-u. 4.—Sza-
kácsi Zsuzsanna ref., Teleky-u. 9.
7. Balogh Imre g. kel., Vitéz-u. 44.—Tóth
Terézia ref., Kossuth-u. 4.

A csapdába szorult bálvány

Irta: Kis János.

Messze, messze Afrikának egyik tartomá-
nyában a négerek a hiénát, mint istenüket imád-
ják. Pedig a hiéna nagyon csunya állat. Akkor,
mint egy nagyobb hentes-kutya, szürke színű,
fekete pontokkal és csíkokkal. Nagy feje kelle-
metlen benyomást tesz a szemlélőre. Az első lábai
hosszuak, a hátsók rövidek, ennek következtében
sajátságos a testtartása és a járása; de azért el-
tud hurcolni egy nagy sertést is. Legszívesebben
a hullát kaparja ki a sírból; ha azonban nem
talál, elviszi a négerek sertéseit, marháit és meg-
történik, hogy elrabolja az alvó kisgyermeket
is. Mivel senkisémet bántja, sőt inkább tiszteli,
nagyon elszaporodnak és szentelnek, tolakodók,
erőszakosak lesznek s majdnem minden éjszaka
belátogatnak a faluba.

Egy néger földmives nagy szorgalommal
munkálta kis szántóföldjét. Beültette jámával, [bur-
gonyához hasonló gumós növény] azonban valami
éjjeli hivatlan vendég, nagy bosszuságára állan-
dóan megdézsmálta. Végre rájött, hogy a tolvaj
egy tüskésdisznó.

— Megállj csak — gondolta magában a mi
emberünk — jó lesz a husod majd a jáma mellé!...

8. Basica Constantin g. kel., Csengery-u. 17-
—Csordás Mária ref., Csengery-u. 20.

* * *

Ismételten figyelmébe ajánljuk hűveinknek a
vegyes házasságok körül követendő eljárást sza-
bályozó rendelet alábbi pontjait:

11. §. Azon vegyes házasságok, akik más
egyház javára kötöttek megegyezést, egyházunk-
ban ki nem hirdethetők, meg nem eskethetők és
egyházi tisztséget nem viselhetnek.

12. §. A református egyház hivatalnokai és
presbyterei olyan vegyes házasság megkötésénél,
hol a gyermekek törvényes megegyezéssel más
egyház részére átadottak, közre nem működhetnek.

13. §. Az egyház belhivatalnokai és presby-
terei kötelesek minden tervbe vett és tudomásukra
jutott vegyes házasságot a lelkésznek bejelenteni
s egyházunk érdekeinek biztosítására minden le-
hetően megtenni, e célból a lelkészek által reájok
bizott közbenjárást magukra vállalni.

* * *

A reversalisok útján a magyar református-
ságot érő veszteséget csak úgy gátolhatjuk meg,
ha egyháza védelmére minden hű magyar refor-
mátus megteszi a maga kötelességét. Reversalis
adásra senki sem kényszerítheti a házasságra
lépőket s minden olyan egyezség, amely a gyer-
mekek vallására nézve nem a polgármesteri hiva-
talanban, vagy a királyi közjegyzőnél kötöttet-
t, érvénytelen, s a házasságadók ne engedjék magu-
kat ilyen zug-reversalisok adására rábeszéltetni

A gondolatot hamar tett követte. Mindjárt az nap
alkonyán, egy cövekhez jól odaerősítve felállított
egy rókavasat s azután, mint aki jól végezte
munkáját, boldogan tért haza, szinte előre örült a
kinálkozó finom peccsenyének. Másnap alig várta,
hogy virradjon: talpon volt és sietett ki a mezőre.
Még messze volt a szántóföldjétől, mikor valami
borzalmas üvöltést hallott... Erre elkezdt szaladni,
majd meg áll, figyel, hallgatózik, töpreng —
ez a tüskésdisznó hangja volna?... talán az...
de még se!...

Mikor odaér, — oh mi szörnyű — egy hiénát
lát a csapdában... Alig tud hinni a szemének...
Hogy került ez ide?! — Hogy történhetett?!...
Talán nekem akart segíteni, a tüskésdisznót meg-
fogni? De miért üvölt?... Miért nem szabadítja
ki magát az Isten!? Töpreng magában a néger.

Mint a futótűz, úgy terjedt el a borzasztó
esemény híre: az isten csapdába szorult. A falu
kicsinyje-nagyja jajveszékelve rohan ki a határba.
Mikor a csapdába vergődő hiénát meglátták,
gyászdalokat énekeltek, kétségbeesve körültáncol-
ták; majd tanácskoztak, hogy mit tegyenek...
Egyik a másikat biztatgatja, bátorítja, hogy men-
jen oda, nyissa fel a csapdát. Csak ne volna olyan
dühös az állat, akadna tán egy derék ügyes em-
ber, aki megpróbálná, de mindenki tudja, hogyha
közelít, az életével játszik...

Aldozatkészség

[Folytatás és vége.]

I. Az *ujvárosi harang-alapjára adakoztak*: Boros Károly 5, N. N. 2, Schrattné 10, Szidakáné 20, N. N. 5, Pless József 2, Szirmai Piroska 2, Tóth Ilonka 5, Hegedüs Lacika 7, Bakos Lajos 5, Szabó Sándor 10, Szabó Mihály 10, Puskás Tivadar 10, Szavarska György 5, Balog Lajos 10, Szabó Ilona 5, Joss István 5, Madas Sándor 20, Székely Sándor 20, Bancs Sándorné 10, Hernwisch Károly 20, Buczi István 5, Papp Sándor 5, N. N. 5, Blacsek Jakab 5, Murányi János 5, Kiss Lajos 5, özv. Bereczki Lajosné 10, dr Gyenge János 20, Dézsi Lajosné 20, N. N. 3, Kendi Albert 20, Barabás Lajos 5, Gräbeldinger M. 5, Szilágyi Ferenc 5, B. M. 6, Rácz Károlyné 5, özv. Sarkady Sándorné 10, Váczi Lajosné 10, Sirmanday Lajos 5, Kiss Tivadar pék 40, Ladányi Sándor 5, Dvorzák Ferenc 5, Szabó Lajos 5, Vékony Bálint 30, özv. Nagy Sándorné 10, Nagy János 10, Petri Sándor 10, Hottya Jánosné 10, id. Kállay Elek 30, N. N. 230, Nagy Sándor 5, Imre József 5, Péter Sándor 5 lei. Összesen: 1734 lei 80 bani.

A gyűjtés Cz a k ó Lajos atyánkfiának érdeme.

II. *Egyházi közszükségletre*: Kórodi Sándor 5 L.

III. *Szegényeknek*: özv. Zilahy Józsefné, Váradszőlős 10 Lei.

IV. *Ujvárosi templom-szönyegre*: Szücs Mátyás és neje 40, Fekete Sándor 50 Lei.

V. *Olaszi-i templom szönyeg-alapra*: Földesi Márton 5 Lei.

VI. *Olaszi-i harang-alapra*: Sebess Gyula 100 Lei.

VII. *A velencei imaház-iskola részére adakoztak*: Nagy Imre 20, Boros Lajos 20, Kosárka Demeterné 25, Fekete Sándor április hóra 50, Röllich Lajosné 40, Gábris Károly 50, Faragó Lajosné 50, ifj. Tarr Károly 20, Hajnal Árpád

Ezért csak sopánkodnak — jaj mit tegyünk — s a kezeiket tördelik... Végre belefáradva a tehetetlen jajveszékelésbe és töprengésbe, arra az elhatározásra jutnak, hogy legjobb lesz, ha agyonlövik, így legalább kinjaitól megszabadítják. Így is lett. Egy jól irányzott lövéssel leterítették. A néger ékes ruhába öltöztette a hullát s a falu lakosai azután ünnepi körmenetben a faluban körülhordozták s nagy pompával eltemették.

Ez a bálványisten tehát meghalt, de hány ilyen isten él még! Kedves olvasó! Megesik a szived ugy-e a szegény néger embereken? S azt gondold, milyen jó volna rajtuk segíteni, a tudatlanság sötét éjszakájából őket kivezetni. Kérdezem, te, ki segíteni akarsz, nem kell-e rajtad, magadon is segíteni?... Hány embernek az ma a legnagyobb baja, hogy csapdába szorult a bálványistene: a pénz! Kétségbeesve körüláncolja, sóhajtozik, jaj mi lesz, jaj mi lesz... Körülötte tehetetlenül spekulál, sopánkodik, mekkora kárt vallott, mit vesztett. Ha te is így vagy kedves olvasó, tudd meg, hogy a szegény négernek s neked egyaránt meg kell tanulni, hogy a hiéna s a pénz bálványistene helyett, egy egészen más hatalmat, a Jézus Krisztus által kijelentett Istent kell imádni!

Ker. Család után.

100, Sebess Gyula 100, Major Rózsi 20, Tapaszi Lajos 20, Kállai Sándor 10 Lei.

VIII. *Protestáns Árvaház javára*: id. Cser Jánosné, fia: a wolhiniai harctéren elesett vitéz Cser Sándor hadnagy ágyalapítványára 1000 Lei, özvegy Tanka Miklósné ágyalapítványra 500 Lei

Mese az aranyalma-fáról

Irta: dr. Kecskeméthy István.

Egyik dunántuli kies faluban történt, még akkor régen, mikor az állami iskolák kezdtek divatba jönni. Kijött az irás a tanfelügyelő urtól, hogy az egyház régi iskolája már nem felel meg a korszellemnek; talán jó lenne államosítani. Volt ott egy messziről jött és világlátott kovács, a falu bölcse, annak nagyon megtetszett a „korszellem” hát felkapta és naphosszat arról beszélt az embereknek, hogy új korszellem kell a faluba és állami iskola, amelyben nem mindig kátét meg zsoltárt, zsoltárt meg kátét tanítanak, hanem az életre szükséges és hasznos tudományokat és amelyben a tanítót az állam fizeti. Az embereknek viszont ez utóbbi pont tetszett nagyon; mégis csak jó iskola az, amelyiknek tanítóját más fizeti; és így kezdett pártja kerekedni az állami iskolának. A tanító ur sürgette, a tiszteletes ur nem bánta, a jegyző ur dicsérte, a kovács meg ütötte a vasat: miért fizessük mi a tanítót, mikor az állam kész fizetni? A harangozó erre hamis köhintéssel megjegyezte, hogy „fizeti ám a mi zsebünkéből”; de ki hallgatna ám ilyen nagy dologban erre a vén kötekedőre.

Hanem lakott abban a faluban egy öreg mesemondó is, Vájó István nevezetű. Olyan régi módi öreg ember volt, hogy a haját varkocsba fonva viselte és még fésűt is tett bele, mintha kontya lett volna. Vájó uram nem vett részt az iskola vitájában; hanem egyszer, mikor a kovácsműhely előtt sokan voltak és már jól meghánytákvetetették az iskola és az ország dolgát, átvette a szót és elkezdett mesélni.

— Egyszer volt egy szegény ember, annak volt egy kis kertje. Abban a kertben volt sok kis fa. Egyik szebb, mint a másik. Smaragd levele, ezüst virága, arany az almája. Mikor a szellő játszadozott benne, úgy muzsikált a kert, mint az angyalok csengetyűje. A szomszédjában lakott egy gazdag ember, az nagyon megkívánta a csengő kertet és megvette a szegény embertől. Szépen bekerítette, kicsinosította, széles utakat vágatott belé; de biz' a kert nem csengett többé. Ha a játszi szellő odatévedt, a fák hajladoztak, a levelek zugtak, az ágak recsegték, úgy mint más kertben; de az ezüst csengés elhallgatott örökre. Mert a fák csak közönséges faleveleket hajtottak,

közönséges virágokat nyitottak és közönséges almákat termettek. Akkor a gazdag ember bámult is, bosszankodott is és smaraddal hintette be a közönséges faleveleket, ezüsttel vonatta be a virágokat, arannyal vésette ki az almákat; de bizony akkor a levelek elhervadtak, a virágok elszáradtak és az alma mind lehullott. Akkor a gazdag ember még jobban elbusulta magát és még jobban bosszankodott és elment a szegény emberhez és így vette fel a szót:

— Ugyan bizony te szegény ember, mit csináltál te a te kerteddel, hogy amíg a tied volt, smaragd levelet, ezüst virágot és aranyalmát termett és úgy muzsikált a szélben, mint az angyalok csengetyűje; amióta meg az enyém lett, csak olyan, mint a többi levelek és nem terem aranyalmát. Nekem aranyalma kell mindenáron. Azért vettem meg a kertedet. Én már mindent megpróbáltam, de nem boldogulok vele. Behintettem levelet smaraggal, virágát ezüsttel, almáját arannyal, de mind hiába. Mond meg nekem te szegény ember, te mit csináltál a te kerteddel, a kerted fáival és én miben tévesztettem el a dolgot?

— Nagyságos jó uram, így adta vissza a szót a szegény ember, te abban tévesztetted el a dolgot, hogy a levelet, a virágot és a gyümölcsöt ápolgattad és kívülről akartad beleerőltetni a fába azt, amit annak önmagától kellett volna kiteremni. De magából nem teremthette ki, mert nem volt ereje hozzá, mert te csak a koronájával törődtél, a tövével nem. Lásd jó uram, én meg a koronájában csak gyönyörködtem, hanem a tövét ápolgattam. Arra volt gondom, hogy jó erős dereka legyen a fának és jó mélyen bocsássa be gyökereit az anyaföldbe. Hej, mert különös istenteremtése ám ez az aranyalma! Ha gyökerei az ő talajukat szorosán átölelve tartják, akkor a dereka erős, koronája ékes, akkor virul, mosolyog, terem és cseng-bong rajta az ezüst virág meg az aranyalma, mint az angyalok csengetyűje; ha pedig gyökere meglazul, gyümölcse vackorrá lesz.

— Tudod mit, szegény ember, — így adta fel erre újfent a szót a gazdag ember, — visszadom én neked a kertedet, mert ezüstcsengését hallanom kedvesebb, mikor a tied, mint hervadását látnom, mikor az enyém.

És úgy is lett. És eddig van a mese.

Aztán néma csend lett. Az emberek sokáig nem tudtak megszólalni. Nem volt előttük egészen világos, hogy értik-e a mesét vagy sem. Végre is megkérték Vájó István uramat, magyarázza meg nekik nyilvánvalóbban. Akkor ő így vette fel a szót újból.

A szegény ember az eklézsia, kertje az iskola, a fák a gyerekek. A fa koronája az érzelmeknek, értelemnek, akaratnak; ékes lombja, mo-

solygó virága és édes gyümölcse, az emberi életnek minden gazdasága, szépsége és bája. A fa dereka az ember lelke, mely magából ezt a szép koronát kitermi. A gyökér a hit, mely a lelket Istennel, az ő természetes termő talajával és szülő atyjával összeköti és amelyen át a lélek az Istentől magába szívja azt a mennyei erőt, amely az élet szépségeit és kincseit termi. Az állami iskola ott téveszti el a dolgot, hogy csak az érzelmet, értelmet és akaratot miveli, sőt sokszor csak az értelmet, a léleknek az Istennel való kapcsolatát pedig nem ápolja. Így a lélek üres marad, mert nincs honnét merítsen erőt és gazdagságot. Így nevelődik a sok kicsiszolt, finom, ügyes, szellemes, világra való, de gyenge dereku és üres szívü, felületes világfi. Az egyház iskolája pedig bár annak is sok fogyatkozása van, abban mégis jól csinálja, ha csinálja a dolgát, hogy mindenképpen azt tartja kötelességének, hogy a léleknek hit által az Istenbe való kapcsolódását létrehozza és ápolja. Mert, ha ez a kapcsolat erős, akkor a derék fa meg nem roppan, a korona ragyogó és gazdag és megtölti angyalok zenéjével az egész életet.

Hogy pedig a gazdag ember visszadta a szegény embernek a kertjét, az a legszebb mese a mesében

Eddig a mese magyarázata. Én ehhez csak azt teszem hozzá, hogy abban a kis dunántúli faluban, ahol ez történt, még máig sincs állami iskola. De nem is lesz, míg a falu falu lesz.

(A „Magyar Nép” c. néplapból.)

Anyakönyvi adatok

1922. március 15—31-ig.

Születtek: Nagy Lajos, Váradi Oliver, Török Ferenc, Kiss Erzsébet, Mészáros Ilona, Csibi László, Gál János, Varga Erzsébet, Balog Mária, Olasz Béla, Konkoly József, Sólyom Margit, Kálemen Irma, Erdei Erzsébet, Kaszás János, Hermecezi Zsigmond, Hermecezi Erzsébet, Görbe Ilona, Oraveczi Juliánna.

Megesküdtek: Bányai János ref.—Szabó Margit ref., Nagy Lajos ref.—Karácsony Vilma ref., Strangos István ref.—Pálfi Mária ref., Scherer Rezső izr.—Rigó Juliánna ref., Hersán László izr.—Rigó Margit ref., Szepesi Géza ref.—Nagy Irma ref., Cseh Imre ref.—Molnár Juliánna ref., Auer Károly r. kat.—Kiss Eszter ref., Gusztus József r. kath.—Ábrahám Eszter ref., dr. Kiss Ferenc r. kath.—Frater Irma ref.

Meghaltak: Karaguly Ilona Garay Kálmáné 64 év, Csarna László 22 nap, Bőjte Márta 7 év, Duró Erzsébet 5 év, Mille József 86 év, Nagy

József 79 év, Hajnal Sándor 20 nap, K. Molnár Sándor 31 év, Olasz József 70 év, Ungvári Ilona 55 év, Gulácsi Gyula 3 év, Horvát Dezső 19 nap, Dombi Etel özv. Tarics Antalné 62 év, Szénási Károly 66 év, Fehér Juliánna Danca Károlyné 72 év, Molnár Juliánna Poretonek Mihályné 62 év, Magyar László 18 hó, Vig Károly 10 év, Boka Rozália 71 év, Keresztszegi Imre 27 év, Török Sándor 76 év, Tóth Imre 57 év, Badar Imre 58 év, Kiss Erzsébet 4 nap, Vörös Géza 56 év, Kaba Miklós 28 év, Fekete József 14 év, Halász Emma 15 év, Pápa Ilona 1 év, Bodnár János 63 év, Magyar Mária özv. Gál Mihályné 59 év, Erdei Rebeka 67 év, Nagy Juliánna 69 év, özv. Kovács Jánosné 78 év.

Az olasz-i templomban

a vasárnap este fél hat órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Gyülekezeti ének: XXXV. zs. 1. vers.
2. Pogátsch Nigg Guidó: „A világon...” Éneklő a ref. polg. leányiskola énekkara.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Debreczeni István, nagyszalontai ref. lelkész.
4. Énekel: Losonczy Gábor. Orgonán kíséri: Juhász Károly.
5. Dancla: Cantante. Hegedűn előadják: Láposy Erzsébet, Kesztyűs Ica, Balázs Margitka, Szabó József, Tenkey Sándor, Kulcsár Sándor. Orgonán kíséri: Juhász Károly.
6. Gyülekezeti ének: „Hymnus.”
7. Gyülekezeti ének: XXIII. zs. 1. és 2. vers.
A bezáró orgonajátékot [Postludium: Sz. Nagy Károlytól] játssza: Égető Ferenc, IV. éves tanítóképezdész.

H I R E K.

Istentiszteletek sorrendje:

I. Virágvasárnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor [a gyermek istentiszteleten] Dankó József s.-lelkész prédikál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s.-lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

II. Nagypénteken:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél hat órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s.-lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Uroacsora osztás husvét első napján mind a három helyen; husvét második napján csak Olasziban. Akik ez alkalommal jó adományaikkal megakarják ajándékozni az Urnak asztalát, jelentsek be a lelkészi hivatalban, vagy az algondnok uraknál. Olasziban a husvétüri urasztalára adakoztak özv. Gál Józsefné, özv. Csóka Ferencné, özv. Udvari Pálné 20-20 L., Szilvássy Jánosné 10 Leit

Gyermek istentiszteletet tartunk Olasziban virágvasárnapján délután 3 órakor.

A velencei imaházban folyó hó 9 én vasárnap délután 3 órakor vallásos délutánt tartunk a következő műsorral:

1. Gyülekezeti ének: 7. dics. 1. vers.
2. „Virágvasárnapján” szavalja: Mező Juliska, IV. o. t.
3. „Jézus utja” szavalja: Boros József.
4. „Aki értem megnyíltát”. Hozsánna ének, éneklők a vel. ref. el. isk. növendékei.
5. Bibliát magyaráz: Varga Gedeon, vallás-tanító s.-lelkész.
6. „Bibliai kép” szavalja: Burger Irén.
7. „Vigyázzatok és imádkozatok” szavalja: Kiss István, polg. isk. II. o. t.
8. „Kövessd a Jézust”. Hozsánna ének, éneklők a vel. ref. el. isk. növendékei.
9. „Öreg szolga” szavalja: Mészáros Ilonka.
10. „Jövel Megváltó”, szavalja: Lázár Tibor, gimn. II. o. t.
11. Gyülekezeti ének: CXXXV. zs. 1. v.

Dalestély. Az ujvárosi énekkar április 29-iki mulatságának rendezősége azon buzgólkodik, hogy a mulatság minden tekintetben sikerüljön, s megfeleljen az énekkar által régebben rendezett mulatságok jó hírnevének.

Vallásos esték. Az ujvárosi templomban vasárnap tartottuk meg az első esti istentiszteletet, amelyet a 37. dicséret és az énekkar művészi éneke nyitott meg. Sulyok István püspök nagyhatalmú bőjti prédikációját Ján. ev. 12, 23-28. alapján építette föl. Prédikáció után a tanítóképezdészek éneke és a pompás vonósnégyes gyönyörködtette a templomi közönséget. Bár szakadt az eső, a város távoli részeiből is sokakat láttunk a templomban, míg azok közül, akik a közelben laknak, sokakat nem láttunk. A templom világitási berendezés igen jól bevált.

A Protestáns Jótékony Egyesület április 22-iki estélyére nagy gonddal folynak az előkészületek, s legközelebb már a teljes műsort közölhetjük. Az egyesületbe hétről-hétre nagy számmal lépnek be híveink.

A református polgári leányiskola igazgatósága felhívja a tanév végén vizsgázni óhajtó magántanulókat, hogy a főtiszteletű és méltóságos püspök urhoz címzett 1 leu okmánybélyeggel és 25 bani segélybélyeggel ellátott és iskolai bizonyítvánnyal, születési anyakönyvi kivonattal és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket legkésőbb április 29-ig küldjék be az intézet igazgatóságához. Akik a gyakorlati tárgyak vizsgálatai alól felmentést óhajtanak, azok a testi foglalkozásaikat, vagy gyengeségeket igazoló orvosi bizonyítványt is tartoznak csatolni. A vizsgálati anyagra vonatkozólag megjegyzendő, hogy a román nyelv minden osztályban kötelező, az I. osztályban a német nyelv nem szerepel a tantárgyak között, a történelem anyaga osztályonként a következőképen oszlik meg: az I. osztály anyaga az ókor története Kr. u 476-ig, a II. osztály anyaga az ókor és a középkor története, a III. osztály anyaga az egész világtörténelem, a IV. osztály anyaga Románia története és az újkor története 1492-től napjainkig. Háztartástan a III. és IV. osztályban egyaránt kötelező tantárgy. Érdeklődők forduljanak az igazgatósághoz

A debreceni egyház presbyteriuma a lelkipásztorok és segédlelkészek fizetését olyképen rendezte, hogy a rendes lelkészek javadalmát az 1922 évre 80,000 k. készpénzben, 11 hold földben, lakás, tűzifa, és víz természetben való adásában, a segédlelkészek fizetését pedig 35,000 l. oronában állapította meg.

Tisza-Kollégiumok. A m. k. vall. és közokt. miniszterium tervbe vette, hogy a kecskeméti református főgymnáziumot és a vele kapcsolatos leánygymnáziumot Tisza-Kollégiumnak alakítja át. Hasonlóképen kollégiumot alakítanak Pápán is, Tisza István nevére ahol ő egyházkerületi főgondnok volt. A kecskeméti kollégium középiskolai célokat, a pápai pedig főiskolai célokat fog szolgálni [az állami egyetemé lett debreceni főiskola pótlására].

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad
6-6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szerződési megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó minden munkát, javítást és átalakítást. ..

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke: 5.000,000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad), Telefon: 3-59 és 9-56
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámlol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénzemekeket** vesz és elad.

13-26

A háboru alatt
leszerelt

ORGONA cipoknak
ujjakkal

pótlását megkezdtem és már eddig is több református egyház orgonájának

helyreállítását

pontosan elvégeztem. — A nagytiszteletű lelkészi hivataloknak szívesen küldök *költségvetést*, de kérem, hogy előbb a *leszerelési* bárcát beküldeni szíveskedjenek.

ORSZÁGH ANTAL orgonajépítő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi)-út 41. sz.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **follett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-víz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszerárában
□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
a Városháza mellett. 23-26

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 5-26

Grenadin, Dindii-kreton és szatenokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Szilágyi Géza és Társa

3-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

stélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a legújabb divat szerint
o o o a legjutányosabb árban készít 8-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 11. szám. — Telefon: 2-54

A »Szent László« temetkezési vállalat református tulajdonosa tisztelettel felkérem vallásfelekezétem igen tisztelt tagjait, hogy szükség esetén bármely temetkezési és hullaszállítási ügyben szíveskedjenek üzletemet (Alexandri [Teleki-] u. 34.) bizalommal felkeresni. Főtörekvésem leendő a lehető mérsékelt árszámítás, tisztességes és pontos eljárásommal nagybecsű bizalmukat kiérdemelni.

Mi reformátusok is lehetőleg pártoljuk és támogassuk egymást, mint azt más felekezetek teszik. — Tisztelettel
26-26 **CSEKŐ LAJOS.**

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernak Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

DIADALMAS HIT.

Márk XVI. 1—8.

A lármás, véres Golgota újra csendes lett. A kielégített bosszu áldozatát levették immár az átkos keresztről. Megkínzott testét gyolcsba takarva bele helyezték a sziklasirba, amelynek nyílását hatalmas, nagy kővel zárták el, hogy a számító óvatosságot valami kellemetlen meglepetés ne érhesse. A messiási hit nem volt tehát egyéb színes álomnál, amelyből Izraelnek fel kell ébredni, hogy józan fővel megalkudjék a létező viszonyokkal, bármilyen kegyetlen s bármennyire lelket és testet sorvasztó az.

Mikor a nagy tragédiának utolsó jelenete után a függöny legördült: kicsoda mert volna többé hinni és remélni a dolgok és körülmények megváltoztatásában? A tanítványok, szívükön a bus lemondás nehéz fellegével — félrehúzódnak. Mária, Mária-Magdaléna és Salomé is a hét első napjának reggelén csak azért keresik fel a sirt, hogy Jézus iránt érzett szeretetüknek bizonyosságául drága kenettel ellássák az Urnak holttestét. De közülök egyiknek sem jut eszébe a mester ajkán felhangzott prófécia: *„Rontsátok el e templomot és harmadnapra felépitem azt.”* (Ján. II. 19. v.) Hiszen utközben folyton a felett töprengenek: *„Kicsoda veszi el a követ a koporsó szájából?”*

A sirhoz érve, olyanokat tapasztalnak, amilyenekre nem gondoltak. A sir száját elzáró követ elvette valaki. A koporsó üres, Jézus holtteste nincsen benne. Csak egy fehér ruhába öltözött ifju ül a koporsó jobb oldalán, aki így szól hozzájuk: *„Ama názáretbeli Jézust keressétek aki megfeszítettett: feltámadott, nincsen itt.”*

Ez a fehér ruhába öltözött angyal a szent asszonyok fellángoló hitében a halott Krisztust mint a halálon diadalmast adta vissza az

emberiségnek. A csodák kora voltaképen akkor kezdődik meg, mikor szíve nem dobban meg többé s karjai mereven hullanak alá; a hideghalvány ajkakon akkor zendül meg a szívekbe és velőkig hatólag e szó: *„Főlemelem az én kezemet és azt mondom: élek én örökké”*. (V. Móz. XXXII. 40) A merre hódító alakja elhalad, a föld hajlik meg lépteit alatt. A vérkeresztségben megfürdött eszméi tultörnek Palesztina határain és a halhatatlanság bűvös zománcával ékesen meghódítják és újjászülik a világot. Bármerre fordul az emberiség tekintete, mindenütt a halálon diadalmas Krisztus ragyogó tekintetével találkozik. Kétezer esztendő tesz bizonyosságot amellett, hogy a Krisztus nem halt meg, ma is él. Az idő és korszakok forgatag örvényei a történelem nagy és fényes alakjait temették el, de Krisztus a lelkek hitében ma is fénylik és ragyog. Fényleni és ragyogni fog mindaddig, míg a földön egyetlen egy ember akad, akinek szíve megtelik életnek csodálatos szépségével, eszméinek és gondolatainak hódító varázsával.

Ez a fehér ruhába öltözött angyal ül kedveseink koporsója felett, akiket a természet örök törvénye szerint fájó szívvel és meleg könnyel sirba temetünk. Ez virraszt a megrendítő katasztrófák között elbukott nemzetek halálos álma mellett, milliók szívében életre keltvén a magyar költő mélységes hitét: *„Isten ujjá a sir éjjelébe, élő reménység magvát ülteté, a mag kikel, a szirtet széthasítja, égdördülése, földrengése közt az ige fényes testté lesz megint s kikel az Isten allegóriája, a végtelen hite: feltámadás”*. (Várady A.)

Ünnepek ünnepe

Irta Csudáky Bertalan.

Az idő gyökerének, királyi napnak és leggyakrabban ünnepek ünnepének nevezi a hagyomány a keresztyénség legfenségesebb ünnepkörét: a husvétot. Chrysostomus, Georgius és különösen Nasiani Gergely egyházi írásai arról győznek meg bennünket, hogy a mai ünneplés csak halvány mása a réginek. Impozáns örömnep volt ez lepergett századokkal ezelőtt, az őszinte szeretet, a megbocsátás és főleg a jótékonyság ünnepe, melynek nyomában csaknem 1094 ig, egy hétig tartó vigasság járt. A pászka felszentelt napján felpattant a börtönök zára, csikordult a rozsdás retesz, szabaddá lett a sulyos rabságban sinylódó fogoly, egy asztalnál ült az ur és a rabszolga. Így ünnepelték meg az első keresztyének Jézus halálának emlékére szentelt pászkaünnepet.

A pászka ünnepe ugy a zsidóknál, mint az első keresztyéneknél Nisan hó 12-ik napjára esett. Sok mindenféle eltérés és változás érte ezt az ünnepkört, míg végre a 325-ben tartott niceai zsinat véglegesen kimondotta, hogy a pászka ünnepe ne tartassék a zsidókkal egy időben, hanem a tavaszi napéjegyent követő vasárnapon.

Tavaszi kezdetére esett tehát a pászka ünnepe, mely kifejezően szimbolizálta a természet ébredését és jelezte egyszersmind az új erkölcsi világrend hajnalhasadását.

Isten nem ver bottal.

Irta: Pungur Béla.

Szép juniusi vasárnap reggel volt. Apró bárányfelhők usztak át a kékszinű égboltozaton. A felfelé haladó égitestek királya, a nap langyos sugár kékében öntötte szét a világosságot. A hegyaljai kis község közeli akácós temetőjében hangos énekszóval köszöntötték a dalos madarak az Urnak napját, a szent vasárnapot. Bent a falu egyforma fehérre meszelt háziköibe a templomban kezdenek készülni. Nagy a sürgés-forgás mindenütt. Lábbeliket fényesítenek, mosdanak, fésülődnek, itt új ünneplő ruhát szednek elő a komótból és a sifonból, ott a köznapi gunyát tatarozzák és vasalják. Sajgó uraméknál a tíz éves bogárszemű Jucika alig tudja kivárni, hogy édesanyja feladja reá a rakott szoknyát, új babos ruhát hadd ágáljon benne iskolatársai között. Kint az utcán, Tormási anyó deszkapalánkjá mellett vigan gombozik néhány iskolás fiú, várják a harangszót hogy a rektor vezetésével, szép sorrendben az iskolából a templomi karba menjenek. Tízet ütött a toronyóra. Egyszer csak — gíng... gíngalló... gíngalló... szólal meg csábos hívogató hangon ércnyelvű kis harang... jöjjetek az Ur házába!... Gíngalló... gíngalló... földművelők, iparosok tegyék le a szerszámot! Jöjjetek az Ur házába hálát adni megnyugodni!... Gíngalló... senki el ne maradjon! Hangzott szét a harang ellenállha-

Örömök, ünnepek ünnepe a husvét, mondja a hagyományos irás, melyen nagyot fordul a természet, a ruházat és főleg az asztal rendje. Napokig tartó játékredek, sokfajta ünnepség s nagyszabásu eszem-iszom házi multságok jellemezték hajdan.

A pászka ünnepén hajdan nemcsak a városok piacán, de a templomokban is sok bohóságot rendeztek a régiek. Ugy gondolkodtak akkortájt, hogy a szomorú böjti napok után, illendő felvidítani a népet. A papok vig, bohókás, tréfás történeteket szőttek a husvétüi prédikációkba.

Nevezetesek voltak az ugynevezett haboták és ünnepi szokások. Rendkívül komikus játéknak mondják az irások Judás ábrázolását, kit a szószék alatt valósággal agyonpofoztak a hívők. Ezek a játékok azonban legtöbbször nem állottak összhangban a husvétüi ünnep komoly méltóságával. Spanyolország egynémely városában a husvétüi ünnepek alatt a nagy egyházi segédleten kívül még két bohócnak is jutott szerep, akik komikus taglejtéseikkel, folytonos hadonázásukkal a pászka fölötti örömet szimbolizálták. A rendkívül multságos bohócok egyikét Gil-nek, a másikat Pasqual-nak nevezték.

A régiek husvétüi bohóságai Franciaországban már a IX. században voltak ismeretesek. Legnagyobb örömet okozott a népnek a számárünnep, mely sok századon szolgált multságára, míg végre eltörülték, amikor triviálissá fajult.

atlan hívogató szava, még a messi elterülő határba is, hol a marhákaf legetető kis gulyás bojtár, botjára támaszkodva áhítatosan emelte meg széles karimájú kalapját a harang első kondulására.

„Óh! Istenem! Hogy szeretnék ma templomba menni! Eppen ma három esztendeje, hogy bojtár vagyok!” sóhajtott fel keble legmélyéből, mialatt egy forró könyecsepp pergett le az árva bojtár fiú tágranyilt szeméből. Majd hosszusan nagyot ütött botjával a mellette levő ürgelyukra. „Ha Isten éltet elmegyek pünkösdkor!” — kiáltott fel öneléguiltséggel és elusította a lompos szőrü Bodri kutyát két elmaradt tehén előhajtására...

Fent a toronyban éppen a harmadikat húzták. Már úgy al- mint a felvégről csoportosan jöttek beszélgetve férfiak asszonyok. Tarkítva a tömeget köztük fehérruhás leányok lépdelték gyöngyvirágot szorítva a kezükben tartott csipkés szélű zsebkendő közé. Most megy be az jóságos arcu, hófehér haju öreg pap bajában vive az örökélet könyvét Lassankint megtelik a templom és elnéptelenedik az utca, csak itt ott siet, a lözés vagy a tükrözés miatt elkéselt egy-egy nagy leány és fiatal asszony. Bent már javában zeng a zsolfár hangja. „Az Urnak irgalmát örökké eneklem”...

„Gábor: Gáborka Te! Hol vagy? Hát miért nem megy templomba?” — szól az öreg Tormási anyóka, amint megpillantotta a nagykerben settenkedő legényke unokáját, ki csak a minap jött fel Zsolcáról hozzá látogatóba. „Nem megyek én

Máriának a kis Jézussal Egyiptomba való menekülését ábrázolták számárháton. A város vagy falu legszebb leányát választották ki e célból, szép kis fiút helyeztek a karjaira, felcícomázták és számárra ültették. A cifra szamarat körülvette elsősorban a papság, aztán a nép, s ünnepélyes menet keretében bevonultak a főtemplomba, ahol tréfás versek dalolásával többször körüljárták a főcífrázott triviális szimbólumot. A francia, spanyol és a német nép sok hasonló bohóságga erősen profanizálta az egyházi szertartást. A mi népiünknel mindennek nyoma sincsen.

A husvéti öntözés szokását egyes feljegyzések egészen Pilátusig vezetik vissza, aki, miután megmosta kezeit, így szólott: „Én tiszta vagyok az igaznak véréből“. Innen eredt aztán az a néphit, hogy akit husvétkor meglocsolnak, az ártatlan és tiszta lesz minden hibától egész esztendőben. Hazánkban az öntözés szokása különösen a múlt század első évtizedeiben volt nagy divatban. Hiteles feljegyzések szerint onnan vette eredetét, hogy e napon merítették vízbe a katekuménusokat s ennek emlékére egy némely vidéken az ifjúság valósággal megfürösztli egymást. Erősen hódol ennek a szokásnak különösen a felvidéki nép, ahol vödörszámba zudítják a vizet husvét hétfőjén a falu szépeinek nyakába. A friss kutviz vödreinek száma egyuttal hiteles oklevele a leány szépségének és főleg népszerűségének. A székegyeknél valamikor nagyszabású s ceremóniával

egybekötött ünnep volt a husvét-hétfői öntözés. A legények házról-házra jártak, betérvén, a lányos ház gazdáját imígyen szólították meg: „Hallottuk, hogy a kigyelmed kertjében egy szép lilomszál van, mely hervadásnak indul. Eljövénk tehát azért, hogy a szép virágszálat megöntözve, hervadozni ne engedjük, mire is kigyelmedtől szabadságot kérünk erre“. Egy pillanat múlva, amikor még meg sem jött a szabadság, a tisztos kegyelem, már ugyancsak sikongott a locsoló kerti rocska alatt a megöntözött virágszál.

A husvétünnep sok ezer szokása közül a legrégebb és egyuttal a legeredetibb a piros vagy a himes tojás ajándékozása. Eredetét a messze múltban, a pogány időkben kell keresnünk. Keleten volt divatos és innen terjedt el a művelt Nyugat minden államában. Az esztendő három nagy sátoros ünnepének külön-külön megvan a maga sajátos jelképezése. A karácsonyt a karácsonyfa, a husvétot a piros tojás, a pünkösdt pedig a galamb szimbolizálja. A pászka ünnepét sok helyütt a piros tojás ünnepének nevezik. A messze Keleten, különösen az egyiptomi papok, a vacsorát rendszerint tojáséttel kezdték. Ez a szokás bőjt idején szünetelt s csak bőjt végével, a pászkaünnep beálltával, az örömmel jelképezésére ettek legelőször tojást. A zsidóság sok századdal ezelőtt a Pesach ünnepén szintén tojást evett. A husvétünnep eredete egyes adatok szerint visszavezethető a vértanúk kínzására. A

templomba! Hát mi a szösznek? Nem adnak ott nekem semmit!“ — Felelt vissza gorombán az elrugaszkodott komisz kölyök a méregtől reszkető nagyanyjának. — Nem felt bele három perc se, Gábor már a nagy diófa középső galyáinak elágazásában ülve, a nyerési vágy sátni mosolyával forgatta a 32 levelű ördög bibliát, a szomszéd Krauszék kocsisával, kivel csak tegnap este barátkozott össze a ház előtti lócán s az itt kifözött terv szerint, csakugyan püfölték a közismert 21-et a diófa hüvös lombsátrában. Hangzott a nagykert a két ünneprontó kártyás hangos játék lemondásaitól: reszt... ónéasz... fuccs... huszonegy...! Gábor vesztett. Nemsokára a zsolcai utiköltségre félretett pénze is eluszott a kis lajbizsebből. Hopp eszébe jutott neki, hogy ellopja nagyanyjától a tejből vajból és tojásból árult pénzét, a komót terítője alól. Egy-kettő, macska ügyességgel mászva már a földön volt s hogy a pitvar küszöbén ülő, „Keresztyén Tanítások“-ból pápaszemmel imádkozó nagyanyja őt észre ne vegye, a ház hátánál került és az elsőház nyitott ablakán be- és kisonva öt perc múlva már zsebében, örömtől sugárzó arccal foglalta el előbbi ülőhelyét a diófán. A kártyázás tovább folyt változó szerencséivel. „Sziijunk el egy cigarettát!“ — indítványozta a Krauszék kocsis és unottan tette le a kiosztott kártyalapokat előtte levő kalapjára. Gábor pedig az eszme helyeslése közepette kotorászta előzsebéből a papírt

és a dohányt. A csomagból egy elszabadult papír repülve kezdett leesni, ezt látván Gábor utána kapott kezével, de hirtelen az egyensúlyát elveszítve oly szerencsétlenül fordult le fáról, hogy hanyatvágódva, eszméletlenül terült el a földön.

Délután, mikor a liszkai, kálvinista vallásu hirneves, fiatal orvos Gábor eltört bal lábát gipszbe tette, csak akkor nyitotta fel szemét s a fájdalom és bűntudat vegyülékének könnyseppje csillogott pillái között. Az ágy szélén ápolói gondossággal ülő Tormási anyó törte meg a csendet: „Lásd fiam! Milyen nagy bajt szereztél magadnak. Jobb lett volna a templomba menni, de nem hallgattál sem a harang; sem nagyanyád szavára!“! Gábor megértő lélekkel figyelte a szomorú vasárnapi erkölcsi tanítást, kezét óvatosan huzta ki a takaró alól és bocsánatkérőleg simogatta meg Tormási nagyanyó kezét s csak alig hallható hangon mondotta: „Hej! Isten nem ver bottal!“!

Bezzeg, mikor aztán meggyógyult a Gábor lába, küldés nélkül is ment a templomba mindig. A házi tolvajlással pedig felhagyott. El lehetett mellette az ezres bankó is, mert hozzátartozói tudta és bele egyezése nélkül, még a gombostűt se vette el soha. — A kártyát többé ki nem állhatta. Üres idejében régi iskolai könyveit forgatta, s a konfirmációi emlékül kapott kis bibliából olvasgatott övéi és saját lelkének örvendetes épülésére!

Ker. Család után.

vértanukat ugyanis tojáshoz hasonló, pirosra izzított vasgömbökkel kinozták és kergették halálba. A pirostojás tehát e szerint jelképezné a megfűzesített golyót, s a vértanuk ártatlanul kiömlő véréét. A régi keleti és görög bölcsészeknél a tojás a világ jelképe gyanánt szerepelt. A tojás az egyiptomi hitrege szerint az idő szárnyas istenének a csőréből keletkezett. Ebből fejlődött és formálódott aztán a nagy mindenség. A fejlődés idejét tavaszra helyezi át a keleti nép. A perzsák színes tojással kedveskednek ujév napján ismerőseiknek éppen olyan mértékben és éppen oly szeretettel mint a keresztyének husvét ünnepén. A tojás V. Pál pápa szertartáskönyvének egyik imájában eképpen szerepel: „Áldd meg uram e tojásokat, hogy üdvös táplálékot adjanak hű szolgálóidnak, kik azokat köszönetül a Megváltó feltámadásáért eszik”. Bod Péter Szent Heortokratése szerint a zsidók Jeruzsálem elpusztulása emlékére kemény tojást ettek és ajándékoztak. Egynémely archeológus és etnografus kutatása azt bizonyítja, hogy a himes tojás kultusza a római ünnepek maradványának tekinthető. A régi rómaiak ugyanis április elején Ledának, a Castor és Pollux anyjának, mint a tavasz istennőjének, ünnepet szenteltek, a mely alkalommal a rokonok, jóbarátok és ismerősök egymásnak színesre festett tojással kedveskedtek, mintegy jelképezve, hogy a miképpen tojásból jön életre az életképes állat, azonképpen tör elő a Geából minden tavasszal újra és újra a növényi élet. A himes tojás kultusza el van terjedve a világ minden zugában. A tojások megfestése régi keletű. Kedvelt színek voltak csaknem állandóan a piros, sárga, kék és barna. A husvét tojás ajándékozása csak a XI. és a XII. században vált általánossá. Volt idő, a mikor nemcsak a feltámadás örömet szimbolizálták a husvét tojással hanem a szerelmet is. A múlt század himes tojásai valósággal a titkos szerelem szimboliumai. Feltűnik tele van karcolva célzatos mondatokkal és rajzokkal. Az ünnepek lezajlása után még sokáig ékeskedtek a diófa-almáriumok virágos edényei között s a merengés pillanatában még sokszor újra és újra kézbe kerültek, hogy időre-órára visszavarázsolják a feltámadás jelentős ünnepének néhány kellemes óráját.

A magyar nép voltaképpen csak piros tojást ismer. A felvidéki nép és egyáltalán a szláv-ság, sok mindenféle színre szereti festeni. Ajándékozása a legelterjedtebb a szlávok körében. Suwaroff, Katalin cárnő kegyelt vezére, aki eltörölte a lengyel nép szabadságát, ezerszámra osztogatta ismerősei körében a piros tojást. Hiteles feljegyzések igazolják, hogy a komoly hadvezér

egymaga annyi tojást osztott és kapott, a mennyi egy kisebb országnak is elegendő lett volna.

A pászka nagy ünnepén locsoljuk meg egymást örömmel. Adjunk jóra való feleiknek himes tojást, mondja egy régi írás, mert a pászka az esztendő legörvendetesebb napja, a pászka az ünnepek ünnepe!

Az önkéntes adózásról.

Az egyházi lapok hasábjain gyakran olvassuk, hogy a nyugati protestáns államokban vannak egyházak, amelyek nem ismerik az egyházi adózást, mégis virágzanak, kulturális feladataiknak a magaslatán állanak, sőt más államok szegény protestáns egyházait is segítik. Gyakran elgondolkozom azon, hogy mi lehet ennek az oka? Vajjon a hívek felvilágosodottabbak, vagy vagyonosabbak, mint mi? Vagy talán az egyházakat vezető egyének reá teremtőbbek? Vagy az a felemelő öntudat, hogy nem kényszerből hanem önként adják össze azt, ami az egyház fentartására szükséges, segíti őket a nagy tettek véghezvitelére? Vagy talán a családi élet tisztasága jobban megvan alapozva náluk, mint nálunk? Megpróbálok a felvetett kérdéseket elemezni.

Tény, hogy az egyháztagok felvilágosodottsága és vagyoni helyzete az önkéntes adakozást lényegesen befolyásolja. Az egyházakat vezető férfiak is, ha az egyháztagokkal közvetlen és gyakran érintkeznek, sokat tehetnek a hívek áldozatkészségének fokozására. Az önkéntes adakozó készség, különösen a magyar nép lelkében meglepően nyilvánult, ugy a múltban, mint a jelenben. A reformáció elterjedése, a református kulturális alapok megteremtése, mind-mind az önkéntes adakozásnak meghatározó jele. De minden tényező fölött áll a családi élet tisztasága. Ahol a családi élet az egyenletlenség miatt bomladozó, ott meginog maga az erkölcsi alap is. A tisztességről, a munkaszeretetről való fogalmak összezavarodnak. Meggyöngyül a szülői tekintély, evvel együtt minden egyéb tekintély; sőt a vallás iránt való tisztelet is. Ha a családalapításból hiányzik az erkölcsi elem, akkor a család iránti kötelesség helyét cinikus önzés foglalja el. A társadalomra nézve minden káros, ami a családi életet bomlásra elősegíti. Káros még az egyház ellenes törvény is, amely lelkész és hívei közti kapcsolatot meglazítja. Káros a nőnevelésüknek rendszere, mert nem nevel családanyákat, kik családnak szerető angyalai a félreértéseket, az egyenletlenségeket kiküszöbölő papnői legyenek; ehelyett nevel olyanokat, akik a háztartás legelemibb részét sem tudják, ennek következtében a kenyérkereső családfők munkájokban örömeiket nem lelik; a hideg tűzhely mellett a kocsmba vagy kávéházba sietnek, a gyermekek pedig az utcán csatangolnak.

Ime, kedves atyámfiak, egy sötétkép az életből, amelyet ha szétnéztek embertársaitok között, igen sok helyütt megtaláltok. Az ilyen szomorú családi életet élő ember lelke aztán eldurvul, nem ismer sem tekintélyt, sem törvényt, sem vallást, sem egyházat; hanem trágár szavakkal igyekszik azt lealacsonyítani, nevetségessé tenni. Az ilyen

ember nem hoz áldozatot az egyháznak, de még nemzetének sem, ha erre nem kényszerítik.

Ha végig lapozzuk a nagyváradi ref. egyház adókönyveit, minden évben megtaláljuk ezen erkölcsileg züllött egyháztagnak neveit. De az egyház, mint egy szelíd lelkű türelmes anya, mindig fájdalmas szívvvel kíséri őket, s várja, hogy majd az isteni gondviselés visszavezeti őket az erkölcs útjára. Nem tudom, mit szólnak egyházam tagjai hozzá, de azt gondolnám, próbáljuk meg az egyházunk 1923 évi szükségletét önkéntes adó megajánlás útján összehozni. Minden ember ismeri a saját vagyoni helyzetét; a munkás kereseti képességét; tudják azt is, hogy a nagyváradi református egyháznak vagyona nincs; a szükségletét egyedül a hívek áldozatkészségéből fedezi. Ajánlja fel mindenki erejéhez mérten, önként, azt az összeget, amellyel az egyház fenntartásához hozzájárulhat. Az olyan züllött életű egyháztagnak pedig, akik az egyháztól megtagadnak minden áldozatot, akik a vallást nem tisztelik, vegyük külön nyilvántartásba s ha kell anyagilag segítjük és külön oktatásban részesítsük őket. Én azt hiszem, hogy minden becsületes ember szívesen járul az áldozatkészség szent oltárához, hogy válásának, embertársának s ezzel együtt az ő magyar népének szolgálatot tehessen.

Indítványomat híveink szíves megfontolásába ajánlom.

Debreczy Imre.

Áldozatkészség

I. Az olaszii orgona alapra: özv. Kiss Gyuláné 250 Lei.

II. Az újvárosi templom szőnyeg alapra: Szerző József 30 Lei.

III. Velencei imaházra: Diószegi Sándor 100 L, özv. Szakács Jánosné 100 L, N. N. 50 L, Zeke Ferencné 20 Lei.

IV. Egyházi szükségletekre: Király Károlyné 10 L, Czákó Lajos 77 L.

V. Protestáns Árvaházra: Peles Sándorné 100 Lei.

VI. Olaszii villanyvilágításra: özv. Kiss Gyuláné 250 Lei.

VII. A Protestáns Jótékony Egyesületbe beléptek: ifj. Rác Jánosné 100 L, Tiszay János 50 L, Simon Béláné 20 L, — Papp Dezsőné alelnöknő ivén: Szegő Józsefné 200 L, Poyvár Jenőné 100 L, Dávidovits Sándor 50 L, Martos Gyuláné 20 L, Somogyi Gézáné 20 L, Géher Antalné [Váradszöllös], Erdély Zoltánné, Alföldy László, Alföldy Lászlóné, Petri Józsefné [Vésztfő] 10—10 Leit. A nagyváradi takarékpéntár 200 Leit adományozott.

VIII. Újvárosi harangalapra: Töttös Mihály 100 L, Kezdődy Géza 10 L, Szepesi István 10 Lei.

A múlt számunkban a harangalapra gyűjtésben fáradozó Csathó János helyett tévesen lett Czákó szedve.

IX. Az újvárosi orgonára: Szepesi István 10, Pethő Ambrus 25, N. N. 20 Lei.

Olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk!

HIREK.

A husvéti istentiszteletek sorrendje:

I. Husvét első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél hat órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál, d. e. énekel az ifjusági énekkar.

Újvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Danka József s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

II. Husvét másodnapján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, este fél hat órakor Danka József s. lelkész szolgál, d. e. énekel az olaszii énekkar.

Újvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Urvacsorát osztunk ünnep első napján délelőtt mind a három helyen, — ünnep másodnapján délelőtt csak Olasziban.

Előfizetési felhívás. Lapunk megrendelői a negyed év végével szorgalmasan megújítgatják előfizetéseiket; régi előfizetőinkhez újabbak is csatlakoztak. Köszönjük a támogatást, és kérjük továbbra is, mert lapunk költségei újabbak ismét emelkedtek.

Az április 9-iki vallásos estén megtölt templom előtt hirdette a nagyszalonfaiak ékesszóló ifjú lelkésze, Debreczeni István az Ur Jézus üzenetét, hogy szüksége van reánk; s fejtegette, hogy nekünk is nagy szükségünk van Jézusra! Prédikáció előtt a polgári leányiskola énekkarának igén szépen; prédikáció után pedig Losonczy Gábor szülő énekében és Láposy Erzsébet zene-tanárnőnek és társainak művészetében gyönyörködtünk. A következő ilyen esténk 23-án leend Újvároson.

"A nagyváradi-újvárosi ref. egyházi énekkar" 1922-ik év április hó 29-én a Kath. Körben tartandó jótékonycélu dalestélyének műsora: Konferál: Madas Pista színművész. 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Hajósdal, előadja az énekkar. 3. Hegedűszó, játsza: Balázs Margitka, zongorán kíséri: Lapossy Erzsike zenetanárnő. 4. Román (Bocaccioból), előadja az énekkar. 5. Vig monológ, szavalja ifj. Cser János. 6. Vadászdal, énekl az énekkar. 7. Bohózat, előadják Nagy P. István, Zámor Lajos, Nagy Imre, Szűcs József. 8. Népdalok, előadja az énekkar. 9. Kör-magyartánc jelmezben, bemutatja 12 pár. Az énekkart Gerencsér József ref. org. énekvezér, a táncot Cser József tanította.

A Protestáns Jótékony Egyesület az április 22-ikén a Kath. Kör. nagytermében tartandó estélyére az egyesület nem bocsát ki meghívókat, hanem az Egyesület barátait, a közjótékony-ság munkásait szeretettel várja. A rendezők most gyűjtik az adományokat. Ha valaki a buffethez a maga adományából hozzá akar járulni, az el-

nökség köszönettel fogadja. A fényes műsorú estélyre a jegyek Hegedüs hírlapirodában előre megválthatók. Kezdeté este fél 9 órakor.

Gyűjtés. A kusalyi [Szilágy megye] református egyház kiküldöttjei templomépítési alapjok javára városunkban 2675 Leit gyűjtöttek.

Iskariotes Judás emlékszoira. Szovjet-oroszország Surjarsk városában a bolsevisták a magok eszméinek kifejezésére legalkalmasabbnak találták Iskariotes Judás alakját. Sokáig gondolkodtak, ki is képviselhetné őket, míg megállapodtak abban a kétségbevonhatatlan földi személyben, történeti emberben, aki kétezer év óta vörös előfutárja a világ forradalomnak, Jézus tizenkettedik tanítványa. Az emlékmű egy emberfeletti nagy, meztelen, kőből faragott vörös alak Arcát fenyegetve az ég felé irányozza, miközben keze egy görcsös mozdulattal a nyaka körül összefutó kötelet igyekszik eltávolítani. Egy kis történet, mely olyan sokat mond. Ime az ember, aki leakarja tagadni Istent! De itt van a tragédiája is: mikor azt hiszi, hogy ime most már teljesen szabad, akkor lesz önmagának szolgájává, mikor azt hiszi, hogy most a legnagyobb, akkor súlyodt a legmélyebbre.

A reformátusok pusztulása. A következő megdöbbentő számadatok mutatnak százalékokban rá a rettenetes pusztulásra: Baranyamegye református vallású lakossága 1881-iki népszámláláskor 157 volt a megye összlakosságának s e százalékarány 1910 év végén már 117-re csökkent le. Ugyanigy Somogy megyében is, ahol a református vallásúak arányszáma 216-ról 174-re esett. Megyéenként tovább haladva, látjuk, hogy Tolnában az arányszám 168-ról 148-ra, Fejérmegyében 275-ről 236-ra, Komárom megyében 301-ről 254-re, Veszprém megyében 217-ről 194-re, Bars megyében 116-ról 94-re, Gömör megyében 189-ről 185-re, Borsod megyében 375-ről 307-re, Abauj-Torna megyében 22-ről 21-re, Ung megyében 137-ről 124-re, Ugocsa megyében 159-ről 153-ra, Bereg megyében 278-ról 259-re, Szatmár megyében 327-ről 32-re, Szilágy megyében 27-ről 265-re, Szabolcs megyében 395-ről 38-ra, Hajdu megyében 794-ről 733-ra, Jász-Kun-Szolnok megyében 407-ről 357-re, Békés megyében 358-ról 33-ra, Bihar megyében 414-ről 386-ra, Csongrád megyében 199-ről 175-re, Csanád megyében 199-ről 171-re, Heves megyében 8-ról 68-ra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyében a fővárossal együtt 179-ről 149-re, Marostorda megyében 408-ról 391-re, Háromszék megyében 43-ról 406-ra, Udvarhely megyében 348-ról 335-re csökkent. Magyar fajtáink megmentése érdekében minden gyermektelen és csak egy gyermekes jobbmodu házaspár, egy sőt esetleg két hadiárva, vagy pedig valamely sok gyermekkel megáldott szegény sorsban élő család gyermekei közül egyet vagy kettőt fogadjon örökbe.

Vallásos ébredés a skót halászok között. Erről a „Reformáció”-ban olvassuk a következőket: Skótszág északkeleti részén nagy lelki ébredés van folyamatban. A különben szótlan és zárkózott természetű halászok ajka megnyílt az Isten dicsőítésére. A korcsmák és mulatóhelyek

zárva vannak s a halászok minden szabadidejüket templomokban, imatermekben vagy utcai isteni tiszteleteken töltik, ahol az Istent hallgatják és bizonyoságot tesznek a Krisztus megváltó hatalmáról. E lelki ébredés mint nagy áradás terjed s legújabb értesüléseink szerint Skócia déli részén is kezd hódítani. A mozgalomnak lelkes vezetői vannak. Imádság, áldozatkészség és évtizedes evangelizáló munka hozták létre a mozgalmat, amelyről sokaknak az a véleménye, hogy döntő befolyást fog gyakorolni egész Európa lelki életére.

Szilágyi Géza és Társa

4-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 9-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 11. szám. — Telefon: 2-54

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Hajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 6-26

Grenadin, Dirdli-kreton és szafenokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

KELETI BANK p.t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3-59 és 9-56

Rölcsonöket folyósít. Betéteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett. Áintalásokat elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi pénznemei vesz és elad.

14-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, tolett-cikkok, Alabástrom-crème. kötszerek, Liszka-olaj, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □

a Városháza mellett.

24-26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Uj életben járjunk.

Róm. 6, 4.

Az ujszövetségben, kiváltképen Pál apostol leveleiben gyakran találkozunk ezzel a gondlattal, hogy amiképpen feltámasztatott Krisztus a halálból, azonképen mi is uj életben járjunk. Istennek ez az üzenete nem egy jövődő életre szóló profécia, hanem erre a földi életre vonatkozó intelem, serkentő szózat.

Krisztus feltámadása után uj életben jártak az apostolok is. Mikor megteljesedtek azzal a bizonyossággal, hogy él az Ur, — mikor találkoztak vele, most egyenként, majd valamennyien; most zárt ajtók megett, majd künn a szabad természetben; mikor hallották szavát, látták kedves alakját, érezték magukon jóságos tekintetét, alig tudják hol vannak, az égben-e vagy a földön; alig tudják, mi történik velök, ébren vannak-e vagy álmodnak. Csak azt tudják, azt boldogan tapasztalják, hogy Jézus feltámadásának bizonyosága uj élettel töltötte meg őket.

Uj élettel kell megteljesednünk nekünk is. Hányszor beszéltünk, irtunk, hallottunk már erről. De ennek az uj életnek elkezdését mindig halogattuk. Először a háboru utánra ígértük: no, majd ha elmulik a háboru, uj, jobb, Istennek tetszőbb életet élünk. Egész komolyan hittük, hogy az emberiség, minden nép, közte a mi népünk is, sőt mi magunk is, jobbakká, tisztábbakká leszünk. Aztán elmúlt a háboru — s az uj élet kezdetét toltuk tovább, a forradalmak utánra, a béke idejére. A beígért terminusok, időpontok el is érkeztek, el is multak, de az uj élet hol van? Hát nem pusztítanak-e még mais a régi bünök, az ösztönös, erkölcstelen szenvedélyek, a visszavonás, önzés, gyűlölet, igazságtalanság, uralomvágy, hitetlenség?

Mindaddig nem lehet szó uj életről, mig azt Krisztus nélkül akarja megvalósítani az emberiség. Csak a feltámadott Krisztusból kiáradó erő teremthet bennünk uj életet. Engedjük hát, hogy az az erő munkálkodjék bennünk. Krisztussal lesz erőnk legyőzni az élet nehéz-

ségeit, lesz türelmünk elhordozni a szenvedéseket; lesz önzetlenségünk, lesz munkakedvünk, ha senki sem fizet; lesz vigasztalásunk kedveseink sirja, reményeink romjai fölött; lesz hitünk, hogy e gonddal, bajjal, igazságtalansággal teljes földi életben is lehetséges egy jobb, nemesebb, értékesebb, Istennek tetszőbb élet.

Fülünkbe zsong az isteni üzenet: Amiképen Krisztus feltámasztatott a halálból, azonképen mi is uj életben járjunk! Kezdjük el ezt az uj életet; ne késlekedjünk; ne mondjuk, hogy majd holnap, vagy a jövő vasárnap; kezdjük el még ma! Legyünk jobb emberek, gondosabb családapák, szeretőbb édesanyák, hálásabb gyermekek, hivebb munkások, becsületesebb üzletemberek, igazabb keresztyének, áldozatkészebb reformátusok, hittel teljesebb magyarok! Legyünk Isten gyermekei már itt e földön.

A kálvinista iskola.

Részlet dr. Ravasz Lászlónak a Lónyai-utcai ref. főgimnáziumban tartott beszédéből.

...Magyarország közoktatásügyének egyik nagy baja, hogy szintelen iskolái vannak. Bámulatosan fejlesztett, nagyon jól adminisztrált, jó karban tartott, de teljesen egyformásított tanító gépezetek ezek, s nem olyan iskolák, amelyek lelket, világnézetet képviselnek.

Jelenleg Magyarországon egészen jellegzetes iskola, amelyik külön programot hoz, és külön karaktert, typust nevel, tulajdonképen csak a jezsuita iskola. Ugy, hogy akitudja, hogy a jezsuiták mit árulnak és neki az a portéka kell: nyugodtan adhatja oda gyermekét, mert amit keres, meg is kapja benne.

Mit jelent az, hogy egy iskola református? Mit jelent ez a körülmény az iskola szellemére, az egész tanítás módjára, levegőjére nézve? Következik ebből valami aféle, amit a régi festőiskolákban láttunk: stílus, lelki stílus, amelyiken rajta van a mester-jegy?...

Hogy képzelek én egy kálvinista iskolát?

Külsőleg puritánnak, egyszerűnek, ahol a tanulók ruhában, öltözetben, modorban határozott komoly egyszerűséget mutatnak. Piperköcséget, kifodorított hajakat, ilyen-olyan módon öltözködéseket az ilyen iskola nem tűr meg. Modorban valami nyíltság, egyenesség, őszinteség, valamivel keményebb levegő, mint más iskolában. A keménység a szeretetnek nem kirekesztője, hanem sokszor az igazi formája. A nagy szeretetek szoktak nagy keménységekbe öltözködni, hogy érvényesíthessék erejüket.

Azután egy kálvinista iskolát úgy képzelek el, hogy ott még a kövek is a zoltároknak és a bibliának szellemét lehellik. Nagyon jól tudom, hogy ezekre hamar rá lehet mondani: kőkorszakbeli, vagy legalább is ósdi felfogás, de én a bibliát és zoltárt, éppen az örök modernsége, az örök ujsága, az örök forradalmisága és az örök reformersége miatt szeretem. Nem azért, mert megköt egy korhoz, hanem azért, mert korok és világok fölé emel; nem azért, mert statika, hanem mert mindenekfölött való dinamika. Én úgy képzelem, hogy a kálvinista iskola állandóan zsong és bong, a zoltárok bugyognak ki a falakból és az emberek lelkéből. A tanítás azzal kezdődik és végződik, az összejövetelek mindegyikében felzendülnek az énekek. És a biblia? Valahogy úgy képzelem el, hogy anélkül a biblia nélkül a gyerek meg sem lehet, — éppen úgy nem képzelhető el a cserkész notesz nélkül, mint a kálvinista diák biblia nélkül. Mint ahogy a magyar huszár kardjával és lovával egyé vált élet és hárman együtt teszik ki a huszárt, a kálvinista diákot is bibliája teszi kálvinista diákká. Benne, vele éljenek és ez nemcsak vallástanár dolga és feladata. Én úgy képzelem, hogy aki beiratkozik, vesz egyet és a nélkül el nem lehet, mint ahogy az értesítőjét nem szabad elveszitenie. Zoltár- és bibliaolvasás nélkül ne legyen összejövétel, akár önképzőkör, akár cserkész, akár segítőegyleti gyűlés legyen is az. Mikor a cserkész az összejövetelekre, vagy a sportolók a Sport Clubba, vagy a tanulók bármiféle gyűlésre, összejövetelekre egybesereglenek zendüljön meg egy zoltár és valamelyik diák kezdje bibliaolvasással. Ez legyen egyik jellegzetes vonása a kálvinista kollégiumoknak.

Az ujuvárosi énekkar dalosztályára iránt, mely április 29-én a Kath. Kör nagytermében lesz, amelynek műsorát a múlt heti számunkban közöltünk, élénk érdeklődés mutatkozik híveink körében. Meghívókat nem bocsát ki a rendezőség. Belépő jegyek árai: Zsölle 30 lei. Támlásszék 20—25 lei. Erkély ülés 20—25 lei. Földszinti és emeleti álló 15 lei. Az árak adóval értendők.

A Protestáns Jórékony Egyesület

április 22-iki szombati estélye iránt óriási érdeklődés mutatkozik a város közönségének minden rétegében, felekezeti különbség nélkül.

A háziasszonyok az adományokat a Kath. Kör helyiségében szombaton délután 2 órától kezdve veszik át.

Az estély kezdete 8 órakor lesz.

A pompás műsort a következőkben közöljük: Prolog Perédy Györgytől. Előadja: Gargya Géza. Conferál: Perédy György.

1. Nagymama születésnapja.

Nagyapa	-----	Losonczy	
Nagymama	-----	Gerő Maca	
Gologi Manci	-----)	} kör- magyar
Kolb Böske	-----)	
Lázár Tibor	-----)	
Haislinger Mici	-----)	
Énekes Évi	-----)	
Fábri Gyuri	-----)	
Pap Jenő	-----)	
Vadász Böske	-----)	
Vadász Pali	-----)	
Fischer Szepi	-----)	
Nagy Vilcsike	-----)	} magyar
Énekes Böske	-----)	
Klein	-----)	} orosz
Beregi Éva	-----)	
Hoffmann Bözsi	-----	-----	lengyel

2. Egy nap a lányegyletben. Sándor Géza. 1 felv. szatirája.

Erna, elnök	-----	Gerő Maca
Zelma, titkár	-----	Keztyüs Duci
Olga	-----	Gologi Mária
Gitta	-----	Losonczy Etta
Lili	-----	Voronyák M.
Ervin	-----	Brády Albert
Ágoston	-----	Nosz Andor

3. Barics Gyula énekel zongora-kiséret mellett. kiséri Bakos Pálné Bagossy Olga urnő.

4. Szép Ilonka: Vörösmartytól. Zenekisérettel előlátja: Osváth Baba, a Patzkó zenéiskola növend.

Regős	-----	Tóth László
Mátyás	-----	Morvay Bandi
Peterdi	-----	Krausz Soma
Szép Ilonka	-----	Czeglédy Irénke
Udvari bolond	-----	* * *
1-ső apród	-----	Gologi Manci
2-ik apród	-----	Gubicza Banci
1-ső vadász	-----	Csernák Béla
2-ik vadász	-----	Brády Albert

Áldozatkészség

1. Husvétkor az urasztalára adakoztak:

a) Olasziban: Szilvássy Jánosné 10, Szilvássy János 10, özv. Gál Józsefné 20, özv. Csóka Ferencné 20, özv. Udvary Pálné 20, Veres József 30, özv. Tóth Sándorné 10, Szerző József 20, Seewald Jakabné 10, N. N. 30, Szilvássy Józsefné 60, Gyukonyi Simonné 20, özv. Szőke Jánosné 5, özv. Molnár Bálintné 5, özv. Tunyogi Józsefné 10, Kalmár Dánielné 10, Tóth Mihály 10, Berke Péter 100, Molnár Józsefné 15, Tar Etelka 6, Bokor László 10, Csegő Lajos 20, Száva Antal és neje 25, Király Károly 10, özv. Kiss Gyuláné 20, Berde Rózsa 10, Tenkey Sándor 10, Balog Zsigmondné 5, Szűcs Józsefné 5, N. N. 5, özv. Tóth Mihályné 5, Dézsi Ferenc 10, Bittó Lajos 20, Hajnal Józsefné 20, Goldburg Ferencné 20, Kiss Antal és neje 50, özv. Lenárt Józsefné 10, özv. Szentmiklósi Györgyné 5, Beregi Sándorné 50, özv. Bodó Józsefné 20, Bulbuk Jenő 10, Gajdó Gáspár 20, özv. Lustyák Mihályné 20, Szilágyi Lajos 20, Földesi Márton 10, N. N. 15, ifj. Farkas Imre 10, Nagy Ferenc 4, Kiss Katalin 5, Jakab Imre és neje 10, Farkas Jánosné 10, Tóth Rezső 50, Vég János 20, Galucz János 20, Tivadar József és neje 10, Papp Ferencné 20, Török Károlyné 20, N. N. 5, Deák Imre 10, Kulcsár János 25. Összesen: 1065 Lei. Kenyeret: Farkas Elek, özv. Morvay Tihaménné. Bort: dr. Olasz Béla, Fülöp István, Szőbe Sándor, Peres Kálmán, Szilágyi Lajos, Farkas Imre, Tarnóczy László, özv. Farkas Imréné, özv. András Gusztávné, Händszel Lajos.

b) Ujvároson: Tötös Mihály 20, Czakó Lajos 20, Vasadi Jánosné 10, özv. Gulyás Károlyné 5, Cz. S. 10, özv. Varga Ferencné 10, Darvasi Károlyné 10, Jakab András 10, özv. Ujlaki Istvánné 10, Vékony Bálint 10, Tivadar József és neje 10, Vasadi Ferenc 5, özv. Mag Lászlóné 10, özv. Osváth Sándorné 10, Osváth József 10, Bundik Imre 5, Jób János 25, Barna Sámuel 25, Kovács József kőműves Ujváros 20, ifj. Vargha László 100, Molnár János 20, Sinka László 20, özv. Herzberger Dánielné 20, Bundela Mihály 5. Összesen: 400 Lei. Lisztet: Halász Istvánné 12 kgr. Bort: Vargha László.

c) Velencén: Dancsházi Lászlóné 5, Fekete József 6, N. N. 10, Bóna Imre és neje 10, ifj. Mészáros Lajos 20, özv. Kövesdi Mihályné 10, Molnár István 10, özv. Balogh Jánosné 10, Tóth Zsigmond 5, Tamás Lajos 10, Mészáros Jánosné 5, Kulcsár Ilona 5, özv. Gümő Jánosné 5, K. Nagy Lajos 5, Sós István 5, Bartha Mihályné 10, N. N. 5, özv. Postás Jánosné 5, Vidikán Demeterné 8, Kovács Gábor 10, Pénczes Ferencné 10, Héder Gyuláné 10, Oláh Imréné 10, Szőke Rozália 10, Dankuj Dénesné 25, özv. Stettner Ferencné 5, Barna Sámuel 10, Boros Imre 20, Pápa József 10, Dobi István 20, özv. Ungor Imréné 10. Összesen: 299 Lei. Kenyeret: Tamás Lajos; bort: Kis Gábor és Händszel Lajos.

2. Szegény iskolai gyermekek támogatására: Papp Dező 125 Lei, Nagy János 40 Lei.

3. A velencei imaházra és iskolára: özv. Szakács Jánosné 100, Kiss Antal és neje 50, Papp Margit 30, Horváth Irén 30, Vásárhelyi Sándor 100 Lei.

4. Olaszii orgonára: Jakab Imre és neje 50 L.

5. Olaszii szegényeknek: Szabó Zsuzsánna 10' N. N. 5, — Ujvárosi szegényeknek: Mihucz Györgyné 20 Lei.

6. Olaszii villanyvilágításra: Farkas Jánosné 101.

7. Arvaházi ágyalapítványra: néh. Kiss Erzsébet nevében Zemplényi Sándor fodrasz ur gyűjtése: Zemplényi Sándor 100, Kiss Géza és neje 150, Vida Miklós és neje Kiss Mária 150, Kiss Ferenc és neje 200, özv. Balog Istvánné Kiss Gizella 100, Kiss Rózsi 100, Pázmány Ferenc és neje 100, Pázmány Gyula és neje 100, Merza I-né 100, özv. Sarkady Sándorné 5, Balogh Imre 40, összesen: 1145 Lei. A szives adományért úgy az adakozóknak, mint a gyűjtőknek az elnökség őszinte köszönetét fejezi ki. Ha az arvaház ügye fokozott figyelemben részesül hűveink részéről, úgy mihamar elérkezik az a nehezen várt pillanat, hogy ezt az áldásos intézményt életre kelthetjük.

8. Szegényeknek Velencén: Bartha László 4, K. Nagy Lajos 10, Dobi István 5, Varga Árpád 10, Kiss Gábor 5, Bóna Imre 10, Pápa Józsefné 5, Dobi István 5, Boros Imre 10 Lei.

9. Konfirmándus növendékek biblia alapja javára: Fekete Sándor 25 Lei.

Az ujvárosi templomban

április 23-án, vasárnap este fél 6 órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Gyülekezeti ének: LXXXIX. zsoltár. 1. v
2. Muló e világ... Énekl. az ujvárosi énekkar.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz Varga Gedeon lelkész.
4. Ránk is szebb lét virul... Énekl. az ujvárosi énekkar.
5. Szaval: Gargya Géza s.-lelkész.
6. Gyülekezeti ének: Hymnus.
7. Gyülekezeti ének: VIII. zsoltár 1. és 2. verse.

Anyakönyvi adatok

1922. április 1—15-ig.

Születtek: Oraveczi Juliánna Magdolna, Kántor Lajos, Tar József, Pető Juliánna, Kovács Ferenc, Pucován József, Pucován Juliánna, Bán Etelka, Sütő Lajos, Nagy Juliánna, André József, André Ilona, Gazsi Lajos József, Nagy Sándor, Szombati Ilona.

Házasságot kötöttek: dr. Kiss Ferenc r. kath.—Fráter Irma ref.; Turkus Tamás g. kel.—Sas Juliánna ref. (jav. rev.)

Meghaltak: Fekete József 14 éves, Halász Emma 15 éves, Pápa Ilona 11 éves, Bodnár János 63 éves, Magyar Mária 59 éves, Erdei Rebeka 67 éves, Nagy Juliánna 69 éves, özv. Kovács Jánosné 78 éves, Farkas Kristóf 20 év, Zakar Mihály 71 éves, Varga Juliánna 67 éves, Titi Györgyné 36 éves, Bokor József 50 éves, Fritsch Gyula 47 éves, Varga Sándor 42 éves, Lápis Juliánna 70 éves, Szendrei Julia 26 éves, Nagy József 2 éves, Kecskeméti Dániel 45 éves, Murvai Mihály 86 éves, Szabó Zsuzsánna 75 év, Főző József 45 napos, Dajka János 3 és fél hónapos.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél hat órakor Danka József s.-lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s.-lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s.-lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Telegdi József mezőtelegdi egyházközségi főgondnok — áldozatkész apának hasonló nevű jeles fia — újabb felemelő példáját statnálja a kálvinista áldozatkészségének. Nevezetesen a telegdi presbytérium husvét másodnapján tartott ülésén egymaga 10.000 (tízezer) leit ajánlott fel a lelkészlak renoválási költségeinek fedezésére. Az ujonnan visszaállított, sok huza-vona után engedélyezett felekezeti iskola egyik tanítójának fizetése kiszolgáltatását a jövő tanévre szintén magára vállalta, s ez körülbelül a másik 10.000 leit teszi ki. Ia vizsgálódolunk az elmúlt öt esztendő folyamán — mióta atya örökébe lépett — tett ezrekre menő adományaira: a „sötétségben“ világító fáklya gyanánt mutathatjuk fel! Úgy hallottuk, hogy a bihari egyházmegye egyhangulag tanácsbírójává óhajtja választani. Méltó örökösesz atyjának!

Előfizetési felhívás. A március végével lejárt előfizetéseket még nem mindenki újította meg. Előfizetőinkkel tudatjuk, hogy a díjakat úgy a lelkészi hivataloknál, mint dr Szeghalmy Sándor pénztárnoknál, Mester Mihályné kalapüzletében, vagy Kulcsár Sándor postaaltisztnél befizethetik.

Az új énekeskönyv után nagyon sokan kérdezősködtek ünnep előtt nálunk. Az ág evangélikus lelkészi hivatal t. i. a napilapokban értesítette evangélikus testvéreinket, hogy nagypéntektől kezdve új énekeskönyvet használnak, amely énekes könyv az evangélikus lelkészi hivatalban kapható. Sokan nem olvasták el figyelmesen a hirdetést, s azt gondolták, hogy a hirdetés reánk, reformátusokra vonatkozik. Értesítjük tehát a református egyház tagjait, hogy a református énekes könyvek még nem érkeztek meg Budapestről, ahol 25 ezer darab vár a szállításra. Kérvényünk már január hónap óta a fővámhivatalnál, a minisztériumokban van, de eddig elintézészt nem nyert. Amint az engedélyt megkapjuk és a vasuti kocsi rakomány megérkezik, azt református hiveinknek azonnal hírül adjuk.

Presbyteri gyűlést tartunk vasárnap [23-án] délután 3 órakor, amelynek legfontosabb tárgya a velencei imaház-iskola építésének kérdése. A gyűlésre a tervrajzot és költségvetést a tervező mérnök urak elkészítik.

A velencei imaházban folyó hó 9-én tartott vallásos délután az imaházat szorongásig megtöltött gyülekezettel hozott össze. Varga Gedeon vallástartó-lelkész tartott bibliamagyarazatot; a műsoron szereplő valamennyi szavaló szép sikert aratott. — Az imaház előtti perselyben az építendő imaház-iskola céljára ezuttal 170 Lei gyűlt

Szilágyi Géza és Társa

5-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

e félyi öltönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után a legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 10-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-ut 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 7-26

Grenadin, Dirndil-kreton és szaténokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

KELETI BANK P. t.

Alaptőke: 5.000,000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad), Telefon: **Rimanóczy-u. 6. I. em.** 3-59 és 9-56
Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatolás mellett. **Általásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad. 15-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-olj**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Keroszt gyógyszertárában

□ Piata Unirii (Szent László-tér) □
 a Városháza mellett. 25-26

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Örökösök vagyunk.

Gal. 3, 29.

Olyan kevés az, amiről jó lelkiismerettel elmondhatjuk: ez az én munkám, fáradságom gyümölcse, ezt magamnak köszönhetem. Nincs senki, akinek birtokában ne lenne valami, amiről el ne mondhatná: ezt nem én szereztem, ez egykor másé volt, ezt csak örököltem.

A szülők éjet-napot egybetéve munkálkodnak, hogy verejték árán szerzett javakkal könnyebbé tegyék gyermekeik sorsát.

A szülők jó hite, neve, becsülete sok ajtót megnyit a gyermekek előtt, a szellemi örökség szolgál a fiaknak, az unokáknak.

Az adományozók és a hagyományozók ránk szállott örökségében a mult jön segítségére, támogatására, buzdítására, a jelennek, a későbbi nemzedékeknek.

Szent örökség a mult dicsősége, amelyet őseink szerettek és hagytak reánk. Ki multjára érzéktelen szebb jövőre érdemtelen.

Minden kincsnél becsesebb az, amit Jézus hagyott reánk: az ő szent igéje, az evangéliom. A nagy költő, Tompa Mihály azt mondja erről a szent örökségről, hogy az Illyés palástja ez, amely betakar, megvéd minden földi rossz ellen: megverjük vele a világi bajok zugó vizét és menten ketté válnak a habok, hogy bátran sérelem nélkül átmehetünk az ijesztő mélységeken.

Hálásan emlegetjük azokat, akik drága örökségeket hagytak reánk. Megbecsüljük az atyáinktól, őseinktől, az előttünk élt nemes, nagy lelkektől vett örökségeinket, mindennek fölött pedig a legnagyobb, a legértékesebb örökségünket: — Krisztus evangéliomát!!

Felhívás.

Egyházi törvényeink (I. t. c. 19. §.) rendelkezése szerint a presbyterium köteles minden év május havában összeállítani a választók névjegyzékét és azt május 15—25-ig terjedő időben közszemlére kitenni. A vá-

lasztók névjegyzékébe csak azok az egyháztagok vehetők föl, akik mult évi tartozásaikat május hó 25-ig kifizették.

Felhívjuk tehát azokat az egyháztagokat, akik a mult évi egyháztagozásaikkal hátralékosok, hogy május 25-ig minden tartozásukat kiegyenliteni igyekezzenek. Az egyházi adóhivatal (Ujváros, Református Kör helyisége)

A presbyterium gyűlése.

Április 23-án délután 3 órakor tartotta a presbyterium az idén második gyűlését az ujjvárosi tanácssteremben: Sulyok István lelkészelnök és dr Thury Kálmán főgonárnok elnöklete alatt.

Napirend előtt Matkó Benjamin a velencei parochiális kör pótpresybterei közül behívott új presbyterünk tette le a törvényben előirt esküt.

1. Kisebb jelentőségű elnöki bejelentések tudomásul vétele és jóváhagyása után

2. lelkészelnök közli, hogy az egyházkerület elrendelte a lemondások folytán megüresedett tisztségekre a szavazást.

A presbyterium a nagyváradai egyház határozatát a következőkre adta le: Világi tanácsbíró: dr Bössörményi Emil szatmári földbirtokos, lelkészi tanácsbíró: Kassay Béla tenkei lelkész. Nagyváradai tanítónőképző tanárképviseleje: Varga Dezső tanár, mármharosszigeti lyceum: képv. Juhász Péter igazgató.

3. Ugyancsak elrendelte a megüresedett tisztségekre a szavazást a bihari egyház megye is, ennekfolytán a presbyterium határozatát egyhangulag a következőkre adta:

Esperes: Csernák Béla nagyváradai lelkész; gondnok: dr Thury Kálmán ügyvéd; lelkészi tanácsbírák: Nagy Vilmos tan. képző igazg., Biró Ferenc örvendi lelkész; világi tanácsbírák: Domokos László táblabíró, dr Fráter Imre főorvos, dr Morvay Zsigmond ügyvéd, dr Olasz Béla ügyvéd és Telegdi József mezőtelegdi nagybirtokos; lelkészi jegyző: Baka Béla mezőtelegdi lelkész; világi jegyző: dr Szeghalmy Sándor ügyvéd; tanítóképviselek: Nagy Mihály borsi tanító, Várkonyi Imre biharpüspöki-i tanító, Sándor Lajos pusztajlaci és Zöld István bihari tanító.

4. Az iskolaszék javasolja, hogy az elemi isk. és vallás-tanítónőknek 1922 jan. 1-től 200 lei havi drágasági pótlék utaltassék ki addig, amíg az államsegély megérkezik.

A presbyterium a javaslattal szemben havi 150 leit utal ki a tanítónőknek 1922 jan. 1-től aug. 31-ig, tekintettel arra, hogy a segély bizonytalan és az iskola pénztára nagyobb kiadást nem bír meg.

5. Az óraadó vallás-tanítók kéri, hogy az állami iskolai vallás-tanításért esetleg kiutalandó óradíjat saját részükre megtarthassák és ne kelljen azt az egyházi pénztárba beutalni.

A presbyterium fentartja az 1916. évben hozott elvi határozatát, mely szerint az állam részéről kiutalandó óradíjak az egyházat illetik meg, mert az egyház épen azért emelte fel az óradíjakat és a fizetést, hogy az ne függjön a bizonytalan állami segélytől, — másrészt, hogy azok, akik az állami iskoláknál tanítanak, ne legyenek előnyösebb helyzetben a többiek fölött.

6. A velencei imaház-építés ügye. Dr Thúry Kálmán főgondnok és dr Olasz Béla bizottsági elnök előterjesztik, hogy a bizottság a helyszínen kellő körültekintéssel megvitatta az építkezés méreteit, számba véve a szükségletet és a rendelkezésre álló fedezetet. Az így megállapított alapelvek szerint a 15 $\frac{1}{2}$ m. hosszú és 7 m. széles épület terveit és költségvetését a presbyteriumnak bemutatják. Az építési költség 172,000 leire rug.

A presbyterium egyhangulag, minden ellenvélemény nélkül névszerinti szavazással elhatározza a velencei imaháznak még a folyó évben leendő felépítését a bemutatott tervek szerinti méretekben.

Ugyancsak névszerinti szavazással egyhangulag kimondja, hogy azt az összeget, amit a gyűjtés eddig eredményezett, továbbá a Németh Sándor hagyományából és a további gyűjtésből befolyó összeget; a velencei templom építésre befolyt 8394 lei készpénzt s a Rendes-féle 6000 lei óvadékot az imaház építésére fordítja s mint-hogy az így mutatkozó 120 ezer lei nem lesz elegendő: a hiányzó összeget valamelyik egyházi alapítványtól fogja kölcsön venni 5% kamattal fizetés mellett.

Végül a presbyterium megalakította az építési bizottságot is, így: az Elnökség, — Varró Domokos, Tatár Zoltán, dr Olasz Béla, dr Szeghalmy Sándor, Barna Sámuel és Kovács Gábor presbyterek. Felhatalmazza az építési bizottságot, hogy az árlejtést meghirdesse, a szerződést megkösse, az építkezést megindítsa és ellenőrizze s időnkint jelentést tegyen.

A gyűlés fél hat órakor ért véget, amikor is a presbyterium testületileg vonult át a templomba, az estéli istenüszteletre.

—y

A nagyszalontai egyházmegye 1922 május 17-iki 100-ados ünnepe alkalmával tartandó sorsolás jegyei a nagyváradai református lelkesi hivatalokban is kaphatók. Főbb nyeremények: két hold szántóföld; 1 kanca-csikó, gr. Tisza Kálmán adománya; 1 üsző fajborju, Fráter Emil adománya; 1 tenyész-koca, Gyémánt testvérek adománya; 1 q buza, dr Miskolczy Jenő adománya; és más számos értékes nyereménytárgy. 1 sorsjegy 10 lei.

A nagyváradai egyház alapítványai

Nemrégiben kezünkben volt a debreceni kolégium alapítványi könyve. Hatalmas kötet. Sok száz alapítványnak ismertetése. Sok nagy, dicső névnek megörökítése: — egyszerű iparosoktól, földmivesektől föl a nagy erdélyi fejedelmekig. Bizonyosságai annak a nagy művelődési hajlamnak, törekvésnek, vágynak a tudományok iránt, ami a *kálvinizmusban* lakozik. A világnak bármely református egyházát nézzük: mindegyik saját maga teremtette meg kulturáját hiveinek áldozatkészségéből az államhatalomnak minden támogatása nélkül, sőt gyakran annak ellenére. Az élő hitnek igazi gyümölcsei ezek az alapítványok, annak a gondolatnak, annak az eszmének a késő utókorra átültetői, — amely eszmekörben az alapító élt és mozgott: amiért életében lelkesedett.

A mi egyházunk — sajnos — még nem dicselkedhet hatalmas alapítványokkal. Ennek oka egyrészt az, hogy nem voltak *iskoláink*, amelyek a kálvinizmusért élni és áldozni tudó hiveket neveljenek; másrészt hiveinknek szegénysége. 138 évvel ezelőtt kelt új életre a török pusztításból nagyváradai egyházunk, s azóta élete örökös küzdelem a paizsos ellenséggel, a szegénységgel. Haláltak is városunkban dús gazdagok, — mint a Bölönyiek, Tiszák, — az ő gyökerük messze elágazott a megyében, sőt azon is túl és nem éreztek egyházunkkal lelki közösséget.

* * *

A következőkben ismertetni fogjuk az egyház kezelése alatt álló alapítványokat, és különleges célú alapokat, amelyekről hiveink eddig még nagyon keveset tudhattak.

I. „*dr Várady Zsigmond ösztöndíj és tanulmányi-segély alapítvány*”:

[Története]: Várady Zsigmond 1864-ben született régi nemesi családból Szilágysomlyón. Atyja Várady Borbély Mihály ügyvéd, anyja Teleszky Teréz volt, — Teleszky István államtitkárnak és Teleszky Ferenc közigi bírósági tanácselnöknek nővére. — Zsigmond, — aki Borbély család nevének elhagyásával csak előnevét tartotta meg, — kis gyermek korában elvesztette atyját és úgy szőlván minden anyagi támasz nélkül maradt anyjával, Váradra költözött s itt járt a gimnáziumba is. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, s aztán államsegéllyel egy évi külföldi tanulmányra ment. Hazatérvén Hlatky Endre és Pally Lajos irodájában működött, majd alig 24 éves korában megszerezvén az ügyvédi oklevelet: Váradon telepedett le. Fényes tehetséggel és fáradhatlan munkásságával csakhamar a legelső ügyvédek sorába emelkedett és oly nagy tekintélynek örvendett, hogy egy év múlva már a törv. hat. bizottságba is beválasztották. Mindvégig nagy publicistikai működést fejtett ki, hirlapi cikkeiben széles látókörét és nagy tudását csillogtatva. Mint büntügyi védő országos hírnévre emelkedett.

— éles felfogásával, öletességével mindig nagy sikert aratott. Szónoklata lebilincselő és elragadó volt, ajkairól úgy folyt a szó, mint a pergetett méz. Tudományos képzettségének, szónoki tehetségének hirtelenséggel városunk falain; s a legelőkelőbb közművelődési társaságok igyekeztek munkatársul megnyerni. Választmányi tagja volt a Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak is, ahol szintén vezető szerepet játszott. A „Protestáns napilap” érdekében írt kulturtörténeti tárgyú, vallásos irányú remek értekezését a Társaság különlenyomatban is kiadta s terjesztette.

Nagy tevékenységet fejtett ki egyházunk vezetésében is előbb mint presbyter és egyházmegegyei jegyző, majd Némethy Károly halála után: 1902. év elejétől 1903. év végéig mint egyházi főgondnok. Lemondása után nem foglalkozott többé behatóan egyházunk ügyeivel, mert működése mindinkább a politika mezejére terelődött. 1910-ben a bihari kerület országgyűlési képviselővé választotta, s akkor végleg Budapesre költözött. A politika fondorlatai és kétszínű játékaiban azonban csakhamar teljesen kiábrándították ideális lelkét. A nagy csalódást annyira szívére vette, hogy még a Semmering világhírű természeti szépségei közt sem talált nyugodalmat. Nem bírta tovább az élet fájdalmait: kirepült a halálhozó golyó és egy nemes lélek eltávozott ez árnyékvilágból [1913. jan. 17.]

Végrendelete, — mely 1906. febr. 15-én kelt, s amelyet később 6 pótvégrendelettel módosított, — országszerte nagy meglepetést keltett, mert vagyonának egyharmad részét a nagyváradi ref. egyháznak hagyta, nevelési ösztöndíj alapítványul.

[Az alapítványi vagyon állaga]. A nagyváradi egyháznak jutott szakadati birtokot az egyház 1919-ben 424.000 koronáért értékesítette, úgy hogy az alapítvány jelenleg készpénzben és értékpapirokban fekszik. És pedig: takarékbetétben 161,914 lei 89 b. Jelzálogjogilag biztosított kötvényen: 49,500 lei. Értékpapirokban n. é. szerint: 48,825 lei, összesen: 260,239 lei 89 b, amit terhel az örökhatározó özvegyének fizetendő 2500 lei évjáradék.

[Az alapítvány kezelése]. Az alapítvány vagyonát az egyházkerületi szabály rendelt értelmében a nagyváradi egyház kezeli és gyümölcsözteti teljes vagyoni felelősséggel. Az alapítványt hatóságok előtt a presbyterium lelkészi és világi elnöke együtt képviselik.

A nagyváradi egyház kezelési jogát akként gyakorolja, hogy az ösztöndíjak számának és összegének megállapítására és azok adományozására három évenként egy bizottságot alakít, melynek tagjai a lelkészi és világi elnökön kívül a presbyterium által választott öt egyháztag. E bizottság tagjai jelenleg: az Elnökség; Csernák Béla, dr. Olasz Béla, Nagy Vilmos, Báthori Ferenc és Szabó Károly.

[Az alapítvány célja]. Szegény és tehetséges tanulók iskolai magasabb tudományos kiképzésének előmozdítása, ösztöndíjak és segélyek adományozása által.

[A jövedelem felosztása]. A járadékok kifizetése után maradó jövedelemből ösztöndíjak és tanulmányi segélyek alakítandók, amelyek összege évről-évre változhatik. Az ösztöndíjak legmagasabb összege a normális gazdasági élet

visszatérteig a rendes 300 Leiről 1200 Leig felemelhető. A külföldi tanulmány-segély ellenben a szükséghez képest állapítandó meg.

[Kik pályázhatnak?] Ösztöndíjakra a közép-, szak- és felsőiskolák növendékei nemre való tekintet nélkül. Tanulmányi segélyben pedig külföldi egyetemeket és magasabb szakiskolákat látogató tanulók részesíthetők, — ha az illetők kiváló tehetséget árulnak el s valamely szellemi irányban, tudományos, irodalmi vagy műszaki ténykedéssel már feltűntek. A külföldi segély különösen oly esetben adható, amikor a kiküldött: gazdasági, ipari, kereskedelmi, orvosi vagy művészi kérdésekről tanulmányozni. Ily segély 18 évesnél fiatalabb s 28 évesnél idősebb egyénnek nem adható.

Az adományozásnál első sorban a nagyváradi születésű református tanulók, másodsorban a biharmegyeiek előnyben részesítendők. Ha ezek között méltó nem akadna: bármily születésű és vallásu tanulónak is kiadható az ösztöndíj vagy segély.

A pályázatot az alapítványi bizottság hirdeti meg. Az ösztöndíjat elnyert növendék annak élvezetében iskolai tanulmányai bevégzéséig megmarad, hacsak a bizottság öt időközben érdemellenek nem találja. A tanulmányi segély azonban egy tanulónak csak egyszer és egy évre adható ki.

A bizottság azt, hogy az ösztöndíjat vagy segélyt mikor és kinek adja ki: legjobb belátása szerint bírálja el és határozata meg nem változtatható.

A pályázók kérvényükben magukat kötelezni tartoznak, hogy amennyiben önálló egyénként vagyonhoz jutnak: legalább is a kapott segéllyel felérő összeget fognak adományozni az alapítvány növelésére.

Az ösztöndíjas tanulók évenként rövid jelentést, a tanulmányi segélyt élvezők pedig beszámolót tartoznak adni irásban a bizottságnak arról, hogy az év folyamán minő tanulmányokat tettek és milyen eredményt értek el. Jelentésükben az iskolai bizonyítványuk is bemutatandó.

A most ismertetett alapító levelet a presbyterium 1921 március havi gyűlésében fogadta el, s minthogy azt az egyházkerület is megerősítette: ez idén már hatályba is lépett. A jövő hónapban fogja az alapítványi bizottság első ízben meghirdetni a pályázatot, tekintettel arra, hogy a jövedelemből kb. 8000 lei áll rendelkezésére.

[Folytatjuk]

—y.

Az olasz-i templomban

április 30-án, vasárnap este fél hat órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Gyülekezeti ének: 74. dics. 1., 2. vers.
2. Esteli harangszó. Eneklí az ifjúsági énekkarból a szoprán és alt szólam.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Materny Imre, ág. ev. esperes-lelkész.
4. Énekel: az olasz-i énekkar.
5. Szaval: Gargya Géza.
6. I. Haydn. 18-ik Quartett 2-ik tétel: Cantabile e mesto Fis dur. Előadják: Boda Gyuláné, Ambrózy Irén, dr. Aliquander Kálmán és Eichner Ernő.
7. Gyülekezeti ének: Hymnus.
8. Gyülekezeti ének: 137. dics. 1. vers.

Az újvárosi Ref. Egyházi Énekkar

1922. évi április hó 29-én a Kath. Körben tartandó Dalestélyének műsora:

Konferál Madas Pista színművész.

1. Nyitány. Előadja: a Zenekar.
2. Hajós-dal. Előadja: az Énekkar.
3. Hegedű-szólo. Előadja: Balázs Margitka urhölgy, zongorán kíséri: Lápossy Erzsike zenetanárnő.
4. Románc, Boccaccioból. Előadja: az Énekkar.
5. Vig monológ. Előadja: ifj. Cser János.
6. Vadászdal. Előadja: az Énekkar.
7. **Vándor borbély.** [Bohózat] Előadják:
Salamon borbély ————— Nagy P. István
Cinege parasztgazda ————— Jámber Lajos
Jancsi, Cinege szolgálja ————— Nagy Imre
Fostás ————— Szűcs József
8. **Népdalok:** Előadja: az Énekkar.
a) Ha meghalok koporsómat ne kisére senki...
b) E rózsaszál szebben beszél...
c) Mit törődöm, mit tűnődöm...
d) Volga, Volga, öreg Volga...
9. **Körmagyar-tánc.** Bemutatja: 12 nő és férfi, magyar jelmezben.

Az estély kezdete pontosan 8 órakor.

Karvezető: Gerencsér József,
ref. organista-énekevezér.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész szolgál. Délután 3 órakor gyermek istentisztelet, este fél hatkor templomi ünnepély.

Újvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Gyermek istentiszteletet tartunk vasárnap délután 3 órakor úgy Olasziban, mint Újvároson.

A Protestáns Játékony Egylet műsoros estélye április 22-én pompás hangulatban folyt le. A kellemetlen esős időjárás és a 8 órakor megereedt zápor érezte ugyan hatását, valamint a sűrűn egymást követő multságok is befolyásolták a közönség érdeklődését, — mégis a nagyterem lassankint egészen megtelt és a műsor végével a közönségnek már szorongania kellett. A műsor élvezetes volt. „A nagymama születésnapja” címmel táncgyűvelegben szereplő kis gyerekek körmagyarját és palotását a közönség zugó tapsviharral honorálta és megújrázta. „A lányegylet” szatirája hangos derűtséget keltett a közönség soraiban. A műsor kiemelkedő pontja volt Vörösmarthy „Szép Ilonkát”-jának korhű jelmezekben való előadása zenével és énekszámokkal kísérve. Rendkívüli bájos és elragadó jelenség volt Szép

Ilonka szerepében: Czeglédy Irénke. A büffe pompás volt és olcsó. — A közönség reggel 5 óráig maradt együtt a legjobb hangulatban. A jövedelem összegét még nem tudják, de körülbelül 10 ezer leit jövedelmezett az estély jótékony céllokra — Az adományokat és felülfizetéseket a jövő számunkban közöljük.

Szilágyi Géza és Társa

6-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

estélyi ötönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 11-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-ut 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 8-26

Grenadin, Dirndli-kreol és szatengokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

KELETI BANK p.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad I. g. magasabb kamatozás mellett. **Általásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

16-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszka-víz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál Arany Kereszt gyógyszertárában

□ **Piata Unirii (Szent László-tér)** □

a **Városháza** mellett.

26-26

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Felhozza napját mind a gonoszokra, mind a jókra...

Máté 5., 45.

Napfény! Napsugár! Micsoda varázserő rejlik e szavakban. Éppen nincs benne semmi csodálatos semmi érthetetlen, ha Napkelet fiai, a kegyes perzsák, a pusztában a földre terített szőnyegre borulva imádják a fölkelő és lenyugvó napot. A napfény Isten üzenete hozzánk. A napsugár arról beszél, hogy e látható, muló világ mögött van egy magasabb, láthatatlan, örökkévaló világ. És Istennek ez az üzenete szól kivétel nélkül mindenkire; mind a gonoszokhoz, mind a jókhoz. Ha reánk, emberekre volna bízva, hogy kinek legyen része a napfényben, sokaknak kellene azt nélkülözniök, mert míg némelyeket bőségesen elárasztanánk napfényvel, másokat sötétben tűlni hagynánk. Isten szívéből azonban nincs kizárva senkisé. Felette áll az emberi indulatoknak. Felhozza napját mind a gonoszokra, mind a jókra.

A napfény csak heroldja, hirnöke annak a világosságnak, amelyet Isten Jézus Krisztusban támasztott fel mind a gonoszokra, mind a jókra. Amint a nap nemcsak a virágos réteket, zöldelő mezőségeket lombos erdőket, csevegő patakokat árasztja el fényével, hanem bearanyozza sugarival a kopár kősziklákat, terméketlen pusztaságokat, a kietlen sivatagokat is, — úgy Jézus is nem csak a jókra árasztja kegyelmét, hanem a bűnösökre is. Életet ébreszt bennök, új sejtéseket, [új vágyakat, meglátásokat] egy jobb, magasabb, dicsőségesebb, világ felől. Új életfeladatok elé állítva, egészen újjá formálja szívöket.

A nap fényt amely Krisztusból áradoz, szívetekbe fogadjátok!

Napfény a szívben! Tudjátok mit jelent az? Azt, hogy nem járunk többé sötétben; nem látunk többé rémeket, eloszlik elménk homálya, szívünknek félelme; nem leszünk többé sötétben botorkáló gyermekek; meglátjuk Annak kezét, aki minket minden akadályon keresztül új életlehetőségek, egy új, jobb világ felé vezet!

Felhívás.

Egyházi törvényeink (I. t. c. 19. §.) rendelkezése szerint a presbyterium köteles minden év május havában összeállítani a választók névjegyzékét és azt május 15—25-ig terjedő időben közszemlére kitenni. A választók névjegyzékébe csak azok az egyháztagek vehetők föl, akik múlt évi tartozásaikat május hó 25-ig kifizették.

Felhívjuk tehát azokat az egyháztagekat, akik a múlt évi egyháztartozásaikkal hátralékosok, hogy május 25-ig minden tartozásukat kiegyenlíteni igyekezzenek. Az egyházi adóhivatal (Ujváros, Református Kör helyisége)

A nagyváradai egyház alapítványai

[Folytatás.]

2. „Nagy Lajos ösztöndíj-alapítvány“. Id. Nagy Lajos timár nagyon érdeklődött az elemi iskolás gyermekek iránt és sokszor eljárta a vallástani vizsgákra is. Így érlelődött meg benne az a gondolat, hogy ösztöndíj-alapítványt létesít. 1910 augusztus 4-én e célra 1000 kor. készpénzt tett le, amit az egyház alapítványul el is fogadott s azóta annak kamataiból már több ízben részesültek jutalomban olyan szegénysorsu elemi iskolás fiúk és leányok, akik a vallásban kitünő előmenetelt tanusítottak.

Az alapítványi tőke jelenleg hadikötvényben lévén: a jutalom évek óta nem adatott ki.

Vagyonaállag: 1000 K névértékű hadikölcsön-kötvény és 35 Lei 82 bani takarékbetét.

3. „Özv. Szeghalmy Bálintné ifjusági énekkari alapítvány“. 1915-ben elhalt édesanyjuk emlékére alapították: dr. Szeghalmy Sándor, Bálint és Julia.

[Az alapítvány állaga:] eredetileg 1500 kor. volt, mely az alapítók évenkénti adományaival 4940 leire szaporodott, ami takarékbetétben van elhelyezve.

[Célja:] ifjusági egyházi énekkar megalapítása, szervezése és fentartása, valamint olyan

nagyváradai középiskolai református tanulók jutalmazása, akik az egyházi énekek szorgalmas tanulásával és a templomban való szép éneklésükkel különösen kitűnnek.

[Kezelése:] Az alapítvány kamatának csak kétharmad része fordítható ezekre a célokra, egyharmad része mindig a tőkéhez csatolandó. A jutalomdíjakat az iskolai év végén a vallástanárok javaslata alapján a presbytérium adja ki s ez állapítja meg az egyes jutalomdíjak összegét is.

4. „Balogh Bandi elemi iskolai ösztöndíj-alapítvány”. A nagyváradai gyakorló iskola IV. osztályába járt és 1916-ban elhunyt kis öccse emlékére alapította Debreczeni István nagyszalontai lelkész neje, oly célból, hogy az alapítvány kamataiból minden év végén egy gyakorló iskolai tanuló jutalmaztassék.

[Vagyonállag:] 200 kor. névértékű hadikölcsön-kötvény. Eddig, — sajnos — még egy izben sem lehetett kiadni az ösztöndíjat.

5. „Vargha József: Énekeskönyv-alapítvány”. 1918-ban Vargha József városi tisztviselő 100 K-t tett le olyan alapítvány létesítésére, amelynek kamataiból énekeskönyvek szereztessenek be templomi használatra. Az alapító évenkénti adományával s a kamatokkal eddig 445 leire szaporodott fel az alapítványi vagyon.

6. „Konfirmándusok biblia-alapítványa”. Az 1918. évi konfirmáció alkalmával a növendékek 635 K-t gyűjtöttek és adtak össze vallásos célokra. Sulyok István püspökünk legcélszerűbbnek találta, ha ebből az összegből olyan alapítvány létesül, amelynek jövedelme biblia beszerzésére fordítatik, hogy aztán a konfirmáció alkalmával minden növendék egy-egy kis bibliát kapjon, — mint emlékkönyvet.

[Vagyonállag:] a konfirmált növendékek évenkénti adományai folytán jelenleg 1385 lei, mely takarékbetétben van elhelyezve.

[Folytatjuk.]

—y

Az újvárosi énekkar április 29-iki estélye.

Nagyvárad tősgyökeres református iparosságának évtizedeken át az újvárosi énekkar téli és nyári dalestélyeiszolgáltak alkalmul ünnepi összeseregülésre. Ezeknek a híres estéknek a jövedelméből készült a város legjobb orgonája, az újvárosi templomunk orgonája a művészi kivitelű karzattal együtt. A világháboru megtépázta ezt az orgonát is. Az újvárosi buzgó atyafiak — mint lapunk hírei nyilvánossággra is hozták — több mint husz ezer leit gyűjtöttek már az orgona rendbehozatalára, de ez összeg kevésnek bizonyult. A hiányzó összeg előteremtését célozta az április 29-iki dalestély. — Hosszu világtörténeti korszakokat elvá-

lasztó esztendőik sora után most először tarthatott ily ünnepet az énekkar. Ez az este mindenképen méltó volt a régi híres dalestékhez. Nála népesebb csak a február 2-iki nagy protestáns este volt.

Jelen voltak az egyházvezető emberei, élükön a püspök ural, nagyobbára családjukkal együtt. Ott volt református iparos társadalom színe-java.

A múlt számunkban közölt pompás műsor minden száma nagy sikert aratott, kiváltképen az utolsó szám, a 12 magyar ruhás pár tánca ragadta magával a közönséget; s az előadóknak a színpadról leszállva a nagyteremben kellett még ismételnök a körmagyart.

A rendező férfiak és háziasszonyok fáradozását oly dús eredmény koronázta, hogy most már az újvárosi orgona rendbehozatala biztosítva van.

Anyakönyvi adatok

1922. április 15—30-ig.

Születtek: Köteles István, Bauer Antonia, Fodor Lajos, Kovács Irma, Szellő Lajos, Császár Sándor, Fűrj Gyula, Albert Juliánna, Almási Margit, Szabó Erzsébet, Bodó Géza, Balogh Károly, Mocsári Elvira, Blenán Róza, Cseh Albert, Varga Katalin, Lázár Piroska, Török Ferenc, Vass Ilona, Zilahi László, Dombi Erzsébet, Kulcsár Piroska, Major Lajos, Major Gyula, Tóth Ágoston, Papp Imre, Farkas Vilmos, Szántó János, Vas Károly, Nagy László, Jakab Ilona, Fakó Klára, Szarka Mária, Böyte Gyula, Pápai Lajos, Kóvágó Sándor, Egri Ilona, Szabó László, Kiss Irén, Vári Tibor, Bojtor József, Béni Jolán, Ungi Sándor, Tóth Sándor, Fekete Elemér, Dobrosi József, Nemes Emilia.

Házasságot kötöttek: Illyés Ferenc r. kath. — Kiss Piroska ref.; Gyöngyösi József ref. — Szököcs Piroska ref.; Szilágyi Gyula g. kel. — Szűcs Mária ref.; Tarsoly Imre ref. — Lassu Mária r. kath.; Krämer Ferenc r. kath. — Tarján Ilona ref.; Egri József ref. — Házi Rozália r. kath.

Meghaltak: Sanyó Márta 58 év, Vasvári Ilona 18 év, Pucován József 7 nap, Kovács Ferenc 68 év, Erős Mária 19 év, Farkas Sarolta

72 év, Szabó Margit 45 év, Tóth Róza 14 év, Pápai Erzsébet özv. Kiss Sándorré 28 év, Szodorai Gáspárné Tordai Ágnes 68 év, Császár Sándor 14 nap, Nagy Ágnes Dulácsi Istvánné, 69 év, Pataki Gergely 78 év, Sarkadi Sándor 48 év, Pásztor Dániel 34 év, Major Gyula 10¹/₂ nap, Maczus Erzsébet 20 év, Ladányi Erzsébet 78 év, Debreczeai Lajos 21 év, Farkas Vilmos 3 nap, Szabó Mária Rácz Józsefné 59, Meleg Juliánna Mester Sándorné 57 év, Major Lajos 12 nap, Gáspár András 57 év, Nagy József 56 év, Péter Imre 23 év, Nagy Sándor 24 év, Hajdu József 36 év, Szentmiklósi Ferenc 55 év, Kerekes Juliánna Vári Istvánné 82 év, Gellén Juliánna Kovács Lászlóné 64 év.

A ref. énekhar dalestélye.

Rég nem láttak olyan nagy közönséget a Kath. Kör falai, mint szombaton este, amikor az újvárosi ref. énekhar újjáalakulva, felfrissülve mutatkozott be, csaknem 10 évi szünet után a közönség előtt. Este 8 órakor gyultak ki a lámpák a nagyteremben s a közönség sűrű rajokban sorakozott az előcsarnokba, honnan fürge rendezők kalauzoltak mindenkit a helyére.

Ott láttuk a ref. egyház vezetőfőfőit: dr. Thury Kálmán főgondnokot nejével, Csernák Béla h. esperest nejével, Papp Dezsőt nejével, dr. Soós István városi aljegyzőt, egyházi jegyzőt, dr. Szeghaliny Sándort, dr. Kazay Kálmánt, dr. Petri Gyulát, Szabó Károlyt s az egész presbyteriumot. Szorongásig megtelt a nagyterem. Ekkor érkezett. Sulyok István püspök családjával, Gyargya Géza püspöki káplán kíséretében, kiket az elnökség részére föntartott helyre vezetett. A püspök engedélyt adván a műsor megkezdésére, amit az énekhar nyitott meg egy kedves hajósdallal. Ez után Balázs Margitka hegedű szólója következett, szívhez szóló magyar dalait tapsvihar tartalmazta, mely egyaránt szólott kitűnő tanárnőnek Láposy Erzsikének is, ki a hegedű szólót zongorán kísérte. Allandóan hangos derűtség kísérte ifj. Cser János, közismert egyháztág előadását aki monológjában egy lakó kellemetlenségeit, pompás humorral tárta a közönség elé. Jól mulatott a közönség Váradi István: Vándorborbély című bohózatán, melynek tipikus alakjai: Nagy P. István, Jámor Lajos, Nagy Imre, Szüts József meglehetősen rutinnal alakították. Meglátszott a szereplőkön, hogy buzgalommal készültek szerepükre.

A műsor egyes számai között levő időt az énekhar gyönyörű számai töltötték ki. Minden számot, ugyszintén Gerencsér József karvezetőt

zajosán ünnepelt a közönség. A műsor kimagasló pontja volt a Cser József által tanított régi szép körmagyar-tánc, melyet 12 bájos fiatal leány és 12 fiú lejtett magyar ruhában, magyar szízzel, magyaros tüzzel, méltóságteljesen, mint ahogy azt ez a szép magyar tánc megköveteli. A táncot a közönség elbűvölve nézte s végül tapsvihar jutalmazta szereplőit, úgy hogy a terem közepén meg kellett ismételni. A műsor számait Harsányi Miklós konferálta be, az ő megszokott finomságával.

Műsor után gazdag buffet állott a közönség rendelkezésére, melyet az estély derék háziasszonyai gyűjtöttek és szolgáltak fel magyaros vendégszeretettel. A husneműnél Sztupár Trajánné, a csárdánál id. Cser Jánosné, a cukrászdánál Széles Sándorné irányítása mellett fáradságot nem ismervé szebbnél-szebb asszonyok szorgoskodtak. A csapos teendőit Oláh Jóska és Szüts Jóska látták el. Tánc volt virradtig. A közönség pompás hangulatban csak a reggeli órákban oszlott szét, magával vivén egy kedvesen eltöltött mulatság emlékét.

M. S.

Kivonat

az újvárosi ref. énekhar rendező bizottságának 1922 május 4-én tartott ülésének jegyzőnyéből.

Elnök beszámol a 29-iki dalestély erkölcsi és anyagi sikeréről, s indítványozza, hogy

1. Andriska Jánosné, Bihari Lajosné, Bodnár Béláné, id. Cser Jánosné, ifj. Cser Jánosné, Czira Kálmánné, Deczki Sándorné, Mág Lászlóné, Mester Mihályné, Major Ferencné, Nagy P. Istvánné, Nagy Ferencné, Nagy Jánosné, Nagy Imréné, Kondor Lászlóné, özv. Nemes Lajosné, Oláh Józsefné, Széles Sándorné, Papp Józsefné, Schmack Istvánné háziasszonyoknak, kik szívesek voltak a buffet anyagát összegyűjteni és fölszolgálni.

2. Balogh Irén—Rácz Mihály, Nagy Ilus—Bereczki Sándor, Szilágyi Rózi—Sarkadi István, Birinyi Ilus—Somogyi István, Horváth Magda—Nagy Árpád, Haláti Giza—Nyerges Kálmán, Bereczki Ilus—Orbán Károly, Oláh Vilma—Balázs László, Puskás Vilma—Mészáros Lajos, Szabó Irén—Tasnádi Zsigmond, Major Terus—Hütter Miklós: kik a körmagyart táncolták,

3. az adományozóknak, kik kegyesek voltak a gazdag buffet anyagát összeadni, továbbá mindazoknak, kik az estély sikere érdekében közreműködtek, jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék, s nevük az énekhar jegyzőkönyvében megörökíttessék.

A bizottság a jelentést örömmel veszi tudomásul, az indiványt egyhangu lelkesedéssel határozattá emeli.

Felülfizetések: Végner Mór 40, Büchler Mór 20, Mittelman Lajos 20, Takács Mihály [Körösszeg] 100, Kovács József 20, Szilágyi Lajos 20, Méhes Lajos és neje 100, Csernák Béla 80, Sulyok István 140, Papp Dezső 100, dr Thúry Kálmán 100, dr Soós István 40, dr Szeghalmy Sándor 60, Hajdu György 20, Birinyi Imre 20, Kmetz Lajos 10, N. N. 20, Bárdos Imre 20, Sümán János 20, Nyilasi Istvánné, 20, N. N. 30, N. N. 10, Gieszföld Antal 20, Egri Dániel 20, Szász Mihály 10, dr Kazay Kálmán 30, Sinka László 40, Többek együtt 100 lei.

Pénzadományok: Katz Lajos 10, Kovács Pál 20, Papolczi Józsefné 10, özv. Major Józsefné 10, Bérés Károly 50, Paksy Istvánné 20, Rednik Gáborné 25, Puskás Károlyné 20, Deutsch Pál 20, Kágyi Lajosné 20, Genfi Sándor 10, Kovács Sándorné 10, Tóth József 20, Tóth Istvánné 5, Oláh Jánosné 15, Tarosiné 10, Kocsisné 10, özv. Tóth Mihályné 10, Kiss Istvánné 6, Kohn Ede 10, Major Ferenc 50, Kimpál Gábor 100, Topsál 20, Vermes 20, Winkler Szida 20, Muzsán 5, Szeles 10, Rajz J. 20, L. Károlyné 5, N. N. 10, Heledi József 10, Madar Sándorné 10, Bródy Gáborné 10, Sarkady Zoltánné 120, Gieszföld Antal 20, Földes Mór 10, Hely Dávid 20, Szabó János 20, Jámbor Lajosné 15, Kulcsár István 20, P. Gusztáv 20, Glücksmann Armin 20, Czákó Lajos 150, Nagy Gyula 20, Kiss Gyula 20, N. N. 10, N. N. 15, N. N. 5, Petróczi Lajosné 25, Nagy Sándor 5, Hanga Pál 10, Kanca János 5, Gyenge Sándor 25, N. N. 5, Balogh Sándorné 10, Bartus Lajos 20, Szücs 25, Muduráné 10, Ecsedi József 5, Molnár Imre 20, Hanga Béláné 5, Gubóczi Lajosné 5, Órás László 20, özv. Súnonovitsné 20, N. N. N. 27, Szabó Lajos 15, Nagy István 20, Deákné 5, Fajzi Lajos 20, Molnár Károlyné 20, Csósz Jánosné 10, Ercsei Józsefné 10, Krizsán Lajos 5, Jöss Rózi 5, Mocsár Györgyné 5, Fazekas Zsigmond 5, Kovács Lászlóné 10, Fazekas Jánosné 5, Barbus Tivadarné 10, Tolna Ferencné 10, özv. Gulyás Istvánné 5, id. Borbély Márton 20, Ellenésné 10, Pappné 10, Vasadi János 10, Bitye György 5, Csegi J. 10, Sulyos János 10, Steisz Jánosné 20, Mellán Károlyné 20, özv. Varga Ferencné 10, Győri Józsefné 5, S. Lajos 10, özv. Kovács Istvánné 25, Balaton Lajos 5, özv. Dajkáné 10, Gábris Antalné, 20, N. N. 20, N. N. 5, Kovács József 20, Neimann 5, Hotya József 5, Molnár J. 5, Némethi Sándor 10, Óri István 10, Molnár Istvánné 10, Bereg Lajosné 10, Czina Lajosné 10, Kiss Tivadar 20, Cziáki Etelka 5, Balogh Árpád 10, N. N. 10, Monori Eszter 5, Völgyi Gyula 5, Zborai-Gyula 5, N. N. 5, N. N. 10, Szász Mihály 5, Szepesi 5, Farkas István 5, Csiszei György 10, Szőke Zsuzsanna 10, Rápolti József 5, Tóth Lajos 5, Papp László 5, Menyhart Antal 5, N. N. 10, Kosztán J. 5, N. N. 5, P. H. 5, N. M. 10, Török 20, Diósi 40, Mannhardt Józsefné 50, Bihari és Moskovits 20, Kovács Józsefné 20, özv. Pleszné 40, Chaura Rudolf 20, Andrányi cég 50, Crovató 30, N. N. 5, Szodorai Lajos 5, Kiss Gyula 20, Hendzsel Lajos 5, Bondor Mihály 20, Kleuts József 50, Serbán Pálné 20, Patakai Emil 20, Tunyogi Béla 10, Szilágyi Lajos 10, özv. Veres Sándorné 5, Adler Mária 5, Mocsanyi Ferencné 20, Dengyelne 20, Rác 10,

Márton Ferencné 5, Kalmár Sándorné 5, özv. Paizs Ferencné 5, Petneházi Tamás 20, Jankai Mihály 20, Cseke Sándorné 20, Páonzdí Márton 20, Szilágyi Gyula 10, Óvári Istvánné 10, Papp Andrásné 10, Csegőné 10, Enderfer Andrásné 10, R. M. 20, Úrvári József 20, Kupferstein Rudolf 20, N. N. 5, N. N. 5, N. N. 5, Morgenstein Miklósné 6, Hajnal Izsóné 20, Nyerges Józsefné 60, Muckenaupt Sándor 60, Oroszi Irén [Bihar-Dobrest] 60, Rappert Károly 20, dr Adorján Emilné 20, Adamszki Sándor 5, Szücs Mariska 5, N. N. 6, Kovács Ákosné 10, Kállai László 30, F. Berti 5, Weinberger Ilonka 5, Weinberger Stefánia 12, N. N. 35, N. N. 10, Domokos Sándor 20, Herceg Lajosné 20, özv. Pethő Zsigmondné 20, N. N. 30, N. N. 20, Nagy Lajos 5, Orbán Ferenc 20, Juhász Margit 20, Boros Ferkó 20, Fóris Mihályné 20, Fehér Istvánné 10, Forgó Lajosné 20, Dandé Lajosné 20, Perjesi György 17, Lisztes István 15, Szatmári Péter 15, Szilágyi Lajos 20, Tatarsoly Lajos 10, Matyi József 20, Matyi Mihály 20, Bulbuka József 20, Lőrinczi Lajos 20, Kiss Árpád 10, Bulbuka Demeter 20, Kovács József 25, Malica János 20, Tóth Zsigmond 20, Czégény Sándor 20, Kurucz Gyula 10, Vastag Istvánné 5, Kulcsár Sándor 40, Ürögdi Sándor 10, Nyilas István 20, Zemlényi Ferencné 15, Kiss Gézané 20, Pázmány Ferencné 10, Pázmány Gyuláné 10, Stidlné 10, Tóth Rezsőné 20, Könyves Ferencné 10, Papp Sándorné 20, Szilvássy János 30, Kubucz Józsefné 20, özv. Kiss Gyuláné 100, Liszka Gyuláné 20, Láncki 20, Tenáncz György 50, N. N. 10, N. N. 10, Simoncsics Zsigmondné 10, Hajnal Józsefné 20, Nagy Zsigmondné 40, Hofmann József 10, Kiss Gyuláné 25, Tokai András 20, Veres Gyuláné 20, Bus Lajosné 30, Balogh Lajosné 11, Szücs Mátyásné 10, Kiss Istvánné 10, Szikszai Aranka 50, Száva Antal 20, Szatmári Mihályné 20, özv. Havancsák Andrásné 20, Tóth Mihály 20, Nagy I. 10, Szondi Sándorné 20, Fábian Sándorné 10, Oláh Ferenc 10, Papp Istvánné 20, Traub és Friedländer 20, Veisz Mór 15, Szilágyi György 20, Mágel Gyula 20, Bozsi Géza 15, Bereczki János 50, Zilahi Bertalan 40, Józsa Károlyné 20, Molnár Béla 5, Beleznayné 20, Oláh Károly 5, Petri Margit 20, Szolinger 20, Nadányi Jenőné 20, dr. Kazay Kálmán 20, ifj. Tóth Lajos 10, Budai Dániel 3, Tóth Dániel 10, Vékony Bálint 10, Debreczeni Lajos 20, Ludvig Lajos 30, Kiss Ferenc 10, Juhász Jánosné 10, Kallner Géza 20, Macsó Kálmán 20, Nagy Imre 50, ifj. Biró László 20, Tóth Lajos 20, Deczki Sándor 50, Szücs József, 50, Bereczki Lajos 20, Biró Ferenc 15, Mráz Ferenc 10, Staharóczi János 20, Petrás János 20, özv. Tóth Józsefné 10, ifj. Mell Lajosné 10, Kolláti Károlyné 10, Klitus János 20, Lovász Vilmos 20, Pátyi Mihály 20, özv. Sarkadi Sándorné 5, Simon Mihály 20, Vasadi Ferenc 20, Lerchner Ernőné 40, Zalányiné 10, ifj. Rác János 20, Sramák József 20, Balogh Gyula 40, N. N. 4, ifj. Czeglédi Jenő 20, Kerekes Ferencné 25, Ujlaki Istvánné 20, Bancsik Bálint 15, Raminger Istvánné 40, Kőszegi Róbert 10, Magó Trajáné 50, Pomorán Lukácsné 20, Varass Istvánné 20, N. N. 10, özv. Tárnok Istvánné 10, Tanka Miklósné 20, Szilvássy István 20 leit.

A buffet számára a következő adományokat kaptuk: Nagy József tímár 7 l. bor, Boros Péter 5 l. bor 1 sonka, Balaton József 15 l. bor 1 sonka, Hant Frigyesné tészta 1 sonka, özv. Nemes Lajosné 2 sonka, ifj. Cser Jánosné 15 l. bor 2 sonka, Szilágyi Gézané hideg felvágott, tészta, Salamon Istvánné tészta, Fábri Albertné 1 torta, Fuksz Miklós 2 üveg bor, Csarkó Lajos hideg felvágott tészta, Kondor László 1 szárnyas 1 torta, ifj. Nagy Imréné 1 sonka és kenyér, Papp Sándorné sóskifli, Nagy Jánosné 1 kenyér, Pavlovits József kenyér, Kohn Salamon kenyér, Birinyi Imréné 2 szárnyas 2 torta, Papp Dezsőné 1 torta, Háber Gyuláné 4 üveg bor, sült, Juhász Józsefné sült, Nagy János (Huszár-u.) 12 l. bor 1 sonka, G. S. 10 l. bor, Hilf Adám kenyér, özv. Baka Balázsna tészta, Molnár Jánosné 10 l. bor 1 torta, Ujlaki Istvánné 1 torta, Merza Kálmánné 1 torta 1 rud szalámi, Szabó Béláné tészta, Oláh Józsefné 11 l. bor, tészta, Széles Sándor 20 l. bor, Nagy Sándor 1 üveg konyak, Szabó Károly 1 sonka, Misákné tészta, Perjesi Jánosné kenyér, Papp Ferenc sült, tészta, Sztupár Traján pogácsa és sült, Mátéh Jánosné sült, Papp Józsefné sült, Magó Traján 6 drb narancs, Frölich Jánosné hideg felvágott, Kovács József kenyér 5 l. bor, Tötös Mihály kenyér, Jakobi Mór 10 l. bor, Nagy Imréné 1 torta, Csigai Lajosné 2 l. bor, Széder János tészta, Nagy János 1 sonka, Nagy Lajos tészta, Jakab Ferenc 5 l. bor, Pethő József 2 l. bor, Szilágyi Ferenc 2 l. bor, Labancz Mihály 5 l. bor, Orbán József 10 l. bor, Varga Lászlóné tészta 20 l. bor, Tóth Sándor torta, hideg felvágott, Márton Mihály fél klg. cukor, Cseri József 1 doboz szardínia, Nagy Mihály 10 l. bor, Reich Gyuláné 2 torta, özv. Vecsei Sándorné sóskifli, Horváth Zsófiika k. a 1 torta, özv. Horváth Józsefné 6 l. bor, özv. Nagy Károlyné 1 torta, Balogh Ferencné 1 sonka, tészta, Bauer család 1 torta és tészta, Nagy P. Istvánné 5 l. bor, tészta Péchy Józsefné 1 torta, Vékony Bálintné tészta, Pató Károly sült, özv. Zagyva Gyuláné sült, Pasaly Péterné tészta, id. Cser Jánosné 6 l. bor, sült, Cser Lajosné 1 sonka, Cser József 6 l. bor, Hajos 1 kiló kolbász, ifj. Mónus Sándor 1 sonka 12 l. bor, tészta, Farkas Sándor 3 l. bor, Gieszfeld Antal tészta, Jakab Gyula 1 torta, Kiss Györgyné tészta, Ifj. Borbély Márton 10 l. bor, sült, Bárdos István 5 l. bor, Kovács Lajosné 1 torta, Witterbinder János 5 üveg sör, Goldstein Gyuláné 5 üveg sör, Miklós Andorné 5 üveg sör, Groszmann N. 10 üveg sör, Kraszner Salamon 10 l. bor, Özv. Standari Györgyné 5 l. bor, özv. Süch Józsefné 5 l. bor, Takács Mihály 5 l. bor, Rácz János hideg felvágott, Bodnár Béla hideg felvágott, pogácsa, Beringye György kenyér, Fuszek Adám kenyér, Munkácsi Mártonné 1 torta, özv. Vimlatil Ferencné 1 torta Schüller Pálné 2 l. bor, Fazekas Lajosné 5 drb vekni, Szilágyi Lajos 5 l. bor, Rauscher és Rakits 1 torta 50 drb sütemény, dr. Jónás Emilné 1 torta, Czoldán Jánosné 1 torta, Szilágyi Istvánné 2 torta, özv. Agárdi Ferencné 50 drb pogácsa 6 l. bor, Csarkó András 1 torta, Szász Mihály 5 l. bor, ifj. Mester Mihály 1 torta, Kernács 1 tál szembics, Szakács Jenő 5 l. bor, Nagy Sándor 3 l. bor, Hové Károly hideg felvágott, Nagy Ferencné sült, Sziki Józsefné 1 torta,

özv. Zih Imréné 1 torta, Bródi Sándorné 1 torta, Leitner Ferenc 1 tál sült, 20 üveg bor, Stein Andorné 1 torta, Sinka Ferencné 1 torta, Tíringer Ferencné 1 sonka, Nagy Ferenc 5 l. bor, Ignácz Lászlóné hideg felvágott, Jakobovits Béla kenyér, özv. Nagy Gáborné tészta, Reberesné és Bakné 1 torta, Aszódy Mihály 1 doboz teasütemény, Radó Dezsőné 1 torta, Raminger Istvánné 1 torta és pogácsa, Wallerstein Aladárné 1 torta, Takács Mihály vendéglős 1 sonka, Szántai Jánosné 1 torta, Piskóti Albertné 1 kenyér, Andriska János 15 l. bor, Frölich János 4 klg. hideg felvágott, Szántai Gyula hideg felvágott és kenyér, ifj. Rácz János 1 rud szalámi és hideg felvágott, özv. Mili-bák Józsefné 2 torta, Nagy Lajosné tészta, özv. Mág Jánosné sült, özv. Sztankovits Józsefné hideg felvágott, Bokros, Fészek vendéglős 50 drb imbisz. Hajdu János 10 l. bor, Szabó László 10 l. bor, 1 torta, özv. Nagy Károlyné 11 l. bor, Czira Kálmánné 1 zsardinettes kosár. A csinos kiállítású műsort Béres Károly nyomdatulajdonos díjmentesen szállította.

Aldozatkészség

I. A Protestáns Jótékony Egyesület április 22 én rendezett estélyén a következő pénzádományok folytak be: Sulyok István püspök 200 lei, dr. Cziffra Kálmánné 120 lei, dr. Ardeleán Jusztin, Klein és Tarján cég, Gologi Lajos, dr. Oláh Béla, dr. Szeghalmy Sándor, dr. Kassay Kálmán, Toperczer Tibor, Horváth Árpád, Tiszay Sándor, tordai Molnár Gézané, Kenéz András, dr. Medvigy Ferenc, özv. Kiss Gyuláné, Kolb Rezsőné, Biszterszky Elemérné, dr. Sarkady Sándorné, Stokker Józsefné, dr. Halász Akos, dr. Fráter Imre 100-100 lei; Krausz Samu 90, dr. Soós István 75, Béres Károly 60 lei; Thury Kálmán, dr. Frankó József, Nagy Vilmos, dr. Olasz Béla, Varga Gedeon, Csernák Béla, Fekete Sándor, László Mártonné, Hegedüs és Farkas cég, dr. Petry Gyula, Raáber Árpádné, Fábry Albert, Gubiczáné, Keztyüs János, Tatár Zoltánné 50-50 lei; Materny Imréné, Reismann Mórné, dr. Vostinár János, Varró Ágnes, Németh Pál, Sáhy József 40-40 lei; Énekes Ágostonné, dr. Demek Győzőné, Kiss Károly, özv. Bancsik Sándorné, Liszkayné, Sonnenfeld Gusztávné, N. N. 30-30 lei; dr. Aberle Pál, K. Kovács Imre, Hatvani Vilmos, dr. Krüger Jenő, dr. Szemes Ferenc, Sz. Kocsis János, 20-20 lei; Amigó Mariska, Tóth Béla 10-10 lei. A pénzbeli adományok összege: 3855 lei. Összes bevétel: 19852 lei. Tiszta jövedelem: 8330 lei. Ehez járul Barics Gyula színművész adománya az árvaházra 500 lei. A műsorokat Béres Károly nyomdatulajdonos díjmentesen szállította.

II. A velencei imaház-iskolára: Fenesi József 100, Oláh István 60, Dobai Sándorné 20, Bányai Lajos 10, Bagdi nővérek 5, Bélárdi R-né 5 lei.

Az új énekes könyv behozatala érdekében állandóan fáradozik egyházunk; épen azért kérjük hiteinket, hogy a régi énekes könyvek vásárlásától tartózkodjanak.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél hat órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Önkéntes adózás. Debreczy Imre presbyter társunk, ez a lángoló lelkü kezelője egyházi adóügyeinknek, komoly gondolkozásra keltő cikket irt husvétii számunkban az önkéntes adózásról. — Amíg mi elmélkedünk róla, huzódozunk tőle, ime Nagyszalonta [amely egyházunk pedig nem is Amerikában, hanem a szomszédságunkban van] meg is valósította. 170,000 Leit hoz össze ez egyedüli ideális keresztényen alapon. A hit a hegyeket megmozgatja.

A nagyváradai ref. tanítónőképző intézet tanév végi vizsgarendje. Május 22-én IV. oszt. kép. írásbeli a román nyelvből, 23-án IV. oszt. kép. írásbeli a mennyiségtanból, 24-én IV. oszt. kép. írásbeli a német nyelvből, 26-án IV. oszt. magántanulók írásbelije, 27-én IV. oszt. magántanulók szóbeli osztályvizsgája, 29-én IV. oszt. rendes és magántanulók osztály képesítő szóbelije. Junius 1-én befejező képesítő írásbeli a pedagógiából, 14-én és 15-én I–III. oszt. magántanulók írásbelije, 16-án délelőtt I. oszt. rendes tanulók szóbeli osztályvizsgája, 16-án délután II. és III. oszt. rendes és magántanulók szóbeli osztály képesítője, 17-én I–III. oszt. magántanulók szóbeli osztályvizsgálata, 19-én és 20-án befejező szóbeli képesítő vizsgálat. A magántanulókat a vizsgálati engedélyről és a vizsgálatuk napjáról külön is értesíteni fogjuk. Nagyvárad, 1922 április 12-én. Nagy Vilmos, igazgató.

Vizsgálatok rendje a nagyváradai ref. püspöki leányiskolában az 1921–1922 tanévben. Rendes tanulók nyilvános osztályvizsgálatán: junius 10-én délelőtt 9 órakor a tornateremben I–IV. oszt. tornavizsgája, fél 12 órakor a díszteremben I–IV. oszt. énekvizsgája, junius 12-én délelőtt 9–12-ig az I. oszt., délután 3–6-ig a II., 13-án délelőtt 9–12-ig a III., délután 3–6-ig a IV. oszt. vizsgája, 14-én a magántanulók I. csoportjának írásbelije, 15-én a magántanulók I. csoportjának szóbelije, 21-én és 22-én a magántanulók II. csoportjának írásbelije, 23-án és 24-én a magántanulók II. csoportjának szóbelije. A magántanulókat a vizsgálati engedélyről és vizsgálatuk napjáról külön is értesíteni fogjuk. Nagyvárad, 1922 április 12-én. Nagy Vilmos, igazgató.

Edwards Jonathán amerikai lelkész, a XVIII-ik században élt. Családját Isten félelmében, a Krisztus nagy szeretetében nevelte fel. Utódai közül ezeret felkutatottak. Ezek közül 14 theologiai igazgató, 100 egyetemi tanár, 100 híres ügyvéd

60 orvos, 30 bíró, 60 író, százan felüli a lelkészek száma és még sokan vezető emberek az ipari és kereskedelmi életben. Egy időben élt vele J – gonosztevő. Ennek utódai közül 1200-at kuttattak fel. Közülök 400 teljesen elzüllött, 310 hivatalos koldus, 130 betörő, 60 tolvaj, 7 gyilkos. 1200 ből csak 20 dolgozott valami ipari munkában s ezeknek fele is börfönben tanulta meg mesterségét.

Báselben az üdo hadseregének egyik szónoka összejövelli hirdetett. A hirdetésen jelezte, hogy bálványokat fog bemutatni. Érdekelt az eset. Látni akartam bálványait, elmentem Nagy tálcákat hoztak be, tele sokféle tárggyal: pipák, csibukok, flaskók, kalaptollak, hamis gyémántok, egy kis kutya, egy kanári madár. Igen, ezek voltak az emberek férfiak, és nők bálványai s még sok egyéb. Küldünk missionáriusokat Afrikába, a bálványimádókhoz. Pedig idehaza is vannak elegendő.

Szilágyi Géza és Társa

7–13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 12–26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 11. szám. — Telefon: 2–54

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 9–26

Grenadin, Dirndli-kreton és szafenokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

KELETI BANK P.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3–59 és 9–56

Kölcsönöket folyósít. **Beleteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Általásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénz nemeket** vesz és elad.

17–26

Magy 27695

DEBRECENI REFORMÁTUS
KÖNYVTÁRA

— 27 F: 1460

Cens.

II. évfolyam.

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1922. május 13.

19. szám.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az imádságban meg ne restüljetelek.

Luk. 18, 1—8.

Jézus mondta ezt a példázatot egy szegény öreg asszonyról. Férjét az erős karu bátor, férfit elragadta tőle a halál, — s ő magára maradt, gyámtalanul. Özvegységének bus napjaiban támadt reá ellensége, mint a sakál, amely csak a temetők sirhalmait felett vitézkedik, csak éjszaka hallatja üvöltését.

Az ellenség gonosz eljárása arra indítja a jó tehetetlen özvegyet, hogy fölkeresse a bírót noha hallja felőle, hogy Istent nem fél, s embert nem becsül. De a szegény özvegy, mégis elmegy hozzá; bizik, ha — nem is a bíróban de bizik ügye igazságában és az igazságos Istenben.

A bíró egy ideig meg sem akarja hallgatni. De az özvegy ott vár ajtaja előtt türelemmel. Ha a holnappal biztatják, holnap újra könyörög. Ha elkergetik, újra visszajő. Ha kutyákat uszítanak reá, nem ijed meg, vár és reménykedik.

A mi özvegyünk meg is tapasztalja, hogy a reménység meg nem szégyenül. Végre a bíró ezeket mondja magában: Jóllehet Istent

nem félek és embert nem becsülök, mindazon által mivelhogy nekem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem... A szegény özvegy tehát türelmének jutalmát veszi.

E példázathoz Jézus ezeket az igéket füzi: „Hát az Isten nem áll e bosszút az ő választottaiért, kik őhöz kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútűrő is irántuk?”

Igen, Isten aki nem hamis bíró, hanem igazságos, irgalmas Atya, sokkal inkább meghallgatja az elhagyottak könyörgését, és megszabadítja őket nyomortól, haláltól, embertől ördögtől. A szenvedések iskolájának vége az az áldott tapasztalás, hogy Isten meghallgatja a benne bizókat.

Jézus a példázatot ezzel zárja be: Az embernek Fia mikor eljön, avagy talál-e hitet e földön? Talál-e benned, bennem, valamennyiünkben? Tudunk-e türelemmel, bizodalommal, kitartóan imádkozni? Ne csak dolgozzatok, ne csak egymást szeressétek, — mindez szükséges, — de ezek mellett az imádságban, meg ne restüljetelek.

Szegedi Kis István reformátor életéből

„Nem föllebbvaló a tanítvány a tanítónál, sem a szolga az ő uránál. Ime én elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé”. Az Úr Jézus ilyen jövőt állított követői elé, Szegedi Kis István is tudta, hogy míg körülhordozza a megtisztított vallás fénylő világát, sok nyomorusággal fizet meg neki ez a világ. De mindegy; aki a Golgotán kiszenvedett Mester nyomába lép, annak nincs mit félnie kálváriajárástól.

Amióta visszajött a vittembergi egyetemről, 1544 óta csupa zaklattatás a sorsa. Még most is látszanak testén a beforrott sebhelyek, amelyeket Tasnád durva kapitánya, Perusits Gáspár nyolc évvel ezelőtt ejtett testén, amikor patkós csizmájával kegyetlenül megrugdosta. Azóta megfordult Gyulán, Cegléden, Temesvárott, Mezőtúron s most 1552 tavaszán Békés hívta meg egyházi és iskolai ügyének szolgálatára.

Am mint az árnyék a testet, úgy követte ide is hű társa, a szenvedés. Alig melegszik bele új állomásán munkájába, már is mennek a jelentések

Temesvár új parancsnokához, Losonczi István uramhoz, akinek zord parancsa folytán hagyta el a várost 3 esztendővel ezelőtt. Nem is késik a várparancsnok s vele született kegyetlen természetére hallgatva ráküldi katonáit Békés városára, hogy azt megszarolják s magát a „zavargó” és „ujító” eretnek-mestert fogva vigyék Temesvárra.

Magyar katonák jönnek magyar városba. Ki hinné, hogy ellenséges szándék hozza őket? Bizalommal is fogadja magyar a magyart s mint vendéggel bánik a várbeli katonával. Hadd emlegessék meg a békésiek vendégszeretetét.

Gombos Péter köznemes is vendégül lát egy fiatal huszárt s Örzse asszony izletes főztje, meg a múlt évi karcos megoldja a nyelvét.

— Hát biz én megsugom jó gazduramnak, hogy a mi kapitányunk nem jó szemmel nézi annak a német hitnek terjesztőit. Mi is jóformán azért vagyunk itt hogy...

— Csak nem a mi iskola-mesterünkre, tiszteletes Szegedi uramra fáj a foga? — kérdi Gombos gazda.

— De bizony, ha már eddig vagyunk, hát

A nagyváradai egyház alapjai

[Folytatás.]

Mult számainkban ismertetett alapítványokon kívül nincsen egyházunk kezelése alatt több alapítványi vagyon, hanem csak olyan tőkék, amelyek a kijelölt cél eléréséig gyümölcsözőleg kezeltetnek s ha a kamatokkal vagy újabb adományokkal annyira növekedtek, hogy a kitűzött cél a rendelkezésre álló összegből már megvalósítható [pl. orgona-alap, harang-alap] akkor az alap megszűnik. Vannak olyan alapok is, amelyek alkalmasak arra, hogy bizonyos összeg elérése esetén alapítvánnyá alakíttassanak át s aztán csak az évenkénti jövedelem vagy annak egyrésze fordítatik az alapítvány kijelölt céljaira.

II. Alapok:

1. *Szegény-alap*: Nagy József debreceni református lelkész, — aki 1871-ben halt meg, — nem tudni mely indokból, végrendeletében 500 frt. ot hagyományozott a nagyváradai ref. egyháznak a szegények segélyezésére. Ez az alap egyideig kallódott, míg végre az egyházi jegyzőkönyvekből az alapítványi jelleg megállapítván: 1064 K 58 fill. összeggel az alapnak külön kezelése megkezdődött. Ha a kellő összeg eléretik, úgy állandó jellegű alapítvánnyá lehet átalakítani

[Vagyonállag:] 5438 lei 34 b., mely az időközi kamatokból és az évenkénti adományokból szaporodott fel.

megmondom csak úgy bizalmasan, hogy aligha el nem találta gazduram jövetelünk célját, — felelőszintén a fiatal huszár.

*

Péter gazda ettől fogva még szivesebb lett vendégéhez. Így akarta elrejteni szomorúságát. Amikor aztán hangosabb lett a jókedv s egy pár szomszéd is „benézett”, meg a vitézi rendből is került néhány vendég, úgy hogy a gazda hiánya nem volt annyira feltűnő, elhúzódik Péter a vidgató tömegből s gyors iramban az iskola felé tért.

A tudos iskola-mester éppen a délutáni lelkén van diákjai körében. Lihegve nyit be Péter. István mester megdöbben a megijedt arc láttára és mikor az titkos közölni valót sug fülébe, behívja szobájába a dolog megbeszélésére.

— Ne kételkedjék, nagy jó uram! — kezdi Péter közlendőt. Itt az ellenség. A temesvári katonák el akarják fogni. Meneküljön gyorsan. Amije van, bizza rám, én megőrzöm hiven.

István mester szívére kalapácsütés volt minden szó. Mit tegyen? Nem csak rémlátás adta-e Péter ajkaira a menekülés tanácsát? De nem, gyanus zaj hallatszik künn, mintha közeledő léptek s fegyvercsörgés zaja volna. Nincs idő a késlekedésre. Sőt annyira sürgős a dolog, hogy mire feleszmél s körülnéz, Péter gazda is eltűnik. Ösztönszerűleg tekint ki a kertre nyíló ablakon s

[Célja:] elhagyott szegények és betegek segélyezése.

[Kezelése:] Alapítvánnyá alakítás után egyharmad rész tőkésítendő, kétharmad rész pedig a szegények segélyezésére fordítandó.

2. *Terézia árvaház-alap*: Wallner Ferencné sz. László Róza [lakatos mester neje] az 1891-ben elhunyt Terézia nevű leányának emlékére 1895 febr. 14-én 1045 K 10 fill.-ről szóló takarékbetét könyvet tett le az ujjvárosi lelkészi hivatalnál: árvaházi célokra.

[Célja:] az alapítónak az volt, hogy leányának emléke fentartassék s egyuttal a jótékonyágot is szolgálja.

[Kezelése:] A kamatok mindaddig a tőkéhez csatolandók, amíg az alap rendeltetésének megfelelő összeg nem lesz, hogy aztán mint ágyalapot a felállítandó Protestáns Árvaház kezelésébe adassék.

[Vagyonállag:] 1691 lei 46 b., mely takarékbetétben és kölcsönkötvényben van elhelyezve.

3. *Csizmadia „Religió“-társulat ujjvárosi ref. iskola-alapja*: Ez a nemes célu emberbaráti társaság 1891-ben keletkezett, egyházas érzésű csizmadiaiak szövetkezéséből, akik piaci árusításuk jövedelmének egyrésztét a társaság pénztárába szolgáltatják be s azt egyházi célokra fordították. Különösen a 80-as években megszünt ujjvárosi elemi iskolának visszaállítását tűzték ki főcéllá s

megpillantja Pétert, amint siet a mellékutcára nyíló kis kapu felé. Visszainti és átadja neki pénzes zacskóját, hogy őrizze meg gondosan.

Jó is volt sietnie. A következő pillanatban felpattan az ajtó s berohan néhány marcona vitéz. Menekülésre gondolni sem lehet. Segítségért hasztalan kiáltana, hiszen ha szét nem zavarták volna is diákjait, nem volna lelke elnézni, hogy azoknak valami baja legyen ő miatta. Megkötözik s úgy kell végignéznie, amint összeszedik s felprédálják ruháit, könyveit, még ágyát is feldulják, abban éppen csak a szalmát hagyják meg s őt magát kivonszolják az udvarra, ahol átszolgáltatják a csapat vezetőjének, a spanyol Castelluviósnak.

Mire feleszmélt István mester, Castelluvió szállásán, a város főbirójának utóda szobájában találta magát.

Ki tudná elképzelni azt a gondolatot, amelyen végigfutott a szegény meggyötört fogoly lelke!

Már besötétedett, mire visszajött bizalmasabb kíséretével a haramiavezér. Jó szerencse, hogy derűs hangulatban vannak a délután folyamán elfogyasztott italoktól, így meglepődtek egy pár gunyos szóval, kegyetlenkedni nem volt kedvük. Nemsokára el is csendesedtek. Csak a mánortól mélyen alvók ütemes lélekzetvétele hallatszott ki a vezér szobájából a süket éjszakába.

Milyen szerencse, hogy olyan süket az éjszaka! Különben észrevenné s felriadna rá, amint

erre adták oda a társulat vagyonának orosz-lán-részét. A nagyipar térhódítása s az életviszonyok átalakulása folytán a csizmadia mesterség is evszített régi nagy jelentőségéből, a társulat létszáma is, jövedelme iscsökkent, míg végre 1922-ben végleg megszűnt ez az érdekes szövetség. Az utolsó ténykedésénél is az egyházat tekintette s vagyonának utolsó maradványát: 393 leit a fenti alapra adta

[Vagyonállag:] 3477 lei, amely összeg takarékbetétben van.

[Folytatjuk.]

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél hat órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Gyermek istentiszteletet tartunk vasárnap után 3 órakor mind a három helyen.

megnailaná azt a halk sutlogást, amit vélt az ajtó öre a bennvirrasztó fogollyal.

— Lelki atyám, ébren van-e? — hallatszik be a halkan megnyílt ajtón az ör szava.

— Hát hogy tudnék most aludni! — felel vissza István mester. — De ki vagy te, hogy ismersz?

— Józan Gyuri — hangzik kívülről. Emlékszik-e reám? Mikor még a megboldogult Petrovics méltóságos ur parancsolt Temesvárott, aki olyan gyönyörködve hallgatta Isten igéjét lelki atyám ajkairól, én is ott szoktam állni a többi diákokkal együtt, lehetőleg az első sorban. Nincs is nyugtom, amíg kegyelmednek szolgálatára nem lehetek.

— Mit tudnál te értem tenni jó ember?

— Kövesse tanácsomat. Huzodjon egész ide az ajtóhoz. Ugy. Most már nyujtsa ki a lábait, hadd oldjam le bilincseit. Most álljon fel. Feloldom most már kezeit is. Aztán szép csendesen vonja le csizmáit, hogy ne kopogjon amint én is teszek, fogja hamar és jöjjön velem.

Mint Isten angyala, olyan ellenállhatatlan volt a Gyuri vitéz hangja. Pár perc múlva a kapun kívül s egy negyedóra múlva már a Körös folyó tulsó partján ocsudott fel ámulatából István mester.

Megmenekül. Megmentette egy háládatos szív. Reggel hasztalan verték fel a várost. István mester nem volt sehol.

Istennek gondja van az övéire s csodásan megszabadítja a maga választott edényeit.

Rácz Kálmán.

Tóth Elek és neje Pogány Janka színművészek husz éves jubileuma ragyogó keretek között folyt le május hó 10 én este a színházban. Nagyváradon. A véget érni nem akaró üdvözlések, a szünni nem akaró óvációk után a meghatottságából felocsudó és szólni kezdő színművész első szavát — Istenhez intézte. Igaz kálvinista ember módjára, annak mondott először hálát, aki csodás tehetséggel ruházta fel őket, aki feléjük hajlította a szívek ezreit. Az ünnepeltetés órájában, az örömtől csordultig megtelt két szív Isten elé borult. Áldja is meg őket Isten továbbra is, mind a két kezével.

Ravasz László a kultúra válságáról. A magyar népnevelés megteremtőjének, báró Eötvös Józsefnek emlékünnepe az akadémia disztermében az ünnepségszónoka dr. Ravasz László püspök az emberiség kulturájának válságáról beszélt. Napjainkban — mondotta többek között — a kultúra megnehezedett és maga alá kezdi temetni a világot. Jött a világháború s a kultúra borzasztó fegyvereivel történelmi kereteket szétvetett és maga alá temette azokat az alkotásokat, amelyeket évszázadok hoztak létre. Iyen körülmények között klasszikus korszak jött el a magyar tanító-ság számára. Minden elveszett, csak egy maradt meg — a gyermek. A magyar gyermekben benne van a magyar jövő, a magyar faj őseje. A világmegváltás, a keresztyénség is egy gyermekkel kezdődött, a názáreti Jézus bölcsőjével. A magyar gyermek a magyar megváltás reménye. Ezt a gyermeket, az Isten képét formálja a magyar tanító szüntelenül. A tanító a legigénytelenebb szolga, de mégis láthatatlan koronával megkoronázott király, mert hivatva van arra, hogy egy eljövendő nemzedéket győzelemre vigyen.

Az igazságszolgáltatás iskolái. „Az Élet”. c. bukaresti egyházi lapból vesszük át ezt a kis közleményt: Szivesebben irnánk a bukaresti magyar iskolák igazságszolgáltatásáról, teszem fel a félévi értesítő kiosztásáról de sajnos még mindig csak az igazságszolgáltatás iskoláiról írhatunk. Értjük azonban e kifejezésünket nemcsak úgy, hogy a bukaresti összes magyar iskolák palotaszzerű épületei még mindig az igazságügyi miniszterium sequestruma (zár alá vétele) alatt nyögnek, hanem úgy is, hogy a mai igazságszolgáltatásnak iskolai példáját látjuk abban az eljárásban, amelyet velünk szemben immár négy hónapja gyakorolnak. E lap sem volna elég leírni kálváriánkat. Csak nagyon röviden akarunk arra a tényre rámutatni, hogy 1921. október 10-én a bukaresti református iskolák felszabadítása iránt beadott kérésünkre egy hét sem múlt el, hogy egy-két, mindig egyenként kért okmányt, bizonyítványt, nyilatkozatot, felvilágosítást be ne kértek volna. Míg végre 1921. november 19-én az előbbi tulajdonos, dr. Bartók György theol. tanár aján-dékozási szerződése alapján az igazságügyminiszterium rendeletére iskoláink átírtak az erdélyi ref. egyházkerület nevére. Ki ne hitte volna, hogy ezzel ügyünk rendben van?! De sajnos, mintha mi sem történt volna, ezután is csak újabb meg újabb okmányokért kellett Kolozsvárra futkározni.

Legujabban [risum teneatis!] azt a kérdést intézték a közoktatásügyi miniszteriumhoz, hogy van-e Nagyromániában iskolafenntartási joga a református egyháznak? Es ezt az igazságügyminiszterium kérdezte! Hiába volt minden hivatkozásunk a bentlevő aktákra, amelyek iskoláink 1870 óta való fennállását igazolják. Hiába beszéltünk a békeszerződés 10. §-ában adott jogokra. A közoktatás feleletét meg kellett várni. Es amikor azt 48 óra alatt prezentáltuk, akkor újabb kérdés ment a közoktatáshoz: „Van-e jogunk iskolát fenntartani Bucureshtben?” Erre is igenlő felelet jött. Na gondoltuk magunkban, most már nem tud mit kérdezni az igazságügyminiszterium. Csalódtunk. Az igazságügyi director eszén túl nem jár ember fia! Ime az új kérdés: „Van-e joga a református egyháznak iskolát nyitni a Sfi Voievoz 50. és Stu Stefan 34 számú házakban?” Ezek a mi palotaszertű iskolaépületeink házszámai. — Ime, a bukaresti igazságszolgáltatás iskolája! Még sem csüggedünk! Most már a 3-ik igazságügyi miniszter ígéretét tartjuk. Hátha: „Három az Isten igaza!”

Helyreigazítás. Mult heti számunkban az újvárosi ref. énekkar dalestélye című tudósításából tévedésből kimaradtak a háziasszonyok közül: Szücs Józsefné, Birinyi Imréné; a körmagyart táncoló párok közül: Blacsek Kató és Katona Lajos, továbbá Tárnoki László 10 L. adománya, mit a rendezőség kérésére készséggel helyreigazítottunk.

Egy lelkész, midőn a vonat utassal tele épp indulóban volt, beszólt egyik fülkébe: „Szabad lesz kérem, elfoglalom azt az üres helyet?” „Hagyja, nem szükséges; pap nélkül is el tudunk jutni a pokolba” — volt az udvariatián felelet. Mikor a vonat egy új hidon robogott keresztül, a vonat eleje lezuhant, az utolsó kocsi elszakadtak. Ok valóban eljutottak a pokolba pap nélkül is, míg az Úr az ő alázatos szolgáját, aki az utolsó kocsiiban vonta meg magát, megmentette.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad
6-6
Hármas-utca 9.

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó :: minden munkát, javítást és átalakítást. ::

KELETI BANK P.-t.

Alaptőke :
5.000.000, — Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em. Telefon: 3-59 és 9-56
Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénzemekeket** vesz és elad.
18-26

Nyomatott BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király-utca (Rákóczi-ut) 14.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

Szilágyi Géza és Társa

8-13 Régi, jó hirnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a

legujabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 13-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 11. szám. — Telefon: 2-54.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 10-26

Grenadin, Dirndli-krefon és szafenokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Villamos

világítási és motor berendezések, villamos csengő és házi telefonok felszerelését és javítását gyorsan, pontosan és jutányos áron készít

FRIEDMANN ÁRPÁD

elektrotechnikai vállalata Beöthy Ödön-u. 18.

Új és használt villamos motorok állandóan raktáron.

Telefon: 624. szám.

BÉRES KÁROLY

könyvnyomdája és papír gyári raktára

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 14. szám.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Isten hajléka — valóság.

Felment a magasságba foglyokat vitt fogva és adott ajándékokat az embereknek. Ef. 4:8.

Jézus mennybemenetele a hívő keresztyének ünnepe — a világ fiai pedig nem tudják mit csináljanak vele. Sajnos a hívők között ezerek meg ezerek vannak, akik soha sem pillantottak bele a mennybemenetel örömeibe. Kedves testvéreim — szakítsatok magatoknak időt — mélyedjétek bele a biblia valóságaiba, realitásaiba. Minél hatalmasabban él bennetek a Megváltó, annál bizonyosabb bennetek a mennynek reménysege.

Istennek háza — hajléka óh, ez nem egy gondolatban, képzeletben létező dolog, nem elfutó hiu ködkép. Láthatóan testben állott az Úr a tanítványok között (Luk. 24:30) Ő láthatólag testben ment fel a mennybe — éppen az az Ő dicsősége, hogy Ő neki valóságos örök isteni testisége van. Az Isten világának javai és gazdasága mind valóság — létezők —

testben valók. Egy szép otthont — arany várost készített Jézus az Ővéinek. Ott nincs ellenséges hatalom, nincs fogyatkozás, nincs betegség, nincs halál. Ott át hatja: betölti a csendes édes zavartalan béke a boldog lakókat és az egész teremtett természetet. Nincs tökéletlenség, nincs szegénység, a fejlődés nem fogyatékos, nem befejezetlen, nincs békétlenség.

Oh boldog a hely — ahol Jézus van, ahol Őt az Ő szerettei láthatják — gyönyörködve fogadhatják szent örökké való — valóságos testben való mennyei létét.

Nekünk ismernünk kell a mi hazánkat, — meg kell tanulnunk szeretni — és mindig értékesebb, drágább lesz nekünk, minél többet foglalkozunk vele.

Oh mennyire örül a mi Urunk, ha nekünk Ő benne teljes bizodalunk van — s ha az Ő dicsősége — a mi örömünk és vágyakozásunk. Ezt mondotta nekünk: A hol van a ti kincsetek; ott van a ti szívetek.

Hadd legyen U és az Ő mennyei országa mennyei világa — a mi drága kincsünk. Akkor

Az imádság ereje.

Irtia Tildy Zoltánné.

Egész éjjel csunya vihar dühöngött. Az égen sötét terhes felhők kergették egymást. Erős, egyenes törzsű fák panaszos nyögéssel hajtogatták magukat amerre a szélvész parancsolta. A fiatalabbak és gyengébbek pedig kétségbeesett ijedséggel majd a földig hajoltak. Amelyik meg ellent állt, azt egyszerűen derékban törte ketté a vihar félelmes ereje. Azután lassan-lassan hajnalodni kezdett s amint növekedett a világosság, a vihar köpenyeget fordított s panaszosan síró, sikoltó szél lett belőle. A síkságot átszelő folyamán is lecsendesedtek az egymásra tornyosuló hullámok s békésebben csapkodták a parthoz kötött ladikot.

A parton komor szürke épület állott. A sűrű vasrácsos ablakosorok szigorúan és sötéten bámultak a barátságatlan sáros reggelbe. Lent a vaspántos kapunál fegyveres örök állottak. — Egyszerre csak döngve felnyílt a nehéz kapu, egy ember lépett ki, utána rögtön bezárult s az egész komor épület visszhangozta az ajtócsapás zaját.

A kilépő férfi arca komoly és mégis derűs és örvendező volt. Siető léptekkel a folyóparton

álló révészház felé vette útját. Benn a házikóban kicsiny vaskályha mellett révész legények, meg várakozó utasok melegedtek.

A belépő férfi láttára csodálkozva kiáltottak fel:

— Nos megszabadultál Balázs?

— Istennek legyen érte hála, letelt a büntetésem — felelt nyugodt hangon a kérdezett.

Az emberek összenéztek. Deák Balázs nem szokta azelőtt beszédjébe az Isten nevét keverni, hacsak káromlóan nem. Az egyik révész legény szólt is neki gunyosan.

— Hát Balázs bátyám, ugy-e csak nem volt jó az a nagy hatalmaskodás. Mindég mondtam én, hogy nem soká lesz az a fordított világ, helyre billentik azt hamarosan. Dehát kigyelmed nem akarta hinni.

Az utasok aggódva pillantottak a jövevényre. Deák Balázs nagy erejű és hirtelen haragu ember, ha neki megy a csufolkodó legénynek biz annak nem jó vége lesz. Azonban Deák egy kis idő múlva békés-csendesen felelt.

— Bizony öcsém azóta én is megtanultam, hogy minden földi bajnak oka az emberek bűnös szívében van. Az orvosa pedig ott fön a magasságos egekben.

a mennyei polgárság joga a miénk lesz — s Jézus felvisz az Ő dicsőségébe. Örömmel nézünk e pillanat elébe, — mert adott nekünk ajándékot „az ő foglyainak — az ő Szent lelkét, mely minket is élővé tesz, hasonlóvá Ő hozzá, — mert meglátjuk Őt, a mint van. „Elváloztatja a mi nyomoruságos testünket, hogy hasonlatos legyen az Ő dicsőséges testéhez, amaŕ Ő hatalmas munkája szerint, mely által maga alá is vethet mindeneket.“

Hiszen vannak mennyei testek és földi testek; de más a mennyeiek dicsősége, más a földieké. (I. Kor. 15.40).

K. E.

H. —

A nagyváradi egyház alapjai

[Folytatás.]

4. Timár-társulat újvárosi ref. iskola-alapja.

Ez a társulat is hasonló nemes célból alakult 1894-ben, mint a csizmadiáké. Az alapítók közül kiemelendő: Nagy Lajos és Zsigmond, valamint Beregszászi Ferenc. Több ízben áldozott egyházi célokra ez a társaság is, a közösen összerakott jövedelemből, — míg aztán a tagok számának lepadása miatt — feloszlott és meglevő vagyonát 1700 frtot a ref. elemi iskola alapjára adta át az egyháznak.

[Vagyonállag:] takarékbetétben 1765 lei és 5000 kor. n. é. hadikölcsönkötvény = 2500 lei, összesen 4265 lei.

[Kezelése:] a kamatok és adományok a tőke növelésére fordítatnak, míg ez alap a cél megvalósítására elegendő lesz.

Az emberek elgondolkozva szívták pipáikat s bólogattak hozzá. Később az egyik leteszi a pipát.

— Hát a családodat nem is kérdezed Balázs?

— Isten bizonyosan meghallgatta az imádságomat és megőrizte őket — hangzik komoly hittel a válasz.

— Ej de más ember lett belőled Balázs! — csodálkoznak.

— Más, hála érte a mennyei Atyának, igazán más! — bólint Balázs.

A falura ráborult az este. Már elcsendesedett minden emberi zaj. Az esti szürkületbe burkolódzott, aludni készülő házak felett messze kimagaslik a templom sudár tornya. Mintha szólna az alatta meghuzódó házacskáknak. — Ti csak aludjatok, pihenjétek nyugodtan, én majd őrt állok felettetek az éjszakán.

Deák Balázs né megegyeszer tett a tűzre. Azután összerakta gondosan a kicsiny szoba padlóján szét szórt vesszőket. Az elkészült kosarat is oda állította a többiek közé. Alvó kis gyermekei takaróját sorban megigazgatta. Az apróságok boldogan mosolyogva aludtak s nem

5. *Egyházfenntartási tőke:* A 90-es évek elején keletkezett s az az egynéhány korona képezte alapját, ami a „Közalap“-ba befizetni kötelezett összegből megmaradt. Ez évről-évre csatoltatott a tőkéhez s minthogy a hivek vajmi ritkán adakoztak erre a célra: ez ma is még nagyon szerény összeg. Pedig az egyháznak kötelessége is lenne egy ilyen alapot létesíteni, mint ahogy a kisdud temesvári gyülekezet is összegyűjtött egy év alatt ilyen alapra több mint 50,000 leit.

[Vagyonállag:] takarékbetétben 558 lei, hadikötvényben 25 lei, összesen 583 lei.

[Célja:] hogy a kamatokból fedeztessenek az egyház közönséges szükségletei és így az egyház közönséges szükségletei és így az egyházi költségvetés biztos alapra helyeztessék. De ehhez természetesen hatalmasabb tőke szükséges, mint a mostani.

6. *„Dr Várady Zsigmond“ Reformáció-émlék:* egyházfenntartási-alap. A reformáció 400 éves emlékére alapított 1917-ben abból a 2000 koronából, amit Dr Várady Zsigmond hagyományozott végrendeletében egyházi célokra.

[Vagyonállag:] 1249 lei 68 b. takarékbetétben.

[Célja:] mint előbbinek.

7. *Vallásos iratok beszerzési alapja.* 1920-ban valaki 100 K adományt tett le az újvárosi lelkész hivatalná! anélkül, hogy valami különleges célt megjelölt volna. Így keletkezett Sulyok István lelkészünk gondolata szerint ez az alap, mely valóban hiányt pótol.

[Cél:] az, hogy bővebb adományokkal alapítvánnyá alakíttassék át s aztán az évi kamatokból

hallották mikor édes anyjuk nehéz sóhajtással leült az asztal mellé. Előtte nyitott, sokat használt könyvecske feküdt. Kopott, sokat használt könyvecske, óh de milyen drága vigasztalója, üdítő forrása a testben és lélekben megfáradottnak. Milyen nehéz is ez a földi élet! Melyi kosarat meg kell kötni a rövid téli napokon, hogy jusson minden szükséges dologra egy-egy kevés. No, de azért öröm is akad Deák Balázs né életében.

A szükség és bajok napjaiban istenfélő, engedelmes gyermekei sokszor lelderítik gondoktól boros arcát. Oh, hátha a jó Isten még az ő legfőbb imádságát meghallgatná, akkor igazán boldog lenne, ha olyan nehéz is az élet. Akkor még könnyebben dolgozna és nélkülözne.

Egész lelkét önti e sóhajtásba: Isten, szegény uram lelkét áldd meg és vezesd őt haza hozzánk!

A buzgó és gyakori imádság szavát Isten nem engedi eloszlani a légben. Az ajtón kopogtatnak. Egy perc múlva mélységes örömmel öleli át egymást két szerető ember. Deák Balázs és felesége fejüket alázatosan lehajtva imádkoznak. A gyerek csak bámul rájuk, aztán örömtől repdeső hangon felkiált: Anyám, édes anyám, ugy-e nem hiába imádkoztál!

vallásos könyvek szereztessenek be, részint iskolás gyermekeknek, részint egyéb célokra.

[Vagyonállag:] Juhász András volt s. lelkész 300 lei és Gargya Géza s. lelkész 100 lei adományával, jelenleg: 475 lei.

8. „Grünwald” kultur-alap. 1911-ben elhalt Grünwald Simon nagyváradi földbirtokos végrendeletileg egyházunknak hagyta vagyonának felrészét a leszármazókat illető törvényes osztályrészt sérelme nélkül.

Ez az alap kizérőlag oktatási célokra szolgál.

[Vagyonállag:] takarékbetétben 365628 lei, részvényekben 6225 lei, hadikölcsönkötvényben [1:2 arány] 12,050 lei, összesen 21,931 lei 28 bani.

[Kezelése: csak a kamatok használatnak fel a fenti célra, a tőke változatlan.

[Folytatjuk.]

Felhívás.

Egyházi törvényeink (I. t. c. 19. §) rendelkezése szerint a presbyterium összeállított a választók névjegyzékét és azt május 15–25-ig terjedő időben közszemlére kitette. A választók névjegyzékébe csak azok az egyháztagnak vétettek föl, akik múlt évi tartozásaikat május hó 15-ig kifizették.

Anyakönyvi adatok

1922. május 1–15-ig.

Születtek: Biró Klára, Tóth Mária, Sztankovics Ilona, Vaczi Berta, Osváth Gizella, Barna Irén, Cs. Nagy Lajos, Nagy István, Sámsoni Mária, Török Mária, Hunyadi Mária, Farkas István, Acs József, Dézse Juliánna, Illyés Gyula, Laki Sándor, Nagy Kálmán, Sfurle Rozália, Sfurle Károly, Zsurzsucz Magdolna, Borók Ilona, Füller Lajos, Tóth András.

Házasságot kötöttek: Szabó Ferenc ref.—Gip Rozália ref., Szalkai László g. kath.—Gazdag Juliánna ref., Zsombori János ref.—Gip Juliánna ref., Szilágyi Mihály r. kath.—Kulcsár Rozália ref., Kotván Géza ref.—Rác Lujza ref., Szakács Imre ref.—Bajkán Berta g. kath., Szabó Mátyás ref.—Vajda Róza ref.

Meghaltak Szabó Zsuzsánna Bálint Gyuláné 78 év, Szabó Lajos 74 év, Illyés Zsuzsánna 16 hó, Stagemmaier Imréné Papp Eszter 29 év, Dávid Juliánna 17 év, Varga András 53 év, öz. Kiss Imréné Vitéris Rozália 55 év, Kiss Gábor 30 év, Török Juliánna 22 év, Tarsoly Mária 30 év, öz. Győri Lajosné Bodor Zsófia 67 év, Csenke Zsuzsánna 65 év, Szabó Piroška 45 év.

Aldozatkészség

Adakoztak:

1. *Ujvárosi orgona-alapra*, Demeter János szücs 100, Debreczy Imre 30, Kiss Andrásné Össi 20, öz. Gulyás Károlyné 5 lei, az Ujvárosi Enekkar az április 29-iki estély jövedelméből 15,000 azaz Tizenötezer leit.

2. *A velencei imaházra*: Fenesi József és N. N. 100–100 lei.

H I R E K.

Az istentiszteletek sorrendje:

I. Vasárnap, május 21-én:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél hat órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

II. Aldozócsütörtökön, május 25-én:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél hat órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Aldozócsütörtökön délután 3 órakor Olasziban gyermek-istentiszteletet tartunk.

A bihari református egyházmegye megüresedett állásaira az egyházmegye presbyteriumai 28 egyházból 33 érvényes szavazatot adtak be. A beadott 33 szavazatból az esperességre Csernák Béla nagyváradi lelkész 33; az egyházm. gondnokságra dr. Thury Kálmán nagyváradi főgondnok 33; a lelkesi tanácsbírói állásra Nagy Vilmos nagyváradi tanítónőképző igazg. 20; Biró Ferenc örvéni lelkész 32; világi tanácsbírói s. dr. Morvay Zsigmond ügyvéd 33, Telegdi József mezőtelegdi nagybirtokos 33, dr. Olasz Béla ügyvéd 31, Domokos László táblabíró 30, dr. Fráter Imre kórházi igazg. főorvos 22; lelkesi jegyzőségre Baka Béla m.-telegdi lelkész 18; világi jegyzőségre dr. Szeghalmy Sándor 23; a tanító-képviselőségre Nagy Mihály borsi tanító 33, Várkonyi Imre biharpüspöki-i tanító 32, Zöld István bihari tanító 32, Sándor Lajos pusztajlaki tanító 24 szavazattal választották meg.

Megszólalendő sorokat olvasunk egyik egyházi lapban. [D. Pr. L.] Rá kell ébrednünk arra, hogy azokat a támogatásokat, melyekben eddig külföldi hittestvéreinktől részesültünk, a magunk körében kell megkeresni és megtalálni. Tudom én, hogy nagy a szegénység közöttünk, kivált a városi népesség körében, de azt is tudom,

hogyan vannak társadalmi rétegek, akiknek kétségkívül van némi feleslegük, melyet az egyház szükségleteire fordíthatnak. Ezek a feleslegek is nagyon csekélyek ugyan az amerikai vagy más gazdag külföldi államok viszonyaihoz képest, de mégis elegendők arra, hogy — ha kellően összegyűjtetnek — a magunk, számokban magas, de külföldi pénzben kifejezve aránylag csekély szükségleteink kielégíthessék. A helvéciai vallástételt tartó ekklesiák és jóttevők szívéből nem halt még ki a magyar református intézmények iránti szeretet és lehetetlennek tartom, hogy ha kellő erővel és idejében megkerestetnek hiveink, innen mi magunktól is össze ne tudna gyűlni mindaz az összeg, amelyre egyházunk nagy intézményeinek fenntarthatása érdekében szükség van.

Bécsben erősen terjed a buddhista vallás. Ez részben Rabindramat Tagore buddhista költő európai időzésének visszhangja, részben a tespedt, elernyedő léleknek az „élő víz” elkerülésével a meddő újdonságon való kapkodásának tünete.

Szalmáron a tél folyamán a református kollegium tornacsarnokában 22 vallásos estét tartottak, amelyeknek perselypénze 12.218 leivolt a református hitvallásos iskolák javára. Valóban, a perselybe adakozás az istentiszteletkiegészítő része.

11. jel. Az egész Németországban erős mozgalmat indítottak meg a szülők, hogy mindennél hitvallásos iskolákat, evangéliumi telekezeti iskolákat létesítsenek, s az állami iskolák helyett ezeknek nevelésére bízzák gyermekeiket.

Középiskolai református növendékek versenyszavazata. Tanuló ifjúságunk köre egyik vasárnap délben versenyszavazatot rendezett. Dr. Olasz Béla presbyter, ki a legelénkebb figyelemmel kíséri ifjúságunk munkálkodását, pályadíjat tűzött ki Tompa „Uj Simeon” című ódája szaválására. A versenyzők nemes ambícióval készültek az ünnepélyes órára. A megfelelő értékkel és érzéssel előadott szavazatok eredménye következő lett: 1-ső díjat nyerte: Tóth László 2-ik díjat Kovács Sándor a két egyenlő összegű 3-ik díjat Csernák Béla és Kalla István tanulók nyerték, kiknek a jutalomdíjakat — szép beszéd kíséretében nyújtotta át — adományozó presbyter, a hallgatók pedig lelkesen megtapsolták a kitüntetetteket.

A Prof. Jótékony Egységbe — Zeke Ferencné gyűjtőívén — az alább feltüntetett összegek évi díjfelvételének kötelezettsége mellett új tagokul beléptek a következők: Zeke Ferencné 20, özv. Demján Istvánné 20, Kiss Gyuláné 30, Dukrét Lajosné 30, Goldburg Ferencné 40, Kiss Antalné 100, Draghicsi Jánosné 200 lei.

KELETI BANK P.-T.

Alaptőke: 5.000.000,— Lei.
Telefon: 3—59 és 9—56
Oradea-Mare (Nagyvárad), Rimanóczy-u. 6. I. em.
Kölcsönöket folyósít. Betéteket elfogad legmagasabb kamatozás mellett. Átutalásokat elszámlol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi pénznemeket vesz és elad.

18—26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kőt-szerek, Liszkaviz, a legjobban minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

2

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalkozó, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 14—26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2—54.

Szilágyi Géza és Társa

9—13 Régi, jó hiraevü

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Villamos

világítási és motor berendezések, villamos csengő és házi telefonok felszerelését és javítását gyorsan, pontosan és jutányos áron készít

FRIEDMANN ÁRPÁD

elektrotechnikai vállalkozó Beöthy Ödön-u. 18.
Új és használt villamos motorok állandóan raktáron.

2

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 11—26

Grenadin, Dirndli-kreton és szaténokban.
Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Hogyan ünnepeljünk?

I. Kir. 8:66.

Keresztyén ünnepeink áldások forrásai. Arra rendeltettek, hogy bennünket felfrissítsenek, a köznapi élet lármájából, zürzavarából kiemeljenek, megtanítsanak az életet magasabb szempontok, isteni igazságok szerint szemlélni és e közben felszereljenek új erővel hivatásunk feljlesztésére, életharcaink megharcolására. Ez áldásokat azonban csak akkor nyerhetjük, ha tudunk helyesen ünnepelni.

A jeruzsálemi templom építése befejeztett. Salamon és népe úgy tartották a több napot igénylő felszentelési ünnepet, hogy annak magasztos ünnepi hangulatát és felséges benyomásait örömmel és vig szívvvel vihette haza, még a legegyszerűbb ember is az ő hajlékába. Mi volt ennek oka? Az, hogy bár csudálatra méltó pompával építették fel a templomot, mely ezután a nemzeti élet középpontja lett, mégis nem ez volt az ünnepség tartalma, nem az, amit emberek végeztek. Az a sok ál-

dás, az a nagy kegyelem, amit a hűséges Isten tett népéért, akivel szövetséget kötött, az töltötte be lelküket, az tette őket örvendezővé és vidámmá. Ünneplésük tehát Isten nagyságos dolgainak szemlélésében és hittel való elfogadásában állott. Az olyan ünnep, amelyen elfelejtkezünk Istenről, nem hoz áldást. Csak akkor térhetünk meg hajlékainkba örömmel, ha megismerjük mindazokat a jókat, amiket az Úr cselekedett velünk. Nincs nagyobb, tisztább, maradandóbb öröm, mint az Úrban való örvendezés. Ez kihat életünk minden területére és áldott hatásait akkor is érezteti, mikor nem gondolnánk. Ha Isten szeretetének értünk lett cselekedeteiben gyökerezik örömünk, akkor azt még a szenvedések sem rabolják el tőlünk.

Hitünk ünnepei a legmagasztosabb ünnepek. Származik e áldás azokból reánk? Most újra ilyen ünnep felé visznek a gyorsan siető napok. Tegyük egy próbát. Lássuk meg, hogy Isten nagyságos dolgait, az emberek iránt való szeretetét az ünnepeken megismerni, vidámmá tesz és arra képesít, hogy örömet vi-

A magvető

Szólt az Úr egyik szolgájának.

— Menj és vesd el a széles mezőn az én ígéim magvait.

A szolga kiment a mezőre. Nagy műveletlen terület volt körös-körül. A munka reménytelennek látszott, de az Úr szava még ott csengett a fülébe s ezért haladéktalanul munkába kezdett.

A vékony termő réteg alól itt is, ott is elővillant a sziklatalaj s a felette elszálló felhők mintha csak ezt mondták volna:

— Miért fáradsz, szerencsétlen? Nem látod, hogy az elhintett magvak itt mély és éltető gyökeret nem verhetnek?

Mögötte egy csapatban vetési varjak, másutt egyéb madarak szállongtak. Alig haladt néhány lépésre, máris leereszkedtek a magasságból s némelyek közülök kezdték felkapdosni az elhintett magvakat.

Bozót, gyim-gyom a ruhájába akadt. Mintha csak ezt mondták volna:

— Miért gyötröd magadat? Hát nem látsz, nem ismeresz minket? A gyenge kalással mi

jászva elbánunk. — Tövises, szikár karjainkkal körül öleljük és megfojtjuk benne az életet.

Az egyik szomszéd, akinek az Úr szintén parancsot adott, hogy hintse a magot, oda állt a vetés szélére és hangos szóval átkozni kezdte:

— Hogy mered a magot hinteni, te, átkozott eretnek? Nem tudod, hogy az egész világ az én vetésem? Átkozott legyen a mag, amelyet vetsz. Átkozott legyen a fajtád, örök pokol a büntetésed, ha nem állsz he ide én utánam.

— Atyámfiak, miért ezek az átkozódó szavak? Tekints csak széjjel. Olyan nagy a világ. Ezzel a drága maggal még olyan kevés föld van behintve. Én nem zavarlak téged. Te is hagyj engem békén dolgozni. Az Úr mondotta nekem, hogy jobb szeretné ha téged is munkába látna. Hogy te megálkózod az én munkámat? Testvér, a jutalmat én nem tőled várom s a büntetés is az Úr kezében van. Jobb: te is végezd a magad dolgát! Nem látod amott a közelgő sötét felleget? Siess, hogy a nagy eső előtt még te is elvethesd a rád bízott magot.

Alig haladt tovább, már is valami dologtalan tunya szolgatárs akadt az utjába.

Miért ez a verejlekes buzgalom. Te csak

gyünk hajlékainkba és vidáman dolgozzunk a munkanapokon. Így tanuljuk meg azt a nemes művészetet, amellyel a hétköznapokat is ünnepekké tesszük az Ur közelében!

Hogy ünnepelte Jézus az ő ünnepeit? Istenházában és jó cselekedetekben.

Legyen Istené minden dicsőség a közelgő ünnepeken is!

K. É.

A száz esztendőös nagyszalontai egyházmegye jubileuma

A múlt év december havának 11-ik napján volt száz éve annak, hogy a Biharvármegye déli részén fekvő 30 anya- és 1 leány-egyház az 1821. évi Generali Konventnek, az akkori legfelsőbb egyházi hatóságnak rendeletéből bucsút vett Nagyváradon a bihari református egyházmegye többi egyházaitól, hogy a békési traktusból kiszakított 10 egyházzal egyesülve megalkossák a nagyszalontai egyházmegyét. Valamikor réges-régen, a török világban, a zarándi egyházmegye foglalta egybe ezeknek az egyházaknak többségét. Ez az egyházmegye azonban a török dúlások idején lassanként megszűnt, elpusztult, hogy aztán 1822 január 11-én egy új egyházmegye szülessék meg helyén. Ez a nap t. i. a nagyszalontai egyházmegye születésnapja; erre a napra gyűltek össze az egymás mellé rendelt egyházak képviselői Geszten borosjenői Tisza László elnökletele alatt. Első esperese az új egyházmegyének Bor István zsadányi lelkész, első gondnoka maga az elnöklő kamarás, aki tisztét 1831-ig viselte, mikor őt fia Tisza Lajos követte; Tisza Lajos helyébe 1855-ben választották meg fiát Tisza Kálmánt,

akinek halála után gróf Tisza Istvánt emelte a bizalom a gondnoki székbe. A gróf Tisza István életét kioltó szörnyű gázttal után a nagyszalontaiak a gyász jeléül egész mostanáig nem töltötték be a gondnoki széket. Most előbb a kidőlt óriás öccsét, Kálmánt választották meg, majd — miután ő nem vállalta a gondnokságot. — Szabó Zoltán ny. tábornokot, akit az ünnepek során iktattak hivatalába.

A nagyszalontai egyházmegye jubileuma az egész királyhágómelléki egyházkerület, sőt az egész elszakított részek reformátusságának ünnepévé nőtte ki magát. Az ünnepre nemcsak Nagyváradról, Aradról, — de a távolabb fekvő Nagybányáról, Szatmárról, Temesvárról, Lugosról, sőt Kolozsvárról is érkeztek Arany János szülővárosába, amelynek színmagyar lakossága igazi magyaros vendégszeretettel fogadta az illusztris vendégeket, akik élükön Sulyok István püspökkel, május 16-án érkeztek meg. Sulyok István püspököt méltóságának megfelelő és illendő módon, nagy lelkesedéssel és szeretettel üdvözölte az állomáson a járás főszolgabírája, a városháza előtt a város főbírója, a parochia előtt az egyházmegye esperese, a nagyszalontai egyház idősebb lelképásztora.

A vendégsereget 65 szebbnél-szebb fogat szállította be s a jövevényeknek módjuk és alkalmuk volt megismerni a hajdu ivadékok nemes vendégbarátságát.

A május 17-iki ünnepély fontosságát emelte az, hogy azon megjelent az erdélyi püspök Nagy Károly is, aki kedden jött Nagyváradra Budapestről s értesülvén az ünnepekről, csatlakozott

veted a magot, de kalácsot ugyan nem látsz belőle. Eszed a szolgálk fekete kenyérét. Hagyj alább a buzgalommal, mert minőnyájan megharagszunk. Végre is azt gondoljuk, hogy többet akarsz és többet merész, mint mi. — Ha barátunk akarsz maradni, tégy úgy mint mi. Különben azt gondoljuk, hogy a gazda fizetést kéme vagy.

A magvető még hallotta a szívében a gazda parancsszavát s így felelt:

— Nagyon szeretlek titeket, de az Urat még jobban szeretem. Ha árulónak tartottok, tévedtek. De nem vesztegethetem az időt arra, hogy meggyőzzetek henneteket. Ne vitázzunk. Ne töltsük az időt hiába. — Dolgozzunk, amíg nappal van. Jön az éjszaka és akkor nem dolgozhatunk.

A másik eiment s ő felsóhajtva megint munkába kezdett. A magvakat egyenesen a szívéből vette s hogy üszök ne legyen a termésben be is áztatta a magot a szíve vérében.

Sokan megálltak az útfélen s így szóltak:

— Majd abba hagyja nem sokára. Bármilyen sok a rábizott mag, egyszer csak elfogy. De nem fogyott el. A magvető érezte, hogy mennél többet szór, annál több marad.

Közben a nap gyorsan alá hajolt. A magvető

holló haja megfehéredett, de a szíve fiatal maradt. Pedig sok csalódás érte. Gyakran visszanezelt, a rég elvetett táblákra: virul-e a vetés munkája nyomán. Egész táblákon sehol semmi jel, egyetlen fűszál. Már-már arra gondolt, hogy felturja a földet s megnézi a magvakat: csiréznak-e már. Majd busan így szólt magában: elmegyek a gazdához. Megmondom neki, hogy vegyen ki ebből az eredménytelen munkából s állítson olyan helyre, ahol a munkám gyümölcsét legalább megláthatom. De aztán eszébe jutott a gazda szava, aki ezt mondotta: Dolgozzál egészen estelig. Érezte, hogy neki tovább kell dolgoznia. És dolgozott megnyugodott szívvel egészen estelig.

Mikor a nap elhanyatlott, látta messziről a gazdát közeledni, aki így szólt neki:

— Gyere haza az én házamba és pihenj én nálam.

Erre a szolga elment pihenni a gazda házába.

Meghalt. Társai megilletődve néztek a koporsójára. Elbucsuztatták. Emlegették a sirja felett, hogy megtért az ő urának örömébe, de ezt csak kevesen vették komolyan. Azt gondolták, hogy a végső tisztesség adáshoz ez is úgy hozzá tartozik, mint a harangzugás és a gyászfátyolok. De

az ünneplőkhöz, hogy tolmácsolja erdélyi testvéreink üdvözlését.

A szerdai ünnepek a városháza disztermében kezdődtek, ahol előbb Szabó Zoltán egyhm. gondnok beiktatása ment végbe. Majd a lelkészek palástos tábora, elől a két püspökkel, kísérve a világiak hatalmas tömege által, templomba vonult. A közénklés után Sulyok István püspök ragadta imádságával a lelkek ezreit az Ur trónja elé. A vegyeskar éneke után Csécsi Imre aradi lelkész, e. m. tanácsbíró mondott mélyen járó, gondolatokban gazdag, ünnepi beszéde. Majd Szathmáry József szép éneke csendült fel, amely Nagy Károly püspök imádságára készítette elő a lelkeket. A püspök imádsága, áldása könnyekig megindította a gyülekezetet, amely a Hymnus eléneklése után lelkében sok édes és fájó érzéssel tért vissza a diszgyűlés színhelyére.

Itt meghallottuk Nagyszalonta ifjabbik lelkészének ihletett ajkáról a jubiláló egyházmegye történetét s hogy az évfordulót egy internátus létesítésével öröklítik meg, amelyre is Kálmándy Mihály egyszerű polgár 50 ezer lelt adományozott. [Vajjon nem akadhatna Nagyváradon is egy ilyen nemes lélek...?]

Domahidy Elemér az egyházkerület, Soltész Elemér az egyházmegye, dr. Roxin Miklós g. kel. esperes a többi telekezetek, Rovács István jegyző a város nevében köszöntötte a jubiláló egyházmegyét.

Este fényes hangversenynek voltunk tanúi, amelyen Szombathy-Szabó István lugosi pap „Prológ”-ját adta elő; Szabolcska Mihály, a nagy költő-pap pedig néhány szép költeményét olvasta fel.

azért sajnálták. Nem azért mert elment és többé nem volt a társak sorában, de mert balga ember volt. Elfecsérelte az életét. Valami olyat akart, amit földön nem lehet elérni. Előtte állott az asztal és ő nem evett, a pohár s ő megsemmisítette. Örülhetett volna az élet szépségének s ő helyett annak durva, rögzös oldalát választotta. Balga elévedt ember volt azt gondolták.

Pedig tévedtek.

A magvetőnek édes volt a pihenés. Nagyon elfáradhatott, mert igen sokáig aludt. Mikor felébredt, mintha valami új és ragyogóbb nap lett volna az égen. Körültekintett. Ameddig a szem ellátott, mindenfelé gyönyörű aranykalászkok imbolyogtak a nyár szelében. Szemmel látható volt, hogy egy tábla sem maradt terméketlen. Egyik harminc, a másik hatvan, a harmadik százannyit hozott.

Hosszan s hálásan gondolt a gazdára, ki neki ily gyönyörű munkát adott. Am örömebe egy kis szomorúság is vegyült: Az ő tiszte véget ért.

Nem. Amint felkelt a pihenő helyéről, egyszerre csak felcsendült a messzeségből a gazda szava:

— Indítsd meg a te sarlódat és arass!

Tóth István.

A másnap eltávozó vendégsereg hálásan gondolhat vissza Arany János városára, az ünneplő lelkes rendezőire Debreczeni István lelkészre, Tatár Balázs volt gymn. igazgatóra, dr. Hadházy Kálmán ügyvédre és társaikra.

A jubiláló traktus nevelő-intézete pedig éljen, növekedjék, virágozzék a magyar református egyház javára, Isten dicsőségére!

Aldozatkészség

1. A református tanító-intézet és polgári leányiskola által május 20-án rendezett műsoros estély anyagi sikeréhez a jótékony cél javára pénzbeli adományokkal hozzájárultak: Sulyok István püspök 200 lei; Béres Károly 220 lei; dr. Bárdos Imre, Beck Nándor, Domokos László, dr. Caba Agoston, dr. Kassay Kálmán, Klein és Tarján, dr. Olasz Béla, Papp Dezső, dr. Schilling Árpád, Standary Gyöngyéné, dr. Szeghalmy Sándor, Szentpáli Gyula, dr. Szőke Ferenc, dr. Thury Kálmán, Váry András (Bihar) 100 - 100 lei; Csernák Béla 80, Németh Pál 60, dr. Fráter Imre, dr. Harmathy Károly, N. N., dr. Kraviánszky Mór, Micsiczay Gyula, Munk Mór, Széles Sándor, dr. Tóth Ferenc Weinberger László 50 - 50 lei; dr. Berkovics István, Barna Sámuel, Debreczy Imre, Biró Márk, dr. Gyenge János, Kiss Károly, Mrausz Árpád, Kursinszky Kálmán, Mellau István, dr. Schuszték Adolf, dr. Soós István, Straub Domokos, Werner Miklós 40 - 40 lei; dr. Hegedűs Árpád, Materny 30 - 30 lei; Fekete Sándor, Pálosy Ferenc, dr. Radó Pál, dr. Radó Pálné, dr. Tolnay Adél, 25 - 25 lei; Lakatos Gyula, Nosz Gusztáv, öz. Rechtené Bauer Zsófia, Szilágyi Géza, Tarnóczy Lajos (Bihar) 20 - 20 lei; Vicsay László 5 lei, összesen 3320 lei. Azoknak a neveit, akik a buffethez voltak szívesek hozzájárulni, a következő számban hozzuk.

2. Velencei imaház-iskola alapra adakoztak: Komlós Aladár 200, N. N. 20, Zoltán Géza 50, N. N. 10, H. I. 10, dr. Berkes József 50, öz. Harmathy Istvánné 50, Kiss Károly 100, Fekete Sándor május hóra 50 lei.

3. Az olasz i. szegényeknek: Merza Sándorné 100 lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor és este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Konfirmándus gyermekeink. vizsgája az idén az ujvárosi templomban szombat (27-én) délután 2 órakor leend. Az ünneplő konfirmálást Sulyok István püspök a vasárnap délelőtti istentisztelettel kapcsolatban végzi az ujvárosi templomban.

Bűnbánati hetet tartunk a pünköstöt megelőző héten. Az urasztalára szánt kegyes adományokat szeretettel kérjük és várjuk.

Máthé Lajos presbyter társunkat május 21-én vasárnap délből nagy részvét mellett kísértük ki az olasz-i temetőbe. 86 évet engedett néki az Ur e földi életben, amelyből több mint ötven évet töltött egyházunk, internátusunk, ianitónőképző-intézetünk szolgálatában. A háznál Sulyok István püspök tartott felette orációt, a sirnál Csernák Béla imádkozott. A hű munkás találja meg jutalmát az égben; a gyászoló családot vigasztalja meg Istennek szent Lelke.

Előfizetőinkhez! Lapunk előállítási költsége épen 40 százalékkal drágult meg azóta, hogy a múlt év őszén 40 lei évi előfizetési díjjal megindultunk. Az előfizetési díjak felemelését csak úgy kerülhetjük el, lapunk fennmaradását csak úgy biztosíthatjuk, ha új előfizetők sorakoznak az eddigiekhez. *Ki fogja ezeket az új előfizetőket összegyűjteni?* Az egyháztagnak még mindig csak egy csekély töredéke érdeklődik anyaszentegyházunk nagy céljait szolgáló lapunk iránt. *Gyűjtsünk előfizetőket!*

A református ianitónőképző intézet és polgári leányiskola növendékei május hó 20-án fényes sikerű műsoros táncestet rendeztek a Kath. Kör. disztermében, amelyet zsufolásig megtöltött az érdeklődő közönség. Az egyház vezető férfiai, élükön Sulyok István püspökkel, valamennyien megjelentek és gyönyörködtek a bájos előadók művészetében, akik bravuros sikerrel oldották meg feladataikat. A rendezés Steinhacker Adél, Ritoók István énektanárokat és Losonczy Gábor főrendezőit dicséri.

A **canoni vizitáció** alkalmával egyházunkban a vizsgálatot a helyettes esperes, Könyves János biharszentjánosi lelkész társaságában május 31. junius 1-én fogja végezni. Ez alkalommal szerdán délelőtt az olasz-i templomban az állami polgári fiú iskolába és délután az újvárosi templomban az állami és más felekezeti polgári leány iskolákba járó növendékek hittani vizsgáját megtartjuk.

KELETI BANK P.-T.

Alaptőke :
5.000.000, — Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Telefon :
3-59 és 9-56

Kölcsonőket folyósít. **Befutásokat** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Áttalásokat** elszámlol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

19-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, **köt-szerek**, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ **gyógyszertárában**

Szent László-tér, a Városháza mellett

3

Czakó Lajos **villany**

felszerelési vállalata, Nagyplac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a **legújabb divat szerint**

o o o a legjutányosabb árban készít 15-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon : 2-54.

Szilágyi Géza és Társa

10-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Villamos

világítási és motor berendezések, villamos csengő és házi telefonok felszerelését és javítását gyorsan, pontosan és jutányos áron készít

FRIEDMANN ÁRPÁD

elektrotechnikai vállalata Beöthy Ödön-u. 18.
Uj é. használt villamos motorok állandóan raktáron.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR:

12-26

Grenadin, Dirndli-kreton és szatenokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradí Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rakóczi-) ut 14.

Ahol az Urnak lelke, ott a szabadság.

II. Kor. 3, 17.

Ha pünköst reggelén megkérdeznék minden egyes keresztyén embert, hogy micsoda ünnepi ajándékot szeretne, félek, hogy a legtöbbben pénzt, vagy egy jó hivatalt, valami jövedelmező állást, talán jobb, nyugodtabb napokat kívánnának s alig akadna valaki, aki a Szent Lelket kérné.

Az igaz is, hogy a Szent Lelket kérni nagy dolog. Szent leckénk azt mondja: Isten lélek. Aki tehát ezt a lelket veszi, az nemcsak valami ajándékot kap, de magát az Istent fogadja magába, úgy hogy felette, szive, élete, minden utjai és dolgai felett Isten lesz az Ur. Bensejében valami nagy átalakulás megy végbe, amit a szent írás az ó-ember meghalásának, az új-ember feltámadásának, egy szóval újjászületésnek nevez.

* * *

Azt mondja szent leckénk: Ahol az Urnak lelke, ott a szabadság! Hát nem homlokegyenest ellenkezik ez avval, amit az előbb hallottunk? Nem azt kellett volna-e inkább írni Pál apostolnak, hogy ahol az Urnak lelke, ott a szolgaság, a rabság?!

A keresztyén ember élet-tapasztalata Pál apostol állításának igazsága mellett tesz bizonyosságot.

Hát szabad emberek azok, akik nem fogadták még be Istennek lelkét, hanem szabad folyást engednek természeti ösztöneiknek szenvedélyeiknek, önzésüknek, haragjuknak? Ezek az igazi rabszolgák, valóságos rabszolgái indulataiknak, ösztöneiknek, nyereségvágyuknak, hatalomszomjuknak. Láncokat viselnek. És a lánc lánc marad akkor is, ha aranyból való.

Tudunk rabszolgákat, akikkel úgy rendelkezett az akkori társadalom, mint a mai állatvilággal. Az apostoli kornak ezek a rabszolgái mikor vették Istennek lelkét, sorsuk ugyan a régi maradt, a megalázó, veszedelmeknek kitett rabszolgai sors, de szenvedéseiket oda vitték Krisztus elé és szolgálatuk áldozattá magasztosult. Az Urnak lelke a rabszolgadolgoztató műhelyekben, a tömlöcökben is hősokeket nevel, akik nem látják börtönőreiket, rabszolgatartóikat, hanem könnyeiken át is Krisztusra figyelnek; leerve, meggyalázva is érzik, hogy valójában ők a szabadok, ők az urak, ők a Krisztus megváltottjai; a Lélek szolgálatukat, szenvedéseiket, rabságukat szabad cselekedetté dicsőíti.

Az Ur lelke szabadit ki a csüggedés, a kishitőség, a reménytelenség, a bánat hatalmából. E nélkül a lélek nélkül elfáradnánk, elalélnánk, elcsüggednénk, elfogyna türelmünk, kitartásunk, szörnyű pessimizmus, rémábrándok polip karjai fojtogatnának, mignem elvesznénk. Némelyek e sok rossztól úgy akarnak szabadulni, hogy könnyelmű életörömökbe merülnek el. Innét van az, hogy válságos nagy időkben orgiákat ül a hűn. De ez nem szabadit meg gondtól, rossztól, bánattól. Erő, vigasztalódás, megújulás csak ott van, ahol az Urnak lelke van.

Az Urnak lelke szabadit ki a bűnnek hatalmából. Felnyitja szemünket, hogy meglássuk azt a pusztítást, amit a bűn visz végbe bennünk és körülöttünk. Fölkelti keblünkben azt a szent erőt, amely ellenáll a bűn törvényének tért hódít tőle itt is, ott is; úgy hogy ahol még uralkodik is rajtunk a bűn, ott is lázong ellene akarátunk. Mindez az Ur lelkének munkája. És nem hiába munkál bennünk, most lépésről-lépésre, fokról-fokra, előbb segít, a bűn örvényeiből ki, felfelé, dicsőségről-dicsőségre, az Isten fiainak dicsőségére.

A protestantizmus küzdelme Lengyelországban.

A versaillesi béke, mely anyagi téren teljes nyomorúságba döntötte egész Európát, győzöket és legyőzötteket egyaránt, ezen kívül vallási terén is elviselhetetlen állapotokat teremtett a Németországtól erőszakkal elszakított és Lengyelországnak ajándékozott területeken. Közel egy millió protestáns lélek, kilencvenkilenc századrészben német anyanyelvű, került egy olyan nemzet kötelékébe, amely a szivegyökeréig bigott katolikus és amely ráadásul még alkotmányában is szó szerint kijelenti: „a római katolicizmus, mely a többség vallása, az első helyet foglalja el.“ A protestantizmus és a katolicizmus közötti élethalálharc, mely visszanyulik a reformáció kezdetéig, s a protestánsokra az üldözések és szenvedések szakadatlan láncolatát jelenti: új fázisába lépett.

Ez a küzdelem a való életben már is éles összetűzésekre vezetett a katolikusok és a protestánsok között mindenütt a lengyeleknek cédált vidékeken. Ezt a vallásos küzdelmet még elkésredettebbé teszi az a körülmény, hogy egyuttal faji, nemzetiségi küzdelem is. Aki protestáns az német is és aki lengyel, az pápista is. A más-vallású kisebbségek a faji vallás szolid tömegében alig számitanak, Lengyelországban csak úgy mint másutt. Mihelyst lengyel fenhatóság alá kerültek azok a területek, mindenütt eltörölték a németet, mint hivatalos nyelvet és az összes németeket — majdnem kivétel nélkül protestánsokat — akiknek ott földbirtokuk vagy házuk nem volt, azonnal kiűzték az országból. Igaz, hogy nem

nyilvános kormány rendelettel. A versaillesi béke garantálja papiroson a nemzetiségi és felekezeti kisebbségek létjogát, nyílt rendeletet tehát nem adhattak ki. De az olyan országban, amely még ma is hadiállapotban van és ahol az ország összes élelmiszere, ruházati cikke, szene és olaja valamiféle központi kezelés és szétosztás alatt van, nem nehéz a megélhetést lehetlenné tenni a nemkívánatos elemek számára. Az olyan országban, ahol — mint az egész világon mindenütt — nagy lakáshiány van, nem nehéz dolog a hajléktalanokat épen a protestáns iskolában szállásolni el és velük az ott lakó tanító életét tőrhetlenné tenni.

S minthogy az ország határát csak utlevéllel lehet átlépni, nagyon könnyű ennek láttamozását megtagadni azoktól, akik a kiűzött protestáns tanítók, diakonisszák vagy lelkészek utódaiként akarnának bármily tövényes meghívás alapján is az országba bejutni. A furfangos tisztviselő az olyan országban, ahol a nyílt háború és forradalom helyét faji és politikai gyűlölködés foglalta el, mindig talál ürügyet arra, hogy politikai vagy vallásos ellenfeleit letartóztassa. Egy év leforgása alatt negyvennyolc protestáns lelkészt internáltak Szczypiornoba a régi német-lengyel határ egy kis helyiségébe, ahol a legembertelenebb bánásmódban részesítik őket. Mikor Samter-nek egy Posen-től északnyugatra fekvő és 6000 protestáns lelket számláló gyülekezete új segédlelkészt hívott meg, nem engedték meg neki a határ átlépését, a tulnyomólag róm. katolikusokból és zsidókból álló városi tanács azzal érvelvén, hogy „elég egy pap egy templomba“. És ilyen eset tucatával fordul

Tóth János botrányt csinál.

Ez egy történet kedves olvasó, hogy Tóth János kurátor kinn állott a kiskapuban. Még jó reggel volt tavaszi, hűvös de mégis mosolygós, életet, melegséget ígérő reggel. Tóth gazda a ház előtt álló két kajszin-barack kárminpiros, duzzadó virágrügyeit nézte, melyeket már csak az éjszakai hideg tartott vissza a kipattanástól. Oh mi csodás színt fog öltetni nemsokára ez a két erős, ifjú kajszinfa.

— Gyümölcs az lesz, ha időt ad hozzá az Isten ... Imígyen melengette körül gondolataival Tóth uram a fákat. S tán tovább is merengett volna, ha valaki tisztos és félénk szóval rá nem köszön.

— Adjon az Isten! — fordul vissza a köszönőre. Hát meg erre hord a szél?

— Szél? — kérdezte a jövevény — szél? ... Bizony szél! Hideg van. A hozott be a faluba. Öreg vagyok már, nem bírom úgy mint azelőtt. Fázok.

S bizony Tóth János nem csodálkozott e kijelentésen.

Egy rongytömeg állott előtte. S ez a rongytömeg: ember volt. A tépett madzaggal — foltzott piszkos ruhából öreg, fáradt ember arc nézett rá. A nedves, hideg földön két mezitláb reszketett. Az öreg József koldus. Valahol kinn a faluvégen volt földbe vajt viskója.

Tóth nézett rá: kimondhatatlan szánalom kelt a szívében: ennek az embernek adni kellene valamit.

Be is vitte őt az isállóba s minekutána némi tárgyalást folytatott odabenn az asszonnal, betuszkolta a konyhába is. Ott Józsefünket meleg étel várta. S ami emellett még olyan jól esett neki, mosolygó szemek és szeretettel teli szavak. Últ az öreg József a meleg konyhában a kicsi széken ülében párolgó fazék, amibe belecsorogtak hulló könnyei. Csodálatos csoda ez. Bizony nem szokás övele igyen banni. Máskor kiadják a kenyeret, avas szalonnát, tépett ruhát, vagy egyebet, de őt ugyan embernek senki sem nézte: nem bánt vele igy soha-soha senki.

És a vén koldus, — ahelyett hogy egészen átadta volna magát annak a boldog érzésnek, amely elakarta önteni a szegény szívét, valami különös félelemmel borzongott meg: nem lehet

elő, még akkor is, ha a meghívott lelkész nem németországi, hanem svájci polgár.

Jelenleg elkeseredett harcot vívnak a lengyelországi protestánsok a poseni központi diakoniai kórházért, amely a maga 12 orvosával és 700 diakonisszával központja az egész tartomány emberbaráti munkásságának. Az épületeket más rendelkezésre vették igénybe, az intézet élére erőszakkal egy r. kath. orvost állítottak gondnokul, sőt katolikus káplánt is rendeltek oda, ennek a behatolását azonban a protestáns zsinat egyelőre megakadályozta, de a harc még nincs befejezve. A rubnoi árvaházat, mely kizárólag protestáns pénzen épült, a lengyel kormány elkobozta és csupa lengyel katolikus gyermekekkel töltötte meg. Sőt még a templomokat is konfiskálták, ha azokat porosz államsegéllyel építették valaha és a róm. katolikusoknak adták át.

Szóval a lengyelek, akik maguk annyit szenvedtek a muszka elnyomatás miatt, egy hajszállal sem mutatkoznak különbeknek a kancsuka hőseinél és így nagyon is kérdéses, hogy meg lehet-e kellőleg okolni ezt a nagy szimpátiát, melyet a magyar nemzet közvéleménye osztatlanul tanusított eddig a lengyelek iránt.

A „The British Weekly” nyomán.

Buza fizetés. Olvassuk, hogy a hevesnagyunsági egyházmegyének mindenik egyházközsége egy métermázsza buzát ajánlott fel az esperes fizetésébe; a dunántúli evangélikus egyházkerület pedig püspökének javadalmazására kétszáz métermázsza buzát hozott össze. Példaként világíthatnak az esetek azok előtt a gyülekezetek előtt, amelyekben az egyháztagok önzése épen most tagadja meg a természetbeni járandóságok kiszolgáltatását,

ennek jó vége! Ennek a szokatlan nagy szeretetnek és barátságoknak.

— Egyék mán József — tessékelte őt szives szóval Tóthné asszony — talán hibáz még valami? Istennem! Kenyeret meg elfeledtem adni!...

Már szel is, már viszi is bizony ahogy közel lép az öreg Józsefhez, el is sikoltja magát... Ime itt a rossz vég, riad meg a koldus. Hát elég rossz. A tépett, piszkos ruhából a melegre bogarak másznak elő, már a padkán is sétál egy pár meg a ruha tetején. Jaj, jaj! Ezt már nem bírja el Tóthné. Hogy az ő házában, az ő ragyogó, tiszta, példás rendű házában ilyen állatok másszának szét. Inkább tán az egész világ düljön össze, de ezt, ezt nem lehet. Nem és nem! Es hangos szavak hagyták el már régóta szelid kedvességhez szokott ajakát. Józsefnek ki kell menni! Sőt: pusztulnia kell a konyhából!

— Az istállóba? Oda se merje vinni kegyelmed! Onnan is begyün a beste állatja, ha egyszer szétmász!

— Adjon neki, amit akar, csak pusztuljon, de hamar, igen hamar. Milyen iszonyat lenne, milyen szégyen lenne!

Tóth uram pedig csak állt meredten a nagy

A nagyváradai egyház alapjai

[Folytatás.]

9. „Polnik Mihályné közszükségleti alap”. Adományozás, — kinek nevét ez az alap viseli, — 1911-ben végrendeletileg az egyházra hagyta, Körös-utca 544. sz. házat, bizonyos hagyományok kifizetésének kötelezettségével, — de minden határozott cél megjelölése nélkül. Az ingatlant az egyház 1918-ban 80 ezer koronáért eladta és a vételár fele részét függő adósságok kifizetésére fordította, másik felerészéből pedig ezt az alapot étesítette.

(Vagyonállag): 20.000 lei, melynek egy része takarékbetétben, másik része kölcsön kötelevényen van elhelyezve. [Kezelése:] A tőke érintetlenül hagyásával a kamatok az egyház közszükségleteinek fedezésére fordíttatnak.

10. Fácánosi-föld tőke: Szaniszló Ferenc róm. kath. püspök, — mint a várad-olaszi részek kegyura, — 1864-ben 4 hold szántót adományozott a Fácános dűlőben az egyháznak: az Olaszi részen lakó lelkész és kántor javadalmára. Később a presbyterium a díjlevelek rendezésével e földnek jövedelmét $\frac{2}{3}$ részben a 2. rendes lelkész javadalmazására, $\frac{1}{3}$ részben az egyház használatára állapította meg. Az ingatlant az egyház 1919-ben 85,632 koronáért eladta a „Hangya” szövetkezetnek.

(Vagyonállag): 42.816 lei, mely összeg takarékbetétben van elhelyezve.

[Megjegyzendő, hogy a várad-ujvárosi részek kegyura: a lat. szert. káptalan szintén adott egy arab földet az ujvárosi lelkész és kántor javadal-

ordiuszi csomó előtt. Mit lehet itt tenni? Az asztonynak feltétlenül igaza van abban, hogy a maga házában tisztaságát óvja. De ime szegény József! Ugy reszket, kezében a fazékkal, mint nyárfalevél. Szólni nem tud, mozdulni nem mer. Tóth gazdára iszonyu sullyal nehezedik az út. A legnagyobb baj az, hogy most hirtelen éne itt tenni valamit. Elűzze az öreget? akkor megy vissza a sárvackába s bizony talán meghal ott egy huszonnégy óra alatt. S úgy menjen el egy lélek innen, hogy még csak meg sem érezte eresztvény testvéreinek szeretetét?

De hát mit tegyen?

Végre is eszébe jut valami. Az öreg József elviszi ki a szerü felé. Az megy vele rémülten és értetlenül. Hogy mit tesz? Mit bánja szégyény. A pajtában hely készül számára az egyik arookban.

— Egy fertály óráig itt leszel: de el ne merj menni addig!... Maradj csak békén, — tette hozzá még meleg, szelid hangon.

Tóthon szokatlan komor hangulat lett urral. Lent be szótlanul. Odaállt az elsőszobában a nagy őrda mellé és ruhákat szedett elő. Méregette, ustrálgatta azokat. A szekrényből is kivett

mára — de ez az ingatlan idők folytán: elkallódott.)

11. *Ujvárosi Urasztali szőnyeg-alap*: 1919 karácsonyán özv. Hevesi Mártonné 50 koronát adományozott az egyház céljaira, — amiből az adományozó hozzájárulásával ez az alap létesült. Kisebb adományokkal az alap 129 leire szaporodott, 1921 őszén dr. Olasz Béla indítványára a presbyterium elhatározta a szőnyeg beszerzését oly módon, hogy a hiányzó összeg gyűjtésből fedeztessék. Nyomban össze is gyűlt a presbyterek adakozásából 1000 lei, de minthogy a vörösbárszony szőnyeg több mint 3000 leibe került, — ezt az alapot jelenleg 2000 lei számla tartozás terheli.

12. *Ujvárosi harang-alap*: Az 1916. évben háborus célokra elrequirált 2 harang árából keletkezett ez az alap; melyhez tavaly 400—500 leies adományokkal járultak: Agárdi István és Vasadi Ferenc.

[Vagyonállag]: 7712.30 lei takaréketben elhelyezve.

[Kezelése]: a kamatok az egyház közönséges szükségleteire fordítatnak, minthogy ez a jövedelem a harangozási díjakat pótolja. A tőke az új harangok beszerzésére lesz felhasználva.

13. *Olaszi-i harang-alap*: Olasziból három harangot vittek el háborus célokra, de ezek kisebbek voltak az ujvárosiaknál; így keletkezett ez az alap is, mely az évenkénti adományokkal szaporodott.

[Vagyonállag]: 1934.96 lei takaréketben.

[Kezelése]: mint előbbinek.

[Folytatjuk.]

—y

egyét-mást. A család hang nélkül nézte. Ki is merne megszólítani ilyen komorarcu embert.

Tóth gazda aztán készen lett a válogatással s ment ki. Az istállóba sok mindent behurcolt: esővízes kádat, a konyhából melegvizet s egyebeket, azután az öreg Józsefet hozta elő s eltöltött vele vagy egy jó órát a bezárt istállóban. Az óra leteltével Kurátor uram után rendes, tiszta, reszkető ősz ember jött ki az istállóból. Tóthnak a kezében egy nagy batyu volt, amit mélyre elásott a kertvégen.

Aztán együtt mentek újra be a konyhába. József koldus olyan volt, mint az engedelmes bárány. De hova nem ment volna Tóth uram után? Ha tűzbe megy, hát nem ment volna utána? Bizony igen!

Bementek tehát.

Tóth uramnak derűs volt már az arca. Oda-benn a gyerekek komoly vitában voltak: észrevehetőleg az eset fölött. Tóthné asszonyom a család nagy bibliája mellett ült és sűrűn hullottak annak kinyitott lapjaira a könnyei.

Bizony csak ráborult sirva az urára s egyebet se tudott mondani neki:

Áldozatkészség

Konfirmándusok biblia alapítványára: Juhász Juliska, Hidvégi Erzsike, Czirják Juliska 1—1 lei, Nagy Piroska 2, Kiss Juliska 10, Budaí Etelka 3, Vásárhelyi Erzsike 10, Szabó Margit 2, Oláh Sára 5, Pápa Mariska 2, Koss Erzsébet 1, Szecsi Juliska 1, Kovács Margit 10, Pál Mária 5, Nagy Ilonka 3, összesen 57 lei — Fluerás Erzsébet 25, Futó Imre 10, Szügyi Mihály 5, Szabó Sándor 10, Egyed Ferenc 2, Szabó Margit 5, Vas Jolán 5, összesen 62 lei. — Pataji Ferenc 5, Oláh Gábor 4, Kiss István 3, Bondár Sándor 2, Soos Gábor 2, Nagy Imre 2, Kiss Viktor 2, Orbán Sándor 2, Biró László 2, Galambos István 2, Czirják István 1, összesen 27 lei. — Csiszár Irén 5, Vitályos Ilona 5, Bulbuk Ilona 5, Tompa Rózsi 5, Bolygye Jolán 5, Tatár Ilona 5, Török Etelka 5, Törös Piroska 5, összesen 40 lei. — András Teréz 5, Matics Olga 10, Paizs Olga 5, Varga Ibolyka 5, összesen 25 lei.

Gymnásium: Dukrét Géza 5, Fülöp Kálmán 4, Király Károly 5, Nagy Béla 2, Russ Kálmán 1, Veres József 5, Farkas Viktor 2, Péntes József 2, Bancsik Sándor 5, Lakatos Mihály 1, Nagy Barna 2, Sály László 5, Balog Barna 20, Tokai András 2, Vas László 6, Boros Ferenc 5, Csapó Zoltán 5, Czeglédy Ete 10, Dubay Aladár 2, Kovács Zoltán 5, Szabó Mihály 5, Szücs László 10, Thury László 5, Várady Imre 15, Czapfalvy József 2, Papp Jenő 5, összesen 136 Lei.

Polgári isk. növ. Buday József, 1, Fekete József 1, B. Kiss Gyula 5, Rácz Gyula 1, Szilágyi András 1, Györfi István 5, Márton Sándor 2, Nyilas István 2, Szabó Ferenc, 2, Szász Károly 2, Szücs Lajos 2, Vékony Lajos 2, Balog Imre 1, Gulácsi Géza 5, Horváth Gergely 1, Kovács Miklós 2, Nagy Lajos 1, Soltész Géza 1, Takács Gyula 2, Tóbes László 5, Czirják Jenő 3, Bodnár János 10, Csekő Elemér 2, Kaunát Károly 1,

— A jó Isten áldja meg kegyelmedet...

József koldus pedig nézett. Csodálatosnál is nagyobb csoda ez! S nem félt többé. Jó lesz itt most már minden. Ugy is lett. Szegény, kivert öreg József délben már az asztalnál evett a boldog és vidám Tóth-családdal.

* * *

— Ez pedig már botrány, amit a Tóth kurátor tesz — vélte Csimbók Péter, mindenben tudós atyánkfia, amikor a faluban kéretlen, akaratlan elment az esetnek a hire.

— Botrány! helyeselték többen. Még hogy koldusokat ő tisztogasson meg! Hát érdemelte a vén, haszontalan József? Mivel tudja azt megzolgálni neki?

* * *

— Botrány? — kérdezte pár nap múlva önmagától Tóth János, mikor meghallotta a Csimbók-féle nemes véleményt.

— Botrány?

— Hát áldassék érette az Isten szent neve!

Tildy Zoltán.

Kiss Ernő 5, Kósa József 2, Méző András 5, Nagy József 2, Papp János 2, Pethő Sándor 2, Sinyi Gyula 5, Szilágyi István 2, Bartha Károly 2, Réthy István 5, Czirják Kálmán 2, Dubay Ernő 2, Kádár Sándor 2, Sneller Jenő 3, Nagy Gyula 5, Varga Zoltán 2, összesen 244 Lei.

Előfizetőinkhez!

Lapunk előállítási költsége épen 40 százalékkal drágult meg azóta, hogy a múlt év őszén megindultunk. A negyven lei előfizetési díjat — a fokozatos drágulással nem emeltük, sőt a vett adományokkal takarékoskodva, előfizetőinknek a négy oldalas lap helyett nagyon gyakran hat oldalas lapot adtunk. Az előfizetési díjat most sem szeretnők emelni, — e helyett arra kérjük olvasóinkat, hogy *mindenki szerezzen legalább még egy új előfizetőt*. Ha új előfizetők sorakoznak a régiékhöz, akkor kis lapunkat, amely már eddig is igen sok szolgálatot tett egyházközségünknek, tovább is fenntarthatjuk. Új előfizetők szerzése nem lehet nehéz, hiszen ötezer adófizető egyháztagnak közül ezer sem járhatja a Híradót.

Boldog és idvességes ünneplést kívánunk minden olvasónknak!

H I R E K.

A pünköshti istentiszteletek sorrendje:

Első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál, délelőtt az olaszii egyházi énekar énekel.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Második napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Ünnep első napján mind a három helyen, második napján csak Ujvároson osztunk Urvacsorát.

Felhívás a velencei hívekhez! Az április 23-iki presbyteri gyűlés kimondotta, hogy a velencei inaház bemutatott terv szerint még a nyár folyamán felépítendő. A határozat foganatosítására

kiküldött bizottság a terv végrehajtását Szabó Károly műasztalos-presbytertársunk javaslatára, nem egy vállalkozóra bízta, hanem az egyes munkákat külön-külön adta ki. Így a kőmívész-munkát Major Ferenc, az asztalos-munkát Tivadar József és Dömötör, az ács-munkát Pénzes Lajos, a mázoló-munkát Bránhoff és Biró, a bádógos munkát Szilvásy János, a lakatos munkát Tax Adám, az üvegezõ munkát Frenczel Ferenc, a cserepezõ munkát Tárnoki László végzi, míg a kályhát [amint „Aldozatkészség” rovatunkban annak idején közöltük] Vargha György mester ajándékozta közel 5000 lei értékben. Az építkezést azonban nagy mértékben olcsóbbá tenné, ha velencei gazdáink — ígéretükhöz képest — a téglá, homok és kavics beszállítását elvállalnák csakugyan. — Ha egy kályhásmester egy kályhát ajándékozhat, ha Szabó Károly az építés vezetését jó szívvvel vállalja, ha a mesterek lehető méltányos, másoknál olcsóbb áron vállalták a munkát — akkor a velencei atyfiak is elvállalhatják a fuvarozást. Felhívjuk tehát mindazokat, akik, az anyag beszállításában részt akarnak venni, hogy pünkösztkor jelentkezzenek a velencei lelkész hivatalban. Reméljük, hogy nem fog elmaradni senki, aki csak szereti egyházát, akiben lélek van.

A református tanulók hittani vizsgáját a következő sorrendben tartjuk meg: Junius 6. [Kedd] délelőtt és délután a Velencei imaházban a velencei és csillagvárosi elemi iskolás tanulók vizsgája. Hitoktató: Kiss Károly lelkész. — Junius 7. délelőtt 9 órakor az olaszii templomban a gymn. tanulók vizsgája, délután 3 órakor az olaszii templomban a kereskedelmi iskola és tanítóképezdek tanulójának vizsgája, hitoktató: Vargha Gedeon s. lelkész. — Junius 8. délelőtt 9 órakor az ujvárosi templomban Sulyok Ilona hitoktató tanítványainak vizsgája [ujváros]. — Junius 8. délután 3 órakor az ujvárosi templomban Gargya Géza s. lelkész tanítványainak vizsgája [Vitéz-u.] — Junius 9. délelőtt 9 órakor a Széles-utcai leány, délután 3 órakor a Széles-utcai fiúiskola növendékeinek vizsgája az olaszii templomban, hitoktató: Papp Ilona tanítónő. — Junius 10. délelőtt Ritoók Zsigmond-utcai elemi iskola növendékeinek vizsgája az olaszii templomban, hitoktató: Danka József s. lelkész.

Üzenet. A Jugoszláviához csatolt területek magyar reformátusainak lapjában a dunántúli egyházkerület következő üzenete olvasható: „A dunamelléki egyházkerület szeretettel és áldással gondol azokra a gyermekei és hiveire, akik valaha hozzá tartoztak, most azonban idegen ország polgárai lettek. Ebben a tényben Istennek a végzését látja és fölelhajtva áll meg a végzés előtt. Azt azonban érzi, hogy Krisztus, ki főpapi imádságában így könyörgött: „Legyetek mindnyájan eggyé én bennem, mint én tevéled Atyám egy vagyok” olyan hitegységet teremtett az ő engesztelő áldozatával és tart fenn közöttünk az ő láthatatlan fősege alatt, amelyen nem változtat semmiféle történelmi alakulat. Krisztusunk egy, törvényünk egy, a ránk kiáradó Szentlélek egy és az ország, amelyet ez ő megváltottjai alkotnak, nem tagozódik nyelvek és ágazatok szerint. Imádságainban

Jézusunk szívében és Isten országa előtt mindig egyek vagyunk! Legyetek hívek a hitetekhez, tegyetek tisztességet a földi hatalmasságoknak és legyetek hű polgárai Isten országának! Mindenek felett legyen társalkodásotok a Jézus Krisztussal.
1922 május hó. Ravasz László püspök.

Új protestáns templom Reimsban. A párisi „Bulletin Protestant Francais” legújabb száma közli annak az új francia protestáns templomnak a tervrajzát, amely Reimsban épül annak a templomnak a helyén, melyet a német gyújtó gránátok romboltak le 1914 szeptember 19-én. Ennek az impozáns, szép tiszta modern gótikus templomnak építéséhez hozzájárult az egész világ protestáns keresztyénsége. A francia egyházi lap ilyen sorrendben sorolja fel őket: főleg a francia s Egyesült Államokbeli protestánsok, azután az angol, skót, holland, svájci, dán, svéd, norvég és a német protestánsok is.

Ötvenezer koronás alapítványt tett Szilassy Aladár 75-ik születésnapja és 40 éves egyház-társadalmi munkásságának jubileuma alkalmából oly célból, hogy ez legyen annak a tervezett Szilassy Aladár alapítványnak kezdő összege, amelyet a dunamelléki ref. egyházkerület és a budapesti ref. egyház közösen akarnak összehozni oly célból, hogy annak „kamataiból kitűnő theologusokat segélyezni lehessen, esetleg pedig ingyen lehessen neveltetni”. Az adomány jelentőségét külön méltatnunk felesleges. Ha a dunamelléki ref. egyházkerület református gyülekezetei Szilassy Aladár munkásságát méltányolni tudják, akkor ennek az alapnak hamarosan néhány millióra kell fölszaporodni, különösen, ha nemesak a gyülekezetek, hanem a dunamelléki ref. egyházkerület református milliomosai, kezdve elsősorban a budapesti egyház milliomos presbyterein, fejenként legalább 50.000 koronát juttatnak a nemes célra, Higyjük, hogy ezen reménységünk beteljesedik.

Imádkozzál és dolgozzál. A híres regényíró Scott Walter beszéli el egyik könyvében, hogy egy alkalommal valami folyón kellett átmenni. A révész egyik evezőjére ez volt írva: imádkozzál, a másikra meg dolgozzál. Kérdezte tőle, hogy mit jelentenek ezek a feliratok. „Mindjárt megmutatom” — válaszolt a révész. Azzal elkezdte egyik evezővel hajtani a csónakot, de az nem haladt előre, hanem egy helyben forgott. Majd a másikkal próbálta, de az eredmény ugyanaz lett. Erre mindkettővel hozzáfogott s a csónak szépen elindult. „Ilyen az élet hajója is uram — mondá a révész — ha csak munkálkodunk, bizony nem haladunk előre; de akkor sem, ha csupán imádkozunk. A kettő „az imádság és a munka viszi előre hajónkat”.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 16-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király. [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54

Egy nagy ember nyilatkozata. A híres természetvizsgáló Newton, élete végén így nyilatkozott: Kettőt tanultam meg életemben, az egyik, hogy én nagy bűnös vagyok; a másik pedig, hogy Jézus még nagyobb Megváltó.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, **köt-szerek**, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**” **gyógyszertárában**

Szent László-tér, a Városháza mellett

4

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. l. em.

Telefon:

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad **legmagasabb kamatozás** mellett **Áttalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

20-26

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebéd-t., szalon-esz-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Szilágyi Géza és Társa

11-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Hajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 13-26

Irlandi oászson és batizst schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Ünnepek után

Ján. 7. 16.

Ünnepeink, karácsonytól pünköstig az esztendőnek egyik felébe esnek; után egy jó fél esztendeig a vasárnapon kívül nincs más ünnepünk. Mikor az ünnepi nélküli időszakot elkezdjük, vessünk egy pillantást a letűnt ünnepekre.

Mindegyik a mi hitünk fejedelmére, Jézus Krisztusra irányította lelkünket. Vajjon maradt-e bennünk ezeknek az ünnepeknek valami áldásos hatása? Vajjon közelebb vezettek-e Jézushoz? Vajjon jobban értjük és érezzük-e már, hogy kicsoda ő, mint a hogy értettük és éreztük például karácsony előtt?

Mert Jézust csodálni nem elég. Jézus csodái között vannak zsidók is, mohamedánusok is, filosofus pogányok is és pogány filosofusok is. A modern pogányok is nagy vallásos geninek mondják őt. Azonban ez a csodálat nem elég. Akármilyen magasztalva beszélünk is róla, akármennyire elhalmozzuk is

azokkal a nevekkkel és címekkel, amelyeket a keresztyén hitvallások ruháztak Reá, mindezzel nem sokra megyünk.

Jézus azt kívánja tőlünk, hogy tudományát, amelyet tanított, Isten tudományának valljuk.

Minden emberi tanítás elől elzárhatjuk lelkünket, a legnagyobb tudósok és költők könyve ösmeretlen maradhat előttünk, a divatos szellemi áramlatokat nyugodtan, észre sem véve engedhetjük tova zugni magunk mellett; a társadalmi, politikai kérdések mellett közönyösen haladhatunk el; — de Jézus mellett, Jézus tanítása mellett, az evangelium mellett senki sem mehet el ridegen. Aki Jézus szava előtt elzárja lelkét, az a fényt, meleget, életet zárja ki magából.

Atyámfiai! Jézus nagyon komolyan int: *az én tudományom nem az enyém, hanem azé, aki elküldött engem.* Valahányszor egy nép elfordult Jézustól, nem hallgatta tudományát, hanem emberi, hamis tudományokon kapkodott: — az a nép mindig szerencsétlenség áldozata lett.

Utravaló nélkül.

A kórházi szolga halottat jelent. A máskor szükszavu ember most beszédbe gurul:

— Javakorabeli férfi a halottunk. A mult héten hozták a mentők a kórházba. Durcás, mogorva beteg volt. Néhány napja sulyosra fordult az állapota. Szörnyü kinokat szenvedett, de öntudatát az utolsó percig megtartotta. Tegnap már látszott, hogy közel a vég. A délelőttön megkérdezte tőle az ápoló: nem óhajtja-e a lelkész?

— Nem, — felelte dacosan. Nincs szükségem papra. Vagy kibírja a természetem, vagy nem. Eddig is meg voltam Isten nélkül. Lesz ahogy lesz.

— A többi beteg is elborzadt e rettenetes megátalkodottságon. Elszörnyükdöttünk mindnyájan és magára hagytuk az istentelen haldoklót. Segítsen rajta a természete, ha már szerinte nincs más segedelem... Este felé vonaglás, hánykolódás fogta elő. És mindenki nagy ámulatára hörgőszóval így sóhajtott:

— Jaj Istenem! Jaj Istenem!

— Az ápoló hozzá sietett. Megigazította a vánkosát és megkérdezte tőle: nincs-e valami ki-

vánsága? Még nagyobb meglepődéssel hallottuk:

— Hozzanak papot! Urvacsorázni szeretnék!

— En menten szaladtam ide, a paróchiára. de nem tetszett itthon lenni. A káplán urat is kerestem, de őt sem találtam... A beteget még jobban kierte a láz, midőn megtudta, hogy siker nélkül jártam.

— Sokat vétkeztem, — nyögte szagatottan, bűnbánóan. Megbékülni szeretnék Istennel, önmagammal, a világgal. Addig nem tudok meghalni. Oh csak egy imádságot tudnék!... Próbálják meg még egyszer a papot!...

— Itt termettem ujfent, de hiába. A cselédőtől tudtam meg, hogy falura tetszettek menni. Mire visszatértem a kórházba, kiszenvedett a szerencsétlen. Megemésztették a kinok. Holnap délután temetnök, kegyeletből.

Mélyen megindított a szolga elbeszélése. Valami szemrehányásfélét éreztem. Bántott a dolog. Abban sem tudtam megnyugodni, hogy ha délelőtt jöttek volna értem, itthon találtak volna. Hiába most igazán fontos kötelesség szólított és hát... az a szerencsétlen elment — utravaló nélkül.

Amint így tünődöm magamban, hámozgatva

Ne tűnjenek el nyomtalanul az elmúlt nagy ünnepek. Hadd zsongjanak keblünkben, csöndes összhanggal azok az igék, amelyek hitünk nagyságos dolgait hirdették nekünk. Adjuk oda magunkat az igék hatásának; hadd munkálkodjék bennünk Jézus evangéliuma, Isten tudománya.

az esetet, egy szegényes külsejű asszony kopogtatott be tisztelettudó alázatossággal. A bejelentett halott felesége.

— Tisztességesen tessék eltemetni az emberemet, bárha nem is érdemli.

Felhoztam előtte mentegetőzve, mennyire bánt, hogy utolsó óhaja nem teljesült az elhunyt-nak. Nem szolgálhattam neki urvacsorával, lelki vigasszal.

— Isten dolga! — szólt a jó asszony nyugtatólag. A tegnap délelőtt folyamán magam is felkerestem a háldoklót, pedig husz éve kerüljük egymást. Szépen kértem én is, az ápoló is, hogy hívjuk el a lelkész urat, de istentelenül ellentmondott. Hallom, hogy a kemény harc legvégén megjámorodott. De már akkor késő volt... Isten dolga! — kérem.

Aztán hosszú pórásra eresztve a történeteket, visszakalandozott a múltba:

— Mikor összekerültünk, jó reménységgel indultunk az életnek. Az emberem, mint iparos, takarosan keresett, valamicskét én is vittem a házhoz. Hanem hamarosan felborult a boldogságunk. Az ital, az az átkozott ital oka mindennek!... Dologkerülő, veszekedő, tékozló lett a

A tanuló-ifjúság jutalmazása

Bár nincsenek dus ösztöndíjakat biztosító alapítványaink, mégis az ifjúság vallásos működését éber figyelemmel és meleg érdeklődéssel kísérő néhány presbyterünk megszerezte a tanulóknak azt az örömet, amit a becsülettel végzett munka megjutalmazásával érez az ember.

Ezek a presbyterek, akik az egyház veteményes kertjének, az egyház jövő vezetőinek szellemi irányítását kezükbe vették, akik életfe-

férjem. Pár év alatt elherdálta fejünk felől a házat, lábunk alól a földet, Sokat sirtam, rimázkodtam neki: hagyjon fel az ördöggel való cimborálással, térjen vissza a becsületes utra. Nem használt semmit. Fenyegetőzött és irgalmatlanul káromkodott. Meguntam a poklot, szakasztottam vele. Sanyaruan ugyan, de megéltem a magam emberségéből. Ő azonban lezüllött a sárga földig. És ide jutott... Az a jó Isten, akit annyiszor gonosz szítkokkal illetett, kicsufolt és megtagadott, Ő nem engedte meg, hogy az utolsó utra illendően felkészülhessen. Így van tudom, jól tudom... De azért temessük el tisztességgel; megkuporgatott garasaimat rááldozom. Haló porában megbocsátok neki. Legyen hozzá az ég is irgalmas!...

Sírás fojtogatta a jó asszonyt. Hiába, az a lecsendesült ember az ő halottja. S ha volt életüknek egy sugárnyi boldogsága, ez is, de főként a megbocsátás isteni érzete — megérdemel egy pár forró könnyet.

Most már nekem kellett őt bátoritanom:

— A jó Isten hosszútűrő, kegyelmes. Én úgy gondolom, hogy a végső tusa szörnyű vezeklése után az égi irgalom vette szárnyára az elszálló lelket. Az igazán megtért lélek idvezül papi

ladatuknak tekintik, hogy az ifjúságot a helyes utakra vezéreljék; midőn ezt teszik, saját ifjúságukra tekintenek vissza. Bizony ő velük, — akik másfelekezeti iskolákba jártak, akkor még nem törődött senki. Szomorúan látták, hogy amíg a másvallásuk nagy ösztöndíjakat élveztek, addig a református diákoknak még egy jutalomkönyv sem járt ki. Ha ők nem örülhettek, örüljön hát a mostani ifjúság. Fáradtságuk, áldozatos munkásságuk, úgy sem elröppenő dicsérő szavakkal, hanem a gyermekek szemében felcsillanó örömkönnnyekkel és azzal lesz megjutalmazva, ha látják, hogy az elhintett magdus gyümölcsöt terem. Az eddig megtartott hittanvizsgákon a következő jutalmakat osztottuk ki:

I. *Özv. Szeghalmy Bálintné ifjúsági énekkari alapítványból*: 1. Kulcsár Sándor ipari szakiskola IV. o. t. 100 lei ösztöndíjat; 2. Incze András keresk. II. o. t. 50 lei; 3. Dubay Aladár gimn. IV. o. t. 30 lei; 4. Cseh Zoltán gimn. II. o. t. 20 lei.

II. *„Bethlen Gábor Kör” pályázataira dr. Szeghalmy Sándor presbyter által kitűzött pályadíjakból*:

1. Irodalmi pályadíjat nyerte: Csapó Ferenc gimn. VII. o. t. [Két kötetes egyháztörténeti diszmunkát.]

2. Szavalási pályadíjat: a) Kalla István keresk. II. o. t. 80 lei; b) Tóth László keresk. II. o. t. 60 lei; c) Szabó Kálmán keresk. II. o. t. 40 lei; d) Kovács Sándor gimn. V. o. t. és Csernák Béla VII. o. t. jutalomkönyvet.

3. Vallásos tárgyú eredeti költeményeiért díjat nyert: Kúthy Zoltán gimn. V. o. t. [Szabolcska Mihály: Áhitat-Szeretet c. könyvét.]

4. Ének-pályázatban első díjat nyert: Csernák István III. o.; Czeglédy Ete IV. o.; Brády Albert VII. o.; Kulcsár Sándor [ip. isk.] quartet, kik mindannyian díszes könyv-jutalmat kaptak.

elbocsátó nélkül is... Legyen nyugodt; méltóbb lesz a temetés a lezajlott élet érdeménél!...

Magamban azonban még sokáig eltépelődtem az eset fölől. Vajjon ez a halál, melyet látszat szerint a megtérés rettentő ámenne pecsételt meg, kegyelemre nyitott-e utat? Vagy talán az élet utolsó lobja itt a kezdődő kárhozat rémségébe fulladt?... Csak a mindentudó mondhatná meg: elég volt-e az a pár pillanat a felkészülésre? Vagy a mi szegény utasunk úgy ment el a nagy végtelenségbe — utraváló nélkül?!

Kedves Olvasóim! Készüljünk az örökévalóságra, míg időnk van. Mert életünk pisilakoló lámpása csakhamar kialszik. Bocsássunk meg egymásnak nemcsak a haló porban, hanem ez a megbocsátó szeretet ragyogja be egész életünket. Fussuk a pályát nemesen, gyümölcsözően, istenesen! Hogy bármikor kondul is az óra, készen legyünk nyugodtan, boldogan az elválásra, és ne kelljen elindulnunk — utraváló nélkül.

Sárközi Lajos.

5. Zene-pályázat: Hegedüs Zoltán keresk. II. t. jutalomkönyv.

III. *Az ifjúsági énekkarban való buzgó működésükért könyvjutalmat kaptak*: [gimn., liceum és keresk. isk.] Dukrét Géza II. o.; Hajdu Imre I. o.; Harsányi Gábor I. o.; Szücs Lajos II. o.; B. Nagy Sándor II. o. t.; Tokay András III. o.; Dézsi Géza II. o.; Király Károly II. o.; Szabó Lajos II. o.; Dózsa Lajos II. o.; Szücs László IV. o.; Csapó Zoltán, Szabó Mihály, Balogh Barna, Kovách Zoltán, Szentpály Gyula, Nagy Barna, Vass László, Zurányi Vilmos, Barcsa Sándor [IV. o.]; Szabó József, Tokay Sándor, Fehér Imre, Csekő Endre, Török Lajos [V. o.]; Sándor Géza, Boros Ferenc, Csomor Béla, Főző Jenő [keresk.], Kasoly Sándor [ipar isk.], Herczegh Imre [ip. isk.]

IV. *A vallásában kiváló előmenetelükért jutalomkönyvet kaptak*: Biszterszky Elemér III. o.; Fülöp Kálmán II. o.; Sály László III. o.; Tonk Emil I. o.; Zeke András I. o.; Várady Imre V. o.; Fülöp István és Tatár József VI. o.; András Gusztáv VII. o.; Fodor Viola és Kádár Margit keresk. II. o.

[A polgári és elemi iskolákban kiosztandó jutalmakat a következő számunkban közöljük.]

Anyakönyvi adatok

1922. május 15—31-ig.

Születtek: Kiss László, Pál Margit Técsi Erzsébet, Farkas Ferenc, Hadi Magdolna, Papp Sándor, Molnár Lajos, Ilie Joszi, Sárközi Sándor, Balog Sándor, Tóth Gyula, Szabó Gyula, Radla Ferenc, Király Andor, Bondár Mihály, Sebestyén Juliánna, Schultze Béla, Szöllösi Margit, Fésüs Lajos, Tarsoly Lajos, Erdélyi Róza, Fekete Margit, Rácz Anna, Fodri Pál, Farkas Mihály, Brunnér János, Nagy József, Molnár Zoltán, Gyöngyösi Mihály, Sáfrány Irma, Szilágyi Sándor, Kelemen Ilona, Szántó Géza, Csósz János.

Házasságot kötöttek: Lévai Sándor ref. — Nagy Juliánna ref., Lévai Ferenc róm. kath. — Szilágyi Jolán ref., Molnár János r. kat. — Szabó Ilona ref., Udvardi István ref., Vékony Zsófia ref., Polyák Barnabás ref. — Kinczel Rozalia ref., Bercsényi Sándor r. kath. — Jenei Ilona ref., Csengeri János ref. — Szarka Erzsébet ref., Simonovics Zsigmond ref., Selmeczi Erzsébet ref., Berkesi Márton ref. — Berényi Vilma r. kath., Farkas Gyula ref. — Lipniczki Etelka r. kath., Kovács Kálmán ref. — Papp Róza ref.

Meghaltak: Bódog Julia 22 év, Szilágyi Sándorné 33 év, Nagy Lajos 21 nap, Máté Lajos 85 év, Nagy Ferencz 34 év, Szilágyi Julia 27 év, Kerek Mihályné 70 év, Lovas Lajos 26 év, Nagy Julia 2 hó, Bende Juliánna 90 év, Nagy Sándor 34 év, Tóth Gyula 3 nap, Bács Anna 24 év, Somi Lujza 23 év, Debreczeni Lujza 5 hó, Bertalan József 48 év, Magyar István 49 év, Pápai Sándor 61 év, özv. Bányai Sándorné 35 év, Petri Juliánna 3 hó, Szilágyi Lajos 86 év, Végh

Ferenc 5 év, Máthé Zsófia 60 év, Székely György 6 hó, B. Nagy Juliánna 80 év, Fodri Pál József 21 nap, Demeter Sára 76 év, Tarsoly Ferenc 74 év, Bak Jánosné 32 év.

Áldozatkészség

1. Pünkösztör az urasztalalára adakoztak: Olasziban: Papp Mihályné Sinai Erzs Szentmárton 50 L. és kenyér, Krupp Lajos, öz. Nagy Károlyné 30-30 L. Udvari Pálné, Taricska Gergely, Bene Sándor, Szerző József, Veres József, Hajnal József, Szabó Mihályné, öz. Lustyák Mihályné 20-20 L. Nagy Sándor [Rákóczi-utca], Dézsi Ferenc és neje, Molnár Demeterné 15-15 L. Gyukonyi Simonné, öz. Molnár Bálintné, öz. Szőke Jánosné, Tar Etelka, Király Károly, Szabó Gyula, Tivadar József és neje, Debreczy Imre 10-10 L. Czirják Jenő 5, összesen 400 L. Kenyeret: Gyémánt Elek, Bort: a Hangya Szövetkezet és öz. Standary Györgyné, Nemes János, Hendzsel Lajos. [Folytatjuk.]

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Vargha Gedeon s. lelkész. este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Sorsjegyek húzása. A nagyszalontai ref. egyházmegye által felállítandó internátus javára rendezett sorsjáték sorsjegyeinek húzása f. hó 5-én délután 5 órakor megtörtént. Nyertek a következő sorsjegyek: 41 sz. sorsjegy egy doboz levélpapírt. 1000 sz. sorsjegy egy hárskosarat terítővel. 1678 sz. sorsjegy egy cigaretta tartót. 4215 sz. sorsjegy 2 drb. fejkendő. 1773 sz. sorsjegy egy dohánytartót. 2796 sz. sorsjegy egy szén vasalót. 145 sz. sorsjegy egy üveg pezsgőt. 2077 sz. sorsjegy egy olajfestményt. 535 sz. sorsjegy 10 m. tűzifát. 3233 sz. sorsjegy egy m. m. tengerit. 4431 sz. sorsjegy egy m. m. búzát. 1757 sz. sorsjegy hat drb. ezüst kávéskanalat. 3258 sz. sorsjegy egy arany női órát. 129 sz. sorsjegy 1 drb. 1 éves tenyész kocát. 874 sz. sorsjegy 1 drb. 1 éves üszőborjut. 212 sz. sorsjegy 1 drb. 1 éves kanca csikót. 2647 számú sorsjegy 2 hold szántóföldet.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a legujabb divat szerint
o o o a legjutányosabb árban készít 17-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon; 2-54.

Az újvárosi orgona rendbehozatalával, készítője: Weggenstein temesvári orgona-építő céget bizta meg egyházunk. A munkálatok gyors elvégzésére nyomtatékosan felhívta a nevezett céget.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 5

KELETI BANK p.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Telefon:

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénzszemeket** vesz és elad. 21-26

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Szilágyi Géza és Társa

12-13 Régi, jó hirnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Hajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR:

14-26

Irlandi vászon és batizsi schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Modern utakon.

Ján. 7. 17.

Amit Jézus ezekben az igékben ajánl, az a modern tudomány által hirdetett legbiztosabb módja az igazság felismerésének. A próbát a kísérletezést ajánlja. A mindennapi életben állandóan e szerint járunk el. A háziasszony a konyhában, az iparos a műhelyben, a tudós a laboratóriumban kísérletezik. Korunk a kísérletezést a legnagyobb bizonyító erővel ruhazza fel. Alkalmazzuk hát ezt a módszert Jézussal szemben is. Próbáljuk meg az ő tudománya szerint élni. Mindjárt nyilvánvalóvá lesz előttünk, hogy tudománya azé, aki őt elküldötte volt.

Ehhez a kísérletezéshez nem kell sem nagy előkészület, sem tanulmányozgatás, sem széleskörű theologiai tudás vagy dogmatikai rendszerek pontos ismerete; egy kell csupán: becsületes elhatározás. Épen azért bátran, gyorsan kezdjük el azt az életet, amelyet Jézus ajánl.

Még nagy erő sem kell hozzá. Jézus nem azt mondja: „Ha valaki cselekszi Isten akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-e, vagy én magamtól szólok“. Nem kíván tőlünk többet, csak amennyire képesek vagyunk. Csak akaratot, érzületet, a szív megmozdulását követeli. De azt aztán feltétlenül követeli. Ugy hogy ha e követelésnek nem teszünk eleget, a felelősség egyedül minket terhel. De ha engedelmesszünk Jézusnak, tapasztalni fogjuk, hogy a mi gyengeségünk és semmisségünk az ő ereje által Isten dicsőségére szolgál, áldás árad a bűn ellen vívott harcainkból, életünk árnyékaiból, éjszakáiból, megpróbáltatásaiból, hitünk imádságaiból, szereteteink cselekedeteiből. Csak járjunk becsületesen Krisztus útján.

A kultura hatalom.

A kultura hatalom. Csak egy pillantás a világtörténelembe vagy a térképre s mindjárt szemünkbe tűnik, hogy minő roppant hatalom a műveltség. A kultura emelte az emberi haladás fényes régiójába Európát, s a kultura hiánya kárhoztatta a szegénységre, vadságra, évezredes sötétségre Közép-Afrikát. Az erdélyi magyarság iskoláiban olyan kulturális hatalmat bir, amit felbecsülni alig lehetne. Ha valamire, elsősorban iskoláinkra lehetünk büszkéek. Sőt azok részére bármelyik művelt nyugati nép büszke lehetne, annál is inkább, mivel mi abban a megbecsülhetlenül szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a mi iskolánk nemcsak tanít, hanem abban összeölelkeznek a legnagyobb világfenntartó, világmozgató szellemi erők: a tudomány, hit, erkölcs stb. Ha mi iskoláinkat most megmentjük, s aztán évek folytán a változott, haladó időkhez mérten, a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, szociális érdekeknek megfelelően át alakítjuk, a gazdago-

dásnak, további kulturális haladásnak nagyszerű fundamentumát alkotják meg. De ha hóbortos rövidlátással, a legkisebb befektetést is sajnálva, iskoláinkat senyvedni engedjük, ezzel elszegényedésre, erkölcsi elgyengülésre, kulturális alamizsnára kárhozzátjuk magunkat.

Az iskola — a jövő.

Akik tudják, hogy mit jelent az egyházi iskola — elsősorban püspökeink, tanáraink, tanítóink — azok megfeszített erővel küzdenek, hogy megmentsek népünknek legdrágább kincseit. Nem szivitelenség-e: kevés embernek a vállára rakni azt a gondot, amelyet egy egész nemzetnek kellene hordoznia: a terhet, amelynek viselésére egy egész nemzetnek az ereje szükséges.

Nem! Ez így nem mehet tovább! mert méltatlan hozzánk. Mert romlásba vezet. A legnemesebb terhet közösen kell viselnünk. Erejéhez mért mindenkinek vállalni kell belőle valamit. Kisebb falukban is tizezreket költenek el gyakran ártalmas élvezetekre. Szomorú lenne, ha éppen csak az iskolára nem jutna pénzünk. Oh milyen gyászos lenne, ha 30—40 esztendő múlva azt írná rólunk a történelem: „A világháborút követő években romlottak voltak az emberek. Jutott akkor pénz mindenre, ami élvezet, léhaság; jutott borra, sörre, pálinkára, dohányra, mulatozásokra, divatos szép ruhára, csupán a legfontosabbra — az iskolára nem jutott — mert romlottak voltak az emberek. A korcsmák megsaporodtak, s megnépesedtek, az iskolák pedig megbuktak, mert szívük gyökeréig romlottak voltak az emberek.”

Áldozat az utódokért.

Nem engedhetjük meg, hogy utódaink szégyenkezzenek miattunk, hogy a mi nevünkhöz fűződjék e sötét gyalázat. S éppen ezért az iskolaadót ki kell róni minden községben, minden városban. Ha megértjük s egymással megértetjük, hogy miről van szó: lehet-e valamirevaló ember, aki ne áldozna az iskoláért? Lehet-e még csak napszámos, vagy zsellér is aki egy, vagy félnapi bérét vonakodnék odahelyezni az áldozat oltárára!? Ha az iskoláért lyukas cipőben, foltos ruhában kellene is járnunk — miért ne tennők? Hiszen az nem szégyen, hanem dicsőség, igazi műveltség! Viszont járhat a legfényesebb öltözetben is, aki a tanügyért adózni nem akar, mert az előkelő ruha csak műveletlenségét hirdeti. Hiányzik belőle a műveltség lényege: az áldozatos nemes lélek. Ha másképp nem boldogulnánk, még azokat az összegeket is iskoláinkért kell áldoznunk, amelyeket új harangok, orgonák, templomi lobogók beszerzésére adtunk össze, mert ma az iskolák forognak a legnagyobb veszélyben.

Az udvarhelyi iskolaadó.

Igaz, hogy az államsegély kilátásban van. De míg az illetékes helyre érkezik, addig még egy fél vagy egész év is eltelhetik. Aztán amíg összes iskoláink végleges sorsa kialakul, addig hónapok és évek is elrepülnek. Nem kell tétovázni tovább! Bizonyos iskolaadót az átmeneti időre be kell vezetni minden egyházközségbe. A tehetetlen panaszkodásból, tétovázásból, álmodozásból elég volt már. Végre erélyes cselekedetek kellenek. Ezt kívánja népünk érdeke. Testvérek, Erdélyi Magyarok! Ne aludjatok el, amikor virrasztanak kellene. Vagy ha elaludtatok, ébredjétek! Ime az élet ébredésekor erre kér benneteket az a város, ahol a férfiak egyszívvel, egyelkesedéssel törvényt hoztak, hogy az egyházi iskoláért mindenkinek adózni kell. Ahol a városi polgár felül-fizet az iskolaadóra. Ahol nők akárhányszor végigjárják a várost hogy a tanügy oltárára gyűjtsenek. Ahol iparos, kereskedő és gazda-íjak egyakarattal összefogtak, az iskolák támogatására. Ahol kiváltságos lelkek munkában és pénzben ezreket áldoznak intézményeinkért s ahol a napszámos és szegény mosónő felajánlja ajándékát; ahol a közfelfogás szerint az iskoláért nem áldozni — szegényen.

Akinek esze és szive van az ad.

Testvérek! Mentsétek meg egyházi iskoláto-
kat! Ez a székely anyaváros szózata hozzátok, én csak szavakba foglaltam az üzenetet, amit e város cselekedetekben fejezett ki. S akinek esze és szive van, legyen gazdag, vagy szegény: megérti ezt az üzenetet. Akinek a lelkében romlottság, az elvakultság sötét vihara nem oltotta ki a legnemesebb érzelmek és gondolatok világító fényét: megérti ezt a nagy üzenetet!

Székelyudvarhely.

[Ker. Élethől]

Csiki Péter.

Áldozatkészség

[Folytatás.]

1. Pünkösztör az urasztalára adakoztak:

Ujvároson: özv. Zich Imréné 40, Dézsi Lajos 30, Barna Sámuel 25, Czakó Lajos, Osváth Sándorné 20—20 L., Csomás József, Darvasi Károlyné, Vasadi Jánosné 15—15 L., Szilágyi Lajos, özv. Mág Lászlóné, id. Kalla Andrásné, özv. Koroknai Györgyné, Macskásy Alajosné, Kerekes Lajosné, özv. Ujlaki Istvánné, Osváth József, Tivadar József és neje, Csengeri János, Jób János 10—10 L., özv. Gulyás Károlyné, özv. Soós Lajosné, Jakab András, Kalla András, Balogh Ferenc 5—5 L., összesen 315 Lei. — Kenyeret: Boros Péter és neje, bort: Hajdu János, Kágyi Izabella, Vass Károly, Molnár János.

Velencén: Bóna Imre és neje 15, Kovács Gábor 5, Rollinger Vilmosné 20, özv. Gümő Jánosné 5, özv. Szabó Jánosné 5, özv. Nagy Károlyné 5, Bertalan Antalné 10, özv. Postás Jánosné 5, Dancsházi Lászlóné 10, Szabó József 10, Fekete József 5, Kiss Gábor 20, Barna Sámuel 10, Tamás Lajos 20, özv. Balog Jánosné 10, Bartha László 10, összesen: 160 Lei., özv. Maklári Gyuláné kenyeret, Boros Imre 3 liter bort, Hendzsel Lajos 1 liter bort, Bartha László 5, Dobi István 20 Leit.

Az újárósi szegényeknek: id. Kalla Andrásné 10 L, Szilágyi Karolina 5 L.

A velencei imaház-iskolára: Pakó Bálint 60, Herczeg József 50, Futó Imre 50, Takács Danielné 30, Taricska Gergely 20 Lei, Dobi István 300, Pápa József 100, Fekete József 25 Leit.

2. Olasz-i szegényeknek: özv. Tunyogi Józsefné testvérének, özv. Hecker Mihálynének emlékére 50, Biri Gyuláné 20, Czirják Jenő 5 L.

3. Velencei imaházra: ifj. Bodis József, N. N. 100–100 L, Berke Péter 10, Varga József 50, dr. Szeghalmy Sándor 4500 L.

4. Szegény gyermekek tandijára: Papp Dezső 125 Lei.

5. Protestáns Árvaháznál ágyalapítványra: részletet fizettek özv. Bancsik Sándorné 100, Szondi Sándor 100 Lei.

6. Konfirmandusok biblia alapítványára a gimnázisták közül: Biszterszky Elemér 50 L, Dézsi Géza 5 L, Pap András 5 L.

7. Özv. Szeghalmy Bálintné ifjusági énekkari alapítványára dr. Szeghalmy Sándor 2100 Lei.

Apróságok

A zarándok. Egy szép kastélyban élt egyszer egy gazdag ember. Sok pénzt költött reá, mindig csináltatta, de a szegényeknek egy krajcárt sem adott. Egy este egy zarándok állított be hozzá, s kérte, hogy adjon az éjjelre szállást neki. „Nem vendégfogadó az én házam”, — mondá neki a mérges háziur. „Jól van, — mondá a jámbor ember csak három kérdésre felelj meg nekem, s aztán tovább megyek. Első kérdésem az, hogy „ki lakott előtted itt a kastélyban?” „Az apám” felelé büszkén a gazdag. „Hát azelőtt?” „Nagyapám”. „S tudod-e, hogy te utánad, ki fog jönni bele?” „Azt nem tudom, azt csak az Isten tudja.” „Nos mondá a zarándok, ha mindegyikőtök csak ideig-óráig lakik itt ti is csak vendégek vagytok. s ez a ház vendégfogadó. Miért költesz hát olyan sokat reá, ha csak rövid ideig lakol benne? Tégy jót inkább, a szegényekkel, hogy maradandó lakást szerez magadnak a mennyben!” — A gazdag embert szívéen találták a szavak, kérve marasztotta a zarándokot, s ettől az időtől kezdve a szegényeket is segítette.

A hitelenség és tudatlanság. Angolország-nak a multban élt egyik legnagyobb emberétől midőn azt kérdezte valaki, hogy miért van a tanult emberek közt oly sok vallástalan, azt felelte: „Mert nem ismerik a bibliát és mert nem mind tudós az, aki annak látszik”. — Nagy igazság van ebben a mondásban: nagyobb mint a legtöbben gondolnák.

„Óh betlehemi pásztorok ti,
Örök tanui legyetek:
Hogy Isten szállt le e világra...
— A körülálló barmok bárha
Nagy csendesen tovább kérődztenek!”

Kinai közmondás. Mikor a kard rozsdás, az ásó fényes; mikor a hörtön tires, a magtár teli; mikor a templom lépcsőit a hívők járása-kelése kopottá teszi, míg a törvényszék kapujának elejét benövi a fű: az állam akkor jól van kormányozva.

Megtörtént. A nagyemlékü Mikó Imre gróf erdélyországi kincstárnok korábban találkozott egy egyházi gyűlés alkalmával egy öreg esperessel, ki neki gyermekkorában tanítója volt. „Emlékszik-e még ntiszt. uram, — kérde a gróf, — hogy egyszer nagyon megvesszőzött?”

„Bizony megtörtént ez, — felelt az öreg, — de meg is látszik excellenciádon.”

Sok lélek hasonlít a szitához. Egy egyszerű hindu asszony minden héten rendszeren eljár egy hittérítőhöz, hogy tanuljon tőle valamit. Azonban szegénynek az a nagy szerencsétlensége volt, hogy nagyon hamar elfelejtette, amit tanult. A hittérítő végre nagyon elkedvetlenedett ezen, s egyszer így szólt az asszonyhoz: „ugy látszik hiába tanítlak én tégedet. Mindent elfelejtesz. A te lelked is olyan mint a szita, hiába töltjük abba a vizet, kifolyik azonnal.” — Az asszony kissé megijedt a nem várt szavakra s félénken tette hozzá: „igen, ez igaz. Az én lelke olyan mint a szita. Sajnálom, hogy hamar felejték, de aztán, ha vizet öntünk a szitába, az igaz, hogy mindjárt kifolyik, de megtisztítja azt. Így van az én lelkeimmel is. A tanult leckét hamar elfelejtem, de az megtisztítja lelke-met. Ezért jártam el ide eddig is, s jövök el ezután is.” — Az egyszerű hindu asszony szavait nagyon sokan elmondhatják közülünk is. Eljárnak a templomba, de a hallott szavakat nem tudják megtartani. Mindegy, az a fő, hogy a templomi óra áldott legyen a lélek számára, s hagyjon valami jótékony nyomot gondolkozásunkban!

Dáriust régen úgy győzték meg a sezithák, hogy mindig futottak előle. — Sok bűnt úgy győzhetünk le legjobban, ha annyira kerüljük, amennyire csak lehet, s futunk, nemcsak a bűn, de a bűnre csábító alkalom elől is.

Midőn egy alkalmommal az ókor egyik legnagyobb tudósától, Aristotelestől kérdezték, hogy mi haszna van a hazugnak a hazugságból, azt felelte: „Az, hogy ha igazat mond is, azt sem hiszik el neki“. Ha a pogányok utálták a hazugságot, mennyivel inkább kell nekünk keresztyéneknek kik annak vagyunk a követői, aki maga az igazság vala.

Titus római császárról beszél a történelem, hogy mikor valamelyik napon semmi jót nem tett, így szólt a környezetéhez: „Barátaim egy napot elvesztettem.“ — Hát te testvérem, kinek legfőbb kötelességed a másokkal jóltevés, hány napról mondhatod el ezt a régi mondást!?

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél hat órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke :
5.000,000, — Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Telefon:
3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszáml legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

21-26

Szilágyi Géza és Társa

12-13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a legújabb divat szerint a legjutányosabb árban készít

18-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi]- út 11. szám. — Telefon: 2-54

Gyermek-istentiszteletet tartunk vasárnap délután 3 órakor mind a három helyen.

A nagyváradi református egyház elemi iskoláinak évvizsgálója. Az évvizsgáló gyermek-istentiszteleteket mind a három helyen június 18-án délután 3 órakor tartjuk meg. Az istentiszteletet Olasziban Csernák Béla lelkész, Ujvároson Gargya Géza s. lelkész, Velencén Kiss Károly lelkész végzi. Június 19-én délelőtt 9 órakor az ujvárosi templomban az ujvárosi III-IV. osztály. Június 20-án délelőtt 9 órakor az ujvárosi templomban az ujvárosi I-II. osztály. Június 21-én délelőtt 9 órakor a velencei imaházban a velencei I-IV. osztály. — Ugyanez nap délelőtt 9 órakor a tanítónőképző-intézet dísztermében a gyakorló iskola I-II. a) osztálya. Június 22-én délelőtt 9 órakor a tanítónőképző-intézet dísztermében a gyakorló iskola II. b)-III. osztálya. Június 23-án délelőtt 9 órakor a gyakorló iskola IV-VI. osztálya a tanítónőképző-intézet dísztermében. — A vizsgákra az iskolaszéki tagokat, a tanúgy barátait és a szülőket ezennel meghívjuk.

A nem református elemi iskolákba és középiskolákba járó református tanulók vallástani vizsgáit június 6-10 napjain tartottuk meg a szülők érdeklődése mellett. Az eredmény megnyugtató.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Lizkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszerertárában

Szent László-tér, a Városnőze me lett

6

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR:

15-26

Irlandi vászon és batizsi schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A munka.

Luk. 17., 10.

Ha az ember valamely nehéz munka elvégzésére törekszik, ne fogjon hozzá önhitt reményekkel, hanem könyörögjön Istenhez, ajánlja fel tevékenységét, mondván: Uram, neked úgy tetszik, hogy én munkálkodjam, tehát hozzá fogok. De tudom, hogy nem használhat az nekem semmit, ha te nem kísérsz, ha te nem vezetsz a helyes uton. Add, hogy az én munkám egyedül a te ingyenvaló kegyelmed és jóságod által gyümölcsözőn...

Az Isten áldása kormányoz mindeneket. Azonban, ha nehézségeink vannak kötelességeink teljesítése közben, tartsuk szem előtt, hogy Isten annyira segíteni akar minket, hogy nem lehetünk tétlének, mert nem fatuskóknak teremtettünk. Kell, mondom, hogy az emberek átadják magukat, amikor Isten az ő áldását igéri nekik. Mert e két dolog egybefűződik: az Ur megáld tégedet, mindazonáltal azt akarja, hogy te munkálkodjál. Igaz, hogy Isten fenn tudna tartani minket, ha kezeinket össze tenénk is, élhetnénk gond és szükségleteinkre való tekintet nélkül; mondom — Isten tudna adni táplálékot anélkül, hogy az nekünk bármibe is kerülne; de Ő úgy akarja, hogy próbára tegyen bennünket, hogy magunkról gondoskodjunk, hogy dolgozzunk, hogy mindenki a helyzete szerint, melyre elhivatott, szorgoskodjon, azt tenni, amit üdvösnek lát. Mi ebben gyakoroltatunk, hogy Isten összekapcsolja az Ő kegyelmét a mi munkásságunkkal és megmutassa, hogy nem akarja, hogy pihenjünk és elposványosodjunk. Fel kell venni a mi igánkat és dicsőséget tenni Istennek, mondván: Uram, ha mindeneket megtettünk volna is, semmi lenne az, ha a te kegyelmed nem uralkodik felette!

Kálvin prédikációiból.

„Kálvinista Szemle”.

A nagyváradai egyház alapjai

[Folytatás.]

14. Olaszi-i orgona-alap: 1917-ben az orgonának cinből készült sipjait is leszerelték háborús célokra. Így maradt az olaszi-i templomban is üresen a homlokzatban álló principál sipok helye s kaptunk azokért az államtól 380 koronát: ebből keletkezett ez az alap. Lapunknak múlt évi október 8-iki számában részletesen megírtuk, hogy milyen áldozatok árán sikerült az orgonát ideiglenesen helyreállítani. A megmaradt összeghez azóta többen járultak adományaikkal s bizunk is abban, hogy hiveink áldozatkészségéből ez az alap nemsokára olyan összegre emelkedik, hogy a régi elavult orgona helyébe egy újat készíthessünk.

[Vagyonállag]: 1270 lei.

15. Ujvárosi orgona-alap: Eredete szintén a requirált sipokért kapott összegre vezet vissza, mely kb. 1800 K-t tett ki. 1921. őszén az olaszi-i orgona helyreállítása után ujvárosi hiveink is tekintélyes adományokkal járultak az alap növelésére ifj. Vargha László, Gargya Géza és Kulcsár Sándor buzgó gyűjtése folytán — amint azt múlt évi dec. 10-iki számunkban megírtuk. Az alap a múlt év végén 14.800 Lei volt, ami azonban még mindig kevés lenne a költségekre. Ez év április havában azonban az ujvárosi énekkar, — mely 1904-ben saját költségén csináltatta ezt az orgonát — a dalestély jövedelméből 15.000 Lei-el növelte az alapot s ezzel lehetővé tette, hogy az orgona még a nyár folyamán teljesen ujjaalakíttassék.

[Vagyonállag]: 32.020 Lei, takarékbetétben.

16. Olaszi-i templom világitási-alap: Az 1921. év tavaszán templomainkban tartott vallásos esték alkalmával szükségét éreztük annak, hogy a villany-világitás bevezetessék templomunkba, hogy a hiveink által annyira kedvelt vallásos estét a téli hónapokban is megtarthassuk. A gondolatot tett követte: Csernák Béla lelkész, dr. Olasz Béla és dr. Szeghalmy Sándor presbyterek kezdeményezésére megindult a munka: a hivek adakozásából

csakhamar együtt volt a szükséges összeg, amelyből 1361 Lei még meg is maradt; s ebből alakult ez az alap: amely az idén újabb adományokkal is szaporodott.

[Vagyonállag]: 1533 Lei, takarékbetétben.

[Célja]: a világitási berendezés fentartása és pótlása.

[„Református Híradó” 1921. évi 12. száma.]

17. Ujvárosi templom világitási alap: 1921. év végén—épendecember 31-ére ifj. Vargha László és Gargya Géza buzgólkodása folytán az ujvárosi templomban is készen volt a hivek adományából a világitási berendezés. A gyűjtött összegből még 950 Lei maradt.

[Vagyonállag]: 950 Lei.

[Célja]: mint előbbinek.

[„Református Híradó” 1921. évi 14—15. szám]

18. Olasz-i úrasztali szőnyeg-alap: 1921. év karácsonyán Blaha Istvánnak külön e célra letett 50 Lei adományával indult meg, melyhez újabb adományok is járultak.

[Vagyonállag]: 75 Lei, takarékbetétben.

19. Velencei templom-alap: 1890-ben keletkezett egy külön e célra rendezett multság jövedelméből. Többször megindult gyűjtésből és adományokból jelenleg a vagyonállag: 8398 Lei és 14.900 Kor. névért. hadikötvény. A presbyterium határozatából az imaház-alaphoz csatoltatott.

20. Velencei imaház-iskola-alap: 88.673 Lei, 1921-ben keletkezett, midőn nyilvánvaló lett, hogy anyagi erőnk csekélysége miatt a templomot ez idő szerint felépíteni nem tudjuk, de viszont egy iskolának is használható imaház felépítése elodázhatatlan kötelességünk. — Dr. Olasz Béla pres-

byteré az érdem oroszán része, hogy ez az alap egy pár hónap alatt olyan összegre emelkedett, melyből az imaházat még a nyáron felépíthetjük. „Istené a dicsőség!”

[Több alapot egyházi pénztárunk ez idő szerint nem kezel.

[Vége.]

Anyakönyvi adatok

1922. június 1—15-ig.

Születtek: Szöllösi Margit, Fésűs Lajos, Tarsoly Lajos, Erdélyi Róza, Fekete Margit Olga, Fodré Pál József, Farkas Mihály, Brunner János, Nagy József, Molnár Zoltán, Gyöngyösi Mihály, Sáfrány Irma, Szilágyi Sándor József, Kelemen Ilona Erzsébet, Szántó Géza, Csősz János, Barát-kai Ilona, Bóné László, Fekete Lajos Ferenc, Ercei Szabolcs Főris Margit, Biró Margit, Kállai Sándor, Szerző Jolán, Demeter István József, Juhász János, Balajti Sándor, Sebestyén Anna Margit, Nagy László, Lukács László, Balaton Sándor.

Házasságot kötöttek: Bercsényi Sándor r. kath.—Jenei Ilona ref., Csengeri János ref.—Szarka Erzsébet ref., Simoncsics Zsigmond ref.—Selmeczi Erzsébet ref., Berkesi Márton ref.—Berényi Vilma r. kath., Farkas Gyula ref.—Lipniczki Etelka r. kath. [rev. jav.], Kovács Kálmán ref.—Papp Róza ref., Kenéz Ferenc ref.—Bunda Erzsébet ref.

Meghaltak: Végh Ferenc 5 éves, Máté Zsófia 60 éves, Székely György 6 hónapos, B. Nagy Juliánna 80 éves, Fodré Pál József 21 napos, Demeter Sára 76 éves, Tarsoly Ferenc 74 éves, Dávid Margit 32 éves, Benedek Gáspár 46 éves, Horváth Sándor 16 éves, Varga Erzsébet 20 hónapos, Szabó Zsófia 50 éves, Szilas Róza 30 éves, Hídvégi Lajos 73 éves, Katona Róza 82

Szent Hilárius,

vagy szívet vidámitó, elmét élesítő kérdések és feleletek egy régi nevezetes predikátor, Bod Péter uram könyvéből.

1. Micsoda az Isten?

Ha kérded, ki és mi az Isten, Szimonidessal felelek, aki erről megkérdeztél Hieró fejedelemtől, egy napot kért a gondolkodásra, azután kettőt, aztán pedig többet, ezt az okát adván cselekedtének: mert mennél többet elmélkedik az Istenről, annál inkább nem tudja. Ha mégis kérded, micsoda az Isten, — minden: a betegnek orvosság, a halálózónak élet, az éhezőnek kenyér, a szegénynek gazdagság, a mezitelennek köntös, a sötétben ülőnek világosság.

2. Hol vagyon bátorságosabb lakása a szegény embernek?

A Krisztus sebeiben, itt a rágalmazó nyelvnek marása, a világnak gyalázása nem árthat, az ördög csalárdsága, a bűnnek mocskos volta kétségbe nem ejthet.

3. Kivel jó lenni?

A Krisztussal. Inkább akarok, — így szól egy jó keresztyén, Kempis Tamás — a Krisztussal

koldus lenni, mint Krisztus nélkül eget birni. Krisztus nélkül a paradicsom pokol lenne. Krisztussal a pokolból is paradicsom válnék

4. Micsodának kell lenni a könyörgő embernek?

Vaknak, siketnek, némának.

Vaknak, hogy ne lásson meg mindent. — Azért is mennek be magános kamrájokba és azért takarják el szemeiket, mikor könyörögnek, hogy elméjük ne vonatassék széjjel. Siketnek, hogy ne halljon mindent, ami elvonja tárgyától. Némának, hogy csak Istennel beszéljen, de másához ne szóljon. Ne tegyen úgy, mint aki így könyörgött: Mi Atyánk, ki... Szolga! viselj gondot a lóra... Szenteltesd meg a te neved... Hát mit főznek ebédre?... Jöjjön el a te országod... El ne cseréld a kártyát stb.

5. Mire való a templomok tetején a kakas?

Hogy midőn látják a bűnösök, emlékezzenek meg arról, hogy a kakasszóra a Krisztust megtagadó Péter megtért; ők is térjenek meg s kegyelmet nyerjenek. A próféták és apostolok írásaiban gyönyörűséges kakas szó ez: Serkenj föl, te ki aluszol és kelj föl a halálból és megvilágosodj néked a Krisztus.

éves, id. Óvári Imre 75 éves, Zudor János 66 éves, Szabó József 70 éves, Oravetz Juliánna 26 éves.

Áldozatkészség

A velencei imaház-iskola építésére: Pálczá Viktor 100, Opál Ferenc és neje 100, Fekete Sándor június hóra 50, Fekete Sanyi IV. o. t. gyűjtése 50, Kulcsár Sándor 50, Kiss Lajcsi III. o. t. 40 Lei. Ugyane célra perselyben gyűlt 1922 június 18-án tartott iskolai évváró ünnepélyen 40 L.

Konfirmandus növendékek biblia beszerzési alap javára: Kiss Lajcsi III. o. t. 10 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla, lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Vargha Geon s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Elemi iskolánk vizsgált e héten tartottuk meg a szülők, presbyterek, a tanügy barátainak meleg érdeklődése mellett. Ujvároson Koppányi Mária és dr. Kovásznay Marcellné tanítványai hétfőn és kedden a templomban mutatták be egy

6. Mi legártalmasabb az igaz vallásnak?

Mikor a vallásnak köntösében öltöztetve a vallás nélkül valók, azt ostromolják. Nagy kegyességüknek, vallás oszlopinak mutatják magukat, holott arra nagyon kevesebb gondjuk. Találhatnak olyanok is, akik a Krisztust prédikálják de nem szeretik, kegyességet mutatnak, de nem gyakorolják. Ezek égő gyertyák, másoknak világot tartanak s magukat megemésztik; uton való utmutató fák, másoknak utat mutatnak s maguk nem mozognak. Sokan a keresztyén név alatt törököt és zsidót nevelnek.

7. Melyik vallás nehezebb?

A kárvallás, kivált mikor ember magát vallja kárba, meg akarja tartani lelkét s elveszti azt. Melynél nagyobb kárt nem vallhat, mint ha lelkét elveszti. Márk. VIII. 35.

8. Mi drágább a világnál?

Csak egy idvezülendő lélek is, amelyért Krisztus vérét kiontotta, s úgy váltotta meg az idvességre. A világért vérét nem ontotta s elvesz. Innen láthatod, mely drága a léleknek váltsága.

9. Mi a léleknek lelke?

A hit, mert az igaz ember hitből él, anélkül pedig megholt.

Xm.

esztendei munkájok gyümölcsét. Velencén özv Lázár Mártonné tanítványai, akik a róm. kath. fiúiskolának voltak vendégei a régi imaházba sereglettek fel, örvendezve nézték az épülő imaház földből kiemelkedő falait, amelyek az ősszel kényelmes és egészséges otthont nyújtanak majd nekik, s egész nap rendelkezésükre állnak. Így is, a délutánokra szorított munkával is, szép eredményt értek el. — A tanítónőképző intézettel kapcsolatos három igazi minta iskolánk vezetői: Homolya Etelka, Csathó Jenőné, Papp Margit tanítónők szerdán, csütörtökön és pénteken vizsgáztatták le tanítványaikat. — A sok derék gyermek jutalmazására kevés volt anyagi erőnk. A nemes szívű adakozók jóvoltából jutalomban részesültek: Ujvároson: Nagy Józsefné által adományozott 20, és Erdei István által adományozott 30 Leiből Szöllősi Irén II. el. 10, Veres Lajos II. o. 10, Gazdag Sándor II. o., Lányi Sándor II, Kamucs Béla I. o., Illés János I. o., Bakucz Irén I. o., Pikkó Mária I. o. 5-5 Leit. — Velencén Fekete Sándor presbyter 100 koronás adományából vett könyvekből: Fekete Sándor IV., Virág Lajos IV., Farkas Sándor III, Szilvássy Zsuzsánna III. o., Szűcs Gyula II. o., Szőke Imre I. o. tanulók. — Olasziban: könyveket kaptak: Boda Klára III. o., Szabó Ilonka III. o., Varga Annus III. o., Zagyva Rózsai III. o., Antal Vilma III. o., Buzi Ágnes II. o., Kiss Rózsai I. o., Földi József I. o., Szűcs Margit I. o., Szarvas Marianna I. o., Venyige Vilma I. o. Ince Irén II. o., András Gusztáv II. o., Szántó Béla II. o., Kiss Erzsébet II. o., Tamás Margit II. o. — Dr. Tóth Ferenc adományából könyveket kaptak: Dézsi Gizella IV. o., Forgi Erzsébet IV. o., Kárándi Mária IV. o., Losonczy Irén IV. o., Nagy Irma IV. o., Végh Erzsébet IV. o., Werner László IV. o. tanulók.

[Folytatjuk.]

Himző munkásnőt keres egy református özvegy asszony úrasztali fehér terítő himzéséhez; a munka az ő felügyelete alatt, házában végezhető. A címet megadja az olasz-i lelkészi hivatal.

A mohácsi példa. Felemelő és reménységet keltően örvendetes hír jutott a napokban kezeinkhez Baranyából, Mohácsról, amely azt mondja, hogy „Mohácson Balázs András és neje Vincze Mária végrendeletileg két millió értékű ingó és ingatlan vagyont hagytak a református egyháznak, amely nagy vagyont — elhalálozván a végrendelezők — az egyház már birtokába is vette. E két milliót kívül külön alapítványt tettek a lelkészi és tanítói fizetés javítására. S a jelenlegi mohácsi lelkészre is szép összeget hagytak. Ma — midőn több egyházban a lelkészi és tanítói fizetésnek nem megjavítására, hanem megcsorbítására töreksenek a hívek — jól eső érzéssel gondolunk erre a szokatlan, de annál becsesebb és értéke- sebb alapítványra.”

A bihari református egyházmegye 1922 június 26-iki rendkívüli közgyűlésének tárgyszorozata:

1. A gyűlés megnyitása.
2. A közgyűlés megalakulása.
3. Az esperes-helyettes időszaki jelentése.
4. A szavabontó-bizottság jelentése, a tisztviselők esküvétele.
5. Dr Thury Kálmán gondnokká választása következtében az e. m. ügyészi állás betöltése.
6. A püspöki hivatal 688—1922. sz. leirata.
7. A hegyközpályi-i tanító-választás.
8. Az e. m. pénztárnok jelentése.
9. A siteri lelkész felebbezése a presbyt. 149—1922. sz. hat. ellen.
10. A váradlessi egyház 1922. évi pótadója.
11. A b.-szentjánosi egyház lelkészlak építési ügye és építési pótadója.
12. A siteri egyház építési ügye.
13. A mezőtelegdi egyház kérvénye lelkészlak építés, kölcsönfelvétel és a legelőilletőség eladása tárgyában.
14. A lelkészegyesület felterjesztése.
15. A siteri és kügypusztai eltávozott tanítók ügyében esperesi jelentés.

Alaptőke :
5.000.000, — Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Telefon:
3—59 és 9—56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénzemekeket** vesz és elad.

22—26

Szilágyi Géza és Társa

13—13 Régi, jó hírnevű

óra- és ékszer üzlete

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 4.

Órák szakszerű javítása. Jutányos árak!

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltőket mérték után a **legujabb divat szerint** o o o a legjutányosabb árban készít 19—26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 11. szám. — Telefon: 2—54

Az angol reformátusok érdeklődnek a magyar reformátusok sorsa iránt, ezt olvassuk ki dr Ravasz László dunamelléki püspöknek az „Ellenzék” június 20-iki számában megjelent nyilatkozatából, amelyben elmondja a püspök ur, hogy Skóciában járt, ahol részt vett a Presbiteriánus Világszövetség konferenciáján, ahol nagy megértéssel vették az egyetemes magyar református egyház spiritualis egységének fenntartására vonatkozó előterjesztéseit. Előadásokat tartott Londonban, a Ker. Leányok Világszövetségének belmissiói iskolájában. Ugyancsak Londonban elment a presbyteriánusok londoni északi egyházmegyéjének gyűlésére, ahol az egész közönség állva hallgatta végig. Május 23-án érkezett vissza Edinburgba, ahol tíz napon át a két skót református egyház tartotta közös zsinatát. — Mindezzel nagy rokonszenvvel és megindulással fogadták szavait, és azt véli, nem csalódik abban a gondolatban, hogy testvérekhez szólott, akik megértették.

Uj magyar találmány. Istvánffy egyetemi tanár a papirgyártás új módját találta fel, mely szerint az eddigi előállítási anyagnál jóval olcsóbb kukorica csutkából is lehet papirost előállítani. A lapok szerint az egyetemi tanár új találmánya a papirosgyártás terén forradalmat fog előidézni.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

7

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 15—26

Írlandi vászon és batizst schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Akik nagyobbakat cselekszenek.

Ján. 14 : 12.

A Bibliában Jézusnak nagyon sok olyan szava van feljegyezve, amely ellen az emberi büszkeség lázadozik; texusunkban azonban olyan szent ígéket olvashatunk, amelyek ellen az emberi szerénységnek kell tiltakoznia. Azt mondja Jézus: *aki hisz én bennem, az is cselekszi mindazokat, amelyeket én cselekszem és nagyobbakat is cselekszik azoknál.*

Jézus nem azért mondta e szavakat, hogy hiuságunkat legyezgesse, hanem hogy figyelmeztessen a ránk váró feladatokra és kötelességekre.

Mikor Ő e szavakat mondta, akkor már mulóban volt munkásságának ideje és kezdődött a tanítványoké. De Jézus bizakodással néz a jövő elé, bizik tanítványaiban, hogy nem hagyják cserben a szent ügyet, nem lesznek annak árulói; sőt diadalról diadalra segítik azt a szikrát, amelyet Ő a világba dobott, lánggra szítják, hogy az egész világot elborítsa, — a magot, amelyet Ő elvetett, ápolni fogják, hogy egész kalász-erdő legyen belőle. És nem nagyobb-é a lobogó tűz a szikránál, a kalász a vetőmagnál? A templom, melynek fundamentumát Jézus rakta le, a tanítványok közreműködésével lett egyre nagyobb, nőtt föl az éjg.

A Jézus igéiből áradó igazság megbátorít, mikor a jövőre gondolunk. Századok állanak mögöttünk csodás történeteikkel! Mennyi katasztrófa és mégis mindből volt fölépülés! Mennyi elbukás és mégis mindenik után elkövetkezett a talpra állás! Mennyi sir és mégis eljött a feltámadás!?

És ha úgy gondolod, hogy sohasem érte még a világot olyan romlás, amelyet most látsz magad körül s kérded: lehet-é ebből fölépülni? Akkor a Jézus azt válaszolja neked, hogy *igen*, csak hogy azoknak, akik a jövő építésére hivatottak, a mult dicsőséges esemé-

nyeihez hasonlókat, sőt még azoknál nagyobbakat is kell cselekedniök. Erre pedig ugy nyernek erőt, ha a Jézus Krisztusban újjá születnek. Valamint a sülyedést, a romlást, a katasztrófát, a vallástól elfordulás, az erkölcsi zülöttség, a hitelenség okozta, — ugy a felemelkedés utja nem lehet más, mint a Jézushoz visszatérés, a megtérés, a teljes lelki újjászületés. Ezen a lelki megtisztuláson kell átmenni a jövő nemzedéknek, a mai ifjuságnak; akkor hasonlatos lesz egy hatalmas törzs ágához, amelynek zugása Istent dicsőítő ének. Az ifjuságnak ilyen névelését pedig csak a mi hitfelekezeti iskolánk végezhetik el.

Egy tanárember az ifjuság egy ünneplényén fájdalom és sajnálkozás hangján szólt az ifjuságról, amely ezekben az időkben kénytelen élni s ugy tetszett neki, — mintha tövis koszoruzottan látta volna maga előtt az ifjuságot. Én rendületlenül meg vagyok győződve Jézus szavainak igazságáról, meg vagyok győződve arról, hogy akik a Jézus Krisztusban hisznek, azok még ősrégi idők csodálatos dolgainál is csodálatosabbakat vihetnek végbe. Azért az ifjuság feje fölött nem tövis koszorut, de glóriát látok.

Előfizetési felhívás!

Jelen számunkkal új évnegyedet kezdünk. Jól esett az a meleg érdeklődés, amellyel minapi felhívásunk után fordultak hozzánk olvasóink közül többen, hogy vajjon biztosítva van-é lapunk fennállása. Megnyugtattuk a kérdezősködőket, hogy ha mindenki megteszi kötelességét, lapunk, a nagyváradai református egyház eminens érdekeinek szolgálatára, tovább is fennmaradhat. A szerkesztőség, a munkatársak megteszik a magokét, a címszalagot író, az expediálásban résztvevő kedves segítő társakkal együtt: dolgozunk, immár közel egy év óta, teljesen ingyen, — csak hogy szolgálhassuk a szent célt. Olvasóink pedig tegyék meg szintén a maguk kötelességét: fizessenek elő — az ismert helyeken — és szerezzenek legalább egy-egy új előfizetőt. — Az előfizetési díjat nem emeljük.

A bihari református egyházmegye közgyűlése.

Folyó hó 26-án folyt le a bihari ref. egyházmegye közgyűlése a múlt számunkban közölt program szerint. A gyűlés hivatalába iktatta Csernák Béla esperest, dr. Thúry Kálmán gondnokot, dr. Fráter Imre, dr. Morvay Zsigmond, Domokos László, dr. Olasz Béla, Telegdy József világi és Nagy Vilmos lelkészi tanácsbírókat, Baka Béla lelkészi, dr. Szeghalmy Sándor világi jegyzőt és dr. Czeglédy Miklós egyhm. ügyészt. — Ezt a napot tulajdonképpen a nagyváradi egyház napjának nevezhetjük, mert a mezőtelegdiek derék főgondnokán és lelkészén kívül a többiek valamennyien a nagyváradi református egyház fiai, presbyterei, munkásai, szolgálói, akik egyházközségi munkájuk jutalmául nyerték kiténtetésüket.

Legyen szolgálatukon az Ur áldása!

A gyűlésen elhangzott beszédek közül lapunk olvasóival térszűke miatt csak az esperes és gondnok beszédeiből hozhatjuk a következőket:

Csernák Béla esperes székfoglalója.

Csernák Béla esperes mindenk előtt hála-lásan köszöni az egyházmegye kiténtető bizalmát, majd Istenhez fordul s alázattal kéri segedelmét a rája váró munkához.

Ösmerem azokat a feladatokat, — így szól — amelyek elé állítottam. Mint gyermek-ifju annak oldala mellett növekedtem, aki oly szeretetre méltó patriarchalis módon kormányozta egyházmegyéjét, hogy nevét még ma is áldva emlegetik az ugoicsai apró falvakban. — Mint lelkész — szolgálatom első esztendejétől mind mostanig közelről szemlélhettem annak munkáját, aki a modern idők Scillái és Charybdisei között két évtizeden át bámulatra méltó kormányzói bölcseséggel vezérelte egyházmegyénket s akit a tiszántuli egyházkerület esperesei nyíltan mesteröknek vallottak, s akit kerületünk oda emelt, amelynél magasabbra református lelkész nem emelkedhetik. Akár a halottat, akár az élőt tekintem mértéknek, mindenképpen sokszorosan érzem törpe voltomat.

De ha már tetszett a Gondviselőnek, hogy ide állítsa csekélységemet, megnyugtat az a tudat, hogy van egy szent talizmánom, amelyet atyáimtól örököltem, akik másfélszáz esztendőn át szolgálták ref. egyházunkat. Ez a talizmánom egyházam forró szeretete. Ez hozott a lelképásztori pályára, ez irányította eddig minden lépésemet, ez tölti el ma is egész valómat, ésszinte meghatározódik bennem ama roppant missió elgondolására, amely a magyar református egyházra itt e földön vár, ahol élünk, s halnunk kell. Ugy tesz nekem, hogy a parancs: *elmenvén tanítsatok*

minden népeket — ami egyházunkra azt jelenti, hogy az evangéliumot oltsa bele a magyar nép szívébe, hogy ez legyen abban megtartó erő; tartsa meg itt magyarnak a magyart, s a nagy katasztrófák után segítse erkölcsi újjászületéshez.

Ebben a munkában részt kell venni az egyház minden intézményének: templomainak, iskoláinak. Épen azért gondoskodnunk kell, hogy ezek az intézmények a nagy feladatokra alkalmasok legyenek. Templomi, szorosabban vett egyházi munkánk elé talán nem gördülnek nagy akadályok, annál nagyobb veszedelemben vannak iskoláink. Jogainkat ugyan békekötések biztosítják, a valóságban — kiváltképpen iskoláinkat, a jövő nemzedék nevelő helyeit, az erőszak atmoszférája veszi körül. Hogy mi lesz az én teendőm, — megmutatja esküm, hogy egyedül törvényes egyházi felsőbbségem utasításainak és rendeleteinek engedelmeskedve, egyházam jogait, szabadságát, alkotmányát fenntartani, védelmezni és fejleszteni teljes erőmmel igyekezzem.

Az átélt idők nemcsak külső jogi helyzetünkben idéztek elő nagy változást, de megrázták gyülekezeteink belső békéjét és jórészt a hit és erkölcsi élet fundamentumait is. Azok a turbulens, zavart kedvelő elemek, amelyek ma a politikai mezőkön nem érvényesülhetnek, gyülekezeteink belső békéjét rongálják — és karöltve az ős emberi gonosszal: *az önzéssel*, megbénítják egyházunk és iskoláink munkáját, megadólyozzák őket a fentebb említett szent missziójokban. Ezeket nem a jog, törvény és igazság fegyvereivel tehetjük ártalmatlanokká, egyedül csak a Jézus Krisztusból kiáradó hatalommal, az evangéliommal, amelynek szellemével kell megteljedniök a pásztoroknak és tanítóknak, a presbytereknek és egyháztagoknak. Valóságos új reformációra van szükségünk, hitbeli és erkölcsi megújulásra. Rajta leszek, hogy gyülekezeteink az evangéliom szellemével megteljesedjenek; hogy mindenütt jó rend és békeség virágozzék és a külső-belső építés munkája eredményes legyen. — Isten dicsőségére.

Dr Thúry Kálmán gondnok székfoglalója.

Dr Thúry Kálmán eskü tétele után hosszabb székfoglalót tartott. Mindenk előtt megköszönte a megválasztását. Jelezte azután, hogy részletes program adására két okból nem vállalkozhatik. Először azért nem, mert a választás időtartama rövid. Azután így folytatta:

De egy másik ok is a részletes program kifejtése ellen szól. Ma minden társadalmi közület bizonytalan forrongásban van. A szükséges konsolidáció hiánya miatt különösen nem tudnak az egyházi közületek szilárd elhelyezkedést találni, amelyeknek viszonya az államhoz és egymáshoz

még súlyos probléma gyanánt lebeg fejük felett. Ilyen helyzetben a békés idő, nyugodt, programmszerű cél kitűzése nemcsak lehetetlen, de meddő munkát is jelentene, mert a hétről hétre, néha napról napra változó helyzet mindig megfelelő, tehát előre formába sem önthető magatartást és működést kíván a vezetőktől.

De ha ez így is van, ami kétségbe alig vonható, az egyházunk általános szelleméből és történetéből kisugárzó erkölcsi erő részletes programalkotás hiányában is két cél felé mutat nekünk. Az egyik irányjelző oszlopra ez a jelmondat van felírva; Védelmezzük meg autonomiánkat kifelé, a másik oszlopra pedig ez: Őrizzük meg hiveinket befelé. — Mindkét cél egy és ugyanazon eszmény megvalósítására irányul és úgy annyira egymásba kapcsolódó és egymásból folyó lelki munkásságnak összességét jelenti, hogy a hitélet erősítése egyedül is reá vezet az egyház alkotmány megvédésének kívánatos lelki dispoziójára, mert a híhű emberrel vele jár a bevált intézményeinkhez való hűséges ragaszkodás is.

Amíg azonban a külső viszonylatok kedvező megoldása csaknem kizárólag az egyház hivatalos szervezetének felsőbb tagozataira vár, addig a belső munkásság, a voltaképeni építő munkásság az egyházi élet elsődleges megnyilvánulásában, vagyis az egyházközségi életben találja meg a maga működési körét. Itt van a mi programunk minden lényeges kérdést átfogó és megoldó összefoglalata. Ide ereszti a mi egyházunk gyökérszáleit, hogy a demokratikus közösség táplálásához szükséges életmedvet hamisítatlan minőségben és kellő mennyiségben megkaphassa. Tudjuk, hogy míg ezek a gyökérszálak kellőképpen működnek, addig nem kell féltenuink a törzset az elpusztulástól. De a mult példája óvatosságra és okulásra int. Az emberi tudás gögös fanatikusai és éretlen akarnokai nem rég kőfálnak vitték a jelszavakkal elkábitott ember tömegeket. Az emberi elme végessége pörbe szállt a véghetetlen Isten fogalmával s a megcsalódott emberiség összezuzott lélekkel eszmélt rá az elkövetett botorságokra.

Itt van tehát az a kellő lélektani időpont, amikor az egyházi belsőépítő munkásság hálás talajra talál. Csak fogjanak hozzá az arra hivatottak s elsősorban a lelkészek és tanítók, mert mai munkásságuk egy biztos jövő kiépítésének zálogát jelenti. De éppen ezen munka sikere érdekében vegyék fontolóra a mi derék lelkészeink azt is, hogy az egyház kormányzás szükséges teendői mellett sem szabad az egyházközségek életét egy élettelen bürokratizmus színterévé tenni. A lelkész ne a törvény alapján parancsoljon, hanem a lélek erejével vezessen gyülekezetében. A hivek engedelmissége ne a kény-

szer alapján, hanem a szeretet és megértés talajából fakadjon. De értsék meg a hivek is, hogy amikor az egyház az Ő lelki szükségleteiről gondoskodik, anyagi áldozatot is igényel hivetől, mert a mai társadalmi élet a szellemi és anyagi javak összetételéből áll s bármelyiknek hiánya az élet működés fennakadására vezet. Igyekezzenek azért a hivek az élet anyagi lehetőségét mindenütt megadni az egyházaknak és törekedjenek lehetőleg mentesíteni lelkészeiket és tanítóikat az anyagi gondok terhétől, hogy ezek szabadon szentelhesék magukat ama hivatásnak, amely az emberek tekintetét a földi rögtől a magasságban lakozó eszmény felé irányítja.

Áldozatkészség

1. *A velencei iskolára*: Matkó Benjamin jubileuma alkalmából 100 lei. — Demkó Gyuláné 10, Fazekas Piroska, Ambrus István, Major János, Magyar Jánosné 5-5 lei.

2. *Az egyház szükségleteire*: Marcsahelyi N. 5 lei.

3. *Iskolai jutalom-könyvekre*: 300 leit dr Szeghalmy Sándor, Fényes Lóránd. — 200 leit M. S. — 100 leit Papp Dezső, dr Morvay Zsigmond, dr Olasz Béla, László M., Fülöp István, Fekete Sándor. — 50 leit dr Thury Kálmán, dr Sarkady Sándor, Karczag Dezső, Vitan Zoltán. — 40 leit Szentpály Gyula, Sütő Gyula, N. N. — 30 leit Cseghő János, Székely Sándor. — 20 leit Borbély Lajos, Szilvássy János, Kenéz András, dr F. B. Cziákyné, N. N., N. N. 10 leit N. N., N. N. — Könyvet adtak: dr Tóth Ferenc 6, Török Sándor 8, Klein és Tarján-cég 12.

4. *Biblia-alapra*: Fazekas Piroska 5 lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Matkó Benjamin jubileuma. Ki ne ismerné azt a kedves, szerény, fáradhatatlan, szolgálatkész tanár urat, aki a nagyváradai ipariskolánál 25 esztendőttel töltött el, de a népnevelés terén immár negyvenegy esztendeje munkálkodik. Az ipariskola tanári kara csendben jubilálta meg az öreg urat a negyedszázados évforduló alkalmából. Mi pedig ide jegyezzük, hogy évtizedeken át szolgálta egyházunkat, mint felekezeti tanító, előbb

Szabolcs, majd Ugocsa vármegyében, végre Biharban, mignem az ipariskola rajztanára lett. Egyháza iránt érzett ragaszkodása, meleg szeretete, soha sem halaványodott meg lelkében, sokszor végezte kisegítés képen egyházunkban a hitoktatást, sőt az iparosifjuság vallástanítója ma is ő. Az egyház egyik presbyterét tiszteli benne s szeretettel köszöntjük mi is és kérjük rá Istennek áldását.

A tanuló ifjúság jutalmazása. (folytatás.) Vizsgai jutalomkönyvet kaptak: 1. A református polgári leányiskolában: Fazekas Margit I. o., Kutassi Agnes I. o., Boda Boriska II. o., Földesi Ilona II. o., Nagy Gizella II. o., Gyenge Mártha III. o., Muhoray Emma III. o., Csiszár Irén IV. o., Tatár Ilona IV. o. tanulók. — 2. A nem

református elemi iskolákba járó ref. tanulók közül a vallástanban és a ref. éneklésben tett előmenetelért jutalmat kaptak az újvárosi iskolákban: Asztalos Zsuzsika IV. o., Kurzsinszky Mártha IV. o., Márton Éva III. o., Nagy Gyula IV. o., Cziáky Etelka IV. o.; a Ritook Zsigmond-utcai iskolákban: Székely Emma III. o., Béres Mária IV. o., Benc Imre V. o., Kertész István VI. o. tanulók; a velence-váraljai iskolákban: Ravasz József IV. o., Macsinga Gábor IV. o., Sós Gábor VI. o., Német Mihály V. o., Herczeg Juliánna IV. o. t. a széles-utcai iskolákban; Szilágyi István II, Juhász Sándor III, Székely László IV, Fábian Mihály VI, Bányai Juliánna VI, Parag Ilona III, Steinhacker Edit III, Somi Izabella IV. o. tanulók.

KELETI BANK r.-t. Alaptőke :
5.000,000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad), **Rimanóczy-u. 6. I. em.** Telefon:
3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Áttalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeiket** vesz és elad. 23-26

Nagymennyiségű I-a zománcozott lemez **edények** és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János
vaskereskedésébe 1-10
Nagyvárad, Sas-passage.
Kereskedőknek is kedvező árak.

Legszebb férfiruhákat
estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a legújabb divat szerint
o o o a legjutányosabb árban készít 20-26

NAGY P. ISTVÁN
Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54.

Vászon szükségletét
legolcsóbban szerezheti be
Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.
Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.
NAGY RAKTÁR: 16-26
Írlandi vászon és batiszt schiffonokban.
Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Összes gyógyszerek
gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál
„Arany Kereszt” gyógyszertárában
Szent László-tér, a Városháza mellett 8

Czakó Sajos villany
felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Rég nem volt
ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most:
Összecsukható vaságy . . . L 508—
Ruhafogas . . . L 300—
Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400—
Kapható: 1-10

Tarsoly János vaskereskedésében
Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Telefon: 624. szám.

BÉRES KÁROLY
könyvnyomdája és papir gyári raktára

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 14. szám.

Református Híradó

Vallásos irányú népl. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Nyugalom a megpróbáltatásban.

Ján. 14, 13.

Minden halandóra igazak Jób szavai: Az asszonytól született ember rövid életű és háborúságokkal bővelkedő. Bővelkedik ezekben a mi életünk is. Ám ha azt akarjuk, hogy életünk hányattatásai között nyugalomunk legyen, kössük oda életünk hajóját Istenhez, ehhez a rendithetetlen örök kőszálhoz.

Azt kérdezitek: hogyan volna ez lehetséges? Hol a kötél, amely felérne az Istenig?

Jézus megmutatja. Jézus azt mondja: Valamit kértek az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsítessék az Atya a fiuban. Az imádság az a mindenekfölött való erő, amely Istennel összeköt. De csak az olyan imádság, amilyen a Jézusé volt. Amint Jézus nem kért egyebet, minthogy Isten akarata legyen meg, s hogy az Atya a fiu engedelmissége, türelme,

alázatossága által dicsőíttessék, — úgy mi se zaklassuk Istent, hogy ezt így, azt úgy csinálja, — ne zaklassuk, hogy a mi gondolataink szerint igazgassa a világ és életünk eseményeit; hanem alázatos engedelmisséggel adjuk oda neki magunkat s kérjük, hogy cselekedjék velünk úgy, amint neki tetszik. Ilyen imádság lesz a Jézus nevében mondott imádság. Ilyen imádság szerez nekünk nyugodalmat. A református embernek ezzel a határtalan hódolattal kell meghajlania Isten előtt, aki lesújt és föl-emel; megaláz és fölmagasztal; rabságba görnyeszt és szabadságra juttat; megöl és meg-elevenít; ez teszi a református embert bátor emberré, akit nem félemlít meg sem a verpad, sem a máglya, sem a börtön: sőt örvendezve hordozza a legnagyobb terheket, tud önzetlen és áldozatkész lenni, s hang nélkül viseli a keresztre feszítés minden kínjait, mert tudja, hogy Isten elvégre is mindeneket a maga dicsőségére végez.

Mikor a gyermek helyett a szüle sir.

— Egy lelkész naplójából. —

1898 aug. 7. Még most is elszorul a szívem; könny tolu a szemembe, ha a ma délelőtti temetésre gondolok. Családapát temettem, hat gyermek atyját. Hirtelen ragadta el a halál, mely ott lepte meg a szériün, övéiért való verejtékezésében.

Ismerem jól; javakorabeli, munkabíró, dologszerető ember volt; buzgó hívem, aki kevés vagyunkája mellett két serény kezével és Isten segédelmével kereste a sok szájnak a mindennapit.

Tenger nép volt a temetésén. Az özvegy és árvák sorsa sirásra fakasztott mindenkit. A legnagyobb gyermek 16 év körüli, a legkisebb 6 éves.

Prédikációs temetéssel tettünk végtisztességet az áldott jó apának.

„Halljátok meg fiaim a ti atyátoknak tanítását; mert jó tanúságot adok nektek; az én tudományomat el ne hagyjátok; így sokasodnak meg nektek a ti élteteknek esztendei” — a Példabeszédek könyvének ez igéi alapján tartottam halotti beszédet felette, például állítván az apát növendék fiai elébe; tudván hogy ő mikor csak tehetette,

maga köré gyűjté családját, nevelvén őket az Ur félelmében.

Lesz e foganatja az ő példaadásának, az ő „jó tanúságának?” Félek, hogy nem, mert az anyát gyöngének látom.

Uram! ki az árvák atyja vagy, légy őrizőjük e kicsinyeknek.

1899. okt. 9. K.-né járt ma nálam, a kinek férjét 1898 nyarán nyomtatáskor temettem, Könyvet kért iskolába járó három gyermekének; meg panasza is volt: a Pista fiát megfenyítette a tanító; adjam tudtára a tanítónak, hogy az ő fia nincs ahhoz szokva.

1900. nov. 22. Ma újra itt volt K.-né panasza a tanító ellen.

„Így van az, az árvát az ág is huzza; kutyának nézi a tanító is” — mondta az ő ismert szapora nyelvén.

Utána néztem a dolognak. A tanító ur csakugyan megfenyítette a gyermeket; de okra. De hát ezt nem lehet megértetni K.-néval, ő csak azt hajlja, hogy az a fiát meg ne merje verni többé. Ha ő nem bántja, más se tegye rá a kezét.

Jelentés a reversálisokról.

A folyó évi 14-ik számunkban jelentettük, hogy az állami anyakönyvek tanúsága szerint 1922 január 1-től március 31-ig a vegyesházasság kötésénél a születendő gyermekek vallására 12 esetben jött létre megegyezés, még pedig kárunkra 8 esetben.

Ismételten figyelmükbe ajánlottuk hiveinknek a vegyes házasságok körül követendő eljárást; mondtuk, hogy a reversálisok útján a reformátusságot s ezzel a színmagyarságot érő veszteséget csak úgy gátolhatják meg, ha egyháza védelmére minden hű magyar református megteszi a maga köteleességét

Ugy látszik, felhívásunknak, figyelmeztetésünknek, buzdításunknak meg lett a kívánt eredménye, mert az április június 30. negyedében az állami anyakönyvek szerint a vegyes házásoknál javunkra 13, kárunkra 9 esetben jött létre megegyezés; az egész félévi mérleget tekintve tehát javunkra 17, kárunkra 17 esetben.

A második évnegyedben a magyar református egyház kárára kötöttek megegyezést:

1. Laczka Sándor ref., Farkas Margit r. kath.
2. Dancse Luca g. kel., Kántor Juliánna ref.
3. Pallag Sándor r. kath., Bossányi Mária ref.
4. Russu György g. kel., Sándor Eszter ref.
5. Ruff Jakab r. kath., Erdélyi Mária ref.
6. Futó Aladár ref., Éhik Margit róm. kath.
7. Darvas Kálmán ref., Kudar Erzsébet r. kath.
8. Sulán Lajos ág. ev., Péntes Juliánna ref.
9. Varga Ferenc ref., [Szent László-tér 5.]

Zách Erzsébet róm. kath.

Az apa jó tanúságot adott a gyermekeknek; ha rászolgáltak, szigorú is tudott lenni, magam tudom; de ez az asszony lerontja azt. Azt hiszem nem utolször járt ma K.-né nálam iskolaügyben.

1901. dec. 2. K.-né ma megint nagy panaszszal volt nálam. A régi nótát fujta. Figyelmeztettem, hogy a tanítóknak meg a gyermekeire van panaszuk. Másutt a baj, nem a tanítóknak. Jó lesz, ha a tanítótól elkéri azt a fenytő vesszőt és otthon ő alkalmazza. Még neki állt feljebb. Nem kell az ő gyermekeinek se vessző, se dorgálás. Attól tartok; hogy ezek a fiúk tanítják meg még az anyjukat arra, hogy mit kellene neki most tennie velők.

1904. febr. 5. K.-né ma jajveszékelve, dagadt képpel, kékfoltos kezekkel szaladt hozzám, kérve, hogy egyik fiát hívassam fel, mert őt megütölte: őt, aki úgy nevelte, hogy a fuvó széltől is óvta. A két kisebbet kivéve egyforma gonosz az ő fia mind. Szolgálnak, keresnek, de nem hogy segítenék, hanem ime még ütlegekkel hálálják meg az ő sok jószágát. Erre neveli fel az anya gyermekeit? sopánkodott keservesen.

A statisztika hát rendben volna, de ez nem azt jelenti, hogy a reformátusság aztán elbizza magát; sőt, hogy tovább is nagyon ügyeljen. házasulandó fiaink, leányaink jegyezzék meg, hogy a reversális adás csaknem egy a hitehagyással; akik reversalist adnak, nálunk ki nem hirdethetők, még nem eskethetők, egyházi tisztséget nem viselhetnek; olyan házasságok megkötésével, ahol a gyermekek más egyház részére adattak át, presbyter, vagy bárki, aki magát jó reformátusnak tartja, közre nem működhetik.

Felekezeti iskoláink jelentősége.

Dr Fülöp Áron ifjan elhalt magyar író, a Bod Péter falujából a magyar felekezeti iskolák szerepéről és jelentőségéről a következő megszívlelésre méltó sorokat írta egyik erdélyi lapban:

„A kulturális önkormányzat azt jelenti, hogy a magyar tanügyet a magyarság irányítja. Ez joga, de erkölcsi kötelessége is. Mi pedig csak azt az iskolát irányíthatjuk, amelyet mi magunk állítunk. Csak olyat, ahol kizárólag mi vagyunk az urak. Ez pedig nem más, mint a felekezeti iskola.

— Nem minden anya! — mondtam neki, mikor végre szóhoz jutni engedett, hanem csak az ilyen anya, aki elfelejtkezett arról, hogy a vessző és dorgálás bölcsességet ad; de a maga kényére bocsátott gyermek megszegyeníti az ő anyját. [Péld. XXIX. 15.] A vessző nem emeli fel magát azok ellen, a kik azt forgatják. [Ézsaiás X. 5.] Nem mondtam-e már többször, hogy a Példabeszédek könyvéből jó lesz megtanulni, a mit a bibliai bölcs mond: Ne vond el a gyermektől a fenytőket; ha megverendéd őtet vesszővel, meg nem hal. Te vesszővel vered meg őt és az ő lelkét a veszedelemből ragadod ki. [Péld. XXIII. 13. 14.]

Ime a szülei gyöngeségnek keserves gyümölcse. A mely vesszőt a fiu elő nem vett, a fiak ragadták kezökbe, de a vesszőből ekkorára bot lett, amely kék foltokat hagy az acron, a cirogató kézen és sebet üt a szíven. Ne csak gyermekeit kárhoztassa. hanem elsősorban önmagát.

A fiukat félhivatom; de a szülő tiszteletlen gyermekeknek az én dorgálásom is alig ha nem késő. Mert úgy szokott az lenni, hogy ha gyermekek nem sirnak, a szülei sir később helyettük.

Anyakönyvi adatok

1922. június 15—30-ig.

Születtek: Bancsa Béla, Nagy Sándor, Serdült Juliánna, Szóke László, Hillák Erzsébet Mária, Veres Gusztáv Pál, Tóth Juliánna Piroska, Tolnai Juliánna, Tetri Sándor, Gulyás Erzsébet Eszter, Drágos Erzsébet Mária, Szepesi Olga, Szalai Ilona, Tóbiás Gábor, Tóth István János, Popovics Klára Katalin, Hajdu István, Fekete Pál László, Nagy Sándor, Bati József, Nagy Margit.

Megesküdtek: Ramocsán Lőrinc g. kath.—Végző Etelka, dr. Kiss Ernő István ref.—Bodis Juliánna ref., Kinyáti József ref.—Ten Juliánna r. kath., Szilágyi István ref.—Főző Mária róm. kath.

Meghaltak: Varga Lajos 29 éves, Foris Margit 8 napos, Sándor Margit 1 éves, Gyarmati Péter 79 éves, Rozsnyai Erzsébet 16 éves, Szűrle Károly 1 és fél éves, Farkas Józsefné 23 éves, Zsuzsó László 18 éves, Varga József 70 éves, Takács Rozália 52 éves, Váradi Erzsébet 35 éves, Szombati Ilona 1 és fél éves, Szakács Imre 54 éves, Lakatos Juliánna 19 éves, Morcuhelyi Lajos 10 hónapos, Veres Margit 1 éves, Dézsi Sándor 40 éves, Harsányi Matild 19 éves, Boros Andrásné 34 éves.

Áldozatkészség

1. *A velencei imaházra adakoztak:* Farkas József 200, Gáthy Mihály 50, Kiss Gyula és neje Kálmán fiok esküvője alkalmából 500, Kiss Károly 100, Mészáros Jánosné és leánya, Nagy János, Sós István, Székely Micike 50—50 L. Gára József és neje 50, Szénásy Gyula 20 L.

2. *Az épülő velencei imaház munkásainak jutalmazására az 1922 július 8-iki bokréta ünnepélyre adakoztak:* Szabó Károly 20, Herczegh Lajos 20, Kecskeméthy László 10, Deák Ferenc 20, Vadász Albert 30, Gerber Ignác 20, Kórody István 10, ifj. Papper A. 5, Osváth József 5, Balogh N. 5, Schmach Ilona 20, Riskó Sándor 20, Nagy Mátyás 5, özv. Standary Györgyné 20, Szilvássy János 20, Szabó Ferenc 20, Farkas József 20, Harabula János 30, Megyeri Imre 20, Ürögdi Béni 20, Nagy Gábor 10, Nagy Gyula 20, Tóth József 20, = 390 L.

3. *Olaszi-1 orgonára:* Rózsa Sándor 25 L.

4. *Prot. Árvaházra:* Rózsa Sándor 25, Ürögdi Béla 40 L.

5. *Olaszi-1 templom villanyvilágítására:* Rózsa Sándor 25 L.

6. *Olaszi-1 szegényeknek:* Rózsa Sándor 25, Dézsi Ferencné 10 L.

Előfizetőinkhez!

Kérjük azokat, akiknek előfizetésük június 30. lejárt, hogy előfizetésüket nyjtsák meg.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, este fél hat órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Presbyteri és egyházi közgyűlést tartunk vasárnap délután 4 órakor.

Elemi iskoláinkban a múlt 1921/22-i évben 304 gyermek tanult. A többi felekezetek és a város elemi iskoláiba pedig 1320 református tanuló járt, akiknek mi csak hitoktatásukról gondoskodhattunk. A hat elemi iskola helyett tehát 30 iskolára volna szükségünk. Mikor érjük mi ezt el? Van annyi áldozatkészség és hitbeli erő bennünk?

Az iskolaszék szombaton délután 5 órakor ülészik.

A velencei imaház termének: a velencei iskola jövődöbeli helyének építése szépen halad szombaton lesz a bokréta ünnepélye.

Egy kereskedésben alkalmazott ifju térli, július 1-től fizetés javítást kap. Ez a vallásos érzésü, Krisztust Megváltójának valló atyánkfia fizetés javításának 10%-át egyházi és iskolai

célra szánja; s a velencei iskolára már befizetett 65 leit. A különben szegény, családos ifju kereskedő tette megszegyeníti azokat, akik noha nagyobb jövedelemmel rendelkeznek — még sem áldoznak egyházi és iskolai célra; sőt gyermekeiket is más iskolába viszik, csak hogy ne kelljen fizetni; amellet panaszkodnak ha 20—100 Lei egyházi adójok van, de sörre-borra könnyen elköltenek annyit; egy-egy görbe este három annyit is: vagy gondolkodás' nélkül kerekednek föl, hogy a fürdőben, a zöldben egy jó napot csináljanak. Bizony, bizony, nem a pénz bőségétől függ az, hogy ki mennyit áldoz, de attól, hogy kiből milyen lélek lakik. Azt mondja egyik jeles tanáremberünk: „a mi népünknek! mindennél nagyobb baja az, hogy nem is tudja van-e és hogy milyen a lelke, mik annak a szükségei, hiányai, a képességei, erői, lehetőségei, méltósága, hivatása, értéke?” [Dr Makkai Sándor].

Ablonczy Pál hamvai (Gömör megye, Csehszlovákia) lelkész, a jeles szónok, aki husz évvel ezelőtt a nagyváradi egyháznak közkedvelt segédlelkésze volt, a gömöri egyházmegye papi főjegyzőjének választotta meg.

Iskola-hír. A szatmárnémeti ref. felsőkereskedelmi leányiskolában a növendékek előjegyzése július 8-ig történik, születési iskolabizonyítvánnyal és 100 lei befizetéssel. Az intézettel kapcsolatban álló leányinternátus nagyon mérsékelt díjért, kitűnő ellátásban és szakszerű felügyeletben részesíti a növendékeket. Felvilágosítást szóban vagy írásban készséggel ad az igazgatóság.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut es Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecsken **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitol** váltókat **Áruosztály.** Magán **páncélszekrények** [safe deposits].

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be
Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.
NAGY RAKTÁR: 17—26
Irlandi vászon és baliszi schiffonokban.
Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kőt-szerek, Liszkaviz,** a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ **gyógyszertárában**

Szent László-tér, a Városháza mellett

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a **legújabb divat szerint** a legjutányosabb árban készít 21—26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király - [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2—54.

Kárpitos butorok

Javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos árakon eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-út 7/a.

1—12

Egy jóházból való fiú tanulónak, fizetéssel felvétetik.

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke: 5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad), Telefon: 3—59 és 9—56
Rimanóczy-u. 6. I. em.

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad **legmagasabb kamatozás** mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad. 24—26

Nagymennyiségű I-a zománc-zott lemez **edények** és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésébe 2—10
Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

lőfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 14.

Az iskolai vallástanítás célja és fontossága.

Irta: Kiss Károly, vallástanító-lelkész

„Legyetek tökéletesek, mint
a ti mennyei Atyátok tökéletes!”
Máté 5, 48.

A keresztyénség örök nagy célja, a lelki fejlődés, az erkölcsi haladás végtelen lehetősége, az ember eszményi rendeltetése jut kifejezésre Idvezítő Urunk eme szavaiban. A ker. egyház minden intézményével ez életeszemény minél erőteljesebb megvalósításán munkál és addig és annyiban bír létjogosultsággal, amíg amíg s amennyiben ez eszményt eredményesen szolgálni is képes.

Miként kapcsolódik be ez eszmény szolgáltatába az egyház többi intézményei mellett az iskola, mi a ref. vallástanítás célja és jelentősége, arról akarok az alábbiakban egyet-mást elmondani.

Nem kívánok itt vitatkozásba bocsátkozni a ker. világnézet amaz ellenségeivel, kik az emberiség életfájának gyökérszárait vagdalják el öntudatlanul is ama törekvésüknek ottan még ma is hangoztatásával, hogy ki kell küszöbölni az iskolából a vallástanítást; nem mutatok rá amaz irány hálátlan voltára s veszedelmes következményeire sem, mely bizonyos vallás nélküli, általános erkölccsant kíván tanítani az iskolában, hiszen efölött is bírálattal mondott már a tapasztalás ama népek és nemzetek szomorú történetében, melyek ez elv alkalmazásának estek áldozatul. Keresztyénekhez, hívő emberekhez szólok, kik szerint az ember értéke hitének s erkölcsi életének milyenségétől függ, kik előtt legmagasabb életeszemény a Jézus Krisztus. Inkább csak néhány alapelvét kívánok megállapítani, melyeknek gyakorlati helyes alkalmazásától függ — meggyőződésem szerint — a vallás-erkölcsi oktatás, vagy inkább nevelés eredményes volta. Ha a Jézus élettörténetét az evangyéliu-

mokból olvassuk, hitének s erkölcsének felséges és tökéletes összhangja sugárik felénk az ő személyiségéből; példája utánzásra csábitja, csodás erővel ragadja meg lelkünket, hogy menjünk utána. Hite által egynek tudta, egynek érezte magát mindig az Atyával, mint nyilván mondotta is: „Én és az Atya egy vagyunk!” János 10., 30. Érzelmeinek, gondolatainak, cselekedeteinek zsinórmértéke mindenkor az Atyának akarata; „A fiu semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát”. Ján. 5., 19. A vallás tehát nem csupán tan, nem csupán vallásos igazságok megismerése és elhívése, nem is elsősorban tan, hanem mindenek előtt és mindenek felett élet; az Ur Jézus példája szerint való életközösség Istennel. Midőn azért vallástanításról beszélünk, nem szabad felednünk, hogy itt nem pusztán tanításról, ismeretközlésről van szó, mert ez csak eszköz a vallás-erkölcsi nevelés céljának elérésére s annyiban értékes, amennyiben a cél szolgáltatában áll; hogy azonban hitünk, vallásos meggyőződésünk élő és öntudatos legyen, nem nélkülözheti természetesen a vallásoktatás a hitigazságok s erkölcsi elvek rendszeres és szabatos megismertetését sem, mint ahogy nem nélkülözheti pl. városunk vízvezeték rendszere azokat a nagyszerűen megalkotott gépeket, melyek felszivattyúzzák a Körös vizét a hegytetőn fekvő medencébe, de hogy e gépek, minden szépségük mellett is, csak eszközök s a cél a lakosság vízzel ellátása: ki vonná kétségbe? Vízzel, tanítványainknak az élet vizével ellátása s ennek folytán hit- és erkölcsi életfájuknak nagyra növelése, a virágzás és gyümölcsözés életfeltételeinek megadása tulajdonképeni célja vallástanításunknak is; ez pedig csak ránevelés, a gyermeki lélek összes tehetségeire kiterjedő olyan vallás-erkölcsi irányítás által érhető el, melynek célja az élet vizének örök kutféjével, Istennel, akit ő váltságunkra adott, a Jézus Krisztussal való amaz életegység meg-

valósítása, melyben mélyen átérezzük és örömmel valljuk mi is az apostollal: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus“. Gal. 2., 20.

S annyiban éri el a vallástanítás célját, amennyiben „ez az új élet, a jézusi élet, a szeretet élete reális birtokává lesz a gyermekeknek“, mert amily mértékben szemünk előtt és szívünkben hordjuk az Urat, amily mértékben sikerült magunkévá tennünk az ő személyében rejülő életerőket, oly mértékben vagyunk védve a bűn és gonosz ellen; oly mértékben lesznek gondolataink és érzelmeink, nem a mi bűnös „én“-ünk vétkei gondolatai és érzelmei, hanem a szívünkben lakozó Krisztus gondolatai és érzelmei, tehát föltétlenül tiszták és igazak, cselekedeteink a Krisztus cselekedetei s mint ilyenek, erkölcsileg kifogástalanok; egyszerűen oly mértékben „vetkezzük le a mi ó-emberünket, mely meg van romolva a családságai miatt... és öltözzük fel amaz új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben“. Ef. 4., 22—24.

(Folyt. köv.)

A presbyterium gyűlése.

A július 9-én d. u. 4 órakor az újvárosi tanácsteremben tartott presbyterium gyűlésén napirend előtt:

Sulyok István püspök, lelkészelnökünk a presbyterium nevében meleg szavakkal üdvözölte Csernák Béla lelkészünket és dr. Thúry Kálmán főgondnokot abból az alkalomból, hogy a bihari egyházmegye bizalma az esperesi, illetve gondnoki tisztségre emelte őket.

Az ünnepeket meghatva mondtak köszönetet a nem várt üdvözlésért és ígéretet tettek, hogy új munkakörük nem fogja őket elvonni a nagyváradi egyház szolgálatából.

1. Lelkészelnök: megható szavakkal emlékezett meg Mátéh Lajos presbyternek haláláról, aki majdnem félszázadig volt a presbyterium tagja és sokáig pénztárosa.

A presbyterium elhunytak érdemeit jegyzőkönyvében is megörökíti, s az elismerés palmaágát teszi le sirján.

2. Lelkészelnök: jelenti, hogy az időközben megüresedett helyre dr. Fráter Imre pót-presbytert hívta be az elnökség, aki az esküt letette.

Lelkészelnök örömmel üdvözli a presbyterium kebelében új presbyterünket, aki őszinte, bensőséges szavakkal mondván köszönetet, ígérte, hogy a jövőben még

nagyobb mértékben fogja kivenni részét az egyház építő munkából.

3. Az állami elemi iskolai gondnokság tagjaul az egyház részéről

a presbyterium Kiss Károly vallástanító lelkészt küldte ki.

4. Az esperesi körlevél felhívja a presbyteriumot, hogy a bihari egyházmegyében megüresedett tisztségekre a maga hatos szavazatát adja le.

A presbyterium egyhangulag így szavazott: a lelkési tanácsbírók: Könyves János biharszentjánosi és Tarnóczy Lajos bihari lelkészek, a világi jegyző: dr. Sarkadi Sándor ügyvéd és a tanárképviselő Varga Dezső tanár.

5. Csernák Béla iskolaszéki elnök előterjeszti az iskolaszék jelentését az elmúlt iskolai évről. Örömmel jelenti a vizsgálatoknak szép eredményét s dicsérettel szól a kitünő tanítókról, akik újabban a vasárnapi iskolákban is szeretettel foglalkoznak a már iskolát végzett ifjúsággal. Hit erősítő és vallás erkölcsi szempontból szép jövővel biztat a középiskolai tanítóknak a „Bethlen Gábor Kör“-ben való működése.

Sulyok István lelkészelnök nagy megnyugvással látja, hogy iskoláink a legnagyobb mértékben betöltik hivatásukat. Hálásan emlékezik meg azokról, akik anyagi áldozatokkal lehetővé teszik iskoláink fentartását. Így egyik presbyterünk havonként 125 L. önkéntes iskolai adót fizet, másik presbyterünk: fiatal újvárosi iparos, nemrégiben 1500 L. adománnyal járult az iskolai alaphoz, s ezzel az intelligentiának olyan fokát árulta el, mely méltó példa lehet iparos társai előtt.

A presbyterium az iskolaszék jelentését örömmel veszi tudomásul, az adományokat hálásan köszöni és egyuttal kötelességévé teszi minden presbyternek és egyháztagnak, hogy anyagi és szellemi erejükkel erősítsék iskoláinkat, személyes buzdításokkal hassanak oda ismerőseik között, hogy minél többen járassák gyermeküket református iskoláinkba.

6. Az iskolaszék javaslatára

a presbyterium a 2 év előtt megüresedett vallástanítónői állást, egyhangu meghívás útján Papp Ilona okl. tanítónővel tölti be.

7. Az elemi iskolák költségvetéséhez az 1922—23. évre a presbyterium akként állapítja meg:

A) szükséglet:

1. 6 tanítónő és 2 vallástanítónő évi összes illetménye á 7200 lei és 5 évenkénti 600 lei korpótléka együtt	60.144.—
2. Szolgák fizetése	3.000.—
3. Dologi kiadások	7.520.—

Összesen Lei 70.664.—

Bj fedezet:

1. Dijakból	---	Lei	30.000.-
2. Iskola alap kámata	---	Lei	12.000.-
3. Az egyházi pénztárból			
iskolai adó címén	---	"	29.400.-
Összesen:	---	Lei	71.400.-

8. Lelkészelnök bejelenti, hogy az ujjvárosi orgona újjáépítési munkálatait a temesvári Wegenstein cégnek adták ki 28.600 Lei költséggel.

A presbyterium jóváhagyólag tudomásul veszi.

9. Debreczy Imre adóbizottsági elnök szomorúan jelenti, hogy az egyházi adózás terén, — különösen az ujjvárosi részen — aggasztó jelenséget tapasztalt: egyszerűen megtagadják az adófizetést. Összeállítása szerint 92 tételben 4573 lei ilyen adóhátralék szerepel.

A presbyteriumban nagyon kemény, elitáló hangok hallatszottak e kérdésben, s általános véleményként alakult ki, hogy a legszigorubban, esetleg közigazgatási végrehajtással kell eljárni az ellenszegülőkkel szemben.

A presbyterium végül elhatározta, hogy előbb az egyházi ügyészt bizza meg a hátralékosok felszólításával s azoknak nevét írásban közli az összes presbiterekkel is, hogy az illetőknél személyes rábeszéléssel hassanak oda, hogy egyházuk iránti, ezt a legcsekélyebb kötelességüket pontosan teljesítsék. Az év végén pedig az adó hátralékosok az egyházi lapban fognak közzététetni.

A presbyterium gyűlése 7 órakor véget ért.

II. Egyházközségi közgyűlés.

Az egyházi közgyűlés a presbyteriumnak az egyházközség jóváhagyását igénylő ügyekben egyhangú jóváhagyó szavazással döntött. —y.

Áldozatkészség

A Velencén épülő imaház-iskolára adakoztak: Szabó János 150, ifj. Herczeg Imre 110, Mihály István 100, Forgó Lajos 100, Nagy József 100, Herczeg Imre és neje 50, Herczeg Agnes 20, Tainba Jánosné 20, Herczeg Anna 10, Herczeg Juliánna 5, Szabó Gyuláné 5, Diós Péter 5, Tölcsér Ilonka 5, N. N. 5, Sándor Piroska 5, Duma Flóráné 5, Patai Józsefné 5 Lei.

A protestáns árvaház javára Hodor István 100 Lei.

1. Ujjvárosi haranglapra: Zsivánovits Antalné 180, Darvasi Károlyné 20, özv. Szőke Jánosné 5 l.

2. Ujjvárosi orgona alapra: Andriska Jánosné 20, Hegedüs Irma 20, Gidei József 100, Keledi József 22 Lei.

3. Velencei imaház alap: N. N. 500, özv. Nagy Bálintné 50, B. B. 200 Lei.

4. A tanuló ifjúság jutalomkönyveire: ujjvárosi dr Fráter Imre 100, dr Schilling Arpad 100,

Szabó László kelmefestő 100, Német Pál 100, N. N. 30, N. N. 20, Bartha László 10 Lei.

5. Egyházi közszükségletre: Maczán Péter 20 L.

6. Olasz-i szegényeknek B. B. 100 Lei.

7. Árvaházi ágyalapítványra: B. B. 100 Lei

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon s. lelkész, este fél hat órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Jelen számunkat nyomdai akadályok miatt csak szombaton adhattuk postára.

A református elemi iskolákban a beiratkozás idejét az iskolaszék 1922. augusztus 31., szeptember 1. és 3. napjaira tűzte ki. Minden jó református ide írta gyermekét, hogy egyháza szellemében neveltesse fel.

A református tanítónőképző intézettel és polgári leányiskolával kapcsolatos interjúba tíz évnél idősebb leányok vétetnek fel — felekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj pénzben évi 4000 Lei, azonkívül egy és fél mtm. liszt és 10 kgr. zsir. Az intézet nagy súlyt helyez arra, hogy a bentlakók az idegen nyelvben és zenében elsőrangú mesterektől nyerjenek kiképzést. Előfizetőinket kérjük, hogy ezt a jeles intézetünket vidéki ösmerőseiknek ajánlják.

A református tanítónőképző intézet osztályába augusztus hó 20-ig lehet felvételért folyamodni. Felvétetnek az I. osztályba IV. polg. iskolai, vagy leány középiskolai osztályt sikerrel végzett, testileg ép és életük 14-ik évét betöltött leányok.

A képzőintézet internátusába 10 évnél idősebb leányok felekezeti különbség nélkül felvétetnek, ha legkésőbb augusztus hó 20-ig folyamodnak felvételért.

Egy újabb szép példa. Mult számunkban megemlékeztünk egyik derék kereskedő atyánkfia áldozatkészségéről. Most egy ujjvárosi ifju jeles iparos atyánkfia tett bizonyosságot az ő lelke nemeségéről. Régebbi nagyobb adományai után a velencei iskolára 500 Lei, egyéb iskolai célokra 1500 Leit adományozott.

A magyarországi baptisták ma már 52 gyülekezettel és 322 missiói állomással, egy papképző intézettel s abban tizenhét növendékkel rendelkeznek. Gyülekezeti tagjaik száma 8394 és ez a

nem egészen kilencedfélezer lélek a szekta céljaira önkéntes adakozásból, ami nekik egyedüli bevételi forrásuk, 4,229.869 koronát hozott össze a múlt 1921. év folyamán. Ez azt jelenti, hogy egy-egy öntudatos és teljes koru gyülekezeti tagra (a baptistáknál más nincs is) fejenként több mint 500 korona évi önkéntes megadóztatás esik. Ugyanebben az arányban a teljes koru, vagyonnokkal, illetve jövedelmükkel szabadon rendelkező nagyváradi református egyháztagok számát 4000-re véve fel, nagyváradi egyházunknak, a tagjai áldozatkészségéből legalább 2 millió korona, azaz [5:1 arányban] 400.000 Lei bevételre lehetne számítani, ha... A mondatot folytassa kiki a saját lelkiismeretében. [A „Hit és Élet”, amelyben ezeket olvassuk, megjegyzi, hogy a baptisták nem is olyan vagyonos emberek pedig.] Micsoda egyházépítő munkát indíthatnánk meg ilyen áldozatkészség mellett, ugy az iskolákban, [amelyeknek száma egyszerre megnövekedhetnék], mint a szeretet-munka minden mezőin.

A párisi reformátusok megpróbálkoztak a templomoknak hétköznapiakon át állandó nyitvatartásával, hogy a mindennapi élet hajszájában egy-egy vágyakozó lélek ott csöndes imádságban vagy a Biblia olvasásában elmerülve megnyugodjék. Először a legnagyobb református templomokat nyitották meg a husvét előtti nagy héten. A padokra énekeskönyveket, Bibliákat és vallásos röpiratkákat helyeztek el, amelyeket a látogatók olvashattak. Az eddigi tapasztalat szerint ez az újítás bevált, a templomokat sokan „fölkeresik”.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitol** váltókat. **Áruosztály.** Magán **páncélszekrények** [safe deposits].

Vászon szükségletét

legelőcsöbben szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 18-26

Irlandi vászon és batizst schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

10

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalkozó, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legelőcsöbben és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 22-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király [Rákóczi] ut 11. szám. — Telefon: 2-54.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-út 7/a. 2-12

Egy jóházból való fiu tanulónak, fizetéssel felvétetik.

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke:

5.000.000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),

Telefon:

Rimanóczy-u. 6. I. em.

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénznemeket** vesz és elad.

25-26

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most:

Összecsukható vaságy . . . L 508—

Ruhafogas . . . L 300—

Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400—

Kapható: 2-10

Tarsoly János vaskereskedésében
Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az iskolai vallásitanítás célja és fontossága. [Máté 5. 48.]

Írta: Kiss Károly, vallásitanító-lelkész
[Folytatás.]

Az tehát a vallásitanítás célja, a vallásitanító legszebb feladata, hogy a természettől örökölt hajlamainál fogva, minden magasabb életcél nélkül csak önmagának s a világnak élő, a test és érzékiség szolgálatában vergődő, vagy jobb esetben is a világ és Isten szolgálata között két felé sántáló természeti embert földi és mennyei hivatásának öntudatára emelven, diadalmassá tegye a test és világ felett s a lélek szolgálatára, Isten szolgálatára vezérelje, kinek lelkiismerete szüntelenül visszhangozza a megváltói parancsot: „ti vagytok a földnek savai... ti vagytok a világ világossága“. Mát. 5., 13., 14. „Ugy fényltek a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei atyátokat“. Mát. 516.

Aki tehát nemcsak mondja: „Uram, uram!“ hanem cselekszi is mindenben a mennyei atya akaratát; cselekszi nem a büntetéstől rettegő félelemmel, nem számító, önző lélekkel, hanem benső szükségszerűségből, mert Isten akarata immár élete törvénye, melynek hiven engedelmeskedvén, átéli, megtapasztalja Jézus ama vallomását: „az én igám gyönyörűséges, az én terhem könnyű!“ Mát. 11., 30. Szereti Istent mindenek felett és szereti embertársait, mint önmagát; gyűlöli és kerüli a bűnt; de eszményének példája szerint, — mint az ő munkatársa, — nem szünik meg küzdeni a jó uralmának általános és állandó diadaláért, az Isten országának eljöveteleért. „Keresi először Istennek országát és az ő igazságát“, semmit nem kételkedvén, „ezek mind megadatnak neki“. Mát. 6., 33., 34.

S minthogy tanulmányai folyamán meggyőződik arról, hogy ez ország eljöveteleért

az Idvezítő szelleméhez leghivebben, a tőle örökölt lelki fegyverekkel az evangélium szerint reformált egyház küzd a leghivebben: ragaszkodik ehhez, s ennek tanaihoz és intézményeihez törhetetlen hittel, erős meggyőződéssel, minden áldozatra kész munkás szeretettel, anélkül azonban, hogy lenézné, megvetné, kigunyolná, vagy bármiképen is bántalmazná a más hiten levőket. Mint a legtisztább és legboldogítóbb világnézlet birtokosa, mely világnézlet míg az Isten országáért küzdésre hív, nem szakítja ki az embert a természeti életviszonyokból, sőt azokat minden vonatkozásában megszenteli, megnemesíti, — mint a legszebb, legnemesebb emberi élet példájának követője; emberi tisztének és hivatásának az élet minden más viszonylatai között úgy is mint egyén, úgy is mint az egyetemes emberiség tagja hiven megfelel és ez által munkálja, boldogság által szívében hordozza már itt e földön is az Isten országát.

Az elmondottakból megállapítható, hogy amilyen nagyfontosságú a vallásitanítás az egyesre nézve, ép oly jelentős az egyesekből alakult minden közületre, kiváltképen pedig az egyházra nézve, melynek felvirágzása, vagy elhanyaglása jórészen az alkotó elemek erkölcsi értékén s ez ismét a vallásitanítás minőségén dől el. „Minden további lelkipásztori munka alapja, sikerének föltétele a jó vallásitanítás“. Keményre taposott utra, vagy kedvezőbb esetben is csak köves földre, tövises talajra hinti az ige drága magvait az a lelkipásztor, kinek gyülekezetében, — mint a gondos szántó-vető a földet, melybe vetni akar, elő nem készítette hallgatóinak lelkületét a vallásitanítás

Hivatásunknak s a reánk nehezedő felelőségnek ilyen átérzésével, ilyen tenni akarással kívánunk mi, — anyaszentegyházunk veteményes kertjének munkásai — egyházunk örök nagy céljának, a lelket tökéletességre, üdvre vezérlésének szolgálatába tevékenységünkkel

belekapcsolódní, embertársaink javára, Istennek dicsőségére.

Miénk a jó szándék, a munka, az áldás Istené.

[Vége.]

Áldozatkészség

A velencei imaház és iskola termére: Tóth Mihály 20, Csórián Zsigmond 10, Kiss testvérek 100, Harmathy István 50, Fóris Péter 50, Fekete Sándor július hóra 50, Kiss Sándor 50, özv. Nagy Károlyné 20, özv. Pirosek Jánosné 5 Leit, dr Dávidovits Sándor repatriált hívünk egy követelését az egyházra ruházta, abból befolyt már 600 Lei. — Biró István 25 Lei.

Szegény gyermekek tandijára: Papp Dezső 250 L.

Olaszi-i templom szőnyeg-alapjára: Polonkay József 16, Antal Jánosné 10 Leit.

Olaszi-i szegényeknek: Ifj. Rácz Jánosné 100, Bittó Lajos 10 Leit.

Református Híradóra: Harmathy István 10, D. Gy. 10 Leit.

Anyakönyvi adatok

1922. július 1—15-ig.

Születtek: Lengyel Béla, Csáki Pál, Nagy Sándor, Kovács Károly, Pikó Etelka, Patkós István, Domján János, Bige Béla, Kenéz Imre.

Megesküdtek: Szilágyi Mihály ref.—Tikos Eszter ref., Kovács József ref.—Szekernyés Anna ref., Kovács Antal ref.—Lóczi Margit r. kath., Horvát Ferenc ref. Barta Erzsébet ref., Kovács Lajos ref.—Nyerges Ilona ref.

Meghaltak: Szabó Dezső 5 hó, Ecsedi Zsuzsanna 70 év, Pekker Erzsébet 19 év, Leocutin Veronika 11 hó, Mátyás Istvánné 55 év, Szabó Sándorné 75 év, Irimi Juliánna 1 év, Hidi Józsefné 49 év, Lajos Zoltán 4 hó, Rutkai Miklós 4 hó, Szilágyi Erzsébet 7 hó, Fenes Imre 22 év, Pusztar Imre 13 hó, Barabás Imre 12 év, Székely Ilona 3 nap, Nagy Sándor 4 nap, Tokai Mihályné 65 év, Vámos Zsófia 69 év, Uri József 64 év, Olasz Irén 12 hó, André József 3 hó, Bán Juliánna 29 év, Pikó Jánosné 73 év, Peles Sándorné 32 év, Sándor Erzsébet 2 év, Társi Lászlóné 80 év, Horvát Magdolna 66 év, Domkos Ferenc 41 év, Dragos Erzsébet 1 hó.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A velencei imaház és iskola gyönyörű nagy terme néhány nap múlva a maga teljes szépségében fog a szemlélő előtt állani; építése befejeződéshez közeledik, az állványokat néhány nap múlva lebontják körülte. A mesterek serényen dolgoznak valamennyien. Kedden az építető bizottság a mellék helyiségekről tárgyalt a vállalkozókkal a helyszínen. Szó volt a villanyvilágítás bevezetéséről is, hogy a nagyszerű helyiség esteli összejövetelekre is alkalmas legyen. A terem belső berendezése ezrekbe kerül. A tárgyalás alatt örömmel tudtuk meg, hogy az építés kezdeményezője dr. Olasz Béla presbyter egymaga több mint 33 ezer Leit gyűjtött. A velencei atyfiak közül némelyek részt vettek a téglá behordásában. Miután az építkezési költségeket az eddig gyűlt adományok nem fedezik, reméljük, hogy azok, akik még nem adtak, mert még nem érték rá adni, vagy akik azért nem adtak, mert ellene voltak az építésnek, vagy éppen megfogta lelküket az önzés, — ezután fogják meghozni áldozataikat. Mi pedig mondjuk: hála legyen az Istennek, aki kegyelmesen megsegített e ház fölépítésére!

A református polgári leányiskolába az 1922—23. iskolai évre július hó 3., 4. és 5. napjain, vagyis hétfőn, kedden és szerdán délelőtt 10 órától 12 óráig lehet az intézet disztermében beiratkozni. Minden tanuló tartozik magával hozni születési anyakönyvi kivonatát, himlő-ujraoltási igazolványát és az iskolai bizonyítványát. — Ugyanezeket a napokon kell a kérvényeiket benyújtani azoknak a tanulóknak, akik a református tanítónőképzőben akarják tanulmányaikat folytatni. Ezen kérvények a fenti okmányokon kívül még olyan hatósági orvosi bizonyítvánnyal is felszerelendők, amely a folyomódoknak a tanítónői pályára alkalmas voltukat igazolja.

A ref. tanítónőképző-intézetbe 1922. aug. 20-ig lehet felvételre folyamodni.

A református tanítónőképző-intézetbe a felvételért aug. 20-ig lehet folyamodni. Az internátusba 10 évnél idősebb leányok vétetnek fel — felekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj pénzben évi 4000 lei, ezenkívül egy és fél métermázsza liszt és 10 kg. zsir. Az intézet nagy súlyt helyez arra, hogy a bentlakók az idegen nyelvekben és zenében elsőrangú mesterektől nyerjenek kiképzést. Minthogy az intézet mossaftást nem vállal — a tanulók fehérnemű és ruhátára a szülők tetszése szerint állítható össze. Felvilágosítást szívesen ad az Igazgatóság.

Magyar lelkészavaiás a saskatooni presbiteri egyházban. A világháború hatalmas forgószela dr. Hoffmann Ferencet, aki 1914-ig a keszt-

helyi kir. gazdasági akadémiának volt rendes tanára, elsodorta tanári székéből. 1914 szeptember 18 án orosz fogságba esett. 1918-ban a bolsevikiek el akarták pusztítani és ő Kínába menekült; 1919-ben az angol katonák Brit-Columbiába segítették, ahol misszionáriusi munkát végzett. A magyar, német, orosz és török nyelveket tanította a saskatooni egyetemen s most lelkésznek szentelték föl. Dr Hoffmann kunmadarasi születésű, atyja ott 25 éven át volt a ref. egyház énekvezére.

A máramarosszigeti 350 éves ősi főgymnasium működése szünetel; pompás épületébe az állami főgymnasium költözött bele; de a főgymnasiummal kapcsolatban állott internatust a máramarosszigeti ref. egyház az 1922–23 iskolai esztendőre ismét meg fogja nyitni, hogy az állami főgymnasium magyar sectiójában tanuló ifjaknak családias jellegű otthont nyújtson, tanulmányaik végzésében segítségükre siessen, és részükre református nevelést biztosítson. Az ellátás díja a gazdasági állapotoktól feltételezetten havi 300–400 leiben tervezetik. A felvételért szóló folyamodványokat Bede László ref. lelkészhez kell küldeni folyó évi augusztus hó 15-ig.

A legnagyobb javadalmazású református parochiának a kiskunhalasi tartották, amelyet a legnagyobb magyar tudósok egyike Szilády Aron töltött be. Több mint ötven esztendei szolgálat után az agg tudós megtért atyáihoz, s most a tízezer lelket számláló kiskunhalasi gyülekezet eddigi egy lelképásztori állás helyett kettőt szerez, hogy hatásosabb pásztori munkát végezhesenek a lelkészek.

A nagyvárosi gyülekezelekről írja a „Christianisme Social” 1921. december havi száma: „Némely nagyvárosi gyülekezetben vannak reformátusok, akik úgy érkeznek el utolsó órájukra, hogy a lelképásztorok és az egyház egyáltalában nem tudnak róluk. Vannak reformátusok, akik — ámbár semmivel sem vonták magukra a figyelmet, — mégis, némelykor, a maguk alázatos lényében nemes erényeket és mély vallási szükségleteket hordoztak, sőt az istentiszteleten is rendszeresen résztvettek s mégis, a lelképásztorukat csak akkor foglalkoztatták, amikor a végtisztességet kell nekik megadnia. Elmondjuk-é, hogy voltak esetek, amikor az evangéliom szolgálja a halottas házhoz menet még azzal sem volt tisztában, férfi-e, vagy nő az a halott, akit el kell temetnie. Ez a ridegen személytelen viszony különösen ott gyakori, ahol a lelkész működési körébe az egész város beletartozik és sok református családnak még a nevét sem ismerheti meg. Itt oly kérdések merülnek

föl, amelyekkel csak megreszkelve lehet szembenézni... A tapasztalat azt bizonyítja, hogy egy lelképásztor legfeljebb háromezer léleknek viselheti gondját eredményesen. Az amerikai reformátusok már kétezer lélek gondozásánál többet nem bíznak egy lelkészre és így az eredményes munkát fejthet ki, minden hívét jól megismerheti.” Nagyváradon közel huszezer léleknek van két lelkésze.

A óén ember előtt felkelj... A hajdani Spártában volt egy törvény, amely szerint, ha valamely társaságba belépett egy öreg, a fiataloknak fel kellett előtte állni; ha beszélt, hallgatniok kellett s ha az uton találkozott vele, ki kellett előtte térniök. Nagy Sándor, a macedóniaiak híres királya, akit nagy szerencséje és gazdagsága méltán kevélyé tehetett volna, mégis igen nagy tisztelettel viseltetett az idősebb koruak iránt. Történt egyszer, midőn győzelmi utjában a zord téli idő feltartóztatta, tüzet gyújtott s beleült királyi székébe, hogy a tüznél melegedjék. Ekkor meglátott katonái közül egy öreg, hajlott koru alakot, aki csak úgy reszkedett a hidegben. Hirtelen felkelt székéből, oda ment hozzá, kézen fogta az öreget és saját helyére ültette. Az öregkor iránti előzékenységben van valami felemelő, mely még azokat is, kik nem sokat adnak reá, önkéntelentül tiszteletre ragadja azok iránt, kik azt gyakorolják. Egy atheni aggastyán elment egyszer az olympiai játékokra, de helyet már nem kaphatott, mert minden padsor el volt foglalva. Miután saját honfiai egyik helyről a másikra küldték, sőt némelyek ki is nevétek, egy olyan széksorhoz érkezett, melyet spártaiak tartottak elfoglalva. Ezek, honi szokásaikhoz híven, azonnal felkeltek előtte és közéjük ültették az aggastyánt. Ez látva az atheneiek, hangos tetszésnyilatkozatban törtek ki, mire az aggastyán megjegyezte: „az atheneiek tudják, mi az illendőség, a spártaiak azonban követik is azt”. — Gyermek, ifjak, akik templomba jártok! Tudjátok ti is, mi az illendőség, ne foglaljátok el hát az idősebbek helyét az első padokban.

Apró hírek: Kaposvárrott a református egyház már a jövő iskolai évre református internátus felállítását vette tervbe. — Kaposzentbenedeken Cser János atyánkfia hősi halált halt egyetlen fia emlékére új harangot öntetett 80,000 korona értékben. — Debreceni kollégium javára 1,582,000 korona gyűlt a múlt évi deficit pótlása végett. Még további 200,000 korona szükséges. A protestantismus hódítása. 1851-ben 82 millió, 1891-ben 143 millió, 1917-ben 177 millió volt a protestánsok száma. — Kie a jövő? A jövőt a gyermekek döntik el. A legyőzött Németországban az elmúlt évben

740,000 volt az újszülöttek száma, a győztes Franciaországban ellenben 50,000. Igaz, hogy a németek száma 60 millió, a franciáké 40 millió, ma még így is nagy a különbség.

1041—1922. szám.

Felhívás!

A nagyváradai ref. egyház presbiteriumának a dr. Várady Zsigmond alapítvány kezelő bizottsága közlése, hogy az 1922—23. tanév folyamán az alapítvány jövedelméből négy 1000—1000 leies és nyolc 500 500 leies alapítványi helyet bocsát pályázatra. Az ösztöndíjakra közép- és felső iskolák növendékei nemre való különbség nélkül pályázhatnak. Az ösztöndíjak adományozásánál első sorban a nagyváradai születésű református vallású, másod sorban a biharmegyei születésű ref. vallású tanulók részesítendőek előnyben más hasonló képesítésűek felett. Ha ilyen kérvényezők nem jelentkeznek, az ösztöndíj, amennyiben a folyamodó egyéb kellékeknek megfelelő, más vármegyei ref. vallású, esetleg egyéb hitfelekezeti tanulónak is kiadható. Az ösztöndíjat a nagyváradai ref. egyház pénztára a fölvevő tanulóknak 2 részletben és pedig a tanév első felében és a tanév második felében a felmutatott bizonyítványok bevizsgálása után adja ki. A folyamodók kérvényüket folyó évi augusztus 15. napjáig a nagyváradai ref. egyház elnökségéhez kötelesek benyújtani, csatolva a kérvényhez a születési bizonyítványt s a legutolsó tanévben szerzett iskolai bizonyítványt.

Nagyvárad, 1922 július 11.

Az alapítvány bizottság elnöksége.

Sulyok,
lelkész-elnök

NAGYVÁRADAI

AGRÁR TANÁRÉNPÉNZTÁR R.-T.
Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Úri) -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betéteket** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámital** váltókat **Árúosztály**. Magán **pánccsokszekrények** (safe deposits).

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 19-26

Irlandi vászon és batizst schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkavíz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városnáza mellett

11

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a **legújabb divat szerint**

o o o a legújanyosabb árban készit 23-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54.

Kárpitos butorok

Javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos árakon eszközölöm.

OSZVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-ut 7/a. 3-12

Egy jóházból való fiu tanulónak, fizetéssel felvétetik.

KELETI BANK r.-t.

Alaptőke:

5.000,000,— Lei.

Oradea-Mare (Nagyvárad),
Rimanóczy-u. 6. l. em.

Telefon:

3-59 és 9-56

Kölcsönöket folyósít. **Betéteket** elfogad legmagasabb kamatozás mellett. **Átutalásokat** elszámol legkedvezőbb árfolyamon az összes külföldi piacokra. Külföldi **pénzemekeket** vesz és elad.

26-26

Nagymennyiségű I-a zománczott lemez **edények**

és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésbe 3-10

Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: **Csernák Béla** lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyvárad **Református Egyház.**

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: **Béres Károly** könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jefte leánya.

Birák: II. r.

Az Arnon folyó mellett őrtüzek lobognak az éjszakában. A két partról mint kíváncsi szemek, úgy néznek át egymásra a vörös lángok. A tűz körül harcosok hevernek fáradtan, porlepetten, reménytelenül. Ki tudja, mit hoz a holnap? A tábor alszik. Közepén, a vezéri sátorban világosság van. A sátor előtt fegyveres örök járnak föl s alá, benn csönd Jefte a sátor közepén áll, szeméit az ég felé emelve. Előtte a holnapi nap, melyből inkább gyalázatot, mint diadalmat remél. Ajkai imádságra nyílnak. Imádkozik hosszan, buzgón. Igéretet tesz az Urnak: „Ha diadallal térhetek haza, ami először kijön elibem, megáldozom azt az Urnak égőáldozatul.“ Az ígélet elhangzott. A vezér azután még sokáig imádkozik. Hajnal felé jár, amikor abbahagyja. Kémek, hadnagyk jönnek, híreket hoznak, jelentést tesznek: „Az ellenség mozgolódik, úgy látszik támadásra készül.“

A reggeli nap piros sugaraival már küzdő, összekeveredett, harcoló sereget talál. A hadsorok már rég felbomlottak, ember ember ellen küzd, ki karddal, ki kopjával. Néhol harci szekerek rohannak a küzdők közé, szétválasztván őket, hogyha azután nem sikerült a szekéren ülők rohamja, még nagyobb dühvel és kegyetlenséggel csapjanak le egymásra. Itt ott még nagyobb tömegek küzdenek egymással, legtöbb helyen azonban már a személyes harc, a személyes bosszu járja. Ki fog győzni? Nem lehet tudni. Holtak hevernek szerteszét, vér folyik mindenfelé, az élők pedig mind a két részen elkeseredett harcot vívnak. — De hirtelen az egyik nagyobb csoportban kavardás támad. Az ellenség vezére elesett. A harcosok elhanyagják kardjaikat, kopjáikat s fejvesztetten futni kezdenek. Aroer falu csakhamar megtelik a menekülő ammonitákkal, de nincs megállásuk Jefte serege előtt, futnak, s bár többször is

megállást próbálnak, nem tudják újra fölvenni a harcot. Futnak husz városon át.

*

Gileád hegyein örömtüzek égnek. Örülnek a diadalnak. Örülnek s várják haza a győzelmes vezért Kimegy az egész falu elibe. Tudni akarják, ki jön meg a vezérrel s félnek, hátha valaki nem jön többet. Kimegy az egész falu, a vezér családja, egész háznépe. Egyetlen leánya sípokkal, dobokkal táncoló sereggel — leánypajtásaival szintén elibe megy. Amint meglátja, örömmel fut az ölelő apai karokba. Örömet akar szerezni atyjának s a szívét repesztí meg. Jefte szemébe nem az öröm, hanem a fájdalomkönyvei tolnak. Ő fogadást tett erős esküvéssel. Észébe jutnak az ígélet szavai mind: „Az Urnak“ — Oh hogy mit nem tennék az Urért, de én nem erre gondoltam. „Megáldozom — égő áldozatul.“ Mindent meg tennék, magamat, egész életemet odaadnám, de egyetlen leányom! Istenem milyen tört vertél a szívembe! Hogy kell ezt megmondanom? Hogy kell tőle megválnom?

*

Gileád hegyei sírnak. Jefte lánya gyászol. Elvonult barátnőivel a hegyek közé ifjuságát, leányságát siratni. Az olajfa ága lehajlik, a pálmák égető levelei lekonyulnak, a madarak félve zajtalanul röpködnek s messze elkerülik a leánysereget.

Két oltár készül Gileádban. Az egyiket otthon építi Jefte. Építi apai szívében, építi könnyeiből. Nagy és hatalmas oltár lesz ez. Az Ur akaratán való megnyugvás oltára. Akármit is kíván tőlem az Ur, hogy hazámért megtegyek, odaadjak, megteszem, odaadom, ha fáj is, ha szívem fele is. Nincs semmi, ami sok volna érte. A másik oltárt leánya építi ott a hegyek közt, könnyeiből, fiatal szívéből. A gyermeki engedelmisség oltára lesz az. Akármit is kívánnak tőlem szüleim, hazámért s az Urért, meg kell tennem. Legyen az bár-

mi, még ha fiatal életem volna is. Ettől a gyöngye leánytól hány ifju fog bizalmat tanulni! Hányat jár át az a hazaszeretet, mely ennek a fiatal leánynak a keblét betöltötte. Semmi sem sok a hazáért még az egész ifjúságom, egész életem se!

*

Már nem hull a könny, nem hallatszik a sírás a hegyek közt. A leányok hazatértek. Jefe leánya haza ment utolsó búcsút venni. Utolsó könny, utolsó ölelés s megindul kifelé az apai házból. Megindul, s amint megy, nyomában rózsák fakadnak, — a gyermeki engedelmisség harmatos hófehér rózsái. Nyomában könnyek hullanak — a szülői szeretet, mély tüzi drága gyöngyei. Távolban az ég felé száll az oltár kékes füstje — az oltár a haza oltára. Rajta a hazaszeretet tüze lángol. Ifju szívek drága vércseppjei, síró szülők könnyei, harmatos gyöngyvirágok, izzó piros rózsák táplálják ezt a tüzet. Az égbeszálló füstöt angyalok kara köszönti, oltárra helyezi. S mindez egy gyöngye leány műve. Ifjak kik erősek vagytok, kik sokan vagytok, mit művelhettek e hazáért — ha szívetekben Isten vesz lakozást?

Szalonnás János.

Áldozatkészség

1. *Velencén a szegényeknek:* N. N. 10 leít.

2. *Az épülő velencei imaház munkálatainak jutalmazására* 1922 július 8-án tartott bokréta ünnepélyre adakoztak: Barna Sámuel 10 liter bort. Kiss Gyula 50, Kiss Károly 40, Boros Imre 20, Kiss Sándor 20, Tamás Lajos 15, Kiss Ernő 10, K. Nagy Lajos 5, Nemes László 10 leít.

3. *A Velencén épülő imaház-iskolára:* Rollinger Vilmosné 500, Kovács Gábor 200, Szilvássy István 100, Faragó Lajos 100, özv. Nagy Józsefné 50, Kain János 40, Stein Mihály 40, N. N. 10, Szabó Lajos 4, Biró István 25 leít.

4. *A velencei terem villanyvillágítási berendezésére* özv. Szombathy Istvánné 100, Tallény Dániel 20 leít.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Presbyteri gyűlést tartunk vasárnap délután 4 órakor.

A nagyváradi református egyház elemi iskolájában a beiratkozás ideje augusztus 31-és szeptember 1., 2.

Koppányi András és Koppányi Mária repatriálnak. Amaz egyike volt egyházunk legbuzgóbb presbytereinek; emez ujvárosi iskolánk felsőbb osztályait vezette kiváló szakértelemmel, nagy szeretettel és szép eredménnyel. Eltávozásuk veszteség. Kísérje őket utjaikon a mindenható Isten áldása.

Az ujvárosi református énekkar nyári táncmulatsága. Az ujvárosi énekkar augusztus 12-én, kedvezőtlen idő esetén 19-én a Rédey kerti lövölde helyiségében nyári táncmulatságot rendez, melynek jövedelme az ujvárosi orgonalapot lesz hivatva gyarapítani. A rendezőség serényen buzgólkodik, hogy ez a mulatság is, úgy mint az áprilisi, megfeleljen az énekkar által régebben rendezni szokott mulatságok jó hírnevének.

Holland református tudósok, tanárok lelkészek jártak áprilisban Magyarországon. A magyar református egyház tudósaival több napig tartó konferencián tárgyaltak sok fontos kérdéstről. Ugy halljuk, hogy ezek a konferenciák népesek voltak, de távol maradtak azokról a budapesti presbyterek. Tudósítónk írja, hogy Hollandiában éppen ellenkező a szokás. Ha vendég prédikátor érkezik egy gyülekezetbe, az egész presbyterium tisztelettel várja a lelkészi hivatalban, üdvözlök, ünnepélyesen vezetik be a templomba s előadásán jelen van az egész presbyterium, az egész gyülekezet. — A hollandok nagyon biznak a magyar ref. egyház jövőjében. Feltűnt nekik, hogy a kálvinizmus szó, és a kalvinista jelző mily nagy tiszteletnek örvend még a más vallásuak előtt is és bent az egyházban is megvan mindenkiben a vágy, hogy igazi reformátussá legyen. Ugy látjuk, — mondották — hogy még azok is, akik gondolkodásukban nem reformátusok, nem azért nem azok, mert nem akarnak azok lenni, hanem a legtöbben azért, mert még nem ismerik igazán a református elveket. Ugy látják, hogy meglehetne a nagy egységes szellemű református ébredést csinálni, ha mindazok, akik előtt a kálvinizmus érték, minden egyházkerületben összefognának.

A magyar reformátusok helyzetét vizsgálat tárgyává tett skót küldöttek jelentésüket a Genfben székelő Népszövetség tanácsa elé terjesztették.

A presbyteri református egyházak hivatalos lapja a „Quarterly Register” írja, hogy a skót egyesült szabad egyház Kolozsvarott felállítandó missiói állomása céljaira 25.000 dollár segélyt hoznak javaslatba.

Iskola-kongresszus. A hitvallásos iskolák érdekében Segesváron július 30-án tartandó iskola-kongresszusra minden iskoláját szerető keresztyén embert meghívtak a rendezők. A meghívó többek között ezeket mondja: „Megemlékezőn amaz elévülhetetlen érdemeikről, melyeket a hitvallásos iskolák az emberiség nevelésében, a társadalmi rend kialakításában, megszilárdításában és a tudományok fejlesztésében s terjesztésében szereztek; ismerjük egyházunk és fajunk iránti Isten által parancsolt kötelességünknek, hogy veszedelemben forgó hitvallásos iskoláink védelmére és megmentésére megmozduljunk! Bármerre figyelünk is, tapasztalhatjuk, hitvallásos iskoláink válsága szorongó aggodalommal fogja le népünk lelkét s ahol csak teheti, az életfeltételében megtámadott ember megdöbbenésével, sőt anyagi áldozatok hozatalával igyekszik kifejezést adni hitvallásos iskoláihoz való ragaszkodásának, sokszor a legdurvább kényszer ellenére is, inkább neveltetvén gyermekeit az értékében már kipróbált, anyagi áldozatokat kívánó hitvallásos iskoláiban, mint az ingyen felkinált másféle intézetekben. És ősi intézményeinkhez való eme hozzátapadás ép oly természetes, mint amennyire természetes a gyámoltalan gyermeknek tápláló és nevelő anyjához való ragaszkodása. Amde mindeddig hiányzott a megfelelő alkalom, hol nyilvánosan, az egész világ előtt hitvallást tehettünk volna, sok évszázad előtt keresztyén társadalmunkból sarjadott s elválaszthatatlanul hozzánőtt hitvallásos iskoláinkhoz való ragaszkodásunkról s így lelkünk ilyen irányu készsége, csak a hangot adni nem tudó néma fájdalomban vergődik. Most hitvallásos iskoláink ügye elérkezett ahhoz a határhoz, melyen túl már némák nem maradhatunk s magunknak kell alkalmat teremtenünk, hogy lelkünk szabadon megnyilatkozhasseék. Jöjjünk össze f. hó 30-ára, hitvallásos iskoláink érdekében Segesváron megtartandó Iskola-kongresszusra, hirdessük megalkuvást nem ismerő álhatatossággal: hogy hitvallásos iskoláinkhoz ragaszkodunk, azokat, mint békés társadalmi létünk erkölcsi alapfeltételeit, soha el nem hagyjuk; hogy követeljük az 1921 december 9-én kötött párisi egyezmény által azok részére biztosított megfelelő államsegélyt; hogy mindaddig, míg ez az államsegély megérkezik, azok fennmaradása érdekében anyagi áldozatokat hozni készek vagyunk!”

Egy református elemi iskola nyilvános vizsgájáról emlékezik meg a „K. Szemle” s különösen kiemeli azt, hogy a tanító nem csak a reális tárgyakat tanította nagy szeretettel, hanem nagy gondot fordított a vallástanításra. 3–6 elemi osztályos gyermekek olyan jártasságot árultak el a bibliai ismerettel, egyháztörténet, hit- és er-

kölcsstan terén s oly egyházi, kálvinista szellemben feleltek meg a legnehezebb kérdésekre is, hogy boldogok lehetnének a városi középiskolák tanulói, ha mindnyájan ilyen szellemben felnevelve és ilyen tudással mehetnének ki az életbe.

S. H. S. királlyági református egyházmegye. A jugoszláv uralom alá került magyar reformátusok egyesített egyházmegyéje a fenti nevet vette föl. Az egyházmegye négy egyházvidékre oszlik. Baranyában alesperes Szalai Antal kopácsi, Bácskában Ágoston Sándor feketehegyi, Bánátban Fekete Gyula nagykikindai, Szlavoniában Schneider Pál beskai lelkész.

Tisza István tudományos társaság alakult Debrecenben. Elnöke dr Pokoly József egyetemi tanár, főtitkára dr Tóth Lajos.

Az iskolákért vívott harc Hollandiában. Ez a címe Uittenbogaard-arnheimi főtanító könyvének, amelyben azt a harcot írja le, amelyet a hollandi reformátusok vívtak az állammal iskoláik szabadságáért. A németek t. i. szintén belátták, hogy az állami iskolák egyház ellenes irányban nevelik a gyermekeket. Így a holland reformátusokhoz fordultak tanácsért, akik közül az arnheimi tanító ur ismertette meg könyvében a németekkel a tiszta református iskola lényegét, feladatait. — Nekünk is jó meggondolnunk, hogy micsoda érték ránk nézve a ref. iskola.

A gyermekek keresztes hadjárata nem sikerült a középkorban, de annál sikeresebb az a munkájuk, amellyel a mai felnőtteket igyekeznek meghódítani a Krisztusnak. Baranyában történt, hogy néhány lelkes református lelkész és tanító négy község gyermek seregét gyűjtötte össze Kemszen, ahol gyönyörű ünnepélyt rendeztek. Kedves látvány volt, mikor a hatalmas gyermek-seregtől könyök között bucsuztak a kemseiek délután négy órakor s a három község gyermek-serege haza felé indult lelkészök, tanítónőjük kísérete mellett. Az ilyen ünnepélyek jelentőséget igen nagyra tartjuk. Meg kell csinálni, ahol lehet.

Adventista ábrándok. „Sok millió most élő lélek nem fog soha meghalni” — hirdette Genfben egy adventista predikátor és azt fejtegette, hogy Krisztus 1925-ben fog a földre visszatérni és az ő jelenlétével megszűnik a halál a világon. — Nem csodálkozunk rajta, hogy a mostani zavaros időkben mindjobban felébred az emberiségben az örökkévalóság utáni szomjuság, — csak azt ne feledjék el a szekták tanainak hirdetői, hogy az eljövendő események idejének pontos megjövendölése a legnagyobb prófétáknak sem volt megadva. Az ilyen ábrándokkal telített szektákat mindig eltemeti a haladó idő.

Mikor a kommunizmus kilört, felsőbb parancsra soha nem látott lázzal és türelemmel láttak neki tanárok, hivatalnokok, kereskedők, gazdák a marxizmus elvei tanulmányozásának. Ha ma csak felényi ambícióval tanulmányoznák az emberek a saját keresztyénségük eszmei tartalmát, hihetetlen magasságra szökne egyházi életünk szellemi színvonala.

A romjaból fölépült St. Quentin francia városról olvassuk, hogy eddig 24 kávéháza, 29 barja, 507 vendéglője van, tehát 560 helyen mérik benne az alkoholt. Lakóinak száma 58.000. A sousprefet úgy nyilatkozott, hogy ez valóságos skandalum. Londonban 6 millió lakónak 6000, Párisban 3 milliónak 30.000 helyen mérik az alkoholt. Vajjon nálunk milyen lehet az arány?

Troczkil és barátja. Egy svéd ujság írja, hogy körülbelül 15 évvel ezelőtt két orosz zsidó ifju lakot együtt Newyorkban egy nagyon nyomoruságos szobában. Mind a ketten anarchisták voltak. Az egyik közülök betévedt egy este a methodista gyülekezet missiói termébe. Ott nyomtatványokat adtak neki. Megvetőleg dobta le a földre. Mégis elment másodszer is, amikor egy újtestamentomot adtak a kezébe. Céltalanul felnyitotta és tekintette éppen a Rom. 2, 10 versére esett, ahol ezt olvasá: „Dicsőség és tisztesség minden jót cselekedőnek... zsidónak először”. Ezek a szavak figyelmessé tették. Ezek rá vonatkoztak, hisz ő zsidó volt. Elvitte azért azt a könyvet magával inséges lakására és olvasni kezdte. Így tért meg Jézushoz. Ez az ember ma: Silberstein Ádám, a zsidó missió vezetője Rochesterben; sok ezreket megnyert a zsidók közül Jézusnak. — A másik ifju azonban megmaradt régi utjain. A háboru alatt átszökött Oroszországba. Nevét ma az egész világ ismeri. Neve — Troczkil; nem a Krisztusnak, de a Sátánnak barátja.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Áttutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitol** váltókat **Áruosztály**. Magán **páncélszekrények** (safe deposits).

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kőt-szerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

12

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legjutányosabb árban készít 24-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2-54.

Kárpitos butorok

Javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OSZVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-ut 7/a.

4-12

Egy jóházból való fiu tanulóknak, fizetéssel felvétetik.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Hajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR:

20-26

Irlandi vászon és batizsi schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vászbutorom** mint most:

Összecsukható vaságy L 508-—

Ruhafogas L 300-—

Mosdó-állvány Lei 240, 260, 340, 400-—

Kapható: 3-10

Tarsoly János vaskereskedésében

Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Hiszek egy Istenben, mi Atyánkban. Ef. 3., 14.

Omló könnyek között panaszolta egyik asszony testvérünk, hogy egy ifju tudós „Doktor” elbizakodottan hirdette előtte, hogy nincs Isten; önhittent mondta néki, hogy elég lenne, ha tizszer beszélhetne vele s ő is megtagadná Istent, akire ugy sincs másnak szüksége, csak a beteg embernek.

Lehet, hogy napjainkban a vallás sokak előtt valami betegszállító kocsinak tűnik fel, amely az emberiség küzdő, harcoló tömegei után baktat, s felszededegeti a kifáradt, kidőlt, sebesült, beteg lelkeket. Ki merné tagadni, hogy nagy áldás a vallásban rejlő vigasztalás? Ki merné tagadni, hogy arra nincs szükség?

De téved, aki azt hiszi, hogy a vallásnak csak annyi a feladata. Az evangélium nem csak vigasztalás, de a lélek acél förödője is. Példa erre Pál, aki noha gyenge, beteges em-

ber, mégis egész élete erőből duzzadó cselekedetek láncolata. Pal apostolt az teszi erőssé, hogy a mindenség minden zugában, a világ folyásának minden eseményében ott látja az ő mennyei Atyját; boldogan tapasztalja mennyei Atyja segítő, nevelő, emelő szeretetét.

Erre a hitre szüksége van mindenkinek. Abban a pillanatban, mikor Jézus segedelmével te is átéled azt a boldog tapasztalást, hogy van egy gondviselő mennyei Atyád: egész valód megváltozik. A világ előtted többé nem egy bonyolult gépezet; az események nem értelmetlen véletlen játéka; hanem rendet, célt, jóságot, szeretetet fogsz, látni mindenütt. Látni fogod, hogy egy csodás szeretet vesz körül, amely érted munkál, téged erősít, szilárdít, vezet, formál, javít, megdicsőít.

Jézus evangéliumának magva ez a hit. E hittel nem félünk még az ördögtől sem, mert tudjuk, hogy mennyei Atyánk erősebb a felizgatott képzelet rémképeinél. A rémek szétfoszlanak előtte, mint köd a felkelő nap elől.

A hűséges kocsis.

Évekkel ezelőtt egy öreg kalmár kocsizgatót^t Bányavár és Fövényháza között, vagy jobban mondva, ott ült a kocsi hátuljában felhalmozott nyers bőrökön, a melyekkel kereskedni szokott: a lovakat az öreg Máté kocsis hajtotta.

Máté igen buzgó keresztyén volt s mint ilyen, legkedvesebb könyvét s hú utitársát, a bibliát soha sem hagyta el magától. Most is vele volt, s mivel a lovak már maguktól is ismerték az utat, Máté elővette bibliáját s olvasni kezdett belőle.

De oly hangosan olvasott, hogy a kalmárnak akarva nem akarva végig kellett hallgatni az ó- és új-testamentomot. Mivel pedig, kivált az utóbbi, hallani épen nem akarta, oda szólt Máténak: „ugyan hagyj fel már az olvasással!” „De nem tudom abban hagyni”, szólt vissza Máté, fel sem tekintve könyvéből. „Hát akkor olvass csendesén, magadban!” „Ugy nem tudok, hangosan kell olvasnom, mert különben nem értem, mit olvasok”.

„Akkor”, szólt ingerülten az öreg, „itt a könyved, béred és elmehetsz!” Máté szó nélkül

átvette könyvét, bibliáját karja alá véve, leszállt a kocsiról és eltávozott; mert ő az Isten ígését nélkülözni nem tudta.

Az öreg másik cselédet fogadott. Ez aztán sem csendesen, sem hangosan nem olvasta a bibliát. De gazdája nemsokára arra a tapasztalatra jutott, hogy mégis csak jobban boldogul egy jó keresztyén szolgálóval, mint olyannal, aki sem keresztyén, sem zsidó. Üzlete sokkal rosszabbul ment mint azelőtt, mert a kocsis üres idejét biblia-olvasás helyett a korcsmában töltötte s ha pénze nem volt, állta a bőr ára. Ez pedig a hasznót csak a korcsmárosnak hajtotta. Visszahívta tehát Mátét s megkérde: akar-e ismét szolgálatába állni?”

„Mért ne, de szabad lesz-e olvasnom?” kérde Máté. „En miattam olvashatsz!” mond az öreg. „De hangosan is szabad lesz?” „Ugy is olvashatsz!” egyezett bele a gazda. És Máté tovább is hordozta az öreg kalmárt s olvasta hangosan bibliáját, melyet annak hallgatnia kellett. Így utazgattak együtt még néhány éven át.

Egyszer azonban az öreg sulyosan megbetegedett. Már-már az utolsó napjait élte. Barátai

A presbyterium gyűlése.

A július 30-ikán délután 4 órakor tartott presbyteri gyűlésen Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán főgondnok elnökölt.

1. Napirend előtt dr. Morvay Zsigmond presbyter tette le a törvényben előírt esküt, kit a lelkészelnök üdvözölt a presbyterium nevében, mint egyházunknak tevékeny és áldozatkész tagját.

2. Lelkészelnök jelenti, hogy Koppányi András presbyter és Koppányi Mária újvárosi iskolánknak kitűnő tanítónője — Budapestre költözésük folytán — tisztokról lemondottak.

A presbyterium sajnálattal fogadja el az eltávozottak lemondását, ami az egyházra nagy veszteséget jelent és irántuk tartozó elismerését jegyzőkönyvileg is kifejezi.

Együttal megbizva az iskolaszéket, hogy a megüresedett tanítói állás betöltése iránt tegyen mielőbb javaslatot.

3. A velencei imaház építési ügyében Szabó Károly építést vezető presbyternek előterjesztésére:

a presbyterium teljes jogkörrel felhatalmazza az építési bizottságot, hogy a villanyberendezés, a belsőberendezés, a régi imaház és a lelkészlakás átalakítási munkálatait saját hatáskörében végeztesse el és a presbyteriumnak tegyen jelentést.

részvétellel álltak ágya körül. Az öreget végórája közelgetésével félelem és rettegés szállta meg s folyvást ezt sóhajtott: „Jaj, vétkeim! Uram, igazságos Isten, az én vétkeim!” A körülálló vigasztalni iparkodtak, hogy hiszen ő mindig tisztességes ember volt s ha valakit meg is csalt, az csak keresztyén volt, szerzett is szép kis vagyont családjának.

„Igen”, kiáltott az öreg „eleget szaladtam, fáradoztam a négy szál deszkáért s egy halotti lepedőért!” Kis vártatva pedig mondá: „Hivjátok Mátét, jöjjön ide”. Az elő is jött. „Máté”, szóló kérésre az öreg kalmár, „imádkozzál!” A hű cseléd ekkor térdre ereszkedett gazdája ágya előtt s buzgón imádkozott Jézushoz, az ő idezítő Urához, aki még a gonosztevőnek is megbocsátott utolsó óráján, legyen irgalmas az ő szegény öreg gazdájához is. Az öreg mind nyugodtabb lett ágyában. Midőn Máté imáját elvégezte, megszo- ritotta annak kezét s ég felé tekintve hangosan felsóhajtott: „Ó Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam!” Az ágy mellett álló hit-sorsosok befogták füleiket s hangos kiáltással futottak ki a szobából. Máténak pedig, mialatt gazdája szemét befogta, nehéz könyecsepp gördült végig becsületes arcán. Igaz hitével s hűséges vallástételével gazdáját a mennybe juttatta.

Mert nincsen senkiben másban üdvösség s nem adatott embernek ég alatt más név, mely által lehetne megtartatnunk, a Jézus nevén kívül.

4. Debreczy Imre adóbizottsági elnök a presbyterium utasítása alapján beterjeszti az egyházi adóval hátralékosok névsorát, mely körülbelül 400 tételben 24,005 leit tesz ki; ebből Olaszira esik 7770 lei, Újvárosra 12,937 és Velencére 3198 lei.

A presbyterium megdöbbenéssel látja a váratlanul nagy hátralékos és utasítja az egyházi ügyészt, hogy amennyiben a hátralékosok felszólítás dacára sem teljesítenék kötelezettségüket, a közigazgatási végrehajtás iránt tegye folyamatba az eljárást.

A hátralékosok névsora közöltetni fog a presbyterekkel is, év végén pedig a „Református Híradó”-ban. y-2

Az újvárosi református énekkar nyári táncmulatsága.

Mult heti számunkban már hirt adtunk arról a nagyszabású nyári táncmulatságról, melyet az újvárosi énekkar rendez augusztus 12-én a Rédey-kerti polgárj lövölde helyiségében. Az énekkar egy pár igen szép s új énekszámmal nyitja meg a mulatságot. Bár a lövölde helyiségében vendéglő nincs, de azért a rendezőség gondoskodott, hogy hideg és meleg étkek álljanak rendelkezésére a közönségnek.

Hölgyek részére gondoskodva van cukrászdáról. Mint már jeleztük, meghívókat nem küldet szét a rendezőség, hanem a lapok útján hívja meg azt a megértő hálás közönséget, mely mindenkor kész támogatni az énekkart nemes munkájában. Az estélyen egy személy-jegy ára vigalmi adóval együtt 20 lei. Jegyeket a ref. körben s az énekkar tagjainál előre lehet váltani.

Áldozatkészség

1. *A velencei iskolára:* Tóth Dániel 50, özv. Gümő Jánosné 50, Héder Gyula 50, özv. Bartha Mihályné 50, Molnár István 50, Kovács Károlyné 20 lei.

2. *Egyház szükségleteire:* [Olasziban] Özv. Havancsák Andrásné 50 lei.

3. *Prot. Árvaházra:* Özv. Havancsák Andrásné 50 lei.

4. *Szegényeknek:* [Olaszi] Földes Márton 10 lei.

5. *Ifjusági jutalom könyvekre:* Biszterszky Iván 20, dr. Géher Géza 20 lei.

6. *Iskolai célu alapítványra* [első befizetés] dr. Sarkady Sándor 300 lei.

Gyűjtünk előfizetőket lapunk részére!

Anyakönyvi adatok

1922. július 15—31-ig.

Születések: Ravasz Gizella, Székely Róza, Melegh Anna, Kovács Imre, Kotorán Etelka, Bot Mária, Rózsa Károly, Nán Rozália, Kiss Mária, Wenter Anna, Szabó Margit, Szabó Imre, Harsányi Etelka, Lakatos Ilona, Kozák Gizella, Juhász Irén, Tar Anna, Auer Zsuzsanna, Spelák Sándor, Kulcsár Etelka, Furulyás Ferenc.

Megesküdtek: Karácsony Sándor ref.—Hoczki Mária ref., Hetz Ferenc r. kath.—Szellő Mária ref. (Rév), Deák Ferenc ref.—Köteles Erzsébet ref., Mónus József ref.—Baranyi Irén ref., Kádas József ref.—Veres Margit ref., Péter László r. kath.—Papp Erzsébet ref.

Meghaltak: Kanizsai Ilona 10 éves, Náncs Zsigmond 29 éves, özv. Csákó Sándorné 84 éves, özv. Fonyad Jánosné 36 éves, Schmier Lajos 13 éves, Soós Margit 14 éves, Hodák Mihály 19 éves, Erdei János 83 éves, Takács Mária 18 éves, Fekete Károly 47 éves, Rác Anna 2 hónapos, Kádár Lajos 66 éves, Puczován Juliánna 4 hónapos, Tóth Juliánna 12 hónapos, özv. Megyeri Jánosné 40 éves, özv. Vékony Sándorné 65 éves, Vas Piroska 17 éves, Reszegi Józsefné 56 éves, Szatmári Sándor 15 hónapos, Papp Sándor 5 éves, Molnár Imre 1 napos, Polgár Lajos 64 éves, Borsos János 54 éves, Oláh Ilona 40 éves, Pénzes Erzsébet 3 hónapos.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A velencei imaház építése befejezéshez közeleg. A költségek tizezrekkel haladják felül az adományokból rendelkezésünkre álló összeget. Nyomatékosan hívunk mindeneket az áldozathozatalra.

Egyházkerületünk helyzete. A Bukarestben járt küldöttségnek a minisztériummal való megállapodása alapján kerületünk elnöksége e hó közepére szervező gyűlés összehívására kért engedélyt abban a reményben, hogy — amint biztatást is nyert, a legrövidebb idő alatt elintézhető lesz e régen vajudó ügy. A felterjesztésre nemrég jött meg a válasz, mely szerint a minisztérium e gyűlésnek október haváig halasztására kéri az elnökséget, mivel a kormány nagyon el van foglalva az alkotmányt érintő kérdésekkel és jobbnak véli, ha a vallásszabadság megóvására vonatkozó elvek megállapítása után fogunk kerületünk ügyével

foglalkozni. Tekintettel arra, hogy így minden ismét nagy halasztást szenved, a magunk részéről szükségesnek látnánk, hogy kerületünknek legalább vezető tényezői addig is összegyűljenek és egyházainkat a főbb dolgokban, legfőképpen pedig az iskolai ügyekben irányítsák és szervezzék.

Külföldi reform. misszió Nagyváradon. Aug. elején egy újabb angol, illetve amerikai misszió érkezik dr Beach, dr Giléspie és dr Good amerikai Presbyterian Church-i kiküldöttek vezetésével a magyar református egyházak meglátogatására. Előbb Budapestre mennek s onnan aug. közepén átjönnek Erdélybe is és kerületünk elnökségének intézkedésére Nagyváradon is kiszállnak, hogy közvetlenül is megismerjék a királyhágómelléki református egyházak és egyházkerület helyzetét.

A deési ref. főgimnáziumot és a kolozsvári leánygimnáziumot a kormány bezáratta. Az utóbbit azzal az indokolással, hogy nincs olyan helyiség, melyben délelőtt taníthatna, holott az intézet részére megvett épületeket az állam rekvirálta már már évekkal ezelőtt. Hasonló okból szünetel a bukaresti 2 tanerős református elemi iskola is, valamint a katolikusoké, úgy hogy nincs magyar iskola Bukarestben.

A szatmári presbyterium tagjai vállalkoztak arra, hogy más önként ajánlkozó ifjabb emberekkel együtt az egyháztagokat házról-házra járva, összeírják s mivel a jelenlegi adókivetés a drágaság folytán emelkedett kiadásokat nem fedezi, az összeírás kapcsán felszólítják az egyháztagokat írásbeli nyilatkozattételre, hogy az eddigi kulcs szerint reájuk eső egyházi adón felül, milyen összeget volnának hajlandók, mint évi önkéntes egyháziadót elvállalni.

Adó és adomány. Dr. James Good amerikai teológiai tanár a Presbyteri Világszövetség elnöke múlt hónapban fordult meg Budapesten is, Kolozsváron is, egyik budapesti beszédében a következőket mondotta: Mi kijelentettük, hogy önkéntes adományokból fogjuk fenntartani az egyházat. Minden ember jövedelme arányában adjon. De nem hébe-hóba, hanem rendszeresen kell adni. Eredménye az lett, hogy a gyárosok és gazdag emberek jövedelmük 10%-át adták oda. Tudjátok miért tudunk a ti számotokra is adni? mert 180.000 egyháztag közül 30.000 adta jövedelme 10%-át az egyháznak. Vajjon ti hány %-át adjátok jövedelmeteknek? Mennyi áldás származott ezekből az adományokból? Ismerek előkelő gyárosokat, akik csak annyit tartanak meg maguknak jövedelmükből, amennyire szükségük van a többi Istené. Amennyit Istentől nyertek, abból vajjon ti mennyit adtok vissza neki? A ti egyházatok adózás utján

szedi össze a neki szükséges összeget. Mennyivel jobb lenne, ha ez önkéntes adományból gyűlne össze. Adjatok adót, de adjátok a ti önkéntes adományaitokat is. Sokan vannak, akik nagyon fukaron adnak. Van a mi egyházunkban egy szokás az u. n. fillérgyűjtés. Egy ember látta, hogy nincs egyfillérese, csak huszonötfillérese. De mivel ő csak egy fillért akart adni, tehát bedobta a huszonöt fillért s istentisztelet után visszakért a lelkésztől huszonnégyet. Ezért elnevezték őt az emberek huszonötösnek. Ilyen módon adakoznak sokan: a legkisebbet adják a legnagyobb helyet, ezt sem a pap, hanem a világ szavára. Nálunk évente egyszer a presbyterek össze írják az összes egyházilagokat, kiosztanak egy lapot, melyen fel van tüntetve, hogy ki mennyit akar adni. Ki osztanak 52 borítékot is és minden ember vasárnaponként istentisztelet után ebben a borítékban a kijelölt összegnek egy hétre eső részét a perselybe dobja bele.

Szabó Dezső „Az elsodort falu” című regény írója, aki regényében oly torz képet rajzolt a magyar reformátusokról, a régi országházban három előadást tartott, amelyekben bőven kitért a magyar protestantizmus s főleg a kálvinizmus szerepére is. Most már mintha nem látná a kálvinizmus lényegét, jelentőségét és újabb erő kifejtéseit olyan téves és egyoldalú megvilágításban, mint azelőtt.

A régi gabona-adózás visszaállítását sürgetik egyházi hatóságaink. Sok gyülekezetünk eleget is tett már e kötelességének, de még mindig vannak olyan helyek, ahol a gonosz hangadóktól bujtogatott nép, amelynek lelkében könnyű felszítani az önzést, megtagadja a terményadózást. Olvassuk, hogy a Jugoszláv területen levő magyar református egyházmegye június 21-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy az egyes egyházakra kirótt köztartozásokat gabonában kell leróni, még pedig minden egyház tíz 600 lélekig 150 kg-ot, azontul minden 100 lélek után 20 kgr.-ot.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 lei-es árban.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rakóczi]-ut és Posta [Uri]-utca s. r. o. a.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlított váltókat** **Árnyosztály**. Magán **pánccelszekrények** [safe deposits].

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**” gyógyszerertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

13

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legújanyosabb árban készít 25-26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi]- ut 11. szám — Telefon: 2-54

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos árakon eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-ut 7/a. 5-12

Egy jóházból való fiu tanulónak, fizetéssel felvétetik.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerzhető be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 21-26

Irlandi vászon és batiszt schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Nagymennyiségű I-a zománc-zottlemez **edények**

és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésébe 4-10

Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Hiszek egy Istenben, mi Atyánkban

Ef. 3, 14.

A tulajdon bölcsességétől megittasodott lélek azt mondja, hogy nem csodálkozik, ha régen hittek egy Istenben, mert régen nem ismerték jól a természetet, nem tudták, hogy a nagy természetben minden szorosan összefügg egymással; fogalmuk sem volt az embereknek azokról a természeti törvényekről, amelyeket ma már az iskolás gyermekek is jól ismernek. Ha tehát régen hittek az Istenben, s várták, hogy itt is — ott is bele avatkozzék a világ folyásába; hagyján, elnézhető — mondják nagy fennen — de ma már az ilyen hit nevetséges; hiszen a mai ember előtt nyilvánvaló a természeti események és tünemények, a világ történeteinek ok és okozati összefüggése; előtök elképzelhetetlen valami olyan rész, hézag, amelyen át valami felsőbb hatalom nyuljon bele a dolgok folyásába.

Megvalljuk, mi nem tudjuk belátni, hogy miért ne volna helye Istennek egy jól berendezett világban — és miért volna helye csak ott, ahol nincs rend, összefüggés, törvényszerűség.

Előttünk épen ellenkezőleg áll a dolog. Előttünk a világ szép rendje, bölcs célja, amelyet senki sem von kétségbe, épen egy bölcs és jó kormányzóról beszél; a természeti törvények állandósága Isten változhatatlanságát és örökkévalóságát hirdeti; a rend, törvény, értelem azt bizonyítja, hogy kell lenni rendezőnek, törvényadónak, világos kormányzó értelemnek, akaratnak, bölcsességnek, jóságnak, szeretetnek is.

Ugyanehez az eredményhez juttat el minket az evolúció tana is. A teremtmények egymás ellen vívott harcában és egymás megsegítésében állandó előhaladást, fölfelé fejlődést látunk; tapasztaljuk, hogy a természet állandóan arra törekszik, hogy helyet csináljon a jobbnak. Nem kell-e meglátnunk ebben a törekvésben a céltudatos isteni akaratot?

A modern természettudomány két nagy gondolatát: a causalitást (az ok és okozati összefüggést) valamint az evolúciót (a fejlődést) nem hogy elvetnők, de örömmel fogadjuk, mert előttünk ezek Isten lába-nyomai, Isten keze írásai, nem hogy Isten tagadásra bírának, sőt inkább megerősítenek hitünkben, mennyei Atyánkba vetett keresztyéni hitünkben.

Aki legtöbbet adott.

Egy németországi lelkész beszélt a következő kedves történetet:

185*-ik évben mint beteges ember, egy sziléziai fürdőben kerestem üdülést. A mint egy 800 idegen vendég között voltak keresztyének, zsidók, németek, magyarok és lengyelek; protestánsok és katolikusok; főrangúak, grófok, jogászok, kereskedők és lelkészek. Rövid idő alatt volt alkalmam igen sok emberrel megismerkedni. Így ismerkedtem meg mindjárt az első napokban egy Lengyelországból való lelkésszel, aki azonban, nem kis sajnálatomra, nem sokára eltávozott.

Néhány nappal elutazása után levelet kaptam tőle, melyben írja, hogy midőn kis városának közelébe ért, az egész lángban állott. Midőn a veszedelemhez közelebb ért, már a templom, paplak, iskola s a kis város legnagyobb része romokban hevert. Végül arra kért, rendeznék gyűjtést a

hajléktalan szerencsétlenek, valamint a pusztulásnak indult egyház részére a vendégek között. Azonnal nekiültem s egy nyílt levélben leírtam a kis város nyomorát s azt beküldtem a hirlapoknak s egyszersmind megkértem a község előljáróját, egy nyugalmazott őrnagyot, adna engedélyt, hogy segílyt gyűjthessek a szerencsétlenül járt kis város részére. — Ő azt nemcsak készséggel megadta, sőt a gyűjtés sikeresebb eszközzésére egy igen alkalmas emberre, az ő katonakorabali inasára hivta fel figyelmemet. Három napon ájárt-kelt, üres idejét felhasználva, ez a fáradhtattlan ember a mintegy félmértföld hosszú faluban házról-házra s nem restelt kétszer, sőt háromszor is bemenni egy házba, ha először otthon nem talált valakit. Minden este azon megjegyzéssel jött be hozzám: „No, tiszteletes ur, ma gazdag aratásom volt!” A midőn a harmadik nap leszámoltunk, én így szóltam: „Köszönöm szives buzgóságát, engedje meg, hogy azt, ha bár csak részben

Egyházi adók behajtása.

Lapunk legutóbbi számában számszerűleg is leközlöttük azt a nagy összegű adóhátralékot, mellyel hiveink az egyháznak tartoznak. Miután az egyháznak is vannak kötelezettségei és tartozásai, amelyeket teljesítenie kell: egészen helyesnek és természetesen tartjuk presbyteriumunk azon határozatát, mellyel dr. Olasz Béla egyházi ügyészünket a nagy összegű adóhátralék haladéktalan behajtására utasította. Erre vonatkozólag most dr. Olasz Béla egyházi ügyész az alábbi felhívást és megszívlelendő figyelmeztetést intézi adóhátralékos hiveinkhez:

„Mielőtt a presbyterium határozata és részemre adott utasítása értelmében a künnlévő nagy összegű egyházi adóhátralék behajtása végett a rendelkezésemre álló végrehajtási eljárást megindítanám; kérek és felhívok minden egyes adóhátralékos hívűnköt, hogy a nekem még rendelkezésemre álló 15 nap alatt, de legkésőbb e hó 31-ik napjáig adóhátralékaikat befizetni sziveskedjenek, mert ezen legutolsó határnap eltelte után nem áll módomban tovább senkinek sem haladékot adni s kénytelen leszek a végrehajtási eljárást minden további késedelem nélkül folyamatba tenni.”

Ehez a komoly figyelmeztetéshez nekünk semmi hozzáadni valónk nincs, de magunk részéről is kérjük a hátralékosokat; siessenek most már minden késedelem nélkül eleget tenni kötelezettségüknek, hisz a legmagasztosabb célnak szolgálnak vele: Egyháznak és iskolának!

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

is megjutalmaztam. Őszintén mondja meg, mivel tartozom fáradságáért? „Semmivel,” volt a rövid felelet, „az én fáradságom legyen toldaléka a gyűjtött összegnek.” Emlékeztettem az áldozatra, melyet nem kimélt s a mellett mily sokat fáradozott, melyért méltán megérdemli a kárpótlást. De ő megmaradt határozata mellett, nem sokáig időzött nálam, sietett haza dolgai után.

Este, midőn ismerőseim körében ültem, ezek egyike azon kérdést intézte hozzám: „Hát milyen eredménnyel járt a gyűjtés, tiszteletes ur, ha kérdésen szabad s ki járult legtöbbel hozzá?” „A gyűjtés,” mondtam, „igen jól ütött be s az őrnagy ur szolgálja járult hozzá legtöbbel!” „Hogy-hogy?” hangzott többfelől a kérdés. „Ő három napon át minden jóakarátát, lábait, szabad óráit áldozta fel s e mellett minden ferde arcot, sértő beszédet, melyekben nem kis része volt, némán tűrt s mégis mindig vidám és fáradhatatlan maradt s fáradságáért egy fillért sem fogadott el.”

Az egész társaság elhallgatott; mindenki érezte, hogy a tiszta szív többet ér minden arany-nál és ezüstnél.

(E. H.)

Áldozatkészség

1. A velencei imaház iskolára adakóztak:

a) Bene Sándor 20, ifj. Váry Imre 100, özv. Kiss Ferencné 50, özv. Nagy Mihályné 50, Taricska Gergely 40, özv. Kozmári Bertalanné 30, Putnoki István 20, Szabó Lajos 5, özv. Pirosek Jánosné 5 lelt.

b) Várad-Szőlősről Nagy János hitbuzgó ref. egyháztag ugyane célra a következő adományokat juttatta építőbizottságunkhoz: Ridi Sándor 100, Nagy Jánosné 50, Ridi József 50, Bogdándi Gusztáv 35 Lei; Szlavkay Mihály, Szlavkay István, Varga Ferenc, Paizs István, Krajcsi György, Kosztelni István, id. Ridi Károly, Papp József, Retek Ignác, Mihájlek István, Julcsik Pál 20—20 Leit; Szabó János, Bogdándi Kálmán 15—15 L-t; Pribék Imre, G. Szabó János, Gyarmathi Kálmán, Béres István, özv. Schmith Józsefné, Petrás János, Varga Gyula, Krup Lajos, Fejes Ferenc 10—10 Leit; ifj. Huvé János, ifj. Osváth János, Schmidt Antal, Huvé János, id. Jéger József, Jéger Ignác, özv. Nagy Sándorné, id. Huvé István, Peiszler Ignác, id. Ridi György, id. Katona Sándor, Csabai János, Kiss Sándor, Tóth Imre 5—5 Leit; id. Osváth János 2, id. Tir József 2 Lei, összesen Várad-Szőlősről 694 Lei.

c) Egy magát megnevezni nem akaró kereskedő segéd havi fizetése emelésének 10 százalékába 70 Leit.

2. Szegény gyermekek tandíjának fedezésére: Kiss Gábor és neje 20 Leit.

3. Szegények részére Velencén az 1922. év második negyedében: Bollinger Vilmosné 20, Bóna Imre és neje 10, Boros Imre és neje 10, N. N. 10, Tamás Lajos 10, Dobi István 5 Leit.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél hat órakor Dankó József s. lelkész.

Ujváros-on: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-í lelkészi hivatalban. Kötés szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Egyházunk elemi iskoláiba augusztus 31., szeptember 1. és 2-án lehet beiratkozni.

A velencei imaház és iskola építése megmozgatta az alig egy km.-re eső Váradszőlős 25 református családját is; s ők is beküldték e célra adományait. A szőlősi reformátusok leghelyesebben úgy cselekednének, ha gyermekeiket velencei iskolánkba iratnák be; sok falusi gyermeknek még nagyobb távolságról kell iskolába járnia. — Váradszőlősen valamikor virágzó nagy gyülekezetünk volt, de az üldözés idején elpusztult. Urasztali régi kelyhét az olasz-i parochián őrizzük. Jó lenne, ha a szőlősi atyafiak fölkarolnák kis lapunkat; egy jóbarát kopogtatna be vele hozzájuk minden héten.

Az ujoárosi református énekkar estélye augusztus 12-én este fél 9 órakor kezdődik a Rhédey-kertben! Meghívót nem küld szét a rendezőség, de szívesen látja a megértő közönséget. Az estélyre egy személy-jegy ára 20 Lei. Tekintettel a jótékony célra, mely szerint az énekkar az ujoárosi orgona és urasztali szőnyeg költségeihez akar hozzájárulni, a felülfizetéseket is köszönettel fogadja a rendezőség.

A nagyváradi szülők az iskoláztatás szabadságáért népes értekezletet tartottak szerdán délután 5 órakor. Ismeretes az a kormányrendelet, amely egy vallás felekezet által fenntartott iskolából kizárja a más felekezeti tanulókat, illetve tiltja felvételüket. Így a r. kath. premontrei főgymnásiumba nem járhatnak sem más felekezeti keresztyén, sem zsidó vallású tanulók, aminek következtében a főgymnásium elvesztené 90 protestáns és 260 zsidó tanulóját. Hasonló helyzetbe kerülné a két év óta fennálló zsidó lyceum, valamint a r. kath. és ref. polgári leányiskola is, ahova eddig valláskülönbség nélkül iratkoztak be a tanulók. — A szülők memorandummal fordulnak a kormányhoz, hogy a sérelmes rendeletet vonja vissza.

Egy szegény asszony, aki egyházunk istápoitjai közé tartozott, jobblétre szenderült. Mig ereje engedte, ösmerős családoknál mosónő volt, s ezek a családok kegyelettel vették körül a hűséges asszony koporsóját. Egyik munkaadójának valamikor 100 koronát adott át azzal, hogy halála után jutassa el egyházunknak. Aki átvette tőle a hagyományt, nem ásta el, hanem a szegény asszony száz koronáját forgatta, gyarapította, úgy hogy mikor a temetés után az egyház adópénztárában elszámolt vele, kerek 400 Leit fizetett le helyette. Így is lehet szolgálni az egyháznak...

Egy 400 lelkes gyülekezet Kisharsány körülbelül fél millió korona költséggel újraépítette a háború alatt leégett tornyát. A buzgó gyülekezet lelkipásztora vezetésével úgy az áldozatkészségben [pénz és természetbeli adományokban],

valamint a vállalt munkálatokban [fuvar, napszámok] óriási erőfeszítést végzett. Mi lenne hatalmas lélekszámú gyülekezeteinkkel, ha akkora erőfeszítésre képesek lennének. Az új torony, az ujonnan öntött harangok felavatására meghívták dr. Ravasz László püspököt is.

Bírói ítélet istenkáromlási ügyben. Hollandiában egy járásbíró valakit, akit egy község képviselő testülete [tehát nem a presbyterium] istenkáromlásért feljelentett, felmentett azzal a furcsa indokolással, hogy aki káromkodik, az elismeri Isten hatalmát arra, hogy az általa kimondott átkot foganatosítsa is. Ez ellen a kegyes mázzal bevont botrányos ítélet ellen felzudult az egész közvélemény. A törvényszék helyt adott a felebbezésnek és a terheltet istenkáromlás vétségéért szabadságvesztésre és pénzbírságra ítélte azzal az indokolással, hogy az inkriminált kifejezés bár enyhébb alakú, de mégis csak káromkodás; a káromkodás pedig sérti Isten fenségét és így büntetendő.

81 százharminckét éves élt. Posenben a közeli napokban halt el egy Frazensky nevű ember százharminckét éves korában. Állítólag részt vett az 1812-ik évben a berezinai ütközetben. Az agg férfi sohasem volt beteg Nagy részvétellel temették el a csodakort megért embert.

Kecskeméti földárak. Kecskeméten kiváló minőségű szántóföldekért 150 ezer koronát fizetnek holdanként.

A jugoszláv impérium alá került magyar reformátusok egykori nagyszerű intézményüket, a vukovári szeretetházat kénytelenek voltak eladni 1.350.000 jugoszláv koronáért. Az eladás oka az volt, hogy a szeretetházba a szerb csendőrség költözött bele, azután pedig az a veszély fenyegette, hogy az épületet a szerb állam el fogja a református egyháztól minden megtérítés nélkül rekvirálni. Az épületet Vukovár városa vette meg.

Az orosz cárok koronáit a szovjet kormány áruba bocsátotta. Ugy számítják, hogy 70 millió arany rubelt fognak értek bevenni.

Az elhanyagolt Biblia. Az első angol napilap, a „Times”, irodalmi melléklete foglalkozott legutóbb azzal, hogy az angol nép jelen szerencsétlenségeinek egyike az, hogy a Biblia többé már nem az első helyet foglalja el a nép gondolataiban. „Amint a Biblia lelki szükségből való állandó olvasásának gyakorlata a családban csökkent, a nemzet ugyanolyan mértékben lett szegényebbé. Bár hatása még mindig hatalmas, de ma már sokkal kevésbé közvetlen, mint volt egykor”. Ez a rövid hír intelmű szolgálhat nekünk is. Romlásunk okozója, hogy népünk mindennapi olvasmánya nem Isten igéje,

de a mindenféle nemzetrontó maszlaggal teljes iratok valának. Nemzetünk vergődésében egyre jobban érvényre jut az a meggyőződés, hogy a nemzeti megmaradás biztosítéka a magyar református egyház megújodása; a magyar református egyház megújodása pedig addig el nem következik, míg újból elő nem vesszük a Bibliát, mint ahogy példát adtak arra Erdély nagy fejedelmei, Bocskai, Bethlen, Rákóczi.

Az áldozatkészségről beszélgettünk a napokban egy baptistával, aki büszkén hivatkozott arra, hogy míg a református gyülekezetek a lelkesnek és tanítónak nem akarnak tisztességes javadalmat adni, addig ők egyik vidéki előljárójuknak évi 7200 Leit, 16 mm. buzát, 8 mm. szemes tengerit, 30 véka krumplit adnak, holott a gyülekezeti tagok száma csak 130. Egyik 21 tagból álló gyülekezetben a havi persely pénz 600 Lei. Jó megszivlelni ezeket az adatokat, azoknak a reformátusoknak, akik isten országainak ügyéért nem akarnak áldozatot hozni, csak ha táncolhatnak is.

Általános iskolai alap létesítését határozta el az Erdélyi református egyházkerület közgyűlése, amelynek a megteremtése végett az összes gyülekezeteket megadóztatják. Miután az államsegélyek folyósítása még ma is nagyon bizonytalan, mi sem tudjuk másképen fentartani középiskoláinkat, mintha az egész vidék hozzájárul anyagilag a személyi és dologi kiadások viseléséhez annál inkább, mert a tanítatás áldásaiban a város és a környék tanulni vágyó gyermekei egyformán részesülnek.

Eladó akácfák. Presbyteriumunk legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a velencei temetőben lévő hét szál akácfát, melyeknek átmérője körülbelül 30—40 cm., árverésen eladja. A feltételek dr. Olasz Béla egyházi ügyésznel [Rákóczi-ut 19] tudhatók meg, az akácfák pedig Kovács Gábor presbyter [Hodossy Miklós-utca 22] közbejöttével tekinthetők meg a helyszínen.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlított váltókat** **Áruosztály.** Magán **pánccsaszekrények** [safe deposits].

6-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

14

Czakó Lajos villany

13

felszerelési vállalkozó, **Nagyplac-tér 12. szám**

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csillárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Legszebb férfiruhákat

estélyi öltönyöket, sport öltözetet, felöltöket mérték után a

legújabb divat szerint

o o o a legújanyosabb árban készít 26—26

NAGY P. ISTVÁN

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 11. szám. — Telefon: 2—54

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos árakon eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-ut 7/a. 6—12

Egy jóházból való fiu tanulónak, fizetéssel felvétetik.

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Hajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 22—26

Írlandi vászon és batizsi schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most:

Összecsukható vaságy . . . L 508.—

Ruhafogas . . . L 300.—

Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400.—

Kapható: 4—10

Tarsoly János vaskereskedésében

Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Hiszek egy Istenben, mi Atyánkban.

Ef. 3. 14.

Az emberiség történetében gyakran találkozunk a gonoszság és igazságtalanság diadalával. Akik szeretik kétségbe vonni Isten létezését, gunyos örömmel mutatnak rá a népek és egyesek szörnyű szenvedéseire, a jó és igaz ügy bukására, mondván: lehetséges volna-e az, ha ezt a világot csakugyan Isten kormányozná?

Magunk is jól látjuk a történet visszasságait és érthetetlen eseményeit, amelyek a mi szívünkben is vért serkesztenek, szemünkben könnyet patakoztatnak. De mi azt is látjuk, hogy Isten mindezek ellenére csodás hatalommal vezeti az emberiséget előbb és előbb, egy dicsőséges cél felé, amelyet a Jézus Krisztusban ragyogtat föl előtte; látjuk, hogy őszent Felseje Jézus ábrázatjára akarja átformálni az

emberiséget. Éppen azért a történelem a maga ködborította útjaival és céljaival minket nem hogy eltántoritana Istentől, sőt lesz előttünk Istenről beszélő bizonyosság, Isten akaratának, nevelő, segítő, karjain hordozó atyai szeretetének kinyilatkoztatása.

Istenbe vetett hitemért magammal, tulajdon lelkemben kell megvívnom a legsúlyosabb harcot, a döntő harcot. Kedvező dolgaimról nem beszélek; azok Istenbe vetett hitemben nem gázolnak; de megnehezítik számomra e hitet a szenvedések, a próbára tételek, kísértések, mind a sok rossz, amit tagadhatatlanul benne találok életem folyásában, testemben, lelkemben, egész bűnös valómban.

De tapasztaltam azt is, hogy a legválságosabb óráimban, mikor lelkem hányatásai között forró verejték ömlött arcomról, egy titkos jöltevőm kopogtatott szívemen, kérdezve: ki lakik oda benn? vajjon csak egy gyáva, erőtlen ember-é, aki megfut a szenvedések elől;

A nagy vásár.

A sátán vezérkarával körüljárt a földön. Embereket keresett, akiket magával vihessen a kárhozatba. Kiadta az utasítást, hogy először csak azokkal az emberekkel szabad próbálkozni, akiknél biztos sikerre számíthatnak.

— Miről tudjuk meg azt? — kérdezte közeliében valaki.

— Majd meglátjátok. Nézzétek az emberek arcát.

És valóban. Amint jártak, keltek a nagy embertömegben, a sátán sorra mutogatott. Az elsőnek, akit megszereztek, sötét betűvel fel volt írva a homlokára:

— Eladó. Ára egy liter bor.

A másikéra: Ára egy félórai gyönyörűség.

Találtak más felirásokat is. Ilyeneket:

— Szép ifju leány: egy selyemruha az ára.

— Ez az ember eladó: Ára bűnös gazdagság.

— Ára hamis örökség.

Sok embernek a tekintete szinte kiáltotta:

— Hivj táncra, a kárhozatig eltáncolok veled!

— Eladom magamat! Hizelegj nekem!

— Földi dicsőségért odaadom a lelkemet.

A sátán és csapata ujjongva vette körül az ilyen embereket. Rövid ideig tartott az alku s a

szegény lelkek rabláncra fűzötten követték a sátánt a kárhozat sötét helyei felé.

De utközben találkoztak szelid, komoly nézésű emberekkel is, akiknek homlokán ragyogó betűkből ez a szó ténylett:

— Nem eladó!

Oh milyen szépek voltak ezek az emberek. Voltak közöttük bátornézésű ifjak, könnyező szemű öregek, de szépek voltak mindnyájan, mert mennyei békesség sugárzott a tekintetükből.

A sátán legvégül ilyenekkel is megpróbálkozott. De mindhiába. Ha nagyon körülvezték az ilyen embert, ha csábításuk mint tüzes, forró hullám csapdosta körül őket, akkor csodás fényben hófehér alak sietett segítségükre, aki elől a Sátán gyáva félelemmel futott tova. A csodás segítséggel diadalt aratott emberek homlokán aztán még tündökletesebben ragyogott ki a földi szemnek láthatatlan betűsereg:

— A Krisztusé! Nem eladó!

Az ilyen emberek boldog csapatban énekelve, ujjongva haladtak az életuton s utjuk végén hívogatva, biztatóan intett feléjük gyönyörűséges mennyei városnak a képe!

Vajjon mi lehet írva a te homlokodra kedves olvasó?!

vagy Istennek gyermeke-é, aki nyugodtan hordozza Atyja akaratát? Titkos jöltevőm igyekezett felköltöni bennem a türelmet, lemondást, odaadást, engedelmességet, igyekezett felébereszteni bensőmben Krisztus jó vitézét. Ennél a titokzatos hatalomnál, amely minden inségemben és betegségemben, minden megpróbáltatásomban és örömömben Krisztust költögeti bennem, Krisztus ábrázatát akarja kiformalni bennem, hogy éljek többé ne én, hanem éljen bennem Krisztus, ennél a hatalomnál jobbat, áldottabbat, szeretetteljesebbet elképzelni sem tudok. Benne mennyei Atyámat ismerem föl, aki előtt áldva borulok le.

Áldozatkésztség

1. *A velencei imaház iskolára adakoztak:* Varga István 500, Dobi István 100, N. N. 100, Szűcs Gyula 60, Fekete Sándor augusztus óra 50, özv. Ungor Imréné 20, Földesi Zoltán 20, Herczegh Lajos 40, Szilágyi Lajos 100, özv. Resch Mihályné 50 Leit. — Kiss Ernő, Nagy József, Tárnok István, Nagy Imre tanulók az általok tartott előadás jövedelméből 70 L., Boros Péter ujjvárosi gondnok 200 L. adományt fizettek be az ujjvárosi lelkészi hivatalnál, amelyért őszinte elismerést és köszönetet nyivánit az egyház elnöksége.

2. *Szegényeink részére:* N. N. 10 Lei, Földesi Zoltán 10 Lei.

3. *Egyházi szükségletre:* N. N. 20 Lei.

Anyakönyvi adatok

1922. Augusztus 1—15-ig.

Születtek: Szántó József, Szervác Erzsébet, Péncs Juliánna, Csuhas Ilona, Szabó Béla, Szökös Imre, Timár Mária, Zuh Ilona, Máté Mária, Fekete Tibor, Hagymási Irén, Bittó Róza, Helmeczi Rozália Kocsis József, Német Mária, Fábrián Márton.

Megesküdtek: Popa Lőrinc g. kath.—Biró Anna ref. [rev. ref.]

Meghaltak: Fejér Ferenc 31 év, Szabó Eszter 60 év, Schultz Béla 2 hó, Sáfrány Imre 60 év, Kovács Erzsébet 71 év, Máriási Loránd 7 hó, Kovács Margit 10 hó, Nagy Mihály 86 év, Molnár Lajos 8 év, Oláh 21 hó, Kaszás János 5 hó, Csósz János 4 hó, Délceg Sándor 68 év, Nagy Rózsika 13 év, Szabó Lajos 55 év, Gál Sándor 2 és fél év, Kéri Gábor 58 év, Szőke Klára 81 év, Kalla András 73 év, Cséka Mária 34 év, Balogh András 50 év, Takács Antal 52 év, Nagy Juliánna 82 év.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Olaszod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-í lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Egyházunk elemi iskoláiba augusztus 31., szeptember 1. és 2-án lehet beiratkozni.

Az ujjvárosi énekkar estélye. Az ujjvárosi énekkar folyó hó 12-iki szépen sikerült estélyén felülfizettek: Andriska János 50, Krause Tivadar 40, Gutenberg Dalkör 100, Major Ferenc 40, Stacharovszky János 20, Gál Béla 20, Gál József 20, Illés Ferenc 20, Leitner Ferenc 70, Mattyi József 25, Juhász József 20, Balogh Gyula 20, Braun József 50, Sramák László Csatár 20, Weiszlovits Lajos 50, id. Cser Jánosné 20, Nagy Imre 20, Bulbuka József 20, Galló János 20, id. Monus Sándor 60, J. V. 20, Kimpál Gábor 60, Somogyi József 50, Leitner Ferencné 50, Tax Ádám 10, Bulbuka Demeter 25, Magel Gyula 50, Szabó László 100, Sulyok István 50, Csernák Béla 50, Béres Károly 50, Cser Lajos 20, Deczky Sándor 20, Tóth Lajos 20, Szilágyi Lajos 40, Nemes József 20, Déssi Pál 5, Kállai Elek 100, Varga Gedeon, 25, Darvas Istvánné 60, dr Oláh Béla 40, dr Thury Kálmán 60, dr Olasz Béla 60, Papp Dezső 60, Balaton József 20, Tivadar Józsefné 20, özv. Pál Antalné 10, Németh Pál 40, dr Soos István 30, dr Petry Gyula 25, Gargya Géza 30, dr Szemes Ferenc 20, ifj. Varga László 50, dr Kazay Kálmán 20, Hegyi Lajos 10, özv. Mág Lászlóné 30, özv. Tonka Miklósné 20, Nagy Imre 10, Bodnár Béla 30, Pap és Heimovits 20, Kan Ferenc 10, Heller József 10, Kertész Sándor 10, Jóvel József 10, Edelenyi és Társai 40, Adamszki N. 10, Szakács János 20, Nagy Sándor 30, Karácsonyi és Társa 30, Gáll Miklós 10, F. N. 10, Durkó N. 10, Réz Bandi 20, Czakó Lajos 55, Molnár János 65, Szilágyi Lajos 20, Sramák József Ujlak 20, Baka Sándor 50 Lei; kiknek a Rendező-Bizottság ezuttal mond hálás köszönetet.

A velencei imaházban tartott istentiszteleteinken nem rendes énekvezér vezeti az éneklést. Az egyik tanítói állás megüresedésével felmerült a velencei atyafiak részéről az az óhaj, hogy az állás férfival töltsék be, aki egyuttal Velencén énekvezér legyen. Az iskolaszék foglalkozott e kérdéssel és a presbyteriumnak azt javasolja, hogy a velencei tanító állást kántortanítósággá szervezze át, s a megválasztandó kántor számára a régi imaházból alakítson lakást. Az építetű bizottság hétfőn délután a helyszínen az épületnek tanító lakássá átalakítását ki is mondta.

A velencei imaházba az építés vezetésében fáradhatatlan Szabó Károly műasztalos atyánkfia a szószéket tulajdon költségén készíti el; Barna Sámuel fakereskedő atyánkfia pedig az udvar rendezéséhez szükséges kerítések oszlopfaít ajánlotta fel. A jókedvű adakozót szereti az Isten.

Adományozás. Szabó László műkelmefestő, a nagyváradí ujjvárosi ref. egyházi énekkar részére az új énekes könyvhöz orgona használatra írt „Chorál-könyvet” hozott Budapestről 200 koronáért. Ez a könyv az ujjvárosi református orgonista templomi használatára szolgál. Fogadja az adományozó az énekkar szíves köszönetét.

A bihari egyházmegye szavazatbontó bizottsága augusztus 17-én bontotta fel a két lelkészi tanácsbírói, egy világi jegyzői tisztségre és tanári képviselőségre beadott szavazatokat. A 30 egyház részéről beadott 35 érvényes szavazatból lelkészi tanácsbíróknak Könyves János bihar-szentjánosi lelkész 32, Tarnóczi Lajos bihari lelkész 30, világi jegyzőnek dr Sarkady Sándor nagyváradí ügyvéd 34, tanári képviselőnek Varga Dezső tanítónőképző-intézeti tanár 35 szavazattal választottak meg.

Egy római katolikus földbirtokos, Mahler György nevét jegyezzük most ide, hogy elismeréssel adózzunk neki azért az áldozatkész-ségért, amellyel már nem egy izben támogatta a siteri református egyházat. Tudja és elismeri, hogy roppant fontosságú missziót tölt be a magyar református egyház Romániában és e missziójának betöltésében ő is támogatja. A közelebbi években iskolai célokra hozott nagy áldozatokat. Most a paróchia építéshez adott 2000 lei értékű építkezési anyagot. Példája buzdítsa református hiveinket is.

A munkások és az egyház. A közelmúlt eseményei azt látszottak bizonyítani, hogy a munkások az egyház ellenségei. Ennek a felfogásnak főlemelő cáfolatát nyújtják a mezőtelegdi gyári munkások, akik legalább is olyan hű egyháztagnak bizonyulnak, mint a földmiveléssel foglalkozók,

— ha még nem hivebbeknek! A mezőtelegdi gyári munkások tevékeny részt vettek a szélvihar által megrongált református templomtorony tetejének helyreállításában, majd tulajdon költségükön kijavították a toronyórát is. Mikor örömmel értesülünk a mezőtelegdi gyári munkások lelkében beállott e nemes fordulatról, másfelől szomorúságot kelt lelkünkben ha halljuk, hogy egyik másik falu földmives népe, amely nép hajdan egyháziasságáról volt híres, ma megtagadja tanítójától azt a terménybeli járandóságot, amit atyái áldozatkész-séggel viseltek el.

Felülről jövő fény. A vonat egyik harmadik osztályú kocsijának dohányzó szakaszában történt. Az est épen beköszöntött s a kocsi belsejét egy homályos lámpa oly gyéren világította meg, hogy olvasásra vagy más hasonló foglalkozásra gondolni sem lehetett. Az emberek vagy gondolataikba mélyedtek, vagy szunnyadozni kezdtek. Egyszerre felemelkedik egy férfi s menetrendkönyvében akar valamit megnézni. Csakhamar észrevette azonban, hogy ez lehetetlen, felállott tehát a padra, közvetlenül a lámpa alatt s a könyvet közvetlenül a lámpa gyér fénye alá tartva tanulmányozta az illető oldalt. Csakhamar megtalálta amit keresett s meglegedetten szállott le az ülésről. Mindnyájan úton vagyunk a földi életben. Néha az ösvény nem elég világos, s bizonytalanságban vagyunk: hogyan és miképen juthatnánk el legbiztosabban célunkhoz, az örök, mennyei élethez. A homályban, mely bennünket itt lenn körülvesz, nem tudunk felvilágosítást nyerni, ahhoz a menetrendkönyvhöz nyulunk tehát, mely átvezet a föld völgyein. De a homályos világítás megakadályozza tiszta látásunkat. Azért jól tesszük, ha útmutatónkat a felülről jött fénynél, az égi világosságnál tanulmányozzuk. Így megismerjük utunkat, azt az irányt, melyben haladnunk kell s bizonyosak lehetünk, hogy elérünk célunkhoz, míg ennek az életnek a sötétjében könnyen eltéveszhetnénk utunkat. Menetrendünk az Isten ígéje, a fényt adó sugár a Szentlélek, aki megvilágosít bennünket s minden igazságra elvezet.

Az erkölcsfeletlen mozi ellen. Az északamerikai Egyesült-Államokban egy idő óta sürű kritikákban részesül a mozi filmipar. Az egész világsajtóban viszhangot keltének azok a súlyos botrányok, amelyeknek a moziszinészek és színésznők kolóniái voltak a színhelyei s a becsületesen gondolkozó emberek előtt kérdéssé vált, ha vajjon ezek az állítólagos népnevelők méltók-e csakugyan ezen hivatásukra. Többfelé élénk tiltakozás hangzott fel ama mozidarabok ellen, amelyek inkább rontják az erkölcsöket, semminthogy tanítanak és szórakoztatnának. A vallásos sajtó gyors és gyökeres reformokat követelt e téren. A filmgyárosok és filmtérjesztők Nemzeti Társasága elismerte a baj meglétét s azt, hogy saját magának is érdeke

annak orvoslása. Fölkérésére Mr. William H. Haye, az Egyesült-Államok postaminisztere, otthagya állami hivatalát és a Társaság szolgálatába lépett azzal a különleges feladattal, hogy az ezután készített filmek erkölcsi, szellemi és pedagógiai értékét visszaállítja, illetve fejleszteni fogja. Szándéka kiküszöbölni az erotikus elemeket kidomborító szenvedélyes filmeket — még azokat is, amelyeknek kielégítő erkölcsi megoldás a végük, de amíg ide jutnak, kedvtelve hordozzák meg a nézőket az erkölcstelenség örvényeinek szélén. Reméljük, hogy e dicséretes törekvések teljesen ösztönöztek s kívánunk nekik teljes sikert. *(Semaine Religieuse.)*

A vasárnap és a sport. Komolyan kell agódnunk amiatt, hogy a vasárnapot megfosztják tulajdonképpeni céljától és rendeltetésétől. E napnak a felüdülés, felfrissülés napjává kell lenni mind a test, mind a lélek számára. A mai vasárnapi szokások alatt, a vasárnap mai általános felhasználása közben azonban sorvad a testierős és megüresedik a lélek. Különösen az ifjuság vonja el magát az istentisztelettől és megy ki a sportterekre. Így a vasárnap sport gyakorlással és versenyjátékkal kezdődik vagy (amint a legnagyobb többség teszi) bámészkodásban, csattangolásban, fogadásokban vagy civakodásban, versenyzésben telik el. Mit nyer ebből a lélek? Melyik ifju ember szerez így lelki erőt a hivatásához szükséges szigorú kötelességteljesítéshez? Melyik erősödik meg eközben a reá váró kísértésekkel

szemben, melyik tanulja itt meg a más tulajdonának a megbecsülését? Melyik győzi le így a dicsvágyat? Nem akarjuk tagadni, hogy a sportnál a tetterő, a bátorság, az akarat, szilárdság szépen fejlődik. Csakhogy a benső életnek ez csak egyik oldala. A minden oldalra kiható lelki fejlődés nem a sportból származik. Ehhez a hit erejének gazdagsága szükséges. A gyülekezet pedig ezt ápolja a maga istentiszteleteivel. Keressük azért a templomokat, az istentiszteleteket vasárnap reggelenként! A sportra van még azután is elég idő. Ha magához ragadná a sport még a vasárnap reggeli időt is, amit istentiszteletre használunk, akkor, mint csontból a velőt kiszívna az egész nap lelkét és a vasárnapot, a keresztyén időbeosztás eme drága kincsét, az élvezetek, szórakozások, idegizgalmak értéktelen alkalmává és eszközeivé változtatná át. A szülőknön nagy felelősség nyugszik a jövőt illetőleg. Ezekben az években dől el, hogy mi lesz a mi keresztyén vasárnapjainkból. Ha megengeditek, hogy gyermekeitek vasárnap kora reggel a sporttelepekre, kirándulásokra, versenyekre menjenek, akkor egy egyháztól elidegenedett nemzedék növekedik gyermekeitek közül. Ha megszokják ez ifju emberek, hogy a sportterre siessenek már vasárnap reggel, akkor a sport lesz az ő vallásuk. Elszegényedünk. Kevés ideális értékünk van már is. A vasárnap még a miénk. Ne játszuk el azt is. Szülők, álljatok utjába ennek! [A „Gemeindeblatt von Aalen“-ből.]

Vászon szükségletét

legelőcsöbben szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 23-26

Irlandi vászon és bafiszt schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-út 7/a. 7-12

Egy jóházból való fiu tanuló, fizetéssel felvétetik.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatok**at térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitól** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccszekrények** (safe deposits).

Czakó Sajos villany

14 **felszerelési vállalata, Nagyplac-tér 12. szám**

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampoinák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legelőcsöbben és szakszerűen eszközölöm.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 15

Nagymennyiségű I-a zománc-zott lemez **edények**

és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésébe 5-10

Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: **Csernák Béla** lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyvárad **Református Egyház.**

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: **Béres Károly** könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A kenyér.

Máté 6, 11.

Az emberiségnek egyik legnagyobb kérdése a kenyérgyűjtés. Némelyek az egész világtörténetet ennek szempontjából vizsgálják, minden áron azt akarják bebizonyítani, hogy az emberiség történetét egyedül a kenyér kérdés irányítja.

Tagadhatatlan, hogy a kenyérgyűjtés maga roppant súlyával rányomakodik egyesek és népek életére. Ha akadtak merész vállalkozók, akik legyőzhetetlennek hitt akadályokat győztek le; ha a parányi ember szembe szállt a roppant természettel s gigászi erőit hatalmába hajtotta, — abban sok része van a kenyérnek. A kenyérgyűjtés sokszor nyelvi, nemzetiségi, vallási ellentéteket tulszárnyalva uralkodik a föld egy-egy darabja, természeti határok által egységesnek teremtett darabja felett, — s ha a botor emberi ész elszakítaná a hegyeket a rónáktól, a rónáktól a hegyeket, az ősz természeti erő, a cohaesio megint eggyé for-

rasztja azokat; a kenyérgyűjtés világtörténeti eseményeket tulszárnyaló hatalma a földrajzilag egységesnek teremtett földrészek egységét századokon át fentartja.

Semmi sem mutatja a kenyérgyűjtés roppant jelentőségét úgy, mint az, hogy maga Jézus is megemlékezik róla; a kenyérnek helyet ad imádságában. Az uri imádságban az egyetlen kérésen kívül — „add meg nekünk a mi mindennapi kenyérünket ma” — minden más kérés lelki szükségletre vonatkozik.

De ne felejtjük el, hogy mikor Jézus imádságába foglalja a mindennapi kenyeret, akkor nem a materializmusnak hódol; a kenyérgyűjtéssel, kéréssel is Isten elé vezet; azt akarja velünk megértetni, hogy a kenyeret egyedül mennyei Atyánktól remélhetjük, az is az ő ajándéka; ő hozzá kell imádkoznunk érte; még pedig naponként, ha más nem, már a mindennapi kenyér kell, hogy mindennapi imádságra serkentsen.

Az új kenyéret megadta Istenünk. El ne feledkezzünk hálát adni érte. El ne feledjünk naponként imádkozni érte.

A vasárnapi prédikáció.

Alig várja Anna asszony, hogy hazaérjen és fojtogató zokogásának szabad folyást adjon. Hiszen olyan szépen beszélt a Tiszteletes ur! Úgy elmondta az ő árvaságát, úgy beleszótt minden baját, szenvedését, mintha csak róla vette volna fel a textust. Amint hazaért, körül se néz, bemegy az első házba, az asztalra borul zsolttárja fölött és hangos sírásra fakad.

János gazda az istállóból kitekint. A templomból haza felé ballagóknak már az utolja halad el háza előtt, de feleségének nyomát sem látja. A hangos zokogásra neszel fel. Mi az? Ki sír az első házban? Belép. Megáll a küszöbön. Anna asszony fel se néz. János gazda elnézi egy kevéssé s aztán megszólítja:

— Hát téged mi lelt?
— Mondd már, elvesztettél valamit?
— Bántott valaki?
— Hagyjon kigyelmed, tudja nagyon jól, hogy ki szokott bántani. Ne is vigasztaljon kigyelmed engem.

— De hiszen a templomban voltál ott csak nem bántottak?

— Bántott egész héten, meg egész esztendőben, meg mióta csak a felesége vagyok!

— Hát aztán, most sirod el minden bánatodat?

— Most hát, most prédikálta a Tiszteletes ur, hogy milyen a szeretet, hogyan becsüli meg a jó hitves a maga társát. Csak olvassa el kigyelmed az I. korinthusi levélben a 13-ik részt, megtalálhatja. Mikor volt kigyelmed hozzám jó szivű, meg hosszú tüdő, meg kegyes? Mikor örült kigyelmed velem együtt? Mikor becsült meg engem? Hiába hívtam a templomba, hogy kigyelmedre is ráférne egy kis lecke, már évek óta nem gyün, meg ha valami ruhát akarok akasztani a Zsófiára, azt hányja, hogy ne cifrálkodjék; azt se nézheti, hogy egy kicsit eltereferéljen a lány a Pisti gyerekekkel, mindjárt rosszról emlegeti. Így folyt az egész életem. Amiat a kis adósság miatt meg úgy meg van ijedve, hogy már le se ülhetek szakadásig hajtott volna.

— De hiszen asszony, ha ezen sírsz, hát csak elsírhatasz? Nem igen fog rajtad se a lecke, minek

Aldozatkésztség

A velencei imaház iskolára adakoztak: Varga Zoltán édesatyjának néhai Varga Andrásnak emlékére 500, Bere Péter 100, özv. Kántor Imréné 100, D. Lukácsné 100, Tóth Zsigmond 50, K. Nagy Lajos 30, Kiss Testvérek 20, özv. Balogh Jánosné 20, Zsigó György és neje 50 Lei. Biró István 25. Zsombékffy István 25, dr. Hadházy Kálmán (Szalonta) 20 Lei.

Felhívás

A református szülőket felhívjuk, hogy iskolaköteles gyermekeiket egyházunk elemi iskoláiba augusztus 31, szeptember 1-ső és 2-ik napjain irassák be. Minden jó reformátusnak támogatnia kell hitfelekezeti iskoláját, amelyben magyar református egyházunk szellemében neveltetnek gyermekeink. A jelentkezők felvétetnek: Olasziban a gyávkorló iskolai tanteremben, Ujvároson a Ref. Körben, Velencén a régi imaházban.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor, Kiss Károly lelkész szolgál.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különléte alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leies árban.

Uroacsorát osztunk szeptember 3-án, az ujkönyér áldásának elvétele alkalmából. Készítsük magunkot a bűnbánati napokon a nagy vendégséghez. — Az urasztalára szánt adományokat jelentsék a hivek a lelkészi hivatalban, vagy a gondnokoknál.

Egy tizennyolc éves ifjút temettünk el szombaton délután: Földesi Zoltánt. Hosszu hervadozás után tért meg földi szüleitől mennyei Atyjához. Hű követője volt az ő Idvezítőjének, s halálos ágyán is arra gondolt, mit cselekedhetne olyant, ami Jézusnak kedves volna. Megtakarított pénzecskéjét 20 leit a szegényeknek hagyományozta. Áldott legyen emlékezete.

Megnyitnak a bukaresti református iskolák, melyek a háboru óta szüneteltek. Egyelőre 5 elemi osztály lesz a fiúk és leányok részére s a tanerők és iskolák száma a beiratkozás eredményétől függ.

mennék én is oda? Itt már a dél és még csak tűz sincs; a nagy lányod kint tereferél, nincs semmire gondja, te meg itt nyafogsz. Csütörtökön is már majd a szemem esett ki az éhségtől, mire kiértetek az ebéddel. Már mindenki megette a magáét, csak én néztem a napot. Azt meg most is mondom, hogy úgy vigyázz, hogy a Zsófi szegényt ne hozzon a házra, mert csak kifelé találjátok meg az utat.

— Ne kisebbitse kigyelmed így a saját lányát! A tigris is szereti a maga kölykét, csak kigyelmed nem. Azt szeretné, ha a kuckóban ülné, vagy csunya, himlőhelyes volna. Mindig csak szekirozza azt a lányt.

— Hát ezért ugyan nem volt érdemes a templomba menned. Arra nem veszed észre magad, hogy a térdem kilóg a nadrágomból, meg hogy itt az elseje, fizetni kell a törlesztést? Más bajod nincs, csak a Zsófi hol mulasson, milyen új kendőt vegyen? Pogány szivvel mentél a templomba, avval is jöttél haza!

* * *

— Adjon még egy liter bort!
— Elég lesz már András, megyünk haza.
De még a delet se huzzták el?
— Dehogy nem, legalább egy félórája. Megyek is már.
András maga maradt a korcsmában. Elgon-

dolkozott, mi történhetett otthon. Mi lelte az asszonyt? Máskor ilyenkor már a harmadik posta is megszokott érkezni, hogy menjen haza. Ma még az első se volt itt. Hányta, vetette elméjében a dolgot. Haragja meg minden gondolattal nőtt, mert azt főzte ki agyában, hogy az asszony dacol vele és csak azért se küld utánna. Gondolatban neki gyűrködött, hogy majd elbánik ő a dacos teremtéssel. Kiitta borát, hazafelé indult.

Amint a kapun befordult, megakadt a szeme a Jóska gyereken. Régen látta ilyen tisztán megmosdatva. Ruhája is megkefelve. A Jani is most lépett ki a konyha ajtón. Az is tiszta, rendes. Látja, hogy mondanának valamit, ha mernének. Talán köszönnének. A kis Zsuzsi is kitotyog a Jani után. Nem állhatja meg már András, hogy fel ne vegye a kis teremtést. A kis leány meg neki bátorodva, nyaka köré fonja gömbölyű, puha karjait és kedvesen elselypi: „Isten hozta kigyelmedet, Édesapám!” Erre a másik kettő is neki bátorodik és köszöntik édesapjukat. Amint az ajtónyílást hallotta ottbent Boris asszony, kimerte a levest és vitte a Mari leány a nagy diófa alatt megterített asztalra. András gazda csak néz a lány után, észreveszi a tisztán terített asztalt, a szépen felszept udvart, úgy kezdi érezni magát, mintha nem is otthon volna. Belép a konyhába, ott áll előtte Boris asszony csendes, szelid szivvel. Köszönti és ebédhez hívja.

Templomszentelés. A szamoskrassói gyülekezet felemelő jelét adta áldozatkészségének, midőn régi templomát megnyitotta és kopott, sipjaitól megfosztott orgonáját kijavíttatta. A megnyitott templomot szeptember 3-án ünnepélyes keretek között szenteli föl Sulyok István püspökünk.

Új egyházmegyei tanácsbírók. A nagy-szalontai egyházmegye presbyteriumai dr. Miskolczi Jenő földbirtokost és Szántay Lajos műépítést, az aradi egyház gondnokát világi tanácsbírókká választották. — Az egyházmegye őszi közgyűlését Aradon szeptember 21-én tartja ünnepélyes keretek között.

Dr. Baitzár Dezső amerikai útja a legnagyobb reményekre jogosít. Az Egyesült-Államok legnagyobb városaiban tartott beszédeire mindenütt lelkes gyűjtőbizottságok alakultak, melyek nagy szeretettel buzgólkodnak a debreceni kollegium és intézményei érdekében megindított segélyakció sikeréért. A püspök e hó 15-én indult vissza, de útja hosszabb időt vesz igénybe, mert utközben a külföld különböző országaiban ki fog szállani.

Királyi pofon. Derék lelkészek képzésének elősegítésére IV. Frigyes Vilmos porosz király egy theológus-otthon építését határozta el s e célra telket a Monbijou kertben jelölt ki. A megboldogult Hoffman főszuperintendenssel önmaga is megnézte a helyet s amint egy nem épen nagy fához érkeztek, a nála sajátos határozottsággal így szólt: „Ennek a fának minden körülmények között ma-

radnia kell!” A fa azonban nagyon utban volt s azért Hoffmann többször is engedélyt kért kivágatására, a felelet mindig ez volt: „Nem!” Midőn a király egyszer újra megnézte az építkezést s Hoffmannal a megjelölt fához ért, kísérője zaklatólag így szólt: „Felség, a fa utban van, s még csak nem is szép a mellett. Nem értem, hogy Felséged hogy ragaszkodhatik annyira hozzá.” „Kedves Hoffmann,” mondá a király élesen kísérőjére tekintve, „mikor még fiatal voltam, nagynéném e fa alatt egy alapos pofont adott nékem. Nagy szükségem volt rá s nagyon jóhatást tett rám. Többé egy szó se legyen a kivágatásról!”

„Fiam, ne vesd meg az Úrnak fenytését, se meg ne lankadj, ha ő dorgál téged; mert akit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, akit fiává fogad. Bármely fenytés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcsével fizet azoknak, akik általa gyakoroltatnak.” [Zsid. 12: 5, 6, 11.]

Üszinte, igaz szavak. Szilassy Aladár, a közigazgatási bíróság elnöke, a magyar belmisszió egyik vezére akinek a felesége a reformáció négyszázados évfordulója alkalmából 1917-ben 150.000 koronát adott a magyar keresztyén ifjusági együletnek, — a négyszázados évfordulón mondott beszédében így jellemezte hiveinket: „Hiveink — ugymond — nagy igényekkel lépnek fel az egyházzal szemben, de a földolog az, hogy adják meg az egyháznak a megfelelő anyagi eszközöket. Mert sokan, tisztelet a kivételeknek, azt hiszik, hogyha

András gazda nem érti a dolgot. Egy szót se szólott, leült az ebédhez. Boris asszony megimádkoztatta a kicsinyeket, mint régebben. András gazdának régen izlett ugy az ebéd, mint ma. Nem látott semmit, amiben fennakadhatott volna. Boris asszony okosan beszélt, hogy urát fel ne ingerelje. Lassan lehült, egészen elpárolgott András gazda haragja. Maga sem tudta, csak elcsudálkozott a dolgon. Egyideig eltűnődött, de sokáig nem állhatta szó nélkül a dolgot.

— Mi ütött hozzád, Borcsa?

— Mi végrül kérdi azt kigyelmed?

— Hát mintha egészen más volna a házam, mintha nem is otthon volnék?

— Ugy, azt érti kigyelmed?

— Menjünk be az első házba, elmondok én kigyelmednek mindent apróra.

Ottbent az első házban aztán elmondta Boris asszony sorban, milyen nehéz szívvvel ment ő ma is a templomba, mint imádkozott a Tiszteletes ur és olvasta fel a leckét az I Kor. 13-ból. Isten szeretetével mennyire megvigasztalta az ő szívet és mennyire felzaklatta a lelkiismeretét, mikor arról szólott, hogyan viselkedik az igaz keresztyén hitves az ő társával. Eszébe jutott, hogy ő bizony nem fedezte fel a férje gyengeségeit, hanem inkább nagyobbította és kikiabálta; megértette a predi-

kációból, hogy ő eddig csak azt kívánta, hogy a férje változzék meg, de ő nem akart semmit se tūrni; olyan szépen megmagyarázta a Tiszteletes ur, hogy a szeretet által milyen gazdag hit és remény foglal helyet a szívbén. Boris asszony elmondotta urának, hogyan pezsdült meg a régi, az első szerelem férje iránt a szívében és hogyan hitte és remélte, hogy ő még az ő Andrásával boldog is lesz egyszer; elmondta, hogy a templomból kijöve, hogyan sietett haza, hogyan látott a főzéshez, a gyermekek mosdatásához, az udvar takarításához a Marival együtt. Sokat beszéltek még, a gyerekek az ablakon keresztül nem látták az apjuk arcán legördülő könnyet, csak azt látták, hogy apjuk feláll, felnyul a polcra és egy nagy könyvet vesz le és a port letörli róla. A bibliát vette le és kinyitották és elolvasták együtt az I Kor. XIII. részt.

* * *

A cimborák nem értették, miért olyan sürgős András gazdának hazafelé mentében mindig útja és miért olyan ragyogó Boris asszony arca? Várták a vasárnap délelőtöt, hogy majd kifaggatják borközben. De csak a hátat látratták már András gazdának mire a koresmaajtóba érték, mikor Boris asszony mellett a templomba lépett.

Olasz Sándor

annyit adnak az egyháznak, mint egy színházi jegyért vagy manapság egy jó ebédért adnak, ezzel eleget tettek kötelezettségüknek. Szakitanunk kell ezzel a felfogással. Azért van ez, mert hitünk erőtlenné, eltávolodtunk a forrástól, közöny, lanyhaság, hitetlenség vett rajtunk erőt — áldozatkészséggel, önzetlenséggel kell kivennie mindenkinek a részét az új reformáció munkájában, amely elsősorban visszatérés a nemes, tiszta evangéliumi élethez...“

A romániai baptisták kevéssel ezelőtt indították meg lapjukat itt Nagyváradon. Ma már nyomdát akarnak létesíteni. Olvassuk a következő részvényjegyzési felhívást: Kedves testvéreink az Urban! Országos szövetségünk legutóbbi missió-bizottsági gyűlésén többek között azt is elhatározta, miszerint részvénytársasági alapon — melyben csakis hitfelekezetünk tagjai vehetnek részt — egy baptista nyomdát állít fel. E nyomda felállításával először azt óhajtánánk elérni, hogy nyomdai termékeink a lehető legolcsóbbá lennének téve, ebből folyna még az is, hogy több irodalmi művet tudnánk így kiadni, azonkívül gyorsan és a mi izlésünknek megfelelőleg. Nem hagyhatjuk említés nélkül azt sem, hogy a magyar irodalmi raktárból a beszállítás az év legnagyobb részén — mint jelenleg is — teljesen el van tiltva. Kényszerítve vagyunk új könyvek kiadására is. Így fejlődni, kezdő irodalmi igényeink más irányban keresnek kielégítést, ami erkölcsi kárt jelent. Ezt minden eszközzel meg kell akadályoznunk. Ez okból kényszerítve vagyunk ilyen teljesen üzemképes nyomdát berendezni. Tervünket Úrunkba vetett hittel akarjuk kivinni, úgy, hogy minden e szent ügyért lelkesülő testvér jegyezze 1 drb ezer lei értékű részvényt stb.“ Nem létesíthetne a romániai magyar reformátusság is egy nyomdát? S addig is nem kötelességünk, hogy a református nyomdatulajdonosokat bizzuk meg a szükséges nyomtatványaink előállításával?

Küzdelem a szennyirodalom ellen. A berlini városi misszió jó gondolatot valósított meg. Hogy az erkölcstelen könyvek, lapok ellen sikeresebben harcoljon, egy könyveskocsit indított el Berlin utcáin, mely mint valami mozgó könyvkereskedés a nagy város utcáin árulja a jó könyveket és iratokat. Az eddigi eredmények is azt mutatják már, hogy ez a bátor cselekedet minden tekintetben hasznos.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Általánosok** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Beletek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatok**al térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlát** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccsaszekrények** [safe deposits].

Sápossy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezelve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Fejlesztő fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 1-26

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 24-26

Irlandi vászon és baliszt schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-út 7/a.

8-12

Egy jóházból való fiú tanulóknak, fizetéssel felvétetik.

Czakó Lajos villany

15

felszerelési vállalata, Nagyplac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

16

Rég nem volt

ilyen jöminőségű **vasbutorom** mint most:

Összecsukható vaságy L 508-—

Ruhafogas L 300-—

Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400-—

Kapható: 5-10

Tarsoly János vaskereskedésében

Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A nagy vacsora.

Luk. 14, 16.

Egy ember készite nagy vacsorát és sokakat meghiv rá. És elküldé szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja a hivatalosaknak: „Jertek el, mert immár minden kész“.

És mindnyájan egyenlőképen kezdék magokat mentetegetni...

Megint érkezett az Urvacsorának áldott ideje. Megint megterítjük az Urasztalát. Megint hívogatjuk a hivatalosakat. De nem úgy lesz-e, hogy... egyenlőképen kezdik magokat mentetegetni?...?

Az utolsó cár koronázási ünnepélyén történt, hogy Moszkvában a Kodinszky mezőn nagy népünnepet tartottak. Kihirdették, hogy minden résztvevő kap egy korsót, tetején a cári kétfejű sassal, amellyel egész nap járhat a korcsmába, ott ingyen kap belé sört és süteményt. S tudod mi történt? Elöl, ahol a sátrak állottak, volt egy árok, amely szöges

sodronykerítéssel volt körülveve. De a hátul állók semmit sem tudtak az árokról és kerítésről. Hevesen tolongnak előre. Az elől állókat a szöges sodronyhoz nyomták, míg végre az elszakadt s egy csomó ember az árokba zuhant. Mindig tovább tolongtak, egyre több ember zuhant a mélységbe, míg végre az megtelt. Több mint kétezer embert gázoltak agyon és fojtottak meg — olyan nagyon kívánták a korsót meg a sört, meg a süteményt.

Jézus hányszor hívogat titeket asztalához, kínálja az életnek kenyerét és italát. Vár, vár, — de hányszor hiába vár reátok. Kevesen akadnak, akik megragadják adományait. A nagy tömeg közönyös, figyelmetlen.

Mi tart téged vissza, édes atyámfia, hogy az Urasztalához járulj? Álszemérem? Valami indokolatlan félelem?

Az irás azt mondja: „Ma van az alkalmas idő, ma van az üdvösségnek napja“ — engedd meg, hogy kérjünk: kövesd a Jézust, kövesd hívását, míg hangzik feléd!

Skócia.

(Ineze Gábor.)

Szürke ködök gomolyganak, csepereg az eső, az utcán szomorú emberek, némák, mint a várromok, a szél ó-skót, Percy-féle balladákat dúdol a kéményekben; az utcán sánta köszörős nyikorgatja masináját; dünyög a duda... a multból kilép Stuart Mária, a nyakas Knox János; Morton sirbeszéde [Knoxról]: „ez a férfi soha senkitől nem félt“,... Cromwell dunbari diadala... Carlyle... nagy szabadságszeretet... De nemcsak ezek a komoly képek jellemzik a skóciai életet. Inkább a multa tartoznak azok.

Ruganyos, jókedvű emberekkel van telve Skócia. Nem zordak és nem szomorúak; Stuart Mária és I. Károly nem zavarják a kedélyeket; a balladákat nem a szél dalolja, hanem zongora, gramofon, síp, duda ép úgy zengi, mint ahogy a legelegánsabb partyt is Burns közénekének elzengése nélkül nem lehet befejezni a hazamenés előtt. Ez a nemzeti karakterhez való ragaszkodás gyönyörű jele! A téli éghajlat sem zord, a hőmérséklet állandóan 42–50°-ot mutat — Fahrenheit szerint és ami fő: az emberek szíve soha sincs

annyiszor a fagypont alatt, mint — Kelet-európában.

Mi a nemzet nagyságának vagy hirtelen zuhanásának a titka? Nem a katonai erők, hanem ezen kívül főleg erkölcsi élete, amelyet ragyogtat, vagy amelyért pirulnia kell. Hogy pedig az erkölcs és a tiszta vallás milyen szorosan kapcsolatos, azt láthatni egyrészt a vallástalan népek ingoványerkölcséiben, másrészt a nyugati protestáns népek boldogulásában, melyek közül egyiknek, Skóciának arcképét akarjuk megrajzolni. Örülhetnénk, hogy az igaz vallás és a tiszta erkölcs egyik gyermekében rokonunkra ismerhetünk; ha nem kellene szomorkodnunk, hogy frigyre lépve sok, fajunkhoz és apáink hitéhez nem méltó gondolattal, [szokással, életmóddal, nemcsak a hazánk csorbult meg, hanem a lelkünk is széttöredezett], a közel multban ellenségeink közé szegődött.

A vallás és erkölcs hatalmas családfájának skót hajtásán pár levelet megvizsgálva, kevés képzelettel megszerkeszthetjük magunknak az egész lombkoronát.

I. Történet és Hazaszeretet.

Egy a nyelvük, a királyuk, egy szigeten lak-

A kétféle egyháztagság.

A Baranyai Kálvinista Lobogóban látott napvilágot ez a cikk: „Világszervezetbe egyesítik a protestánsokat“. Lansing Róbert, az Amerikai Egyesült Államok volt külügyi minisztere kezdeményezésére világszervezetbe egyesítik a protestánsokat. Erre a célra eddig nyolcszázmilliárd koronát gyűjtöttek és a szervezet részére Zürichben palotát vásároltak. A szervezet célja a szegény protestáns egyházak segítése. Ez a szervezet fogja felkarolni a magyar református egyház ügyét is Zürichben, a nagy reformátor Zwingli Ulrik városában lesz a szervezet központja. Ez a szervezet megköveteli az egyes protestáns egyházaktól, hogy különbséget tegyenek belső és külső egyháztagok között. A belső tagok közé csak azok tartoznak, akik úrvacsorázni szoktak, a templomot látogatják, a bibliát otthon is olvassák, imádkoznak és a 10 parancsolat megtartását ígérik. Csak az ilyen tagok közül szabad presbitereket, gondnokokat választani s csak ezeknek lesz szavazati joguk. A belső tagok közül a méltatlanok kirekeszthetők és ki is rekesztendők; ezek csak a külső tagok közé tartozhatnak, kiket az egyház megfelelő vallástanítás és belmissziói munkásság, valamint konfirmáció útján nevel belső tagokká. Belső tagok közé a nyilvános istentisztelet alkalmával, az Úr asztalánál teendő vallástétellel lépnek be az erre alkalmasnak talált egyháztagok. A kirekesztett belső tagok csak úgy vehetők fel újra, ha a

nyilvános istentiszteleten „megkövetik az eklézsiát“ és megjobbulásukat ünnepélyesen megigérik.

Ebbe a szervezetbe beléphetnek egyetemlegesen az egyes nemzetek egyházai, vagy csak egyes egyházmegyék, sőt egyes gyülekezetek is.

A Baranyai Kálvinista Lobogó nagy örömmel üdvözlö a létesülő protestáns világszövetséget. Hála Istennek, mondja — lassacskán eljutunk már annak belátására, hogy a kényszer egyháztagság a mai formájában immár tarthatatlan. A legutolsó falusi kaszinó tagjától is elvárják, hogy magáévá tegye az egyesületi elveket és kötelezőnek ismerje el az alapszabályokat. Minden egyesületsből kizárhatják az oda nem való elemeket, csak a hivatalos egyház az a keret, amelybe akarva, nemakarva tartozik mindenki, kinek keresztlevelén a református egyház pecsétje áll. Legyen az illető hívő vagy hitetlen; éljen bár kívánatos, vagy megbélyegzendő életet; szeresse vagy gyűlölje egyházát; támogassa vagy gáncsolja annak munkáját; — az illetőnek jogai vannak, szavazhat, agitálhat pro et contra, úrvacsorával élhet és az egyház tehetetlenül áll vele szemben, ha az illető azt a reakényszerített, bagatell összeget egyházi adó címen lefizeti. Hát bizony nem jól van ez így! Ime itt a legjobb megoldás a Világszövetség programjában. Különbséget kell tenni külső és belső egyháztagok között. Ezzel a különbségtétellel megakadályozzuk, hogy a hitetlen, közönyös, templomtól, úrasztalától egyaránt távolmaradó, az Isten országa dolgai iránt egyáltalán nem érdeklődő

nak, szeretik is egymást, mégis szinte sértésnek veszi a skót, ha angolnak nevezzük. Az okok történelmi, letűnt századok dacos törzseinek birkozásáról beszélnek. A skót katoná egyenruhája ma is az, ami talán ezer éve volt; térdig érő színes szoknya, meztelen térd, gypaju harisnya, fejbub-sapka, hosszú, keskeny, fekete szalaggal, mely hetykén gígyózik a leggyengébb szellőben is; katonazenéjük is az őskorra emlékeztet: nagydob és az élehangú dudu.

A nemzeti tradíciók némelyike jóval a keresztényiség előtti századokba nyúlik vissza. Ilyen pl. a misletoe [fagyöngy] hagyománya is. A druida papok nagy tiszteletben részesítették és most a XX. században is karácsony hetében minden háznál az ajtófélfára van szegezve egy darab örökzöld ágacska. A jelentését rég elfelejtették, de a tárgy megmaradt, sok bohókás, új játékot fűzve hozzá az örök ifjuság számára.

Hogy hol kezdődik az ország története? Színes mondákban, akár a mienk Emese álmában. A törzsek vándorolnak a sziget egyik csücskéből a másikba, esetleg Irországból is. Folyik az eposz, néha elégiává szomorodik, máskor feltör a magasba: óda vagy várkastély, himnusz vagy templomtorony lesz belőle... s a századok homokja perreg-perreg. Valami, a hegyilakókat jellemző büszke vadság szabadságharcosokká ed-

zette az idők folyamán egyesülő skót törzseket. A normán veszedelemmel szemben szövetkeznek Angliával, amit később az angol királyok hűbéri viszonynak akarnak tekinteni. Megkezdődik a függetlenségi küzdelem. Nagy hősiük Wallace már csaknem győz, mikor I. Eduárd 1304-ben elfogja és kivégezti. Társa és utóda Bruce szerencsésebb, Bannockburn-nél leveri az angolokat és sok időre biztosítja az ország szabadságát. — Később a skót-angol ellentétet más okok adják: a két uralkodó-ház külpolitikai szerződésai, barátságai, majd a reformációban az a körülmény, hogy Angliában a hitjavítás királyi, Skóciában pedig a népből kiinduló akarat, később a népjogokra vonatkozó gyökeres fel fogáskülönbségek. Manapság elválasztó okok nincsenek, de mégis vallják, hogy nem egyek és Wallace-nak 600 év múlva emelnek szobrot Aberdeenben, mely darabos felségével hirdeti a nemzeti öntudatot a véres „White“ Towerrel szemben.

A Stuartok és Tudorok vallási ellentéte miatt a 16–17. század sok vért és könnyet öntött mind a két országra. Kilencszer változott az uralkodóház vallása. Miniszterelnök, koronaaspiráns, költők, tanácsosok, hadvezérek, püspökök és papok, főurak és üstfoltzó proféták hebertőnőzése, kivégeztetése, puskaporos összeesküvések, háborúk, besugások és puritán nyíltság a háttér, melyből 1688-ban megszületik a modern

tagok részt vegyenek az egyházi élet vezetésében. Nem kényszerítjük őket meggyőződésükkel ellenkező hitvallásúkra. Egyben azonban helyet foglalhatnak, mint külső tagok, a hivatalos egyház keretein belül. Tárgyai a lelki gondozásnak, nyitva van számukra a templom, gyermekeik rendszeres vallásoktatásban részesülnek stb. Természetesen ehhez, mint elengedhetlen feltétel tartozik, hogy a lelkipásztorok ne csak oklevéllel bírnak, hanem a maguk egyéni életével világítsanak a gyülekezetben, mint eleven illusztrációi annak a keresztyén életnek, melynek sürgetése és építése szent feladatunk. Elengedhetlen, hogy a lelki pásztorok ne hivatalnokok, hanem apostolok legyenek, akik lángholnak a Krisztus ügyéért. Kívánatos lenne, hogy e kétféle egyháztagság elvét addig is elfogadja a magyar protestáns egyház, míg a világ-szervezetbe beléphet. Kívánatos lenne, hogy az egyes egyházak presbitériumai foglalkozzanak e kérdéssel és elfogadva az új elvet, megkeressék a felsőbb egyházi hatóságokat, végül a zsinatot, hogy helyezkedjünk minél előbb erre az új álláspontra.

Áldozatkészség

1. A velencei imaház-iskolára adakoztak: özv. Kovács Kálmánné 150, Boros Imre 100, Kiss Sándor fia születésének örömeire 100, özv. Molnár Bálintné és fia Bálint 100, Maklár Gyula 100, Balogh János 100 Lei.

Téglát ingyen fuvaroztak: Bernáth Béla 800,

Anglia, 1707-ben szoros unio jön létre Skóciával [a personál unio már 1603-tól megvolt].

A politikai egység nagy fellendülést hoz, Glasgow ipara nekilendül, a munkabér 20 év alatt hatszorosára emelkedik. Az egész Skócia lakossága 1701-ben egy millió, 1901-ben 4.721.070. Kiváló britt külpolitikusok a veszekedő kontinensen minden háború után szereznek valamit: a spanyol örökösödési háborúban Gibraltárt, Napoleon idejében Maltát.

Skócia, mint a birodalom egyik része, nemcsak hightand-jára büszke, melynek napos oldalaira az idény alatt szárvast vadászni jár a highlife; nemcsak a Dee festői völgyére: itt nyaral a királyi család; nemcsak Stephensonjára, aki a gőzmozdonyt találta fel, hanem főleg legendás hírű szabadságszeretőre. A tradícióit szívesen őrzi, nem azért, mert régiiek, hanem mert a függetlenségről beszélnek, mert lelkét edzik, acélozzák, mert... Skóciában divat még idealistának lenni. Így érthető, hogy Burns híres költeménye, [„Buce” szövege a seregéhez Bannockburn-nél] a skót nemzeti himnus, nemcsak összejöveteleket nyitó ének, hanem temetési gyászdal is.

Wallace-szel egy a véred
Skót, — Bruce a fővezéred...
Vagy elfolyik a véred,
Vagy győztes leszel.

Nánási Károly 1000, Dobi István 2000, Molnár János 2000, Pápa József 1000, Sebestyén Aron 2000, özv. Gencsi Sándorné és fiai 3200, Pánya György 1000, Bereczki József 2000, Kiss György 2000, Tikos András 2000, Barna Sámuel 8000, Petry Sándor 1000 drb, összesen 28.000 darabot.

E munkálat teljesítése imaházunk építési költségeinek javára 3360 L. megtakarítást jelent. Barna Sámuel 10 m³ szénszalakot 300 Lei értékben és ugyancsak Barna Sámuel 10 m³ homokért 150, összesen 450 Leit adott. — Nagy András cipész m. a velencei ref. temető őrház részére egy ablakot ajándékozott kb. 150 Lei értékben.

2. Szegény gyermekek tankönyvvvel segélyezésére: Maklár Gyula 20 Lei.

3. Egyházi közszükségletre: Király Károlyné 10, özv. Bodó Józsefné 100 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, este fél hatkor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Varga Gedeon s. lelkész szolgál.

Velencén: Istentisztelet és urvacsora osztás szeptember 10-ére, az imaház felszentelési ünnepére marad.

Az ujkönyv áldásának hálával emlegetésére mind a két helyen urvacsora osztás

Gyozod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-í lelkészi hivatalban. Kötés szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 letes árban.

Vasárnap délután 4 órakor presbitériumi gyűlés az ujkörségi tanácssteremben.

A szamoskereszti templomszentelés ünnepélyén egyházközségünkben Sulyok István püspök és kíséretében Csernák Béla esperes jelennek meg.

Harding az amerikai köztársaság elnöke. Anderson F. Vilmos a methodista egyház püspöke, aki személyes barátja Hardingnak, egyik newyorki konferencián tartott beszédében felhívta híveit, hogy naponként imádkozzanak az elnökért; e közben több példát mondott el, hogy bemutassa az elnök mélyen vallásos életét. Egy marioni [Ohjó állam] bankár — mondá a többek közt Anderson — meglátogatta hivatalában Harding urat a választás után nem soká. Rövid vizit után felkelt a vendég. „Ekkor — beszélte a bankár — Harding ur a szemébe nézett és így szólt: János, mi hosszú ideig barátok és szomszédok voltunk. Valamit akarok neked mondani. Nemsoká elfoglalom új hivatalomat, hogy magamra vegyem azt a felelősséget, amit a saját erejéből egy ember sem viselhet. Mindig hittem a te vallásos életed komoly őszinteségében. Ha most imádba befoglalnád naponként a nevemet

és kérnéd a jó Istent, hogy valamiképp adjon erőt nekem nagy feladataimhoz, akkor kimondhatatlanul hálás volnék ezért neked". Ezután vállamra tette kezét és mikor már távozóban voltam ezt mondá: „Sokat gondolkoztam felette és most arra a meggyőződésre jutottam, hogy rendkívüli felelősség nyugszik rajtam. Vallom, hogy a mi amerikai népünk főhibája abban van, hogy messze eltávozott a mindenható Istentől. Ki kell mondanom, hogy az ilyen nyugtalan, izgatott korban, mint amilyen a mienk, az emberiség legfontosabb és legparancsolóbb kötelessége: visszatérni újra a mindenható Istenhez”.

Perosi Lorzozo, a Sixtus-kápolna világhírű karnagya, ez a tisztalelkű, igazi nagy művész, hosszú belső harcok után református hitre tért és a maroknyi olasz, u. n. valdens-egyház tagja lett. Minden jel és bizonyosság arra vall, hogy Palestrina e méltó utódjának nem az esze bomlott meg — ahogyan a pápaság szócsövei szeretik beállítani az esetet — hanem egy mélyről felszakadt lelki sóvárgása talált kielégülést ez elhatározásával, mely fényes állástól és sugárzó kegytől fosztotta meg. A valdens egyház alelnöke, Comba flórenci theologiai tanár, aki Perosi mesterrel nagyon mélyreható eszmecseréket folytatott az ő lelki válságáról, egy gyökeresen tiszta és egyszerű léleknek jellemzi őt, az Assisii Ferencek típusából. „Törekvése minden vallásos hit és forma teljes egyszerűsége. Alma egy olyan vallás, amelynek a lehető legkevesebb dogmája van. Csüggedve látta maga körül a Vatikánban, hogy a theologusoknak egyeben nem jár az eszük, mint hogy új dogmákat gyártsanak. Olyan vallásra vágyik, amelyik a szívet és szellemet elégítse ki inkább, mintsem a szemet és rosszul eset látnia azokat a pompázatos szertartásokat, amelyeknek a vezetésében, még a legutóbbi pápaválasztás alkalmával is, részt kellett vennie.” [S. R.] Ma, amikor világszerte megfigyelhető egy bizonyos katolikus renaissance, még pedig nem csupán politikai téren, különös fontossága van a Don Perosi áttérésének, mert ez annak a sok u. n. „jó kálvinistától” is vallott nézetnek a tarthatatlanságát bizonyítja, hogy igazi művészeltek csak a római katolicizmus vallási talajában érezhetik magukat otthon. Az igazság az, hogy a művészet, még ha mindjárt vallási formában jelenkezik is, egyetlen igazán komoly és mély léleknek örökkévalóság szomját sem képes egymagában megoltani.

NAGYVÁRADAI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Úri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betételek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitol** váltókat. **Áruosztály**. Magán **pánccelszekrények** [safe deposits].

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felveszt fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a közösvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam. Mérsékelt tandíj. 2-26

Vászon szükségletét

legolcsóbban szerezheti be

Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.

Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.

NAGY RAKTÁR: 25-26

Irlandi vászon és balizsi schiffonokban.

Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-út 7/a.

9-12

Egy jóházból való fiú tanulóknak, fizetéssel felvétetik.

Czakó Lajos villany

16

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampónák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

17

Nagymennyiségű I-a zománc-zott lemez **edények**

és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésbe 6-10

Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Beach amerikai presbiteriánus püspök intelve Erdély kálvinistáihoz.

Bukaresti egyházi lapunk „Az Élet” közli Beach amerikai református püspöknek Sepsiszentgyörgyön folyó évi augusztus hó 17-én elmondott következő beszédét, amelyet minden magyar református ember figyelmesen olvasson el:

Tisztelt Uraim!

Az hiszem, nem veszem tulságosan igénybe az önök türelmét, ha egy rövid előadást tartok az amerikai nevelési rendszerről. Azért teszem, mert meg vagyok arról győződve, hogy nevelési rendszerünk ismertetése fogja önöket meggyőzni arról, hogy helyes uton járunk.

Amerikában a legrégebb három egyetem a havardi, a yalesi és a princetoni. Ezeknek mintegy tizezer hallgatójuk van. Annak idején azért alapították ezeket, hogy az ifjúságot elő-

készítsék a keresztyén lelkipásztorságra. Egyik sem volt szoros kapcsolatban az egyházzal, habár mind a három arra törekedett. A havardi egyetemet a kongresszisták alapították, a yalesit ezeknek egy orthodox iránya; a princetonit azok, akik később unitáriusokká lettek. Ez most nagyon távol esik az egyházi céloktól.

Ezekre alapításuk óta keresztyén emberek adták a pénzt.

A keresztyén hit és élet támogatására voltak rendelve. A havardi és yalesi egyetemet nem ismerem, a princetonit igen s tudom, hogy ez nem annyira keresztyén, hogy a keresztyén nevelésnek nagyobb szolgálatot tudna tenni. Nincs azon tanszéke a biblia ismeretének, a keresztyén hittannak és erkölcstannak, s a keresztyén nevelés csak az ifjusági egyesületek útján foly, de ezek is inkább szociális irányban működnek. Így áll a dolog, habár az intézet kormányzóinak jórésze a presbiteriánus egyházból kerül ki.

Az intézet tanárai személyesen hatni akar-

Skócia.

II.

Dr. Chalmers. — Az Egyesült Szabad Egyház.

„Minden nemzet arról ismerhető meg, hogy kit tart ideáljának. Mondja, barátom, ki a magyaroknak eszmévé finomult történelmi alakja?” — ezzel a kérdéssel fogadott Sir Adam Smith, mikor nála vacsoráztam. A báróné közbeszólt: „Bizonyára Savoyai Jenő herceg, mert láttuk Pesten jártunkban, hogy az ő szobra van a legelőkelőbb helyen.” Nem írom ide, hogy mit válaszoltam, mert ugyanis tudja a lap minden olvasója, hogy csak egy lehetett a válaszem. Azután én kérdeztem meg, hogy ki a skótnak büszkesége. „Nehéz a válasz. Izraelben a próféták mind nagyok voltak, Skóciában, aki vezetőhelyre kerül, az vagy hozza magával a bizalmat, vagy igyekszik a nép szeretetét megszerezni. Mégis a hirebbek: Wallace, Bruce, Knox János, Drummond és dr Chalmers Tamás”.

* * *

Chalmers, bár főleg és elsősorban egyházi szervező erő volt, mégis egyben nemzeti hős is, mert amit tett, azt a legskótább lelkület szavára

tette: az egyházát függetlenítette az államtól. — A kálvinizmusnak disze és erejének próbája az egyházszerepét, melyet nem külső erőszak tart össze, vagy a fejedelem kegye táplál, hanem az egyének szabad elhatározása. Es ez nem is annyira hasznossági mint főleg hitbeli kérdés. — 1560-ban a skót rendek, Guise Mária halálával, a reformáció mellé állottak és a Book of Discipline a genfi theokrátiásmust hozza át Skóciába, A Stuartoknak nem tetszik ez az egyházalkotmány, mert a demokratikus szellemben királyi méltóságok elleni merényletet látnak. „A presbyteriánizmus nem nemes ember számára való egyház”, ez a kedvelt mondása II Károlynak. De minden beavatkozást vágyásuk megtört, mert az állami beavatkozást kerekén visszautasították. [Ma is a segédlelkészi és papi fogadalom lényeges része, hogy a polgári hatóságnak semmi beleszólása nincs a Krisztus egyházába] Sok küzdelem után III Vilmos biztosítja is az egyes egyházak önkormányzati jogát, de a nagybirtokosok azért kegyuri jogukat mégis gyakorolták, némi kis korlátozással.

Incze Gábor.

(Folyt. köv.)

nak az ifjúságra. Igyekeznek őket az istentisztelet látogatására szoktatni s a keresztyén életben erősíteni.

Az egyetem elnöke, akinek presbyteriánus lelkész jellege van, a legteljesebb egyetértésben van velem, amikor az ifjúság közt ilyen munkát akarok végezni, s mindamelllett erősen hangsúlyozza, hogy az egyetemi nevelésbe vallásos oktatást nem enged be.

Ezzel azt akarom kidomborítani, hogy ha a felsőbb oktatás nem áll az egyház hatása alatt, az nem lehet vallásos.

Az állami iskolák a keresztyén nevelés szempontjából nagyon különbözök. Pennsylvániában az állam az állami iskolában megengedte az imádkozást és a bibliaolvasást. De az államok nagy része minden vallásos nevelést eltilt az iskoláktól és sem a bibliaolvasást, sem az órák előtt való imádkozást nem engedi meg. Egyházunk gyermekei ezen az iskolarendszeren mennek keresztül. Képzeljék el, hogy innen kapjuk a lekipásztorokat!

A római kath. egyház már régen nagyon ügyesen oldotta meg ezt a kérdést, úgy hogy iskolákat tart fenn, s hivatára kötelezi, hogy ezekbe járassák gyermekeiket s így gyermekeit a maga vallásában tudja nevelni.

A protestáns egyházak híveinek gyermekei pedig olyan iskolákban tanulnak, amelyek ugyan nem vallásellenesek, de vallástalanok.

Sok protestáns egyház, s különösen a presbyteriánus, rájött arra, hogy mint régen tette, s most a katolikusok csinálják, magának kell fenntartani iskolákat.

Amely államban oly törvényt tudunk hozatni, hogy a protestáns lelkészek hetenként háromszor egy-egy órára bemehetnek az állami iskolába, ott a protestáns egyházak együtt működnek az állami iskolával. Ahol pedig ilyen törvényt nem lehet hozatni, ott minden lehető eszközzel azon vagyunk, hogy egyházi alapon megcsináljuk a teljes iskola rendszerét a legalsóbb foktól a legmagasabbig.

Az az egyház, amelynek nevében itt vagyok, ötvenhét ilyen iskolát és kollégiumot tart fenn. Ez az 57 iskola a múlt évben tíz millió dollárt gyűjtött iskolai alapul, s a jövő évre harmincöt millió dollár van előirányozva.

Az Unióban az egyház azt a tapasztalatot tette, hogy gyermekeit minden fokon neki kell nevelnie!

A kálvinista nevelésnek önöknél is az kell hogy a célja legyen, hogy a legkiválóbb keresztyén jellemet nevelje. Nem áll, hogy az ember annál nagyobb hasznára van a társadalomnak, minél nagyobb a képzettsége. Mi

azt akarjuk, hogy gyermekeinkbe bele legyen csepegtetve a keresztyén vallás erkölcsstana. A legmagasabb nevelés is átok, ha nem vallásos.

Előadásom eredményeül azt akarom megállapítani, hogy önök nagyon helyes uton járnak, ha a köznevelést, mint a vallásos nevelés egyik részét, nem adják fel.

Gondolják csak meg, hogy az erdélyi ref. egyház négyszáz évig tartotta a frontot. Az európai kontinensen ma az önök egyháza a legerősebb kálvinista egyház. És ez nem azért van így, mert önök mindig készek voltak vérrükkel védeni meg egyházukat, a protestántizmust, hanem azért, hogy a gyermekek nevelését a nevelés egész folyamán a kezükbe vették.

Ott áll önöknek a háta mögött minden protestáns egyház, első sorban mi, presbyteriánusok és kálvinisták és segíteni fogjuk önöket hűséggel, imádsággal, pénzzel, hogy elvégezhessék ezt a munkát.

A presbyterium gyűlése.

Szeptember 3-án délután 4 órakor az újravárosi tanácssteremben megtartott gyűlésen püspökünk és esperes-lelkészünk távollétében Kiss Károly lelkész és dr Thúry Kálmán főgondnok elnökölt:

1. Főgondnok jelenti, hogy a velencei imaház teljesen készen van. Az ünnepélyes felszentelést szeptember 10-én délelőtt 10 órakor Sulyok István püspökünk fogja végezni, amikor UrvacSORA osztás is lesz.

A presbyterium örömmel veszi tudomásul a jelentést és elhatározza, hogy az imaház felavatásán testületileg megjelenik.

2. Főgondnok jelenti, hogy a Református Kör az illetékes hatóságoktól a működési engedélyt megkapta.

A presbyterium örömmel értesül az engedély megszerzéséről, azonban sajnálja, hogy a régi helyiségeket ezidő szerint nem adhatja át a Körnek, mert azok jelenleg az elemi iskola és gazdasági hivatal céljaira szolgálnak.

3. Az iskolaszék javaslata alapján a presbyterium kimondja, hogy kántortanítói állást szervez, akinek a kántorok helyettesítése is kötelessége leendő. Díjazása: 2 szobás lakás, 7200 lei tanítói illetmény és 3000 lei énekvezéri tiszte-

letdíj. A pályázat sürgős meghirdetését az elnökségre bizza.

4. Kovács Gábor presbyter javaslatára: a presbyterium elhatározza a velencei temető rendezését: Kimondja 1. hogy egy személyre való sírhely reformátusok részére ingyenes, más vallásunak 100 Lei; 2. családi sírhelyek részére fenn tartott területet el kell keríteni s ennek díja négyzetméterenkint reformátusnak 50 lei, másvallásunak 100 lei; 3. Ha valaki előre foglal le sírhelyet, akkor egy személy után is tartozik megfizetni a sírhely árát; 4. Aki már eddig foglaltak le maguknak családi sírhelyet, tartoznak a most megállapított díjakat a temető gondnok kezéhez lefizetni; 5. Az egész temetőről 2 példányban térkép készítenőd; — A presbyterium temetőgondnokává egyhangulag Kovács Gábor presbytert választja meg, aki a megbízatást elfogadja

5. Juhász Károly énekvezér gyógyítási költségére

a presbyterium 1000 Lei segélyt utalt ki, visszafizetési kötelezettség nélkül.

6. Az újvárosi énekkar az orgonajavítási költségére 15.000 Leit és az urasztali szőnyeg vételár hátralékának kifizetésére 1875 Leit adományozott.

A presbyterium mély hálával fogadja az énekarnak bőkezű adományát, amellyel lehetővé tette, hogy az újvárosi orgona teljesen újjá építhessék.

7. Tokaji Mihály felajánlotta a velencei temető új kapujának saját költségén leendő elkészítését, amit

a presbyterium hálás köszönettel fogadott.

[Sajnálattal állapítjuk meg, hogy a presbyterek kétharmad része nem tartotta kötelességének a gyűlésen megjelenését és távolmaradását sem mentette ki.] —y

Áldozatkészség

1. *Ujkenyéri UrvacSORA osztáskor az Urasztalára adakoztak:* a) Olasziban: ifj. Rácz Jánosné 100, Bereczki Zsuzsánna 50, N. N., Veres Mária 40—40, Takács Vince, Barcsi Lajosné 30—30, öz. Gál Józsefné, Török Károly, Szerző József, Gyukonyi Simonné, Fajzi Lajos, öz. Homolya Istvánné, öz. Szücs Sándorné, Földesi Mártomné 20—20, öz. Szentmiklósi Györgyné, Fülöp Istvánné, Haraszi Eszter, öz. Molnár Bálintné, öz. Szőke Jánosné, Király Károly, Szabó Mihály, öz. Resch Mihályné, Farkas Jánosné, Krupp Lajosné, Kocsis Erzsébet, Vajna Józsefné, Tivadar József és neje 10—10, Papp Simonné, Szücs Józsefné 5—5 lei. Összesen: 590 lei. Kenyeret és bort: Harmathy István bort, Hendzsel Lajos 2 liter, Legányi Lajosné 7 liter, Szabó István 6 liter.

b) *Ujvároson:* Fülöp István bort, id. Varga László bort, öz. Tanka Miklósné 40, öz. Gulyás

Károlyné 5, Baka Dániel 10, öz. Sós Lajosné 5, Darvassy Károly 15, Kerekes Lajos 10, öz. Ujlaki Istvánné 10, öz. Mág Lászlóné 10, Szabó Lászlóné 50, Szitó Zsuzsika 50, Barna Sámuel 25, Czege Sándor 20. összesen 250 Lei.

2. *A velencei imaházra:* U Zsigó György és neje 50, Farkas Jánosné 40, Krupp Lajosné 40, Dobák Gyözőné 100, egy ifju kereskedelmi tisztviselő havi jutaléka 10%-ában 60, Molnár Győző és neje Baás Anna emlékére 100, Tar András és neje 40, Szász József 30, Nemes József 25, Vékony Imre 25, Orosz Gyula 20, Máté Gergely 10, Kálmán János 10, öz. Papp Gáborné Szőke Klára 100, Székely Imréné 50 leit.

Az imaház-iskola belsődíszítésére Kiss Gyula 100 leit.

3. *Harmonium-alapra Velencén* Barna Ilona polgári iskolai IV. oszt. tanuló 200 leit.

4. *Iskolai cétra:* Szabó Etelka 100, Szabó Istvánné és Szabó Etelka 200 leit.

5. *Egyházi szükségletre:* R. Nagy Ödön 10, Czákó Lajos 20 leit.

6. *Orgonára:* [Ujvároson] Argyelán Erzsébet 5 leit.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este 6 órakor Danka József s. lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

A velencei imaház felszentelő ünnepélyén a felszentelő imádságot Sulyok István püspök tartja. Az újvárosi énekkar éneke után prédikál Csernák Béla espereslelkész. Az Urasztalánál ágendázik és Urvacsorát oszt Kiss Károly lelkész.

Olaszod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különbféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Költség szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leies árban.

A velencei imaház és iskola szép nagy terme teljesen készen áll a vasárnapi ünnepélyes felszentelésre. Az Úr kegyelme megengedé, hogy fölépítsük ezt a hajlékot. Gyertek és dicsérjétek Istent az ő szent helyén. [CL. zsolt. 1. v.]

Elemi iskoláinkba szeptember első hat napján 250 tanuló iratkozott be. Nagyon kevés akkor, midőn iskolákat hasonló körülmények között létesítő, alig 1500 lelket számláló Nagybánya iskoláiba is jelentkezett 130 tanuló. Nálunk pedig volna elég református gyermek, mert csak tavaly is 1200 gyermek járt nem református elemi iskolába. Ismételten komolyan intjük és hívjuk a református

szülőket, hogy gyermekeiket református iskolába járassák. Tandij a mi iskoláinkban sincs csak az iskola fűtésére és fenntartására kell fizetni a tavalyival egyenlő járulékot. A presbyterium minden tagja köteles buzdítani a református szülőket, hogy gyermekeiket református felekezeti iskolába irassák be.

A szamos-krassói megújított templomot szept. 3-án szentelte fel Sulyok István püspök, aki Szatmárról kocsin indult el Csernák Béla bihari esperes, Bélteky Lajos, Sárkövy Lajos szatmári; Balajthy Jenő biharpüspöki-i lelkészek kíséretében. A Szamos mellett fölfelé vezető országúton egymásután sorakoztak az apró kálvinista magyar falvak: Pálfalva, Ombod, Pettyén, Szamos-Kóród, Kiskolcs, Nagykolcs végül Krassó, a hol diadal- kapu alatt a község jegyzője és a görög kath. lelkész fogadta a püspök urat, — a református lelkész lakon pedig Széll György esperes, Soltész Elemér egyház kerületi főjegyző, meg a nagybányai egyházmegye papságának hatalmas tábora, velök a világiak: Domahidy Elemér főgondnok, Csaba Adorján nagybányai egyhm., Dr Nagy Sándor nagykárolyi egyhm. gondnok stb. A templom teret egészen ellepte a szomszédos falvakból érkezett sok vendég. D. e. 10 órakor kezdődött az istentisztelet, amelyet Sulyok István püspök gyönyörű templomszentelő imádsága nyitott meg, s emelte ég felé a buzgósággal telt lelkeket. — Utána a vegyes énekhar énekelt. Soltész Elemér egyházkerületi főjegyző predikált megragadó erővel; ő a Szamos völgyiek kedvelt predikátora aki most már a 12-ik templomszentelés alkalmával szolgált. — Az urvacsorát a nagykolcsi és kiskolcsi lelkész osztotta ki közel egyezer hívő léleknek. Az istentiszteletet a Hymnusz zárta be. — A templom ajtóban — persely helyett — négy hatalmas tál tölt meg a távozók adományával. A Szamos völgyről azzal a benyomással tértünk haza, hogy ott egyházát szerető nép lakik. Példája buzdítson más egyházakat is hasonló áldozathozatalra.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitól** váltókat **Árnyosztály**. Magán **pánccsaszekrények** [safe deposits].

Lápossy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiu- és leányövéndékeket, kezlöket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felmöttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandij. 3-26

Vászon szükségletét

legelőcsöbben szerezheti be **Kajnal József cégnél, Rákóczi-út 7.**
Oláry cég mellett, az udvarban jobbra.
NAGY RAKTÁR: 26-26
Írlandi vászon és batizsi schiffonokban.
Hittestvéreim pártfogását tisztelettel kérem.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.
OZSVÁTH JÓZSEF
Rákóczi-út 7/a. 10-12
Egy jóházból való fiu tanulóznak, fizetéssel felvétetik.

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalkozata, Nagyplac-tér 12. szám
Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legelőcsöbben és szakszerűen eszközölöm.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók
Németh Pái
„Arany Kereszt” gyógyszertárában
Szent László-tér, a Városháza mellett 18

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most:
Összecsukható vaságy . . . L 508-
Ruhafogas . . . L 300-
Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400-
Kapható: 6-10
Tarsoly János vaskereskedésében
Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Sulyok István püspök

imádsága a nagyvárad-velencei
imaház és iskola felszentelésén.

— 1922 szept. 10 —

Nagy lelki örömmel állunk meg Előtted kegyelmes Isten, mindenható Atyánk! Keblünk-ből mint acélsziklák titkos mélyeiből a kristálytisza forrás, feltör a hála érzése és lelki áldozatunk jó illatfüstjeként felszakad az imádság, az örömtől megteljesedett szív szárnyaló himnusza, hogy a szent sóvárgás több mint három évtizede után ezt a napot megadtad nekünk, amelyen szájról-szájra a zoltáros szava: „*ez a nap, melyet az Ur rendelt: örvendezzünk és vigadjunk ezen* (Zsolt. 118. 24.)“

Tudjuk Uram, hogy Te nem lakozol kézzel csinált templomokban, s Tégedet az egek egei be nem foghatnak, mert végtelen erő s kibeszélhetetlen dicsőséged betölti ezt a ropant mindenséget. Mennyen és földön mindenütt Reád találunk. Ott vagy a ragyogó napfényben, amelynek sugarai a magasságból fejünkre omlanak. A legkisebb fűszálon reszkető harmatcseppben csudálatos lényed tükröződik felénk. A csattogó, zengő vihar dörgésében is Te szólasz, Te beszélsz hozzánk. Mégis elnyomhatatlan vágy, titokzatos lelki erők hajtottak bennünket, hogy *ha Te akarod, csináljunk itt három hajlékot* (Máté XVII. 4.) Neked és magunknak.

Áldott légy Atyánk és Istenünk, hogy itt letelepedett népednek forró vágyát immár valóra váltottad. Áldott légy, hogy nagyvárad református egyházunknak lehanyaglott dicsőséges multjából egy fénylő sugárt nekünk ismét visszaadtál. Áldott légy, hogy a késő utódok szívében a buzgóságnak áldozatos tetteknek hamvadó szikráját lánggra lobbantottad. Mind ezért Uram egyedül csak Neked, a Szentháromság egy, örök Istennek legyen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás örökkön örökké.

Óh de, hiába fáradtak, akik ezt a hajlékot

építék, ha Te Uram, nem épited tovább. Hiába vigyáznak az őrizők, ha Te nem őrködöl ezután fölötté (Zsolt. 127. 1.). Esedezve kérünk azért, fogadd ezt magadnak, lakozzáll ebben és mint Sion ormán a szenteknek szentét: tölts be ezt soha meg nem változó dicsőséged. Hirdettesd itt az Ur Jézus tiszta tudományát, a könnyel és vérrel megöntözött evangéliumot, amelyről egyetlened mondá: „*az ég és a föld elmulnak, de az ő beszédi időtlen-időig soha el nem mulnak* (Máté XXIV r. 35.)“, hogy Szentfelked csodás erejével hadd épüljenek lelki házzá azok, kik a tűnő évek során magasztalásodra itt megjelennek. Legyen ez a hely kiapadhatatlan kútfeje annak a bölcseségnek, amely alázatos szívvel vallja és hirdeti: „*az Istent féljed, az ő parancsolatit megtartsad; mert ez az embernek földolga* (Pred. XII. 15.)“ Munkálódjál úgy azoknak a gyermekeknek lelkében, akiknek fején egy szebb és boldogabb jövő reménysége nyugoszik, hogy mikor itt e helyen képedre és hasonlatosságodra formálódnak, hallják és fogadják meg a te láthatatlan ajkaidról feléjük hangzó szót: *adjad szerelmes fiam a te szívedet nekem és a te szemeid az én útamat szorgalmasan megőrizzék* (Példabeszédek XXIII. 26). A megolthatatlan lánggal égő csipkebokorhoz hasonlóan lobogjon e falak között tanító és tanítvány keblében mindenkor a tiszta és nemes haza és magyar fajszeretet, amelynek ellenállhatatlan gyújtó tüze csapjon le nagyokra és kicsinyekre, hogy tántorithatatlan letéteményesei lehessenek az atyák forró vágyainak s az emberiség legszentebb eszményeiért hevülni, s nemcsak áldozatos tettekkel lelkesezni, de ha kell: meghalni is tudjanak.

Hallgasd meg Uram a te szolgádat, ha jó és balsorsban népeddel együtt itt imádkozik és könyörgő szavára onnan felülről, a magas égből adj jó választ neki. Mikor a kezedből elvett jótéteményért a hála és magasztalás éneke zendül meg az ajkakon e falak között: legyen az kedves Te előtted. Ha a bánat, a szen-

vedés gyermeke áll meg itt szemtől szembe veled, ha a vállaira rakott súlyos kereszt terhe alatt összetörten és leroskadva özvegy és árva sirja el itt fájó, meleg könnyeit: engedd, hogy megvigasztalódva, bizó reménységgel távozzanak el. Ha a lelkiismeret viharában megtépett bűnös ember omlik itt lábaid zsámolyához, fején büntető súlyos kezéd alatt a megbánás szavait tördelve: könyörületteddel vond szeliden atyai kebledre hafalmas kezeddél és mondjad

neki: bizzál fiam, bizzál leányom, megbocsátattak a te bűneid: eredj el békességgel.

Mi Urunk, Istenünk! Szemeid nézzenek erre a hajlékba nappal és éjjel, szárnyaid takargassák be minden vész és vihar ellen. Nyugodjék meg rajta, nyugodjék meg mindnyájunkon, nyugodjék meg hazánkon és nemzetünkön a Te áldó megtartó és megszentelő kegyelmed, Urunk a Jézus Krisztusért kérünk. Amen.

Krisztus az életnek kenyere.

(Ján. 6, 48, 51. Én vagyok az életnek kenyere; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké.)

— Csernák Béla esperes lelkész beszéde az imaház és iskola felszentelésén. —

Kedves Atyámfiai!

Egy filosofus [Feuerbach] mondotta valahol, hogy az ember az, amit megeszik. Ha nem is fogadjuk el állítását abban az értelemben, ahogy ő elgondolta volt, annyit meg kell engednünk, hogy testünk szervezetére nagy hatással van az, amit megeszünk, amivel táplálkozunk. Mondják, könyveket is irtak már róla, hogy a természeti törvényekhez hasonló törvények uralkodnak a lelki világban is. Éppen azért, amint testünknek egészséges ételekre van szüksége, mert a rossz táplálék megrontja, megmérgezi, halálát ohozhatja, úgy egészséges szellemi táplálékra van szüksége lelkünknek is; a rossz szellemi táplálék megrontja a lelket, vesztét okozhatja nemzedékeknek, romlásba dönthet egész nemzeteket.

Az orvos-doktorok a betegeket diétára fogják; szigorúan eléjük írják, hogy mit ehetnek, mit nem; a helyes táplálkozással igyekeznek elősegíteni a javulást.

Nekünk is van egy Doktorunk, aki mikor látja a mi betegségünket, hogy ezt a megrontott népet meggyógyítsa, egészségét, életerejét visszaadja, újjászületésre elősegítse, elénk áll és szól hozzánk: „Én vagyok az életnek kenyere; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké“.

* * *

Aki így szól hozzánk, az az emberiség Megváltója, az Ur Jézus Krisztus. Népek és nemzetek története tesz bizonyosságot amellet, K. Ai, hogy *Jézus Krisztus valóban az, akinek mondja magát, valóban az életnek kenyere*. Mikor a tanítványok engedelmeskedve Jézus parancsainak, „elmenvén tanítsatok minden népet“, — táplálni kezdték a föld minden népeit mennyből alászállott kenyérral, Jézus evangéliumával: valakik csak elfogadták ezt az eledelt s ettek ebből a kenyérből, boldogan tapasztalhatták ennek csodálatos hatását. Amely nép befogadta az evangéliumot, az té-

Skócia.

III.

Az Egyesült Szabad Egyház.

A gyülekezetnek akkor is el kellett fogadni a földesur jelöltjét a papságra, ha mellette csak egyetlen egyháztág szavazott. 1884-ben Chalmers indítványára a General Assembly kimondja, hogy papot csak akkor avat, ha a gyülekezet többsége beleegyezik. Rövid idő alatt két eset adódik, az egyik faluban 280 ellenzővel szemben csak 2 volt a patrónus jelöltje mellett, a másik faluban egyedül csak a korcsmáros. Az Assembly nem avatott, de az ország főbirósága nem ismerte el az Assembly vétő-jogát és ezért a király semmisnek nyilvánította hatalmukat. Minden felfolyamodás hiába volt.

Chalmers vezetése mellett, 1843 május 18-án az 1203 pap közül 474 elhagyja a tanácskozási termet, elszakad a Church of Scotland-tól. Minden ingó és ingatlan vagyont feladnak. A templomokban többé nem prédikálhatnak, a paplakból ki kell költözniök, nem lesz egy könyvtáruk, nem az övék többé az egyetem theologiai fakultása és mégis mennek. A skót szabad egyház első vezetője [moderator] Chalmers lesz. Nincs

egy fillérjük és mégis egy év alatt 500 templom és ugyanannyi paplak épült. 3 theologiai főiskola; átveszik a külmisziót, melyre az első évben kétszer annyit áldoznak, mint a kétszer nagyobb Church of Scotland.

A szabadság! A hívők áldozatra készsége! Chalmers fáradhatatlan tevékenysége! Ezek hozták a csodát, mely nemzeti dicsőséggé lett. És ez a nagy buzgóság mai napig megvan; ha lanckadna, ha naponkint nem építenék az egyházat, nem volna egyház. (A Church of Scotlandnak 1687, az U. F. Churchnek 1624 gyülekezete van.)

Chalmers nemcsak nagyjában adta meg az irányítást, hanem a rohamosan fejlődésnek induló nagyvárosokban a tömegeket felosztotta és organizálta. Az egykori methodista ébredés óriás templomokat épített és tömegmunkát végzett. A városoknak nagyarányú növekvése mellett ez a könnyebb megoldás és sokak számára az egyedül lehetöknek látszó. Chalmers a nehezebbet választotta, mert meg akarta őrizni az ó-skót kálvinista egyháziasságot, melyben a közösség valóság, hol ismerik egymást a tagok, hol mindenkinek megvan a padja és a hiten kívül az emlékek is körülölelik a templomot, akár az örökzöld borostyán a falakat. Még az elszakadás

nyező lett az emberiség történetében. Amely nép nem fogadta be, az vagy visszamaradt, vagy leűnt a történet szinpadáról. Gondoljunk csak a népvándorlás korára. Abban a nagy zürzavarban a népeket megtartó erő — Krisztus evangeliuma. Példa rá tulajdon nemzetünk. Mikor a magyar először jelent meg a történet szinpadán, csekély számu 108 törzsre tagolt nép, amelyet benső torzsalkodások émésztének. Sorsa az lett volna, ami a hunok és avarok sorsa volt, ha rá nem talál a Jézus Krisztusra. — Ugyancsak a Krisztusból kiáradó erő menti meg akkor, midőn Mohácsnál rászakad a végzet. A reformáció nemcsak bibliás, zoltáros néppé tette; nemcsak a komoly, vallásos öntudatot ébresztette föl benne, de fölkelte benne a nemzeti érzést, a nemzeti eszmét, nemzeti öntudatot; megindítója lőn a nemzeti művelődésnek, megteremti a nemzeti irodalmat; napfényre hozza azt a sok-sok kincset, ami a nép lelkében rejtve van. Hogy Mohács után megmaradt a magyar magyarnak, azt Krisztus evangéliumának, ennek a mennyből alászállott kenyérnek köszönheti, melyből táplálkozott és életet merített századokon át.

* * *

A Krisztusból kiáradó csodás lelki erőket a keresztyén egyház két intézménye közvetíti nekünk: az iskola s a templom.

A keresztyén egyháznak, közelebbről a mi református egyházunknak iskolái a jövő nemzedék nevelésének azok az áldott helyei voltak

előtt megkezdi a munkát. Kimondja, hogy Glasgow-nak 20 új templomot kell építeni és erre fél év alatt 20 ezer fontot gyűjt. — Amit akart, elérte, manapság is az 1000 tagu gyülekezet ritkaság, ha nő a gyülekezet, épít egy másik templomot is. [Aberdeenben 73 protestáns templom van; a lakosság száma circa 200 ezer.]

*

Kétségtelen, hogy a szabadságszeretet, mely már előbb is egyes részek leválásához vezetett, erőszétforgácsolódást is jelent. Ep ezért már 1847-ben egyesülni akarnak az United Presbyterian Church-csel. Ez azonban egyelőre lehetetlen volt a hegyvidéki és az alföldi temperamentumok különbsége miatt, úgy hogy csak 1900 október 31-én történt meg az egyesülés Egyesült Skó Szabad Egyház név alatt. A Free Church közül 23 gyülekezet, a szigorú kálvinisták nem léptek be ebbe az Unióba, mert szerintük a csatlakozó 643 gyülekezet feladta a feltétlen predestináció elvét.

A Church of Scotland 1874-ben megszabadult patronusaitól; ma erős a vágy mind a két egyházban az egyesülésre, de az Egyesült Szabad Egyház csak függetlenségi alapon akar, ami egyelőre nehézségekbe ütközik.

Aberdeen, 1922 május 12.

Incze Gábor.

mindenkor, ahol a gyermekereg, a jövő nemzedék a neki való, tiszta, egészséges, nélkülözhetetlen szellemi táplálékhoz juthatott. Sajnos, jött idő, midőn azokat az iskolákat, amelyek századokon át hiven teljesítették feladatukat, divat lett lekicsinyelni, sőt kárhóztatni, divat lett a felekezeti iskolákat az elfogultság, a szűkkeblűség, a sötétség vipera fészkeként tekinteni. Örökre sötét lapja lesz a nagyváradi református egyház történetének az a lapja, amelyre fel van jegyezve, hogy felekezeti iskoláit magától eldobta. Ezeknek a mostani időknek kellett elkövetkezniök, hogy a hitvallásos iskolák értékét megint felismerjük. Egyházunk iskoláinak kőfalai között mindenkor menedéket találnak a magyar kultúra, a magyar nemzeti hagyományok; atyáink szent eszményei. Ezek az iskolák azok, ahol gyermekeink ama hagyományok és eszmények tiszteletében növekedhetnek. Még az idegenek is meglátják ezt az igazságot, mikor itt közöttünk járnak. Az amerikai presbyteriánus püspök, *Beasch* vészjóslóan kiáltja felénk:

Jól esik lelkenek bizonyosságot fenni — hiszen ha hallgatnék, ennek a hajléknak kövei kiáltanának — hogy közöttetek vannak sokan, akik megértették az iskolák jelentőségét; megértették, hogy nekünk a felekezeti iskola zászlaja alá kell tömörülnünk és megértő lélekkel fáradoztak e hajlék felépítésén. A nagyváradi református egyház történetének örökre fényes lapja az, amelyre e hajlék építésének, iskoláink újból létesítésének eseményei vannak feljegyezve.

Fájdalom, sokan vannak, akik még ma sem akarják megismerni azt, amelyek az ő javokra való. A szülők óriási többsége távol tartja iskoláinktól gyermekeit. Ezerötszáz iskolás gyermek közül alig hoztak hozzánk háromszázat. En az iskolával szemben tanúsított közöny forrását abban keresem, hogy egyházunk tagjai között nagyon sokan vannak, akik magok sem ismerik az életnek ama kenyerét, amelyből ha valaki eszik, él.

Erdélyi református hívők — *informatik-öröme* között — ne gondolják, hogy elbagyottak. Mi amerikaiak mindig élénk figyelemmel kísérik az Önök sorsát és amikor lehetett, ezt tetteikkel is bizonyítottuk. Az Önök öröme a mi örömünk, az Önök bánata minékünk is bánat s amit Önök remélnek, azt mi is reméljük. Az amerikai püspök 14-én délután Nagy Károly kíséretében Kalotaszeg falvait tekintette meg, járt Bánffyahunyadon, Körösfőn. 15-én látogatta meg Marosvásárhelyt és 16-án este Baróton át autóval Sepsiszentgyörgyre érkezett, hol a ref. kollegium kon-

viktusában vacsorált meg egy szűkebb körű társasággal. A vacsora végeztével Koréh Lajos dr. kollegiumi gondnok Nagy Károly püspököt, Szász Béla kollegiumi tanár pedig angol nyelven Beach püspököt üdvözölte, aki hosszabb beszéddel válaszolt az elhangzott üdvözlésre. Hangoztatta, hogy a Romániában élő reformátusok helyesen teszik, ha felekezeti iskoláikhoz ragaszkodnak. Már Amerikában is ráeszméltek arra, hogy a valláserkölcsi nevelés feltétlenül felekezeti iskolákat követel. Nagy Károly püspök köszönetet mondott Beach püspök nemes fáradozásáért. 17-én reggel a kiváló amerikai egyházi meglátogatta a Székely Nemzeti Múzeumot, a ref. kollegiumot és templomot s aztán Nagy Károly püspökkel autón Zabolára, Zágónba és Kézdivásárhelyre utazott. Innen 17-én este érkeztek Brassóba, ahol a református templomot, szeretetházat és iskolákat tekintették meg. A két püspök 18-án visszatért Kolozsvárra. — Mikor erről hírt adunk mi is, csak azt sajnáljuk, hogy erdélyi testvéreink nem figyelmeztették Beach püspök urat arra, hogy a királyhágómelléki reformátusokat is meglátogassa, Szatmárt, Nagyváradot stb.

Az ösztöndíj pályázat eredménye. A „dr. Várady Zsigmond ösztöndíj és tanulmányi segély alapítvány” felügyelő-bizottsága szeptember 5-én tartott ülésében első ízben a következő nagyváradai születésű, református tanulóknak adta ki az ösztöndíjakat: I. 1000—1000 lei: Balla József, Dáró Emma, Kovács Mária egyetemi hallgatók,

Mátyási István tanítóképző növendék. II. 500—500 lei: Szabó Lajos műegyetemi hallgató, Bogdán Lajos theol. hallgató, Csernák Béla, Sári László gymn. tanulók, Biró Márta, Fazekas Margit, Földesi Ilona, Takács Gyula polgári iskolai tanulók. A bizottság úgy határozott, hogy az ösztöndíjak felerészét már most kiutalja, másik felét pedig február hónapban.

A velencei református temető gondnoka, Kovács Gábor presbyter, felhívja mindazokat, akik a velencei temetőben maguk, vagy családjuk részére sírhelyet foglaltak le, hogy jogigényük tisztázása érdekében lakásán [Hodossy Mihály-utca 22. sz.] e hirdetés közzétételétől számított 14 napon belül jelentkezzenek. A jelentkezés elmulasztása esetén lefoglalt sírhelyük közsírhelynek fog tekintetni.

A Protestáns Jótékony Egyesület tagjai közé beléptek: Somogyi Sándor 30, Takács Géza 30, Fekete Sándor és neje 50, Fekete Margit, Pakó Bálint, Pakó Erzsike, ifj. Mészáros Lajos és Mészáros Eszter 10—10 lei évi tagsági díj kötelezettséggel. [Fekete Sándor gyűjtőívén.]

Szalimáry József opera énekes, aki a nagyszalontai száz éves jubileum alkalmával ezeket indított meg énekével, ígéretet tőn, hogy e hó 24-én, az olaszii templomban, az esti istentisztelet alkalmával énekelni fog. Ez alkalommal énekelni fog még az egyházi énekkar és egy kvartettet adnak elő a mi kedves hegedűművészeink

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesszük a leány- és fiúgyermekeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnőttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 4-26

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] - ut és Posta [Uri] - utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatok** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlított váltókat** **Árnyosztály**. Magán **pánccészkekrények** [safe deposits].

Nagymennyiségű I-a zománc-zottlemez **edények**

és mosdó-készletek érkeztek
Tarsoly János

vaskereskedésbe 7-10
Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Czakó Lajos villany

15
felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-ut 7/a.

11-12

Egy jöhaból való fiú tanulóak, fizetéssel felvételük.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszerertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

19

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

pontba; levonhatják, havi részletekben kifizethetik belőle azt az összeget, ami a tanítók, kántortanítók járandósága. Hogy az egyház-községek a reájok eső kultur-adó összegét mi módon teremtik elő, az a törvényes eljárások mellett, autonóm hatáskörükbe tartozik.

Az egyház édesanyai áldozatkészséggel, az önfeláldozásig ható áldozatkészséggel fordul veteményes kertjeinek kertészei és csemetéi, a tanítók, tanárok és a tanulók, a jövő nemzedék felé.

Az erdélyi magyar egyházi főhatóságoknak a kultur-adót elrendelő körlevelét szeptember tizenhetedik napján, a mult vasárnap délelőtt olvasták fel az erdélyi magyar templomokban. Egy napon, egy ugyanazon órában százezrek lélkét egyugyanaz a nagy gondolat töltötte el. Egy kulturáját féltő, kulturáját fenntartani akaró, kulturájáért áldozni kész nép százezrei esdekeltek Isten jótetszéséért, segedelméért. Százezrek kebléből egy ugyanazon órában tört fel az imádság ég felé: Légy segítségül óh Isten a magasságban!

* * *

Az egyetemes kulturadó nagy kérdésével a királyhágómelléki egyházkerület a szeptember 28-iki közgyűlésén foglalkozik.

— Töltse meg a magyar református egyházat a krisztusi önfeláldozó szeretet! Légy segítségül óh Isten a magasságban!

A velencei imaházban holnaptól kezdve vasárnap délutánonként állandóan lesz Istentisztelet.

Elemi iskoláinkba még állandóan hozzák a szülők a gyermekeiket. Az olasz-i három csoportban 170, az ujjvárosi két csoportban 80 a tanulók száma; a velencei iskolába eddig 100 tanulót irattak be, s így már két csoportba kellett osztani őket; úgy látszik a velencei szülők szeretettel karolják fel iskolánk ügyét.

Erdélyben már meg is tette az elhatározó lépést. Egyetértésben a róm. kath. és unitárius egyházak vezetőivel, egyetemes kulturadót rendelt el. Számba vevén azokat a közszükségeket, amelyek a különböző foku iskolázás biztosítására, a szegény tanulók segélyezésére, az árvák és elhagyottak gondozására, a szétszórtságban élő hittestvéreink lelki ápolására szükségesek, ezt az egyetemes adót minden lélek után 30 (harminc) Leiben állapította meg. A gyülekezetek ezt az adót az 1910. évi népszámlálás szerinti lélekszám után vetik ki és negyedévi részletekben szolgáltatják be a köz-

Előfizetőinkhez!

1921 szeptember 10. — 1922 szeptember 10.

Ez a két dátum egy esztendei időközt jelez. De amint egymás mellett látjuk e két napot, amelyek közül egyik lapunk legelső száma megjelenésének napja, a másik a velencei imaház és iskola felszentelésének napja, tehetetlen kitérnünk a gondolat élől, hogy a kettő között van bizonyos összefüggés.

A velencei szép hajlék fölépítésének előfeltétele volt, hogy nélkülözhetetlen voltának tudata áthassa gyülekezetünk tagjait. Ezt a tudatot a lelkekbe plántálni egyik feladata volt lapunknak. Ez a négy oldalos kis ujság eszköz volt Isten kezében, aki egy porszemet is felhasználhat dicsőséges céljainak megvalósítására.

Legfőbb vágyunk, hogy lehessünk mindenkor eszköz az Ur kezében az ő országának építésére.

Hogy szolgálatunkat betölthessük, kérjük előfizetőink támogatását. Nem a magunk jutalmazására. Munkánkat valamennyien, a cimszalag irókig — a jó lelkiismeretért teljesítjük. Azonban lapunk előállítási költsége egy év alatt nagyot emelkedett, noha nyomdánk igyekezett méltányos lenni. Az előfizetési díjak fölemelését szeretnők kikerülni, éppen azért kérjük lapunk barátait, hogy új előfizetőket szerezzenek.

Egy biblia naplójából.

Családi biblia volt. Nem sokat törődtek vele. Pihent legtöbbször porlepett helyen. Így elég ideje volt feljegyezni a kevés eseményt, ami vele egy egész esztendő alatt történt. Olvasd csak figyelmesen naplójának sorait — és gondold a magad bibliájára.

Január 15. Csaknem egy hete pihenek. Az új év néhány estéjén gazdám csendesen olvasgatott belőlem, de azóta — úgy látom — megfeledkezett rólam.

Február 2. Takarítás. A többi dolgokkal együtt leporoltak s előbbi helyemre visszatettek.

Február 8. Ebéd után rövid ideig használt gazdám. Felkeresett bennem néhány helyet. Másnap Vasárnapi Iskolába mentem.

Március 7. Takarítás. Leporoltak s visszatettek a helyemre.

Április 2. Nagyon elfoglalt napom volt. Gazdám a templomból jött haza s bibliai helyek után nézett. Nagyon nehezen tudta őket megtalálni, pedig mindenik ott van a maga helyén.

Május 5. A nagymama kezében egész délután. Látogatóban van itt. Kolossei levél 2: 5 — 7. verseire könnyeket hullatott.

Május 6. Ma délutánt ismét a nagymama kezében töltöttem. Legtöbb időt töltött az I. kor. levél 13. és 15. fejezeteinél.

Anyakönyvi adatok

1922. Szeptember 1—15-ig.

Születtek: Veres András, Karácson Tibor, Vasvári Margit Pápa András, Kovács Magdolna, Simon Géza, Tóth Margit, Mon Gizella, Nagy Béla, Marián László, Szabó István, Kovács Juliánna, Sas György, Hegedüs Sándor, Vadi Margit, Osváth Gyula, Bagosi Margit, Balog Lajos, Molnár Erzsébet, Balajti Károly.

Megesküdtek: Kovács Lajos ref.—Román Anna g. kath. Rev. ref.; Szűcs Győző ref.—Nemes Juliánna ref.; Szakadái Imre ref.—Nagy Katalin g. kath. Rev. ref.; Kun Sándor ref.—Kiss Vilma ref.; Szabó János ref.—Serdült Erzsébet ref.; Fülöp Ferenc ref.—Kerekes Ida ref.; Sziki Mihály ref.—Kurtuj Mária ref.; Borsi András ref.—Auer Agnes g. kel.; Pap András ref.—Barát Rozália ref.; Hajdu János ref.—Mányi Agnes g. kel.; Ujvárosi Tivadar ref.—Szakács Róza ref.

Meghaltak: Varga Zsuzsánna 75 év, Madarász István 75 év, Szabó Lajos 40 év, Vértesi József, 76 év, Fodor Zsuzsánna 39 év, Osváth 32 év, Kiss Juliánna 78 év, Fazekas Juliánna 44 év, Pátyók Sára 52 év, Jánosi Vilma 27 év, Nán Rozália 2 hó, Szabó József 22 év, Nagy József 47 év, Kiss Julia 60 év, Szabó Juliánna 5 hó, Csontos Mihály 34 év, Cservid Erzsébet 78 év, Péntes Viktor 9 év, Egri József 5 hó, Ari István 34 év, Derecskei Lajos 61 év.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdeztem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-¹lelkész hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Május 7, 8, 9. Mostanában minden délután a nagymama kezében vagyok. Kényelmes hely. Néha olvas belőlem. Néha beszélget velem.

Május 10. Nagymama elment s visszakerültem a régi helyemre. Mielőtt elment volna, megcsókolt s búcsút vett tőlem.

Május 20. Jól kifényesítettek s a nappali szoba asztalára tettek. A lelkészt várják látogatóba.

Junius 5. Pár szál négylevelű lóherét tettek belém.

Julius 1. Becsomagoltak egy nagy táskába, mindenféle ruhák és egyéb dolgok közé.

Julius 7. Csendesen a táskában.

Julius 10. Csendesen a táskában. Már mindent kiszedtek belőle, csak én maradtam benne.

Julius 15. Ujra itthon vagyok, a régi helyemen. Nem tudom, miért kellett megtennem ezt a hosszú utat. Augusztus 1. Rosszul érzem magam. Két folyóirat, egy kötet regény és egy régi ócska kalap nyugszik rajtam. Szeretném, ha levennék őket rólam.

Szeptember 5. Takarítás. Leporoltak s újra visszatettek a helyemre.

Szeptember 10. Mária használt ma. Levelet írt egy barátjának, akinek meghalt a bátyja s megfelelő verset keresett bennem.

Szeptember 30. Takarítás.

November 20. Hosszú ideje semmi sem történik velem.

December 31. Takarítás.

(Ker. Család)

Áldozatkészség

I. A velencei imaház céljaira: 1. adakoztak: Széles Sándor 1000 L., Papp Demeter és neje 100 L., Kiss Lajos 50, Fekete Sándor szeptember hóra 50, özv. Gulyás Károlyné 5, Meizner Emil 25, N. N. 30 Lei.

2. Ugyan e célra a szept. 17-iki vallásos délutánon a perselyben gyűlt 310 Lei.

3. Fehér arasztali terítőt adott Szőke Róza (200 lei érték).

4. Szőszéki terítőt adományozott a konfirmált leányok egyesülete (250 lei érték)

5. Harmonium alapra: Kiss Kálmán és neje 100 Lei, Fekete Sándor 25 Lei.

II. A Prot. Árvaháznál ágyalapítványra: Kuttassi Benedek 500 Lei.

III. A pelbárthidai leégett egyháznak: Fekete Sándor 25 Lei.

IV. Elemi iskolai célra: Papp Dezső 250 Lei

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujváros-on: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Peres Kálmán állami iskolai tanító, aki az impérium átvétele után vidéki iskolából jött be, s egyik iskola csoport igazgatója is volt egy ideig, — olykor kiségitésképpen a református növendékek vallás oktatásában is segédkezett, állásáról lemondott, repatriál. Távozását sajnálattal halljuk. Mindenható Isten kegyelme maradjon vele utain

Nagy gyász érte id. Vargha László presbyter atyánkfíát, aki szelidlelkű feleségét e hó 21-ik napján elvesztette. A megboldogultat folyó hó 22-én délután temettük el nagy részvét mellett. A gyászba borult család tagjai áldozatkész barátsággal viseltettek lapunk iránt, ennek fennállását munkájukkal is biztosítani igyekeztek. Midőn a Mindenható a legfájdalmasabb csapással sulytotta őket, fájdalmukban őszinte részvéttel osztozunk. A szelidlelkű nőt, a jó édesanyát fogadja be az Örökkévalóság; szeretteit vigasztalja meg az Eletefejedelme.

Év megnyitó istentisztelet. A református tanítónőképző intézet és polgári leányiskola év-megnyitó istentisztelete szept. 20-án reggel volt az olasz-i templomban. Imádkozott Kiss Károly lelkész, vallástanár. Az istentiszteleten megjelent az igazgatótanács számos tagja is.

Igaz beszéd, amit a nagykarolyi ref. egyházmegye derék gondnoka, dr Nagy Sándor erdődi ügyvéd mondott gondnoki székfoglalása alkalmával. Beszédét most volt alkalmunk elolvasni. Idézzük belőle a következőket: „Gyermekkorom soha el nem múló emlékei között őrzöm lelkemben áldó kegyelettel azokat a vasárnap délutánokat, midőn ref. lelkész boldog emlékü édesanyámmal felkerestünk egy-egy falusi ünneplő házat s ott a családot a Biblia olvasásában elmérlülve találtuk. Ugyan van e ma csak egy hajlék is bármely református gyülekezetben, hol a vasárnapi szórakozás Bibliaolvasásból is áll?! Vissza tehát az élet fejéhez! Kezdjük előlről az egyházépítés munkáját. Nem szégyen a hibát beismerni, ellenben bűn meg nem javítani, ha felismertük azt...”

Baltazár Dezső debreceni református püspök, akinek személye a magyar napi politika egyik ütközőpontja, a politikai harcok zürzavarából, még május hónapban elhajózott Amerikába, hogy a debreceni kollégium megrendült anyagi helyzetét amerikai segéllyel megküszérelje helyreállítani. Vállalkozását fényes siker koronázta. Huszezer dollárt gyűjtött [magyar koronában negyven millió]. A haza érkező püspököt a debreceni állomáson dr Révész Imre fogadta, hangsúlyozva, hogy ha sokan a hozott kincseknek örülnek is, de a legnagyobb örömet azok a kincsek keltik, amelyet Baltazár nemcsak a maga, de a magyar reformátusság számára hozott haza, „Emberi álmok — mondja Révész — a magyar református kereszttyénség megújulásáról, egyházunk belső megtisztulásának és fejlődésének megindulásáról, a magyar kálvinizmus nemzetnevelő és formáló erejének megsokszorozódásáról: szent, titkos, dicsőséges álmok, amelyeket vezéri helyen és vezéri módon, éppen az olyan új látomásokkal eltelt vezéri lelkek vannak hivatva valóra váltani, aminő lehet, a minő kell, hogy legyen most mindenek számára a Főütszeletűségé”.

A száz éves vasut jubileuma. Az angol Stephenson György 1822-ben indította el első vasuti mozdonyát Darlington angol városkában. Magyarországon az első gőzvasut 1846-ban indult meg Budapest és Vác között. Világszerte most fogják megünnepelni a vasut száz éves jubileumát.

Buza-segély a debreceni egyházban. A debreceni református egyház presbyteriuma legutóbbi gyűlésén hosszú és szenvedélyes vita után elhatározta, hogy a vallástanító lelkészeknek és egyházi közigazgatási tisztviselőknek részére 228 métermázsa buzát fog kiutalni nagyon kedvezményes — 2000 koronás — árbán.

Petőli Sándor és vele együtt elesett székelyek a fehéregyházi hősök nyugvóhelye sokáig volt gondozatlan. Egy nemeslelkű, áldozatkész református asszony Haller Lujza grófnő volt az, aki, birtokából egy darab földet ajánlott fel a hősök sírjára s a közös emlékmű helyéül, sőt egy őrházat és kertet is létesített a csataterén. A segesvári ünnepség a grófnő által adományozott szép és rendezett helyen folyt le. Bántóan hatott az ünneplőkre az a tudat, hogy a fenkölt lelkű

grófnő sirja el van hagyatva, még csak szerény emlék sem jelöli. Sipos Árpád, a fehéregyházi református lelkész felhívást intéz Petőfi tisztelőihez, hogy a legnagyobb Petőfi tisztelő jeltelen sírjára országos gyűjtésből emeljenek emléket Erre a célra az olasz i lelkész hivatalba eddig Száva Antalné urnő 25 Leit küldött be. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Az áldozatkészségre szép példát adott a demecseri [Szabolcs m.] 1200 lelkes gyülekezet, amelyik a múlt hó 13 ik napján egy millió korona értékű terményt szavazott meg az évi rendes terheken kívül haragra és paróchia építésre s az felerészben az első héten begyűlt.

Ritka jubileum. Könyves Tóth Kálmán debreceni református lelkész a közelmúlt napokban töltötte be lelkészkedésének hatvanadik esztendőjét; amikor meleg ünneplésben részesítették lelkészársai és hívei.

Szathmáry József opera énekes, aki megígérte, hogy temlomunkban egy este énekelni fog, október hónapra halasztotta jövetelét.

Ahol a gyülekezet aratással szerez búzát az egyháznak. A dunántúli Mezőföldön megható példáját mutatta egyháza ügye iránti lelkesedésének a kis városhidvégi [500 lelket számláló] református gyülekezet, ahol a hívek a község határában levő uradalomban egy 70 holdas buza-tábla aratását vállalták el. Az egyik vasárnap reggel lelkészével kivonult az egész gyülekezet az

aratásra kijelölt buza-földre. Előbb istentiszteletet tartottak, majd még azon a napon learatták az egész 70 holdnyi buza-táblát és a részesedésből száz métermázsa búzát szereztek az egyháznak, amit iskolaépítésre és harangvételre fordítottak. A gyülekezet és lelképásztora méltók, hogy példaképként állíttassanak. A száz métermázsa buza piaci értéke 40,000 Lei; ötszáz lélekre az erdélyi harminc leis adókulcs szerint 15,000 lei esnek. Nem is oly lehetetlen volna annak a harminc leies kulturadónak elhordozása; nem kell egyéb hozzá csak akarat, lelkesedés, hit. Igen, mindenek felett hit!

Hírek a cseh-szlovákiai magyar reformátusokról. Felvidéki testvéreink nem sokat tétovázáltak, hanem gondoskodtak a jövő lelkészgenerációról. Rimaszombatban szeptember hó 5-én tartották meg a II-ik lelkészképesítő vizsgát, amelyre hatan jelentkeztek, akik közül ketten jelesen képesítették. — A lelkész szenteléssel egybekötött egyházkerületi közgyűlést a szlovenszkói tiszáninni egyházkerület Vajánban [Zemplén-m.] szeptember 10-én tartotta meg. Ez a 700 lelket számláló kis gyülekezet szép ünneppélynek és nagy jelentőségű tanácskozásoknak volt a színhelye.

A művelt franciák Impériuma alá jutott elszázi német evang. egyház — mint minden ottani német kulturintézmény — válságos helyzetbe jutott. A 250 ev. lelkész közül 51 kiutasított, 31 pedig önként hagyta el hazáját, hogy meneküljön a zaklatásoktól.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiu- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felőti-tek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 5-26

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sark.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Áttalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitól** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccsaszekrények** [safe deposits].

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most

Összecsukható vaságy . . . L 508 —
 Ruhafogas . . . L 300 —
 Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400 —
 Kapható: 7—10

Tarsoly János vaskereskedésében
 Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Czakó Lajos villany

16 felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Kárpitos butorok

javítását, átalakítását, új munkák készítését pontosan és jutányos áron eszközölöm.

OZSVÁTH JÓZSEF

Rákóczi-ut 7/a.

12—12

Egy jóházból való fiu tanulóak, fizetéssel felvétetik.

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

20

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A vallás ereje.

Dániel 1 r. 3, 4; — 3 r. 6 v.

Abban a próféta könyvben, melyből szent leckénket felolvastam, Dániel könyve elbeszéli, hogy Nabukodonozor király nem elégedett meg azzal, hogy Juda népét fogságba hurcolta és hazájától elszakította, hanem hogy a töből kiszagatott népet nemzeti lététől is megfossza, kezébe vette az ifjuság nevelését. Aspenáznak, az udvarmesterek fejedelmének megparancsolja, hogy gyűjtse össze Juda fiai közül azokat, akikben nincsen semmi fogyatkozás, hanem ábrázatra szépek, bölcsességre eszesek, értenek a tudományokhoz; oda gyűjtse őket a királyi palotába, hogy az ifjuság lelkéből gondos kezekkel kiírtsák szent eszményeiket, az atyák szent hagyományát. Ennek a nevelési eljárásnak tagadhatatlanul meg volt a kedvező hatása. A fogoly nép fiai közül igen sokan magukévá tették a babyloniai szokásait, életmódját, erkölcsüket, vallásukat és nem is tekintették valami rossz dolognak a Babylonban élést; ügyesen elhelyezkedtek a babyloni társadalomban.

De a királyi udvarban nevedett ifjak között akadtak azért olyanok is, akik hivek maradtak atyáik hagyományaihoz; nem hajoltak meg az aranybálvány előtt, nem tagadhatta meg velök Istent és nemzetüket sem a jólét, sem a hatalom, sem a fenyegetés, az égő, tüzes kemencével és oroszlánveremmel való fenyegetés.

És ha kérdezzük, hogy mi lehetett az az erő amely az ifjakat a babyloni királyi nevelés mindenféle mesterkedése ellenére is megtartja az ősök szent eszményei szolgálatában, akkor azt a választ nyerjük, hogy — a vallás. A fogoly nép között élő Ezékiel, babyloniai Ézsaiás, meg a többi próféták ápolták a népben azt a vallásos hitet, hogy Izrael drága kincseket hordoz magában, isteni megbízásokat és ígéreket s ezeket neki meg kell őriznie a jövő világok számára. Hirdették, hogy Izrael nem ol-

vadhat bele a pogányságba, nem adhatja fel hitét, hogy Isten föl fogja még őt emelni a porból, mert még szüksége van reá. — A vallás nevelő hatásának eredménye az, hogy mikor Cyrus idejében elkövetkezik a szabadulás, egészen más nép az, amely kijön a fogságból, mint amelyik odahurcoltatott. Az a nép egy bűnös, romlott, pusztulásra megérett nép volt, a kiszabaduló nép pedig egy megtisztult, újjászületett nép, hasonló a sashoz, amelynek van ereje a magasban repülni.

* * *

A vallás nevelő hatása, jellemformáló ereje csodálatos!

És ha van vallás, amely alkalmas arra, hogy az emberiségnek kiváló, nagy jellemeket adjon; a mi református keresztyén vallásunk az! Mindazoknak a nemzeteknek életében, amelyek a református keresztyén hitet szívökbe fogadták, félreismerhetetlenül kimutatható a kálvinizmus jellemképező ereje. Nem csoda, mert a református egyház igazságai Krisztusban gyökereznek. Ez igazságokon, mint ledönthetetlen pilléreken tiszta családi és társadalmi élet épült fel. A kálvinizmus nálunk is kristálytisza, bátor, vasjellemeket nevelt. Azért támadjanak közöttünk ma is Ezékielek, Ézsaiások; legyen minden lelkész, tanító szüle egy-egy próféta, aki a gyermek lelkébe beoltogatja a hit örök igazságait.

Gyermekeink lelkét töltsük meg tiszta, keresztyén eszményekkel, tiszta kálvinista öntudattal, hogy egy Istennek tetsző nemzedék növekedhessék fel, melynek példája mindeneiket az élő Istenhez vonjon.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különléte alku és kötésű Biblia kapható az olasz-í lelkész hivatásban. Kötés szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Az őrtoronyban.

Részletek dr Révész Imre debreceni református lelkész az igazgató tanács h. elnökének a „Dóczy” tanévnyitó ünnepélyén 1922 szept. 7-én elmondott beszédéből.

Hozzátok szólok először kedves leányok! Jól esik szememet megpihentetni arcaitokon, melyeken a kipihent test és lélek derüje ragyog. Tagadhatatlan, hogy a ma küzdő szenvedő emberi társadalom és épen a magyar társadalom összes tagjai között ti vagytok a legboldogabbak. El tudjátok-e gondolni, hogy micsoda boldogság az, hogy ma — mikor minden igazi szellemi munka jóformán lehetetlenné van téve, mikor egy egész életén át dolgozó tudós képtelen egy könyvet beszerezni — hogy ti ma *tanulhattok*? Ti talán úgy gondoljátok, hogy nektek tanulnotok *kell*. Pedig a boldogságotok, a gazdagságotok épen az, hogy nektek tanulnotok *szabad*! Egy mélylelkű indiai keresztyén beszélt el nemrégén annak a szegény keletországi koldusnak a történetét, aki 25 éven át állott ugyanazon poros országutnak ugyanazon egy sivár pontján és gyűjtötte kókuszdióhéjcsészéjébe a filléreket és ételmaradékokat. S mikor ugyanazon a helyen meghalt és el akarták temetni az ott ásott sirba, lábainak helye alatt mérhetetlen értékű aranykincset találtak, melyből nemcsak a koldus, de összes ivadékaik dús gazdagok lehettek volna, ha a koldus a kincsért leásott volna. A hálátlan tanulónak a képe ez a koldus! Sok tanuló csak az élet alamizsnáit, értéktelen foszlányait keresi az iskolában: szórakozást, becézgetést, elnézést, hibái dédelgetését; de nem ás le azok után az örökkévaló kincsek után, melyek az Iskolában rejlenek számára s mely értékek az ő és környezete lelkét örökre meggazdagítanak. Öröm és hála kell hogy eltöltse szíveteket az iskola-nyújtotta lelki meggazdagodásért.

S még egy szót tihozzátok is, kedves tanártestvéreim! Jól tudom, hogy a szinte már elbirtokolt teher évről-évre jobban nehezül nemcsak lelketekre. Vajjon nem fog-e ez a lélek végre is összeroppanni? S itt eszembe jut, amit a római Szent-Péter bazilika világhírű kupolájáról hallottam, hogy e kupola aranyterhelése olyan pontosan van kiszámítva a tervező művész által, hogy egy csekély súlytöbblet is a kupola s az egész épület romlását vonná maga után. Ilyen boltív a ti lelketek is, tanártestvéreim; rajta a nélkülözés, a szenvedés, az őrlő gond, a tanítás folyton fokozódó követelményeinek rette-

netes sulya; aransúly ez, de suly, melyet már alig bírtok hordozni. De azt mondom nektek: *a ti lelketeknek, e remekművű boltívnek művészi alkotója, a nagy Isten jól tudja, hogy az mennyi súlyt bír el és egy szemernyivel sem tesz többet rá!*

Jól tudom, hogy ha — mint szelvében hangoztatják — „nem jól táplált munkástól nem lehet többtermelést várni,” még kevésbbé lehet többtermelést várni a testet is felörlő szellemi munkának nem jól táplált robotosaitól. Hiszen a hiányos táplálkozástól legelőször az agy szenved, amellyel ők dolgoznak. Épen azért sohasem tudtam csak úgy egy ellenjelszóval elintézni azt a jelszót sem, mely a magyar nevelő lelkék roskadozó boltíveinek hasadozásából jajdul bele a világba: „üres gyomorral nem lehet a Himnuszt énekelteni.” Zsoltárt még kevésbbé! De ha megértem is ezt: ne feledjétek, hogy a történelem megcáfolja ezt a jelszót. Azok, „kik a cirkuszban himnuszt énekeltek” s a máglyákon és gályákon zsoltárt, *bizony sohasem tele gyomorral tették ezt. De tele szívvel!* Ez hát a fő. Ha szívünk megtelik a magasabb eszményi világ örömeivel és javaival: akkor fogunk tudni üres gyomorral is himnuszt és zsoltárt énekelteni.

Képek.

Egyik székely faluban történt, Kepéznek. Az atyafi leolvassa a papnak szánt kévéket, ráadásul odadob még kettőt.

— Köszönjük. Ezt a kettőt beirjuk az iskolának — szól a pap.

— Hátha az iskolának megy — mondja büszkén a székely — akkor nem ennyit adok, akkor többet...

És olvassa: három, négy, öt, hat...

— Elég, elég, szólnak rá, kell még a kántornak, a harangzóznak is.

A székely nem engedi magát zavartatni.

— Van még a földön elég, még hozok egy szekérrel.

Leolvas az iskola részére 20 kévét.

Egyik iparos így szólott:

— Pénzt nem adok, de egy pár cipőt minden évben adok iskolaadóba.

Ez már nem is harminc lejes kulturadó.

Egy székely városban találkozik egy öreg anyóka a falujabeli lelkésszel:

— Instálom, régen elkerültem a falumból, de nem akarok hűtlen lenni hozzá.

Szatyorából kivesz 100 lejt s átnyújtja a papnak:

— Tessék, református iskolára szántam.

Egyszerű munkás ember; hentes üzletben kisegítő; kopott sőt nyítt ruhában, kisleányát iratja be a polgári leányiskolába. Az igazgató itt szegénységet lát és barátságosan szól:

— Folyamodhatik tandijkedvezményért.

A nem várt felelet így hangzott:

— Köszönöm, de tudom, hogy egyházam szegény, a tanítók, tanárok nélkülöznek; az iskola fenntartásához, akármilyen nehezen teremtem is elő, én is hozzájárulok a tandijjal.

Ettől a szegény embertől tanulhatna egyik-másik selyemruhás anya, akinek első szava, hogy sokalja a fizetési, fenntartási járulékot.

Székelytamásfalván az iskolaadózásban az egész község lakossága egy szívvvel és lélekkel vett részt.

— Iskolánkról van szó, hát mindenki tartsa kötelességének áldozatot hozni! — jelentették ki az atyafiak.

A szót mingyárt cselekedet követte.

Vajna Imre három hold földet adott, Hollaky József két holdat, Szűcs Lajos egy holdat és így tovább.

Váradpósán alig husz református család tartja fenn az iskolát. Az épületet egy nem református apa ajánlotta fel, a többi szülők pedig oly áldozatot hoznak iskolájok fenntartására, derék tanító-nőjük fizetésének biztosítására, hogy e kis telepés községbe járhatnának a nagy faluk — hithűséget, egyházszeretetet, áldozatkészséget tanulni.

Áldozatkészség

1. *A velencei imaház-iskolára adakoztak:* néhai Balla Etelka emlékére; szülei 40 l, Rollinger Vilmosné 200 l, özv. Molnár Györgyné 100 l, Matkó Benjámin 150 l.

2. *A velencei Harmonium alapra:* özv. Kiss Józsefné és családja férje halálának évfordulója alkalmából 100 l, Boros Imréné édesapja elhalálozásának évfordulója alkalmából 50 l, Egy iparos 100 l.

3. *Szegény gyermekek tankönyvvel ellátására:* Rollinger Vilmosné 200 l.

4. *Iskolai célokra:* Czákó Lajos 32 lei.

5. *Haller Lujza grófnő síremlékére:* Varga Kálmán ny. jegyző 20 lei.

Jegyzet: Mult számunkban említett szöszékterítőt a velencei imaházban nem a konfirmált leányok egyesülete, hanem Boros Imréné és Tamás Lajosné adományozta.

Gyűjtsünk előfizetőket lapunk részére!

Előfizetési felhívás!

Kérjük előfizetőinket, hogy az október 1-ső napjával kezdődő negyedévre előfizetésüket megújítani siessenek. Előfizetési díjakat elfogadnak a lelkészi hivatalok, dr Szeghalmy Sándor pénztárnok (Szent János-utca 82), a Béresnyomda, Mester Mihályné kalap üzlete, Futó Imre egyházfi. A befizetett összegről elismervényt állítunk ki.

Nem nagy számu hátralékosainkat is kérjük, hogy elmaradt díjaikat fizessék be. — Gyűjtsünk új előfizetőket!

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Koszorumegeválás címen Balog Mihály szűrszabó mester ur néhai id. Vargha Lászlóné temetése alkalmával a nagyváradi-ujvárosi református egyházi énekkar szükségleteire 100 Leit, szintén ezen célra ifj. Vargha László ur is 100 Leit adományozott boldogult édesanyja emlékére. Fogadják az adakozók az ujvárosi ref. egyházi énekkar hálás köszönetét.

A nagyenyedi Bethlen-kollegium októberben ünnepli alapításának 300 éves fordulóját. Ebből az alkalomból a kollegium igazgatósága össze szeretné állítani a jelenleg élő egykori diákok névjegyzékét, hogy egy albumba foglalva az is emléke legyen a nagy évfordulónak. Ezért azzal a kéréssel fordul az intézet régi diákjaihoz, hogy közöljék vele a személyökre vonatkozó adatokat.

Református papnevelő intézetünk csak egy van, Kolozsvárott, annak épületéből is temérdek helyiség más célra rekviráltatott el, úgy hogy a theologiai fakultás internátusa a most kezdődő tanévben annyira zsúfolva van, hogy még a tantermeket, sőt a tantermek előszobáit is hálószobákká kell átalakítani éjjelre.

A neszemélyi templomszentelés. Egy kis dunamenti, alig 900 lelket számláló református gyülekezet ragyogó példát adott egyházszeretete bebizonyítására. Újjáépíttette az évtizedek óta máladozó, omladozó, templomát, mely az utóbbi időben inkább hasonlított romhalmazhoz, mint

templomhoz. A halottá vált, szétfőredezett szomorú kövek megéledtek, az emberek kemény kőszive pedig érző husszivvá változott át, mert a Szentlélek tüze megkezdte munkáját. Ahol pedig a Szentlélek munkába kezd, ott csodákat művel, ott nem tűri meg a pusztulást, hanem életet támaszt. Így történt Neszmélyen is. — A torony kijavításakor a csillagban talált feljegyzés szerint a tornyot 1462-ben még Mátyás király idejében építették. — A kiadások összege 672 ezer korona. Ilyen hatalmas összeg összehozatala a kicsiny gyülekezetben Isten ügye iránt égő szeretetről tanuskodik.

Egyházi bífók. Az angol protestantizmusban üdvös visszahatás indult meg az ellen a nagyon elharapódzott rossz szokás ellen, hogy egyházi címek és célok alatt világias szórakozások rendeztessenek és az emberi természet alsóbb ösztöneivel kötött kompromisszum alapján gyűjtessék pénz. Egyes lelkipásztorok most nagyon erélyesen lépnek föl az ilyen nagyon kétesértékű „egyházépítő” módszer ellen. Az egyikük, midőn nem rég felszólították, hogy valami keresztyén szeretet intézmény javára rendezzen mulatságot, dickensi éllel és igazi pásztori öntudattal csak ennyit felelt: „Én azért küldtettem, hogy a bárányokat legeltessem, nem pedig azért, hogy a kecskebakokat mulattassam.”

Minden magyarázati nélkül közöljük, hogy a kolozsvári református egyház legközelebbi főgondnoki beiktatója alkalmával tartott családi összejövetelen felállott két kolozsvári kereskedő id. és ifj. Moldován József, akiket Erdély szelleme formált kálvinistáknak és két egyházi tanító részére ez iskolai évre megajánlottak havi 1000 — 1000 Lei fizetés pótlékot...

Mit eredményez az antialkoholizmus? Az Egyesült-Államok egyik legkisebb állama Maine állam, mindössze 700.000 lelket számlál. Nevezetes azonban arról, hogy 60 év óta nincs benne egyetlen egy korcsma sem. Mi lett ennek az eredménye? Az, hogy az ipar és pénzügy tekintetében a legrendezettebb, művészet és tudomány tekintetében a legelső állama az Egyesült-Államoknak! Lám, érdemes egy államnak is antialkoholistának lenni s a korcsmákat kiirtani

Czakó János villany

17
telszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, hűtő-, ebédlő-, szalon-csillárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítást, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlól** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccsaszekrények** [safe deposits].

13-26

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesztő- és leánynevelőket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felöltetek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 6-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkavíz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

21

November hó elején megjelenik

Magyarok Naptára

Kapható: a lelkeszi hivataloknál, a könyvkereskedésekben és Bérés Károly nyomdájában, Nagyváradon.

Nagymennyiségű I-a zománczott lemez **edények**

és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésbe 8-10

Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az Ur az, aki épít.

127. Zsolt. 1. b.

Mennyi nemes buzgalom, erő és elhatározás, lángoló akarás mindenfelé: építeni — és csak építeni. A romok felé a lélek új élet képét vetíti ki s azt meg is akarja valósítani.

Az emberiség minden nagy csapás után fokozottabb figyelemmel fordult a családi élet felé. Arany János egy nagy katasztrófa után, 1852-ben írta a családi-kört magasztaló dalát (Itthon). Talán te is vágyakozol egy ilyen hely után, hol „örökké csillagos van“, hol nyilvánvalóvá lesz szivedben, hogy: „övéit el nem hagyja, ki mindnyájunk édesatyja?“ Tudod ki építheti ilyenre a te családi tűzhelyedet? Egyedül az Ur. Ő nélküle hiába fáradoznál családi boldogságod építésében.

A magyar református egyház századokon át erős vára volt mindannak, ami magyar. Ha volt idő, mikor azok, akik benne oltalmat

találtak, egyesek és intézmények, közönyösökké váltak és nem sokat törődtek falaival, bástyáival, tornyaival, kapuival, engedték omladozni, romladozni itt is, ott is; ma sok szem megnyilt és látóvá lőn, látja a magyar református egyház rendeltetését. Ha vissza akarjátok állítani régi épségét, — itt egy veszni hagyott iskolát akartok fölépíteni, ott a hitelenség ütötte rést akarjátok betömni, hogy a régi várra, a régi biztos oltalomma legyen egyházatok, tudjátok ki az, aki segíthet? Az Ur! Egyedül az Ur. Senki más rajta kívül. Nála nélkül, hit nélkül, imádság nélkül hiába építtek!

Talán magad vagy az a rom, amit fel kellene építened? Próbálkozz is, de amit építesz újra összedül. Menj az Urhoz és kérd, hogy könyörüljön a te nyomorult voltodon, s a te beteg összetört életedet megváltó, isteni szeretetével építse fel.

Megépített, egész csak az lehet, amin s akin az Ur keze dolgozik.

Két vértanu.

A keresztyénség első századának két vértanujáról emlékezünk meg ez alkalommal. Polikárpes az egyik, a másik pedig Fokász, mindkettő érdemes arra, hogy emléke hálás kegyeletben éljen azok között, kik előtt az evangélium Istennek beszéde s kiknek szívében igaz hit s vallásos buzgóság él.

Polikárpes Smirának nagynevű püspöke volt. Az első keresztyének előtt nagy tisztességben állott nemcsak azért, mert nagy tudományu, kegyes életű férfit volt, hanem mert a szelid lelkű János apostolnak volt tanítványa Nagy becsületben is tartották az első keresztyének s az üldöztetések alatt városról-városra hurcolva rejtegették, hogy drága életét megtarthassák. Egyszer azonban üldözői rátaláltak s a törvény elé hurcolták. Minden félelem nélkül adta át magát a hatalom embereinek s csak annyit kért tőlük: engedjék meg neki, hogy egyszer meg könyörögjön szabadon az ő Urához. Teremtőjéhez. Két óra hosszáig imádkozott ekkor s mikor szívének érzelmeit kiöntötte Isten előtt, e szavakkal fordult üldözőihez:

— Most már legyen meg az Ur akarata.

Az üldözők a prokonsul elé hurcolták, ahol erős megkísértéseknek volt kitéve.

— Tagadd meg vallásodat, — mondá neki a prokonsul — és visszaadom életedet és szabadságodat.

Az ősz püspök ellenben méltatlankodva utasította vissza a kegyelmet s így szólt:

— 86 éve szolgálom Istent s mindig jó, kegyelmes és irgalmas volt hozzám, hogy tagadhatnám meg tehát Őt és az én Megváltómat.

Majd azzal fenyegette meg a prokonsul, hogy vadállatokkal tépeti szét.

— Legalább az élet erőtlenségeitől szabadíts meg, — felelte Polikárpes nyugodtan.

Mikor látta a prokonsul, hogy sem igérettel, sem fenyegetéssel nem tántoríthatja meg, törvényt tartott felette s tűzhalálra ítélte.

— Nem félek a tűztől; igaz ugyan, hogy éget az, de elvégre is kiálszik. Nem tennéd ezt velem, ha ismernéd az örök tüzet — felelte Polikárpes.

S azután egy körülkerített helyre vitték, a hol tüzet raktak köréje. A tűz minden pillanatban közeledett felé s mikor már majdnem elérte, ég felé nézett s így szólt:

Köszönöm neked Istenem, hogy engem ezen napra és órára kegyesen eljuttattál.

Az egyetemes egyházi adó.

(Kulturadó)

Egyéb elintézésre váró ügyek mellett veszedelemben jutott hitfelekezeti iskoláink megmentését célzó egyetemes egyházi adó nagy kérdésének megtárgyalására ült össze a királyhágómelléki református egyházkerület közgyűlése szeptember 28-án, az újvárosi presbyteri tanácstermünkben.

Sulyok István püspök imádsága fogva vitte a lelkeket az örök Bölcsesség trónja elé, hogy bölcsességet és áldást kérjenek. Méltó komolysággal foglalkozott a gyűlés a kérdések kérdésével, a kulturadóval.

Nagy Vilmos előadó ismertette a gyűlés tagjaival, hogy az egyházkerület főhatósága alá tartozó tanítóknak évi átlagos 16000 lei fizetést véve számításba 4,600,000 lei, a hat középiskola és tanítónőképző intézet tanárainak fizetésére pedig [a máramarosszigeti főgimnáziumot is működő iskolának véve] 2,500,000 l. lenne szükséges. Ennek a 7 millió leit meghaladó összegnek előteremtésére az erdélyi egyházkerület mintájára kulturális adó kivetése lenne szükséges, amely az egyházkerület lélekszáma szerint 30 leit véve számításba majdnem 7 millió leit tenne ki.

Az egyházkerületi közgyűlés iskoláink szomorú helyzetével foglalkozva a kulturális adó kérdését a kebelbeli presbyteriumok véleményének meghallgatása alapján legkésőbb november 15-ig beterjesztendő jelentés és javaslatlétel vé-

gett leküldi az egyházmegyékhez. Felhívja az egyházmegyéket, hogy a tanítói díjleveleket a természetbeni kiszolgáltatások forgalmi árának számításával, az egyházkerület használatára, újra értékeljék azon célból, hogy az itt mutatkozó tényleges szükségletekről az egyházkerület gondoskodhassék. Felhivatnak az egyházmegyék arra is, hogy a díjlevelek értékelése körüli eljárást a tényleges értékkel összevetve vizsgálják felül, s amennyiben attól eltérést tapasztalának, azt a legpontosabban korrigálják. A középiskolai tanárok egyetemes fizetésének megállapítására és a fedezet tekintetében javaslatlételre pedig a püspök elnöklété alatt bizottságot küld ki. Egyidejűleg megbizsa az elnökséget, hogy a békeszerződésben biztosított jogra hivatkozással a tanítók és tanárok államsegélyét a legerélyesebben szorgalmazza.

Délután bírósági ügyek foglalkoztatták a kerületi, közigazgatási és fegyelmi bíróságokat.

*

Itt említjük meg, hogy a lapok hiráda sa szerint a nagyenyedi főiskola háromszázados jubileuma alkalmával az erdélyi református püspök az egyetemes kulturadó tárgyában értekezletre hívta össze Erdély református lelkipásztorait, tanárait, vezető világi embereit.

Az egyetemes egyházi adó kérdése, mely a tervezet szerint a nagyváradi református egyház hiveire 600,000 lei újabb évi terhet jelentene — a mai 150,000 lei mellett, élenken foglalkoztatja az iskoláit fenntartani, s élni akaró magyarságot.

A tűz aztán megemésztette testét; de a szeretetnek tüze, mely lelkében égett, Mesteréhez emelte fel, akit olyan nagyon és igazán szeretett...

Polikárpval csaknem egy időben élt a Fekete tenger partján, Sinope városában a kegyes Fokász. Nem lakott benn a városban, mert nem szerette a városi zajt s bántására voltak, lakostársainak pogány szokásai és viselkedése. Hogy lelke csendességében élhessen, kivonult a városhoz közel eső kis birtokára, a hol két lakást csináltatott magának s az egész birtokot kertnek rendezte be, a melyben naponkint dolgozgatott. — S a jó Isten megáldotta fáradsága után, mert jövedelméből még felesleg is jutott a szegényeknek, kik sohasem távoztak el tőle üres kézzel. Azonkívül a kisebbik háza az üldözötteknek szolgált menedékhelyül.

Egyszer azonban bementék a hatalomnak, hogy Fokász az új hitnek követője. Ez kiküldte embereit, kik nem ismerték őt s kérdezték tőle, hogy hol találhatnák meg Fokászt.

— Majd megmondom reggel, — mondta nekik s azután szívesen megvendégelte őket s éjjeli szállással is ellátta. Beszédjükből azonban kivette, hogy mi végre keresik Fokászt. Azért lettek kiküldve, hogy ha megtalálják, öljék meg.

Fokász nem ijedt meg a kijelentéstől, hanem mikor lefektette vendégeit, kiment kertjébe s ott saját kezeivel megásta sírját. Mikor ezzel készen volt, az éjszaka többi részét imádkozással és énekléssel töltötte.

Reggel pedig oda állott vendégei elé s a legnagyobb lelki nyugalommal így szólt hozzájuk: — Én vagyok Fokász, akit kerestek. Öljetek meg, a mint parancsolva van!

Az emberek elcsodálkozva hallgatták e kijelentést s meglepetésükben egyik sem mert hozzányulni. Hogyan öljék meg azt az embert, ki őket oly szíves vendégszeretettel fogadta s látta el? — gondolták magukban. Fokász azonban figyelmeztette kötelességükre, melyet végre kell hajtaniok s csak arra kérte őket, hogy sírjában öljék meg. Ennél szomorubb kivégzés aligha volt valamikor, mert a kiküldöttek szívök mélyéből sajnálták kioltani a kegyes és jó embernek életét.

Ime, kedves olvasóim, így haltak meg az első mártírok hitökért és egyházukért! Bátran s minden félelem nélkül szálltak szembe a halállal, hogy hitökről, meggyőződésükről bizonyosságot tegyenek. Hát mi tudnánk e hitünkért élni, szenvedni, áldozni? Óh, nem meghalni, csak áldozni?!

(E. H.)

A presbyterium gyűlése.

Az október 1-én, délután 4 órakor, az újvárosi tanácsteremben megtartott gyűlésen Sulyok István püspök, lelkészelnök és a főgondnok távollétében Varró Domokos presbyter, világi elnök elnökölt.

Napirend előtt Szilágyi Géza újonnan behívott presbyter letette a törvényben előírt esküt, akit lelkészelnök üdvözölt a presbyterium kebelében, mint egyházunknak buzgó és áldozatkész tagját, aki különösen az iskolaügy iránt tanusított régidő óta élénk érdeklődést.

Az új presbyter meghatva mondott köszönetet a megtiszteltetésért.

1. Az iskolaszék jelenti, hogy a velencei kántortanítói állásra csak egy pályázó jelentkezett Bordás Imre személyében, akinek megválasztását azonban az iskolaszék — dacára kitűnő bizonyítványának — mégsem javasolhatja, mert a pályázó feltételeit az egyház ez idő szerint nem teljesítheti.

A presbyterium elfogadja az iskolaszék indokait és a kántortanítói állást egyelőre nem tölti be, hanem kiegészítő tanítónőül, — rendes tanítói fizetéssel — a velencei iskolához Matkó Máriát alkalmazza, a másik helyettes tanítónői állás betöltését pedig az elnökségre bizza.

2. Az iskolaszék jelenti, hogy a tanítótestület a népiskolai szabályrendelet szerint Csathóné szül. Tóth Mariska tanítónőt jelölte az igazgatói tisztségre; az iskolaszék ajánlja, hogy nevezett tanítónő egy évi időtartamra bizassék meg az igazgatói teendőkkel; fentartani óhajtja a gyakorló iskolák fölött a képzőintézet igazgatójának felügyeleti jogát.

A presbyterium az iskolaszék javaslata értelmében határozott.

3. Az erdélyi ref. egyházkerület megkeresésére felsőbb egyházi hatóságunk kérdést intézett egyházunkhoz, hogy nem kívánja-e visszaállítani az ünnepi légátiónak ősi intézményét, hogy ezzel a lelkészi pályára készülő ifjúságnak — mint a múltban is — anyagi segítséget nyújtson.

A presbyterium többek felszólalása után elvileg már most hozzájárul a légátión intézményének felújításához, az ügynek részletes előkészítésére pedig az elnökséget kéri fel, s különösen abban az irányban kíván pozitív tájékoztatást, hogy mily áldozatot tud hozni e célért az egyház, mily támogatást várhatunk híveinktől pénzbeli hozzájárulásban, lakásban és ellátásban és hogy biztosítva lenne-e a három nagy ünnepre 2 légátusnak a nagyváradi egyházhoz méltó honoráriuma.

4. A váradvelencei imaházépítő-bizottság nevében Varró Domokos mint a bizottság szakértője jelenti, hogy az összes munkálatok kifogástalan elvégzését megállapítván, az épületet átvették és a leszámolást az egyes vállalkozókkal megejtették. Részletes jelentést a legközelebbi gyűlésre fog beadni a bizottság, de már most jelezheti, hogy az építés összes költsége a régi imaház átalakításával és a padok költségével együtt 177.762 leit tesz ki.

A presbyterium az előleges jelentést tudomásul veszi és tekintettel arra, hogy az építési költségből, — az összes eddigi adományok, gyűjtések stb. összegét betudva, — még kb. 58.000 lei van fedezetlenül, felhívja a hívek figyelmét a fokozottabb gyűjtésre és állandó adakozásra.

—y.

Áldozatkészség

1. *Velencei imaházra:* Major Ferenc építőmester 500, Szabó István 40, Ladányi Pálné 20, Nagy János 50, Vásárhelyi Sándor 15 Lei.

2. *A szegény iskolás gyermekek könyveire:* Népszövetségi Hangya 500, Fülöp István 200, dr Radnay Farkas 150, Csösz József 100, Tóth Dániel 50, Szarvas Pál 20, Szűcs József 20, vári Nagy Béláné 10, Hercsné 5 Lei.

3. *Gróf Hallerné emlékére:* Bercsényi Sándorné 50 Lei.

4. *Szegény iskolásgyermekek segélyezésére:* a Népszövetségi Hangya 500 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél hat órakor Dankó József s. lelkész.

Újvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-l lelkészi hivatalban. Költsé szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A nagyváradi ref. polgári, vagy leány-középiskola magántanulóinak legkésőbb október hó 15-ig az intézet igazgatóságánál kérvényeik és okmányaik benyújtása kapcsán okvetlenül be kell iratkozniok, annyival is inkább, mert az ezen időpontig be nem iratkozott magántanulók a folyó tanév végén nem vizsgázhatnak. A további felvilágosításokat a beiratkozás alkalmával adja meg az igazgatóság.

A budapesti református egyháznak két évtizeden át nagy buzgósággal szolgált főgondnoka: dr Kovácsy Sándor ny. miniszteri tanácsos szeptember 9-én rövid szenvedés után elhunyt. Testben-lélekben erőteljes kitejezője volt a magyar kálvinizmusnak. Templomban, egyházi gyűléseken, összejöveteleken mindig látható volt hatalmas termete, ősz feje. Erős, munkás akarata testesült meg a budapesti egyház sok-sok intézményében: a ref. leánygimnáziumban, a ref. tanonc-otthonban, a fasori, zuglói templomban, a prot. árvaházban stb.

Lemondott a dunántúli egyházkerületi felügyelő. dr Berzsenyi Jenő, kemenestömjéni földbirtokos. Tőlünk távol munkált késő agg koráig Isten országáért, használni vágyott és nem csilogni. Ő mondotta a következő följegyzésre méltó szavakat: „Egy széndarab, mely egy szegény családnak otthonát melegíti, vagy az, amely a villanygépben az áramot fejlesztve egy benukt karnak visszadja munkaképességét, több boldogságot áraszt, mint az a szén, amely — mint gyémánt — koronákban ragyog”.

Harangavatás Gyomán. szeptember 10-én nagy ünnepek között adták át magasztos szolgáltnak a református egyház hatalmas, 18 méter-mázsás új harangját.

Mi a pietismus? Vilmos trónörökös, a későbbi német császár és Bismark beszélgettek együtt Osztenében. „Én nem szeretem azt a Gerlach tábornokot — mondá Vilmos — mert hirdeti pietista”. Mire Bismark így felelt: „Mit ért királyi felséged a pietista név alatt?” Vilmos így válaszolt: „Olyan embert, aki mutatja a vallásos-ságot, hogy karriert csináljon.” Bismark erre így szólt: „Ilyen dolog távol van Gerlach tábornoktól. Hiszen mi is lehetne ő még? Ma fenség, pietistának nevezik azt az embert, aki a biblia isteni kijelentésében hisz és nem csinál semmi titkot abból, hogy ő hisz az Úr Jézus Krisztusban, mint Isten Fiában, aki meghalt az ő bűneiért, mint áldozat.” Erre meg már Vilmos vette át a szót és mondá: „Hát van olyan istentelen, aki ezt nem hiszi?” — „Ha beszélgetésünk nyilvánossá lenne, akkor felségedet is a pietisták közé soroznák” jelenté ki Bismark. — Vilmos német császár csakugyan pietista vagyis kegyes fejedelem volt.

Amerika visszaadja a legyőzött államok polgárainak vagyonát. Washingtonból jelentik, hogy az ottani államügyész rendeletet adott ki, mely szerint a volt központi hatalmak Amerikában tartozkodó állampolgárainak vagyonára még a világháború alatt kimondott vagyoni zárlatot megszüntetik. Az elkobozott vagyonokat visszadják.

Rebolnak a jogrend országában is. Angliában százezrekre rug a munkanélküliek száma. Glasgowban a napokban gyűléseztek a munkanélküliek, majd nagy tüntetést rendeztek a városban és ötven üzletet elpusztítottak. A kár több ezer angol font. Glasgowban a rendőrség nagyon sok gyanus embert letartóztatott.

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Áttutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitól** váltókat **Áruosztály**. Magán **pánccélsekre nyek** [safe deposits].

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Fejeves fiu- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnöttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 7-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, piperè szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Lizkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 22

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most

Összecsukható vaságy . . . L 508.—

Ruhafogas . . . L 300.—

Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400.—

Kapható: 8—10

Tarsoly János vaskereskedésében

Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Lei.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?

Róm. 8. 31.

Részlet dr Nagy Károly erdélyi ref. püspöknek a nagyenyedi Bethlen-kollégium három évszázados jubileumán mondott predikációjából.

Alapigén egy büszke — majdnem kihívó — diadalkiáltás. Sarkpontja egy gondolatsorozatnak, melynek kezdőpontja ez: „Amiket most szenvedünk, ingyen sem hasonlíthatók a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik“ . . . Pedig a szenvedés egyetemes: az egész teremtett világ nyög alatta és fohászskodik, hogy megszabaduljon a rothadandóság rabságától; sőt azok is, akik már vették a lélek zsengejét, fájdalmas epekedéssel várják a fiaságot . . . Ezek mellett a szenvedések mellett mi az ezekkel össze sem mérhető dicsőség?! Kinyilvánítása annak, hogy minket Isten predesztinál a fiaság dicsőségére, kiválasztott a Krisztusban örök életre s ezt a hitben már élvezzük, reménységben birtokoljuk. Ha hát, imé, az Isten velünk, kicsoda ellenünk?! Nyomorúságok, szenvedés, üldözés, fegyver? Senki el nem szakíthat az Isten szerelmétől, ki van a Jézus Krisztusban.

Illik-e ma a mi ajkainkhoz a diadalkiáltás, testvéreim, Bethlen Gábor népe?! Valóban úgy, mint a haldokló Bethlen Gáboréra, mint a Pál apostoléra, ki panaszkodik: „ . . . Gyilkolatunk minden napon; vágójuhoknak néznek bennünket . . . “

Ugy-e mily másként gondoltuk mi ez ünnepet! Nem egy halálra szánt nép ünnepének, nem egy sír szélére taszított iskola körül.

Am Isten így akarta s jól van így. Ugy hangosabb lehetett volna és közelebb a világ szívéhez; így csendesebb, de mélyebb és közelebb Isten szívéhez. A szenvedések Istennek követei, kikkel magához hív bennünket. Ha hozzá érkeztünk, Nála eltűnnek szenvedéseink; vele legyőzzük a halált!

A haldokló Bethlen halált meggyőző diadalkiáltása, Páltól maiglan, a martír szenvedések-

ben megdicsőült választottak diadaléneke: ez a mi evangéliumunk. Ez illik ma ajkainkra. Ez tündöklék Bethlen Gábor jellemében, ezt írta bele kollégiuma alapítólevelébe, ezt építették kőbe épületeiben.

Egyházak és iskolák a nemzetfejlesztés és védelem terén.

Az a fenséges jubileumi ünnepély, amely Bethlen Gábor erdélyi fejedelem alapította nagyenyedi kollégium udvarán lefolyt lefolyt, arra a szerepre irányítja figyelmünket, amely az egyházakra és iskolákra vár egy nemzet életében.

Hogy az egyházakra és iskolákra váró feladat fontossága a nemzeti kisebbségek életében mennyire meghatározó, elég csak végig gondolnunk a román nemzet történetén. A román példára a Lugoson megjelenő „Magyar Kisebbség“ első számaiban mutat rá dr Jakabfy Elemér. Tanulságos értékezését fővonásokban ismertetjük.

Az erdélyi románság politikai múltja szerves kapcsolatban van az egyházak történetével és az egyházi tényezők nemzetvédelmi és nemzetfejlesztő törekvéseivel.

Mikor a XVII. század végén Erdély a Habsburg dinasztia jogára alá került, a bécsi kormány minden eszközt felhasznált, hogy az erdélyi gör. kel. vallású románok szakítsanak az orthodox egyházzal és egyesüljenek Romával. A katólizáló Habsburg-politika ezzel hatalmas erőttöbbletet remélt Erdélyben a magyar protestánsokkal szemben, akiknek vallásszabadságához brutális eszközökkel hozzányulni nem mert.

Az uniónak legkiválóbb apostola Teofil gyulafehérvári g. keleti érsek volt, aki az unióval főleg egyházi előnyök elérésére törekedett, — de már nemsokára előtérbe kerülnek a nemzetvédelmi szempontok. I. Leopold 1701-ben kiadott rendeletének 3-ik pontja politikai jogokat biztosít az unitáltaknak; a 8-ik pont pedig előírja, hogy a románok részére

Gyulafehérváron, Hátszegen és Fogarason iskolák állíttassanak.

A XVIII. század közepén Mária Theresia uralkodásának első éveiben Clein Micu Innocentius gör. kath. püspök az uralkodótól nemcsak a gör. kath., hanem az összes románok számára politikai és nemzeti jogokat kíván és ha el is kell hagynia a püspöki széket, de eszméit örökségül hagyta utódaira.

Ez a Clein nyerte a királytól a balázsfalvi fejedelmi kastélyt és uradalmat; utóda Aron eszközte ki, hogy Bécsben 50 gör. kath. kispap számára nevelőintézet létesített; Aron, utóda Rednic megnyitotta a bécsi Pázmáneumot a gör. kath. klerikusok előtt is. Hogy nemzetfejlesztés szempontjából mily nagy jelentőségű tény volt az, mi sem igazolja jobban, hogy a Pázmáneumban az első ösztöndíjat Clein Samuel, a román történetírás későbbi nagymestere nyerte el. Bécsben és Rómában tanultak azok az egyházi férfiak, a Clein Sámuelek, Sincai Györgyök, Major Péterek, akik később a nemzeti gondolat leglelkesebb harcosai, a nemzeti gondolattal áthatott és ennek céljait szolgáló történetírás megteremtői lettek.

Az 1848. évi március hó 15-én Budapesten lezajlott események hatása alatt az erdélyi románok politikai maguktartásának megállapítására a husvétot követő vasárnap népgyűlést hívtak össze, amelynek megtartását a kormányzék megtiltotta. Ekkor Lemányi János g. kath. és Saguna András gör. kel. püspök május 15-re a balázsfalvi Görög rétre hívta össze a románságnak azt az emlékeztető gyűlését, amelyen 30—40 ezer ember jelent meg, s amelyen nemzetvédő és fejlesztő követelésüket deklarálták.

Saguna később érseki székbe jutott s megalkotója lett annak a modern nemzetvédő és fejlesztő egyházpolitikának, amelyet a román egyházak a következő hét évtized alatt soha el nem hagytak. Ahol a meglévő jogok védelméről volt szó, ott a román főpapság nyíltan harcba állt; ahol a magyar hatalmi politika aláaknázásáról volt szó, ott a püspöki kar háttérben marad; ott a világiak mellett csak a kisebb klerus tagjai szerepeltek.

Az idevaló románok között voltak radikálisok, szabadgondolkozók, szabadkőmivesek és szociálisták. De soha az egyházak fejlesztése, az egyházak iskolatartása, a román főpapok tekin-

télye ellen ezek állást nem foglaltak, mert tudták, hogy mindezek a nemzetfejlesztés érdekében állanak.

A nemzetfejlesztés és védelmi munkában az egyházakénál nem kisebb jelentőségű az iskolák szerepe.

Azok a g. kath. ifjak, akik a XVIII. század harmadik évtizedétől a római „De propaganda fide” kollegiumban nevelkedtek, a Sincaik, Major Péterek és Clein Samuelek ébresztik a nemzeti érzést és öntudatot úgy, hogy most már minden eszközt ennek fejlesztésére és védelmére fordítanak és így természetesen ennek szolgálatába kerül elsősorban az iskola is.

Az első ilyen iskola az Aron Péter püspök által 1751-ben létesített balázsfalvi volt. Sincai György Erdély területén egymaga a XVIII. század végéig 300-nál több iskolát állított fel. Elképzelhetjük, hogy ezek az iskolák mennyire a nemzetfejlesztés, majd a nemzetvédelem szolgálatába állottak.

*

A román egyházak és iskolák nemzetvédő, fenntartó és fejlesztő munkáját látva, nyilvánvaló mindennek előtt, hogy hasonló nemzetfejlesztő és védelmező munka vár a magyar kisebbség egyházaira és felekezeti iskoláira is, amelyet fenntartanunk, amelyekért áldozunk kétszeresen szent kötelességünk.

November hó elején megjelenik

a
MAGYAR
REFORMÁTUS
NAPTÁR

Kapható: a lelkeszi hivataloknál,
a könyvkereskedésekben és Béres
Károly nyomdájában, Nagyváradon.

Áldozatkészség

1. *A velencei imaházra:* Biró István 25, Bor Imre 20, Vitályos Albert 50, Török Irén helyettes tanítónő első havi fizetéséből 600 Lei.

2. *A velencei harmoniumra:* Mészáros Lajos 20 Lei.

3. *A velencei szegények részére:* Rollinger Vilmosné 50, Tamás Lajos és neje 15, Bóna Imre és neje 15, N. N. 10 Lei, özv. Balogh Jánosné a szegény iskolás gyermekek részére 100 drb tollat.

4. *Ref. tanítónőképző intézet javára:* Kovács Biró János 20 Lei.

Jegyzet: Október 7-iki számunk Áldozatkészség rovatának 4. pontja törlendő, mert az ott kitüntetett adomány már a 2. pont alatt föl van véve.

Anyakönyvi adatok

1922. Szeptember 15—30-ig.

Születtek: Nyerges Alajos, Szabó Juliánna, Kolozsvári József, Vékony Sándor, Szakács Ferenc, Csató Miklós, Mike Rozália, Deczki Magdolna, Béres Klára, Balog Juliánna, Matyi József, Kocsis Imre, Péntes János, Fazekas Ferenc, Biró Piroska, Borgos Ilona, Boros Zoltán, Vég László, Morvai László, Oláh Jolán, Korodi Piroska, Odinszki András, Gyomai Erzsébet, Keresztesi Rozália.

Megesküdtek: Bereczki József ref.—Gencsi Mária ref., Kelemen Imre ref.—Haraszi Eszter ref., Szabó András r. kath.—Nárki Eszter ref., Horvát József ref.—Kőszegi Mária ref.

Meghaltak: Derecskei Lajos 64 év, Kulcsár József 60 év, Varga Lászlóné Mihályi Terézia 58 év, Tamás Juliánna 64, Balla Etelka 18 év, Tóth Eszter 53, Nagy László 5 hó, Patkás Esz-54 év, Bartha Lajos 80 év, Kiss István 80 év, Kovács Lajos 79 év, Hidvégi Juliánna 1 és fél hó, Dajka Zsigmond 35 év, Horogály Rozália 8 hó, Bagi Erzsébet 11 év.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvárososon: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Vasárnapi istentiszteleteinkre Őfelsége I. Ferdinánd Románia királyának gyulafehérvári megkoronázása alkalmából a vett rendeletek szerint a polgári hatóságok és iskolák is meghívtak. Istentiszteletünket pontosan 10 órakor kezdjük, tehát a szokott időnél néhány perccel előbb, hogy a harangozások kellő időben történhessenek.

A Királyok Királya, a nemzetek sorsát intéző örök Isten hajlítsa hozzád a fölkent király szívét, hogy védelmében részesítse a mi megpróbáltatások alá vettelt magyar református egyházunkat is.

A pelbárhidai református egyház leégett parochiájának felépítésére több vidéki gyülekezetünk szép áldozatot hozott. Mődunkban van közölni a nagyszántói adakozók névsorát, akik között előfizetőinkkel is találkozunk: Papp Márton 50 Lei; Fehér Imre, A nagyszántói egyház, Horváth Antal, Nagy Lajos, Zétényi Ferenc, özv. Varga Lajosné, Szolga Imre, Nagyszántói fogy. szöv. 20—20 Lei; N. Mihucz imre 15 Lei; N. N., Gáti Gyula, Gáti József, Szabó Albertné Zétényi Zsigmond, Szabó Imréné, Oláh Gyula, Moldoványi Pál, Zétényi Sándor, Biró István, K. Nagy Sándor, V. Nagy Imre N. N. 10—10 Lei; Fehér Károly, özv. Zétényi Imréné, Pethő Zsigmond, Fehér Sándor, Bablinczki Mihály, Zétényi Ferenc, Gáti Imre, Gáti Ferenc, özv. Balogh Zsigmondné, Vasók János, Cs. Mihucz Sándor, Kiss György, Szilva Gyula, Szilágyi Sándor, Szolga Mihály, Balogh Gyula, Zombor Gyula, özv. Szodrai Károlyné, Tóth Zsigmond 5—5 Lei; Sáfár Lajos 4, Bálint József 3, Szodrai Sándor 3 Lei; Zétényi Sándor, F. Veres József, Szabó Károly, Szodrai János, N. N., Nagy Károly, Szabó Zsigmond, Bene Gyula 2—2 Lei; Kiss Miklós, Bartók János, Gáti Vince 3—3, Vári Ferenc, Szabó György 1—1 L. összesen 485 Lei.

A legáció ősi intézményének visszaállításáról uolt szó a mult presbyteri gyűlésen. Kívánatos volna, hogy mindazok akik az ünnepi legátusok járatásának barátai s akik így egy-egy lelkészi pályára készülő ifjunak anyagi segítséget hajlandók nyújtani, jelentsék be, hogy minden ünnep [karácsony, husvét, pünkösd] alkalmával mennyit hajlandók e célra áldozni.

Elemi iskoláinkban Csathó Jenőné Tóth Mária igazgatótanítónő vezetése alatt, aki a gyakorló iskola IV—VI. osztályait tanítja, a következő tanítónők működnek: a gyakorló iskola I—II-ik osztályában Homolya Etelka; a III-ik osztályában Papp Margit; Ujvárososon az I—II-ik osztályban dr Kovásznay Marcellné Hegyesi Erzsébet, a III—IV-ik osztályban Özv. Lázár Mártonné Juhász Karolina; Velencén az I—II-ik osztályban Matkó Mária; a III—V osztályban Török Irén; akit az egyházi elnökség a presbyterium felhatalmazása alapján e hó elsején bizott meg; a többi tanítónők jeles működését egyházunk tagjai még abból az időből ismerik, mikor ők városunk állami és községi iskoláinál tanítottak.

Alapítóány. Jaltovszky Sándor a kecskeméti református egyházmegye ujonnan választott gondnoka beiktatása alkalmából egyszázezer korona alapítványt tett, oly rendelkezéssel, hogy annak kamata a kecskeméti református egyházmegye lelkészeinek és tanárainak a budapesti református teológiai akadémián vagy a nagykőrösi református tanítóképezdében tanuló fiai segélyezésére fordíttassék.

Jelölés tábori püspökségre. A budapesti református konvent Soltész Elemér egyházkerületi főjegyzőnket egyhangulag jelölte a tábori püspökségre. Már több ízben volt szó róla, hogy Soltész Elemért csalogatták át tőlünk, de ő mindannyiszor kitért a meghívások elől, mert maga is érzi, hogy az ő kiváló képességeire elsősorban az ideszakadt kálvinista magyarságnak van szüksége. Távozása époly veszteség volna az új egyházkerületre nézve, mint a Ravasz László átköltözése volt az erdélyieknek.

Harangavatás Vencsellőn. A katonák rablása és gyújtogatása miatt sokat szenvedett tiszaparti falu, Vencsellő szeptember 10-én avatta fel új harangját, amelyet Borsos István földbirtokos és felesége öntettek. A falu lakosságának jellemzésére fölemlítjük, hogy a sok pusztulás után szépen felépítette házeit, megújította harangját s még mindig nem gondolt arra, hogy lerombolt s leégett korcsmájainak üszkös falait fölemelve, tető alá vonja. Ne is gondoljon rá; akkor szorgalma után fejlődése bizonyos.

Egy öröndetes máglya. Neuköllni hatóságai rendeletre számos ifjusági egyesület közreműködésével multkoriban a berlini állatkert mellett levő Tempelhof-téren tűzoltók elégettek egy hatalmas rakás [40,000 kötet] erkölcsstelen regényt. Hogy kártalanítsák azokat, akik e mételtyező árutól hajlandók voltak megszabadulni, kiosztottak köztük két rossz könyvért egy jót

Az arab és a francia fermészettudós. Egy francia természetbúvár, mikor az arab pusztaságon utazott át, vezetőnek és oltalmazójának egy előkelő arabot, egy sejkét választott, aki a vidéket pontosan ismerte. Az egész úton, amikor az imádkozás meghatározott ideje eljött, leszállt az arab a tevéről, szőnyeget terített a sivár homokra, arcát Mekka felé fordította és imádkozott. A tudós francia, miután ezt több napon át gúnyos tekintettel figyelte, egyszer így szólt hozzá: „Miért fáradszod magad a tevéről való leszállással és az imádkozással? Honnét tudod, hogy van Isten, aki meghallgatja imádat?” „Honnét tudom, hogy van Isten?” — ismételte a muzulmán. Hogy tudom ezt? Hallgasd csak Uram: A múlt éjjel egy vándor ment el sátorom előtt; nem láttam és nem is hallottam; de mikor körülnéztem reggel, bizonyosra kellett megállapítanom, hogy elment ott valaki, mert világosan láttam a lábnyomokat a homokban. — Nos, ha én is látom azt — mondá az arab a napra mutatva — akkor tudom, hogy van Isten, de azt is, hogy közel van hozzám ez az Isten és meghallgatja imádságomat. Nem látom és nem is hallom Őt, de lábnyomát látom minden nap; ha látom most lenyugodni a napot, ez arra serkent, hogy leboruljak Isten előtt és imádjam Őt”. — Ez az arab megszégyeníti a névleges keresztyének ezreit, akik azt gondolják, hogy okosan járnak el, ha az élet számadásából kitörülnek a mindenható Isten, az örökkévalóságot és az itéletet.

Egy szép, egészséges négy éves falusi leánykát, akinek édesanyja nagy anyagi nehézségekkel küzd, kicsoda fogadna örökbe? Bővebb felvilágosítást nyújt az olasz-i református lelkeszi hivatal.

Olvasad Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különbféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkeszi hivatalban. Kötés szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 lejes árban.

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatok**at térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitól** váltókat. **Árvoszállás**. Magán **pánccélszekrények** (safe deposits).

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampónak raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Sápossy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 8-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

23

Nagymennyiségű I-a zománc-**edények** zott lemez és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésébe 9-10

Nagyvárad, Sas-passagé.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Pál üzenete.

Kol. 4. 3.

Lehetetlen megindultság nélkül olvasnunk Pál apostolnak ezt a kérését, amelyet fogságából intéz a kolossébeliekhez. Esdő üzenetet küld hozzájuk, hogy imádkozzanak érte, aki szomorú fogságban tölti napjait Rómában.

Pál tudta, hogy az imádság előtt nincsen akadály, nincsen távolság, átszáll hegyeken, rónákon, tengereken; nem ismer korlátokat, határokat, átvilágít a börtönök falain, mint valami lelki szent röntgen-sugár, hogy vigasztalást vigyen a foglyoknak a tudattal: nincsenek elfeledve, gondolnak rájuk, imádkoznak értük; a hajnal vagy az est, az éjjél vagy a dél egy-egy csöndes percében értük száll a könyörgés ég felé.

Oh milyen jó tudnunk, hogy valahol szerető szívek imádkoznak értünk. Az értünk mondott imádság a hűség, szeretet jele. Az értünk imádkozó szív kitárt otthon, amely édes szeretettel vár reánk.

Patkós Péter nehéz éjszakája.

Hétfő volt és Patkós Péter nem ment munkába. Mikor kora reggel költögette a felesége, akkor még magával jötehetetlen volt. Hiszen alig egy órával feküdt le úgy ruhástól, ahogy a csapzékából hazajött. A feje zugott s még egyre az előbbi éjjel zürzavaros lármáját hallotta.

— Hagyj békén, — mordult a feleségére.

— De mi lesz velünk, ha nem dolgozol Péter? Kérdezte félénken az asszony.

Erre már nem is felelt. Dühösen a fal felé fordult és aludt volna tovább. Mert akárhogy próbálta nem tudott elaludni. Hallotta, hogy a gyerekek is felkeltek, — hallotta, hogy az asszony mint imádkoztatta őket a sovány reggeli előtt, hallotta, hogy elköszöntek. Végre csend lett. Az asszony is elment dolgozni valahova. Az óra egyhanguan ketyegett a szobában, a nap beragyogott az ablakon. Patkós Péter mondhatatlanul elhagyottnak érezte magát. Felült és elkeseredetten nézte a szoba padlóját.

— Utálatos ez az egész élet, — mormogta maga elé.

Szülék! Imádkozzatok gyermekeitekért. Az imádkozó szüle meghalhat, de ha már a temető hantjai alatt porlad is, imádsága, áldása még mindig ott fog lebegni gyermeke fölött.

Keresztyének! Imádkozzatok beteg testvéreitekért. Oh nem azért, mintha azoknak sorsa imádságotoktól függene. Sorsuk Isten kezében van. Mégis áldás árad az ilyen imádságból, mert a beteg érzi, hogy nincs elhagyva; gond, hűség, ápoló szeretet veszi körül s ez a tudat, ha nem is veszi el teste fájdalmát, de elveszi lelke töviseit; legalább lélekben nem szenved többé.

Imádkozzatok a szent ügyek munkásaiért. Az imádság viszi hírül nekik, hogy sokan gondolnak rájuk, biznak bennök, reménykedve figyelik küzdelmüket, megértik céljaikat — s azok ebből erőt merítenek küzdelmeik között.

Ne törődjete azzal, ha kigunyolnak, kikacagnak azért, mert imádkoztok. Az imádság nem füstölög el a pógányoltárok füstjéhez hasonlatosan, hanem megmarad, körülveszi azt is, aki imádkozik, azt is akiért imádkoznak,

S bizony utálatos élet is volt a Patkós Péteré. Ime, most is hétfő raggel van. Tegnap megitta az egész multheti keresetét. Most rosszul érzi magát s itt van egyedül; senki sem segít rajta. Az asszony elment, valószínű, hogy délben sem jó haza s így ő enni sem fog. Kutat a zsebeiben, bizony nincs azokban egy garas sem. Hát valóban utálatos élet.

Kesergett, kinozta magát Patkós Péter. Hol indulatosan átkozta meg önmagát is, hol busan lehajtotta a fejét s mélyen elgondolkozott. Az idő telt-mulott. A három gyermek délben hazajött az iskolából — enni kértek tőle. Ettől aztán még indulatosabb lett s össze is tört valamit.

De aztán nagyon elszégyelte magát. Pár percel utóbb ugyanis az asszony jött szegény. Ételt hozott, megcsókolgatta, a gyerekeit s lerakta, eléjük ő pedig ment csendesesen, szóltalanul vissza — dolgozni.

Hát ezt már nem lehet elviselni. Péter nem evett. Rohant ki az utcára; de vissza is jött egy félóra múlva. Nem találta a feleségét.

A gyerekek már vidáman beszélgettek. A legnagyobbik, a Józsi szép csengő hangon énekelt.

szent kapocsá lesz közöttük, eggyé olvasztja milliók szívét, s erejében megsokszorozódva száll Isten elé.

Ne szünjünk meg imádkozni egymásért.

Jelentés a reversálisokról.

Több alkalommal felhívtuk hiveink figyelmét a reformátusságot egyben a szinmagyarságot érő azon veszteségekre, melyek vegyesházasságok kötésénél egyes hiveink tájékozatlansága, hanyagsága, lelkiismeretlenségéből származnak. Mi a vegyesházasságoknál nem kívánjuk és épenséggel nem követeljük, hogy a más vallású házasság fél javunkra adjon reversalist. Nem akarunk ilyen áron és ilyen módon számbeli többséghez jutni. Mi csak azt akarjuk megtartani, amink van. [Társd meg ami nálad vagy, hogy senki a te koronádat el ne vegye. Jel.] A mi ref. vallásunkat, a mi drága koronánkat nemcsak a magunk számára kell azonban őrizgetnünk, hanem biztosítani kell gyermekeink, utódaink számára is. A mi nagy elődeink is minden áldozatot meghoztak, hogy azt a vallást, melyben ők boldogok voltak, a maga teljes erejében, tisztaságában hagyhassák reánk. Méltó utódok-e ezek szerint, akik mátkájuknak egy szép szavára hanyagságból vagy épen önző anyagi érdekből gyermekeiknek vallását elvesztegetik, eladják. Akadnak pedig ilyenek. A július-szeptemberi évnegyedben is tizennégy vegyes házasság adott kárunkra reversalist. De had álljanak itt a nevek is:

Szántai Dezső ref.—Hauscher Augusztin r.k., Ghenka János g. kel.—Nagy Emma ref., Muresán György g. kath.—Virág Sára ref., Fenyák Ferenc r. kath.—Kajtor Eszter ref., Bilea János g. kel.—Makra Zsófia ref., Boros László ref.—Baráthi Apollonia r. kath., Okos Imre ref.—Szaurencsik

— Tegnap tanultam, magyarázta a testvéreinek. S úgy ragyogott a gyerek szeme:

„Engem szeret Jézusom
Bibliánkból jól tudom
Mind övé a kis gyermek
Erőt ad a gyengéknek
Ugy van, ő szereti nagyon...

Patkós Péter hallgatta: Nem valami szelid érzéssel. Ő azt hitte ma szegény, hogy minden össze esküdött az egész világon arra, hogy őt a maga hitványságára figyelmeztesse. Mit énekel éppen most ez a gyerek is. Józsi ezüstcsengőhangja pedig tovább csengett, már a kisebbek is próbálgatták vele

Jézus értem szenvedett
Megnyitotta az eget
Bűnünktől megtisztított...

Ezt azonban már nem állhatta Patkós Péter. Még hogy itt bűnről énekel. Nem elég, hogy az egész világ mintha őt vádolná s még ez a gyerek is...

— Hallgass! Kiáltott rá durván.

A gyermek ijedten nézett rá s elhalt ajkán az ének. Miért lehet ez? Miért nem tetszik apjának ez a szép ének? Mindegy. Nem szabad. S a három gyerek félszen összebujt, míg eljött az este.

Rozália r. kath., Balog János ref.—Frencel Anna g. kath., Bozóki László ref. Kucsás Mária g. kel., Mokán György g. kel.—Joós Erzsébet ref., Koblisán Péter g. kath.—Csipke Irén ref., Lett József r. kath. Papp Ilona ref., Koch Károly r. kath.—Gacsádi Pirooska ref., Motas Miklós g. kel.—Nagy Vilma ref.

Vegyék figyelmükbe ez alkalommal is házasulandó fiaink és leányaink, hogy házasságkötésük alkalmával is református mivoltukhoz illően, hűséggel, lelkiismeretességgel járjanak el. Akik egyházunk kárára reversalist adnak, nálunk ki nem hirdethetők, meg nem eskethetők, egyházi tisztséget nem viselnek; olyan házasságok megkötésénél, hol a gyermekek más egyház részére adattak át, presbyter vagy bárki, aki magát jó reformátusnak tartja, közre nem működhetik.

Aldozatkészség

1. *A velencei imaház-iskolára:* Fekete Sándor október hóra 50 lei, egy ifju kereskedő október hóra 100, Kiss Ferenc 40 lei.

2. *Harmóniumra:* özv. Molitórisz Béláné 100 lei.

3. *Pelbárthidai egyháznak:* Tamás Lajos és neje 20 lei.

4. *Olaszi-i harangalapra:* Szűcs Juliska 30 l.

5. *Protestáns jótékony egyesületbe* belépett Faragó Lajosné [25 lei].

6. *Szegény iskolai gyermekek segélyezésére:* Hercegh Lajos gondnok 200 lei.

Jegyzet: A velencei imaházra adakozók névsorában augusztus 26-iki számunkban hibásan szedetett Bere Péter Berke Péter helyett.

Óh de szomorú este. Szótlatlan vacsoráltak valami keveset, amit az anyjuk hozott. Azután lefeküdtek s sötétség borult a szobára. Ez az éjszaka lett Patkós Péter nehéz éjszakája.

Nem tudott aludni. Szüntelenül képek állottak előtte: látta magát a korcsában, amint kiáltozva, hencegve szórja a pénzt. Látta, amint dülöngő léptekkel hazafelé jön. Amint beér s állat módjára végig veti magát az ágyon. Aztán látta felesége szenvedő sovány arcát, amint hangtalanul pereg a könnye. De mindenekfelett a gyermekei ijedt arcát látta, amint összebujtak a sarokban — s ötle feltek: az apjuktól. Hát mivé lett ő?...

— Bizony nyomorult, hitvány ember vagy Patkós Péter! — mondotta magának.

Nagyon belekeseredett a gondolataiba. Azután a Józsi gyerek délutáni éneke csengett-hongott az emlékezetében. Hogy is volt csak?! Óh de jó lenne most hallgatni. Ez a vágy teljesen elfoglalta szívét. Ha ő hallhatná azt az éneket! Megbékélne, újjászületne. Egyszeribe jobb ember lenne. Addig-addig sóvárgott az ének után, míg egyszer fölkel, csendesen odament a Józsi ágyához és szölongatta:

— Józsi, Józsikám?

— Józsi fiam!

Magyar Református Naptár.

Nyomdánk áldozatkész tulajdonosa ezen a címen jelenteti meg azt a naptárt, amely tulajdonképen a Református Lelkészegyesület múltévi „Magyarok Naptára”-nak szellemi lezármazottja.

A naptár összeállítására református lelkészek vállalkoztak, s vele úgy kiállításra, mint tartalomra nézve egy kifogástalan könyvet adnak a magyar református nép kezébe.

A naptárt a lelkeszi hivatalok fogják terjeszteni, jövedelmének fele iskolai célt, fele a Református Lelkészegyesület céljait szolgálja, s már csak ezért is méltó arra, hogy hűveink ezt a naptárt használják s ne valami egyházunk szellemétől idegen kalendáriumot vásároljanak a könyvesboltokban.

A naptár november hó közepén lesz készen és ára 8 Lei.

Anyakönyvi adatok

1922. Október 1—15-ig.

Születtek: Deme István, Sipos Ferenc, Fekete László, Szőke József, Petró Juliánna, Ecsedi Sándor, Szabó Mihály, Jakab József, Makave Mária, Papp Sándor, Nagy Zsigmond, Konkoly Sándor, Szalácsi Gizella, Mónus Árpád, Mákocsi Margit, Friedsam Piroška, Koncz Ilona, Orosz Sándor, Gál Ilona, Gajdó Margit, Karácsonyi Piroška.

Megesküdtek: Horvát József ref.—Kőszegi Mária ref.; Nagy Sándor ref.—Deák Etelka ref.; Papp Sándor ref.—Golián Margit ref.

A gyerek megmozdult, felébredt, odafordult az apjához s átölelte a nyakát.

- Kis fiam énekelj el! . . .
- Mit édes apám!
- Amit délután.
- Már szabad édes apám?
- Mindig szabad kis fiam.

Józsai nekibátorodott s a csendes, sötét szobában vigyázva, halkán énekelte:

„Jézus értem szenvedett
Megnyitotta az eget
Bűnünktől megtisztított . . .”

Patkós Péter, mint az édes virágmézet, úgy szívta magába az ének szavait. Gyermek lett, erőtlén és félnék. Ugy érezte, hogy az ő Józsai fia sokkal erősebb, mint ő, hogy az ő kisfia segíthet rajta. Meg is kérdezte:

- Mit gondolsz, értem is, kis fiam?
- Mit édes apám?
- Értem is szenvedett?
- Azt hiszem, édes apám.
- Hát nem egészen biztos.
- De igen. Biztos. Most emlékszem, hogy biztos. Mindenkiért szenvedett.
- És megtisztított?
- Hogyne édes apám, csak kérni kell.

Meghaltak: Bagi Erzsébet 11 év, Kovács Albert 40 év, Kállai Sándor 9 év, Vékony Bálint 64 év, Biró János 42 év, Tarsoly Mária 76 év, Péter Lászlóné Vajda Anna 30 év, Nagy István 59 év, Fazekas Erzsébet 76 év.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél hat órakor Dankó József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Szabó Lajos és neje házasságuk 25 éves évfordulójára alkalmából megemlékezvén Istennek segítő, áldó kegyelméről hálás szívvel juttattak a protestáns árvaháznak 100, az ujvárosi ének-karnak 100, a velencei imaháznak 100 lei adományt. Az Ur megtartó szeretete legyen velük tovább is.

A zürichi református egyházal zsinat 78 szóval 57 ellen elfogadta a tanács javaslatát, mely a nőket is felhatalmazza a lelkeszi teendők végzésére. Házasságuk esetén a nőlelkészek lemondanak hivatalukról.

Az Alföld befásítása. Az Alföldön eddig összesen mintegy 1500 katasztrális hold területet erdősitettek be; a magánbirtokosok körülbelül 500 holdat.

— De én nem tudom fiam — szólt mélységes bánattal, szomorúsággal Patkós Péter.

— Imádkozni kell . . .

— Azt nem tudok fiam.

Józsai elcsodálkozott. Hogyan lehet az. Ezt nem hitte volna.

— Hát apát nem tanította az édesanyja?

— Tanított fiam, de már nem tudok . . . hanem . . . hanem imádkozzál te az apáért. Mondjad, hogy szeretne jobb lenni . . . igazán szeretne.

Es Józsai megróbálta. Míg gyöngye, ügyetlen szavait elsuttogta, a kemény Patkós Pétert egész testében megrázta a zokogás.

Aztán elcsendesült minden. Telt az éjszaka, a hajnal is eljött. Patkós Péter komoly arccal ébredt s a vonásain szelidség ömlött el.

Mikor a gyerekek imádkoztak a felesége alig hitt a szemének: Patkós Péter összekulcsolta a két kezét. De még jobban csodálkozott, amikor szombat jöttén hetikeresét ura az utolsó koronáig odaadta neki. De megszünt csodálkozni, mikor az leült melléje és szelid, meghatott szóval elmondotta ama kemény éjszaka történetét, a kemény éjszakáét, amely után boldog, derűs hajnal hasadt a Patkós családra.

Kismányai László.

A Protestáns Jótékonyegyesület közgyűlése. Folyó évi október hó 22 én, azaz vasárnap délután 5 órakor tartja ezidei közgyűlését a Protestáns Jótékonyegyesület a református tanítónő-intézet Nagy Sándor-utcai helyiségében Sulyok István ref. püspök elnöklete alatt. A gyűlés tárgysorozatát az elnöki megnyitón, titkári és pénztári jelentéseken kívül az egylet tisztikarának és választmányának megalakítása, továbbá az eddig adott segélyek felemelése képezi. Az elnökség ezután kéri fel az egyesület tagjait, hogy ezen közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Az egyetemes egyházi adózás [kulturadó] kérdésével foglalkozott a kolozsvári ref. egyház-köztség presbytériuma a szeptember 24-iki gyűlésén. Ez adó a kolozsvári egyházközségen 621.730 L. újabb terhet jelent, amelynek kivetéséről Nagy Károly püspök előterjesztései szerint gondoskodott a presbytérium.

Két csattanós válasz. „Ma már csak az öreg asszonyoknak, meg a gyermekeknek kell a valóság” — mondá egy ifju ember, aki nagyon felvilágosultnak tartá magát, — menjetek csak a templomba és tiz asszony mellett találtok egy férfit. — „Lehet, hogy így van — válaszolá egy öreg nő — de menj el csak a börtönökbe és ott tiz férfi mellett találsz egy asszonyt!” — „Asszonyi dolog az imádkozás — mondá egy másik — talán csak száz imádkozó nőre esik egy imádkozó férfi.” — „Ezért esik száz koldusra egy koldus asszony.” — volt rá a csattanós válasz.

Mi az egyházi vagyon? Hírül adtuk, hogy Amerika visszadja a legyőzött államok polgárainak vagyonát. Annak idején zár alá helyezték az amerikai magyar református egyházak vagyonát is. — Az amerikai bíróság most feloldotta a zár alól az egyházak vagyonát is, s ezt a döntést azzal okolta meg, hogy az egyházi vagyont azért kellett feloldani, mert az nem embereké, hanem Isten tulajdona.

November hó elején megjelenik

**MAGYAR
REFORMÁTUS
NAPTÁR**

Kapható: a lelkeszi hivataloknál,
a könyvkereskedésekben és Béres
Károly nyomdájában, Nagyváradon.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezem először: van-e Bibliád? Különnféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-1 lelkeszi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 lejes árkban.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Ártufalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatok**at térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlított váltókat Árúosztály.** Magán **pénccéliszekrények** (safe deposits).

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnőttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 9-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, **kötészek**, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 24

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most

Összecsukható vaságy . . . L 508—

Ruhafogas . . . L 300—

Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400—

Kapható: 9—10

Tarsoly János vaskereskedésében
Nagyvárad, Sas-passage. Telefon 390

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A reformáció ünnepén.

Október 31-én lesz 405 esztendeje a protestáns keresztyénség eredetének, a reformációnak: Isten kegyelme a Krisztus evangéliomának világosságával, mely először az első karácsonykor sugárzott szét a földön, másodsor is beragyogta az emberiséget. A reformációnak elnevezett hatalmas mozgalom tehát nem a 16-ik század szülötte, hanem csak folytatása annak, amit Isten a Krisztus életével megkezdett és csak új életre ébredése a sötét élnyomatásokból azoknak az életerőknek, amiket Isten Jézus által közlött az embervilággal. Ez a magyarázata, hogy a reformáció, mint maga a keresztyénség szinte egy csapásra hódította meg a népeket, nagy változásokat teremtve azok egyházi, közművelődési, politikai, erkölcsi és társadalmi életében.

De mi által hozta létre ezt a nagy változást?

A biblia által. Ezt adta kezébe a reformáció újra az emberiségnek; ez volt a megújulás forrása.

Lássuk csak röviden, hogy végezte a biblia a nagy reformációt.

Az egyházban megmutatta a kutató lelkeknek, hogy az üdvösség, amit keresnek, nem érdemszerző cselekedeteken nyugszik, amint az egyház akkor tanította, hanem Isten ingyen ajándéka az kegyelemből, a Krisztusba vetett hit által. Ez a feléledett régi igazság törölte el a képek, szentek és az urvacsorai kenyérnek az imádását, a tisztító tüzről és más téves dolgokról szóló emberi találmányokat és ez által megjavította az egyház hitcikkeit. A szerfartásokba elfajult keresztyénségnek az evangélium kiáltotta oda: „Az Isten lélek s akik őt imádják, szükséges, hogy lélekben és igazságban imádják” — s ezzel eltörölte a misét, fülbegyónást és megjavította az istentiszteletet. A biblia tanította meg az embereket arra, hogy mindenkinek magának kell tagijává lenni a Krisztus testének, mindenki maga felelős

életéért, mindenkinek személyesen kell munkálkodni az Istenért s ez az elv megsemmisítette a zárdákat, kolostorokat, papinőtleniséget és megjavította az erkölcsiséget. „Ti királyi papság, szent nép vagytok” hangoztatta a biblia s ez által az egyetemes papság elve alapján összetört a papság mindenható szervezete, a papuralom és helyére lépett a népképviselő, az önkormányzaton alapuló egyházalkotmány. Ime így vitte vissza a biblia a megromlott egyházat eredeti tisztaságára és egyszerűségére.

De ezzel együtt az általános közművelődést is előmozdította, mert amint felszabadította a gondolkozást, a tudományos vizsgálódást, a pápa és az állam zsarnoksága alól, azonnal megváltozott az egész világfelfogás, életnézet. Átalakultak a közviszonyok és kifejlődött a művelt emberiség, mely lépésről-lépésre haladt előre.

A politikai életben szintén a biblia elveinek eredménye az, hogy az emberek jogait elkülönítették az emberek hitétől, hogy így szabad lett a vallásgyakorlat és ezzel együtt Amerika és Európa csaknem minden országában népképviselői alkotmány és nemzeti szabadság honosodott meg.

Az egyének erkölcsi életének reformálását is a biblia hajtotta végre, amikor szétrombolta az Isten és az ember közé a római egyház által emelt választó falakat; amikor az egyház helyett Istenhez, a pápa helyett a Krisztushoz, a szolgálai engedelmesség helyett az egyéni lelkiismeret szabadságára vezette el az embereket. Egyéni önállóság, erkölcsi felelősség, az Istennel való folytonos életközösség és így nem világot megvető, hanem világot megszentelő erkölcsiség lépett be ez által az emberiség életébe.

A biblia megújította végre a társadalmi életet is. Szegény és gazdag, szolga és úr, munkaadó között a krisztusi szeretet gyógy-szerével igyekezett szüntetni az ellentéteket, enyhíteni a bajokat. Öregek, szegények, bete-

gek ügyét magáévá tette, mert érezte, hogy felelős nyomorúságaiért s ezzel utját egyengette a Krisztus szeretetéből táplálkozó, szervezett társadalmi munkálkodásnak, amely a leggyökeresebben orvosolja a felmerült bajokat, mert megmentő, oltalmazó, segítő karja elér mindenüvé.

Nekünk magyaroknak pedig soha sem lehet-elefedni, hogy nemzetünk megújodását, a nemzeti irodalmunkat és alkotmányos szabadságunkat a reformációnak köszönhetjük; a megindult vallásos irodalom, a létesült nyomdák, iskolák teremtették meg hazánkban a magyar nemzeti kulturát, közművelődést.

Ámde ezekből az is világos, hogy az a nagy hajtóerő, mely megújította a népek egyházi, közművelődési, politikai, erkölcsi és társadalmi életét, az a Krisztus evangéliumából fakadt. A reformátorok és a protestáns kereszténység hírhősei mind életük legdrágább kincsét, csodás munkaerejét a Krisztusban nyert megigazulásban találták meg. Ez a mi legszentebb örökségünk is. Órizzuk meg ezt és ragaszkodjunk apáink hitéhez megingatlanul hűséggel. És mikor a reformáció nagy művéért ünnepi örömmel hálát mondunk a jó Istennek, amikor majd e négyszázöt éves évfordulón rendezendő ünnepélyeinken felujtjuk nagy hírhőseink emlékét, tegyünk szent fogadást is, hogy azt a régi bibliát, Krisztusunk evangéliumát nem szégyeljük sem a gúnyolódók, sem a tagadók táborával szemben, hanem Isten hatalmának, üdvösségünk forrásának tartjuk és hozzá mint legdrágább örökségünkhöz, törhetetlen hűséggel ragaszkodunk. *K. G.*

A protestáns jótékony egyesület közgyűlése.

Hosszu szünet után folyó 22-én délután 5 órakor tartotta a református tanítónőképző disztermében folyó évi közgyűlést a protestáns jótékony egyesület. A gyűlésen az egyesületnek tagjai szép számban jelentek meg és lelkesen ígérték, hogy az egyesület céljának megvalósítása érdekében minden lehetőt elfognak követni. A gyűlésen Sulyok István ref. püspök elnökölt, míg a jegyzőkönyvet dr Soós István titkár vezette. Sulyok István püspök a gyűlés megnyitása alkalmával ismertette az egyesületi élet nehézségeit, továbbá azon körülményt, hogy az egyesületnek a közelmúltban történt meddő működése után most már új életet kell kezdeni, hogy célját: a protestáns árvaház létesítését és a protestáns szegények gyámolítását elérhesse. Az egyesület alap-

szabályainak módosítása tekintetében javaslat-tételre kiküldött bizottság nem tartotta célszerűnek az alapszabályok módosítását, nehogy ez valamelyes zökkenést vonjon maga után és arra a meggyőződésre jutott, hogy az egyesület a jelenlegi alapszabály keretében is kifejtheti humanitárius működését. Figyelmébe ajánlja az egyesületnek a szegényügy intenzív felkarolását, mely kérdés már a tizenkettedik órában sürgősen megoldandó. Ezek után a gyűlést megnyitottnak jelenti ki. Az elnöki megnyitó után, mely láthatólag mély hatást tett a jelenvoltakra, Sulyok István püspök bejelenti, hogy az egyesület eddigi elnöknője dr Cziffra Kálmánné most már véglegesen lemondott állásáról. Ismerteti Cziffra Kálmánné érdemeit és javasolja, hogy lemondásának elfogadása alkalmával az egyesület fejezze ki hálás elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg az eddigi működésért.

A közgyűlés dr Cziffra Kálmánné elnöknő lemondását legnagyobb sajnálattal vette tudomásul és számára kiváló érdemejért hálás köszönetét és elismerését jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Dr Soós István titkár beterjesztette azután az elmúlt év működéséről szóló titkári jelentést, melyet a közgyűlés köszönettel vett tudomásul és a titkár javaslatára Sonnenfeld Gusztáv nyomdatulajdonos, Diósi Lajos fakereskedő és Szabó Károly asztalos mester részére, kik az egyesület által rendezett multságokra anyagilag segítséget nyújtottak, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Ezek után került sor a tisztikar és a választmányok újjáalakítására. A két titkári és árvafelügyelői, valamint ügyvédi álláson kívül, melyek már be voltak töltve, a közgyűlés az egész tisztikart, valamint a férfi és női választmányt újjá alakította.

Az elnökség javaslatát dr Soós István titkár terjesztette elő, kinek jelentése alapján a tisztikar és választmány az alábbiak szerint alakult meg.

Megválasztottak: Védnökökké dr Cziffra Kálmánné, Sulyok Istvánné, özv. Peéry Gyuláné, Maternyi Imréné, Telegdy Józsefné urnók. Elnökké: Sulyok István ref. püspök. Elnöknővé: Papp Dezsőné, ki eddig mint alelnöknő kiváló agilitással vezette az egyesület ügyeit. Alelnökké: dr Thury Kálmán és Hegedüs János. Alelnöknőkké: Varga Dezsőné, Csernák Béláné, dr Olasz Béláné és özv. Juricskay Dezsőné urnók. Pénztárnokká: Varga Dezső. Ellenőrré: Debreczi Imre. A férfi választmány tagjaivá: Balajty Jenő, Perédy György, id. Cser János, Domokos László, Krausz Samu, Konrád Géza, Losonczy Gábor, Maternyi Imre, Nagy Vilmos, dr Oláh Béla, Osváth Jenő, Papp Sándor, Papp Dezső, dr Szeghalmy Sándor, Szontagh Gusztáv, Tatár Zoltán, dr Tóth Ferenc, ifj. Varga László, dr Morvay Zsigmond és dr Morvay

András, dr Szemes Ferenc, Gargya Géza, dr Kás-say Kálmán, dr Szőke Ferenc, dr Fráter Imre, Mónus Sándor, Tabéry Géza, dr Olasz Béla, Kiss Károly. A női választmány tagjaivá: Butyka Lajosné, dr Thúry Kálmánné, dr Sarkadi Sándorné, Csapó Lenke, Mónus Sándorné, Mester Mihályné, Straub Domokosné, Szilágyi Gézáné, Steinhacker Mihályné, Sulyok Ica, Steinhacker Ady, Szeghalmy Julia, Bige Berta, Morvay Zsigmondné, Tordai Molnár Gézáné, dr Fráter Imréné, Szontagh Gusztávné, dr Lázár Mártonné, dr Kovásznay Marcelné, Balajthy Jenőné, Olasz Elemérné, Osváth Jenőné, Gyengéné Vozári Ilona, Nagy Vilmosné, Csathó Jenőné, Beregi Sándorné, Várady Istvánné, Imets Illésné, Medvigy Ferencné, dr Tóth Ferencné és Bozóky Dezsőné.

A választás után Sulyok István püspök melegen üdvözölte a megválasztott tisztikart és a választmányt, remélvén, hogy az újonnan megválasztott Papp Dezsőné elnöknő vezetése alatt az egyesület új életre fog éledni Papp Dezsőné megköszönvén a bizalmat igéri, hogy minden lehetőet megtesz az egyesület érdekében és kéri az egyesület tagjait, hogy működésében támogassák. Ezek után még Varga Dezső pénztárnok terjesztette elő az 1921 évi pénztári jelentést, továbbá az 1922. és 1923. évi költségelőirányzatot, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott és a multra vonatkozólag Varga Dezső részére a felmentvényt köszönete mellett megadta.

A költségelőirányzat alkalmával szóvátétetett a segélyek felemelése is, midőn is a közgyűlés kimondta, hogy az eddigi havi 2-5 leies segélyeket megszünteti és a havi segélyek összegét minimum 30 leiben állapítja meg.

Ugyancsak tárgyalta a közgyűlés az egyesület által rendezett két multság elszámolására vonatkozó jelentéseket, melyeket tudomásul vett és a számadóknak a felmentvényt megadta.

Végül Papp Dezsőné indítványozta, hogy a protestáns árvaház javára karácsonyi gyűjtés rendeztessék, melyre nézve a közgyűlés úgy határozott, hogy a gyűjtést kiterjeszti az árvaházon kívül a szegények céljára is és a gyűjtés megszervezésével a női választmányt bizza meg.

Ezzel az ülésnek vége volt.

Reméljük, hogy az egyesület újja alakított tisztikara és választmánya minden tekintetben megtesz minden lehetőet, hogy az árvákon és szegényeken segíthessen s hogy humanitárius terveit megvalósíthassa. Az egyesület tisztikarának és választmányának névsora garancia arra, hogy legjobb erők egyesülése folytán az egyesület újja fog születni.

Nagyvárad, 1922. évi október hó 24-én.

Dr Sops István,
titkár.

Október 31.

A reformáció emléknapiján, október 31-én, kedden reggel 9 órakor istentiszteletet tartunk az olasz-i és újvárosi templomokban.

Elemi iskoláink növendékei az emlékezet adóját a reggeli istentisztelettel kapcsolatban röjják le.

Olasziban az október 31-iki reggeli ünnepély a következő sorrend szerint megy végbe:

1. Fennálló ének: 37. dics. 1. verse.
2. Közének: CV. zsolt. 1. verse.
3. Imádkozik és bibliát magyaráz: Csernák Béla lelkész.
4. Közének: LXV. zsoltár 1. verse.
5. „Luther”, szavalja: Szabó Ilonka IV. oszt. növendék.
6. „Ezt tartja vallásom”, szavalja: Nagy Vilmos II. oszt. növendék.
7. XXV. zsoltár, éneklük: a gyermekek.
8. „Reformáció ünnepén” szavalja: Kovács Erzsébet III. oszt. növendék.
9. Ének. „Gályarabok éneke”, éneklük: a III. IV., V. oszt. növendékei.
10. „Győzelem”, szavalja: Varga Anna IV. oszt. növendék.
11. Közének: XC. zsoltár 1. verse.

Újvároson: a reggeli ünnepély sorrendje:

1. Fennálló ének.
2. XXV. zsoltár. 1. v.
3. Alkalmi ima és beszéd, tartja: Gargya Géza s. lelkész.
4. Gályarabok éneke, éneklük: a növendékek.
5. Nem hagyjuk el a bibliát. Szavalja: Bakucz Irén II. oszt. tanuló.
6. Az evangéliom. Szavalja: Emődy Imre III. oszt. tanuló.
7. Október 31. Szavalja: Rácz István IV. o. t.
8. Mindenható leborulva... Éneklük: a gyermekek.
9. Reformáció. Szavalja: Beregi Tibor IV. o. t.
10. Ki tiltja meg nekünk. Szavalja: Pásztor Juliska IV. oszt. tanuló.
11. Közének: XC. zsoltár.

A velencei imaházban a konfirmált növendékek a reformációi emlékünnepejét október hó 29-én, vasárnap délután 3 órakor a következő műsorral fogják megtartani:

1. Kezdő ének: 37. dics. 1. v.
2. Gyülekezeti ének: XXXIII. zs. 1. v.
3. „Hozzád Isten száll fohászuk”... Szavalja: Vásárhelyi Klára.
4. „Október 31-én.” Szavalja: Macsinga Samu.
5. „Kövessük őt” Szavalja: Kiss Juliska.
6. Emlékbeszédet mond Kiss Károly vallás-tanító lelkész.
7. „Meg van írva” Szavalja: Chrovatto Elvira.
8. „Tied az ügy, óh Jézusunk” Éneklük: Szabó Erzsike és Boros Margitka.
9. „Ki volt Kálvin János” Szavalja: Boros József.
10. „Zengjen a dal” Szavalja: Boros Margitka.
11. Gyülekezeti ének, XC. Zs. 1. v.

A reformáció évfordulóját méltóképen kívánja megünnepelni a református tanítónőképző és pol-

gári leányiskola, valamint a más jellegű középiskolába járó tanuló ifjúság is.

Október 31-én Kedden délután fél 6 órakor az újvárosi templomban rendez ünnepélyt a következő műsorral:

1. Gyülekezeti felálló ének, XC. Zs. 1. vers.
2. Gyülekezeti közének, CV. Zs. 1. 2. vers.
3. Imádkozik: Kiss Károly lelkész.
4. Gyülekezeti közének 74. dics. 5. vers.
5. Reformáció emlékünnepe, óda: Dombi Lajostól szavaja: Márton Hermina II. éves tan. képző növendék.
6. Beethoven: Isten dicsősége, énekl: Dusinszky Róza IV. éves tan. kép. növendék.
7. ünnepi beszéd, tartja: Osváth Jenőné Krucsó Margit polg. isk. tanárnő.
8. Tompa Mihály: Harangszó, énekl: a református tan. kép. és polg. leányiskola énekkara.
9. Október 31-én, óda: Kürthy Károlytól, szavaja: Szabó Kálmán III. éves keresk. isk. tan.
10. Luther éneke: „Erős várunk az Ur Isten” énekl: a Bethlen Gábor ifjúkor énekkara.
11. Október 31-én, Bede Lászlótól, szavaja: Biró Márta IV. o. leányközépiskolai tanuló.
12. Záró beszéd, tartja: Varga Gedeon vallás-tanító lelkész.
13. Hymnus.
14. Közének, 179. dics. 10.

A begyűlt perselypénzt a ref. tanítónőképző intézet javára fordítjuk. — Szeretettel hívjuk egyházunk tagjait az ünneplésre.

Aldozatkészség

A Királyhágómelléki református Egyházkerület Néplap alapjára: Balogh Mária 19 Lei, Major R. 40 Lei, Kiss Antal és neje 300 Lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Vasárnap délelőtt Olasziban az Ifjúsági Énekkar, Ujvároson az Ujvárosi Egyházi Énekkar énekel.

Egy külföldi egyetemeket járó ifjú lelkészünk Incze Gábor, aki második éve folytatja tanulmányait Skóciában, s akinek már néhány kedves cikkét közöltük lapunkban, üzenetet küldött Aberdeenből, hogy lapunkat föl-föl keresi cikkeivel. Skót református testvéreink életéről mindenkor nagy érdeklődéssel fogadjuk és olvassuk tudósításait!

Az iskolaszék folyó hó 20-án tartotta gyűlését, amelyben az elemi iskolai tanulók kedvezményt kérő folyamódványait bírálta el, — javaslatait a presbyterium elé terjesztette.

A presbytérium I. hó 29-én vasárnap d. u. 4 órakor az újvárosi tanácssteremben gyűlést tart.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különbféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 lejes árban.

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKARENKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király (Rákóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Általánosokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokkal** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Lászámmal** váltókat **ármosztály**. Magán **pánccszekrények** (safe deposits).

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalatja, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampoinák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legelőnyösebben és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felöltetek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 10-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkvíz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

25

Nagymennyiségű I-a zománc-**edények** zott lemez és mosdó-készletek érkeztek

Tarsoly János

vaskereskedésébe 10
Nagyvárad, Sas-passage.

Kereskedőknek is kedvező árak.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Szent. communió.

Husz, harminc esztendővel ezelőtt, ha az urvacsorájáról esett a beszéd, még latin iskolába nem járt atyafiak ajkáról is hallható volt e szó. Szent közösséget jelent; azt jelenti, hogy az urvacSORÁJA benső egyesülés a mi Urunkkal, a Jézus Krisztussal és minden őbenne igazán hívőkkel.

Amint a szó kikopott a használatból, vele apadt az urvacSORÁBAN résztvevők száma is. Hogy állunk e tekintetben mi? Nálunk tizenkétezerre tehető azoknak a száma, akik az urasztalánál megjelenni jogosultak. Ha ez a tizenkétezer egyháztAG mind a hat alkalommal urvacSORÁT venne, az urvacSORÁZÓK száma hetvenkétezer lenne. Ezzel szemben tavaly a hat alkalommal 4879-en vettek részt a szent communióban. Ugy-e óriási a különbség!? Ugy-e mily sokan nem akarnak tudni arról, hogy nekik testvératyafiaikkal és Megváltójukkal benső, lelki közösségben kell élniük!? Az nem könnyebbítheti meg az urasztalától elmaradók lelkiismeretét, hogy némely helyeken még szomorubb a statisztika, hogy pl. van gyülekezet, ahol legközelebb két férfi jelent meg a szent asztalnál; egy másik gyülekezet kurátora pedig a lelkészi állás megüresedésekor ott beszoLgáló szomszédos lelkésznek mikor az urasztalánál hét férfi megjelent, örömmel újságot: „ilyen sokan soh' sem valánk.“

Atyámfiai, kik távol maradoztok! Hát csakugyan nem vágyakoztok ti a magyar református testvéreitekkel és a ti vigasztaló Megváltó Uratokkal benső, lelki egységben élni? Higyjétek meg, hogy ha valamikor, úgy most szükségetek van erre a szent közösségre! Az Ur hívogat. Meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mikor az ő szavát halljátok.

Egyházmegyei tisztújítás. A bihari református egyházmegye tisztikara, élén Csernák Béla esperessel és dr Thury Kálmán egyházmegyei gondokkal, a decennium leteltével lemondott. Valamennyi tisztségre elrendeltetett a szavazás. A szavazatokat december hó folyamán kell beadni.

A presbyterium gyűlése.

Az október 29-n délután 4 órakor az újravárosi tanácssteremben tartott gyűlésen Sulyok István püspök és dr Thury Kálmán főgondnok elnökölt.

1. Lelkészelnök bejelenti, hogy a velencei iskolaszék az elnökség, presbyterium felhatalmazása alapján Török Irén okl. tanítónőt bizta meg egy évre a tanítással, aki első havi fizetését az egyház céljaira adományozta.

A presbyterium a bejelentést tudomásul veszi és a szép adományért jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki.

2. Lelkészelnök bejelenti, hogy a légátusok ellátására a presbyterek Olasziban eddig 1805 leit, Újvároson 2210 leit és Velencén 600 leit adtak össze, ezenkívül többen lakást és ellátást fognak felajánlani. Ezzel ugyan még nincsen biztosítva mind a három nagyünnepre 2 legátus tiszteletdíja, de remélhető, hogy még a többi presbyterek és hívek sorából is fognak adományok érkezni.

A presbyterium elhatározza, hogy a karácsonyi ünnepekre a kolozsvári teológiától 2 légátust kér, akiknek tiszteletdíját egyenkint 1000 leiben állapítja meg. Felhívja a híveket, hogy a légátusok tiszteletdíjára, vagy természetben ellátására szánt adományaikat a lelkészi hivataloknál jelentsék be.

3. Lelkészelnök javaslatára

a presbyterium elhatározza, hogy nov. 12-től kezdve a templomokban felváltva a vallásos estéket ismét megtartja s a rendező bizottságba Csernák Béla elnökölte alatt: dr Szeghalmy, dr Olasz Béla, Vargha László, Sinka László, Barna Sámuel, Bartha László presbytereket és ifj. Vargha László jegyzőt kiküldi.

4. Az egyházkerület elrendelte, hogy november 5-12-ike közt az iskolákban Petőfi-ünnepélyek rendeztessenek s a jövedelem 20 százaléka az Erdélyi Irodalmi Társaság céljaira fordíttassék.

A presbyterium a szükséges intézkedések megtételére az iskolaszéket kéri fel.

5. Az egyházkerület elrendelte, hogy 1923. január 1-től kezdve minden gyülekezetben az új énekeskönyv használtassék.

Az elnökség felkérte, hogy ezt a rendeletet a hívek és tanulók között alkalmas módon tegye közhírré.

6. Lelkészelnök bemutatja a nagyszalontai egyházmegye átiratát, amely Debreczeni István nagyszalontai lelkész indítványára azt óhajtja, hogy a Nagyváradon 1000 példányszámban megjelenő „Református Híradó” alakíttassék át egyházkerületi néplappá akként, hogy új rovatok beállításaival 8 oldalos lappá fejlesztessék.

A presbyterium bármennyire örül is a gondolatnak és bár maga is minden lehető megtesz a néplap megindítása érdekében: a gyülekezet szempontjából mégsem hajlandó saját lapját az egyházkerületnek átengedni és inkább egy külön néplap megindítását tartaná célszerűnek. Erre a célra felajánlja az október 22-ikén begyűlt perselypénzt és minden évben az október harmadik vasárnapjának perselypénzét erre fordítja.

7. A bihari egyházmegye november 3-iki közgyűlésére

a presbyterium egyházi képviselőkül Herczegh Lajos és Boros Péter algonokokat küldi ki.

8. Lelkészelnök ismerteti az egyetemes kulturadó kérdését: Az erdélyi egyházkerület lélekszám szerint 30 leiban állapította meg ezt az adót. A királyhágómelléki egyházkerület az ügyet áttette az egyházmegyékhez, hogy hallgassák meg az összes egyházközségek presbyteriumát. Az adatok beérkezése után fog aztán a kerület határozni a kérdés felett. Most tehát döntenie kell a nagyváradai egyháznak is. Bizonyos, hogy az egyetemes kulturadó előtt a magyarság és a kálvinizmus szempontjából nem szabad kitérnünk: csak a személyenkénti 30 leies adót nem tartja kivihetőnek. Szerinte a középiskolákat és a valóban szegény egyházak iskoláit feltétlenül fenn kell tartanunk, — az: „egymás terhét hordozzátok” — bibliai intés alapján: ez pedig a 30 leies adón alul is lehetséges lesz.

Csernák Béla szerint: a 30 leies adótétel nem lehet mérsékelni, mert anélkül nem valósíthatjuk meg azokat a hatalmas célokat, amiket a felekezeti bizottság elhatározott: „a különböző iskolák fentartását, a szegény tanulók segélyezését, árvák és szegények gondozását, szétosztottan élő hittestvéreink megtartását.” — Nagyváradon is még 1042 református gyermek jár idegen iskolákba, ezek részére újabb 17 tanítóra van szükségünk. A 30 leies adót tehát mérsékelni nem lehet. Egyházunk lélekszáma szerint reánk

480,000 lei esnék kulturadóban, amely összeg nem egyenlően, hanem a teherbirás arányában osztatnék fel a hívek között.

A presbyterium egyhangulag kimondja, hogy az egyetemes kulturadót feltétlenül szükségesnek tartja és az egyházkerületi főhatóságra bizza annak összecszerü megállapítását.

9. Az iskolaszék jelenti, hogy 7 elemi iskolánkba 369 tanuló jár. A szegénysorsu tanulók részére 15.700 lei kedvezményt nyújtott.

A presbyterium a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

10. A „Dr Várady Zsigmond ösztöndíj-alapítvány” díjainak kiosztása ellen Balogh Lajos egyháztag óvással élt. Az alapítványi felügyelő-bizottság jelentésének ismertetése után

A presbyterium Balogh Lajos óvását, illetve panaszát visszautasítja, egyrészt mert a bizottság határozata az alapító levél szerint felül nem vizsgálható, másrészt, mert a díj kiosztást az ismertetett adatok alapján a presbyterium is egészen magáévá teszi és helyesli.

11. A „Református Kör” kéri a háboru előtt birt helyiségekből 2 szobának átengedését, hogy működését folytathassa.

A presbyterium — bár maga is szükségesnek találja, hogy a Kör folytathassa működését — a kérést sajnálattal mégsem teljesítheti, mert a 2 szoba szükséges iskola és gazdasági hivatal részére.

(A gyűlés 8 órakor ért véget.)

—y.

Anyakönyvi adatok

1922. Október 15—31-ig.

Születtek: Konkoly Sándor, Szalácsi Gizella, Monus Árpád, Mákocsi Margit, Friedzám Piroska, Koncz Ilona, Orosz Sándor, Gál Ilona, Gajdó Margit, Kazacsinyi Piroska, Vultur Virág, Jámbor Juliánna, Nagy István, Balog Imre, Herpai Klára, Ursucz Mária, Nemes Margit, Cégé Erzsébet, Kósa Imre, Molnár József, Fehér Ágnes, Nagy András, Barta Mária, Kállai Karolina.

Megesküdtek: Papp Sándor ref.—Golián Margit ref.; Bokor István ref.—Gál Erzsébet ref.; Kovács Endre ref.—Frattner Margit ref.; Varga József ref.—Raduly Amália ref.; Lévai Sándor ref.—Puskás Gizella ref.

Meghaltak: Nagy István 59 év, Fazekas Erzsébet 76 év, Molnár Ágnes 67 év, Biri Katalin 20 év, Juhász Sándor 67 év, Bereczki Lidia 39 év, Balog Vilma, Oláh Ferencné 54 év, Kerekes János 74 év, Sepsi Leona 59 év, Kecse Eszter 51 év, Nagy Anna 58 év, Szabó Juliánna 17 év, Muszka Juliánna 62 év, Virág István 72 év, Lipcsei Mihály 49 év, Balog Sándor 39 év, Barta Mária 6 nap.

Magyar Református Naptár.

Nyomdánk áldozatkész tulajdonosa ezen a címen jelenteti meg azt a naptárt, amely tulajdonképpen a Református Lelkészegyesület múltévi „Magyarok Naptárá”-nak szellemi lezármazottja.

A naptár összeállítására református lelkészek vállalkoztak, s vele úgy kiállításra, mint tartalomra nézve egy kifogástalan könyvet adnak a magyar református nép kezébe.

A naptárt a lelkeszi hivatalok fogják terjeszteni, jövedelmének fele iskolai célt, fele a Református Lelkészegyesület céljait szolgálja, s már csak ezért is méltó arra, hogy hiveink ezt a naptárt használják s ne valami egyházunk szellemétől idegen kalendáriumot vásároljanak a könyvesboltokban.

A naptár a jövő hét végén lesz készen és ára 8 Lei.

Áldozatkésztség

1. A velencei harmoniumra adakoztak: Bóna Imre és neje 100, özv. Gencsi Sándorné 50, Kosárka Demeterné 40, özv. Gümő Jánosné 20 lei.
2. A velencei imaházra: Kállai Sándor 100, Oláh Andrásné 15 lei.
3. Elemi iskolai tanulók tandíjára: Papp Dezső 125 lei.
4. Szegény gyermekek írószerére: Peres Kálmán volt áll. tanító [Kispest] 100 lei.
5. „Református Híradó”-ra: dr Schilling Árpád 56 lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Mind a három helyen Urvacsoza oszítás az ujbórd áldásának elvétele alkalmából.

A reformációi emiék ünnepélyek szép rendben folytak le. Velencén okt. 29-én, Olasziban és Ujvároson okt. 31-én. — Tavaszias, enyhe napra virradtunk október 31-én, s az elemi iskolák vidám ünneplő serege zsufolásig megtöltötte a templomot, úgy Olasziban, mint Ujvároson. A templomban megjelent felnőttek lelki gyönyörűséggel hallgatták a kicsinyek énekeit, szavalatait. — Este fél hatkor a közép iskolák tanuló seregén k ünnepe folyt le Ujvároson. A mi szép nagy templomunk szűknek bizonyult, sokaknak már állaniuk kellett, de aki eljött, az lélekben gyarapodva tért vissza ott-

honába. Mind két rendbeli ifjuság, mind két fungáló hitoktató és az emlékbeszédet tartó tanárnő lelki kincseinek legjavát adta. — A vett javak legyenek áldásos hatásuak.

A bihari református egyházmegye folyó hó 3-án tartotta meg őszi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. A gyűlés megnyitása.
2. A tagok számbavétele, megalakulás.
3. A szavazatbontó-bizottság jelentése.
4. Az 1921. évi esperesi jelentés.
5. Az esperesi időközi jelentése.
6. Az egyházkerület 10/a—1922. számú határozata az egyetemes egyházi adózásról, tanítói díjlevelek értékeléséről.
7. Felsőbb egyházhatósági határozatok.
8. Tanító választások megerősítése. [Hegyközcsetár, Nagyvárad, Nyüved, Pósalaka, Siter.]
9. Nagyvárad a vallástanítói állásokat beszünteti.
10. Dr. Bodnár Gábor indítványa az egyházi fegyelemlről.
11. Jelentés a Rédey-alapítványról.
12. Jelentés az 1919., 1920., 1921. évi közalapi számadásokról.
13. Jelentés az 1919. évi nyugdíjintézeti számadásról.
14. A fugyi-i egyházi énekkar alapszabályai.
15. Az egyházmegyei közig. pénztár 1923. évi költségvetése.
16. A Nagyvárad-velencei imaház építési ügye.
17. A hegyközcsetári rendkívüli egyházi adó.
18. A szalárdi rendkívüli egyházi adó.
19. Paptamási a Pelbárthidának adott ezer lei segély jóváhagyását kéri.
20. A pelbárthidai lelkész felebbezése a presbyterium határozata ellen.
21. A paptamási-i presbyterium elnökségének felebbezése a presbyterium határozata ellen.
22. Az egyházmegye tisztikarának lemondása, a tisztújítás elrendelése.

Délután 3 órakor bírósági ügyek voltak.

A váradoelencai református elemi iskola növendékei folyó hó 5-én délután az istentisztelet végeztével tartják meg reformációi emlékünnepélyüket a következő műsossal:

1. „Isten dicsérete” szavalja: Kiss Pál I. oszt. t.
2. „Könyörgés” szavalja: Szilvássy Zsuzsika I. o. t.
3. „Magyar gályarabok éneke” énekl. a III—IV. o.
4. „Győzelem” szavalja: Fekete Sándor
5. Felolvasás, tartja: Matkó Mária tanítónő.
6. „Árny és fény” szavalja: Virág Sándor IV. o. t.
7. „Dal a bibliáról” szavalja: Nagy Ilonka VI. o. t.
8. „Napsugár” szavalja: Szűcs Gyula III. o. t.
9. „Jézus ölébe bizton” énekl. az I—II. osztály.
10. „Vigasztalás” szavalja: Nagy Irén IV. o. t.
11. „Uram, maradj velünk” szavalja: Szőke Imre II. oszt. t.
12. „Kövessd a Jézust” énekl. a III—IV. osztály.
13. „Péter” szavalja: Dancsházi Irén II. oszt. t.
14. „Magyar gályarabok éneke” szavalja: Kővágó Lajos III. oszt. t.
15. Gyülekezeti ének: 179. dics. 10. vers.

Öröndetes hír. A mai magas nyomda költségek miatt nem csak a mi lapunk, de egyházi lapjaink is anyagi nehézségekkel küzdenek. Ör-

vendezve olvassuk azt a hirt, hogy egyik lap testvérünk, a Keresztyén Család terjesztésére Papszász Lajosné sz. Szontagh Mária urnő és dr. Papszász Tamás 10.000 koronát adományoztak.

A szülők és vallástanítás. A kecskeméti „Reformátusok lapja” abból az alkalomból, hogy a vallástanítás a városi iskolákban megkezdődött, a következő megszívlelendő felhívást intézi a szülőkhez: „Nyomatékosan kérjük és felhívjuk a gyermekeiket szerető szülőket, segítsenek a családi otthon életével a vallástanítás nagy munkájában. Elsősorban példaadással. Mert hiába írjuk a gyermek lelkébe a szent parancsokat: „Istennek nevéért hiába fel ne vedd. A hetedik napot megszenteld”, ha otthon éppen az ellenkezőjét látja és hallja a gyermek. Továbbá kérjük, kérdezzék ki otthon a gyermeküket, mit tanultak a vallásórán. Ne felejtsek el a reggeli, esti imádságot, étel előtti és utáni hála adást. Bár, nemcsak a kecskeméti, de minden keresztyén szülő megfogadná és megtartaná ennek a komoly, szeretetteljes felhívásnak szavait.

Bulgáriában nemzeti munkakényszer van. Sorozzák a férfiakat és nőket. A szolgálat egy év. Teljes katonai fegyelem van, de nem katonászkodnak, hanem nemzeti közmunkát végeznek: szállítási-, műszaki- és gyári munkát végeznek. A bulgárok maguk építik föl országukat.

Svéd újságírók cigányfalut kerestek Debrecenben. Baskmann és Reinar svéd újságírók a magyar külügyminisztérium közbenjárására megtekintik Magyarország vidéki városait. Utjukban most érkeztek Debrecenbe, ahol megnézték a város nevezetességét. Szemléjük végén arra kérték kísérőiket, mutassák meg nekik a híres cigányfalut. A kísérők csodálkozva hallották ezt a kérelmet és kijelentették, hogy legnagyobb sajnálatukra ezzel a látványossággal nem szolgálhatnak, mert cigányfalu — legalább Debrecenben — nincs. A svéd újságírók ezt sehogy sem akarták elhinni és azt állították, hogy őket legmegbízhatóbb helyről úgy informálták, hogy Debrecen közvetlen szomszédságában egy nagy cigányfalu van.

Hol van a mennyország? Egy igen gazdag kereskedő látogatta meg egy alkalommal az ő lelkipásztort. Tiszteletes uram — szólott a kereskedő — ön mindig olyan szépen prédikál a mennyországról a szószéken, azonban én szeretném már látni a valóságban ezt az ígért mennyországot. Mutassa meg nekem Tiszteletes uram, hol és merre van az? „Ha ön akarja látni — szólott mosolyogva, szeliden a lelkipásztor, — meg fogom önnek mutatni. Az én lakásommal szemben áll egy kis szegényes hajlék, amelyben lakik egy özvegy asszony hat kis ártatlan gyermekkel, kik e nehéz drága világban éhségnek és nyomorúságnak vannak kitéve. Vegyen ön magához egy kosarat telve éhséget csillapító élelmiszerekkel, vigye el ezt mint ajándékot személyesen ez egyszerű családnak. S ha őket megvendégelte vegyék elő közösen a bibliát s olvassanak aból egy részt, majd imádkozzanak s énekeljenek együttesen. S ha ön még ezek után sem fogja tudni mi a mennyország, jöjjön vissza ismétlen énhozzám”. Estefelé

ismét eljött a gazdag kereskedő a lelkészhez s könnyek között csak emnyit mondott: Most már tudom, hogy milyen a mennyország. Legyen ez példa lelkésznek és gyülekezetnek.

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKAREKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király (Rakóczi) -ut és Posta (Uri) -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Befételek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Lezárástól** váltókat. **Árnyos-tály.** Magán **pánccszekrények** (safe deposits).

Czakó Lajos **villany**

25 **felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám**

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakemberien eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leányövéndékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból, előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 11-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkaviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**” **gyógyszertárában**

Szent László-tér, a Városháza mellett

26

Rég nem volt

ilyen jóminőségű **vasbutorom** mint most

Összecsukható vaságy L 508—

Ruhafogas L 300—

Mosdó-állvány Lei 240, 280, 340, 400—

Kapható: 10—10

Tarsoly János vaskereskedésében
Nagyvárad, Sas-passage. Telefon **390**

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Az élet utjainak szövéténeke

CXIX. zsolt. 105. v.

A CXIX. zsoltár egyike a leggyakrabban énekelt zsoltárainknak; dallamát kedvelik gyülekezeteink. Énekelni énekelik hiveink, de olvasni már alig olvassák; 176 verséből aligha olvasnak el néhányat. Pedig helyesen jegyezte meg egy református theologus tudós, hogy ez a zsoltár mindent tulszárnyaló erővel oly gondolatot állít előtérbe, amelyet különös szépséggel és gazdagsággal éppen a mi református keresztyénségünk bányászott ki a Szentírásból és ez az, hogy törvényeket, parancsolatokat, felséges rendeléseket adott az emberi élet számára s mi csak akkor leszünk boldogok, ha Isten törvényei szerint élünk minden időben, ha tehát Isten igéje lesz szövéténkünk az élet utján és Isten törvénye lesz világosság és lámpás lábaink számára (105. vers). Valamint a sötét éjszakában járó ember csak akkor járhat nyugodtan, ha magával viszi azt a kis kézi lámpást, amely számára az utat legalább néhány lépésre megvilágítja és biztossá teszi, éppen így kell magával hordoznia minden hívő keresztyén léleknek az isteni kinyilatkoztatások mennyei lámpását, hogy lelke a bűn, kárhozat és megsemmisülés örvényeibe ne jusson.

Jól vigyázzunk! Nem a magunk emberi bölcsességének gyarló olajával megtöltött lámpásra van szükségünk, hanem arra, amely Isten igéjének tiszta és soha el nem fogyó mennyei olajával táplálkozik.

Ezt az olajat ott találjuk Mózes és a próféták írásaiban. De legbőségebben Krisztus evangéliumából árad. Krisztus a testté lett Ige, akiben és aki által van értelme és célja mindennek, mert „minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett“. (Jan. 1., 2.) Mert ő nemcsak Megváltója lett a bűnös emberi nemzetnek, hanem ujáteremtője is az átok alatt levő világnak. Ő az, aki Szentlelke által vezérel minket, hogy közülünk egy is el ne vesszen. Legyen ez a fény a mi életünk utjának szövéténeke és ösvényünknek világossága.

A Protestáns Jótékony Egyesület estélye.

A Protestáns Jótékony Egyesület november hó 18-án este 9 órakor tartja meg a Katholikus Körben első, jótékonycélu estélyét, a protestáns árvák és szegények javára. Az estély megszervezésére Papp Dezsőné elnöknő fáradságot nem ismerő, agilis vezetése mellett szövöttek a protestáns társadalom legjobbjai. Az estély műsorral és tombolával lesz összekötve. A műsor minden egyes száma olyan, hogy a közönség legkényesebb igényeit is kielégíti. — A cél az volt, hogy az Egyület rövid, de magas színvonalú műsorral szórakoztassa a közönséget. A műsornak egyik leghatásosabb és a mai Petőfi ünnepélyekhez is simuló száma lesz a „Petőfi álma“ című életkép, melyet Losonczy Gábor fog rendezni s amelyben a református műkedvelő ifjuság színe, java fog szerepelni. A műsornak egyik kiváló szenzációja lesz még Balajthy Jenőné Sulyok Gizi énekszám, kinek művészetében már rég nem volt alkalmunk gyönyörködni. — Egy humoros jelenet és egy tánc jelenet fogja a műsort kiegészíteni, melynek programját Gargya Géza ref. s. lelkész fogja előadni. Ugy a megye, mint a város protestáns társadalmának minden rétege nagyban készül e nagyszabású jótékonycélu estélyre, melynek sikere már eddig is biztosítva van, mert tudjuk, hogy a protestáns társadalom és mindazok, kik a humanizmus érdekét szolgálják, ott lesznek ezen az estélyen és megfogják tenni a kötelességüket az árvák és szegények érdekében.

A „Protestáns Jótékony Egyesület“-be Mester Mihályné taggyűjtő ivén belépett alapító tagul: Bodnár Béláné, Bittenbinder Jánosné, Raminger Istvánné és ifj. Rácz Jánosné 200—200 leivel; rendes tagképen: Eszes Sándorné, Gubóczy Lajosné, Mudura Györgyné, Rebeles Györgyné, Bak Antalné, Kovács Andrásné, Kovács Lajos, Nagy Lajosné, Fóris Mihályné, Fehér Istvánné, Boros Ferencné, Jenei Imréné, Jámbor Lajosné, Pilisi Sándorné, Csizmadia Balázsné, Molnár Imréné, Miklós Andrásné, Bodnár József, Kovács Józsefné, Kiss Istvánné, Simoncsics Zsigmondné, Orbán

Ferencné, Fehér Jánosné, Nagy Lajosné, Kiss Györgyné, Kiss Ilona, özv. Mág Lászlóné, Nagy Jánosné, Sztupár Trajánné, Mihalovits Margit, Tamásék Rózsi, Schmölk Jánosné, Szabó Jánosné, Czeglédi Jenőné, Köteles Péterné, Iván Jánosné, Boros Péterné, Kerekes Ferencné, Andriská Jánosné, Cziáky Ákosné, Tonk Emilné, Czégény Sándorné, Kovács Józsefné, Tóth Sándorné, Juhász Böske, Oláh Ferencné, Mell Lajosné, Nagy Lajosné, Kolláti Károlyné, Irimi Mihályné, ifj. Cser Jánosné, Ujlaki Istvánné, Nagy Jánosné, Balaton Gyuláné, Novák Kálmánné, özv. Knauer Károlyné, Major Ferencné.

A szegény iskolás gyermekek téli ruházatára özv. Mág Lászlóné 100 leit adományozott.

Petőfi-ünnepélyek.

A mi iskoláink is áldoznak nemzetünk halhatatlan, világhírű költőjének születése századik évfordulóján. Mindegyik tansoport külön tartja ünnepélyét, melyre a szülőket és b. érdeklődőket is szívesen látjuk. Az adományok az Erdélyi Magyar Irodalmi Társaság céljaira fordíttatnak.

I. A ref. *gyakortó* iskola, a képzőintézet dísztermében november 12-én, vasárnap délután 3 órakor Petőfi-ünnepélyt rendez, a következő műsorral:

1. „Tied vagyok, tied hazám”. Énekli a IV. oszt.
2. „Jövendőlés”. Szavalja Fülöp Vilma IV. oszt.
3. *Emlékbeszéd.* Tartja Csathó Jenőné, igazgatónő
4. „Az árva leány”. Szavalja Nagy Edith II. oszt.
5. „Szüleimhez”. Szavalja Radnay Tibor II. oszt.
6. „Fürdik a holdvilág”. Énekli a II. oszt.
7. „Szeget szeggel”. Szavalja Pusztai István IV. o.
8. „Távolból”. Szavalja Incze Irén III. oszt.
9. „Füstbe ment terv”. Szavalja Kiss Géza III. o.
10. „Ereszkedik le a felhő”. Énekli a III. oszt.
11. „Falú végén kurta kocsmá”. Szavalja Buzi Ági III. oszt.
12. „A rab”. Szavalja Boda Klára IV. oszt.
13. „Hymnus”. Énekli az I–V. oszt.

II. Az *ujvárosi* ref. iskola műsora a november 12-én, vasárnap délután 4 órakor tartandó Petőfi-ünnepélyen:

1. „Füstbe ment terv”. Szavalja Lechner Juci I. o.
2. „Szüleimhez”. Szavalja Kamocsa Béla II. oszt.
3. „Tied vagyok”. Énekli I–II. oszt.
4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Kovásznay Marcelné, tanítónő.
5. „A rab”. Szavalja Balog Mihály IV. oszt.
6. „Falú végén”. Szavalja Kirschner Kató IV. o.
7. „Ereszkedik le a felhő”. Énekli a III–IV. oszt.
8. „Szeget szeggel”. Szavalja Juhász Béla IV. o.
9. „Csokonai”. Szavalja Petrikó Ilona.

10. „Magyarek Istene”. Szav. Balog Gyula IV. o.
11. „Hymnus”.

III. A *váradvelencei* ref. elemi iskola november 12-én vasárnap délután 3 órakor az imaházban tartja meg az ünnepélyt.

1. „Honfidal”. Szavalja Ormos Sándor VI. oszt.
2. „Két vándor”. Szavalja Pakó Lajos V. oszt.
3. „Falú végén kurta kocsmá”. Szavalja Német Mária V. oszt.
4. Ünnepi beszéd. Tartja Török Irén, tanítónő.
5. „A tolvaj huszár”. Szav. Trucz Erzsike IV. o.
6. „Füstbe ment terv”. Szavalja Szász László IV. oszt.
7. „Disznótorban”. Szavalja Szücs Gyula III. o.
8. Szeget szeggel”. Szavalja Virág Imre II. oszt.
9. „Áldogálok a tó partján”. Énekli az I–II. oszt.
10. „Távolból”. Szavalja Kiss Zsuzsika V. oszt.
11. „Szüleimhez”. Szavalja Farkas Lajos III. oszt.
12. „A Tisza”. Énekli a III–VI. oszt.
13. „Anyám tyúkja”. Szavalja Nagy Teréz II. o.
14. „Világoskék a csillagos éjszaka”. Énekli a III–VI. oszt.
15. „Hymnus”.

A református tanítónőképző és polgári leányiskola január hó folyamán fogja Petőfi emlékét megünnepelni egy nagyobb iskolai ünnepélyel.

A kárpátaljai református egyházkerület alakuló közgyűlése.

Csehszlovákia területén eddig két egyházkerület alakult már: a dunántuli, melynek püspöke Balogh Elemér, s a tiszáninneni, melynek püspöke Pálóczi Czinke István. A Ruszinszkóba eső 78 gyülekezet eddig szervezetlenül állott. A múlt héten azonban mind a hetvennyolc gyülekezet elküldte képviselőit Beregszászba alakuló gyűlésre. Megjelent minden gyülekezet lelkésze, tanítója, gondnoka, máramarosi, ugocsai, beregi, ungi egyházmegyék tisztikara; úgy hogy közel 800 főnyi református hívő gyűlt össze az egyházmegyei közösi bizottság elnökeinek meghívására.

Mindenekelőtt kimondták, hogy „*kárpátaljai református egyházkerület*” neve alatt kerületté szervezkednek s addig is, míg a püspököt és a főgondnokot stb. megválasztanak, *püspök-helyettesnek Biky Ferenc máramaros-ugocsai esperes, nagyszőlősi lelkészt, főgondnok-helyettesnek Ráthonyi Ákos máramaros-ugocsai helyettes egyházmegyei gondnokot megválasztotta.*

Biky Ferenc h.-püspök nagyszabású programbeszédének meghallgatása után a gyűlés kimondta, hogy a *helyettes elnökséget megbizta, hogy tárgyaljon a szlovenszkói (tiszáninneni) ke-*

rület vezetőségével, az ungi egyházmegye ama 13 egyházközségének hovátartozandóságáról, amely politikailag Ruszinszko tartományhoz van kapcsolva; kérje ennek a 13 egyháznak elbocsátását, miután a pozsonyi miniszterium ezeknek minden ügyét elutasítja, mint hozzánem tartozókat; továbbá Ruszinszko kormányzójával tárgyalja meg, mivel járulna hozzá az állam a terület adminisztrációs költségeihez; ennek a hozzájárulásnak figyelembevételével készítsen költségvetést a legközelebbi közgyűlés elé, amely gyűlés hivatalva lenne elrendelni a szavazást a tisztikarra.

Biky h.-püspök úgy nyilatkozott, hogy a kerületté szervezkedés kérdése most már csak napok kérdése.

Hát a mi kerületünk ügye mikor dől el?

Áldozatkészség

1. *Az urasztalára adakoztak:* a) Olasziban: özv. Szőke Jánosné 10, Postás Etelka 20, özv. Molnár Bálintné 10, Molnár Demeterné 10, Zeke Ferencné 20, Galucz János 20, özv. Kapusi Józsefné 10, özv. Varga Mihályné 10, Török Károly 20, Bittó Lajos 10, Szentmiklósi Györgyné 10, Krupp Lajos 20, Goldburg Ferencné 20 Lei. Összesen 190 L. Kenyeret és bort: özv. Morvay Tihaménné, Putnoki Ferencné, özv. Demjén Istvánné, Petrányi Ferenc, Dragics Jánosné, Szűcs Mátyásné, Hendzsel Lajos.

b) Ujvároson: özv. Erdei Gyuláné egy kenyeret, özv. Mág Lászlóné 10, özv. Gulyás Károlyné 5, özv. Oszváth Sándorné 20, Barna Sámuel 25, Czakó Lajos 20, özv. Soós Gáborné 5, Darvassy Károlyné 20, Kerekes Lajosné 10, Kovács József ujvárosi kőműves 20, Petri Agnes 30 Lei. Nagy János eszmadia iparos, bort, Nagy Etelka egy kenyeret, Nagy Józsefné 20, Kulcsár Sándor 20, összesen 205 Leu.

c) Velencén: Bóna Imre 15, Barna Sámuel 10, Bartha László 5, özv. Gümő Jánosné 5, Bakró Sándorné 10, Kiss Gábor 10, Biró Albert 10, Tamás Lajos 20, Mészáros Jánosné 5 Lei, Juhász Lajosné kenyeret, Boros Imre és Hendzsel Lajos bort.

2. *Egy nyomorékközű rokkantnak fehérműket* Papp Dezső.

3. *A velencei imaházra:* Szűcs Mátyásné, Danka József 50—50 Lei.

4. *A „Református Híradó“-ra:* Surányi Lajos (Szalárd) 50 Lei.

5. *Velencei harmóniumra:* Szilvássy Vilma 10, Szilvássy Zsuzsika 10, Biró Albert 50, O. Gy.-né 25, Tamás Lajos 25, Héder Gyula 20, Nagy Lajos 40, Nagy József 20, Bakró Sándorné 30, Kiss Lajos és neje 20, Kiss Károly 100 Lei.

6. *Szegények számára:* Kóródy Sándor 30 L.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se legyen tehát főbbé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztag, minden iskolásgyermek szerezzé be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkeszi hivatalokban kapható. Ára 30 lei.

Az olasz-i templomban

november 12-én vasárnap este fél 6 órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Gyülekezeti fennálló ének: 37. dics. 1. verse.
2. Gyülekezeti főének: 130 dics. 1. verse.
3. Tompa Mihály: Harangszó, éneklő: a református tan. kép. és polg. leányiskola énekkara.
4. Bibliát magyaráz: Sulyok István püspök.
5. Beethoven: Isten dicsősége, éneklő: Dusinszky Róza IV. éves tanítónőképző növendék.
6. Schubert: Es dur Adagio. Quartett. Előadják: Boda Gyuláné, Ambrosy Irén, dr. Aliquander Kálmán, Eichner Ernő.
7. Gyülekezeti ének: Hymnus.
8. Gyülekezeti ének: LXXXIX. 1. vers.

HIREK.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész szolgál. Este vallásos ünnepély.

Ujvároson: délelőtt 10 és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkeszi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A olasz-i ref. énekkar jegyzője értesíti a tagokat, hogy az énekkari próbák újból megkezdődtek, miért is az összes tagokat felkéri, hogy f. hó 11-én szombaton este fél 8 órakor a rendes helyen megjelenni szíveskedjenek Lőrinczy Rezső énekkari jegyző.

Az egyetlenes egyházi adó életbeléptetése érdekében erdélyi testvéreink Nagyenyeden is, Marosvásárhelyen is gyűlést tartottak; mindkét helyen jelen volt a kérdés lelkes apostola, Nagy Károly püspök. Marosvásárhelyen a püspök általános helyeslés között beszélt arról, hogy a kultúrát minden nemzedéknek magának kell fenn-

tartani, nem az ősök alapítványaira támaszkodva, hanem rendszeres hozzájárulással, amelynek alapját nem a vagyon, hanem a kereset képezze.

A marosvásárhelyi értekezlet kimondotta, hogy az egyetemes egyházi adót elkerülhetetlenül szükségesnek tartja. Javasolja, hogy az egyházmegyei tanács a maga kebelében bizottságok útján is gondoskodjék a rendelet végrehajtásának megkönnyítéséről.

Dr Hajdu István a határozati javaslat mellett szólalt fel, kijelentvén, hogy az a pénz, ami ebből az adóból a zsebben marad: Judás-pénz!! A jelenlevő Jaros r. kath. plébános a többi magyar felekezetek nevében is kijelentette, hogy ha valaki az adózásért megkísérelné egyházát elhagyni, azt egyetlen más magyar egyház be nem fogadja. Bayer ev. lelkész meggyőzően kimutatja, hogy a szociálista munkások sokkal nagyobb terhet viselnek saját céljaikra. Több lelkes hozzászólás után Nagy Károly püspök örömmel állapította meg, hogy e kérdésben nemcsak a kálvinisták, hanem az összes magyar egyházak együtt vannak, s a hitehagyónak nemzetét is meg kell tagadnia a zsebében maradó judáspénz miatt. Bizik a nép egyház és fajszeretetében.

165.133 Leit tesznek ki azok az összegek, amelyeket a bihari egyházmegye harminc gyülekezetének hivei az elmúlt esztendőben egyházi és iskolai célokra adományoztak: Fejenként három leit. — [Ebből az összegből 93668 Lei 70 bani Nagyváradra esik, az az fejenként öt Lei.

350 millió koronát tesznek ki azok az összegek, a mai valutaárfolyamok mellett, melyeket külföldi református egyházak juttattak a duna-melléki kerület útján református egyházi célokra és szeretetmunkára 1919 óta.

Atyám kezében. A kórházban operációt kellett végezni egy fiúgyermeken, de annyira félt a gyermek, hogy az operációt el kellett halasztani. Végül késznek nyilatkozott mégis, de ezt így adta tudtára az orvosnak: „Nem bánom, csak jöjjön atyám és fogja a kezemet. Akkor Ön tehet velem azt, amit akar”. A legközelebbi napon atyja megérkezett és míg a gyermek a műtőasztalon feküdt, fogta és tartotta a gyermek kezét. És az atyai kéz szeretetteljes szorítása alatt a gyermek szíve és keze nyugodni maradt s az orvos akadály, ellenállás nélkül szerencsésen végrehajthatta a nehéz operációt. Milyen szép kép ez Isten gyermekei számára, akiknek ezen a földön, mely nagy kórházhoz vagy halottsházhoz hasonlít gyakran, nagy operációt kell kiállani testükön, lelkükön vagy szellemükön! Milyen jó tudni nekik, hogy az ő gyenge kezüket lehelyezhetik mindenkor Isten hatalmas, jóságos és hűséges atyai kezébe, aki az irgalmasságnak atyja, a minden vigasztalásnak Istene, aki örökös felettük minden operáció alatt, sőt aki maga végzi azt.

MEGJELENT

MAGYAR
REFORMÁTUS
NAPTÁR

Kapható: a lelkési hivataloknál,
a könyvkereskedésekben és Béres
Károly nyomdájában, Nagyváradon.

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKARENPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd kiraly [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sark.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Ártalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Lezárási váltókat**. **Árnyosztály**. Magán **pánccelszekrények** [safe deposits].

Czakó Lajos **villany**

felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindenmely szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 12-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liszkaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett 27

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Szolgálattévők vagy élvezők közé tartozol? *Máté 26, 31—46.*

Éheztem, szomjuhoztam, jövevény, mezitelen, beteg, fogoly voltam... ezek a jézusi szavak az emberiség nyomorát állítják elénk. Jézus joggal szólhat így, mert „betegségeinket ő viselte és fájdalmainkat hordozá”, az emberiség nyomorát tulajdon személyében átálélte. Egyedül Ő az, aki mondhatja, hogy az éhező, szomjuhozó, mezitelen, beteg, jövevény fogságban szenvedővel együtt ő is szenved. Néha mi is beszélhetünk így; bennünk is vannak a Jézuséhoz hasonló érzések. Pl. ha gyermekünk beteg, nemcsak ő szenved, de vele szenvedünk mi is. Kiváltképen az édesanyák azok, akik ha szenvedni látják gyermeköket, kit szívök alatt hordtak, ki életök kiegészítő része lett, Hágárral együtt kiáltanak és sirnak. A boldog házasság titka is az, hogy az igazi házastársak némán is vallják: a te fájdalmad az én fájdalmam is.

Ezt a természetes emberi érzést Jézus megnemesíti, megdicsőíti, midőn hatáskörét kiszélesíti, hogy ne csak környezetünk, családjunk, rokonaink szenvedése indítsa minket segítő szolgálattételre, de részvétre indítsa az emberi nyomorúság, bárhol találkozunk vele.

Jézus az ő birói székében ülve kérdezi tőlünk: hová tartoztok? a segítők vagy az érzéketlen élvezők sorába? Kérdése ma nagyon is helyénvaló. József testvérei, akik jó étvágygyal tudtak falatozni, mikor testvérüket kutba dobták, kiket nem zavart a gondolat, hogy József közelükben győtrődik, — ma is megvannak; sőt százezrekre szaporodtak. Ezek azok, akiket az élet örömeinek élvezetében nem zavar meg a mai óriási nyomor; — dusan terített asztaloknál fogyasztják a jó ízű falatokat, míg lakmájukhoz milliók segélykiáltása szolgáltatja a szomorú zenét.

Hová tartozol te, kedves olvasó? Az élvezők, vagy a szolgálattévők közé?

Protestáns Jótékony Egyesületünk hív téged is a szegények és árvák felsegélyezésére.

Régi történetek.

Egy faluban meghalt egy szekta prófétájának a felesége. Eltemették a magok módja szerint, a mint az írás mondja: a halottak temessék el az ő halottaikat. Alig néhány hét múlva suttogó hír kering a faluban, hogy az asszony nem természetes halállal halt volna meg, hanem felakasztották, talán tulajdon férje, „a szent próféta”.

Ha nem is hiszünk a kósza hirnek, ne gondoljuk, hogy ilyen meg nem történhetett.

En itt néhány régi igaz, történetet mondok el a régi anabaptistákról. Még a reformáció idején, Luther és Zwingli korában estek meg.

Egynémelyéke kacagató, másika megrendítő. De megtanulhatjuk belőlük, milyen szélsőségekre ragad a lelki bárgyúság, a szentírás ferde magyarázása.

* * *

Mosolyra késztet annak az asszonynak története, aki — mint mondja — Gabriel angyal parancsára, minden szomszédját meghívott ebédre. Mikor a társaság a meghatározott órában már együtt ült az asztal körül, az asszony teljes ere-

jéből imádkozni kezdett s biztatta vendégeit, akik az ételnek színét se látták, szagát sem érezték, hogy az ételeket majd az angyalok fogják előhordani; hasonlóan ahhoz, mikor Isten a zsidó népet mannával táplálta volt. A társaság éhes hassal egész késő estig várakozott, s mikor látták, hogy hiába: a családok bosszusan távoztak el. Hogy is mondja a bölcs király: aki szül bolondot, szüli önmaga bánatára. Ilyen bolondot szült, mikor az anabaptista asszony magyarázta az írás szavait: „kérjétek és megadatik”. Máté 7, 7.

Annak is szomorú a története, mikor Jézus azon szavait magyarázták: „ha olyanok nem leszenek, mint a kisgyermek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába”. Máté 18, 3. Hogyan gondolták ezt végrehajtani? Ugráltak, tapsoltak az utcán, összefogódzva ostorcsapósdit játszottak, mint a gyermekek. Vagy leültek a porba malmot csinálni, vagy falombokat kötöttek madzagra, s azokkal verték fel az utca porát. Egy anabaptista pedig Baselen napokon keresztül ott ült a hömpölygő Rajna folyam partján, ahol éppen egy kis domb volt. A folyamból márkával vizet meregetett s a domb másik oldalán

Várja a te szived megmozdulását is a te adományodat is.

Halld meg Jézus szavát: *amit megcselekedtek egygel az én legkisebb atyámfiai közül, én velem cselekedtetek azt.*

Magyar Református Naptár.

Kéttornyú, hatalmas újvárosi templomunknak fehér alapra nyomott színes képe áll előttem: a **Béres Károly** könyvnyomdász atyánkfia által kiadott „Magyar Református Naptár” címlapja. Jól esik ránézni erre a kalendáriumra, amely nem szégyenli hirdetni, hogy a magyar református szellemnek akar terjesztője, megerősítője lenni.

Ennek a szellemnek szolgál minden cikke. Az pedig van benne bőséggel, mert e százkét oldalas kalendáriumban alig találunk itt-ott eldugva egy-egy hirdetést, minden részét a jobbnál jobb olvasmányok, szükséges tájékoztatások foglalják el.

Béres Károly nyomdája valóban olyan munkát produkált, amely diszére válik a nagyváradi jeles nyomdaiparnak. Naptári része is a régi, békebeli módon készült: az ünnepnapokat piros betűk hirdetik.

Tartalmát nem soroljuk itt fel, hiszen csak a címek elfoglalják lapunk felét. Tessék megvenni minden családnak. Kapható a lelkészi hivatalokban. Ára 8 Lei. Tehát *olcsóbb minden figyelembe vehető naptárnál.*

földre öntötte. Mikor kérdezték, miért cselekszi azt? így felelt: Jézus parancsának akarok eleget tenni, hogy olyanok legyünk mint a gyermekek; bizonyára semmi sem lehet gyerekesebb, mint ez a kísérlet, hogy a Rajna vizét kimerjem medréből”.

Oh, ha csak ilyen balgaságokat követtek volna el ezek az együgyű írásmagyarázók; ez még nem lett volna baj, hiszen ezek csak kacagató históriák. De lelki bárgyúságuk sokszor vezette őket borzalmas gyilkosságok végrehajtására is. 1526 február 8-án történt Szent-Gallen közelében egy tanyán, ahol egy 80 éves öreg családapa lakott nagyszámu felnőtt gyermekeivel. Mindannyian szektáskodók voltak. Az ifjabb testvér így szólt az idősebbhez: „Tamás, Isten akarátja, hogy vágd le a fejedet!” Tamás elhitte öcscsének szavát, hogy Isten kinyilatkoztatta magát néki, de előbb imádkozott Istenhez, hogy változtassa meg akaratját. Mikor Istentől semmi választ nem kapott: „legyen meg a te akaratod” kiáltással kardot fogott Tamás az eléje térdelő öcscsére s egy pillanat múlva annak feje lábaihoz gurult. Az örült tett után lantot ragadt és hangos énekszóban dicsérte Istent, hogy a rábizott munkát sikerrel végrehajthatta. A bíróság előtt egész nyugodtan azt mondta: nem ő ölte meg öcscsét, hanem Isten ő általa.

Németországban Münster városban 1534-ben

Anyakönyvi adatok

1922 november 1—15-ig.

Születtek: Erdélyi Jolán, Széplaki Kálmán, Vincze Etelka, Varga József, Szabó Margit, Huszár Etelka, Deme József, Vass Erzsébet, Jakab Irén, Auer Szilvia, Nagy Árpád, Ramocsán Terézia, Tóth Anna, Nagy Sándor, Mercsányi Sándor, Nagy János, Irányi Rozália, Lökös Anna, Simon Zoltán, Varga Károly, Kun Irma, Tonyad Piroška, Hevesi Balázs, Pénzes Albert, Dézsi László.

Megesküdtek: Somogyi István ref.—Boros Ilona ref., Nagy Ferenc ref.—Jungel Erzsébet r. kath. Tarnóczi Lajos lelkész ref.—Hajdu Irma ref., Müller János r. kath.—Papp Eszter ref.

Meghaltak: Lipcsei Mihály 49 év, Balog Sándor 39 év, Barta Mária 6 nap, Kovács Juliánna 36 év, Tóth Gábor 48 év, Kovács 49 év, Debreczeni Mihály 68, Tóth Zsigmond 65 év, Szabó Róza, 10 hó, Szilágyi Juliánna 71 év, Bereczki Sára 52 év.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se vegyen tehát többé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztagnak, minden iskolásgyermek szerezze be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkészi hivatalokban kapható. Ára 30 lei.

egész királyságot alkottak az anabaptisták. Királyuk az egykori leydeni szabómester, János volt, aki vagy két évig korlátlan hatalommal uralkodott a város felett, amikor aztán pünkösdi királysága véget ért. Ez alatt az idő alatt sok kegyetlenséget vitt végbe a „szent férfit”. Ezek közül csak egyet mondok el. Egy alkalommal szeretet-vendégséget tartottak s a nép között kovásztalan tésztából sült buza pogácsákat osztogattak. Amint a felséges szabó- király a vendégség hosszú asztalai között le és föl sétálgatott, észre vett egy idegent, akit a városi ostromló ellenség sorából ejtettek foglyul s akit házigazdája az ünnepélyhez vendégül hozott: de szerencsétlenségére, nem volt más ruhája, mint amit fogságba esése idején viselt s így nem jöhetett a vendégségbe ünnepi öltözetben. A királynak eszébe jutott Máté ev. 22. részének 13. verse: „ennek kezeit és lábait megkötözték, vigyék el innen és vessétek a külső sötétségre, ott leszen sirás és fogaknak csikorgatások” és ezt úgy magyarázta, hogy a szegény foglyot, a kin nem volt „menyegzői ruha”, ott a nép szeme láttára lefejezte, így küldte a „külső sötétségre”.

A balga írásmagyarázat, ilyen gonosz tettekre is képesítette volt a magukat szenteknek hirdető atyafiakat.

Áldozatkészség

1. *A velencei imaházra:* Balogh Zsigmondné [velence-part] 50 L. Kovács Imre 20 Lei. Tamás Lajos és neje 1000 Lei ajánlatának az első havi részletét 100 Leit., Fekete Sándor november hóra 50 Leit.

2. *A szegény gyermekek felsegélyezésére:* özv. Maklány Kiss Gyuláné férje halálának évfordulója alkalmából 200 L. Ugyanerre a célra: Egy ifju kereskedő havi járulékából 100 L., Ponoránné Simon Piroska 100 L., Major Rózsika 50 L.

3. *Prot. Jótékony Egyesületbe tagdíj:* Major Rózsika 50 L., Goldberg Ferencné tagsági díját 100 Leira emelte.

4. *Egyházi szükségletekre:* Hajdu János és neje [Széles-utca 41.] 100 Lei.

5. *Harmoniumra:* Kiss Gyula 100, Farkas József és neje 100, Szűcs Gyula 20 Lei.

Az ujjvárosi templomban

vasárnap este fél hat órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Gyülekezeti fennálló ének 75 dics. 1. v.
2. Gyülekezeti ének 137. dics. 1. v.
3. Isten szállj le fénylakodból... Énekli az Ujjvárosi Énekkar.
4. Imádkozik és bibliát magyaráz Varga Gedeon hitoktató lelkész.
5. Bach: Choral, hegedűn előadják: Lápossy Erzsébet zenetanárnő és növendékei: Balázsy Margitka, Putnik Elemér és Tenkey Sándor.
6. Isten Édes Atyánk... Énekli az Ujjvárosi Énekkar.
7. Gyülekezeti ének: Hymnus.
8. Gyülekezeti ének: XC. zsoltár 1. v.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujjvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különbféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-1 lelkésszolgálatban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A Protestáns Jótékony Egyesület estélye.

Szombat este tartja még a Protestáns Jótékony Egyesület az árvák és szegények javára rendezett műsoros estélyét. Az estély műsora rövid, de tartalmas. Az egyesület ez alkalommal a Petőfi kultusznak is hódol, amidőn műsorának elejére a „Petőfi álma” című életkép bemutatását helyezi. Az evangélikus vallásu halhatatlan magyar költő Petőfi Sándor, valamint Szendrey Julia megelevenítése, a darab keretében előadott Petőfi költeményekkel bizonyára mély hatást fog gyakorolni a megjelenőkre. Egy kitűnő énekszám, továbbá egy pompás vigjáték, valamint két bájos apróság táncjelenete fogja kitölteni még a műsort, amely után következik a tombola tárgyak kisorsolása. A tombola kisorsolás után, büffé várja a publikumot, hol az egyesület asszony és leány tagjai fognak kiszolgálni. Reméljük, hogy az estély jövedelme folytán sok árva és szegény szeméből letörölhetjük a szenvedés és nyomoruság könnyeit.

Szegény iskolás gyermekeket látunk a hideg reggeleken, fogyatékos öltözetben, mezitláb iskolába járni. A mi véreink ők. Ezekért a kicsinyekért ítéletre von mindnyájunkat az Ur! Gyerdek, és segítsünk rajtuk. A szegény iskolás gyermekeknek karácsonyra szereztetek örömet, hogy nektek is legyen örömeitek. Adományaitokat e célra várva várjuk.

A november 12-iki esteli istentisztelet alkalmával a közönség zsufolásig megtöltötte az olasz-i templomot. A leány-énekkar szépen előadott éneke [Tomba: Harangszava] ünnepi áhítatba ringatta a gyülekezetet, amelynek lelkét magával ragadta a püspök urnak Kol. 3, 16-ban olvasható szent igék alapján felépített templomi tanítása. Egyik képezdész leányka sikerült szóló-éneke után a toronyalatti karzaton felzendült Schubert édes melodiája, hogy művésziesen előadott hegedű-szóval is dicsérettessék az Örökkévaló. — Az ének- és zene-számokkal bővített esti istentiszteleteket felváltva tartjuk templomainkban, míg csak az időjárás megengedi.

A felekezeti iskolák sorsáért aggódókat erősen érintette az a hír, hogy a legközelebbi miniszteri tanácson javaslatot terjesztettek elő, amely kimondja, hogy az országban kétféle iskola lesz: állami és magániskola s a felekezeti iskolákat magániskoláknak fogják tekinteni. Ez a terv a felekezeti iskoláknak magániskolákká lesüllyesztését jelentené, hatáskörüknek súlyos korlátozását s teljes ellentétben állana a kisebbségi egyezmény Románia által is elfogadott pontjaival. A felekezeti iskolák ügyében Nagy Károly református és Majláth Károly római kath. erdélyi püspökök Bukarestbe utaztak. A felekezetek teljes mérték-

ben ragaszkodnak azokhoz az elvekhez és követelésekhez, amelyek egyházi iskoláinknak lét-alapját képezik.

Koszoru megváltás. A nagyváradi kir. törvényszéknél és járásbiróságoknál szolgáló altisztek néhai Tóth Gábor törv. kézbesítő elhalálozása alkalmából a koszoru árából fennmaradó összeget [461 Leit] a ref. árva gyermekek javára adományozták! Eljárásuk előismerésre méltó. Hányszor látunk temetéseket, ahol a gyász belefutad a pompába. Pedig sok árvának és nyomorgónak sorsán lehetne enyhíteni azzal, amit a felesleges és csak az élők hiúságának szolgáló pompa megemészt.

A hit hegyeket mozdit. Bizonyosság erre a gömőri egyházmegye Czakó nevű kis leányegyháza, melynek szegény zsellér és 1-15 holddal bíró gazda tagjai templomot építettek 100,000 szokol költséggel. A művészi berendezett, sugár tornyu templomocskára hirdeti, hogy ha egy gyülekezetben az élő hit lobog, ott az emberek nem sopánkodnak, az egyházi adó tehertől nem huzódoznak, ellene nem felebbezgetnek, sőt példát szolgáltatónak áldoznak. — Hasonló lelket emelő hirt veszünk a bars megyei felsőszecsei leányegyházról is, melynek maroknyi népe 70,000 szokol költséggel renováltatta a bolsevik harcokban romba dőlt templomát. — Hát a mi népes gyülekezetünk tagjai mikor adakozzák össze azt az 50 ezer leit, ami a velencei imaház építési költségeiből még fennáll?

A komáromi református ifjúsági egyesület szeptember hónapban ünnepelte fennállásának 25-ik évfordulóját, amely alkalommal megjelent ott a csehszlovákiai dumántuli kerület tudós püspöke, Balogh Elemér pozsonyi lelkész is, akit az ő magyar város polgársága felekezeti különbség nélkül meleg szeretettel fogadott és délcég lovas bandériummal kísért be az állomástól. Balogh püspök az ünnepet beszédében a következő történettel jellemezte: „A Győrme gyében levő pusztai járásban a török hódoltság alatt elpusztult már minden. Leégett falvak, égnek meredt csonkatornyok mutatták a pusztulás nyomát. Az egyik toronyban fennmaradt a harang. Az éjszaka titokban lehozták, hogy ellenség észre ne vegye s a szőlőhegy egyik csöndes pincéjében rejtették el. Az egyház előjárói, hogy feltűnő ne legyen, éjjel titokban kisebb csoportokban lopózkodtak ki a féltve őrzött harangjukat rejtő pincébe, ott megkongatták a harangot, melynek hangja bizalommal, hittel töltötte el őket... Ez az ünnep hasonló a pusztai járás haranjához. Ez az ünnep hittel, bizalommal, reménységgel tölti meg a lelkeket...“ Az ünnepélyt a XC. zsoltár hangjai zárták: „Te benned bízunk eleitől fogva“ — Az ünnepélyen megjelentek érezték, hogy reformátusnak és magyarnak lenni — ugyanaz.

Szerezzünk előfizetőket lapunk részére!

Nyomatott BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Ofadea-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király-utca (Rákóczi-ut) 14.

MEGJELENT

MAGYAR
REFORMÁTUS
NAPTÁR

Kapható: a lelkési hivataloknál,
a könyvkereskedésekben és Béres
Károly nyomdájában, Nagyváradon.

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKAREKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitól** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccészkekrények** [safe deposits].

Czakó Lajos **villany**

felszerelési vállalat, Nagyplac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampólnak raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leányövéndékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnőttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 13-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

28

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Tudakozzátok az írásokat, amelyek bizonyosságot tesznek rólam. Ján. 5. 39.

Ezen az őszön négyszáz éve annak, hogy az újtestamentom megjelent Luther Márton fordításában németül.

A wormsi birodalmi gyűlés után Bölcs Frigyes fejedelem Luthert Wartburg várában rejtgette el ellenségei elől. Itt élt Luther hónapokon át magánosan. Ennek a wartburgi magánynak gyümölcse az újszövetség német fordítása.

Előbb is lefordították már az újszövetséget német nyelvre, de ezek a fordítások mind a latin Vulgata fordítás után készültek, tehát nagyon tökéletlenek voltak. Luther a nagy nyelvész, a nagy biblia-tudós, a wartburgi magány csöndjében a régi aranyat önti új formába; az eredeti görög szöveget fordítja le. Ezzel a fordítással nemcsak az újszövetséget ajándékozza népének, de ezzel az új német irodalmi nyelvet is, amely oly fenségesen csengett az ő ajakán.

Micsoda örömmel fogadta a XVI. század a Bibliát!

Tudsz-e te úgy örülni a Szentírásnak, kedves olvasó? Tudod mit tartalmaz az? Tudod mi van a Biblia könyveiben? Jézus maga mondja meg: *azokban van a ti örök életetek és ezek azok, amelyek bizonyosságot tesznek rólam.* E könyvek magva, központja a Jézus Krisztus. Az ó- és újszövetség minden fejezetétől egy-egy ut vezet a központba — a Jézus Krisztushoz. Mennyi felséges bizonyágtétel Mózes és a próféták könyveiben, a zsoltárokban! De mindezeknél drágább kincseket találunk az evangéliumokban, az apostolok írásiban. Ezek tárják elénk Jézus életét, tanításait, csudáit, szenvedéseit, feltámadását, megdicsőülését, egész üdvösségünket. Ezeket kínálja az Írás. Az Igét, mely kezdetben vala és Isten-nél vala és Isten vala; ki által lett minden, ami megváltásunk is.

Nélkülözheted-e te? Nincs-e szükséged megváltásra? Jézus szava, amelyet a korabeli zsidókhöz intézett, hangzik feléd is: *nem*

Árva Jankó emberekkel találkozik.

Írta: Tildy Zoltán.

Sáros országuton, közel a kisvároshoz párnyi emberke baktat. Kicsi, vékony lábcskáin valami bőrrongy van. Az is spárgával odakötözve. A nadrágját nem látni, akkora kabát van rajta. A tépett, foltos kabát ujja fel van túrve s a feltűrt ujjakból két megkékiült sovány kis kéz lóg ki. Alig lehet több négy évesnél szegény kis ember. Arcán ijedt, néma szomorúság ül. Oh vajjon azok a szép fekete, fáradt gyermekszemek tudtak-e valaha nevetni?

Lépeget a sárban. Lábcskáját bizonyosan vágja az országut kiázott köve. Már nem fáj neki semmi szegénykének: talán már sirni sem tudna. Az eső is megered s a rongyos kis fiu mérhetetlen szomorúsággal és fájdalommal a tekintetében fölneáz a szürke felhős égre. Mi lesz most ővele. Ugyis annyira fázik. Megy, megy előre. Nem érti sehogysem ezt a mostani rettenetes helyzetet. Hiszen nem nagyon régen még meleg szobában volt. Enni is volt mit. Oh mikor még

édesanyja mosolygó arcába nézhetett. Milyen más volt akkor a világ. Hanem anyját egyszer beletették egy fekete hosszú ládába. Mindenki sirt. Azután már apa is szomorú volt mindig. Őt szegény Jankót sokszor átölelte s olyankor hullottak a könnyei. Aztán egy nap apa is ágyba feküdt. Senki sem jött pár napig hozzájuk, pedig elfogyott az enni való is. Jankó éhes volt és sirt. Oh hogyan nézett akkor apa a Jankóra. Ugy nézett, olyan kétségbeesett, néma szomorúsággal, hogy attól Jankó elfelejtett sirni.

Végre a szomszéd öreg néni benézett hozzájuk, azután emberek jöttek és apát elvitték. Jankó maga maradt pár percig a szobában és nagyon-nagyon félni kezdett. Hát senki-senki sincs már a világon, aki őt szeresse? Akihez szólni lehessen? — Kifutott Jankó a szobából és elindult megkeresni az édesapját, ha lehet hát az édesanyját is.

Azóta ment, ment szegény kicsiny ember. Itt-ott vetettek neki egy falat kenyeret. Kérni nem tudott. Csak nézett nagy fekete szemével az emberekre.

(Folyt. köv.)

akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen.
(40. vers.)

Tudakozzátok az írásokat!

A Protestáns Jótékony Egylet estélye.

November hó 18-án tartotta meg a Protestáns Jótékony Egyesület ez évi első estélyét a szegények és árvák javára. Az estély, melynek előkészítésében az egyesület vezetősége és választmánya agilis munkálkodással vett részt — fényes erkölcsi és anyagi sikerrel végződött. Ezen az estélyen ott láttuk Nagyvárad egész társadalmát teljes harmoniában és megértésben, vallási és felekezeti különbség nélkül és el lehetett mondani, hogy ezen estén mindenki jól érezte magát. A műsor rövid és tartalmas volt. A műsor gondos előkészítéséért Losonczy Gábort illeti az érdem.

A „Petőfi álma” c. életképben Gargya Géza és Steinhacker Ady a főszerepekben; Benes Ilona, Losonczy Gábor, Gologi Mancsi, Lázár Mártonné, Nosz Gusztáv a kisebb szerepekben; Papp Dezső, ifj. Mester Mihály, Mihalovits Margit, Szabó Margit, Oláh Erzs, Oláh Nelly, Beregi Erzsike a tablau képekben igen jók voltak. Úgyancsak kiváló produkált Daday Ilonka, kinek discrét zongora kísérete méltóan simul a darabhoz.

A nagy sikert aratott első számot Balajthyne Sulyok Gizi énekszámja követte, ki két műdarab előadásával ragadta el a közönséget, hasonló nagy sikere volt a zongora kíséretet nyújtó Bleyerné Garzó Adél urnőnek. Egy bájos táncjelenet után, melyet a két kis táncosnőnek többször kellett megismételni, egy hangulatos vigjáték következett, melynek főszerepében dr Gáspár Miksáné, Losonczy Gábor és Madas István a közönséget jóízű nevetésre hangolták.

A műsor után sorsolás következett, melynek rendezéséért és pedig úgy a tombolatárgyak összegyűjtéséért, mint a sorsolás alá kerülő tárgyak kiosztásáért dr Tóth Ferencné úrnőt, Sulyok Ica és Steinhacker Ady urleányokat illeti a dicsőség.

A buffet is teljesen kielégítette az igényeket. A buffet körül városunk jótékony hölgyei igazán elismerésre méltó tevékenységet fejtettek ki. Ott láttuk buzgólkodni Csernák Bélánét, dr Thury Kálmánét, Imets Illésné, Golián nővéreket, öz. Steinhacker Mihálynét, Varga Dezsőné, Zeke Ferencné, Török Károlynét, Mester Mihálynét, Sztupár Trajánét, Erdélyiné Somogyi Ilit, dr Marossynét, dr Oláh Bélánét, Krausz Samunét, Krausz Jucit, Juhász Irmuskát, Szeghalmy Jucit, Bige Bertust és még

sok kedves és melegszívű uriaszonyt és leányt.

A tombolatárgyakért a kereskedőknek, a buffetben felszolgált ételek és italokért pedig a küldőknek — hálás köszönetet mond a vezetőség. Az estély rendezéséért külön dicséret illeti Papp Dezsőné elnöknőt, Csernák Béláné, Varga Dezsőné, dr Olasz Béláné alelnöknőt, dr Soós István tífkárt, dr Morvay Zsigmondné, öz. Lázár Mártonné, Mester Mihályné, Sztupár Trajáné, dr Tóth Ferencné, Sulyok Ica, Steinhacker Ady, Papp Dezső, Varga Dezső egyleti tagokat, kik minden elérhetőt megtettek a cél érdekében. Még megemlítjük, hogy az estély tiszta jövedelme körülbelül 22.000 Lei volt.

* * *

Ez alkalommal hálásan nyugtázzuk a buffet részére érkezett adományokat, amelyeket különben elősmervények mellett vettünk át az átadóktól.

Balajthy Jenőné torta, Sulyok Istvánné sült, Várady István torta, Hanslián Ede felvágott, Szabó Lajosné hus, Szilágyi Géza szandvics, Kocsis János tészta, Rakics P. 1 tál sült, Gyenge Bélák 1 tál sült, ifj. Mónus Sándor 12 liter bor, id. Cser János 5 liter bor, András Istvánné 3 liter bor és tészta, Varga Dezsőné tészta, Czillér Imréné 1 tál tészta, Fiedler Gyuláné 1 torta, Szeghalmy Juci 1 tál pástétom, Rác Rezsőné 1 torta, Rauscher és Rakics krémes, Bernát Miklósna torta, Domokos Lászlóné 1 torta, Biszterszki Elemérné 1 tál szandvics, Somogyi Gézáné 1 torta, 1 kenyér, sült, Imecs Illésné 1 tál sült, Földessy Martonné tészta, dió, Tóth Sándor 3 kiló felvágott, Steiner Viktor 150 drb kifli, Rigó Ferencné 1 torta, Kolb Rezsőné 1 tál felvágott, Szőke dr felvágott, Turóczy István felvágott, 1 torta Bulbuk Imréné 1 tál felvágott, Ciffra Kálmáné 1 tál felvágott, Kazik István egy tálca szandvics, Atlasz Lajos egy üveg likör, Materny Imréné 1 tálca szandvics, Szerző 12 liter bor, dr Verzárné 1 torta, 1 tál sült, 2 üveg bor, Török Károlyné 1 tál sütemény, Beck Henrikné 1 torta, 1 tál hus, dr Ráber Árpád 1 torta, öz. Vécsey Sándorné felvágott, öz. Csellei Dezsőné sóskifli, dr Géher 10 liter, Könyves Ferenc 5 liter, Szondi Sándor 6 liter, dr Morvai Zsigmond 10 liter, öz. Nemes Lajosné 10 liter, dr Stokker I. 10 liter bor, Goldberg Ferencné tészta, pecsenye, Eszes Sándor torta, dr Bartha Andorné torta, Szűcs Mátyásné tészta, 5 liter bor, Frölich felvágott, Krauszné felvágott, dr Gerber Ottó 5 liter bor, dr Váli Péterné 1 torta, Zigre Miklósna torta, dr Demetrovics Elek 1 tálca sült, szandvich, Mezeiné torta, 5 liter bor, Beregi Sándor krémes, dr Tóth Ferencné 1 torta, dr Thury Kálmán torta, pecsenye, Straub Domokosné 2 torta, Tatár Zoltán 1 tál sült, Nadányi Jenőné 1 torta.

Székely Sándorné 1 tálca sült, dr Oláh Béláné 1 torta, Szabó Károly 1 tál tészta, 1 tál sült, Nagy Mihályné zsemle, felvágott, Röhlichné felvágott, Fülöp István 15 liter bor, Tripsóné 1 tálca sült, Rácz János sonka virsli, dr Czegléd Miklósné 1 tálca szandvics, Novomeszky 1 torta, Reck Gézané 1 torta, Medvigy Ferencné habrolló, Reidner Gyuláné 1 tál szandvics, Tancsó Józsefné 1 tál fasírt, Harsányi Gábor borsajt, Szegőné torta és gyümölcs, Német Pálné torta, Bacher Józsefné sonka és tészta, Jelinek Istvánné krizatin, Sztupár Trajánné 5 kg. felvágott, Jakobi Mór 10 liter bor, özv. Zih Imréné 1 és fél kg. virsli, Ádámszky Jakabné felvágott, Leitner Ferencné 1 tál hus, 2 torta, Molnár Imréné tészta, Márton Etelka 1 torta, Mudora Györgyné 3 liter bor, Széplaky Sándorné kolbász, Boka Istvánné husnemű, Kemény E. 5 kg. kenyér, Major Ferencné disznókaraj, Kovács Lajosné 1 torta, Petróczyné 3 liter bor, Kraszner Salamon 5 liter, Foris Mihályné 5 liter, Fehér Istvánné 5 liter, Fehér Jánosné 5 liter bor, Boros Ferkó 1 torta, ifj. Borbély Mártonné felvágott, Czoldan Jánosné 1 torta, Fazekas Zsigmondné Leitner Ferenc, Csizmadia Gáspárné, Széder Jánosné 1 és fél kg. virsli, Miklós Andrásné felvágott, Szolga Ferencné 1 kg. virsli, Órás László 2 kg felvágott, Kondorné 1 kenyér, özv. Standary Györgyné 5 liter, Kovács Dezső 4 liter bor, Benedek Ferencné 1 és fél kg. virsli, Réz Andorné 1 kg. virsli, Botos Károlyné 5 kg. alma, özv. Bodnár Jánosné 2 kg. felvágott, Mago Trajánné 2 kg. virsli, Bodnár Béláné 5 kg. kenyér, dr. Jónás Andorné tészta, Sztupár Traján 5 kg. virsli.

A pénzadományokat jövő számunkban nyugtázzuk.

Áldozatkészség

1. *A szegény gyermekek felségélyezésére:* Horváth Zsófia 12, B. Gy. né 20 lei. — Schingloff Gyuláné utján: dr La-Roche Alfréd 100, Mocsári Ferencné 60, Spetkó József, N. N., dr Popa Tivadar, Bidek Józsefné, 40—40, Boros Gyula 30, Schingloff Gyula, Partenschlager Mária, Popovics Sándor, Béler Gyula, Costa Trajánné, Szabó Lászlóné, Nagy Gyuláné 20—20, Hartstein Mártonné 15, Huszár Miklósné 10, Székelyné 5 lei.

2. *Velencei harmóniumra:* N. N. 22 lei.

4. *A ref. Lelkészegyesületnek:* Mogyoróssy József 12 lei.

4. *Iskolai célokra:* Danó György és neje 1000 lei.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetjük azokat a hiveinket, akik egyházi adójokat még nem fizették be, hogy az adófőkönyveket folyó évi december hó 15-én lezárjuk és a hátralékosok névjegyzékét a közigazgatási hatóságnak a hátralék behajtása végett átadjuk. A felesleges költségek elkerülése végett kérjük egyházunk hátralékos tagjait, hogy adójukat fenti határidőig okvetlenül rendezzék. Aki ma nem teljesíti egyháza iránti kötelességét, az nemzetének is árulója.

Az olasz-i templomban

november 26-án este fél 6 órakor tartandó istentisztelet sorrendje:

1. Fennálló ének: 74. dics. 1. és 2. v.
2. Gyülekezeti ének: VIII. zsolt. 1. és 4. v.
3. Zug az ének árja: éneklí az olasz-i énekkar.
4. Imádkozik és bibliát magyaráz Bagoly Bertalan borsi lelkész.
5. A néma légben csengve lágyan: éneklí Szabó József mezőtelegdi énekvezér.
6. Bach: Choral, hegedűn előadják: Láposy Erzsébet zenetanár és növendékei: Balázs Margitka, Putnik Elemér és Tenkey Sándor.
7. Gyülekezeti ének Hymnusz.
8. Gyülekezeti ének: LXV. zsolt. 1. és 2. v.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejé(16). Senki se vegyen tehát többé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztag, minden iskolásgyermek szerezzé be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedüli a lelkészi hivatalokban kapható. Ára 30 lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Bagoly Bertalan borsi lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

A velencei imaházban káté magyarázat után a konfirmált növendékek ifjusági egyesülete, a

következő számokkal szerepelnek: 1. „Dicséret” szavalja: Pakó Erzsébet. 2. „Teremtő Isten”: Major János. 3. „Minden Isten adománya”: Kiss Gizzi. 4. Gyülekezeti ének: CV. zsolt. 1. v. 5. „Isten”: André Margit. 6. „Ősszel”: Crovattó Béla. 7. „Ne büntess”: Varga Ilona. 8. „Jézus akaratja” Hozsánna ének, éneklő hat confirmált leány hármónium kísérettel. 9. „A jó öreg korcsmáros”: Sós István. 10. „Jó Petőfi”: Darányi Zsófi. 11. Záró ének: Hymnus.

A Magyar Református Naptár úgy belső tartalmával, mint művészi külsejével teljes mértékben megnyerte a közönség tetszését, kiadónkhoz napról napra tömeges utánrendelések érkeznek. — Kérjük azért helybeli híveinket, kik a naptárt meg akarják szerezni, minél előbb vegyék meg, mert ha a nyomtatott tízezer példány elfogy — eddig több mint 9000 példányt rendeltek meg más egyházközségek — nem lesz kapható, mivel az idő előrehaladottságára tekintettel második kiadást nem nyomtathatunk.

Petőfi ünnepélyek. A mezőtelegyi református egyház vasárnap, nov. 12-én, délután nagyszabású Petőfi-ünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen Nagyváradról Sulyok István püspök, Csernák Béla esperes, Nagy Vilmos tanítónőképző int. igazgató jelentek meg. Az ünnepély délután folyt le a templomban, a következő sorrendben: 1. Gyülekezeti ének XC. zsoltár. 2. Megnyitó beszédet tartott Nagy Vilmos igazgató. 3. Énekelt az egyházi énekkar. 4. Imádkozott Csernák Béla esperes. 5. A néma légben csengve lágyan. Énekelte Szabó József kántor-tanító. 6. Egyházi beszédet tartott Tarnóczy Lajos bihari lelkész. 7. Énekelt az egyházi énekkar. 8. Petőfi életrajzát felolvasta Kádár Miklós pusztaiujlaki lelkész. 9. Petőfi verseiből felolvasott Vaday Béla élesdi ref. lelkész. 10. Énekelte Tegledi Józsefné urnő. 11. A gyülekezetet megáldotta Sulyok István püspök. 12. A gyülekezeti elénekelte a Himnusz. — A több mint két ezer Lei bevétel 30 százalékát a nagyváradai tanítónőképző intézet javára adták.

A szalacsi református ifjuság is f. hó 12-én tartotta a Petőfi ünnepélyt, amely úgy anyagilag mint erkölcsileg fényesen sikerült. A műsor a következő volt: 1. Megnyitó beszéd. Tartotta: Hegedüs Albert ref. lelkész. 2. „Istennek lantosa.” Szavalta: Kuli Jolánka polg. isk. tan. 3. Petőfi életrajza. Előadta: Jakab Lajos ref. tanító. 4. „Távolból”. Szavalta: Tóth Miklós ref. tanító. 5. „Petőfi szülei”. Előadták: Albert Irénke, Rogge Viola, Kéri Katóka, Körmendy Jenő, Tóth Béla, Jakab Lajos és Rácz Menyhért. 6. „Szüleim halálára”. Szavalta: Tóth Miklós ref. tanító. 7. „Egy gondolat bánt engemet”. Szavalta: Kuli Béla. 8. „Petőfi és a gyermek”. Szavalta: Tamás Eszter. 9. „Rég veri már a magyart a teremtő”. Szavalta: Jakab Lajos. — Felülfizettek a következők: dr. Boér Valér 50 Lei; Kuli János 16 Lei; Gara József 16 Lei; Horváth Sándor 16 Lei; Bálint Antal 16 Lei; Dorogi Pál; 12 Lei; Anton Emánuel 6 Lei; Márk Lőrincz 6 Lei; Rácz Margit 6 Lei; Lázár Imre 4 Lei; Margitai János 3 Lei; Kondor Dávid 1 Lei; Rogge Károly 2 Lei és Fazekas Ferenc 1 Lei.

MEGJELENT

MAGYAR REFORMÁTUS NAPTÁR

Kapható: a lelkészi hivataloknál és Béres Károly könyvnyomdájában Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

NAGYVÁRADAI

AGRÁR TAKAREKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **elnyűs kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitol** váltókat **Áruosztály**. Magán **pánccélszekrények** (safe deposits).

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos-motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola; Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felhív-tek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 14-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

29

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐☐☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Bérés Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Jövel Uram Jézus!

Mennyei Jel. 22, 20.

Az a gondolat, hogy Krisztus rövid idő múlva visszatér a földre, itélni eleveneket és holtakat, ma már alig elképzelhető erővel ragadta meg és tartotta hatalma alatt az első keresztyéneket. Ez a gondolat irányította minden lépésüket, cselekedetüket, maguk viseletét, érzületüket, egész életüket. Felbuzdulásaik, neki lendüléseik, bátorságuk ebből a hitből fakadt. Ezen a hiten át nézték az egész világot, minden ő javaival, történeteivel, nagy kérdéseivel együtt. A tanítványok, az apostolok életét, írásait, tanításait akkor értjük meg igazán, ha tudjuk azt, hogy ők várva-várták, minden pillanatban várták Krisztus visszajövetelét.

Isten gondolatai nem az első keresztyének gondolatai valának. Míg az első keresztyének úgy gondolták, hogy Jézus rövid idő múlva visszatér s megvalósítja országát, diadalra juttatja uralmát, — addig Isten Jézus evangéliomát is a világtörténelem, az emberiség fokozatos

fejlődésének lassu folyamába állította bele, — s ma már látjuk, hogy még mi is csak kezdetén állunk annak a fejlődési utnak, Isten országa tökéletességre jutása, a világ ujjászületése, megújódása, megdicsőülése útjának.

De, ha nem is az első keresztyének ez a reménysége éltet minket, hogy Krisztus rövid idő múlva eljő: az a gondolat, hogy az emberiség fejlődésének egyszer végéhez kell jutnia, a tökéletességet el kell érnie s azt Krisztusban éri el, — ez a gondolat tartalma a mi hitünknek is! Nem is lehetnénk keresztyének, ha nem hinnők, hogy Krisztus utja vezet a várt és remélt célhoz. Nem tudnók magunk szív és lélek szerint átadni az igazság, jóság, szeretet ügyének, ha azt kellene mondanunk, hogy a hazugság, önzés, embertelenség örökre megmarad. Az első keresztyénekekkel együtt azért mi sem hihetjük másképen, minthogy minden dolgok vége Krisztus és szívünk vágyakozó, hívó szavára: Jövel Uram Jézus, meg is fogjuk hallani a feleletet: Eljövök hamar. Ezzel az adventi hittel köszöntsük az adventi kedves napokat.

Árva Jankó emberekkel találkozik.

Irla: Tildy Zoltán.

[Folytatás.]

Sovány, beesett arcocskája aztán ugyanis beszélt helyette éhségről, tépett ruhája kimondhatatlan nyomoruságról. Jankó egyszer kiért a házak közül s így került az országuttra. Azon is ment előre. Most aztán ott bandukol esőben sárban. Ugyan mi járhat kis fejecskejében. Mit érthet ebből az egész életből? Az út szélén egy alacsony kő van. Jankó leül rá. Közel van az este. Borul mindenfelé. Összekulcsolja két vékony kezét s hangosan elsírja magát:

— Edesapám, édesanyám!

Ugyan ki felelne szegénynek. Nem felel bizony senkisé. Hát csak fel kell állni s vonszolni magát tovább. Megy is Jankó. Ni, ott már lámpák égnek. Házak ablakaiból is fényesség sugárzik. Beér a városka utcáira. No szegény, sárbanuszó, vérző kis lábak, ezután már könnyebb lesz? Ugy is érzi Jankó az aszfalton, mintha puha párnán járna. Csak még enni lenne mit. Enni? Jankó egy hosszukabátos embert lát meg a tulsó oldalon. Kicsi szive hevesen verni kezd. Az édesapájához

hasonlít!... Az édesapja az!... És Jankó futni kezd utána. Kiált is.

— Edesapám, várjon meg, édesapám...

Az ember megáll. Hátra fordul. Hidegen néz végig a sáros, rongyos gyereken. Nem az apja. Idegen, ismeretlen arc. Jankó újra sirni kezd. Aztán megy tovább. Elér egy fényes ajtó elé. Lépcsők vannak előtte. Ha kinyílik az ajtó: csakugy árad ki a meleg. Milyen jó az elnyomorodott, elnyútt didergő kis testnek. Leül Jankó a legfelső lépcsőre. Ott az eső sem veri. Jönnek, mennek emberek. Némelyik ránéz, sokan észre sem veszik. Ül szegény kis barátunk hosszú ideig.

Egyszer aztán több ember jön ki együtt az ajtón. Kiabálnak hangosan. Nevetnek. Nagyon jó kedvük van. Ezeknek bizonyosan nem vészett el az édes apjuk — gondolja Jankó — talán még az édes anyjuk sem.

Az egyik belebotlik a lépcsőn ülő gyermekbe és csunyan elkáromolja magát. A többiek nevetik. Akkor dühében belerug szegény jószágba úgy, hogy Jankó belegurul az utca sarába. Sirna szegény, de nincs már hangja a siráshoz.

Valamelyik hangos ur aztán megszanakozik

A Protestáns Jótékony Egyesület estélye.

Mult számunk közleményének folytatásaképpen közöljük az estély anyagi sikeréhez pénzbeli adományokkal hozzájárultak: dr Verzár István 200, Reck Géza 160, dr Morvay Zsigmond 150, Sulyok István 120, Beck Nándor, dr Bucico Coriolán, Butyka Lajos, ifj. Cser János, dr Fráter Imre, Gyémánt Elek, Gyémánt Ernő, Hegedüs János, Helasz-cég, özv. Juricskay Dezsőné, dr Kassay Kálmán, Krausz Tivadarné, dr Medvigy Ferencré, Mertz János, Munk és Schönberger, Nagy Vilmos, dr Oláh Béla, Oláh Ferencné hagyatékából, Premontrei Kanonokrend, dr Schilling Árpád, Somogyi Géza, dr Szeghalmy Sándor, Tóth Elek (színművész), dr Thúry Kálmán, Tatár Zoltán 100—100; dr Féder Ottó 92, Krausz Samu 88, Baba 75, Hatvani 62, Elek Mór, dr Karácsonyi János, özv. Kövér Istvánné, N. N. Szolinger, dr Spitzer 60—60, dr Bozóky Dezsőné, Balajthy Jenő, Bige Berta, Csernák Béla, Czira Kálmánné, Cser Lajos, Deutsch posztónagykereskedő, Fischer Ervinné, dr Géher Antalné, dr Géher Géza, özv. Hraniczky Károlyné, dr Kovásznay Marcel, Kimpál Gáborné, Nógrádyne, dr Olasz Béla, Sonnenfeld Adolfné, Schütz Albertné, özv. Steinhacher Mihályné, özv. tordai Molnár Gézáné 50—50, Bige Béla, özv. dr Demek Győzőné

rajta, kiemeli keztyüs kezével a sárból s odaállítja a lépcsőre, a világosságba, ahol elébb ült.

Beszélnék hozzá. Mit ért abból Jankó! Kérdezik.

— Ki fia vagy?

— Edesapámé... felel félénken. Nevetnek rajta hangosan.

— Aztán hol az apád?

— Nem tudom; elvitték. És sirni kezd most már Jankó. Ugy hullanak a könnyei. Azott, ütött, vert kis teste reszketni kezd a hideg őszi estében.

Hát ez már nem jó multság a hangos társaságnak. Valamelyik pénzt kotor elő a zsebéből, oda adja a gyerekeknek azzal tovább állanak.

Jankó fogja kezében a pénzt. Nem tudja mit tegyen vele. Szegény csöpp lélek nem csudálkozik már semmin sem. Megindul a helyről, ahol olyan csuf bánalom érte. Megy a sikos, nedves aszfaltjárón tovább. Az őszi este ráborul. Várja-e őt szegényt valahol egy darab kenyér? Lesz-e neki, hol éjszakára lepihenni?

Óh lehet-e ennél szomorubb, szivettépőbb elhagyatottság?...

[Kedves Olvasóim! Ennek a szomorú kis történetnek lesz még folytatása. De mielőtt az megjönne, olvasd el a befejezését: ott van megírva Szent könyvünkben a Bibliában, Máté evangéliuma 25-ik részének 31—46. verseiben]

[Vége]

[Ker. Család.]

Imrik S. Zoltán, özv. Janza Gyuláné, Kiss Károly, Materny Imréné, dr Némethy Gyula, Papp Sándor [Pesti Magy. Keresk. B.], Rózus Tódor, Vásárhelyi Sándor, Versán Antalné, Wallerstein Dáaielné 40—40, Oláry Gusztáv, özv. Reismann Mórné, dr Szemes Ferenc 30—30, Dragics János, Forgó Lajosné, D. N., dr Kovács Lajos, Mautner Józsefné, Merza Kálmán, Molnár, Mertz Sándor, Molnár János, Németh Pál, N. N., Oláh József, dr Popity János 25—25, özv. Beliczayné, dr Barta, Amigó Franciska, Chaura Rudolfné, Gróza, Lányiné, dr Kazay Kálmán, Klenes József, Kardos, id. Mónus Sándor, Osváth Jénőné, N. N., N. N., N. N., Nagy Dezsőné, Vadász Gyuláné 20—20, Tóth Béla, 12, Blaha Istvánné, Davola, Bokis, Deákné, Horovitz Dánielné, Kosztéry nővérek, Magyary Katica, Központi Hirlapiroda, Melcher Károly, Povazsánné, Somogyi Józsefné, V. F. k. s. 10—10, özv. Mág Lászlóné, Matuia Gyula, Jancsó Józsefné, Jancsó Józsefné, Katona Ilus, László Józsefné, Londonné, Vadászné, Horovitz 5—5, N. N., N. N. 3—3, özv. Kissné, Marosán György 2—2 Lei. A pénzádományok összege 6214 Lei.

A Protestáns Jótékony Egyesület megnyer-
vén a hatósági engedélyt, hogy a szegények, ár-
vák javára gyűjtsön, az e címen befolyt adomá-
nyokat a gyűjtő-ívek lezárása után fogjuk közölni.

Áldozatkészség

1. *Velencei imaházra*: Üveges János 50 L.,
Crovató János 50 L., Röllich Béla 30 L., Biró
István [táblai irodai főt.] 25 L.

2. *Iskolai célra*: Herczeg Lajos 200 L.

3. *Steinhacker Valéria emlék-alapítványra*: özv.
Szöllősy Ferencné 100 L., özv. Steinhacker Mi-
hályné 100 L.

4. *Az olasz-i templom fűtési berendezésére*:
Jenei Rezső 1000 Lei.

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetjük azokat a hiveseket, akik
egyházi adójokat még nem fizették be,
hogy az adókönyveket folyó évi decem-
ber hó 15-én lezárjuk és a hátralékosok
névjegyzékét a közigazgatási hatóságnak
a hátralék behajtása végett átadjuk. A fe-
lesleges költségek elkerülése végett kérjük
egyházunk hátralékos tagjait, hogy adó-
jukat fenti határidőig okvetlenül rendez-
zék. Aki ma nem teljesíti egyháza iránti
kötelességét, az nemzetének is árulója.

Anyakönyvi adatok

1922 november 15—30-ig.

Születtek: Nagy Magdolna, Sas Pál, Kiss András, Kendi Albert, Décsi István, Piskorán Magdolna, Nagy Ilona, Szilágyi Dezső, Puskás Olga, Tenkei Erzsébet, Bagdi Károly, Berg Magdolna, Tóth János, Somogyi Magdolna, Lökös István

Megesküdtek: Szakács Gáspár ref.—Horváth Erzsébet ref.; Kecskés Ferenc ref.—Koncz Eszter ref.; Popeszkú András kath.—Karakas Ilona ref.; Bene Bálint ref.—Boros Mária ref.; Prem Sándor r. kath.—Kun Margit ref.; Kenéz András ref.—Mile Irma r. kath.

Meghaltak: Szilasi Imre 29 év, Tatár Ráchel 33 év, Lévai Eszter 48 év, Tatai Lajos 68 év, Nagy Károly 74 év, Marjai Sándor 65 év, Kovács Juliánna 79 év, Kurtán Zsuzsánna 65 év, Lovász Mátyás 66 év, Csiha András 32 év, Erdődi Eszter 72 év, Puskás Mihály 89 év, Végh Károly 41 év, Nagy Gyula 52 év. Géczi Katalin 72 év.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se vegyen lehatárlást a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztagnak, minden iskolásgyermek szerezze be mind előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkesítési hivatalokban kapható. Ára 30 lei.

H I R E K.**A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.**

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, este fél 6 órakor Dankó József s. lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-*i* lelkészi hivatalban. Nőfés szerinti 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Egy szép, egészséges, négy éves falusi lányka örökbefogadására hívtuk fel a gyermektelen jószívű embereket október 14-iki számunkban. Kiáltó szavunknak egyik alföldi magyar fészekben támadt visszhangja. Az édesanya, akít a vakság rettentő éjszakája fenyeget és az örökbe-

fogadásra jelentkezett ifju pár e héten hideg, havazó időben találkozott szerkesztőségünkben. A hosszú szekerezés alatt átfázott kis leány mint egy gémberegett kis madár huzta meg magát a kályha mellett, de amint felmelegedett, el kezdett csicseregni; az örökbefogadó szülék látható örömmel tekintettek reá. Megható volt, mikor az édesanya átadta gyermekét az új szülőknek, akik gondosan betakargatták kis leányukat és szeretettel vetélkedtek, hogy ki fogja ölbe s vigye hazafelé a vonaton az új otthonba, ahol meleg szoba, új ruha, játék, ízletes étel, puha fehér ágynemű vár reá. . . Egy pillanatra magunk között éreztük a Megváltó Urat, akinek kezében kis lapunk jó eszköznek bizonyult most is. . .

A kolozsvári theologia tanárai és ifjai nov. 19-én meglátogatták a szatmári és szatmárnémeti-i egyházainkat. A szatmári templomban dr. Kecskeméthy István professor, a németi-i templomban dr. Imre Lajos prédikált. Aznap este a leányiskola tornacsarnokában tartottak istentiszteletet, amelyen dr. Kecskeméthy és dr. Imre tanárokon kívül dr. Tavasz Sándor professor is közreműködött beszédével. Az adakozás úgy a délelőtti, mint az esti istentisztelet alkalmával a kolozsvári theologia javára történt. A perselypénzekkel együtt összesen 6320 Lei adomány gyűlt be a kolozsvári theologia javára.

Megmozdultak az amerikai reformátusok. Dr. Beach, az amerikai presbyterianus Egyház kiváló képviselője, aki a nyáron az erdélyi magyar reformátusokat is meglátogatta és jelentést tett itteni tapasztalatairól, a Kálvinista Szemle szerkesztőjét arról értesítette, hogy a magyar református egyházak felsegítésére [az árváknak, özvegyeknek, belmissziói munkáknak támogatására] az amerikai reformátusok 250,000 dollárt akarnak összegyűjteni. Azt a hatalmas összeget tehát most gyűjtik. Forrása: az amerikaiak áldozatkészsége.

11 millió koronát tesznek ki azok az összegek, amelyeket a Dunamelléki Egyházkerület gyülekezeteinek hívei az elmúlt esztendőben egyházi célokra adományoztak. Fejenként két zsemlye értékét.

Borsodmegye Vadna községében a református presbiterum legutóbbi gyűlésén Szabon György presbiter bejelentette, hogy 1915-ben hősi halált halt György fia emlékére egy 180 kgr. sulyu harangot önttet; a harangot már meg is rendelte, előállítási ára 300,000 korona.

A november 26-iki esti istentiszteleten Bagoly Bertalan borsói lelkész szolgált az olasz-*i* templomban összesereglett gyülekezet előtt, amely elragadtatással hallgatta a gyönyörű hangú szónok

tanítását Isten országáról. Ugy az olasz-i énekkar, mint Láposy Erzsébet zenetanárnő vezetése alatt játszott hegedűsök sikerült játéka méltán emelte a gyülekezet áhítatát. Sajnos, hogy a hirtelen beköszöntött nagy hideg miatt nem telt meg a templom, s egyik vidéki szereplő el is maradt. — A nagy hideg Jenei Rezső atyánkfiaát arra indította, hogy a lelkészi hivatalba 1000 Lei adományt hozott be a templom fűtési berendezésének alapjára, hogy legyen ez a kezdet-kezdet, s példáját kövessék mások is.

Az anglikán egyház álma. A „The Christian East” [Keresztyén Kelet] című londoni anglikán folyóirat júliusi számában angol, orosz, görög, szerb, román, latin nyelven egy hitvallás jelent meg a konstantinápolyi pátriárkához címezve, aláírva egy csomó anglikán lelkésztől. 10 pontban felsorolják, miféle egyezségek vannak a két egyház között s a bevezetésben kijelentik, hogy magukat a görögkeleti egyházzal azonosítják, elfogadják Mária és a szentek tiszteletét, a szentégek használatát. Oxfordban görög, szerb, román theologusokat nevelnek, hogy őket az egységesítő munkára megnyerjék. A mozgalom irányítója egy görög bankár: Sir Bazil Zaharov, aki Angliába került, angol baronatusot kapott, nagy befolyásra tett szert. Az anglikán államegyház mindig készségesen támogatta az angol külügyi politikát. Az angol-görög keleti terjeszkedésnek ez az unió szolgálna a legbiztosabb alapul. Konstantinápoly lenne a keleti Gibraltár, az angol király pedig az orosz cár egyházi főségének örököse! Fantasztikus tervek, de a konstantinápolyi pátriárcha küldöttei már Angliában tárgyalnak, s bizonyára nem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy egy második pápai trónt létesítsen. — Az anglikán egyház a XIX-ik századig református hitvallás alapján állott, kiváló emberekkel gazdagította a ref. theológiát. Az angol imperiálista törekvések alátámasztásáért néhány évtized óta a római kath. egyházzal, most a görög keleti egyházzal kacérkodik, lassanként megtagadja az evangélium ügyét. Angliában a kálvinizmus tiszta képviselői azok a presbyteri egyházak, amelyeknek küldöttei már többször fölkeresték magyar református testvéreiket Romániában is, hogy segítségükre legyenek súlyos helyzetükben.

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, tüdőszobák, fürdőkádak zománcosását, sűrűkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulipia” (Emke) épület**

MEGJELENT

MAGYAR REFORMÁTUS NAPTÁR

Kapható: a lelkészi hivataloknál és Béres Károly könyvnyomdájában Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

NAGYVÁRAD

AGRÁR TAKAREKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] -ut és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatozat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlitól** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccsokszekrények** (safe deposits).

Czakó Sajos villany

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csililárok és ampoinák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leányövéndékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tanúij. 15-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kőtiszterek, Liskaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt” gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

30

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Örök ige.

Lukács III. 4.

Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Urnak utját, egyengessétek ösvényeit.

Évezredes váradalmak valóra válását hirdetik ez Igék, hogy a kiáltó szó életre hívja a kopár mezőket, az elalélt lelkeket. Izrael egykor diadalmas utját felszántotta a bűn, virágszegélyes ösvényeit sűrű bozót nőtte be. Pedig közelg a nagy Király, a Szabadító, az egyetlen és utolsó reménység. A próféta ajka Isten kürtjévé lett és zendül a biztatás, csendül a kiáltó szó, hangzik a kényszerítő parancs: Készítsétek meg az Urnak utját, egyengessétek az ő ösvényeit!

Hétszáz esztendővel azelőtt is hangzottak már e prófétai szavak s kétezer év távolságain át hozzánk is elér e kiáltó szó. . . . Melyik hát az az út, melyik az az ösvény, melyet készíteni, egyengetni kell?

Az Idők teljességében a földre szállt Megváltó megtette a maga hosszú nehéz utját a Golgotáig, a Golgotától a sirboltig, a sirboltól

a mennybe szállás dicsőségéig, honnan újra és újra eljő . . . Igérte . . . És jön az emberi szíven át . . . Mert a szabadítás utja az emberi szíven visz keresztül. Ezért a szív utját kell egyengetni s megtisztítani a bűn és szenvedély bozótjaitól.

Mi tehát az Advent? A szív vágyódása a Szabadító után s a szív készítgetése a szabadító eljövételére.

Erre int ama kiáltó szó!

És bár Keresztelő János feje az emberi szenvedély éles bárdütésétől a porba hullott: a kiáltó szó ma is hangzik: Készítsétek az Urnak utját, egyengessétek ösvényeit.

Kiáltó szó: A biblia, mely már sokak kezeiből kiesett, sok helyen, mint egy elfeledt emléket, lepi az idő pora: de amelynek kitárt lapjairól a Szabadító közelg az emberi lélek felé.

Kiáltó szó: a gyermeki hang, mely inti a szülőket: ilyeneké a mennyeknek országa. Jaj annak a szülőnek, aki gyermekének feléje néző tekintetében nem tudja meglátni a közelgő karácsony boldogságát.

Pap Ferkó szomorú ébredése.

Irta: Tildy Zoltán.

Pap Ferencnek senki sem nevezte. Volt még egy Pap Ferenc a faluban: jómódu telkes gazda. Annak a Fő-utcán pompás fehér háza van, rendes udvara, szép szál fiai, viruló leányai, de ez nem a mi Pap Ferencünk volt. A miénk megkülönböztetésül — „részeg” előnevet kapta falusi szokás-ként — s ott lakott egy forduláson a névrokona mellett a kisebbik utcában. Tehát: Részeg Pap Ferenc. Ez volt a hivatalos neve; ezt irták a kérévényei alá, így írta utóbb maga is mindenütt a nevét. Egymás között az emberek, rövidség okáért csak Pap Ferkónak, azaz, hadd irjam csak le úgy, ahogy kimondani szokták, Pafferkónak nevezték.

Pafferkó nagyot nyújtózott. Fejében még ott volt a gőz. Alvásában rettentő álmok gyötörték. Iszonyu még csak rá gondolni is. Még jó, hogy nem igaz, dühögött félálomában emberünk.

— Istvánkám, kicsi fiam — sustogott tovább.

Aztán befordult s aludt tovább. A részegség legutálatosabb állapotában volt. Ruhája sáros, piszkos gyűrött. — Féltarca is olyan, mintha disznó-

ólban feküdt volna. Valahol hangosan bevágtak egy ajtót, aztán megint fölrezzent.

— No, no! Eszter te! Esztikém!

Föltült az ágyon s akkor látta, hogy nem ágy az, amin feküdt. Nem ágy, hanem egy gyalulatlan deszkából rótt pad. Hogyan került ő ide? Fölnéz a falakra, teljességgel idegen hely. Valahol fenn az egyik fal tetején rácsos kis ablakból szűrődik be valamennyi világosság. Pafferkó nem volt gyáva ember, de most valami különös ijedség dermedt a szívére.

— Hol vagyok Uram Isten!

Odatámolygott az ajtóhoz. Azon is volt egy kis vasrácsos nyílás: kinézett rajta. Nagy-nagy idegenség. Aztán csendes léptek lassu zaja s az ajtórács előtt egy feltűzött szurony vonult el. Még a puskavéget is látta Pafferkó, meg egy csendőrsapka tetejét. Egyszerre teljesen kijózanodott.

— Börtön . . . sustogta ijedten.

Valóban az, Pafferkó a községi börtönben volt. S ahogy megértette ezt a szégyenteljes, iszonyu helyzetet, először vad indulat csapott át a lelkén s úgy érezte, hogy valakinek a csunya rosszakarata, gyűlölete juttatta őt ide.

Kiáltó szó: az édesanyának imádsága, könnye, az édesapának dolgos vagy fenyítő keze. Jaj annak a gyermeknek, aki abban az imádságban, abban a könnyben, abban a munkás vagy fenyítő kézben nem tudja meglátni az Istennek feléhajló szabadítását.

Kiáltó szó: az inség, a hideg, mely visz bennünket a nélkülöző testvéreinkkel szemben a szeretet jóságainak gyakorlására. . . .

Mennyi kiáltó szó, mind megannyi prófécia. Ha meghalljuk a kiáltó szót, s engedelmeskedünk neki, s megkésztjük a szívünk utját s egyengetjük ösvényét, akkor eljő a szabadító a karácsony minden tiszta örömeivel, békességével és boldogságával.

Magyar református szívek, magyar református családok, legyen a ti szenvedésetek, megpróbáltatásotok egy nagy és szent advent, melynek könnyes, nehéz utjait hintse be fényvel, boldogsággal az elkövetkezendő karácsony dicsősége.

(Reformátusok Lapja.)

A Protestáns Jótékony Egyesület karácsonyi akciója.

Karácsony közeledtével, midőn szegényügyi bizottságaink a segélyezések kérdésével foglalkoztak, mindig fölvetődött az a gondolat: milyen áldásos lenne, ha a bizottság e munkájából részt vállalnának a nők, akik a munkának elvégzésére alkalmasabbak, hiszen a női lelkek, a Thabiták érzékenyebbek, inkább felismerik a nyomoruságot, szeretetökkel, jóságukkal, részvétökkel inkább közelebb férkőznek a szegények lelkéhez s azok-

nak a külső ajándékok mellett még becsesebbet, drágábbat tudnak nyújtani: keresztyéni szívök egész melegét. A nők, ha Isten szolgálatába állanak, az Ur angyalai tudnak lenni, akik örömhirt visznek kunyhóról — kunyhóra.

Mult évi december 17 iki számunkban egyik melegsivü presbyter-társunk nagyon meggyőzően fejtegette ezt „A szegények és árvák ügye” című cikkében.

Szavai nem maradtak pusztában elhangzó szavak. Visszhangot keltettek asszonyaink, leányaink kebelében. A Protestáns Jótékony Egyesület nőtagjai, élükön az egyesület fenkölt gondolkozásu, mélyen vallásos érzésü elnöknőjével: Papp Dezsőné urnővel, napok óta azon fáradoznak, hogy szegényeinknek, szegény árva iskolás gyermekeinknek boldog karácsony ünnepet szerezzenek. Serényen folyik a gyűjtés munkája. Egyik melegsivü iparos-presbyterünk, aki már többször adta jelét annak, hogy keblében áldozatkész szív dobog, vállalta önköltségen a cipők előállítását; szabó-iparosaink közül többen a ruhácskák elkészítését fogadták el. Vasárnapi iskolás gyermekeink édes örömmel készülnek az ünnepélyre, amelynek keretében a mi Thabitáink karácsony előtti szombatn kiosztják kis társaiknak a hasznos ajándékokat. Az idén talán még csak kevésnek; jövőre, mikor gyülekezetünk tagjait áthatja ez a fenséges cél, bizonyára többenek. Így fog nőni közöttünk Isten országa, annak törvénye a szeretet. Így vonul be egyre több szívbe a dicsőséges Király, a mi Urunk Jézus Krisztus.

Jövel Ur Jézus, hozz most is kicsinyeknek és nagyoknak, szegényeknek és az értők fáradozóknak boldog karácsony ünnepet!

— Majd megmutatom én!

Bele is rugott az ajtóba a kemény csizmahegygel, hogy csak úgy remegett az egész épület. Utána csend. Senki sem jött. Pafferkó egyideig még koptatta a csizmahegyét s a kezefefe bőrért az ajtón, de amikor látta, hogy mindez haszontalan mesterség, dühösen abbahagyta s keserű szívvel leült.

— Megállj Eszter, megállj! Engedted, hogy csuffá tegyenek.

Eszter a hitese felesége volt Ferencüknek. Ugy szerették egymást, — olyan boldog békeségben éltek, míg Ferenc teljesen el nem adta magát az ivás ördögének. Azóta de sokat sirt az asszony, de sokat emésztette magát. Ilyet azért még se kellett volna engednie, forrongott magában Pafferkó.

— Megállj Eszter, megállj!

De ni e! Nyitják már az ajtót. Komoly csendőr arc néz be.

— Fölebredt már? Jöjjön ki!

— Igen! — felelt engedelmesen Ferenc.

S ment ki, aztán előre az iroda felé. Ott megállították!

— Tudja, hogy mit tett?

— Semmit se tettem én, azt tudom!

— Semmit!

— No! Hát többet ittam egy kicsit. Mással is megesik!

— Semmi mást nem tett?

— Nem én!

— Hát vezessék el, ahogy megbeszéltük! S Pafferkót szégyenszemre két csendőr kíséri végig az utcán. Lesüti a szemét. Hát megbolondult az egész világ? Mit akarnak vele. Kérdezné a kíséret, de szégyenli. Még jó, hogy erős munka-ido van, kevesen vannak itthon. De így is — még lesütött szemmel is látja Pafferkó, hogy kiállnak többen a kapufélbe s úgy nézik őt.

— Lesz még ennek bőjtje is, — várjatok! Így forralja magában az indulatot Pap Ferencük, Mert hogy semmit sem tett, az világos. Volt ő már máskor is részeg: mindig a magáét itta. Ki parancsol ebbe?

Nos, lassan, lassan odaértek a házához. Benne idegenek is vannak. Ezt már a beszédből s a járásból megismerte Ferkó. Beléptek a kapun. Ott már szembe találkoztak a Ferkó feleségének

Áldozatkészség

1. A *Protestáns Jótékony Egyesület a szegény és árva gyermekeket karácsonyra cipővel, ruhával óhajtván ellátni, e célra adakoztak:* Fülöp István, dr Szeghalmy Sándor, Papp Ferencné, Takács Endréné, Szilvásyné Pethő Mária, Molnár N., Maklári Kiss Gyuláné, Kiss Antalné, Imets Illésné, Labancz Mihályné 100–100 Leit; özv. Resch Mihályné 60 L.; Fábian Sándorné, Major Rózsika Szűcs Gyuláné, Kulhy Józsefné 50–50 L.; Boda Gyuláné, Jeney Rezsőné, Kovács Józsefné, Merza Sándorné 40–40 L.; Janoki Böske 35 L.; Török Sándorné, Debreczy Imre, Tichyné, dr Szilágyiné, Rutkay Menyhért 30–30 L.; Papp Zoltán, N. N. 25–25 L.; Száva Antalné 24, Kovács Mihályné 22 L.; Földesi Mártonné, Vajna Józsefné, Nagy Zsigmondné, Sütő Gyuláné, Papolczy Józsefné, özv. Standary Györgyné, Drienyovszky Pálné, Hubert Félixné, Mokos, Cser Jánosné, Varga Kálmánné, Varga Vilma, Vizy Mancsi, Róth A. 20–20 Lei; özv. Benrád Antalné 15 Lei; özv. Homolya Istvánné, Homolya Etelka, Nagy Imréné, Tamásiné, özv. Kiss Károlyné, Matéh Tamásné, Molnár Istvánné, Ujlaky Károlyné 10–10 Lei; Gonda Lászlóné, Gidaliné, Bondár N., B. B., Sujtó Jánosné 5–5 Lei.

2. Az *egyháznak*: Dr Fráter Imre presbyter egy darab Bethlen Gábor irodalmi és nyomdai részvényt adományozott.

3. *Protestáns Árvaháznak*: dr Szeghalmy Sándor 100 lei [Körözszy Zoltán koporsójára szánt koszorúmegváltása címén.]

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböztetted a te és a költés Biblia kapuát az olasz-í lelkész hivataltalban. Költés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

anyjával — vizes kendőt csavart a kutnál — s az el is kiáltotta magát.

— Gyilkos, átkozott gyilkos te! S bizony folytatta volna; éktelen szóáradat indult meg az ajkán, ha az egyik csendőr le nem inti.

— Csendesen néném asszony.

Pafferkó pedig most már véglegesen meg volt győződve arról, hogy az egész világ megveszett. Mit akarnak ő vele? Oda is fordult az egyik csendőrhöz, lázadó keserűséggel a hangjában:

— De hát mi a bajuk velem?

— Hát elmondom, mielőtt bemegyünk. Parancs szerint.

Aztán elmondta. Pap Ferkó tegnap este rézszenen jött haza s tört, zuzott a házban. A felesége szelid szóval kérlelte, akkor annak esett. Valami nehéz fával úgy megtalálta ütni a fejét, hogy szegény Eszter-asszony vérben összeesett. A kis Pista gyerek rémült sirással borult az édesanyjára, erre Ferkó azt is dühödten a falhoz dobta. A gyereknek csak az egyik keze törött el, de az asszony él-e vagy sem, nem lehet tudni.

Ferkó úgy állott ott, mint a mennykősujtott. Aztán görcsös zokogásban a földre vetette magát.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se legyen tehát többé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztagnak, minden iskolásgyermek szerezze be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkészi hivatalokban kapható. Ára 30 lei.

Figyelmeztetés!

Figyelmeztetjük azokat a hiveseket, akik egyházi adójukat még nem fizették be, hogy az adófőkönyveket folyó évi december hó 15-én lezárjuk és a hátralékosok névjegyzékét a közigazgatási hatóságnak a hátralék behajtása végett átadjuk. A felesleges költségek elkerülése végett kérjük egyházunk hátralékos tagjait, hogy adójukat fenti határidőig okvetlenül rendezzék. Aki ma nem teljesíti egyháza iránti kötelességét, az nemzetének is árulója.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, délután 3 órakor Gargya Géza Géza s. lelkész,

Velencén: délelőtt 10 órakor és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

— Nem igaz, nem igaz!

— Hát gyertünk Pap Ferenc: mondta csendesen a csendőr. S azzal vitte be őt a hátulsó szobába. [Az asszony szegény, — a gyerekkel az elsőben fekszik.] Irtózat várta ott Pap Ferencet. A szobában minden összetörve — s óh iszonyúság, a szoba közepén vértócsa, az egyik falon is vér.

— A felesége és a gyermeke vére — mondta a csendőr.

S Ferencünk előtt ebben a lelkét, elmét örlő pillanatban, halványan derengeni kezdett a tegnapi est rettenetes képe. Hát nem álom volt. Valóság. A feleségét, a drága, kegyes jó Esztert — és élete másik gyönyörű kincsét a kicsi fiát ő törte össze... Iszonyat!

És Pap Ferkó ott azonhelyt összeesett.

A pálinka ördöge pedig sátáni vigorgással járt-kelt egyik szobából a másikba és gyilkos örömmel nézte áldozatait.

* * *

Mit gondolsz kedves olvasó, keresztyén embernek kötelessége küzdeni a pálinka embergyilkos, sátáni hatalma ellen?

A presbyterium vasárnap d. u. 4 órakor gyűlést tart, amelyen egyéb ügyek között a jövő évi költségvetést s a velencei imaházat építettő bizottság elszámolását tárgyalja le.

Juhász Andrást, aki közel két évig volt egyházunk segédlelkésze, a várasfenesi református egyház egyhangulag meghívta lelképásztornak. Állását karácsonykor foglalja el. Isten áldását kérjük munkájára.

A Magyar Református Naptár tízezer példányban jelent meg. Béres Károly kiadó nyomdája immár szétküldte mind a tízezeret, — úgy hogy a nagyváradi reformátusoknak most már csak a lelkészi hivatalokban még el nem kelt példányok állnak rendelkezésére. Örülünk, hogy a csinosan kiállított, tartalomdus naptár, melynek címfedelét újvárosi templomunk képe díszíti, ily kedvelté lőn, ily kapós lett. Más felekezeti atyánkfiai is a legnagyobb elismeréssel emlékeznek róla. Aki be akarja szerezni, addig tegye, míg a lelkészi hivatalok készlete **el nem fogy.**

100 métermázsra búzát adott össze másfél nap alatt a hetesi 380 lelket számláló somogyi gyülekezet, melyen két harangot öntetett.

550 nyelozu adja ki a Brit és külföldi Biblia Társulat a Bibliát.

Nemzetiség és felekezetiesség korlátain emelkedett felül báró Fould Jenőné, sz. báró Springer Mária, bucsatelepi (Békésm.) nagybirtokosnő, francia honos, midőn a bucsatelepi nagy szegénységgel küzdő református egyháznak 27 hold kitűnő minőségű szántó-földet adományozott, melynek értéke több 3 millió koronánál. A báróné ezenkívül a református templom építéséhez 100,000 téglával járult. A nemesszivű adakozó az egész magyarság háláját és köszönetét méltán kiérdemelte.

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út 2
[Rákóczi-út — Fő-u.]

1—26

Nagyváradi Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alapítóké 6,000,000 Lei.

Telefon: 4—82 2—18 és 2—80

1—15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Szilágyi Géza

és Társa órás és ékszerésznél
kapható nagyválasztékban többféle

karácsonyi és ujévi ajándék,
ékszer — **igen jutányos árral.**

1—2

Ferdinand [Rákóczi]-út 4-ik szám.

Ágárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, tüdőszobák, fürdőkádak románcozását, sirkerítéseket a legelsőbbbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és partfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 2**
1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKAREKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinand király [Rákóczi] -út és Posta [Uri] -utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlát** váltókat **Áruosztály**. Magán **pánccszekrények** [safe.deposits].

Czakó János villany

30 **villany**
felszerelési vállalat, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felnőttek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 16-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, kötszerek, Liskaviz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszerertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

31

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. 000 Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Itélni fog eljövetelekor.

II. Tim. 4. 1.

Én is, Te is, mind valamennyien ítélet felhői alatt járunk.

Itélkeznek fölöttünk embertársaink. Nem szívesen halljuk kritikájukat, mégis meg kell szoknunk és el kell fogadnunk bíráskodásukat, mert még legszigorubb ítéletükben is van valami igazság, amit ha megszívlelünk, javunkra szolgál.

Kortársaink ítéletmondásánál fontosabb a jövőendő nemzedék ítélete. A kortársak nem mindig tudnak elfogulatlanul ítélni, tisztánlátásukat elveszi a rokonszenv vagy az ellenszenv. Cselekedeteink kellő időbeli távolságból tetszenek meg a magok igazi valójukban. Épen azért igyekezzünk életünket a jövő szempontja alá helyezni, hogy a késő nemzedék ítélete ne legyen lesújtó.

Minden lépésünket állandóan figyelemmel kísérő bíró: lelkiismeretünk. Kedvem volna a legfőbb bíróságnak tekinteni, ha nem

tudnám tapasztalatból, hogy ez a bennem élő erő, amely igyekszik kimutatni, hogy mi életben a jó, nemes, az értékes, — ez még mindig nem a legfelsőbb fóruma a jóságnak, az igazságnak.

Lelkiösmeretem bírói szava mögött látok egy másikat, egy tökéletesebbet, igazságosabbat, fenségesebbet, amelyben az embernek fia, a Jézus Krisztus ül. Jézusról azt mondja szent igénk, hogy itélni fog eleveneket és holtakat az ő eljövetelekor. — Megítél hát téged is, nagyváradai református gyülekezet, számon veszi mindazt, amit az ő dicsőségére cselekedtél, mindazt, amit elmulasztottál. Megítéli a pásztorok munkáját, hogy közelebb vezetünk-e csak egy lelket is őhozzá, vagy csak henyélő béresek valánk? Megítél téged is presbyter-társam, hogy jópéldával jártál-e megbízóid előtt, vagy magad is a se hideg, se hév egyháztagok közé tartoztál? Megítéli a gyermekeink között forgolódot, hogy lelkök tüzeből adtak-e valamit a gyermekeinknek, ifjainknak, avagy pusztán rideg tanító-mesteremberek voltak? Megítél mindeneket, akik a szép keresztyén

Krisztus jelen volt.

Írta: Fülöp László.

A nagy világháború harmadik esztendejében, egyezerkilencszáztizenhét nyarán, július 19-én történt az, amit az alábbiakban elmondani akarok én, aki jelen voltam ott, ahol az esemény lejátszódott, amelynél jelen volt Krisztus a maga hatalmas, jóra vezető erejével, ellenségnek is megbocsátó szeretetével és a segélyre szoruló iránt könyörületeségre indító Szentlelkével.

Megkezdődött annak a hatalmas, méreteiben nagy offenzívának első felvonása, amely az orosz állások áttörését célozta és amely egy nagy területnek visszafoglalásával végződött. Megkezdődött hajnali 3 órakor az irtózatos hangverseny. Örületes dördülés reszkettette meg a levegőt s gránátok, aknák röpültek szünet nélkül az ellenség árkaik felé, hogy ott rémes hatásukat éreztessék. Reszketett a levegő, de remegett a föld is, minthogyha megindulni akart volna. Valóságos földre varázsolt pokol tárult az ember szeméi elé, amikor a hajnali pirkadás gyenge megvilágítása mellett, avagy később a teljes pompájában ragyogó napnak feljötté

után az állásból előre tekintett az ellenséges árkok felé.

A mi ezredünkből, mely a támadó csoport első tartaléka volt, csupán a géppuskások maradtak benn az első vonalban arra az esetre, hogyha netalán az orosz ellentámadást kísérelne meg, a megfelelő támogatás mindjárt kéznél legyen. Így voltam én is az első vonalban szakaszommal.

A rettenetes hangverseny megszakitás nélkül tartott délelőtt 10 óráig, amidőn a támadó oszlop megindult.

Egyedül maradtunk most már géppuskások az árokban, várva a következőket.

Ellenállás nélkül haladtak előre támadó csapataink a mi szakaszunkon a folytonosan előttünk mindenegyre tovább, előbbre haladó tűzvonal valószínűség védőpajzsa mögött.

Az ellenség első vonalát átlépték s ime láttuk, hogy a foglyul esett oroszok jönnek egyenként, párosával, avagy tömegesen a mi vonalunk felé. Az én szakaszom állása felé is közeledett egynehány. Már hozzánk is érkeztek. Minden tagjuk reszketett, zavart tekintetükkel bámultak reánk s olyan volt önmegadó, lemondó magatartásuk,

nevezetet viselik, hogy az Urnak éltek-é, vagy a Mammonnak?

Tartok tőle, hogy ha érdemünk szerint ítél meg, nem állhatunk meg orcája előtt. — De ő nemcsak Biránk, hanem Megváltónk is. Járuljunk hát eléje bűnbánattal és kérjük, hogy legyen irgalmas biránk, fogadjon be minket az ő keblibe, ne iszonyodjék a mi bűneinktől, — legyen Megtartónk, Idvezítőnk. A bűnbánat napjaiban jöjj el hozzánk édes Idvezítőnk, hogy legyen boldog, karácsony ünnepünk.

A presbyterium gyűlése.

December hó 10 én, délután 4 órakor az újvárosi tanácssteremben megtartott presbyteri gyűlésen Sulyok István püspök, lelkészelnök és dr Thúry Kálmán főgondnok elnökölt.

1. Tikos András pópresbyter lemondása folytán a megüresedett helyre meghívott K. Nagy Lajos a presbyteri esküt a törvény értelmében letette.

2. Lelkészelnök bejelenti, hogy a kolozsvári theologia a karácsonyi ünnepekre Bedő Béla és Csorja Gyula IV. éves theológusokat küldötte ki légátusoknak, akiknek részére az egyház a presbyterek önkéntes adományaiból 1000—1000 lei tiszteletdíjat tud biztosítani, s azonkívül elszállásolásukat Fülöp István presbyter vállalta magára.

A presbyterium örömmel veszi tudomásul a jelentést.

3. Lelkészelnök bejelenti, hogy az újvárosi orgonajavítás munkálatait már több ízben megsürgette Wegenstein temesvári vállalkozónál, aki azonban a sztrájkok által előidézett akadályokra hivatkozott. Legutóbbi levelében is elmondja, hogy

minthogyha azt várták volna, hogy mikor koncolják fel őket. Remegve támaszkodtak az állás falának. Arcuk sápadt, szemök beesett, egész valójukról leolvasható volt az rettenetes izgalom, amelyet át kellett élniök tüzéségünk előkészítő tüzésnek borzalmas órái alatt.

Közöttük, lehettek talán öten, volt egy, aki a többinél is sápadtabb volt. Zubbony nem volt rajta, csupán az ing takarta el felső testrészt. Bátoratlanul emelve fel ingét baloldala felől, egy tátongó sebre mutatott, amelyből erősen folyt a piros vér.

Ekkor szakaszom legöregebb tagja, az egyedüli családos ember a többiek között, odament hirtelen elhatározással a sebesült mellé, letérdelpe elötte és zsebében levő kötöző csomagját elővéve, bekötözte vele a szerencsétlen, vérző, sebesült orosz.

Miután dolgát jól elvégezte, odajött hozzám és így szólt:

„Hadnagy ur kérem, sohasem hittem volna, hogy valaha bekötözsem ellenségemet”.

előbb 2 és fél hónapig, az ősz folyamán pedig 1 és fél hónapig tartó sztrájk késleltette a munkát, de most már a munka felvételével legsürgősebb teendőjének az újvárosi orgona kijavítását fogja tekinteni.

A presbyterium sajnálattal állapítja meg ugyan, hogy az egyházat veszteség érte az által, hogy az orgona szeptemberre el nem készült, de a sztrájkot kénytelen vis majornak tekinteni.

4. Az egyházmegyei közgyűlés elrendelvé a bihari egyházmegye tisztségeire a szavazást: a presbyterium a maga hatós szavazatát a következőképen adta le: Esperes: Csernák Béla. Gondnok: dr Thúry Kálmán. Lelkészi tanácsbírák: Major Gyula, Nagy Vilmos, Könyves János, Tarnóczi Lajos, dr Bodnár Gábor és Szűcs László. Világi tanácsbírák: Domokos László, dr Fráter Imre, dr Morvay Zsigmond, dr Olasz Béla, Tatar Zoltán, Telegdi József. Lelkészi jegyzők: Baka Béla és Vaday Béla. Világi jegyzők: dr Szeghalmy Sándor, és dr Sarkady Sándor.

5. Az egyházmegyei közgyűlés elrendelte, hogy a konfirmált ifjúságot egyletekbe kell tömöríteni.

A presbyterium utasítja a vallástani-tókat, akik a tanuló ifjúságot a konfirmációra előkészítik, hogy az isksz. elnök utasítása szerint a fiukat és leányokat külön-külön ifjúsági egyletekben szervezzék. [Eddig a középiskolai ifjúság s a velencei konfirmáltak között történt meg a szervezés.]

6. Dr Szeghalmy Sándor egyházi pénztárnok, tételenként ismerteti és indokolja az 1923. évi költségelőirányzatot, amit a gazdasági tanács már letárgyalta és elfogadásra ajánl.

Amit láttam, az oly nagy hatással volt reám hogy a meghatódottságtól jóformán szólni sem tudtam csak ennyit mondtam:

„Megfizet érte az Isten!”

Rég történt, de azért élénken emlékezetemben a kép: a sebesült orosz és az irgalmas samaritanusként segélyt nyújtó magyar katona Még most is fülemben hallok csendülni az öreg harcosnak, az én vitéz, de könyörületes szívű bajtársamnak szavát Meg vagyok győződve s bizonyoságot teszek előttem kedves olvasóm arról, hogy ott jelen volt Krisztus. Jelen volt ott az Idvezítő, a nyomorultak gyámola, a betegek gyógyító orvosa és minden bizonnyal áldólag kiterjesztve karjait a sebesült és őt kötöző, immár mindeneket megbocsátó igaz felebarát felett, ezt sugta fülebe a maga szelid hangján helybenhagyólag: „Bizony mondom nektek, amennyiben megcselekedtétek eggyel emez én legkisebb atyámfiai közül, énvelem cselekedtétek meg”.

[Ker. Család.]

A presbyterium a bemutatott költség-előirányzatot hosszas vita után változatlanul elfogadta és a fedezet rovatot 353.389 leiben, a szükséglet rovatot pedig 356.323 leiben állapította meg.

A költségvetési vita során:

a) a presbyterium kimondotta, hogy az állami polgári fiúiskolába járó tanulók templombavezetését, ifjúsági egyesületbe, énekkarba szervezését: a segédlelkészek új beosztás által fogja megoldani, amíg a negyedik segédlelkési állás nem lesz betöltve.

b) A tanítónők havi illetményét 1923 január 1-től kezdve 200–200 leire felemeli.

c) az egyházmegye által közvetített segélyből a 9 tanítónőnek karácsonyi ajándékkul 500–500 leit utal ki.

7. Az új költségvetésben megállapított 300 ezer lei egyházi adónak kivetésére

a presbyterium Debreczy Imre adóügyi főnök elnöksége alatt bizottságot küld ki, de kötelességévé teszi az összes presbytereknek, hogy e nehéz és felelősségteljes munkában mindnyájan vegyenek részt, amint foglalkozásuk megengedi. A kivétési munkálatok dec. 14-én kezdődnek délelőtt 9–12-ig és délután fél 4–6 óráig. Hétfőn és csütörtökön. Olaszi, kedd és pénteken Ujváros, szerdán és szombaton Velence városrészek adója állapítatják meg.

8. A velencei imaház építésére kiküldött bizottság számadásait bemutatja.

A presbyterium a számadásokat felülvizsgálás és jelentéstétel végett kiadja a számvevőszéknek.

9. Juhász Károly és Gerencsér József kántoroknak kérvényük folytán a presbyterium 1000–1000 lei segélyt szavaz meg.

10. Adóügyi főnök bemutatja az egyházi adóval hátralékosok névsorát és kéri a presbyterium intézkedését.

A presbyterium kimondja, hogy az egyházi adóhátralékot a törvény értelmében közigazgatási úton kívánja behajtani és azíránt megkeresi a városi tanácsot. A közigazgatási behajtás 1923. április 1-én fog kezdődni.

11. Dr Olasz Béla ügyész bejelenti, hogy a Cserdülőben lévő másfél holdas ingatlanra, — amely jelenleg tégláégetés által kiaknázott és mezőgazdasági művelésre nem alkalmas terület, — 24.000 lei vételi ajánlat érkezett. Kéri a presbyterium határozatát.

A presbyterium hangulata ezidőszent az eladás ellen nyilatkozott meg, annál is inkább, mert a vételért csekélynek tartja. Ellenben haszonbérbe adja ki, mint legjobb ajánlattevőnek, Barna

Sámuelnek 6 évre évi 500 leiert, aki vállalta, hogy 3 év alatt a földet 30 cm. homokréteg ráhordásával feltölti és használhatóvá teszi. Az ingatlan időközben való eladása esetén a haszonbérlet minden kártérítési igény nélkül megszűnik.

[A gyűlés fél 8 órakor véget ért.]

—y.

Aldozatkészség

1. A Protestáns Jótékony Egyesület a szegény és árva-gyermekeket karácsonyra cipővel, ruhával öhajtván ellátni, e célra adakoztak: Pólya Sándorné 100, Szabó Károlyné 100, Krupp Lajos 62, Szerző József, Berke Péter, Hajdu Jánosné [Csengeri-u.] 50—50, Bódis Ferencné 40, Haraszthy István 30, Bereczky Zsuzsánna 12, özv. Venyige Imréné 10 Lei. [Múltkori kimutatásban Janoki Böske helyett helyesebben Demkó Böske olvasandó].

2. A velencei imaházra: Dézsi István [Akadémia-utca] 50, Tóth Zsigmond 30, Nagy János [Váradszöllős] 25, Kiss Testvérek 20 Lei.

3. Velencén a szegényeknek: Bóna Imre 100, Kiss Gyula 50, Tóth Zsigmond 40, Kiss Testvérek 20, Darányi Zsófi 20, Mihalek István [Vszöllős] 5, özv. Golinó Jánosné 5 Lei.

4. Olasziban a szegényeknek: Berke Péter 50 L.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se vegyen tehát többé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztag, minden iskolásgyermek szerezzze be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkési hivatalokban kapható. Ára 30 lei.

H I R E K.

A vasárnapi istentiszteletek sorrendje.

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész,

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész,

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Karácsony ünnepének első napján mind a három helyen, másodnapján csak Olasziban lesz Urvacsora osztás. A bűnbánati napokat használják fel hivatásunk a lelki készülétre. Az Urasztalára szánt adományokat jelentsék be a lelkési hivatalokban.

Olvassd Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különléle alakú és kötésű Biblia kapható az elászi-i lelkészi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

A Profesiáns Jótékony Egyesület karácsonyi ajándékait december 23-án [szombaton] délután fogja kiosztani a szegény gyermekek között a református tanítónőképző dísztermében az ottani vasárnapi iskolások ünnepélyének keretében. Az újvárosi és velencei vasárnapi iskolák ünnepélye december 24-én [vasárnap] délután leend, saját helyiségükben. Ezekre az ünnepélyekre a gyermekek melegsívü barátait meghívjuk.

Magyar Református Naptár még kapható a lelkészi hivatalokban, református ember csak ezt vásárolja.

Huszonöt éves házassági évfordulójuk alkalmából Bene Sándor és neje a velencei imaházra 25, a szegényeknek 25, a protestáns árvaháznak 50 Leit adományoztak.

Halálozás. Bóna Imre velencei presbyter társunkat súlyos csapás érte, feleségét, tizennyolc éven át hű élettársát elragadta a halál. Nagy gyászában részvételt osztozunk. Vigasztalása legyen a mi Urunktól, a Jézus Krisztustól.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.
Kartelen kívül: 1

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinánd király-út 2
[Rákóczi-út—Fő-u.]

2-26

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

SAJÁT HÁZ

Alaptőke 6.000.000 Lei.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

2-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

Szilágyi Géza

és Társa órák és ékszerésznél
kapható nagyválasztékban többféle

karácsonyi és újévi ajándék,
ékszer — Igen jutányos árért.

2-2

Ferdinánd [Rákóczi]-út 4-ik szám.

Ágárdi István mázólo és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútörök bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sírkerítéseket a legelsőbrangu aluminium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulipia“ (Emke) épület**
3

NAGYVÁRADI

AGRÁR TAKAREKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi]-út és Posta [Uri]-utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatok** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámlított váltókat. Áruosztály.** Magán **páncélszekrények** [safe deposits].

Czakó Lajos villany

31

felszerelési vállalata, Nagypiac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-csil-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

Láposy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiú- és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felneveltek részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 17-26

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilet-cikkek**, **Alabástrom-crème**, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ **gyógyszertárában**

Szent László-tér, a Városháza mellett

32

Református Híradó

Vallásos irányu néplap. ☐ Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Béres Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

A KÉTELKEDŐ PRÓFÉTA.

Máté: XI. 2—5. v.

Az ó- és újvilág határmegyéjén egy rendkívüli próféta tünt fel Keresztelő János személyében, aki hideg, józan ésszel nemcsak felismerte annak a nagy lelki és testi romlottságnak okát, amely mint egy megáradt folyam iszapos, szennyes habjaival hullámozott körülötte, de mélyen érző nagy szívének megvigasztalására azt is megállapította, hogy a szomorú helyzet fordulóponthoz közeledik. A boldogabb jövődőlért epedő hite sziklaszilárd meggyőződéssel köszönti a Jordán partján őt fölkereső Jézusban a világmegváltás és ujjíateremtés isteni követét, aki nála erősebb, akinek ő még zsólyája viselésére sem méltó, s aki Szentlélekkel és tüzzel keresztel. Nyilvános vallomást is tesz fölöle, mikor így szól: „*Imé ez az Istennek az a bányája, aki elveszi a világ bűneit*“ (Ján. I. 29.)

A meggyőződésnek ilyen fenséges bizonyágtétele után ki gondolta volna, hogy nem is olyan soká eljön az idő, mikor a sziklahitnek talaja megrendül és a kételkedés saskeselyűje vágja karmait a prófétának kemény szívébe? Pedig megtörtént a majdnem lehetetlen. Keresztelő János Heródes Antipásznak, a római császár kegyelméből negyedes fejedelemnek fogságába került, mert elég merész volt annak botrányos családi életét szemére lobbantani. Tragikus sorsát egyideig nyugodtan viselte, mert tanítványai hirül vitték hozzá, hogy Jézus immár szerte-szét jár Judea halmain és völgyein; a nagy munka megkezdődött. Remélte, hitte, hogy közelg a nagy pillanat, melyben börtönének ajtója csodálatosképen megnyílik. De egyik nap úgy telt el a másik után, hogy a szabadító kéz csak nem sietett rabláncának megoldására. Ebben a hiábavaló várakozásban, ebben a kínos bizonytalanságban mindegyre elviselhetetlenebb lett a fogság tudata és nehéz ködként mindegyre sűrűbben szállotta meg a

gyötrő kételkedés, hátha csalódott, hátha félreismerte, kit a Jordán vizében megkeresztelt, hátha nem is az, akinek hitte? Bizonyosságra van tehát szüksége, tovább nem várhat. Azért elküldötte Jézushoz két tanítványát, megkérdezvén tőle: „*Te vagy-e az aki eljövendő vala vagy mást várjunk?*“

Ne csodálkozzunk János kételkedésén, még kevésbé ítéljük el azt. Annak a férfiúnak, aki csak nemrégén még szabadon járt-kelt a jordánmenti pusztaság térein és nagy lelkének gondolatát mint megannyi megrázó és gyújtó villanyszikrát szórta a nép között, nemcsak testileg okozott fájdalmat a rabbilincs, hanem lelkében még jobban szenvedett, mert reménye és hitének egész világa omlott összetörtén fejére. Mint annyi honfitársát, őt is megtévesztette az a gondolat, hogy a várva-várt szabadító csak Izraelért született meg, hogy helyreállítsa régen letűnt nemzeti dicsőségét és visszahozza azt a fényes korszakot, melyben a zsidóság egykor aranynapjait élte. Arra a magaslatra azonban már a próféta sem emelkedhetett föl, hogy a Jézusban nem egy nemzet, hanem az egész emberiség Megváltóját ismerje fel.

Jézus Keresztelő János figyelmét bizonyítékokra irányítja, amelyek minden szónál hatalmasabban tanuskodnak isteni küldetése, isteni

volta és ereje mellett. Közélebből és távolból egész fellege vesz körül bennünket is a bizonyosságoknak, igazolván, hogy saját életünknek, az emberiség történetének válságos fordulópontjain annak a csodálatos alakja jelenik meg mindannyiszor, valahányszor csak a lemondás sötét mélységei nyílnak meg lábaink előtt. Ennek a testben és lélekben megkínzott világnak ma sincsen és sohasem is lesz más Megváltója, mint az a Jézus, aki egykor új eget és új földet teremtett számára. Ha tehát nehéz a kereszt, amelyet hordozunk, ha leroskadunk is annak súlya alatt: ne hitetlenkedjünk, ne kételkedjünk, ne várjunk és ne keressünk más eljövendőt a Krisztuson kívül, mert egyedül csak ő az út, az igazság és az élet, s nem adatott sem égen, sem földön más név, amely által megtartatni lehetne.

Miért kell nekünk felekezeti iskola?

Elmondta: *Dr. Kecskeméthy István*, az Erdélyi Református Lelkészegetársület székelyudvarhelyi kongresszusa alkalmával tartott vallásos estélyen.*]

Mindenki azt szeretné, hogy a fia épen olyan ember legyen, mint ő; csak egy kicsit különbő nála. Az egyszeri székelyről ugyan azt beszéljük, hogy azt mondta a fiának:

— Fiam, ne légy különbő ember apádnál, mert akkor agyonütlek.

Hogy az atyafi ezt tényleg mondta, abban nem kételkedem. De viszont azt is bizonyosra veszem, hogy nem nagyon örült volna annak, ha valaki így vigasztalta volna meg:

— Ne búsulj komé, nem lesz abból még olyan ember se, mint amilyen te vagy.

*] „Egyházi Figyelő” 16. számából.

Tóth János karácsonyi esete.

Olyan volt a falu, mint egy tündérváros. A levéltelen fákra csodaszép csillogó zuzmarát rakott a tél. Mikor aztán a nap rásütött a zuzmarára, mintha bizony ezer apró gyémánt ragyogott, tündöklött — volna a fákon. Erős hideg volt.

Tóth János templomból jövet hazafelé ballagott. Ahogy a deákseri fordulónál elkövetkezett az öreg templomos Mogyorós Istvántól, megállott és visszanézett a templomra.

— Hála légyen az Urnak, mondotta úgy magában.

És volt is miért hálát adni. Ugy-e tavasszal még milyen ütött-kopott volt Istennek ez a drága hajléka. Most meg, — a nyári szorgalmas munka után, — ragyognak a napfényben hófehér falai s ott az új, szép torony fölött tündökletes csillag szórja a nap rásütő sugarait. És nemcsak kívül ilyen ékes most már a templom. Megtelik az ember szíve gyönyörűségtől, ha belép az ajtaján.

Mint mondám, Tóth János reggeli könyörgegről volt hazamenőben. Már befordult volna a

Mert hiába: valamennyien úgy tudjuk és érezzük, hogy mi vagyunk a világ legderekabb emberei; de úgy magunkban azt is sejtjük nagy ritkán, hogy egy s más hiba mégis csak akad mibennünk is; ami ha nem akadna, akkor még derekabb emberek volnánk. Innét van, hogy minden szülőnek az a legnagyobb álma, hogy gyermekei épen olyan derék emberek lesznek, mint ő; de annyival különbő, hogy ő azokat a hibákat, amik őt valaha bajba vitték, kineveli belőlük.

Az atya és az anya bizony első tanító. A természetes tanító. És az idősebb testvérek a segéd tanítók. És a szülei ház, a család az első iskola. A természetes iskola. Itt a tanítás is, de különösen a nevelés állandóan, éjjel-nappal nagy buzgalommal folyik. Már ott megkezdődik, hogy a kanalat nem szabad a „csunya kézbe” fogni, hanem a „csecse kézbe”; és emelkedik mind magasabbra, a legfelsőbb eszményekig.

— Látod kis leányom, oktatja anyuka a kis Erzsókot, akit hazugságon fogott, látod, a hazugság nagyon csúnya bűn. Soha se hazudjál többet: mert a hazug embert megveri a jó Isten és megvetik az emberek.

Ekkor az ajtón kopogtatás hallatszik. Anyuka kedvetlenül mormog magában:

Bizonyosan megint az a kellemetlen Nagypál Jánosné alkalmatlankodik. Szaladj csak, Erzsike lelkem, monddad neki, hogy nem vagyok itthon.

De nemcsak a durvább bűnököt, lopást, hazugságot s más eféleket akarja a család kinevelni a gyermekekből; hanem beléjük is akar nevelni mindenféle szép erényeket, becsületességet, nyíltságot, stb.

— Mert látod kis leányom, oktatja anyuka Erzsókot, te azt nem jól tetted, hogy eltitkoltad anyuka előtt, hogy ki törte össze a tejszeles csuprot, pedig te tudtad. Nyílnak, őszintének kell lenni mindenben; nem sunyinak... Most pedig vidd el ezeket a tojásokat a boltba, az árúkat hozd el és add nekem. Erről apukának nem szabad tudni egy szót sem. Erted? Nem szabad.

kiskapun, amikor a háta mögött nagyot durrantott ostorával a jókedvű kanászbojtár. Tóth uram hátra fordult, végignézett a nevetőszemű gyereken, aztán mosolyogva kérdezte:

— Nem fázol, Gyuri fiam?

— Adjon az Isten jó reggelt a gazdauramnak, nem biz én!

— Hát kőne-e valami, ha vóna?

— Mi lenne az gazduram?

Tóth János honnan, honnan nem, rubintpiros almát húzott elő. Amint elővette, eszébe villant, hogy hiszen ő azt a legkisebb fiának, a Józsinak hozta, de aztán eldöntötte a pillanatnyi ingadozást azzal, hogy a Józsinak bőven jut még onnan, ahonnan ez került.

A Gyuri gyerek pedig fölcsillanó szemmel nézte az almát, mikor azonban Tóth uram feléje nyújtotta, kissé elborult az arca valami belső viaskodástól és ahelyett, hogy elvette volna az almát, megszólalt:

— Adjda oda kigyelmed inkább annak a szegény Bárdi Palinak — s átmutatott az utca tulsó felére — annak még ruhája sincs, nekem meg nagyon...

De Laci gyerek is gyakran kap hasonló jó tanításokat apukától. Férfias nyíltság, egyenesség, törhetetlen jellem: ez a fő.

— Most pedig bemegyünk ebbe a kis vendéglőbe, itt apuka megiszik egy pohár sört. Csak egyet. Vagy kettőt. De erről anyukának nem szabad ám tudni egy árva szót sem. Érted? Nem szabad.

Hát bizony a család, mint iskola, nagyon magasztos célokat tűz maga elé: de a módszere nagyon rossz. Még csuda, hogy csak ilyen rosszak vagyunk, mint amilyenek vagyunk. Még rosszabbak is lehetnénk. Mert a család, a szülők, az idősebb testvérek, a cselédek, az ismerősök igazán megtették velünk is a magukét, hogy még rosszabbak legyünk.

És ezért van szükség nyilvános iskolára. Ahol szakképzett bácsik és nénik már szakszerűen, kitapasztalt jó módszerrel nevelik a gyermekeket és kiköszörülnek a családi nevelés csorbáit. Itt a módszerben már nincs több hiba. Legalább nem volna szabad hibának lenni. De mi a cél? Az attól függ, hogy kié az iskola.

Az állami iskola legfőbb célja jó állampolgárt nevelni. Jó adóalanyt, takarékos, munkás, gondos családapát és családanyát, rendszerező, törvénytisztelő, békés, hazafias honpolgárt. En nem dicsekvéshől mondom, sem nem azért, mert itt van a prefekt ur, a subprefekt ur, meg a rendőrprefekt ur, hanem csak azért mondom, mert igaz: hogy én nagyon jó állampolgár vagyok. Az adómat megfizetem, dohányt nem csempészek, pálinkát nem főzök, a törvényt megtartom, a hatóságoknak engedelmesekedem, stb. stb. De mi tagadás, azért még sem örvendének neki, ha valaki úgy dicsérne meg, hogy nagyon jó állampolgár vagyok, egyéb semmi. Azt hiszem különben, hogy ezt senki sem szeretné. Még olyanok sem, akik egy kis dohány vagy pálinkaügyben nem mondhatnák magokat egészen ártatlanoknak. Mert ilyenek is vannak. Valljuk be, hogy az állami iskola nem éri el a célját mindenkinél tökéletesen. De azért mindenki érzi, hogy neki többnek kell lenni, mint

egyszerű állampolgárnak. Mert az állam csak a cselekedeteket nézi; a szívet, lelket, az érzületet nem. Ha nem buzgó örömmel fizetjük is az adót, csak teljesítjük. És ha gyűlölködők, haragosok irigyek vagyunk is, csak olyat ne kövessünk el amiért bíró elé állíthatnak bennünket.

Hát bizony a jó állampolgár még messze van az „igaz embertől”, amelyet a társadalmi iskolák akarnak nevelni. Pedig az „igaz ember”-től is mentsen meg az Isten. Ahova egy ilyen beteszi a lábát, ott fű nem terem, virág nem nyílik többé. Láttatok-e már ilyen igaz embert? Már messziről leri róla a tökéletesség, a csalhatatlanság, a feddhetetlenség mindent letipró önérzete. A kákán egy pillantásra megtalálja a csomót; és egy tekintetével beléd fojtja a szót. Vége a meleg bizalmaskodásnak, a kedves meghittségnek, a nyájas barátságának ott, ahol ő megjelenik. Pedig mire van nagyobb szükség ebben a rideg, önző, sanyaru világban, mint éppen erre? Bizalmasságra, meleg barátságra, őszinte meghittsége, tiszta, ragyogó szeretetre. Igen, emberek kellene, szivemberek; nem jó állampolgárok, nem „igaz emberek”. Emberek akik a Jézus szíve szerint valók. Akik igazi emberek.

És ezért kell nekünk a felekezeti iskola. Mert a legmagasabb célt tűzte ki maga elé: igazi embert nevelni. Hívó, alázatos, szerető szívű embert. És ezért kellene az államnak is teljes erejéből támogatni a felekezeti iskolát. Mert a gyakorlat azt mutatja, hogy egyik iskola sem tud tényleg olyan magasra emelkedni, mint amilyen magasra néz; de világos, hogy amelyik magasabbra néz, az magasabbra emelkedik. Az állami iskola célja a jó állampolgár, de az eredmény a célon alól marad. A felekezeti iskola célja az igazi ember, de az eredmény a célon itt is alól marad. A saját magasztos célján alól marad; de a jó állampolgárságnál valamivel mégis felül emelkedik. Mert a gyermek szívébe olyan isteni erőt olt be, amit sem állam, sem társadalom, sem

Tóth gazda átalnézett, s míg nézett, a Gyuri gyerek meg egy hangos „adjonisten”-nel elköszönt tőle és elvágatott. Tóth uram pedig ment át a havon. Szemben a szövetkezet boltja volt. Egy ajtó az utcára, meg egy kirakat. A kirakatban sok drága karácsonyi apróság. Előtte az utcán százfoltu ruhában didergő, sovány kis magyar. Ott állott szegényke és bámulta a sok csillogó holmit. Szinte bebújt a tekintete az üveg mögé és hogy még sem tudott hozzáférkőzni a kincshez, úgy öntudatlanul ráhajolt az üvegre s remegő szájacskájával elkezdte azt csókolgatni...

Kedves olvasóm, Te ismered már Tóth János kurátor uramat s nem csudálkozol rajt, ha elárulom, hogy a kurátor uram belső részét mintha tépte volna valami erre a látványra. Hangosan el is szólta magát:

— Nem alma kő ennek a szegénynek!

A gyermek hátrafordult. Tóth uram akkor már fogta a kezét és vitte be a boltba. Hogy bent mi volt azt nem tudom. Beletelt félóra, amikor Tóth János egyedül kilépett az ajtón s ment egyenesen haza.

Otthon jó reggelivel várták. A vidám, kedves

család körülülte az asztalt s a gazda csendes, komoly imádsága után ételhez látott. Erzse asszony boldog meglepéssel szemlélte erősfiat, kerekarcu, szép lánykát. Tóth uram elgondolkozva hallgatagon ült. Végre is megkérdezte az asszony:

— Valami aggodása van kelmednek, apjuk?

— Az éppen nincsen, hanem hát tenni kéne valamit.

— Mi lenne az, mondja mán!

— Karácsony este lesz máma...

— Hát aztán? Hiszen tudjuk ezt. Készen is van minden.

— De hát a szegény Bárdi gyerekekkel kéne tenni valamit.

— Azzal a kódis Bárdiéval? Persze mámeg megitta még a kenyerét is. Hagyja csak kegyelmed! Nem lehet azokon segíteni. Elinná a Dárius kincsét is, ha neki adnák.

— Ne bánts mán, hiszen meghalt szegény. A kórházban tegnap. A gyerek odavót. Az anyja most is oda van. Este jön meg. Se fájuk, se kenyerük. Olyan a gyerek is, hogy csupa rongy. Láttam szegényt... — S azzal elmondta Tóth gazda a Bárdi gyerekekkel való iménti találkozását.

tudomány nem adhat meg: a Jézus önfeláldozó szeretetének erejét.

Igaz, hogy a felekezeti iskolának egy nagy eredendő hibája van, az, hogy felekezeti. Hogy nem egyetemes keresztyén. Részekre szaggatja az egységes eszményt. De még ezzel a hibájával együtt is többet ér, mint minden más iskola hibátlanul. De ez a hiba is csak addig hiba, amíg félszeg lelkek és avatatlan kezek azzá teszik. Mihelyt a régi elfogultsággal és szűkkeblűséggel szakítva meglátjuk, hogy a felekezeti hitvallások mind az egy Jézus Krisztus egy tudományának különböző irányu kisugárzásai, azonnal megvan a felekezetek között a legteljesebb, a benső, szeretetteljes egység. Minél közelebb Jézushoz, annál közelebb egymáshoz, Nem kell ide semmi békitési és egyeztetési mesterkedés. Minden felekezet igyekezzék, — ne a másikat leszólni, hanem önmagát minél közelebb emelni Jézushoz. És akkor Jézusban mindnyájan eggyé leszünk.

A felekezeti iskola tehát legyen valóban a Jézus iskolája. Hogy édes, szelid hatások, menyeyei erők áradjanak ki belőle ebbe az eldurvult világba. A kinnal, jajjal, fájdalommal megtelt családokba. Hogy legyünk újból mindnyájan gyermekek. A megtört öregek, a küzdő férfiak és asszonyok, a dacos, bizakodó ifjak: mindnyájan gyermekek. Szelid, mosolygó, vidám, boldog gyermekek a Jézus iskolájában.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se vegyen tehát többé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztag, minden iskolásgyermek szerezzé be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkeszi hivatalokban kapható. Ára 30 lal.

A Józsi fiú az egész beszéd alatt izgett-mozgott a széken, végre is megszólalt.

— Pedig olyan jó gyerek az a Pali. Okos is! . . .

— Mít tudsz te! — szólt rá szigoruan is, mosolyogva is az anyja. Tudni kell, hogy a Józsi gyerek a leggyöngébb oldala Tóthné asszonyomnak.

— En-e, édesanyám? — felel vidáman a fiú — hiszen mellettem ül az iskolában!

Csönd ül pár pillanatig a szobára. Tóthné ügyes, szorgalmas keze rendet teremt hamarosan az asztalon s míg ezt teszi, eltöpreng, küzdik magában. Hát hiszen szegény Bárdiné jóra való asszony. Aztán lehet az, hogy nekik jó meleg szobájuk, mindenük van a földön s azt a két szegény teremtetést pedig megvegye a hideg éppen szent karácsony estéjén? Ránéz Tóthné asszonyom az urára. Milyen meleg, szeretettel-tes teljes tekintettel találkozik. Aztán a gyerekekre s legvégül Józsi fiára s bizony alig tudja visszatartani a könnyeit. — Mennyi áldással megáldotta őket a jó Isten! Elfordul, kinéz az üveges ajtón s úgy kérdezi:

— Aztán, hol van az a gyerek?

— Odaát a szövetkezetben. Melegszik szegény. Ott hagytam.

Knox János

Sokat beszélünk és irunk a hitvallásos iskolákról.

Minden idők hitvallásos iskolái között egynek sem volt nagyobb hatása Kálvin genfi iskolájánál. „Olyan iskola van itt — írja egyik tanítványa — melynél tökéletesebb nem volt az apostolok óta. Elismerem, hogy más helyen is predikálják Krisztust, de az erkölcsöknek és a hitnek ily őszinte megújódását sehol másutt nem tapasztaltam“. Franciaországból, Angliából, Skóciából, Hollandiából és egyébünnen is csak úgy sereglettek Genfbe az apostoli lelkesedésű ifjak, hogy Kálvin lábainál, az általa alapított híres iskolában tanulják megérteni a Szentírást és lelkének tűzéből, akaratának acélos keménységéből is vigyének magukkal valamit. Maga is azt mondta: „Küldjete nekünk fát — és mi nyilatkat faragunk belőlük“. Valóságos vértanu nemzedéket nevelt. Nem volt az az akadály, amivel ezek az emberek szembe ne álltak volna. Nem nyugodtak, míg saját hazáikban meg nem alapították az evangéliom egyházait, a genfi mintájára. Ezek az egyházak azután mindenütt az erkölcsi komolyságnak, a szabadság, a rend és a munka szeretetének lettek a melegágyai. A legdolgosabb és leglelküimeretesebb emberek, a legnagyobb hősök és a legelszántabb vértanuk mindenütt az ő soraikból kerültek ki.

Ebben a körben is, ahol ott találunk minden rendű és rangu embert, feltűnést keltett az az őszülő, ötven éves kartárs, akinek homlokára és arcára mély barázdákat vont az élet, aki két évet töltött mint gályarab szörnyű szenvedések között valamelyik hajón.

— Szaladj át érte, Józsikám!

A gyerek elfut. Tóthné pedig előveszi a ládikát, amiben a tejpénz és egyéb apró jövedelmeit tartogatja. Számlál, tesz-vesz benne. Aztán nagykendőt köt. Közben robogás hallatszik a folyósón s megjelenik a két gyerek. A Józsi elől, a Pali utána. De mit beszélt Tóth uram, hiszen a Palkó gyereken vadonatúj cipő és ruha van. S a kezében egy rubintpiros alma.

— Hát hiszen! . . . csak ennyit mondott Tóthné asszony s kérdőleg nézett az urára.

— Azonközben vettem neki odaát, — felel csendesesen a gazda.

— S kifizette kigyelmed? Hiszen nem volt nála pénz. No vigye már átal maga. En is ezt akartam venni neki. S már nyújtja a kezében tartott pénzt mosolyogva. Mikor az ura megindul, szeliden hátba veregeti s úgy mondja neki:

— Mit avatkozik kend az én dolgomba?

Míg Tóth uram távol van, Erzse asszony különböző rendelkezéseket tesz. Ennek következtében a két nagyobb fiú előhuzza a kocsit és megrakja a vágott-fa rendből, ami egészen betölti

Krisztusnak ez a kemény katonája Knox János volt — Skótország reformátora.

* * *

Knox szegény szülők gyermeke. Kollégiumi nevelésben részesült. Pap lett; a reformációhoz szegődött s úgy látszott, hogy szívesen engedi magát általa vezetetni, esze ágában sem volt föltolni magát arra szerepre, hogy ő vezessen másokat. Egyéb becsvágya nem volt, mint eltökélten az igazság útján haladni, kimondani az igazságot. Isten útjai nem a mi utaink. A vezérszerepre nem vágyó férfit Isten Skócia reformátorának hívta el.

Szókimondásáért, hogy nyíltan predikált a papság ellen, börtönbe vetették. Kiszabadulva, csak ott folytatta, ahol elhagyta s akkor Franciaországba küldték gályarabnak.

A Loire folyó valamelyik gályáján történt, hogy a gályarab Knoxnak egy tiszt vagy pap a szüzanya képét tartotta eléje s felszólította az „istenkáronló eretneket“, hogy imádja. „Anyja?, az Isten anyja?“ — mondja Knox — „ez nem az Isten anyja, ez egy befestett deszkadarab, mondom nektek, egy fadarab, ami be van mázolva. Azt gondolom, inkább úszásra való, mint arra, hogy imádás tárgya legyen“ — s behajította a folyóba. Nem olcsó élc volt ez akkor: de „Jöjjön aminek jönni kell“, ez volt Knoxnak a tiszta való: festett deszkadarab, imádni nem volt hajlandó.

Ebben a legsötétebb időben bátorságot öntött fogolytársaiba, ügyük igaz ügy volt, annak kell lenni s diadalra fog jutni: az egész világ sem nyomhatja el.

Knox a nagy reformátorokkal összehasonlítva, nem lángész, de igazsághoz való törhetetlen, ösztönszerű ragaszkodásban, őszinteségben senk sem múlja felül; sőt méltán lehet azt kérdezni: k

a faházat. Katica leányzó kosarakba rakja azt amit édesanyja fürge két keze adogat neki. Sok minden előkerül, amiről kitudódik, hogy semmi szükség nincs rá, a szegény Bárdiné számára pedig kincset fog jelenteni. Az egyik kosárba élelem kerül.

Ujra volt mit beszélni a faluban, amikor a gazdag Tóth kurátorné a megrakott kocsi mellett lépegetve egyenesen a Bárdiéék kicsi udvarába tartott s önkézzel rendezgetett, rakogtatott a szegényes hajlékban. Hiszen Tóthné asszonyom különös dolgokat mivel az ura kurátorsága óta, de azon aztán mégis mindenki elcsudálkozott, hogy a Tóthék legény fia kocsin hozta meg a kódis Bárdinét, hogy az egész Tóth család Bárdiéékhoz ment délutáni könyörgés után s hogy a Tóth Katica szép leányos hajja, meg a Józsi és Palkó gyerekek ezüst csengőhöz hasonló éneke együtt zendült ki a kis kivilágított ablakon által:

— Krisztus Urunknak áldott születésén ...

(Ker. Család)

Tildy Zoltán.

hozzá hasonló? Szive egy igazi próféta szive Senki sincs a reformáció emberei között, aki úgy hasonlítana az ó-héber prófétához — Illéshoz.

Gályarabságából szabadulva, hazájában nem lehet maradása; a katolikus Guise Mária elől menekülve „*Trombitát harsogtat az asszonyok utálatos uralma ellen*“ irt művében. Genfben, ahol meg-meg vonja magát a többi menekültekkel, új meg új erőt gyűjt Kálvin közelében, hogy haza-hazatérve, folytassa reformátori munkáját.

Sok szóbeszéd folyt Knox magaviseletéről Mária királynővel szemben, a kemény, kárhóztató leckékről, amiket a szép bűnös asszonynak saját palotájában adott. Stuart Mária kizelgései, könnyei nem akadályozták meg, hogy házasságtörés, férjgyilkosság vádját emelje az ellen a Delila ellen, akit a bakó bárdjára érdemesnek tart. „Ki vagy te — mondá egy alkalommal a királyné — hogy a fejedbe vetted leckéztetni az ország nemeseit és uralkodóját?“ — „Madame, egy olyan alattvaló, aki itt született“ — felelte ő.

Hivatás érzete, hogy az igazságot kell hirdetni — valami ellenállhatatlan erőt kölcsönzött szemei acélos tüzének, arca szigorú vonásainak. Diadalának megpecsételése az általa szerkesztett skót hitvallásnak, a legkövetkezetesebb kálvini hitvallások egyikének s a laza udvari erkölcsök helyébe a szigorú puritán erkölcsöknek elfogadása.

Egész élete keserű küzdelem volt. Nehéz küzdelem volt, de győzedelmeskedett. Népe élni kezdett. Skót irodalom és gondolkodás, skót ipar; Watt Jakab, Hume David, Scott Walter, Burns Róbert; mindezek az egyéniségek és jelenségek mindegyikének szive rejtekében ott működik a Knox reformációja, amely nélkül létre se jöttek volna. Skócia puritanizmusa Anglia puritanizmusa lett.

„Van-e reményed?“ kérdezték halála közeledtével. Szólni már nem tudott. Főlemelte ujját, fölfelé mutatott és úgy halt meg 1572. november hó 24-én.

És most, háromszázötven évvel halála után, emlékezzünk e hatalmas kálvinista férfiuról, aki viaskodott Istenországának a földön megvalósulásáért; s akinek ravatalánál méltán szóltak így: *ez az ember senki ember fiától nem félt.*

Olvasod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különbféle alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-í lelkész hivatásban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Előfizetőinknek, olvasóinknak, egyházunk minden tagjának, minden jó keresztyén embernek boldog karácsony ünnepet kívánunk!

A gyermekek karácsonya.

Évről-évről elevebb lesz gyülekezetünkben az a szívet, lelket örvendeztető tudat, hogy van felekezeti iskolánk! És amint egyre erősebben áthatja hiveinket ez az örvendetes tény, annál inkább kiárad az öröm gyermekeinkre is. Kicsinyek és felnőttek így örvendeznek együtt ezen a karácsonyon, a gyermekek karácsonyi ünnepélyein.

I. Az első ilyen ünnepélyt december 23-án, délután 3 órakor tartja a gyakorló iskola, a tanítónőképző intézet dísztermében. Ezen az ünnepélyen megjelenik a Protestáns Jótékony Egyesület vezetősége is, mert szegény és árva gyermekeinknek szánt adományait ez ünnepély keretében osztja ki. Az ünnepély programja:

1. „Az istennek szent angyala” éneklik a növendékek.
2. „Jön az Ur, a vigasztaló” szavalja: Varga Anna IV. o. t.
3. „Ünnepi beszéd” tartja: Csernák Béla lelkész, árva atya.
4. „Karácsonyi színjáték” előadják: Bulbuk Ilona, Tompa Rózsa, Brád Juliska, András Mariska, Boda Klárka, Fülöp Gizike, Morvai Jucika, Szarvas Marianna, Pusztai István, Király Gyula, Oláh Ferenc, Tóth Sándor, Gulyás József, Szűcs József, Demendi Sándor, Mester Sándor, Csósz Zoltán, Nagy Vilmoska.
5. „Karácsonyi vers” szavalja: Szabó Ilonka IV. o. t.
6. „Hozsánna ének” éneklik a szereplők.
7. „Záró beszéd” tartja: Szikszai Csilla IV. o. t.
8. „Hymnusz”

II. Az újvárosi református elemi iskolák vasárnapi iskolás növendékei december 24-én, vasárnap délután tartják karácsonyi ünnepélyüket. Az ünnepély műsora:

1. „Csendes éj” éneklik a növendékek.
2. „Megnyitó ima” mondja: Csernák Béla lelkész, iskolaszéki elnök.
3. „Karácsonyi beszélgetés” elmondják az I. és II. osztályos kisleányok.
4. „Karácsonyi vers” szavalja: Sásvári Piroska.
5. „Ünnep a földön” szavalja: Nagy Imre.
6. „Arany mondások” elmondják az I. és II. osztályos gyermekek.
7. „Kicsiny Betlehemben” éneklik a növendékek.
8. „Ünnepi beszéd” tartja Lázár Mártonné tanítóné.
9. „Betlehemben” szavaja: Sejtí Juliska.
10. „Karácsony este” szavalja: Tárnok Juliska.
11. „Szentkarácsony” énekli: Bereczky Ilona k. a.
12. „Karácsonykor” szavalja: Balogh Mihály.
13. „Bezáró ima” mondja: dr Kovásznay Marcelné.

III. A velencei református iskola karácsonyi ünnepélye folyó hó 24-én, délután 4 órakor a következő műsorral fog megtartatni:

1. „Gyülekezeti ének”: 60. dics. 1. vers.
2. „Csendes éj” ... éneklik a III–V. oszt. t.
3. „Megnyitó beszéd” Kiss Károly vallástanító lelkész.
4. „Karácsonyfa” Keresztessi Lenke III. oszt. t.
5. „Karácsonyfa leleplezése”
6. „Karácsonyfa előtt” Kiss Pál I. oszt. t.
7. „Karácsony” Nagy Mariska III. oszt. t.
8. „Jézus szeretete” Szűcs Gyula III. oszt. t.

9. „Karácsonyi gondolatok” Tikos Erzsébet V. o. t.
10. „Szent karácsony” éneklik a III–V. o. t.
11. „Karácsonyfa alatt” Bakró József V. oszt. t.
12. „Karácsony ünnepe” Schittentaler Róza III. o. t.
13. „Karácsonykor” Szőke Imre II. oszt. t.
14. „Kicsiny Betlehemben” éneklik a III–V. o. t.
15. „Betlehemes játék” előadják: Gyermekek: Molnár Róza III. o. t., Molnár Mihály IV. o. t., Biró József IV. o. t. — Beköszöntők: Fekete Sándor V. o. t., Virág Sándor V. o. t., Kiss Lajos IV. o. t., József: Macsinga Samu. Mária: Boros Margitka. Pásztorok: Pakó Lajos V. o. t., Futó Imre V. o. t., Vékony Ferenc V. o. t. Királyok: Boros József, Nagy Zoltán, Dubinszky Péter. Angyalok: Bakró Mariska III. o. t., Szilvási Zsuzsika IV. o. t., Nagy Irénke IV. o. t. — A játék közötti két éneket éneklik a konfirmált leányok.
16. Ajándékok kiosztása.
17. Az ajándékokat egy tanuló megköszöni.
18. Gyülekezeti ének: 63. dics. 7. 8. vers.

Áldozatkészség

1. *Velencei imaház-iskolára*: özv. Gyöngyösi Andrásné 50 lei.
2. *Harmóniumra*: Szász Dávid 20 lei.
3. *Szegényeknek Velencén*: Barna Sámuel 50, Molnár Lajos 50, Tóth Fülöp 40, Tamás Lajos és neje 25, Bóna Imre 20, Rollinger Vilmosné 20, N. N. 20, K. Nagy Lajos 20, Bakró Sándorné 20, Nagy János [Váradszőlős] 20, Sáfiánné 15, Szilágyi Sándor 12, Muszta János 12, Dancsházy László 10, Tamás Lajos és neje 10, Bóna Imre 10, Szűcs Gyula 5, N. N. 4 lei.
4. *Szegényeknek Olasziban*: Király Károly 30, N. N. 100 lei.
5. *Olaszi-i harangra*: Sággy József 20 lei.
6. *Protestáns árvaházra*: özv. Szakács Jánosné 100 lei. — Ugyanitt a néhai *Bancsik Sándor* ágyalaptványára újabban özv. Bancsik Sándorné 100, dr Bolkis Agostonné 100 lei. — Urögdí Béniné gyűjtése egy összejevetelkor: Ürögdí Béni 50, Gerber Ignác 50, Ignác László 20, Szabó Ferenc 10, Seres Lenke 10, Bubuca Piroska 5 lei.
7. *Az internátusnak*: özv. Szakács Jánosné 100 lei.
8. *A Híradónak* ismeretlen jóltevő kétszer is küldött egy-egy csomag postabélyeget.
9. *A Protestáns Jótékony Egyesület a szegény iskolás gyermekek felruházására* gyűjtést indított, e célra Varga Dezsóné gyűjtőívén adakoztak: Nagy Vilmos igazgató, mint a „Református Naptár” jutalékát 420 lei, tanítónőképző I. oszt. növendékei 65, II. oszt. növendékei 45, III. oszt. növendékei 70, IV. oszt. növendékei 85 lei; a ref. polgári leányiskola I. oszt. növendékei 70, III. oszt. növendékei 118, IV. oszt. növendékei 292 lei; Veiszlovits Lajos 100, dr Petry Gyula 50, ifj. Tóth Lajosné, Nagy, N. N. 30–30, Biró László, Fekete Jenő, Hatvany Vilmos, Leitner és London, Mertzné, Veress Julánna, N. N., Gaál József, Havranek Jánosné, Wurst József, Kovács Pál, Polonkay József, Olvashatatlan 20–20, N. N. 15, Jakab Imre, Kokes K., N. N., Kosztáné, Szendrey Györgyné, Takács Endre, N. N., V. A.

Klein Gyula, Olvashatatlan 10—10; Hritzné, N. N. N. N. 5—5 lei, összesen 1800 lei.

Ugyancsak a fenti célra használt ruházati cikkeket ajándékoztak a református tanítónőképző és polgári leányiskola növendékei. Összegyűlt: blúz 7, ruha 5, kötény 4, fehérenemű 7, kalap 2, sál 1 darab, harisnya 20, cipő 14, kamásli 2, keztyű 3, hócipő 1 pár.

Ugyancélra Sarkady Zoltán 300 lei.

10. Az *ujvárosi ref. elemi iskolánál egy ösztöndíj alapjára* Sinka László presbyter 1000 lei.

11. A *szegények karácsonyára*: Mikis Lászlóné diót, lisztet és egy kis szvettert.

Anyakönyvi adatok

1922 december 1—15-ig.

Születtek: Tóth Juliánna, Nagy Sándor, Luczai Károly, Fadgyas Gusztáv, Nagy József, Sólyom István, Hegedűs Johanna, Roska Lajos, Szabó Ilona, Bahil Jolán, Szepcsi Dezső, Moldován Magdolna, Szabó András, Papp Lujza.

Házasságot kötöttek: Tarcsi László ref.—Szökös Eszter ref., Bujdosó Mihály ref.—Ujlaki Mihály r. kath., Marián Emil g. kath.—Molnár Róza ref., Kenéz András ref.—Mile Irma r. kath., Kuszka János ref.—Kánhr Eszter ref., Török Árpád ref.—Keztyüs Viola ref., Kóródi Sándor ref.—Sass Erzsébet ref.

Meghaltak: Nagy Juliánna Asztalos Jánosné 70 év, Molnár Lajos 8 hó, Körösi Zoltán 21 év, Végh Juliánna öz. Szabó Lajosné 85 év, Dávid József 22 év, Boros Zsuzsanna 27 év, öz. Kertész Mózesné 68 év, Kiss Lujza öz. Nagy Sándorné 72 év, Boka Zsófia 25 év, Rakosi Ilona 20 év, Kóródi Piroska 2 és fél hó, Koncz József 61 év, Harmati Vilma Bona Imréné 45 év, Nagy Szeréna öz. Juhász Bálintné 77 év, Székely Róza 4 hó, dr Révész Vilmos 62 év, Puskás Vilmos 78 év, Szabó József 18 év.

H I R E K.

Az *ünnepi istentiszteletek sorrendje:*

I. Advent vasárnapján (december 24.)

Olasziban: délelőtt 10 órakor Varga Gedeon vallástanító lelkész, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s. lelkész, délután 3 órakor Danka József s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész.

II. Karácsony első napján (december 25.)

Olasziban: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Sulyók István püspök, d. u. 3 órakor Bedő Béla legatus.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, délután 3 órakor Csorja Gyula legatus.

III. Karácsony másodnapján (december 26.)

Olasziban: délelőtt 10 órakor Bedő Béla legatus, este fél 6 órakor Csorja Gyula legatus.

Ujvároson: d. e. 10 órakor Csorja Gyula legatus, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész, délután 3 órakor Bedő Béla legatus szolgál.

Karácsony első napján az ujvárosi énekkar Ujvároson, — az olasz i énekkar Olasziban énekel.

A bihari református egyházmegye hisztisztitása. A szavazathontó bizottság folyó hó 18-án bontotta fel az egyházközségek szavazólapjait; s a beadott szavazatok szerint esperes: Csernák Béla nagyváradai lelkész, gondnok: dr Thúry Kálmán ügyvéd, lelkészi tanácsbírák: Major Gyula paptamási, Könyves János biharszentjánosi, Tarnóczi Lajos bihari, dr Bodnár Gábor nagyszántói, Szűcs László csatári lelkészek és Nagy Vilmos tanítónőképzőintézeti igazgató; világi tanácsbírák: Tatár Zoltán, dr Frater Imre, dr Morvay Zsigmond, dr Olasz Béla, Telegdi József, Domokos László. — Lelkészi jegyzők: Baka Béla mezőtelegdi, Vaday Béla élesdi lelkészek. Világi jegyzők: dr Szeghalmy Sándor és dr Sarkady Sándor ügyvédek.

Négy millió koronás alapítvány gyermek kórházra. Bottlik István bárót és feleségét az elmúlt nyár folyamán súlyos csapás érte. Egyetlen fiacskájuk: István három éves korában meghalt. A mélyen sulytott szülők arra az igazán keresztyén elhatározásra jutottak, hogy elhalt fiacskájuk emlékezetére a borsodmegyei kis kórház mellé négy millió koronás költséggel egy gyermekgyógyászati pavillont építtetnek. Meggyógyult gyermekek szülőinek százai fogják még adani két nemes szülőnek a fájdalomban is megnyilatkozott mélyes keresztyén szeretetét.

Czakó Lajos villany

felszerelési vállalat, Nagyplac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédlő-, szalon-esztlárok és ampoinák raktáron. Villamos motor, világítási, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

NAGYVÁRADAI

AGRÁR TAKARENPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi] - ut és Posta [Úri] - utca sarok.

Foglalkozik a **banküzlet** minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Befütek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Leszámitol** váltókat. **Áruosztály.** Magán **pánccszekrények** [safe deposits].

Agárdi István mázoló és butorfestő

Elsőrendű és jó anyagaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: butorok bármilyen festését, épületeken ajtók, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcozását, sirkertéseket a legelsőbrangu alumínium (ezüst) festékekkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.)**
4. sz. „Ulpia“ (Emke) épület

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, toilett-cikkek, Alabástrom-crème, köt-szerek, Liskavíz, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„Arany Kereszt“ gyógyszertárában

Szent László-tér, a Városháza mellett

33

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand király-út
(Rákóczi-út—Fő-u.)

2

3—26

Sápossy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti tanszakkal. Felvezeti és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészíti a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Felvételt részére külön tanfolyam. Mérsékelt tandíj. 18-26

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarok.

— SAJÁT HÁZ —

Alapítóké 6,000.000 Lei.

Telefon: 4—82 2—18 és 2—80

3—15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

2

BÉRES KÁROLY**KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR RAKTÁRA**

az „Egyházi és Iskolai Szemle“, a „Magyar Református Naptár“ kiadóhivatala,

a nagyvárad

„Református Híradó“

nyomdája

ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, FERDINAND KIRÁLY- (RÁKÓCZI)-ÚT 14.

KÉSZÍT

mindennemű hivatalos, üzleti- és magánnyomtatványokat, műveket, árjegyzékeket stb. a mai kornak teljesen megfelelőleg és a lehető legjutányosabb napi áron.

RAKTÁRON TART

református egyházi és iskolai nyomtatványokat, melyeket a legolcsóbb áron szállít.

Református Híradó

Vallásos irányú néplap. Megjelenik minden szombaton.

Szerkeszti: Csernák Béla lelkész (Emléktér 32).

Kiadja: a nagyváradai Református Egyház.

Előfizetési díj: Negyedévre 10 Lei. Egy évre 40 Lei.
Egyes szám ára 1 Leu.

Hirdetéseket felvesz: Bérés Károly könyvnyomdája
Ferdinánd király- (Rákóczi-) ut 14.

Mindeddig megsegített minket az Ur.

I. Sámuel 7, 12.

Ismét egyik esztendeje, Istentől kimért ideje telik el a mulandóságnak, midőn az ó- és újévi találkozásának éjjelén az időnek egy határkövéhez érünk. A határnál az 1922-ik esztendőre visszatekintve hálaadások között vehetjük ajkunkra Sámuel ama szavait, amelyeket a filiszteusokon aratott egyik diadala után mondott: *Mindeddig megsegített minket az Ur.*

Az Ur segítségével futotta meg lapunk második évfolyamát és szolgálta egyházát.

Az Ur segítségével győzte le egyházunk is ebben az évben az egyre sokasodó gondok, nehézségek, feladatok filiszteus táborát.

Az Ur segítségével végeztük el ennek az esztendőnek legnagyobb feladatát, a velencei imaház felépítését.

Az Ur segítségével tettünk egy hatalmas

lépést előre a szegények támogatásában, istápolásában.

Az Ur segítségével volt velünk abban a jövőnk szempontjából mérhetetlen fontosságú diadalmas munkában, amelyet elemi és középiskoláinkban, vasárnapi iskoláinkban, valamint a nem református középiskolákba járó református ifjaink között ez évben végezhattunk.

Az Ur segítségének köszönhetjük hiveink templomlátogató buzgóságát, egyre ébredező áldozatkészségét, hithűségét.

Tudjuk, hogy az Újévben még több tenni-való, még több gond, még több megpróbáltatás, még súlyosabb terhek, verejték és vérizzasztó küzdelmek várnak ránk, de félhetünk-e a jövőtől, bármily ijjesztő legyen is az, mikor az Urra nézünk?

Megfognak erősen az Ur kezét, akiben nincsen változás, a változásnak még csak árnyéka sincsen és bizakodással megyünk az elkövetkezendők elé, ajkunkon az igékkel: *Mindeddig megsegített minket az Ur!*

Petőfi Sándor.*

1844-ben Vörösmarty Mihályhoz, a költők fejedelméhez bátortalanul kopogtatott be egy viseltes ruhájú fiatalember s egy kötet verset nyújtott át neki azzal a kérelemmel, lenne olyan jó és olvasná el azokat s azután mondjon ítéletet róluk, s ha akad köztük jó, közölje a „Divat Lap“-ban, ha pedig rosszak, adja vissza. — A költők fejedelme kelleltlenül nyújtá kezét a kézirat után s nyilván azt gondolta magában, hogy ha már meg is írja a sok hiábavaló verset a mai sok füzfapoéta — legalább azt ne kívánják az embertől, hogy el is olvassa. Amint lapozgatni kezdett Vörösmarty Mihály a versek közt, — egy-egy vers elolvasása után felemelte tekintetét a kéziratról s egyre fokozódó érdeklődéssel nézett végig az előtte kétség és remény közt álló fiatalemberen, — majd pedig felemelkedvén íróasztalától, odalépett az ifjuhoz, megrázta kezét, belemélyedt lángoló tekintetébe, magához ölelte s azt mondá neki: Ifju barátom! Te vagy Magyarország legnagyobb költője! Ez a fiatal költő Petőfi Sándor volt. Vörösmarty Mihály ítélete igaz ítélet volt, — de csak részgazságot tartalmazott, — mert Petőfi nem-

csak a magyar irodalomnak, hanem a világirodalomnak is valóban elismert egyik legnagyobb lírai költője.

Petőfi Sándor születésének 100-ik évfordulóját ünneplik mostanában mindenütt, ahol magyarok lakknak, s a magyarságnak ebben az ünneplésében részt vesz az egész művelt világ, mert az isteni gondviselés nekünk, magyaroknak adta ugyan Petőfi Sándort, de az ő lángoló lelke túlnőtt a mi irodalmunk keretein s büszkén mondhatjuk, hogy nemcsak a magyar, de a világirodalom legkiválóbb költői közt foglal helyet. Világirodalmi jelentőségében és népszerűségében Heinével vetekszik s bár régebben műveit a külföldön nem az eredetiből ismerték, hanem csak német fordításokból, azért mégis mindenütt az elsők közt emlegették s budapesti szobrának 1882. évi leleplezése világirodalmi ünnep volt, s a tisztelet koszoruját elküldte a szobor talapzatára Carmen Sylvia is, a románok költő-királynője is. Petőfi egyénisége ébresztette fel a külföld érdeklődését hazánk, népünk és irodalmunk iránt s bár az ő írásainak ismertetése kapcsán még a legelőkelőbb francia irodalmi szemlének a „Revue de deux Mondes“-nak hasábjain is 1859-ben elég jelentékeny hamis tantételek láttak napvilágot — irván a többek közt a János vitézről azt, hogy ezt az allegorikus népéposzt a rapszódok tömege éneklé a Dunától a Kárpátokig és az Alföld-

* Megnyitó-beszéd. Elmondotta a mezőtelegyi ref. egyház Petőfi-ünnepélyén: Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző intézeti igazgató.

Az intelligens elem hivatása az egyházban.

A nagyváradi református egyház a hivatalos kimutatás szerint 19.189 lelket számlál. Ha a nagymérvű repatriálással és elköltözéssel beállott apadást figyelembe vesszük, még akkor is 15–16 ezerre kell tennünk a reformátusok számát. Ennek a sok ezer léleknek két lelkésze van. Ha egyiknek sem terjedne hivatali gondja egyházközségünk határain kívül, akkor is 7–8 ezer lélek gondviselése várna mindegyikre.

Képzeld el, hogy városunkat két lámpával akarnák bevilágítani: Körösön innen, Körösön túl. Lehetnének azok valóságos csoda-égők, mégis sötétben maradna a város legnagyobb része. Hasonló mértékben nyer megvilágítást az egyházközség egyetemessége. És ez bizony nem jól van így. Más gyülekezetekben nincs is így. Nagyszombatán tizenegyezer léleknek van két lelképásztor, Szatmárnémetiben (ideértve Szatmárhegyet is) tizenkétezer léleknek négy, Marosvásárhelyen kilencezernek kettő, sőt egyik-másik erdélyi gyülekezetben még kedvezőbb a helyzet.

Pedig tennivaló van nálunk is elég. A forradalmi idők mérge még ma is ellenséges érzületben tart sokakat az egyház, a vallás iránt. Sokan el is titkolják, hogy egyházunknak tagjai. A nyilvántartásba fölvettek között mily sok a templomkerülő. Az egyháztagnak egy nagyrésze lélektelenül mozog az egyházi életben, nem tudja megérteni azokat a nagy célokat, nagy feladatokat, amelyek itt a magyar református egyházra vár-

nak. Vannak, akik csak olyan tiszteletbeli egyháztagnak érzik magokat; olykor-olykor büszkén vernek mellükre, hogy ők is magyar reformátusok, de ennek az ő reformátusságuknak aztán semmiféle jelét sem adják; sőt rendszerint közülök kerülnek ki azok, akik éppen nem akarnak áldozni kálvinistaságukért. Szóljunk-e arról, hogy mily sokan nem érzik szükségét a Krisztussal való benső lelki közösségnek, egy tiszta, keresztyén, puritán élet folytatásának a lezúllott erkölcsű korban. A bűn úgy elhatalmasodott, mint a tüdővész a pincelakásokban. Kicsiny tábor az, amelyet Istennek lélekben és igazságban imádása hevít át s örömmel áldozik Isten-országáért.

Ezek az állapotok csak az segíthet, ha az eddigiekénél sokkal többen fognak égni az evangéliumért, s a lelki ébresztés munkájában minél többen segítik a lelkészeket. Még pedig legelső sorban az egyház intelligens tagjainak segítő munkájára van szükség. A nagy tömeget csak akkor nyerhetjük meg az egyház ügyének, ha előbb az intelligencia meghódol a vallásnak. Mindaddig nem számíthatunk a kevésbé intelligens egyháztagnak vallásos buzgóságára, amíg kétséget kizárólag meg nem győződött a tanulatlan ember, hogy az intelligens embernek is olyan nélkülözhetetlen a hit, mint ahogyan neki ajánlgatják. Ha intelligens embereink ráeszmélnének arra, hogy mily nagy hitele van ajkukon a hit beszédének, helyet kérnének az egyház oltára körül. Az erős hitű református ember nem elégedhetik meg azzal, hogy ő hisz, de szent vágy sarkalja, hogy másokat is megnyerjen a hitnek. Egy

ről azt, hogy ott ménesekben legelésznek a vadlovak — egy tény mégis szilárdan leszögeződött, az, hogy hivatalosan tudomásul vették a magyar irodalom létezését a külföldön és megállapították azt, hogy Petőfi Sándor minden nemzetnek büszkesége lehetne.

Fellépése saját korában is tüneményes határt váltott ki s ma az irodalomtörténeti kritika finomabb műszereivel boncolgatva írói egyéniségének alkotásait, jelentősége nem fogyóban, hanem növekedésben van, s azt is ki merem mondani, hogy Petőfi objectív felbecsülésére még ma sincs meg az a távlatunk, ami a benne rejlő nagy értékek zárszámadását minden tévedéstől mentesíthetné.

A 19. század negyvenes éveinek magyar költészetét az u. n. német-görög klasszicizmus nyomában virágzó nemzeti romantizmus zárt és előkelő szalonjában élt. Ez a kicsiszolt formák és laposságig lesimított érzelmek költészetét. Ez az érzelmek is másé; — a költők mindig mások helyzetébe képzelik bele magukat s a mások érzelmeit zengik, p. o. az apácáét. Ez a zengés tulajdonképpen nem is zengés, — hanem letompított és hamis nyögdecseles, melyet jól bezárt fogadószobák nehéz brokát függönyei mögött halkán olvastak fel egymásnak a válogatott kevesek. A pompás méretű madrigálokat, ritornelleket, szonetteket s egy-egy álérzelem ritmusba tördelését tettettett együttérzés nehéz sóhajaival kísérték. E lélektelen költői

alkotásoknak rímei kilogástalanok voltak, frázisai hangzatosak, de őszinte, átélt érzelmek nem voltak bennök egy szemernyi sem. Az elcsukló meghatottság és a szertartásos tisztelet fojtó illatu műterméiben egymást bámulta a műformák feszes ruházatában szorongó, fuldokló társaság s az illendő formák közt csendesesen ábrándozó, álmatag urak riadtan néztek maguk körül, mikor kopogtatás nélkül, határozott lépésekkel, sarkantyus csizmában, fokossal a kezében, árvalányhajjal a kalapja mellett beront a nehéz levegőjű szalonba egy ifju s feltépve az ajtókat s bezúzva az ablakokat, az Isten napjának sugarát ömlesztí be, a messzi vadvirágos mezők balzsamos illatával — s a kérdő tekintetekre azt feleli: „a korlátatlan természet vadvirága vagyok én”. A kritika Jupiterculusai, ahogy 1847-ben megjelent versköteté előszavában nevezi a kritikásokat Petőfi — meg-megbillentik az ő copfjaikat, — de az Olymp nem rendül meg.

A kritika üti, sőt rágalmazza Petőfit — a közönség szereti — rajong verseiért.

Ez a költő határozott egyéniség!

Nyílt, őszinte, egyenes!

A saját változatos érzelmeit éneklé, úgy ahogy érzi.

Mer írni a saját szerelméről, dicsőítve zengi a szabadságot, sőt irodalmi színvonalra emeli a szülőföld fogalmát. Felfedezi a nagy ismeretlent az Alföldet s teszi ezt az érzellemmel egyidőben születő tökéletes

olyan, vallásos hittől, eszményektől áthatott, református egyházáért élő, lángoló, munkálkodó táborra van szüksége a lelkészek mellett a nagyváradi református egyháznak. Hála Istennek, egy ilyen szent mag létezése, munkálkodása már tapasztalható. Ennek a tábornak növekednie kell és növekedni is fog, mert hódító ereje ellenállhatatlan, miután nincs az a rossz korszellem, amely kiirthatná az emberből a nagy jellemek tiszteletét, vonzóerejét.

A Protestáns Jótékony Egyesület karácsonya.

Romlatag papirostra gyarló betűkkel róhatjuk föl, de Isten az örökkévalóság könyvébe örökre ragyogó betűkkel írja föl a Protestáns Jótékony Egyesület idei karácsonyát, amikor Papp Dezsőné elnöknő részvétellel és szeretettel telt szíve indítására először ruházta fel a szegény és árva gyermekek nagy táborát. Megindító volt a december 23-iki ünnepélyen látnunk a rongyaiktól szabaduló gyermekek örömet, s a gyermekeket ujba öltöztető anyák omló hálás könnyeit.

A gyűjtők lelkes serege nem hiába zörgetett a jószívű emberek ajtaján, mert a begyűlt dús adományból száznál több gyermek kapott cipőt, ruhát, karácsonyi ajándékot. Az alelnöknők gyűjtését már közöltük, e számunkban folytatólagosan közreadunk még néhány gyűjtő-ívet. Különösen hálás köszönet illeti Mónus Sándornét; míg férje a lábbelik elkészítésével tett nagyértékű szolgálatot, ő maga gyűjtésével ért el nagy sikert az

formában. Lelke mint a fotografáló lemez, minden iránt érzékeny. Meglátásai prófétaiak. Természete nyughatatlan. Dalából meg lehet írni életrajzát, minden bensőbb vonatkozásaival s a versek alatt levő helynevekből össze lehet állítani az akkori Magyarország földrajzát. Kirobbanva — az ismeretlen homályból káprázatos fényvel jött — s mint a szent szabadság martírja nyomtalanul eltűnik a fehéregyházi sikon. — Ez volt az ő testi megdicsőülése. Lelke itt van köztünk költeményeiben s ha nem is igaz francia kritikusának a János vitézről írott nagy mondása — az igenis igaz, hogy nincs ma egyetlen egy magyar gyermek és magyar ember, aki Petőfinek egy-két versét ne tudná — ne énekelné.

Csodálatos e lángelme rövid életének története! Őt és fél év alatt többet és értékesebbet alkotott, mint más nagyok egy hosszú életen át. Lánglelke benső kényszerűségből nagy történeti idők keretébe szórta pazarul kincseit, hogy tegye a világirodalom leggazdagabbjává annak a nemzetnek irodalmát, amely életében kenyérrel is csak szűkösen látta el. S bár köra nem értékelte nagy fiát — mégis beteljesedett anyjának mondott jóvendőlése, hogy „dicső neve költő fiának soká — örökké él“.

iparosok között. Ugyszintén hálás köszönet illeti Beregi Sándornét és Bulbuk Jenőné, akik a gyermekruhákat díjtalanul varrták meg; valamint a csizmadia iparos-társulatot!

Az Úr gazdag áldása nyugodjék meg azokon, akik közre munkáltak a nyomor enyhítésén.

A december 23-iki gyönyörű ünnepély keretében megható szavak kíséretében adta át Sulyok István püspök, elnök az Egyesület jutalmát egy 36 éven át állandóan egy gazdát szolgáló nőnek.

December 24-én délután Papp Dezsőné elnöknő, Csernák Béláné, dr. Olasz Béláné alelnöknők a fogházban jelentek meg, hol a politikai foglyok között karácsonyi szeretetadományokat osztottak szét.

Papp Dezsőné elnöknő gyűjtése: Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság 1000, Egyesült Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság 1000, Magyar Általános Hitelbank Nagyváradi Fiókja 1000, Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság 1000, Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 500, Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság 500, Keleti Bank Részvénytársaság 500, Stern Dezső 500, Biharmegyei Takarékpénztár és Hungária Cipőgyár Részvénytársaság 500, Magyar Bank Részvénytársaság 300, Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárad 200, Anglo Auktion Bank Nagyvárad Branch 200, „La Roche és Darvas“ Egyesült Erdőipar Részvénytársaság 500, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Nagyváradi Fiókja 500, Nagy P. István 140, Gazdasági Bank és Pénzváltó Bank Részvénytársaság 100, Sarkady Zoltán 300, dr. Szemere Miklós 100, Nagy Vilmosné, 100, dr. Medvigy Ferenc 100, (Berettyó Királyi) Molnár Jánosné 50 Lei, 1 zsák krumpli, 12 drb. nagy kalács, Kiss Gyuláné 50 Lei.

Ifj. Mónus Sándorné gyűjtése: Nagy Imre, Kondor László 2—2 pár csizmát; id. Mónus Sándor, Forgó Lajos, Balogh Ferenc, Oláh József, Bulbuka József, Danó György, id. Kovács József, Tóth Zsigmond, Decki Sándor, Tóth Lajos, Szüts József, Matyi József, Bulbuka Demeter, Molnár János, Bandrai Pál, özv. Mellán Józsefné, ifj. Kovács József, Piskolti Albert, Staharovszki János 1—1 pár csizmát; ifj. Mónus Sándor 3 pár cipőt; Ujlaky István 2 pár cipőt; Balaton Gyula, Balaton József, Favorit Mintacipészet, Katona Sándor, Decki Sándor 1—1 pár cipőt. — Ujvárosi Ref. Énekkar 500, Andrányi Károly és Fiai 300, ifj. Rácz Jánosné 200 Lei; özv. Nemes Lajosné, Tonk Emil, Leitner Ferencné, Boros Péter, Orbán József szücs m., Szilágyi Lajos 100—100 Lei; Széles Sándor, Bauer Nándorné, Szántai János, Báthori Zsigmond, Cziáki Etelka, Nagy Lajos, Kimpál Gáborné, Erdő Kitermelő Hordó- és Faárugyár, Korbucz Lajos, Plesz Áronné 50—50 Lei; Nagy János, Boros János, Zemplényi Sándor, Huszti Sámuel, Deich N., Kiss

Gyula, Birinyi Imre, Major Ferencné 40—40 Lei; Lovász Vilmosné, Székely Gyula, Simon Mihályné, Hegedüs Józsefné 30—30 Lei; Nagy Józsefné, Foriss Mihályné, Grósz Lajosné 25—25 Lei; Kovács Jenő, Buci István, Sinka László, Balogh Gyula, Juhász József, Juhász Margit, Fehér Istvánné, Boros Ferencné, Nagy Endréné, Szamák László Csátár, Szamák József Hegyközujlak, Sándor Mariska, Galló János, Sonnenvirt Simon, Cser Lajos, Weinberger és Chaura 20—20 Lei; Ludvig Lajos, Révész János, Kulcsár Sándor, Manak Ferenc, Gergely József, Major Ferencné 10—10 Lei; Kutasi Benedek 5 Lei. — Diósi Mihály 5 kiló kockacukor; Nagy P. István 2 nadrágszövet; Malica János 2 nadrágkészítés és kellékei; Vasadi Ferenc 1 szita; ifj. Cser János, Balaton József 1—1 sima bőr; Hant Frigyesné talp és talphulladék; Moskovits és Bihari talpbőr; Mertz János tapbőr.

Sztupár Trajáné gyűjtése: Weisz Sámuel és Tsa 100, ifj. Berecz József 50, Sarkady Zoltánné 50, Neumann Mór 30, Perjesi Györgyné 30, Guthy Jenő 10, Gulyás János 20, N. N. 25, Grósz S. 20, Kolláti Károly 10, Pavlovici 10, Balogh Lajos 10, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 40, N. N. 20, Kovács Pál 100, Csovits és Rebeles 50, N. N. 20, Kató 20, N. N. 20, Kótha Gyula 50, — 30, Váradai 20, Seberes Györgyné 25, Bak Antalné 25, Krausz Kálmán 20, Kovács József 15, Némethi Sándor 10, Balogh Gyula 10, Pintye Imréné 10, Sipos József 15, Hanga Béláné 10, N. N. 20, Orbán Ferencné 20, Elek Annuska 20, Gábor János 10, Bárdos Istvánné 20, Molnár Lajosné 5, Mandel N. 20, Langszám Mór 10, Tóth Mihály 10, Kovács Mancsi 15, Hottya József 10, Gombos Nővérek 10, Lőrincz Albert 30, Kovács József 20, Kincses Mihály 50, Weinberger Kálmán 15, Nagy Károly 10, Szűcs Józsefné 10 Lei; — 3 pár harisnya, Hajnal Izsó 3 pár harisnya, Róth Herman 1 sapka, Spreng Farkas 1 sapka, Pantea Péter utóda ruhánakvaló, dr Steiner Ivánné kendő, Orbán Józsefné 1 ruha, Rippner Testvérek 3 pár harisnya, Czillérné 2 pár harisnya, Szűcs Józsefné fiuing, Gecse János 1 téli alsóruha, Kovács Dezső 2 pár cipő.

Özv. Lázár Mártonné gyűjtése: Jakobi Heinz 10, Jakobi Béláné 20, Bejan Mici 20, Nagy Valeria 10, Boros Péter 1 pár csizma, Oláh József 1 pár csizma, Buzi Ágnes 1 pár cipő. — Az újvárosi iskola tanulói 574 leit adományoztak.

Mester Mihályné régebbi gyűjtése: Donó Tubika 50, ifj. Mester Mihály 20, Hajdu Györgyné 20, Báthory Zsigmond 50, Nagy Gáborné 20, Irimi Mihály 20, N. N. 20, özv. Agárdi Ferencné 20, Tonk Emilné 50, N. N. 40, Nagy Lajos 40, Czira Kálmánné 100, Szabó Jánosné 5, Czeglédy Jenőné 5, Köteles Péterné 10, Jámbor Lajosné 20, Nagy Lajos fiai 20, Nagy Lajosné 20, Kállayné 5, Zalányiné 10, Frank Miksáné 10, N. N. 5, özv. Pálóczy K.-né 50, Kondor Lászlóné 60, Nagy János 25, Haláty Lajosné 20, Török Zoltánné 30, Mester Mihály 100, Szántay Gyula 20, Raminger

Istvánné 60, Sarkady Zoltán 50, Szabó Zsigmond 20 Lei; Oláh József 1 pár kis csizma 2 pár viselt cipő, Nagy Jánosné egy kenyér, Szabó László 5 liter bor, Kohn Salamon 8 kg. fehér kenyér, Tonk Emilné sütemény, Boros Péter 1 pár kis csizma, N. N. egy ócska kabát, özv. Kardos Józsefné 1 tál tészta.

Áldozatkészség

I. Olasziban: 1. *Urasztalára adakoztak karácsonykor*: Király Károly 20, Sáhy József 30, Tóth Mihály 10, özv. Szakács Jánosné 30, Sándor Józsefné 20, Rácz Jánosné 100, Nagy Sándor (Rákóczi-ut) 10, Szitó János 20, özv. Csabai Lajosné 50, Pankolitsné 12, Tar Etelka 10, Molnár Józsefné 20, Szerző József 20, Hodák Mihály 50, Ponorán Lukácsné 42, Molnár Demeterné 15, özv. Tóth Mihályné 12, Fucker Nándorné 20, özv. Nagy Károlyné 30, Szabó Gyula 10, Szűcs Mátyásné 10, Szőke Jánosné 10, Somi Sándor és neje 20, Herczeg Antal 30, Földesi Márton 10, Biró Gyuláné 20, Szabó Mihályné 20, Dézsi Ferencné 10, özv. Lénárt Józsefné 20, Kozma Jánosné 10, Török Károly 20, Kovács Lászlóné 25, Kovács László 25, N. N. 20, Kalmár Dániel 30, Szűcs Sándorné 20, Szondi Sándorné 25, Györi József 25, Farkas János 20, Kozák Mihályné, Fazekas Sándor 10, Goldburg Ferencné 10, Papp Simonné 5, Dobi Istvánné 30, Papp Ferencné 40, Gurzó István 20, Krupp Lajos 20, Galucz Jánosné 20, Bokor László 20, Szilvási Róza 25, Czirják Sándor 15, özv. Kardos Kálmánné 60, Lustyák Mihályné 20, Tivadar József 15 Lei. Együtt 1221 Lei. Kenyeret: Furulyás Illyésné, Adlázil Károlyné, Czercz Dánielné (és 3 liter bort), Balogh Zsigmond (és 3 liter bort); Bort: Dr Olasz Béla, Fülöp István, Kállay Sándor, Brád Györgyné.

Folyt. köv.

Olvasóinkhoz!

Istennek kegyelméből újévkor a harmadik évfolyamába lép a mi kis lapunk, a „Református Híradó”. Előfizetőinknek és olvasóinknak napról-napra gyarapodó tábora annak a megállapítására enged következtetni, hogy erre a kis lapra igenis szükség, nagy szükség volt és van! Kis lapunk míg egyrészt arra törekszik, hogy érdekes és főleg öntudatos kálvinista jellemet fejlesztő elbeszélésekkel és cikkekkel gyönyörködtesse olvasóinkat, addig másrészt azt a fontos célt is szolgálja, hogy egyetemes egyházunk és nagyváradi egyházközségünk minden jelentős dolgában hiven tájékoztassa hittestvéreinket. Istennek legyen hála: lapunk egyik legfőbb célját már is sikerült elérnünk; t. i. nemcsak olvasóink tábora nő napról-napra, de ezzel együtt karöltve halad és emelkedik hi-

veink részéről nap-nap után jobban és jobban megnyilvánuló érdeklődés egyházunk és annak minden intézménye és ügye iránt. — Amikor ezt jóleső örömmel és büszkeséggel állapítjuk meg: szigorú kötelességünknek tartjuk, hogy kitűzött szent céljaink elérésére ezentúl is minden erőnket, tudásunkat oda adjuk s azon legyünk, hogy olvasóink megelégedését, szeretetét a jövőre is biztosítsuk kis lapunk számára! Mi szíves szeretettel bocsátjuk rendelkezésre tudásunk, testi és szellemi erőnket, — de a mi szeretett hiveinktől is kérnünk kell a további hathatós támogatást. Kis lapunkat — midőn másfél évvel ezelőtt utnak indítottuk — előfizetési árát egy évre 48 leiben állapítottuk meg. Az a meleg támogatás, amellyel hiveink kis lapunkat fogadták, az előfizetők egyszerre örömteljesen magasra emelkedett száma lehetővé tették az előfizetési díjak 40 leire történt leszállítását. Most azonban a papír áruk, nyomda költségek folytonos és nagyméretű emelkedése folytán kénytelenek vagyunk visszatérni az eredetileg megállapított előfizetési díjakhoz s kérni a mi kedves olvasóinkat: támogassák és szeressék lapunkat továbbra is s e szeretetben ne ingassa meg az a csekély pénz-áldozat, amely az előfizetési árak emelése folytán reájuk vár. Újévtől kezdve lapunk előfizetési árai:

egész évre 48 Lei
fél évre 24 Lei
negyed évre 12 Lei

Egyes szám ára: változatlanul egy Lei.

A Kiadóhivatal.

Az új énekes-könyv

lép használatba 1923 január elsejétől. Senki se vegyen tehát többé a könyvesboltokból énekes-könyvet, hanem minden egyháztag, minden iskolásgyermek szerezzé be minél előbb az új énekes-könyvet, amely egyedül a lelkeszi hivatalokban kapható.

Olaszod Te a Bibliát? Vagy azt kérdezzem először: van-e Bibliád? Különböző alakú és kötésű Biblia kapható az olasz-i lelkeszi hivatalban. Kötés szerint 8, 10, 30, 40, 50 és 70 leles árban.

Az 1923-ik évben az egyházi anyakönyveket az olasz-i lelkeszi hivatal vezeti, azért az 1895 szept. 30-ik napját megelőző születési, esketési és halálozási bejegyzéseiről az anyakönyvi kivonatok ez év folyamán itt szerezhethők be; ugyancsak itt jelentendő be minden haláleset. — A keresztelezés és házasság kötését a hűvek akármelyik lelkeszi hivatalától kérhetik.

H I R E K.

Az istentiszteletek sorrendje:

I. Ó-év utolsó napján (dec. 31.)

Olasziban: délelőtt 10 órakor Gargya Géza s lelkész, este fél 6 órakor Csernák Béla lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Danka József s. lelkész, délután 3 órakor Sulyok István püspök szolgál.

Velencén: délelőtt 10 és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

II. Újév első napján:

Olasziban: délelőtt 10 órakor Sulyok István püspök, este fél 6 órakor Danka József s. lelkész szolgál.

Ujvároson: délelőtt 10 órakor Csernák Béla lelkész, délután 3 órakor Gargya Géza s. lelkész szolgál.

Velencén: délelőtt 10 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

Ó-esztendő utolsó napján vasárnap délután Ujvároson ima előtt az ujvárosi Énekkar énekel. Ima után ez alkalomra alakult „Vegyes Kar” adja elő az új énekes könyvből a 98-ik dicséretet.

Az olasz-i Énekkar ó-esztendő utolsó estjén az olasz-i templomban énekel.

A konfirmálandó gyermekek nevét a szülők vagy gazdák a lelkeszi hivatalokban vagy a hitoktatóknál 1923 január 15-ig jelentésük be.

Elemi iskoláink karácsonyi ünnepélyei mind a három városrészen a legszebb sikerrel folytak le, kicsinyek és nagyok lelkében áldásos nyomokat hagyva magok után. A rendezésben fáradozó jó tanítónéniket illesse a gyermekek és szülők méltó hálája. — Velencén az ünnepélyt a szülők kívánságára új év délutánján megismétlik, amikor a megnyitó beszédet Csernák Béla lelkész, iskolaszéki elnök tartja.

A porosz belügyminiszter a szomorú helyzetre tekintettel minden farsangi ünnepet betiltott.

Kozma Andor a jeles író, [Ki volt Kálvin? Krisztus mindenütt... és sok más pompás, kávinista szelleműl áthatott költemények íróját] a dunántúli egyházkerület tanácsbírójává választotta.

Levelek Amerikából. Az amerikai református egyházak több ösztöndíjat adtak magyar ref. lelkész-növendékek számára. Egy ilyen ösztöndíjat élvez a lancasteri lelkész-képző intézetben dr. Herczegh József, aki a „Keresztyén Család” december 3-iki számában cikket írt „Hogyan gondolkodnak az amerikai reformátusok Magyarországon felől?” cím alatt. Ebben elmondja, hogy

az erre járt amerikaiakat legjobban megragadta a magyar református gyülekezetnek nagy vágya a megújulás és tovább fejlődés, a régi buzgóság felújítása után, hogy a magyar református Sion újra olyan hatalmas eszköze legyen Istennek, mint a múltban volt. Az amerikai presbyteri egyházak készek segítségére lenni a magyar református egyháznak ugy anyagi, mint lelki ajándékokkal. — A másik levelet szerkesztőnk kapta Vasady Bélától, a daytoni (Ohio állam) theologia ösztöndíjas növendékétől. Ez az ifju ember városunkban nevelkedett fel [Vasady Lajos kir. tanfelügyelő fia], s 1919-ben az ifjuság által rendezett reformációi ünnepélyen ő tartotta az emlékbeszédet. Többek között így ír: „Vasárnaponként a daytoni magyar református egyházban 100-120 Amerikában született magyar gyermeknek tartok vasárnapi iskolát. Az itteni egyházi élet sok tekintetben egészségesebb alapokra épült fel, mint az otthoni, bár itten is megvannak a speciális nehézségek és problémák. Két évig maradok idekünn, 1924 tavaszán térek majd haza”. — Ifju barátunktól tudósításokat várunk az amerikai reformátusok életéről.

Előfizetőinknek, olvasóinknak, egyházunk minden tagjának, minden jó keresztyén embernek boldog új évet kívánunk!

Szilágyi Géza

és Társa órák és ékszerésnél
kapható nagyválasztékban többféle
karácsonyi és ujévi ajándék,
ékszer — **Igen jutányos árért.**
Ferdinand [Rákóczi]-út 4-ik szám.

3-6

Nagyváradai Hitelbank

Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarak. **R.-t.** Zöldfa-u. és Szt. László-tér sarak.

— SAJÁT HÁZ —

Alapítóké 6,000.000 Lel.

Telefon: 4-82 2-18 és 2-80

4-15

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Az összes külföldi piacokra **átutalásokat** legelőnyösebben eszközöl. Az összes külföldi pénzek vétele és eladása.

„Orient“ Általános Biztosító Rt.

Oradea-Mare-Nagyvárad,
Szalárdi-utca 4. szám.

ELFOGAD: élet-, tűz-, betörés-, baleset-, szavatosság- és jég-biztosításokat a legelőnyösebb feltételekkel és legolcsóbb díjakkal.

Kartelen kívül!

3

Sápossy Zeneiskola, Bethlen-u. 20.

A legmodernebb pedagógiai elvek szerint vezetve, hegedű, zongora, ének- és zeneelméleti fánsszakkal. Felvesz fiú- és leánynevelőket, kezdőket és haladókat. Akadémiai osztályokból előkészít a kolozsvári, esetleg a budapesti zeneconservatórium vizsgáira. — Feinótték részére külön tanfolyam, Mérsékelt tandíj. 19-26

Ágárdi István mázoló és bútorfestő

Elsőrendű és jó anyagjaival a legjutányosabb és legjobb munkát végez, u. m.: bútork bármilyen festését, épületeken ajtó, ablakok, fürdőszobák, fürdőkádak zománcosását, sirkertéseket a legelőbbbrangu alumínium (ezüst) festékkel, avagy rozsdamentes bármilyen színben. Bárhol megjelenik és pártfogást kér. **Strada Cosbuc (Szalárdi-u.) 1. sz. „Ulpia“ (Emke) épület**

5

Összes gyógyszerek

gyógyszer különlegességek, pipere szappanok, parfümök, **toilett-cikkek**, Alabástrom-crème, kötszerek, **Liszkviz**, a legjobb minőségben kaphatók

Németh Pál

„**Arany Kereszt**“ gyógyszer-tárában

Szeni László-tér, a Városháza mellett

31

Bódis Ferencz

ékszerész

Ferdinand-király-út
[Rákóczi-út—Fő-u.] **2**

4-26

Czakó Lajos villany

33

felszerelési vállalat, Nagyplac-tér 12. szám

Mindennemű szerelési cikkek, háló-, ebédítő-, szalon-esz-lárok és ampolnák raktáron. Villamos motor, világítás, csengő és telefon berendezéseket, valamint ezek átalakítását és javítását a legolcsóbban és szakszerűen eszközölöm.

NAGYVÁRADAI

AGRÁR TAKARENKPÉNZTÁR R.-T.

Ferdinánd király [Rákóczi]-út és Posta [Uri]-utca sarak.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. **Átutalásokat** az összes külföldi piacokra a legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl. **Betétek** után folyószámlán és könyvecskén **előnyös kamatokat** térít és azokat felmondás nélkül visszafizeti. **Lezárástól** váltókat. **Árnyos-tály.** Magán **pánccsokrények** (safe deposits).

26-26